

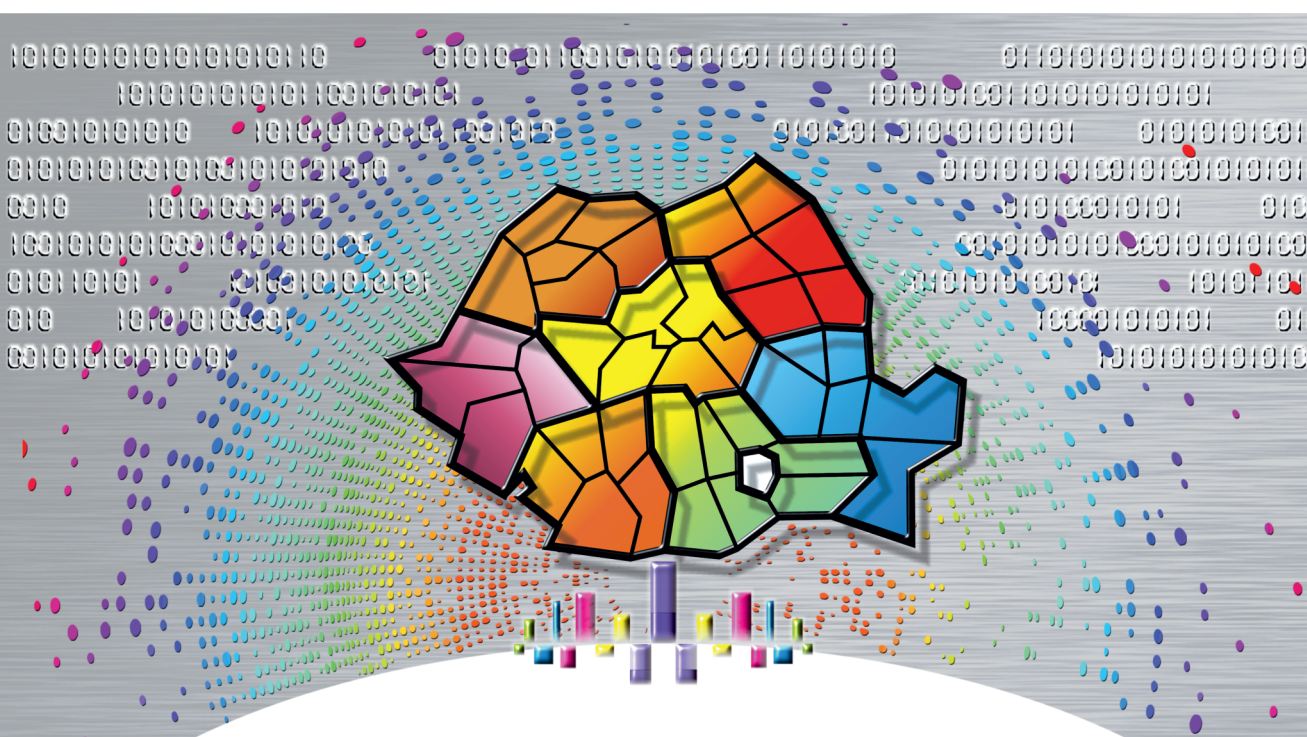
UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operational Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

ROMÂNIA DURABILĂ

Indicatori naționali pentru dezvoltare durabilă ORIZONT 2030

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

INSTITUTUL
NAȚIONAL DE
STATISTICĂ

DEPARTAMENTUL PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ

www.poca.ro

Indicatori naționali pentru dezvoltare durabilă ORIZONT 2030

Editura Institutului Național de Statistică

București

2023

Coordonatorii publicației:

Tudorel ANDREI - Președinte

Marian CHIVU - Vicepreședinte

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

László BORBÉLY - Consilier de stat

DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Coordonatorii ediției:

Carmen Aurelia ROMANIUC - Coordonator proiect partener

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Ileana Luminița BĂLĂLĂU - Manager proiect

DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Autori:

Date și analiză: echipa de implementare a proiectului cod SIPOCA 613/cod MySMIS 127545

Grafice și interpretări:

Carmen Aurelia ROMANIUC

Daniela ANASTASIU

Elena BĂNICĂ

Ioana DIMA

Nela NĂDRAG

Florina Mihaela SAVU

Artur Emilian SIMION

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Tehnoredactare și machetare:

Daniela ANASTASIU, Elena BĂNICĂ, Ioana DIMA, Nela NĂDRAG, Florina Mihaela SAVU, Artur

Emilian SIMION

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Coperta: Alexandru POPESCU

Editura Institutului Național de Statistică

ISBN 978-606-8590-31-8

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Introducere	7
Obiectivul 1. Fără sărăcie	9
Obiectivul 2. Foamete „zero”	24
Obiectivul 3. Sănătate și bunăstare.....	52
Obiectivul 4. Educație de calitate.....	80
Obiectivul 5. Egalitate de gen.....	98
Obiectivul 6. Apă curată și sanitație.....	115
Obiectivul 7. Energie curată și la prețuri accesibile.....	132
Obiectivul 8. Muncă decentă și creștere economică.....	153
Obiectivul 9. Industrie, inovație și infrastructură.....	176
Obiectivul 10. Inegalități reduse.....	202
Obiectivul 11. Orașe și comunități durabile.....	227
Obiectivul 12. Consum și producție responsabile.....	251
Obiectivul 13. Acțiuni în domeniul schimbărilor climatice.....	275
Obiectivul 14. Viața acvatică.....	292
Obiectivul 15. Viața terestră.....	301
Obiectivul 16. Pace, justiție și instituții eficiente.....	327
Obiectivul 17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor.....	359
Abrevieri	373

TUDOREL ANDREI

Președinte

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Dezvoltarea durabilă, iată un concept pe care omenirea și l-a asumat treptat, la nivel global, până când, la sfârșitul lui 2015, Organizația Națiunilor Unite a adoptat **Agenda 2030**, programul urmărind, în 17 puncte, construirea unei lumi în care dezvoltarea liberă și sigură a fiecăruia dintre cele peste 7 miliarde (pe atunci) de locuitori ai Planetei să devină tot atât de importantă cât însăși salvagardarea vieții pe Terra.

Agenda 2030 vine în continuarea celor **8 Obiective de Dezvoltare ale Mileniului** și insistă, cu un plus de rafinare, asupra implicării statisticilor oficiale ale statelor în sistemul de urmărire a întregului proces prin măsurarea, prin indicatori statistici relevanți și fiabili, a progreselor înregistrate.

Și în anul 2015, ca și în anul 2000, România s-a numărat printre statele, peste 190 la număr de fiecare dată, care au decis să adere la deciziile Adunării Generale ONU și să procedeze, cu inteligență și energie, la punerea în aplicare a acestora.

Nimic surprinzător dacă, retrospectiv privind, ne amintim ca ideea însăși a nevoii de schimbare a paradigmei de dezvoltare a vieții economice și sociale a locuitorilor planetei Terra a aparținut unui economist și statistician vizionar de origine română, americanul Nicolae Georgescu- Roegen care, în 1971, prin *“Legea entropiei și procesul economic”* a pus bazele bioeconomiei, viziunea integratoare pe care s-a ridicat dezvoltarea durabilă de astăzi.

În condițiile date, elaborarea lucrării pe care o deschid aceste rânduri - *“România Durabilă - indicatori naționali pentru dezvoltarea durabilă - Orizont 2030”* a reprezentat, pentru Institutul Național de Statistică și întregul său personal, nu doar o obligație profesională de primă importanță, ci și una morală, în cel mai înalt grad, știut fiind că personalitatea citată mai sus, Nicolae Georgescu - Roegen, a fost, la începutul celui de al cincilea deceniu al secolului trecut, ca director al Direcției de relații internaționale, unul dintre conducătorii institutului de statistică de astăzi.

Convins fiind că această realitate se arată cititorului prin această publicație scrisă nu doar cu mintea ci și cu sufletul deși cifrele statistice pot apărea reci în obiectivitatea lor, vă invit la lectură. Nu înainte de a sublinia un fapt pe care, desigur, îl veți observa încă de la pagina de gardă a lucrării și până la ultima sa filă. Și anume că, informațiile privind indicatorii dezvoltării durabile pentru România, la toate cele 17 obiective urmărite, sunt permanent prezentate în context internațional, permițând identificarea locului ocupat de țara noastră în raport cu celelalte țări ale lumii. Și , pentru că am amintit acest lucru, să mai spun doar, referindu-mă la ultimul capitol, *“Parteneriate pentru realizarea obiectivelor”*, chiar lucrarea în sine, rezultat al colaborării dintre specialiștii **Institutului Național de Statistică** și cei ai **Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă**, susține, în mod probant, modul în care legătura dintre aspectele teoretice și cele practice funcționează, cu rezultate, spun eu, notabile, în România de astăzi.

LÁSZLÓ BORBÉLY

Consilier de stat

DEPARTAMENTUL PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ

Ne aflăm la jumătatea drumului pe care statele Organizației Națiunilor Unite au pornit în 2015 pentru a implementa cele 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030. Experiența ultimilor ani ne arată că planurile pe care ni le facem pe termen mediu și lung pot fi drastic schimbate de către unele fenomene globale, incontrolabile. Dezvoltarea durabilă nu a fost ocolită de efectele negative ale pandemiei și războiului, însă această perioadă ne-a arătat, poate mai mult ca niciodată, că trebuie să rămânem dedicați implementării principiilor sustenabilității în toate aspectele vieții.

Contextul în care cotinuăm să depunem eforturi instituționale în vederea implementării Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 nu este, prin urmare, deloc ușor. Cu toate acestea, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă se apropie la momentul publicării acestui volum de finalizarea cu succes a proiectului „România Durabilă” prin care am reușit să definitivăm cadrul instituțional pentru implementarea și monitorizarea Strategiei de dezvoltare durabilă, să formăm experți în dezvoltare durabilă și să realizăm o serie de instrumente menite să faciliteze dimensiunea administrativă a implementării.

Așa cum spuneam cu ocazia lansării primei publicații în care s-a realizat o trecere în revistă stadiului indicatorilor de dezvoltare durabilă, avem un partener de nădejde în demersul nostru de a monitoriza gradul de realizare a țintelor Strategiei, iar acesta este Institutul Național pentru Statistică. Pentru a realiza progresele de care avem nevoie este necesar, în primul rând, să analizăm corect și onest stadiul în care ne aflăm, chiar dacă vom observa că nu vorbim întotdeauna de rezultate dezirabile.

Prezentarea situației în care se află în acest moment România în ceea ce privește implementarea Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă vine și în completarea eforturilor Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă de a prezenta în acest an, în cadrul Forumului Politic de Nivel Înalt pe Dezvoltare Durabilă, al doilea Raport Național Voluntar.

Această publicație statistică este o sursă valoroasă de informații și analize despre progresele către implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă și un mijloc important de a urmări și înțelege impactul politicilor și programelor actuale. Ea ne va ajuta să luăm decizii mai bune și să acționăm pentru a ne asigura că lăsăm moștenire posibilitatea unui viitor mai durabil pentru generațiile viitoare.

INTRO

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR), ca și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptă o poziție fermă prin angajamentul său de a nu lăsa pe nimeni în urmă. Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) din strategie sunt concepute pentru a aduce societatea la un alt nivel și reflectă aspecte importante pe care dorește să le protejeze, cum ar fi mediu curat și sigur, accesul la oportunități și servicii, drepturile omului, instituții puternice și accesibile, economii incluzive, comunități diverse care susțin cultura moștenită.

Fiecare ODD include ținte care trebuie măsurate pentru a evalua dacă obiectivul a fost atins. Sub cele 17 ODD ale SNDDR există 104 ținte pentru orizontul 2030. Ținând cont de importanța monitorizării implementării strategiei, a fost inițiată elaborarea acestui raport care prezintă statistici relevante, de calitate și oferă dovezi pentru luarea deciziilor și pentru politica națională. Experții au depus eforturi concertate pentru a identifica datele relevante, existente la nivelul Sistemului Statistic Național sau la alte instituții, necesare calculării indicatorilor naționali de dezvoltare durabilă. Ca urmare, în acest raport este prezentată evoluția fenomenelor sociale, economice și de mediu și progresul și distanța în atingerea țintelor 2030 pentru 291 de indicatori și 243 indicatori unici asociați celor 104 ținte pentru orizontul 2030.

La cinci ani de la adoptarea SNDDR, datele prezentate arată stadiul în care se află România în procesul de implementare, iar prezentarea acestuia prin marcaje rutiere (semafoare) indică domeniile în care este nevoie de acțiune pentru a îndeplini obiectivele naționale de dezvoltare durabilă până în 2030.

Trebuie menționat că pandemia a încetinit implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă și, în unele cazuri, au fost înregistrate regrese, criza atingând toate segmentele populației, sectoarele economiei și zonele țării și nu este surprinzător că a afectat cel mai mult grupurile vulnerabile, a mărit inegalitățile în societatea noastră și a agravat disparitățile existente.

În acest context, este necesară direcționarea eforturilor către implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, care reprezintă baza unei recuperări reziliente, echitabile și durabile.

Prezentul raport a fost întocmit în cadrul proiectului „România durabilă - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030”, cod SIPOCA 613/cod MySMIS 127545, de către Institutul Național de Statistică, utilizând cele mai recente date disponibile pentru indicatorii naționali de dezvoltare durabilă, care au fost validați de către Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă în data de 14 februarie 2022.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

1.1. ȚINTA 2030: Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii

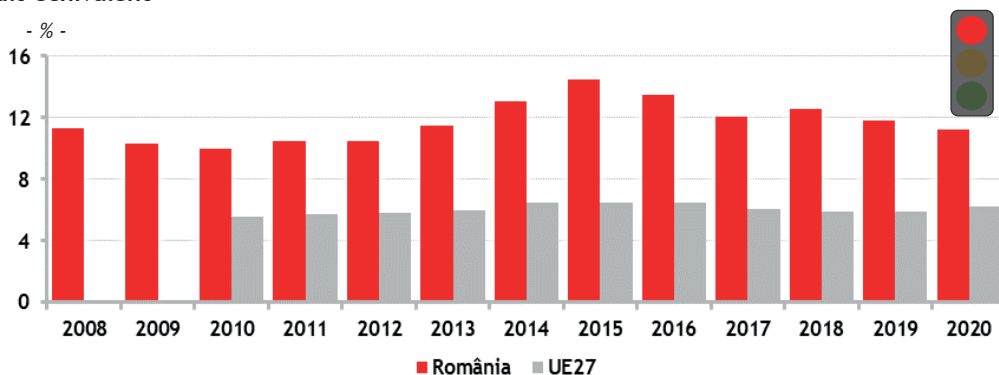
Tabelul 1.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 1.1.

Indicator principal	Progres
Rata sărăciei relative, la pragul de 40% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul beneficiarilor propuși a fi plătiți în cadrul programului „Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat”	
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE), pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni	
Indicele inegalității veniturilor	
Indemnizații de șomaj - media lunară	

1.1.1. Rata sărăciei relative, la pragul de 40% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent

Definiție: Rata sărăciei relative se definește ca fiind ponderea persoanelor sărace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. Rata sărăciei relative, la pragul de 40% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent reprezintă ponderea persoanelor care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât nivelul pragului de sărăcie de 40% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în totalul populației. Indicatorul oferă informații privind sărăcia relativă, permițând descrierea în termeni statistici a nivelului de dezvoltare în domeniul social și evidențierea problemelor existente. Persoanele aflate în sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condiții precare de locuit, deprivarea materială, îngrijirea inadecvată a sănătății, până la bariere în accesul la învățământ și cultură.

Fig. 1.1.1.a. Rata sărăciei relative, la pragul de 40% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent

Notă: Media Uniunii Europene nu este disponibilă pentru anii 2008 și 2009

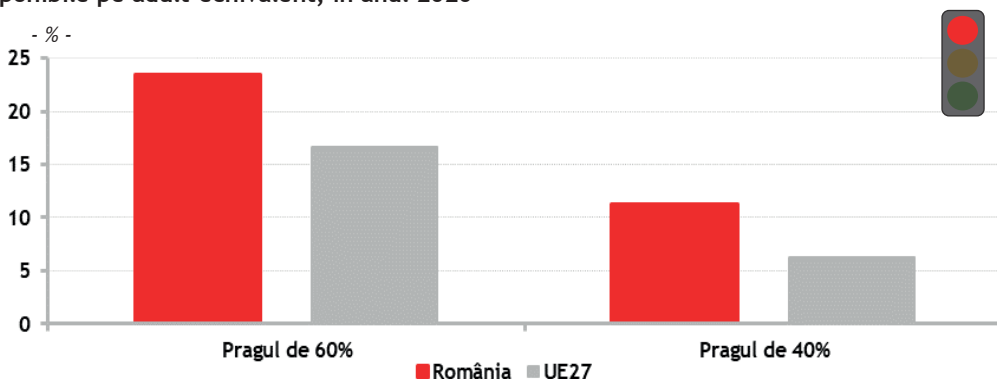
Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=1,14%, UE=1,02%

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

Dintre Statele Membre ale Uniunii Europene, România avea în anul 2020 cea mai mare rată a sărăciei relative, la pragul de 40% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent (11,2% din totalul populației), aceasta fiind aproape dublă față de media UE (6,2%). În perioada 2010-2020, în România rata medie anuală de creștere a fost de 1,14%, peste media UE, care era de 1,02%.

Fig. 1.1.1.b. Rata sărăciei relative, la pragurile de 40%, respectiv 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2020

Sursa datelor: INS, Eurostat

Indicatorul poate fi corelat cu „rata sărăciei relative, la pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent”. Rezultatele ar putea fi interpretate ca reprezentând procentul persoanelor care ar ieși din sărăcie dacă pragul sărăciei ar avea o valoare de 40% din mediană. Astfel, dacă în UE, în anul 2020, se observă că cei mai săraci (adică acele persoane care au un venit de până la 40% din valoarea mediane distribuției veniturilor disponibile pe adult-echivalent) reprezintă 37,3% din numărul total al persoanelor considerate sărace la nivelul pragului de 60%, în România persoanele din această categorie reprezintă aproape 50%. Acest procent ridicat poate conduce la concluzia că sărăcia în România este foarte profundă, multe persoane având șanse reduse de a se desprinde din această situație într-un timp scurt. Distribuția populației în raport cu pragul de 40% a oscilat pe toată perioada analizată, atingând punctul maxim în anul 2015 (14,5%), tendința din ultimii ani fiind de scădere.

Reducerea ratei de sărăcie are un impact pozitiv din punct de vedere social, ducând la incluziune socială activă, acces cu mai multă ușurință la sistemul de educație și cultură, incluziune pe piața muncii, îmbunătățire a condițiilor de locuit, precum și la o creștere a accesului la asistență medicală de înaltă calitate.

1.1.2. Numărul beneficiarilor propuși a fi plătiți în cadrul programului „Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat”

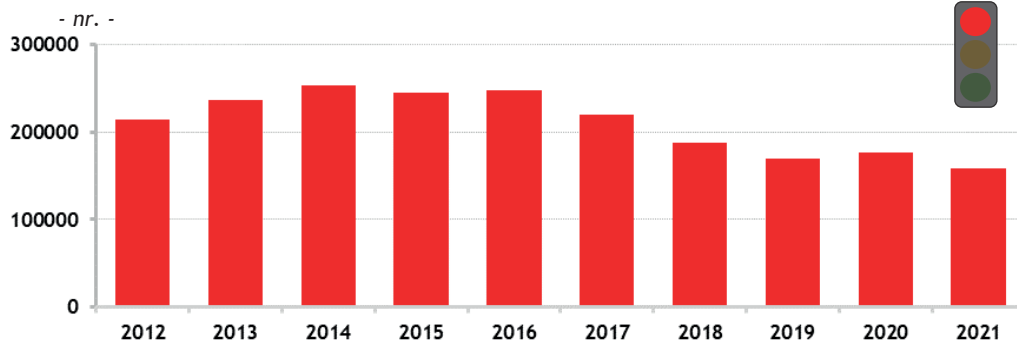
Definiție: Ajutorul social se acordă persoanelor singure sau familiilor cu reședința legală în România dacă venitul net lunar al persoanei singure sau al familiei este mai mic decât venitul minim garantat.

Beneficiază de ajutor social și persoanele fără domiciliu sau reședință și fără locuință aflate în situație de nevoie, pe baza declarației pe propria răspundere că nu au mai solicitat ajutorul social de la alte primării.

Persoanele fără locuință beneficiază de ajutor social numai pe perioada în care se află în evidența serviciilor publice de asistență socială din cadrul comunei/orașului/sectorului în care locuiesc.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

Fig. 1.1.2. Numărul beneficiarilor propuși a fi plătiți în cadrul programului „Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat”

Sursa datelor: MMPS

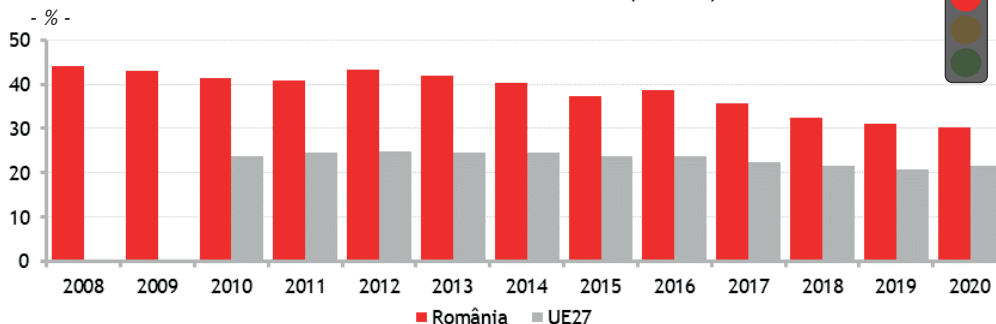
Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=-3,29%

În perioada 2012-2021, numărul beneficiarilor propuși pentru a fi plătiți în cadrul programului „Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat” a avut un caracter oscilant, înregistrând un maxim de peste 250 de mii de persoane în anul 2014 și un minim de circa 160 de mii de persoane în anul 2021, peste 90 de mii de persoane fiind excluse de la acordarea ajutorului social față de anul 2014. În ultimii 10 ani, rata medie anuală a fost negativă (-3,29%), ceea ce indică o tendință accentuată de reducere a numărului beneficiarilor propuși pentru a fi plătiți în cadrul programului „Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat”. Pe regiuni de dezvoltare, numărul cel mai mare al beneficiarilor se înregistrează în acele regiuni care constituie poli de sărăcie în România, respectiv regiunile Nord-Est și Sud-Muntenia. Pe lângă regiunea București-Ilfov, regiunea Vest beneficiază de cele mai puține ajutoare, înregistrându-se, la sfârșitul anului 2021, cel mai mic număr de beneficiari (7063). Acordarea de ajutoare financiare familiilor și persoanelor singure, fără venituri sau cu venituri foarte mici, aflate în situații de criză are un impact social pozitiv deoarece scade riscul ca acestea să ajungă să trăiască în sărăcie.

1.1.3. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni

Definiție: Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene, în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și de reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau de excluziune socială.

Fig. 1.1.3. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)

Notă: Media Uniunii Europene nu este disponibilă pentru anii 2008 și 2009

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-3,06%, UE=-1,05%

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

Persoanele aflate în sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condiții precare de locuit, deprivarea materială, îngrijirea inadecvată a sănătății, până la bariere în accesul la învățământ și cultură.

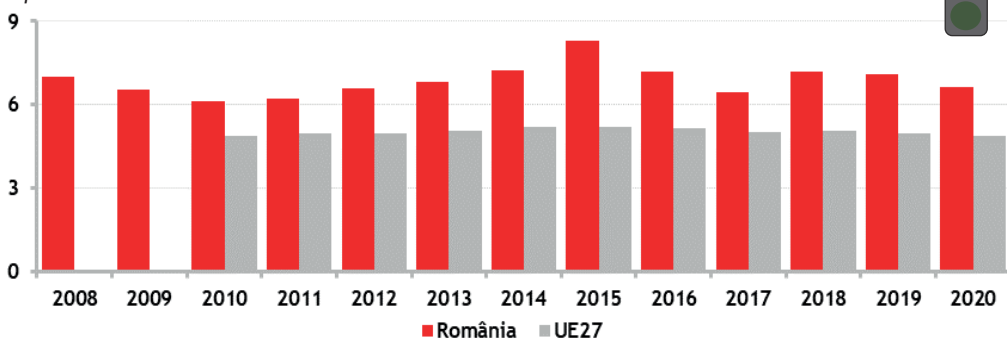
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) a fost de 30,4% în anul 2020, corespunzătoare unui număr de aproape 5,9 milioane de persoane, în scădere față de anul 2019 cu 0,8 p.p. În perioada 2010-2020, în România rata medie anuală de creștere a fost de -3,06%, peste media UE, care era de -1,05%, ceea ce a condus la o reducere a decalajului față de media UE de la 17,6 p.p. în 2010, la 8,9 p.p. în 2020. Cu toate acestea, în comparație cu celelalte state membre ale UE, nivelurile relative estimate pentru România în anul 2020 sunt mult mai mari, un singur stat din UE înregistrând valori mai mari decât România (Bulgaria: 32,1%). În general, se poate spune că indicatorul AROPE prezintă o situație mult mai nefavorabilă decât cea rezultată din analiza ratei de sărăcie propriu-zisă (30,4% față de 23,4% în anul 2020). Reducerea ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială are un impact pozitiv din punct de vedere social, ducând la incluziune socială, acces cu mai multă ușurință la sistemul de educație și cultură, incluziune pe piața muncii, îmbunătățire a condițiilor de locuit, precum și la o creștere a accesului la asistență medicală de înaltă calitate.

1.1.4. Indicele inegalității veniturilor

Definiție: Indicele inegalității veniturilor estimează de câte ori sunt mai mari veniturile disponibile pe adult-echivalent obținute de toate persoanele din quintila 5 (cele mai bogate) față de veniturile obținute de persoanele din quintila 1 (cele mai sărace), ale distribuției populației după venitul disponibil pe adult-echivalent. Quintila reprezintă o cincime (20%) din totalul persoanelor cuprinse în distribuție. Acest indicator se întâlnește și sub denumirea „Raportul S80/S20”. Raportul S80/S20 arată faptul că, în România, în anul 2020, persoanele din gospodăriile considerate bogate (făcând parte din quintila V a distribuției după venit) au obținut un volum total de venituri de 6,6 ori mai mare decât persoanele din gospodăriile considerate sărace (făcând parte din quintila I a distribuției).

Fig. 1.1.4. Indicele inegalității veniturilor

- raport -

Notă: Media UE nu este disponibilă pentru anii 2008 și 2009

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=0,80%, UE=0,02%

În toată perioada analizată, în România, inegalitatea veniturilor este superioară mediei UE. În anul 2020, cei mai bogați 20% dintre cetățenii UE au realizat venituri de aproape 5 ori mai mari decât cei mai săraci 20%. Cele mai mici ecarteri între veniturile persoanelor bogate și ale celor sărace s-au înregistrat în Slovacia (3,0), Cehia și Slovenia (3,3 fiecare), Belgia și Finlanda (3,7 fiecare), iar cele mai mari ecarteri s-au înregistrat în Bulgaria (8,0), România (6,6), Letonia (6,3) și Lituania (6,1). Statele care au valori reduse ale indicelui inegalității veniturilor prezintă și rate de sărăcie mult inferioare mediei europene.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

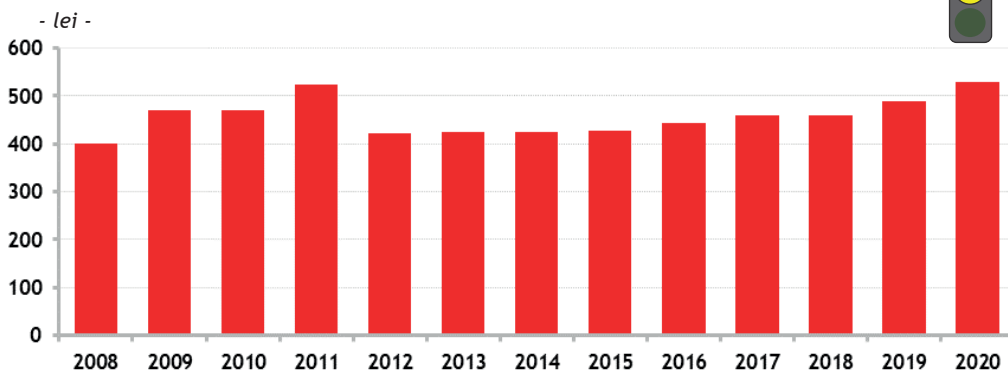
Inegalitate mai mare a veniturilor bănești disponibile se înregistrează la persoanele cu vârsta sub 65 de ani față de cele cu vârsta peste 65 de ani care sunt dependente doar de venituri din transferuri sociale. Valoarea indicelui inegalității veniturilor pentru persoanele cu vârsta de sub 65 de ani a variat între 6,6 și 8,8 în România, iar media UE a avut valori între 5,1 și 5,5. În România, în anul 2010, indicele inegalității veniturilor a atins un minim de 6,1, iar în anul 2015 un maxim de 8,3, cu o rată medie anuală de creștere de 0,80%, mult mai mare decât nivelul mediu anual al UE, de 0,02%. Pentru persoanele cu vârsta de 65 de ani și peste, în România, în perioada 2010-2020, indicele s-a menținut relativ constant, cu valori cuprinse între 4,2 sau 4,8, cu excepția anului 2015, când a fost atins un maxim de 6,2. În toată perioada analizată, media UE s-a menținut relativ constantă, cu valori cuprinse între 4,0 și 4,2.

Inegalitatea veniturilor conduce la inegalitate socială. Sărăcia afectează, în general, categoriile tradițional vulnerabile ale populației, dar este generată și de presiunea progresului tehnologic și de diferențele educaționale între generații și între diverse grupuri de populație. Posibilitățile gospodăriilor de a face față nevoilor sunt diferite în funcție de veniturile disponibile. În general, gospodăriile nu își permit alte cheltuieli de consum în afara celor pentru alimente și bunuri de strictă necesitate. Reducerea decalajului între categoriile de venituri reflectă o îmbunătățire a calității vieții.

1.1.5. Indemnizații de șomaj-media lunară

Definiție: Indemnizația de șomaj (conform Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, intrată în vigoare la data de 1 martie 2002) reprezintă o compensație parțială a veniturilor asiguratului, ca urmare a pierderii locului de muncă sau a veniturilor absolvenților instituțiilor de învățământ care nu s-au putut încadra în muncă. Șomerii înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă care nu beneficiază de indemnizație de șomaj, în situația în care se angajează cu normă întreagă pentru o perioadă mai mare de 3 luni, ulterior datei înregistrării la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, beneficiază de o primă de activare în valoare de 500 de lei, neimpozabilă.

Fig. 1.1.5. Indemnizații de șomaj-media lunară

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=2,32%

Rata medie anuală de creștere a indemnizației de șomaj, în perioada 2008-2020, a fost de 2,3%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030 indemnizația de șomaj ar ajunge la 665 lei (de la 528 lei în 2020), lucru care ar putea să mai estompeze din sărăcia extremă în care se află persoanele vulnerabile. În perioada 2008-2020, indemnizația de șomaj a fost oscilantă, cea mai mare scădere înregistrându-se în anul 2012 (-19,8 %), și cea mai mare creștere, în anul 2009 (17,0%). Indemnizația de șomaj a atins un maxim istoric în anul 2020 (528 lei), cu 31,7% mai mare decât valoarea medie din anul 2008.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

Indemnizațiile de șomaj au ca rol favorizarea incluziunii sociale și sprijină eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii. Beneficiile de asistență socială, categorie din care fac parte și indemnizațiile de șomaj, reprezintă o formă de suplimentare a veniturilor sau de substituire a veniturilor individuale/ familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale.

1.2. ȚINTA 2030: Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă

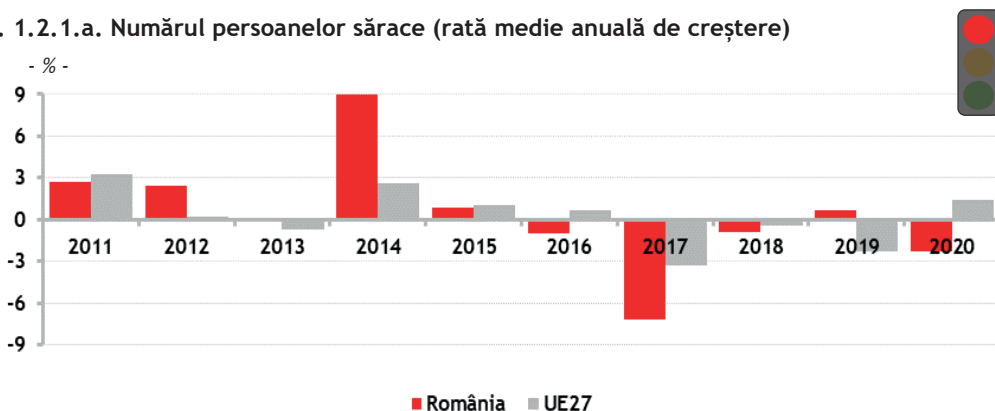
Tabelul 1.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 1.2.

Indicatori principali	Progres
Numărul persoanelor sărace, pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni	
Rata sărăciei relative (AROP), pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni	
Indicatori adiționali	Progres
Persoane aflate în deprivare materială severă, pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni	
Rata sărăciei persistente, pe sexe și grupe de vârstă	
Rata sărăciei în muncă	

1.2.1. Numărul persoanelor sărace, pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni

Definiție: Persoanele sărace (persoanele aflate în risc de sărăcie) sunt acele persoane ale căror venituri disponibile pe adult-echivalent sunt inferioare pragului de sărăcie determinat pentru un anumit an. Persoanele ale căror venituri disponibile pe adult-echivalent depășesc pragul de sărăcie se consideră persoane non-sărace. În mod curent, acest indicator se determina pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

Fig. 1.2.1.a. Numărul persoanelor sărace (rată medie anuală de creștere)

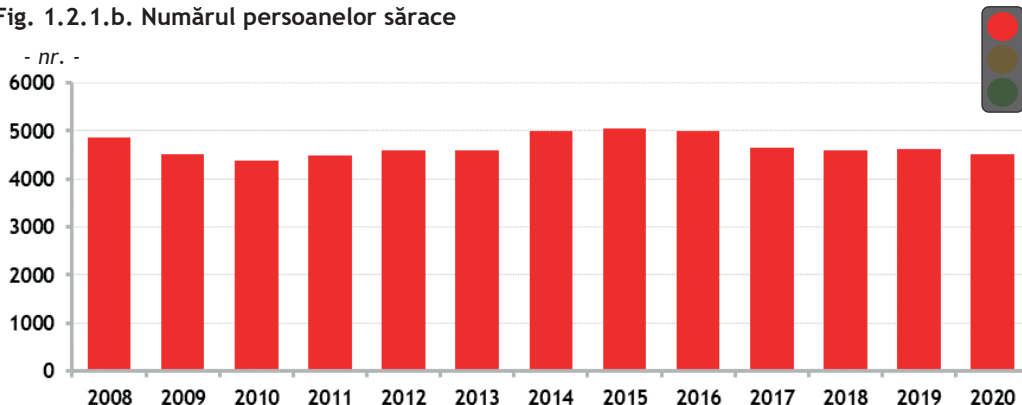
Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: RO=0,07%, UE27=-0,11%

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

În perioada 2011-2020, în România, rata medie anuală de creștere a numărului persoanelor sărace a fost de 0,07%, diferită față de media UE, care a înregistrat un trend descendent în această perioadă, de -0,11%. Rata sărăciei relative, estimată pe baza veniturilor disponibile pe adult-echivalent, a fost 23,4% în anul 2020. Numărul persoanelor aflate în sărăcie, corespunzător acestei rate, a fost de 4524 de mii de persoane, în scădere cu 532 de mii de persoane față de anul 2015, când s-a atins punctul maxim al ratei de sărăcie (25,4%), și cu 336 de mii de persoane față de anul 2008.

Fig. 1.2.1.b. Numărul persoanelor sărace

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,60%

Dacă rata medie anuală de creștere, de -0,6%, din perioada 2008-2020, se menține, se estimează că ținta SNNDR 2030 de reducere cu cel puțin jumătate a numărului de persoane care trăiesc în sărăcie relativă față de anul 2020 va fi atinsă în anul 2136. Pentru atingerea țintei de 2262 de mii de persoane care trăiesc în sărăcie relativă în anul 2030 este necesară o rată medie anuală de creștere de -3,4%.

În perioada 2008-2020, în România, starea de sărăcie s-a menținut la cote ridicate la copiii în vârstă de până la 18 ani. În anul 2020, în România, rata de sărăcie în rândul copiilor a fost 30,1%, cu 11,2 p.p. mai mare față de media UE (18,9%) corespunzătoare aceluiași an. Dintre aceștia, 1098 de mii de persoane trăiau în sărăcie relativă în anul 2020, numărul acestora fiind în scădere față de anul 2008 cu 279 de mii de persoane. Incidența mare a sărăciei în rândul copiilor se explică prin faptul că cele mai puternic afectate de sărăcie sunt gospodăriile cu copii dependenți (persoanele în vârstă de 0-17 ani), tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele fiind caracteristici ce influențează în mod direct riscul de sărăcie. Dacă rata medie anuală de creștere, de -1,9%, din perioada 2008-2020, se menține, se estimează că media europeană din anul 2020, de 18,9%, va fi atinsă în anul 2075. Pentru a se atinge în anul 2030 media europeană din anul 2020, rata medie anuală de creștere necesară este de -2,5%.

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor constituie factori determinanți în apariția și creșterea riscului de sărăcie. Evoluția ratei sărăciei, pe sexe, în perioada 2008-2020, nu evidențiază diferențe semnificative între femei și bărbați. Însă, în funcție de grupa de vârstă, riscul de sărăcie afectează cu intensitate diferită populația.

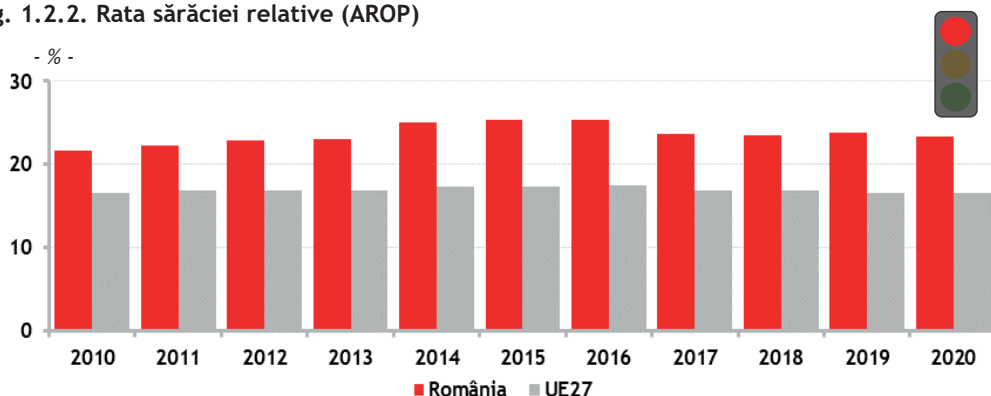
Persoanele aflate în risc de sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condiții precare de locuit, deprivare materială, îngrijire inadecvată a sănătății, până la bariere în accesul la învățământ și cultură. Reducerea sărăciei în rândul populației are un impact pozitiv din punct de vedere social, ducând la incluziune socială activă, acces cu mai mare ușurință la sistemul de educație și cultură, incluziune pe piața muncii, îmbunătățire a condițiilor de locuit, precum și la creșterea accesului la asistență medicală de înaltă calitate.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRĂCIE

1.2.2. Rata sărăciei relative (AROP), pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni

Definiție: Rata sărăciei relative se definește ca fiind ponderea persoanelor sărace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. Indicatorul este întâlnit uneori sub denumirea de „rata riscului de sărăcie”.

Fig. 1.2.2. Rata sărăciei relative (AROP)

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=0,80%, UE27=0,06%

Sărăcia este starea socială a persoanelor ale căror venituri sunt atât de scăzute încât nu pot atinge un standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc. Persoanele aflate în sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condiții de locuit precare, deprivare materială, îngrijire inadecvată a sănătății, până la bariere în accesul la învățământ și cultură.

România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în risc de sărăcie, după o estimare făcută pe baza veniturilor disponibile pe adult-echivalent (23,4% în anul 2020), cu 41% mai mare comparativ cu media UE27 din același an. În anul 2020, rata riscului de sărăcie a avut o ușoară scădere, cu 0,4 p.p. în România, în timp ce media UE27 a avut o creștere nesemnificativă, de 0,1 p.p., comparativ cu anul precedent. Față de anul 2015, când s-a înregistrat maximul perioadei 2008-2020, ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie în anul 2020 a înregistrat o scădere în România, cu 2 p.p., iar media UE a înregistrat o scădere de 0,8 p.p..

Dacă rata medie anuală de creștere, de -1,63%, din perioada 2015-2020, se menține, se estimează că media europeană din anul 2020, de 16,6%, va fi atinsă în anul 2040, iar reducerea ratei de sărăcie la jumătate se estimează că ar fi atinsă în anul 2062.

Reducerea ratei de sărăcie are un impact pozitiv din punct de vedere social, ducând la incluziune socială activă, acces cu mai multă ușurință la sistemul de educație și cultură, incluziune pe piața muncii, îmbunătățire a condițiilor de locuit, precum și la creșterea accesului la asistență medicală de înaltă calitate.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

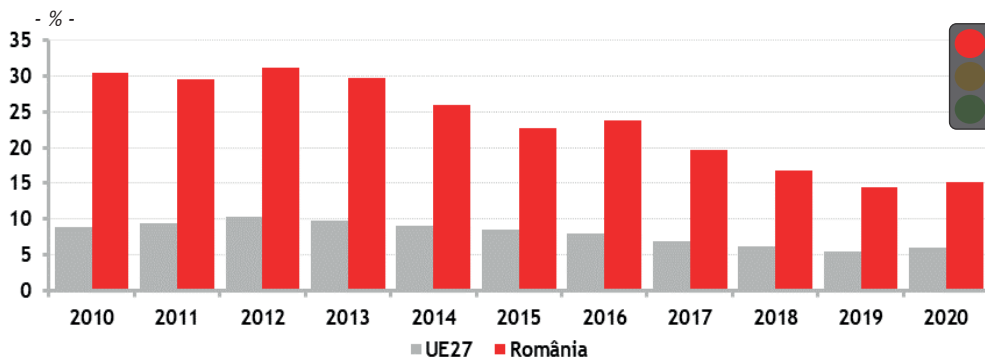
1.2.3. Persoane aflate în deprivare materială severă, pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni

Definiție: Persoanele aflate în deprivare materială severă reprezintă persoanele care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent:

- achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței;
- posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui telefon (fix sau mobil);
- deținerea unui autoturism personal.

Indicatorul prezintă o imagine asupra persoanelor expuse riscului de deprivare materială severă.

Fig. 1.2.3. Persoane aflate în deprivare materială severă (rată medie anuală de creștere)

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-6,73%, UE27=-4,03%

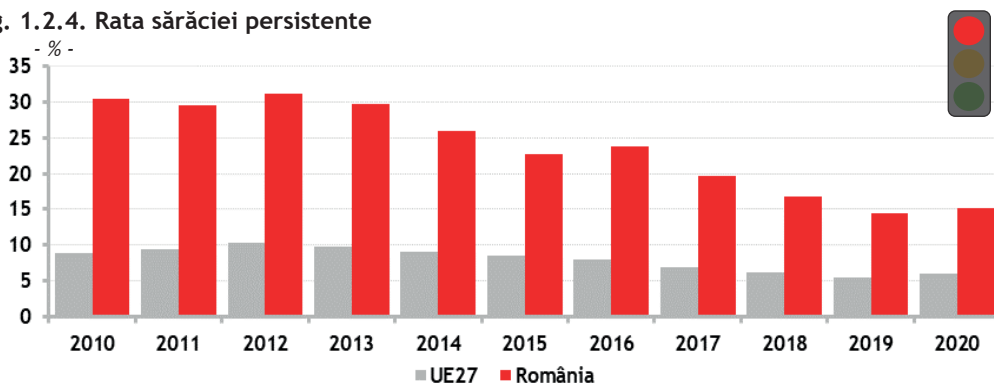
Lipsa acută a resurselor financiare face ca unele persoane să nu își poată permite deținerea unor bunuri, efectuarea unor plăți sau consumul unor produse care, în stadiul actual de dezvoltare economico-socială, reprezintă un minimum de elemente necesare unui trai decent. În UE, la nivelul anului 2020, deprivarea materială severă caracterizează viața a 5,9% din totalul persoanelor, reprezentând 25,8 milioane de persoane, diferențierile între statele membre având însă o amplitudine considerabilă. Numărul total al românilor afectați de deprivare materială severă a fost în anul 2020 de 2,95 milioane de persoane, din care 47,4% bărbați și 52,6% femei, proporții apropiate de cele din anul precedent. Față de anul 2019, rata de deprivare materială severă în România a crescut cu 0,7 p.p., ajungând la 15,2% din populație în anul 2020. Dacă rata medie anuală de creștere a numărului de persoane aflate în deprivare materială severă de -6,73% din perioada 2008-2020 se menține, se estimează că în anul 2033 ar fi atinsă media UE din anul 2020, de 5,9%. Deprivarea materială severă afectează cu intensitate diferită populația în funcție de grupa de vârstă și de veniturile gospodăriei. În anul 2020, incidența deprivării materiale severe în România a fost mai ridicată în principal la copiii în vârstă de până la 18 ani (21,4%) și la tinerii de 18-24 de ani (17,7%). Față de anul 2017, în anul 2020 s-au remarcat scăderi importante ale ponderilor persoanelor deprivare materială severă la grupele de vârstă de 50-64 ani și de 65 ani și peste. Reducerea deprivării materiale severe are un impact pozitiv din punct de vedere social, ducând la incluziune socială activă.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRĂCIE

1.2.4. Rata sărăciei persistente, pe sexe și grupe de vârstă

Definiție: Rata sărăciei persistente reprezintă procentul persoanelor care trăiesc în gospodăria al căror venit disponibil pe adult-echivalent este sub pragul de sărăcie în anul de referință și cel puțin în ultimii doi sau trei ani. Indicatorul permite descrierea în termeni statistici a nivelului de dezvoltare în domeniul social.

Fig. 1.2.4. Rata sărăciei persistente

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-0,57%, UE27=0,38%

În perioada 2010-2020, rata sărăciei persistente are un trend oscilant, în anul 2019 având o rată anuală de creștere de -15,6%, fapt îmbucurător, însă în anul 2020 se observă o creștere cu 1,2% față de anul 2019. Populația României era expusă riscului de sărăcie persistentă într-o proporție de 17% în anul 2020, cu 6,2 p.p. mai mult față de media UE. De-a lungul întregii perioade analizate, ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie persistentă a fluctuat continuu de la an la an, în anul 2016 înregistrându-se maximum perioadei, într-un procent de 20,2%, iar minimum perioadei, în anul 2019, cu 16,8%. Este necesară o rată medie anuală a sărăciei persistente de -2,52% în perioada 2021-2030, pentru ca în anul 2030 România să atingă media UE din anul 2020, de 10,8%. Pe sexe, se constată o pondere mai mare a persoanelor de sex feminin care sunt expuse riscului de sărăcie persistentă, în anul 2020 fiind cu 2,2 p.p. peste ponderea persoanelor de sex masculin. Și la nivel european se observă aceeași tendință a ratei de sărăcie persistentă, cu o pondere mai mare în rândul femeilor decât în cazul bărbaților. Pe grupe de vârstă, se remarcă foarte clar o rată a sărăciei persistente mult mai mare în rândul persoanelor tinere, de până în 25 de ani, pe toată perioada analizată. La grupa de vârstă sub 18 ani, cea mai mare rată a sărăciei persistente s-a înregistrat în anul 2016, cu o pondere de 36,4%, iar la grupa de vârstă 18-24 de ani, cea mai mare rată a fost în anul 2015 (32,2%). Cea mai mică valoare a ratei sărăciei persistente s-a înregistrat la grupa de vârstă de 65 de ani și peste, în anul 2013 (8,2%).

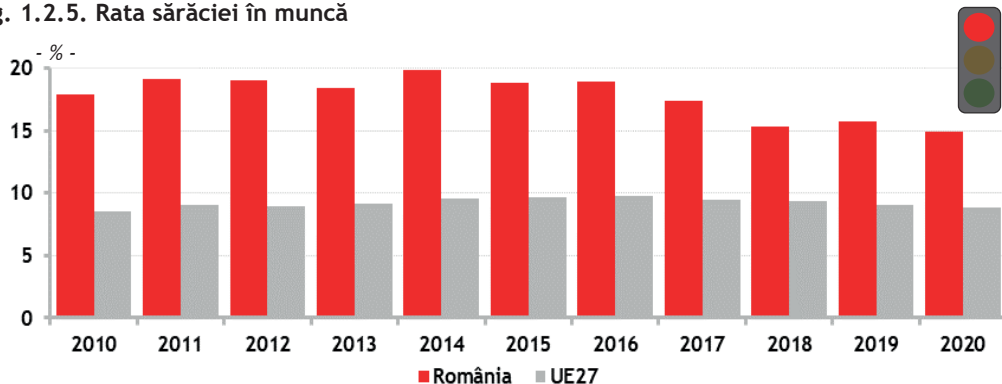
1.2.5. Rata sărăciei în muncă

Definiție: Rata sărăciei în muncă reprezintă ponderea persoanelor ocupate care au un venit disponibil pe adult-echivalent sub pragul de sărăcie, care este stabilit la 60% din mediana venitului disponibil pe adult-echivalent după transferurile sociale. Acest indicator se întâlnește și sub denumirea „Rata sărăciei în rândul persoanelor ocupate”.

Indicatorul poate fi utilizat de către factorii de decizie în stabilirea de acțiuni și măsuri pentru implementarea programelor care au ca scop promovarea unor politici orientate spre dezvoltare, care susțin crearea locurilor de muncă decente.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRĂCIE

Fig. 1.2.5. Rata sărăciei în muncă

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-1,82%, UE27=0,35%

În perioada 2010-2020, rata sărăciei în muncă are un trend oscilant, în anul 2014 rata anuală de creștere înregistrând un maxim al perioadei, de 7,6%, iar în 2018 un minim, fiind de -12,1%. Rata medie anuală de creștere a ratei sărăciei în muncă, în perioada 2010-2020, a fost de -1,82%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, media UE a ratei sărăciei în muncă ar putea fi atinsă în anul 2048. Această descreștere ar putea să fie posibilă prin promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care să susțină activitățile productive și să creeze locuri de muncă decente. Aproape 15% dintre persoanele angajate cu vârsta de 18 ani și peste din România erau expuse riscului de sărăcie după transferurile sociale din 2020, cu 6,1 p.p. mai mult față de media UE. Pe sexe, se constată o pondere mai mare a persoanelor de sex masculin expuse riscului de sărăcie, fiind, în anul 2020, cu 7,7 p.p. peste ponderea persoanelor de sex feminin. Sărăcia în rândul persoanelor încadrate în muncă apare atunci când venitul total rezultat din muncă nu acoperă nevoile gospodăriei, fie pentru că salariile celor care întrețin familia sunt prea mici, fie pentru că gospodăria este prea mare. Reducerea nivelului acestui indicator duce la creșterea incluziunii sociale.

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

1.3. ȚINTA 2030: Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

Tabelul 1.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 1.3.

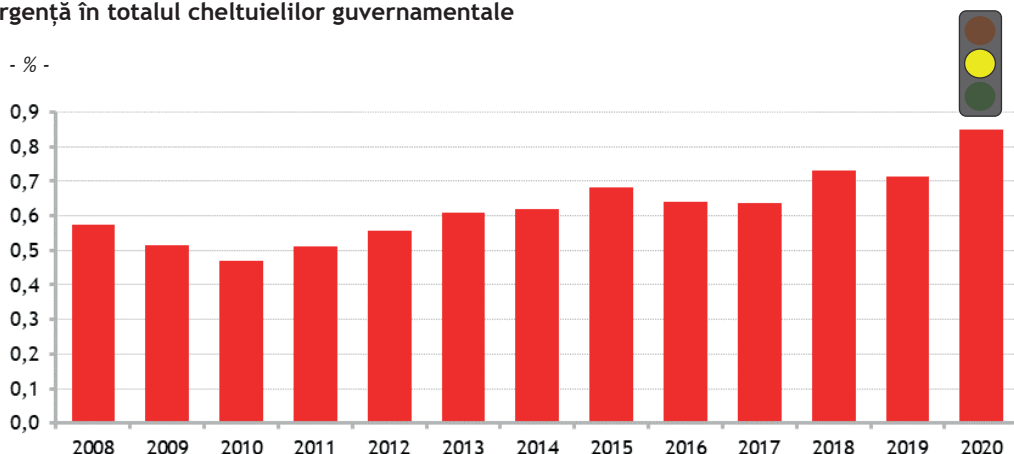
Indicator principal	Progres
Ponderea bugetului alocat activității Inspectoratului General pentru Situații de Urgență din totalul cheltuielilor guvernamentale	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul de intervenții ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență	
Numărul de salariați ai Inspectoratului General pentru Situații de Urgență	

1.3.1. Ponderea bugetului alocat activității Inspectoratului General pentru Situații de Urgență din totalul cheltuielilor guvernamentale

Definiție: Reprezintă raportul procentual dintre bugetul alocat activității IGSU și totalul cheltuielilor guvernamentale.

Bugetul alocat activității IGSU cuprinde totalul cheltuielilor alocate activităților de prevenire și intervenție pentru stingerea incendiilor, descarcerare și prim-ajutor SMURD, celor de salvare a persoanelor și de limitare a pagubelor produse de inundații, alunecări de teren, mișcări seismice, epidemii, înzăpeziri, secetă, celor de asistență acordată persoanelor aflate în situații critice, de intervenție la accidente tehnologice, radiologice, nucleare, biologice sau la alte tipuri de calamități naturale sau antropice.

Fig. 1.3.1. Ponderea bugetului alocat activității Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în totalul cheltuielilor guvernamentale

Sursa datelor: IGSU, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=3,39%

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

Misiunea instituțională de coordonare, prevenire și gestionare a situațiilor de urgență revine IGSU. Ponderea bugetului alocat activității IGSU din totalul cheltuielilor guvernamentale a crescut de la 0,57%, în anul 2008, la 0,85%, în anul 2020. Cea mai mare rată anuală de creștere a fost înregistrată în anul 2020, de 19,42%, ca urmare a impactului pandemiei de COVID-19, care a generat o criză sanitară și economică fără precedent și a demonstrat faptul că pregătirea pentru gestionarea unei crize de proporții nu este încă suficientă, că sunt necesare investiții pentru eficientizarea acțiunilor de prevenire și de gestionare a situațiilor de urgență, în vederea menținerii sub control a riscurilor și a asigurării stării de normalitate a vieții comunităților umane.

În perioada analizată, ponderea bugetului alocat activității IGSU din totalul cheltuielilor guvernamentale a înregistrat o evoluție cu o rată medie anuală de creștere de 3,39%, ceea ce semnifică un progres în direcția consolidării sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență. În condițiile creșterii accelerate a numărului de intervenții, a frecvenței situațiilor de urgență de amploare sau intensitate deosebită, este necesar un efort național coordonat pentru a spori capacitatea României de a rezista și de a se recupera în urma dezastrelor sau situațiilor de urgență.

Evoluția indicatorului are influență și asupra ODD 13 privind luarea unor măsuri urgente de combatere a impactului schimbărilor climatice, o tendință crescătoare a acestuia indicând progresul către îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomenele meteorologice extreme de mare intensitate.

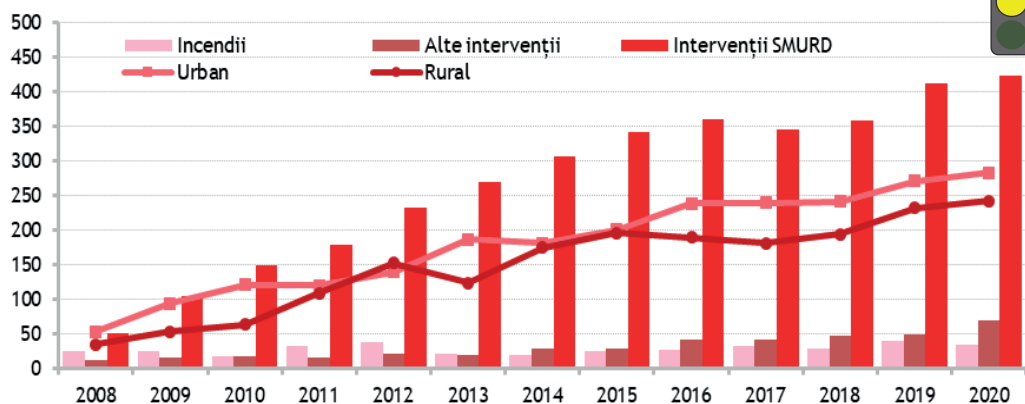
1.3.2. Numărul de intervenții ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, pe medii de rezidență și județe

Definiție: Indicatorul oferă informații privind numărul intervențiilor în situații de urgență la care au participat serviciile profesionale, voluntare și private pentru situații de urgență.

Situația de urgență: evenimente excepționale, cu caracter nonmilitar, care amenință viața sau sănătatea persoanei, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale, în condițiile în care pentru restabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse specializate și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate.

Fig. 1.3.2. Numărul de intervenții ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, pe tipuri de intervenții și medii de rezidență

- mii intervenții -

Sursa datelor: IGSU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total intervenții=15,98%, intervenții urban=14,87%, intervenții rural=17,46%, intervenții incendii=2,68%, intervenții SMURD=19,06%, alte intervenții=15,71%

Prin activitățile de intervenție pentru stingerea incendiilor, descarcerare și prim-ajutor SMURD, de salvare a persoanelor și de limitare a pagubelor produse de inundații, alunecări de teren, mișcări seismice, epidemii, înzăpeziri, secetă, prin cele de asistență a persoanelor aflate în situații critice,

OBIECTIVUL 1. FĂRĂ SĂRACIE

de intervenție la accidente tehnologice, radiologice, nucleare, biologice sau la alte tipuri de calamități naturale sau antropice se urmărește menținerea sub control a riscurilor, ca și asigurarea stării de normalitate a vieții comunităților umane.

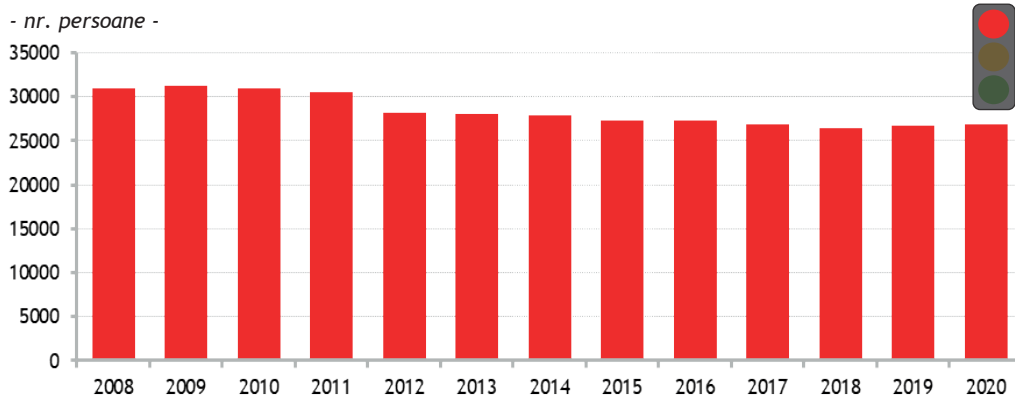
În perioada analizată, numărul total de intervenții a înregistrat o creștere semnificativă, de la 88.825 în anul 2008, la 529.916 în anul 2020, cea mai mare creștere fiind la intervențiile SMURD (de peste 8 ori). Pe medii de rezidență, intervențiile IGSU au crescut în mediul rural de la 39% în anul 2008 la 46% în anul 2020 și au scăzut în mediul urban de la 61% la 54%. În ceea ce privește structura pe tipuri de intervenții, în anul 2020, 80,36% au fost intervenții SMURD, 6,44% intervenții pentru incendii și 13,19% alte intervenții.

În domeniul situațiilor de urgență, România a fost afectată de riscuri a căror amploare, intensitate, frecvență și mod de manifestare au determinat creșterea numărului de intervenții ale IGSU, ceea ce impune măsuri suplimentare pentru eficientizarea activității pe linia prevenirii, pregătirii, protecției comunităților și a realizării intervențiilor.

1.3.3. Numărul de salariați ai Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

IGSU asigură monitorizarea și gestionarea riscurilor determinate de schimbări climatice precum inundații, secete și incendii de vegetație, pe baza informațiilor de la ANAR și ANM; IGSU evaluează riscul și decide nevoia și tipul de intervenție. Aceste activități au impact asupra reducerii riscului de dezastre în toate sectoarele.

Fig. 1.3.3. Numărul de salariați ai Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

Sursa datelor: IGSU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,19%

Numărul de salariați ai IGSU a scăzut de la 31.031 persoane în anul 2008 la 26.885 persoane în anul 2020 (-13,36%). În perioada analizată, indicatorul a înregistrat o rată medie anuală de creștere de -1,19%, ceea ce reprezintă o tendință nefavorabilă, cu un impact negativ asupra consolidării sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență.

Eficientizarea acțiunilor de prevenire și de gestionare a situațiilor de urgență, în vederea menținerii sub control a riscurilor și a asigurării stării de normalitate a vieții comunităților umane, depinde în mare măsură și de existența unui număr suficient de salariați ai IGSU. În condițiile creșterii numărului de intervenții și a frecvenței situațiilor de urgență de amploare sau intensitate deosebită, se impune un proces continuu de consolidare și de dezvoltare a resurselor umane, care trebuie să răspundă la noile provocări și necesități instituționale.

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

- Ponderea numărului de copii cu deficit de greutate a fost de 10,2% în anul 2010 (în rândul copiilor sub 2 ani), mult mai mare decât cea înregistrată în anul 2004.
- Ponderea populației obeze în totalul populației rezidente a fost de 10,9% în 2019, mai mare cu 3,3 p.p. față de 2008, dar sub media UE (16,5%).
- Ponderea suprafeței intabulate a fost de 53,2% în anul 2021, iar rata medie anuală de creștere din perioada 2009-2021 a fost de 25,9%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2025 ar putea să fie intabulată întreaga suprafață a României.
- Ponderea agriculturii în PIB a variat între 4,0% (în 2020) și 6,3% (în 2008 și 2011), peste nivelul UE (1,5%-1,7%).
- Alocarea bugetară pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură a înregistrat o scădere de 48% în anul 2020 față de 2008.
- Ponderi mari ale vânzărilor în afara ramurii se regăsesc la: plante industriale (96,2% în anul 2020), plante uleioase (91,1%), cereale (62,2%) și legume, inclusiv pepeni (54,8%).
- Ponderea în PIB a exportului de produse agroalimentare a crescut de 2,7 ori în ultimii 14 ani, ajungând la 4% în anul 2021. Contribuția pozitivă în PIB a exporturilor de produse agroalimentare a fost diminuată de contribuția negativă a importurilor, care au ajuns la 4,2% în anul 2021, în creștere cu 43% față de anul 2008.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

2.1. ȚINTA 2030: Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014

Tabelul 2.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.1.

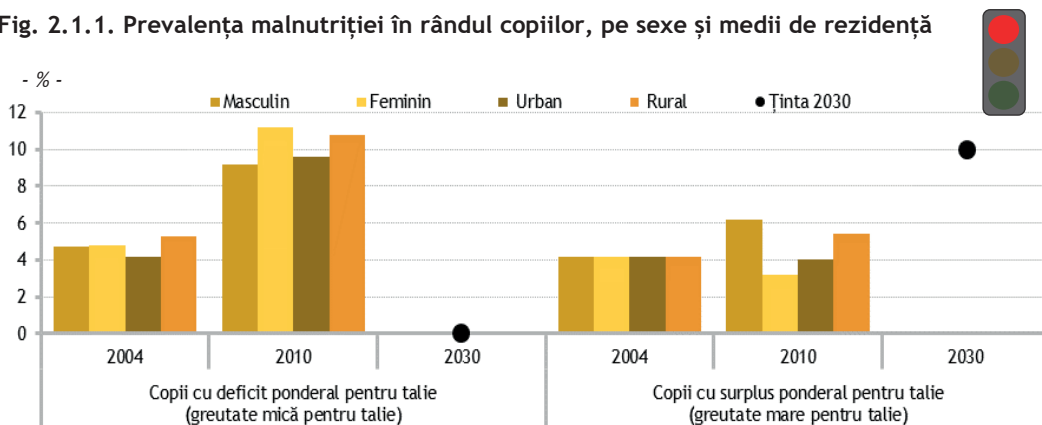
Indicatori principali	Progres
Prevalența malnutriției (greutatea raportată la înălțime $>+2$ sau <-2 DS față de mediana standardelor OMS privind creșterea copiilor) în rândul copiilor sub cinci ani, pe tipuri	
Rata de obezitate pentru persoanele de 18 ani și peste, pe sexe și pe medii de rezidență	
Indicatori adiționali	Progres
Consumul alimentar mediu zilnic de calorii pe locuitor, pe categorii	
Consumul alimentar mediu zilnic total de proteine de origine animală pe locuitor	

2.1.1. Prevalența malnutriției (greutate raportată la înălțime ± 2 DS față de mediana standardelor OMS privind creșterea copiilor), în rândul copiilor sub cinci ani, pe tipuri

Definiție: Malnutriția se referă la deficiențe sau excese în aportul de nutrienți, la dezechilibrul nutrienților esențiali sau la utilizarea defectuoasă a nutrienților. Povara dublă a malnutriției constă atât în subnutriție, cât și în excesul de greutate și în obezitate.

Prevalența copiilor cu vârsta sub 5 ani cu deficit ponderal (greutate mică pentru talie) se calculează ca raport procentual dintre numărul de copii cu vârsta de 0-59 luni cu deficit ponderal și totalul copiilor cu vârsta de 0-59 luni evaluați, iar prevalența copiilor cu vârsta sub 5 ani cu surplus ponderal se calculează ca raport procentual între numărul copiilor în vârstă de 0-59 luni care sunt supraponderali și numărul total al copiilor de 0-59 luni evaluați.

Fig. 2.1.1. Prevalența malnutriției în rândul copiilor, pe sexe și medii de rezidență

Notă: datele pentru 2004 se referă la copiii sub 5 ani; datele pentru 2010 se referă la copiii sub 2 ani
Sursa datelor: INSMC

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Obiectivul 2 al Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă a României are între țintele pentru anul 2030 eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014.

Datele disponibile pentru anii 2004 și 2010, deși au utilizat două grupe de vârstă diferite ca populație țintă, arată că, până la vârsta de 2 ani, în special riscul de deficit ponderal este semnificativ mai mare pentru fete. Deficitul și surplusul ponderal în rândul copiilor sunt indicatori importanți privind calitatea dietei, diversitatea nutrițională și diversitatea alimentelor pe care aceștia le consumă, factori care influențează direct dezvoltarea copiilor.

În anul 2010 (ultimul an pentru care sunt disponibile datele), se observă ponderi mai ridicate la copiii din mediul rural, atât în ceea ce privește deficitul ponderal (10,8% în mediul rural, față de 9,6% în mediul urban), cât și în ceea ce privește surplusul ponderal (5,4% rural, față de 4,0% urban). Deficitul ponderal este prevalent la fete (11,2%, față de 9,2% la băieți), în timp ce surplusul ponderal este prevalent la băieți, în acest caz diferența fiind mult mai importantă (6,2%, față de 3,2% la fete).

Analiza indicatorilor evidențiază o creștere a ponderii copiilor cu deficit de greutate, de la 4,8% în anul 2004 (în rândul copiilor cu vârsta sub 5 ani) la 10,2% în anul 2010 (în rândul copiilor sub 2 ani), ceea ce relevă o situație mult mai gravă, deoarece acest indicator este subestimat în anul 2010, neacoperind segmentul copiilor din grupa de vârstă 3-5 ani. De asemenea, se evidențiază o creștere a ponderii copiilor supraponderali în perioada 2004-2010, de la 4,2% la 4,7%, ceea ce relevă o rată medie anuală de creștere de 1,89%. Dacă această rată de creștere s-ar menține, în anul 2030 indicatorul ar ajunge la 6,8%, fără să putem discuta de întreaga populație țintă, unde valorile ar putea fi mult mai mari.

Aceste aspecte indică o evoluție negativă a indicatorului și îndepărtarea de ținta propusă, ceea ce evidențiază necesitatea luării unor măsuri urgente de sănătate publică.

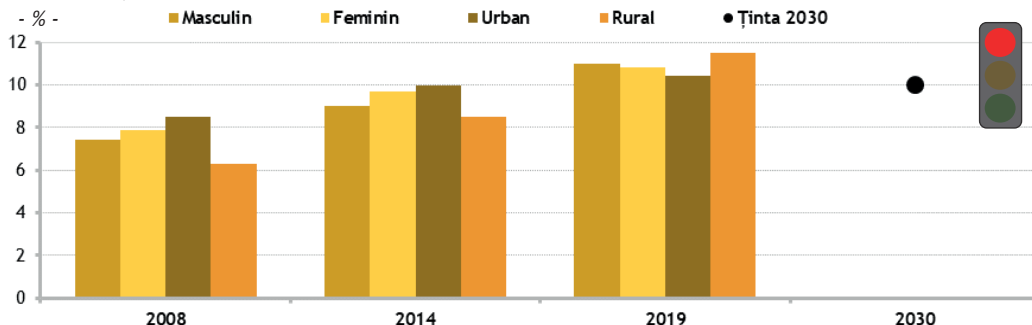
La nivel internațional, comparând ultimele date disponibile publicate de UNICEF, OMS și Banca Mondială în publicația *“Levels and trends in child malnutrition”*, se observă că România și Bulgaria se află printre țările cele mai afectate de deficitul ponderal în rândul copiilor sub 5 ani (4,8% în anul 2004 în România - ultimele date disponibile și 6,3% în Bulgaria în anul 2014 - ultimele date disponibile). La polul opus se situa, în anul 2016 (ultimul an pentru care sunt date disponibile), Germania, cu numai 0,3% dintre copii având deficit ponderal.

2.1.2. Rata de obezitate pentru persoanele în vârstă de 18 ani și peste, pe sexe și medii de rezidență

Definiție: Rata de obezitate a fost calculată prin raportarea la populația rezidentă de 18 și peste a persoanelor pentru care s-a calculat un Indice al Masei Corporale (IMC) mai mare sau egal cu 30, înmulțit cu 100. IMC evidențiază relația dintre greutatea și înălțimea unei persoane. Este o estimare brută a procentului de grăsime corporală. Datorită ușurinței de măsurare și calcul, este instrumentul utilizat pentru diagnosticarea obezității. Se calculează doar pentru persoanele de 18 ani și peste, după formula: $IMC = G / I^2$, unde: G - greutatea persoanei (în kg), I - înălțimea persoanei (în metri).

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.1.2.a. Rata de obezitate pentru persoanele în vârstă de 18 ani și peste, pe sexe și medii de rezidență

Sursa datelor: INS

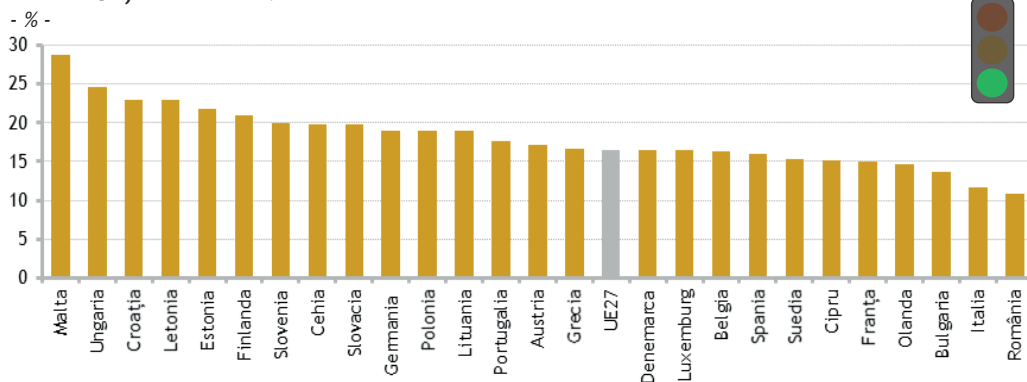
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=3,33%

În anul 2019, se constată creșterea ponderii populației obeze în totalul populației rezidente, cu 1,6 p.p. față de anul 2014 și cu 3,3 p.p. față de anul 2008. În cazul populației masculine, diferența a fost mai mare, față de anul 2008 înregistrându-se o creștere cu 3,6 p.p. a ponderii populației obeze, iar în cazul populației feminine o creștere cu 2,9 p.p.

Ecartul pe medii de rezidență a fost mai accentuat decât cel pe sexe, față de anul 2008 creșterea ponderii populației obeze în mediul rural fiind de 5,2 p.p., față de mediul urban unde creșterea a fost de 1,9 p.p. Rata de obezitate în România se afla în anul 2014 sub ținta de 10% populație obeză stabilită în SNDD 2030, iar în anul 2019 depășea cu 0,9 p.p. această țintă.

În perioada 2008-2019, rata medie anuală de creștere a ponderii populației obeze a fost de 3,33%, iar, în perspectiva unei evoluții asemănătoare, indicatorul se va îndepărta de ținta stabilită. În acest context, este necesară adoptarea unor măsuri de sănătate publică pentru corecția evoluției indicatorului și pentru atingerea țintei, contextul fiind unul favorabil.

Fig. 2.1.2.b. Rata de obezitate pentru persoanele de 18 ani și peste, în România și statele membre UE, în anul 2019

Sursa datelor: INS, Eurostat

În anul 2019, România avea cea mai mică pondere a populației adulte obeze (10,9%) din UE27 și se situa cu 5,6 p.p. sub media UE27. Rate mici de obezitate în rândul populației rezidente adulte au înregistrat și Italia (11,7%) și Bulgaria (13,6%). Cea mai mare rată de obezitate s-a înregistrat în Malta (28,7% din populația rezidentă adultă).

Cu toate acestea, atât la nivelul UE, cât și în cazul României se înregistrează un trend crescător al ratei de obezitate, iar indicatorul trebuie atent analizat de decidenții politiciilor de sănătate publică.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

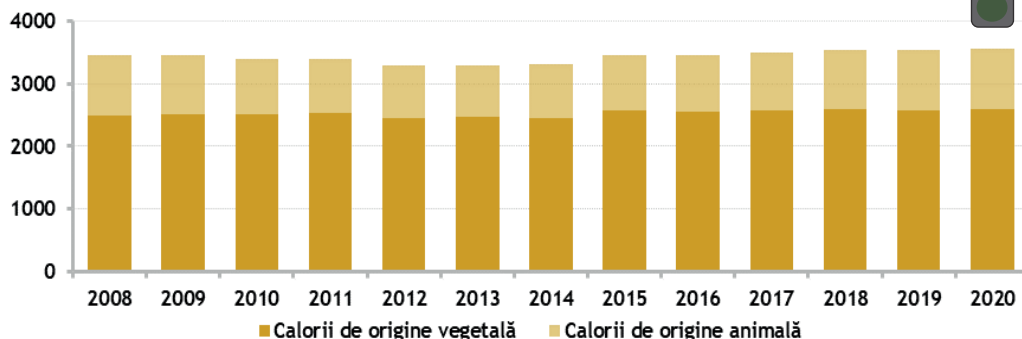
2.1.3. Consumul alimentar mediu zilnic de calorii pe locuitor, pe categorii

Definiție: Consumul alimentar mediu zilnic exprimat în calorii pe locuitor reprezintă conținutul în calorii al cantității de produse care servesc ca hrană omului și care pot fi integral utilizate ca aliment (se exclude partea necomestibilă a unui produs agroalimentar care se îndepărtează atât în timpul prelucrării industriale sau culinare, cât și în momentul consumului efectiv).

Necesarul zilnic de calorii diferă de la om la om și de la regiune la regiune. În România, medicii de profil indică pentru un bărbat un număr de calorii consumate zilnic mai mare decât pentru o femeie. Caloriile au rolul de a oferi energia necesară funcționării în condiții optime a organismului, de a menține temperatura corpului la 36,5 grade, de a contribui la formarea și regenerarea celulară și, nu în ultimul rând, caloriile au rolul de a oferi o bună funcționare a sistemului digestiv și a celui circulator. Conform Organizației Alimentației și Agriculturii a Națiunilor Unite, o persoană nu ar trebui să consume sub 1800 de calorii pe zi.

Fig. 2.1.3. Consumul alimentar mediu zilnic de calorii pe locuitor, pe categorii

- nr. calorii -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: calorii total=0,24%, origine vegetală=0,3%, origine animală=0,07%

Cantitatea de calorii pe care organismul o consumă în fiecare zi depinde de rata metabolică bazală a fiecărei persoane și de nivelul de activitate fizică întreprinsă. Consumul alimentar mediu zilnic de calorii pe locuitor este constituit cu preponderență din consumul alimentar de calorii de origine vegetală. În general, o persoană consumă, pe zi, 70% calorii de origine vegetală și 30% calorii de origine animală. În perioada 2008-2020, s-a înregistrat un trend ușor crescător al numărului mediu de calorii consumate de o persoană, astfel că, în anul 2020, acesta a fost mai mare cu 2,9% față de anul 2008. Creșteri mai mari s-au înregistrat la numărul mediu de calorii de origine vegetală, pentru care rata medie anuală de creștere în perioada 2008 - 2020 a fost de 0,30%, față de doar 0,07% la cele de origine animală.

Trebuie să existe un echilibru între alimentele consumate, având drept scop creșterea calității vieții și minimalizarea riscului apariției bolilor. Cu cât varietatea alimentelor consumate este mai mare, cu atât mai mult organismul va primi toți nutrienții esențiali, în special vitaminele și mineralele atât de necesare menținerii sănătății.

Alimentația corespunzătoare, pe lângă rolul pe care îl are în încadrarea într-o greutate normală, contribuie la menținerea sănătății. Obezitatea, în toate formele ei, atrage după sine o multitudine de probleme de sănătate: produce suprasolicitarea articulațiilor și a oaselor, crește tensiunea arterială și valorile colesterolului seric, produce anomalii respiratorii și crește riscul de apariție a diabetului, a bolilor cardiovasculare și a accidentelor cerebrale.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

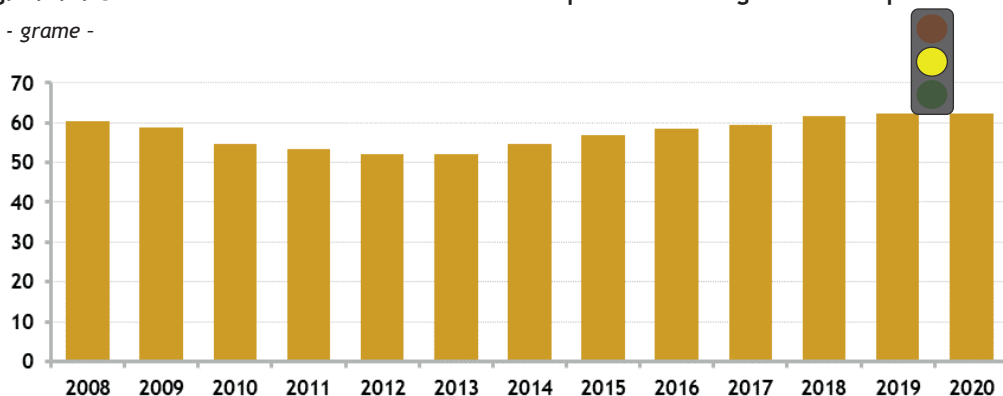
2.1.4. Consumul alimentar mediu zilnic total de proteine de origine animală pe locuitor

Definiție: Consumul alimentar mediu zilnic de proteine contribuie la procesul de creștere și menținere a stării de sănătate, proteinele de origine animală fiind, în general, proteine complete de înaltă valoare biologică. Proteinele sunt substanțe de care corpul are nevoie pentru a se dezvolta, pentru a-și repara structurile, pentru a se apăra și a transmite informații la nivelul sistemului nervos. Proteinele animale au o calitate nutrițională superioară, dată de o digestibilitate mai bună și un conținut adecvat de aminoacizi esențiali.

Proteina are multe roluri în corpul uman. Aceasta ajută la repararea și la construirea țesuturilor corpului, permite reacțiilor metabolice să aibă loc și coordonează funcțiile corporale. Pe lângă faptul că oferă corpului un cadru structural, proteinele mențin, de asemenea, echilibrul adecvat al pH-ului și fluidelor. În cele din urmă, păstrează sistemul imunitar puternic, transportă și conservă nutrienții și poate acționa ca sursă de energie, dacă este nevoie.

În perioada 2008-2020, consumul alimentar mediu zilnic de proteine de origine animală pe locuitor a înregistrat un trend oscilant, cel mai mare consum înregistrându-se în ultimii doi ani ai perioadei analizate (62,3 grame), cu 10,1 grame mai mult decât cel înregistrat în anii 2012 și 2013 (52,2 grame).

Fig. 2.1.4. Consumul alimentar mediu zilnic total de proteine de origine animală pe locuitor

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,26%

Conform literaturii de specialitate, aportul de proteine al unei persoane trebuie să fie de minimum 10% și maximum 35% din kaloriile consumate zilnic. Fiecare gram de proteină consumat conține 4 calorii. Proteinele sunt esențiale pentru menținerea unei stări bune de sănătate. Pentru realizarea funcțiilor vitale, organismul are nevoie de energie (calorii) și factori nutritivi (proteine, lipide, glucide). Producerea de energie necesară organismului uman se realizează, în special, prin consumul de glucide și lipide, proteinele având un rol deosebit în creștere. Conform unor studii referitoare la nutriție, proporția substanțelor nutritive într-o rație calorică echilibrată (pentru adultul sănătos) trebuie să fie de: 10%-15% (13% în medie) proteine; 25%-30% (28% în medie) lipide și 55%-65% (60% în medie) glucide.

În Europa, conform estimării Autorității Europene pentru Siguranță Alimentară, un adult consumă în medie 0,83 grame de proteină per kilogram de greutate corporală în fiecare zi, ceea ce înseamnă că un bărbat consumă între 67 și 114 grame de proteine pe zi, iar o femeie între 59 și 102 grame pe zi.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

2.2. ȚINTA 2030: Finalizarea cadastrului agricol

Tabelul 2.2 Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.2.

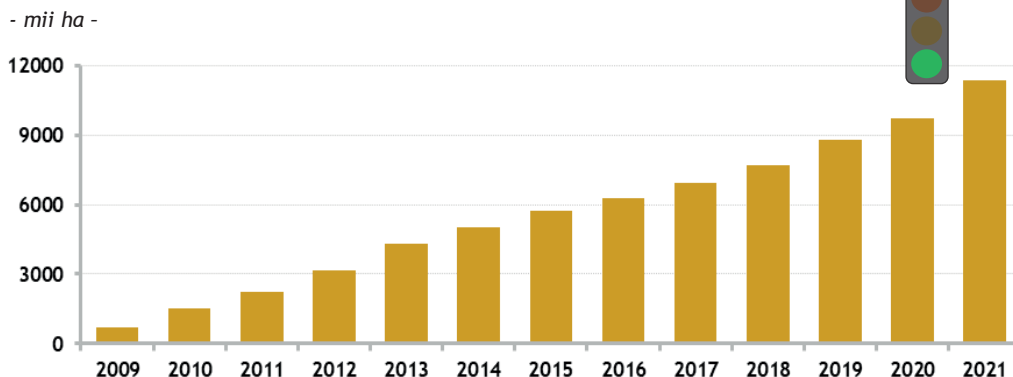
Indicator principal	Progres
Suprafața terenurilor intabulate, pe categorii de folosință	

2.2.1. Suprafața terenurilor intabulate, pe categorii de folosință

Definiție: Suprafața terenurilor intabulate reprezintă suprafața totală a terenurilor pentru care a fost identificat proprietarul și a fost deschisă cartea funciară. Cartea funciară este un document public care cuprinde descrierea proprietăților funciare și înscrierile referitoare la drepturile reale imobiliare, la drepturile personale, la actele, faptele sau la raporturile juridice care au legătură cu imobilele.

În perioada 2009-2021, suprafața terenurilor intabulate a crescut continuu, în anul 2021 fiind de 15,9 ori mai mare față de suprafața intabulată în anul 2009. Cea mai mare creștere, în perioada analizată, a suprafeței terenurilor intabulate pe total țară a fost de 1667,8 mii hectare, înregistrată în anul 2021, comparativ cu anul precedent, iar cea mai mică suprafață a terenurilor intabulate a fost înregistrată în anul 2016, comparativ cu anul 2015 (552,5 mii hectare). Rata medie anuală de creștere a suprafeței terenurilor intabulate în România în perioada analizată a fost de 25,9%. Dacă se păstrează această rată medie anuală de creștere, până în anul 2025 ar putea să fie intabulată întreaga suprafață a României.

Fig. 2.2.1. Suprafața terenurilor intabulate

Sursa datelor: ANCPI

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2021: RO=25,90%

În trecut, rolul intabulării/cadastrului a fost doar de inventariere a bunurilor imobile ca întindere, pentru stabilirea impozitelor fiscale sau, ulterior, pentru colectivizarea agriculturii. În prezent, rolul și conținutul său trebuie să corespundă etapei actuale și perspectivei dezvoltării economiei naționale și, deci, să furnizeze date reale cu privire la proprietarii de bunuri imobile și la înscrierea lor în registrele cadastrale și cărțile funciare, la întinderea, configurația și poziția bunului imobil, precum și a folosinței lui, raportată la destinația inițială, categoria de calitate a terenurilor, ținând seama de procesele mari pedogenetice, de lucrările de amenajare existente sau necesare, de bonitatea solurilor și a categoriilor de folosință, de posibilitățile de mecanizare oferite pentru

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

lucrările specifice, de resursele funciare și de materialul documentar necesar introducerii sau scoaterii din circuitul agricol a terenurilor etc.

Principalele categorii de folosință a suprafeței terenurilor agricole intabulate sunt: teren arabil, pășuni și fânețe. Începând cu anul 2011, ponderea suprafeței de teren arabil intabulată este în continuă creștere, în anul 2021 atingând cea mai mare pondere (53,2%). Suprafața de pășune intabulată are o pondere medie de 13,6% din suprafața terenurilor intabulate pe total țară, în perioada analizată, urmată de suprafața de fânețe intabulată, cu o pondere medie de 3,9%. Suprafețele de vie și de livadă intabulate, componente ale principalelor categorii de folosință a terenurilor, au ponderi medii de sub 1% în cadrul perioadei 2009-2021.

Intabularea terenurilor contribuie la creșterea și dezvoltarea socială a regiunilor, facilitează dezvoltarea infrastructurii și promovează incluziunea socială prin ansamblul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniul protecției sociale (ocuparea forței de muncă, educație, sănătate etc.). Având proprietatea înregistrată, populația din aceste zone va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale.

2.3. ȚINTA 2030: Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018

Tabelul 2.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.3.

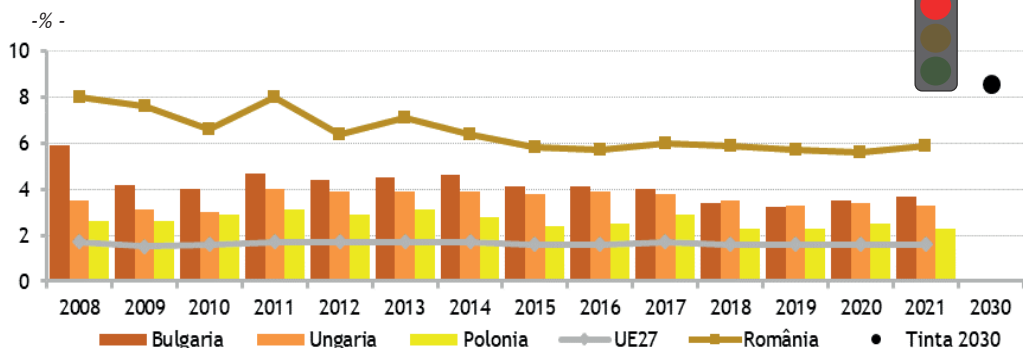
Indicator principal	Progres
Ponderea agriculturii în PIB	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor	
Evoluția randamentului agricol	
Ponderea exportului și importului României de produse agroalimentare în PIB, pe zone intra-UE și extra-UE	
Număr de proiecte și cheltuiala de cercetare-dezvoltare pe programe NABS în agricultură	

2.3.1. Ponderea agriculturii în PIB

Deși agricultura ocupă un loc important în economia României, având perspective considerabile de dezvoltare, în context european, datorită condițiilor pedoclimatice favorabile și potențialului dezvoltării producției ecologice, contribuția agriculturii la formarea PIB-ului național înregistrează o continuă scădere.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.3.1. Ponderea agriculturii în PIB în România, Bulgaria, Ungaria și Polonia comparativ cu media UE

Notă:

Datele pentru anul 2021 sunt provizorii.

Include agricultura, silvicultura și pescuitul.

Sursă date: Eurostat

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=-2,90%, UE27=-0,47%

Ponderea agriculturii în PIB la nivelul UE s-a menținut aproape la același nivel pe întreaga perioadă analizată, variind între 1,5% și 1,7%.

România s-a situat peste nivelul UE și cel al țărilor analizate în toată perioada 2008-2021. Valoarea maximă a fost înregistrată în anii 2008 și 2011 (6,3%), iar cea minimă, de 4,0%, în anul 2020, pentru ca în 2021 să crească la 4,3%. În anul de referință 2018, ponderea agriculturii în PIB a fost de 4,3%, ceea ce înseamnă că până în anul 2030 ponderea agriculturii în PIB ar trebui să ajungă la 8,6%, țintă greu de atins, având în vedere că în perioada 2008-2021 rata medie anuală de creștere a fost -2,90%.

Ponderi peste media UE înregistrează și celelalte țări analizate (Bulgaria, Ungaria, Polonia). Bulgaria este, de asemenea, o țară cu pondere mare a agriculturii în PIB, pornind de la 5,9% în 2008, care descrește în anii 2009 și 2010, după care, cu mici variații în ambele sensuri, se menține între 4,0% și 4,7% până în 2017, apoi descrește din nou, atingând în 2021 3,7%. Cu o evoluție puțin diferită este Ungaria, care pornește de la un nivel de 3,5% în anul 2008, scade la 3,0% în 2010, după care atinge 4,0% în 2011 și se menține aproape la acest nivel până în 2017, an urmat de o ușoară descreștere, ajungând la 3,3% în 2021. Polonia este cea mai apropiată de media UE, cu ponderi cuprinse între 2,6% în 2008 și 2,3% în 2021, maximul atins fiind în 2009 și 2017 (2,9%).

Atingerea țintei în anul 2030 se poate realiza printr-o rată de creștere anuală de 1,42% a ponderii agriculturii în PIB.

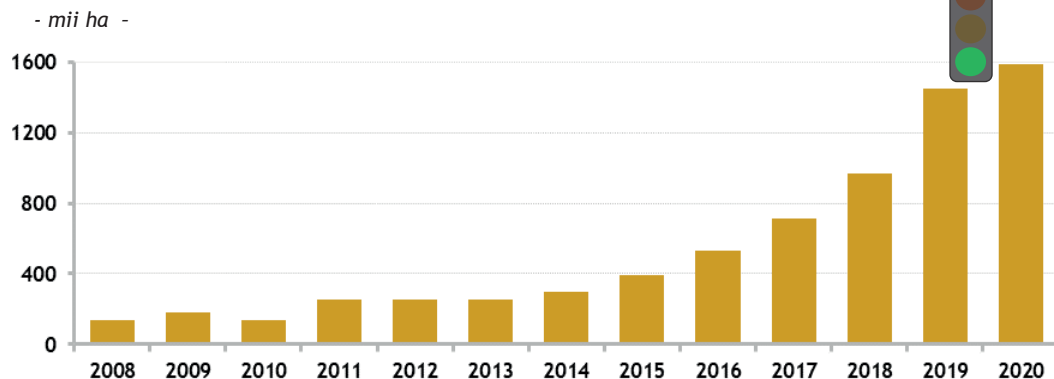
2.3.2. Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor

Sistemul Național Antigrintină și de Creștere a Precipitațiilor este un ansamblu coerent organizatoric și funcțional, conținând mijloace tehnice și personal specializat în acțiuni de intervenție activă în atmosferă.

Scopul Sistemului Național Antigrintină și de Creștere a Precipitațiilor este acela de a asigura protecția culturilor agricole cu înaltă valoare economică (vii, livezi, sere, culturi agricole, etc), precum și pe cea a comunităților rurale din zonele de intervenție, față de fenomenele meteorologice periculoase asociate schimbărilor climatice. Analizii consideră că protejarea recoltelor este și mai importantă în actualul context internațional, în care România poate să-și pună în valoare potențialul agricol atât pentru consumul intern, cât și pentru exporturi.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.3.2. Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor

Sursa datelor: MADR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=22,6%

Rata medie anuală de creștere a suprafeței protejate cu sisteme antigrindină în România, în perioada 2008-2020, a fost de 22,6%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030 suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor va fi de peste 12 milioane de hectare, ceea ce ar reprezenta peste 90% din suprafața agricolă utilizată. Cea mai mare suprafață protejată cu sisteme antigrindină s-a înregistrat în anul 2020, în creștere de 11,5 ori față de cea mai mică suprafață protejată, din anii 2008 și 2010. Cea mai mare creștere a suprafeței protejate cu sisteme antigrindină s-a realizat în anul 2019, când suprafața a crescut cu 50% față de anul anterior (483 de mii de hectare).

În prezent, la nivel național, aproximativ 30% din terenurile vulnerabile la fenomenele meteo extreme sunt protejate cu sistemele de rachete antigrindină. Majoritatea culturilor protejate sunt culturi viticole, legumicole și pomicele. În general, eficiența economică a infrastructurii antigrindină variază în funcție de costurile de înființare/operare/exploatare și întreținere, de condițiile meteo-climatice din sezonul de combatere a căderilor de grindină, precum și în funcție de numărul și calitatea intervențiilor active în atmosferă din acea perioadă. În conformitate cu noile abordări mondiale privind managementul riscului, Sistemul Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor acționează ca un mecanism de prevenție și protecție ex-ante și este important pentru dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, pentru că asigură nu doar protecția culturilor agricole, ci și a comunităților locale și a bunurilor publice și private din zonele de intervenție.

2.3.3. Evoluția randamentului agricol

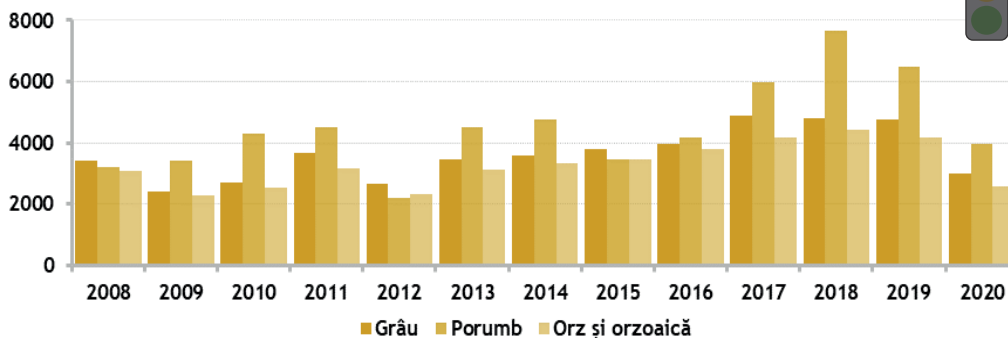
Definiție: Producția medie reprezintă cantitatea de produse brute (pe fiecare cultură) obținută pe unitatea de suprafață cultivată (în ogor propriu).

România are un potențial agricol însemnat și, din această perspectivă, agricultura ar putea reprezenta cheia unei relansări economice. Creșterea randamentului agricol (producția medie la hectar) contribuie la creșterea valorii producției agricole și a valorii adăugate brute realizată în agricultură, ceea ce se reflectă în contribuția pozitivă a agriculturii în PIB. În plus, un randament agricol mare contribuie la creșterea locurilor de muncă în industriile prelucrătoare de materii prime agricole.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.3.3. Evoluția randamentului agricol

- kg/ha -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: grâu=1,08%, porumb=1,76%, orz și orzoaică=-1,49%

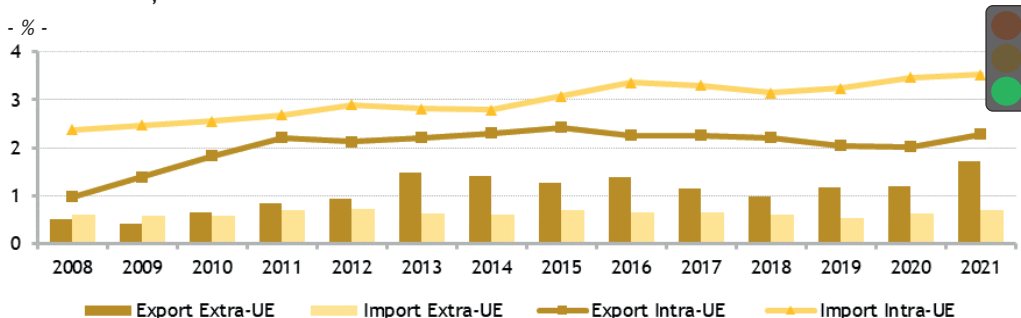
Evoluția randamentului este fluctuantă în perioada analizată, astfel, în anul 2020, comparativ cu anul 2019, se constată o diminuare a randamentului la majoritatea culturilor, fapt datorat influenței factorilor climatici, nivelului scăzut de dotare tehnologică și sistemului slab dezvoltat de irigații. La nivelul anului 2020, față de anul 2008, cele mai mari creșteri ale randamentelor le-au avut următoarele produse agricole: floarea soarelui (31,0%), porumb verde furajer (27,2%), porumb boabe (23,3%), pepeni verzi și galbeni (21,2%), tomate (14,1%), iar scăderile cele mai mari s-au înregistrat la mazăre (44,0%), tutun (31,7%), orz și orzoaică (16,5%), grâu (12,2%) și orez (14,7%). În comparație cu țările vecine din UE, România se situează pe ultima poziție, în aproape toată perioada analizată, în ceea ce privește randamentul agricol la grâu, porumb și orz și orzoaică, deși are un potențial agricol însemnat. Țara noastră se află în urma Bulgariei și Ungariei la producția de grâu la hectar, cele mai bune randamente fiind înregistrate de Croația și Cehia. Cele mai bune randamente la porumb au fost în Cehia și Ungaria în anul 2020.

2.3.4. Ponderea exportului și importului României de produse agroalimentare în PIB, pe zone intra-UE și extra-UE

Pentru atingerea țintei SNDDR referitoare la dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României față de anul 2018, este importantă cunoașterea evoluției în timp a ponderilor exportului și importului de produse agroalimentare în PIB, având în vedere importanța activității comerciale externe a unui stat și cea a competitivității pe piețele externe în evoluția de ansamblu a economiei naționale. Valorile exportului și importului de produse agroalimentare au un impact puternic și pozitiv asupra creșterii PIB și conduc la crearea de noi locuri de muncă și la o mai bună valorificare a resurselor naturale naționale.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.3.4.a. Ponderea exportului și importului României de produse agroalimentare în PIB, pe zone intra-UE și extra-UE

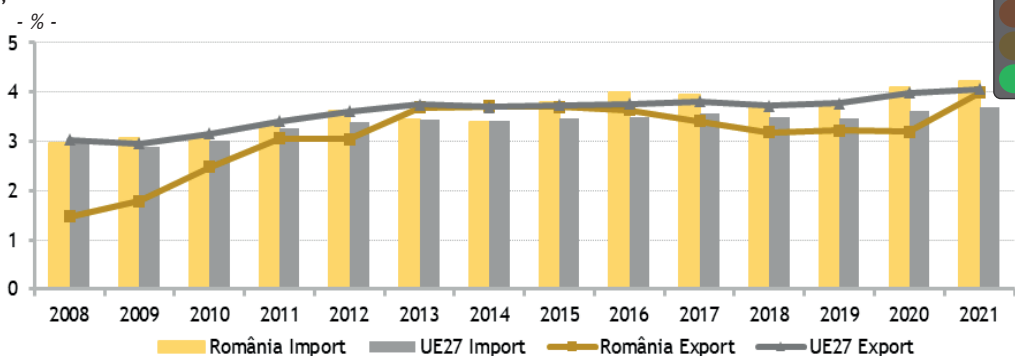
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Export Extra-UE=9,87%, Export Intra-UE=6,62%, Import Extra-UE=1,19%, Import Intra-UE=2,94%

În perioada 2008-2021, comerțul exterior cu produse agroalimentare a crescut constant, în anul 2021 reprezentând 11,4% din comerțul exterior total al României. Schimburile comerciale bilaterale cu statele membre UE sunt predominante în toată perioada analizată, ponderea acestora ajungând la 2,3% din totalul exportului de produse agroalimentare în anul 2021 (de la 1,0% în anul 2008) și de 3,5% în importul total de produse agroalimentare (de la 2,4% în anul 2008).

Exporturile extra-UE cu produse agroalimentare au crescut de la 0,5% în anul 2008 la 1,7% în anul 2021 iar importurile extra-UE au crescut ușor, de la 0,6% în anul 2008 la 0,7% în anul 2021. Deși schimburile intra-UE domină comerțul exterior al României, cea mai mare rată medie anuală de creștere a fost înregistrată în cazul exportului extra-UE (9,87%), urmată de exportul intra-UE (6,62%).

Fig. 2.3.4.b. Ponderea exportului și importului de produse agroalimentare în PIB, în România și media UE27

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Export: RO=7,84%, UE27=2,43%; Import: RO=2,62%; UE27=1,63%

În ultimii 14 ani, ponderea în PIB a exportului de produse agroalimentare a crescut de 2,7 ori, ajungând la 4% în anul 2021. Contribuția pozitivă în PIB a exporturilor de produse agroalimentare a fost diminuată de contribuția negativă a importurilor, care a ajuns la 4,2% în anul 2021, în creștere cu 43% față de anul 2008.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

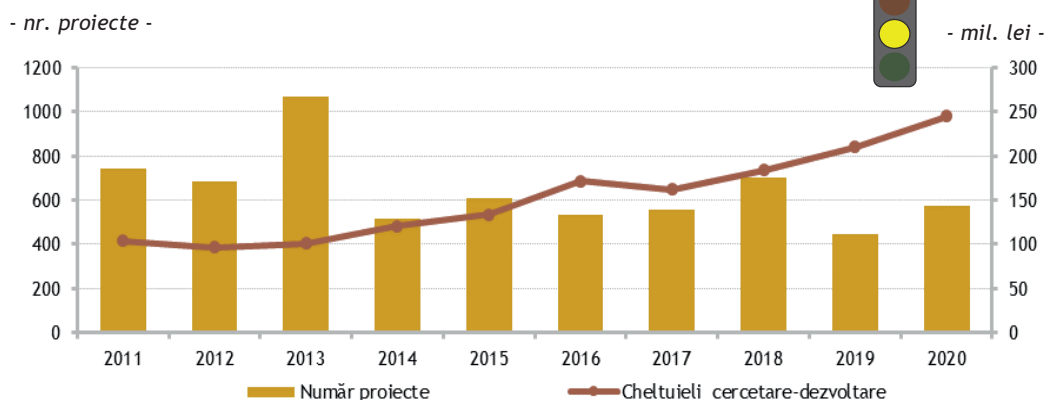
În contextul apartenenței la UE, în perioada analizată, România s-a apropiat și chiar a depășit media UE din perspectiva ponderii exportului și a importului de produse agroalimentare în PIB; utilizarea eficientă a resurselor naturale este foarte importantă pentru dezvoltarea sustenabilă a sectorului agroalimentar.

O atenție deosebită ar trebui acordată structurii comerțului internațional cu bunuri agroalimentare, cu scopul de a obține o reducere a exportului de materii prime, neprelucrate, în favoarea produselor prelucrate, cu valoare adăugată. Din această perspectivă, investițiile și activitatea de cercetare-dezvoltare sunt deosebit de importante pentru asigurarea de bunuri corespunzătoare calitativ și sustenabile la export, pentru crearea de locuri de muncă și pentru creșterea competitivității României pe piețele externe.

2.3.5. Număr de proiecte și cheltuiala de cercetare-dezvoltare pe programe NABS în agricultură

Definiție: Indicatorul măsoară numărul de proiecte din agricultură pentru activitatea de cercetare-dezvoltare și cheltuielile totale aferente acestor proiecte conform NABS (Nomenclatorul pentru analiza și compararea programelor științifice și a bugetelor).

Fig. 2.3.5. Număr de proiecte și cheltuiala de cercetare-dezvoltare pe programe NABS în agricultură

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: număr proiecte=-2,85%, cheltuieli cercetare-dezvoltare=10,01%

În perioada 2011-2020, numărul proiectelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură a avut o evoluție oscilantă, cea mai mare creștere fiind înregistrată în anul 2013 (55%), iar cea mai mare scădere, în anul 2019 (-37%). În anul 2020, numărul proiectelor a fost în scădere cu 23% față de anul 2018, în timp ce valoarea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare pe programe NABS în agricultură a înregistrat o creștere cu 136%.

Având în vedere că domeniul agriculturii și al industriei alimentare, prin specificul produselor activităților sale - de cercetare sau de producție -, are un impact semnificativ asupra calității vieții (prin producția agricolă și caracteristicile acesteia), dezvoltarea activităților de cercetare-dezvoltare și cea a infrastructurii în acest domeniu reprezintă o prioritate la nivel național și european pentru asigurarea controlului calității produselor agroalimentare pe tot fluxul de producție, pentru promovarea unei agriculturi ecologice bazate pe biodiversitate, pentru protecția mediului și creșterea calității produselor agroalimentare.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

2.4. ȚINTA 2030: Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite

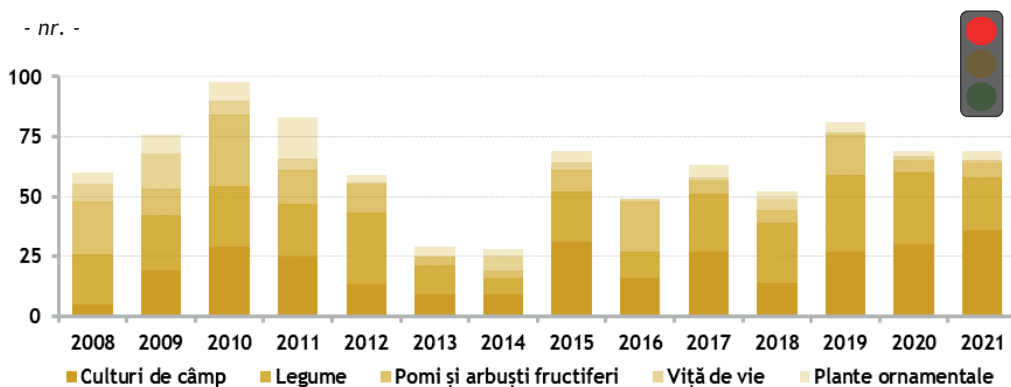
Tabelul 2.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.4.

Indicator principal	Progres
Numărul de soiuri și hibrizi noi, creați în România, pe specii	
Indicator adițional	Progres
Alocarea bugetară a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură	

2.4.1. Numărul de soiuri și hibrizi noi, creați în România, pe specii

Definiție: Soiul reprezintă un grup de plante aparținând unui taxon botanic de cel mai jos rang cunoscut. Atingerea țintei referitoare la menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate, a animalelor de fermă, domestice și a speciilor sălbatice înrudite se poate realiza prin diversificarea sau prin crearea de noi soiuri și hibrizi ale speciilor de plante cultivate.

Fig. 2.4.1. Numărul de soiuri și hibrizi noi, creați în România, pe specii

Sursa datelor: ISTIS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021, pentru numărul total de soiuri și hibrizi noi creați: RO=1,08%

ISTIS este autoritatea națională în domeniul examinării noilor creații vegetale, în vederea înregistrării lor în Catalogul oficial al soiurilor de plante de cultură din România. Înregistrarea soiurilor din speciile agricole și horticoale în Catalogul oficial național permite cultivarea și comercializarea lor pe teritoriul României și a statelor membre ale UE. Prin analiza soiurilor, ISTIS contribuie la asigurarea securității alimentare a țării, aspect care face parte din politica de securitate națională a României. Prin testele care se fac, se obțin soiuri care vor da o producție agricolă sporită și de calitate. În perioada 2008 - 2021, s-a înregistrat o evoluție fluctuantă a numărului de soiuri și hibrizi noi, creați în România, în strânsă legătură cu sumele alocate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură, astfel că rata medie anuală de creștere în perioada analizată a fost de doar 1,08%.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

În Catalogul oficial al soiurilor de plante de cultură din România, în anul 2010 a fost înregistrat cel mai mare număr de soiuri și hibrizi nou creați (98), iar cel mai mic în anul 2014 (28), când s-a înregistrat o scădere de 3,5 ori. Cele mai testate și înregistrate sunt soiurile din specii de culturi de câmp (52% în anul 2021), cele din specii de legume (32%) și cele din specii de pomi și arbuști fructiferi (9%). În anul 2021, s-au înregistrat cele mai multe soiuri din specii de culturi de câmp, mai mult cu 24,1% față de anul 2010 și de 4 ori mai mult față de anul 2014. Cele mai multe soiuri din specii de legume au fost înregistrate în anul 2019, mai multe cu 28,0% față de anul 2010. Soiurile din speciile de pomi și arbuști fructiferi au fost mai numeroase în anul 2010 (30).

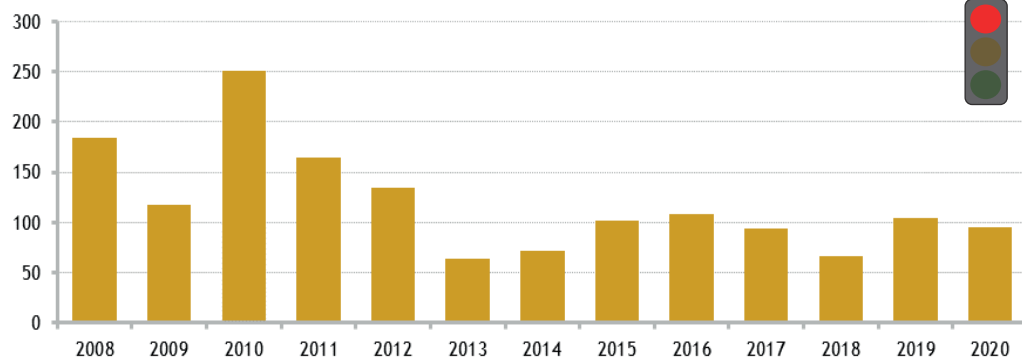
Un număr mai mare de soiuri și hibrizi nou creați cu potențial productiv ridicat, cu rezistență la boli și dăunători, la condițiile nefavorabile de mediu facilitează obținerea unei producții semnificativ mai mari și de calitate.

2.4.2. Alocarea bugetară a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură

Definiție: Indicatorul oferă informații referitoare la alocările din bugetul de stat pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură (GBARD). Datele acestui indicator (GBARD) măsoară sprijinul guvernului pentru activitățile de cercetare și dezvoltare, prin urmare, oferă informații despre prioritățile pe care guvernele le acordă diferitelor activități publice de finanțare a cercetării și dezvoltării.

Fig. 2.4.2.a. Alocarea bugetară a sumelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură

- mil. lei -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-5,36%

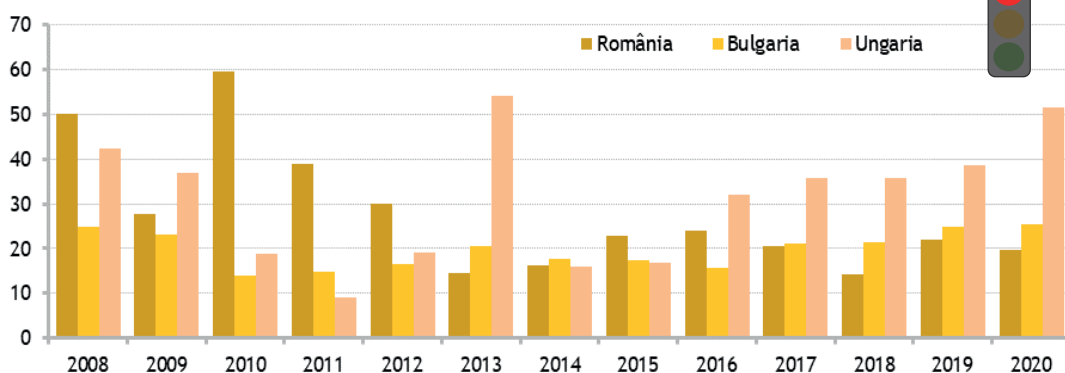
Activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură conduce la îmbunătățirea productivității agricole și la crearea unor sisteme de producție alimentară durabile și rezistente. Stațiunile de cercetare și dezvoltare din România își propun să îmbunătățească soiurile de plante pentru a le face mai productive și mai adaptate noilor condiții de mediu.

În perioada 2008-2020, indicatorul a înregistrat un trend oscilant, cea mai mare valoare fiind consemnată în anul 2010 (250,7 milioane lei), urmată apoi de o scădere constantă până în anul 2013, când a avut cea mai mică valoare din perioada analizată (64,4 milioane lei). Alocarea bugetară pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură a scăzut de la 184,2 milioane lei, în anul 2008, la 95,1 milioane lei în anul 2020 (-48%). Evoluția indicatorului, cu o rată medie anuală de creștere de -5,36%, reprezintă o tendință nefavorabilă, prin urmare, se impune luarea de măsuri pentru creșterea sumelor alocate activității de cercetare-dezvoltare în domeniul agricol.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.4.2.b. Alocarea bugetară pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură, în România și unele state membre UE

- mil. euro -

Sursa datelor: Eurostat

În România, comparativ cu țările vecine, în anul 2008, nivelul indicatorului a fost mai mare cu 50% față de Bulgaria și cu 15,8% față de Ungaria. În perioada 2008-2020, alocarea bugetară pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în agricultură a crescut cu 1% în Bulgaria și cu 22% în Ungaria, dar în România a scăzut cu 60%. Pentru crearea condițiilor unei agriculturi durabile este nevoie de sprijinirea activității de cercetare-dezvoltare și de promovarea unor forme de agricultură prietenoase cu mediul. Creșterea sumelor alocate pentru această activitate poate contribui la susținerea și dezvoltarea unei agriculturi sănatoase, la gestionarea responsabilă și durabilă a resurselor naturale autohtone, la conservarea zonelor rurale și la menținerea caracteristicilor solurilor și a biodiversității.

2.5. ȚINTA 2030: Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone

Tabelul 2.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.5.

Indicator principal	Progres
Ponderea vânzărilor în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă	
Indicatori adiționali	Progres
Valoarea producției ramurii agricole	
Valoarea exportului și importului de produse agroalimentare, pe Mari Categori Economiche (MCE)	

2.5.1. Ponderea vânzărilor în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă

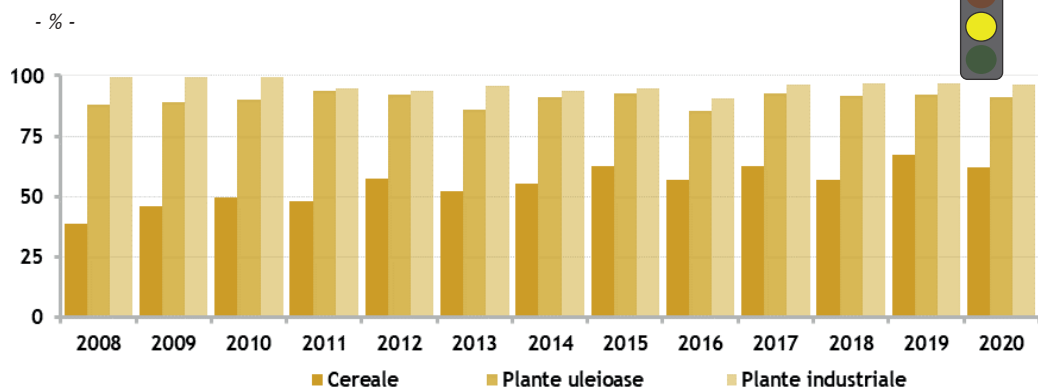
Definiție: Vânzările de produse agricole în afara ramurii reprezintă vânzările de produse agricole efectuate de unități agricole către alte unități (agricole sau care aparțin altor ramuri), inclusiv vânzările către centrele de depozitate și intervenție, cu excepția cedărilor de mijloace fixe/corporale. Vânzările se împart în vânzări în afara ramurii, vânzări către alte unități agricole și vânzări în străinătate (export direct). Creșterea ponderii vânzărilor în afara ramurii are un impact

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

economic pozitiv, deoarece reflectă o valorificare superioară a producției, prin creșterea exporturilor de produse agricole, dar și prin desfacere directă către consumatori sau către celelalte industrii care utilizează ca materii prime produsele agricole.

Ponderele vânzărilor în afara ramurii în total producție autohtonă, atât din cantități, cât și din valori, este oscilantă de la un an la altul, în funcție de producția recoltată, dar și raportat la prețul de vânzare. Astfel, se observă că în anul 2020 cea mai mare pondere a vânzărilor au avut-o plantele industriale, cu 96,2% (tutun, sfeclă de zahăr și hamei), urmate de plante uleioase, cu 91,1% (rașiță, floarea-soarelui și soia), cereale, cu 62,2% (grâu comun, grâu dur, secară, orz și orzoaică, ovăz, porumb și orez) și legume, inclusiv pepeni, cu 54,8% (conopidă, tomate, ceapă, varză, rădăcinoase comestibile, ciuperci, alte legume și pepeni). Ponderele cantităților vândute în afara ramurii în anul 2020, comparativ cu anul 2008, a crescut la cereale (23,5 p.p.), cartofi (10,2 p.p.), lapte (5,0 p.p.), plante uleioase (3,3 p.p.) și struguri (2,8 p.p.), în timp ce ponderea vânzărilor în afara ramurii pentru restul produselor a înregistrat scăderi: ouă (-7,4 p.p.), legume, inclusiv pepeni (-5,1 p.p.), plante industriale (-3,3 p.p.) și fructe (-3,2 p.p.).

Fig. 2.5.1.a. Ponderele cantităților vândute în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă (cereale, plante uleioase și plante industriale)

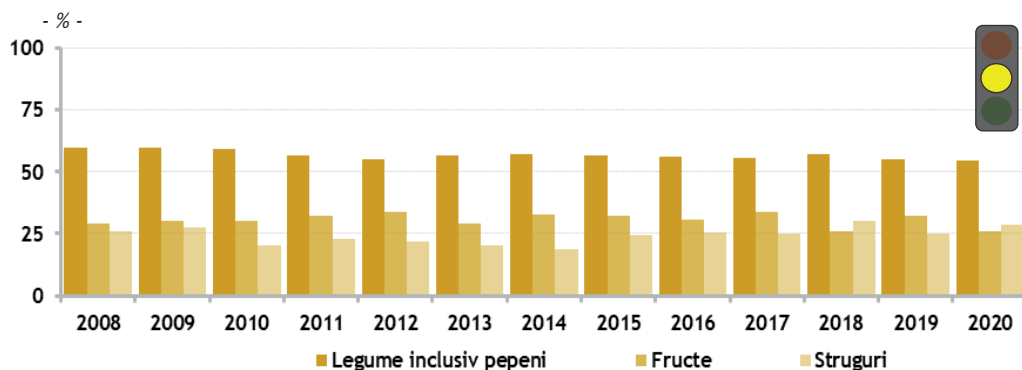
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: cereale=4,03%, plante uleioase=0,31%, plante industriale=-0,28%

Ratele medii anuale de creștere a ponderilor cantităților vândute în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă pentru cereale, plante uleioase și plante industriale, în perioada 2008-2020, au fost de 4,03%, 0,31% și, respectiv, -0,28%. Dacă s-ar păstra aceste rate medii anuale de creștere, în anul 2030 ponderile cantităților vândute în afara ramurii ar ajunge la 92,30% pentru cereale (+30,1 p.p. față de 2020), 93,95% pentru plante uleioase (+2,9 p.p. față de 2020) și, respectiv, 93,54% pentru plante industriale (-2,7 p.p. față de 2020).

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.5.1.b. Ponderea cantităților vândute în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă (legume inclusiv pepeni, fructe și struguri)

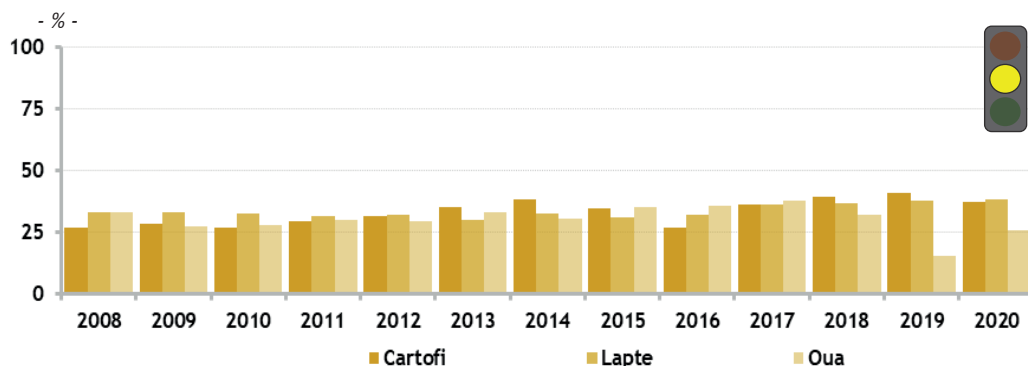

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: legume inclusiv pepeni=-0,74%, fructe=-0,93%, struguri=0,86%

Ratele medii anuale de creștere a ponderilor cantităților vândute în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă pentru legume, inclusiv pepeni, fructe și struguri, în perioada 2008-2020, au fost de -0,74%, -0,93% și, respectiv, 0,86%. Dacă s-ar păstra aceste rate medii anuale de creștere, în anul 2030 ponderile cantităților vândute în afara ramurii ar ajunge la 50,90% pentru legume, inclusiv pepeni (-3,9 p.p. față de 2020), 93,95% pentru fructe (-2,3 p.p. față de 2020) și, respectiv, 31,17% pentru struguri (+2,5 p.p. față de 2020).

Fig. 2.5.1.c. Ponderea cantităților vândute în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă (cartofi, lapte și ouă)

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: cartofi=2,68%, lapte=1,17%, ouă=-2,08%

Ratele medii anuale de creștere a ponderilor cantităților vândute în afara ramurii, în total producție agricolă autohtonă pentru cartofi, lapte și ouă, în perioada 2008-2020, au fost de 2,68%, 1,17% și, respectiv, 2,08%. Dacă s-ar păstra aceste rate medii anuale de creștere, în anul 2030 ponderile cantităților vândute în afara ramurii ar ajunge la 48,40% pentru cartofi (+11,3 p.p. față de 2020), 43,05% pentru lapte (+4,8 p.p. față de 2020) și, respectiv, 20,90% pentru ouă (-4,9 p.p. față de 2020).

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Creșterea ponderii vânzărilor în afara ramurii se poate face prin creșterea exporturilor de produse agricole, dar și prin creșterea valorificării producției prin desfacere către consumatori sau către celelalte industrii care utilizează ca materii prime produsele agricole.

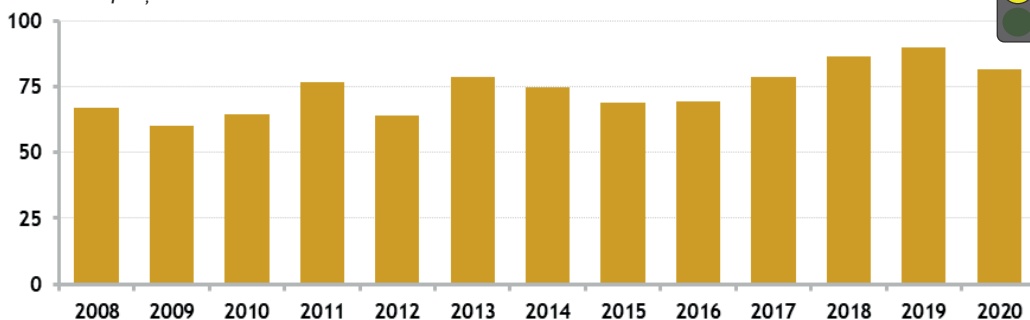
2.5.2. Valoarea producției ramurii agricole

Definiție: Valoarea producției ramurii agricole reprezintă expresia valorică a volumului tuturor produselor agricole vegetale și animale (fără pierderi și intraconsum) obținute într-un an calendaristic, a cheltuielilor cu înființarea și întreținerea plantațiilor de pomi și vii până la intrarea lor pe rod, a serviciilor agricole executate de către unități specializate contra unui tarif sau pe bază de contract, precum și a activităților secundare neagricole neseparabile. Intraconsumul reprezintă cantitățile de produse agricole obținute și consumate în cadrul aceleiași unități, în aceeași activitate agricolă și în același an calendaristic.

Valoarea producției ramurii agricole a avut o evoluție oscilantă în perioada 2008-2020, înregistrând o rată medie anuală de creștere de doar 1,64%. Dacă s-ar păstra această rată medie anuală de creștere, în anul 2033 s-ar ajunge la o valoare a producției ramurii agricole de peste 100 de miliarde de lei, cu doar 10 miliarde de lei peste valoarea maximă înregistrată în anul 2019. Comparativ cu anul 2008, în anul 2020 se constată o evoluție pozitivă a valorii producției ramurii agricole, aceasta fiind mai mare cu aproximativ 21,5%.

Fig. 2.5.2. Valoarea producției ramurii agricole

- mld. lei prețuri curente -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,64%

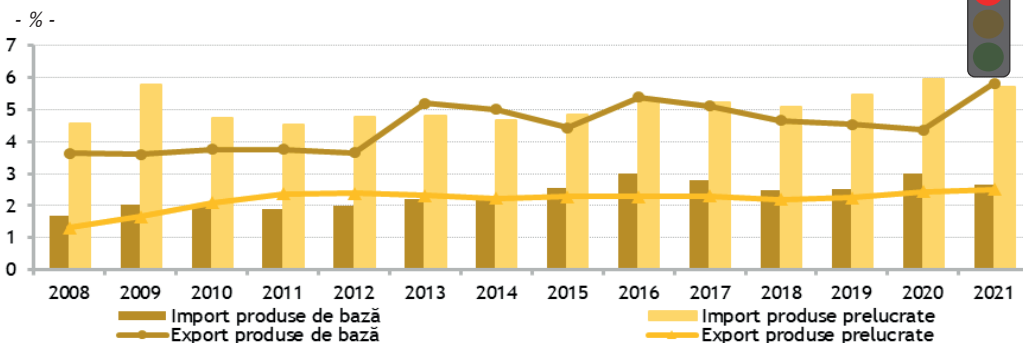
În ceea ce privește regiunile țării, în anul 2020, comparativ cu anul 2008, creșterea cea mai mare a valorii producției ramurii agricole revine regiunilor de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, cu 3,3 miliarde de lei (42,5%), Vest, cu 2,5 miliarde de lei (37,0%), Sud-Muntenia, cu 2,1 miliarde de lei (17,5%) și Nord-Vest, cu 2,0 miliarde de lei (21,9%). Creșterea producției ramurii agricole contribuie la creșterea valorii adăugate brute realizate în agricultură, cu impact direct în creșterea PIB. Astfel, din punct de vedere economic, valoarea producției ramurii agricole (prin cele trei sectoare importante - valoarea producției vegetale, valoarea producției animale și serviciile agricole) își aduce aportul la dezvoltarea economiei naționale, agricultura fiind una dintre ramurile de mare importanță, cu mare capacitate de regenerare, menită să contribuie într-o măsură covârșitoare la relansarea creșterii economice a țării. Creșterea valorii producției agricole determină creșterea ofertei la export de produse agricole, reducerea importurilor și dezvoltarea transporturilor.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

2.5.3. Valoarea exportului și importului de produse agroalimentare, pe Mari Categorii Economice (MCE)

Definiție: Nomenclatorul *Mari Categorii Economice (MCE)* este o clasificare a bunurilor pe categorii de utilizare finală. *Produsele de bază* sunt cele care, în mod caracteristic, sunt produse ale sectoarelor primare ale economiei (agricultură, silvicultură, pescuit). În general, dacă un produs nu este definit ca produs de bază, atunci este clasificat ca produs prelucrat.

Fig. 2.5.3.a. Ponderea valorii exportului și importului României de produse agroalimentare în valoarea totală a exportului și, respectiv, a importului, pe Mari Categorii Economice

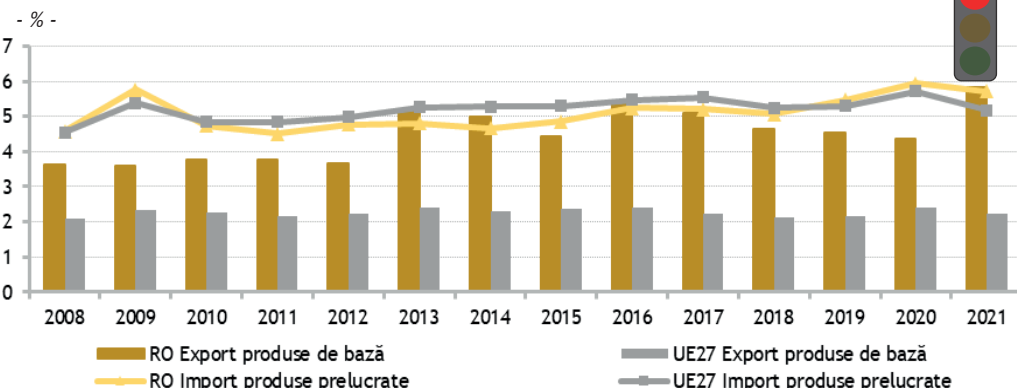

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Export produse de bază=3,76%, Export produse prelucrate=5,16%, Import produse de bază=3,32%, Import produse prelucrate=1,66%

În perioada 2008-2021, ponderea exportului României de produse agroalimentare de bază în exportul total a fost superioară celei de produse agroalimentare prelucrate (5,8% față de 2,5%, în total export în anul 2021), în creștere cu 58% la produsele de bază, față de 88% la produsele prelucrate. În schimb, România a importat mai multe produse agroalimentare prelucrate, comparativ cu produsele de bază. Aceste informații statistice relevă o capacitate redusă de prelucrare a produselor agroalimentare la nivel național, importul substanțial de produse prelucrate, coroborat cu exportul de produse de bază, generând deficit comercial în creștere în perioada analizată.

Fig. 2.5.3.b. Ponderea valorii exportului și importului de produse agroalimentare în valoarea totală a exportului și, respectiv, a importului total, pe Mari Categorii Economice, în România și media UE27

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO Export produse de bază=3,76%, RO Import produse prelucrate=1,66%, UE27 Export produse de bază=0,36%, UE27 Import produse prelucrate=0,95%

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone se realizează prin exporturi pe piețele externe. În general, producătorii de bunuri de bază sunt situați mai în amonte (la începutul lanțului de producție) în lanțul de valoare adăugată decât întreprinderile care consumă produse de bază pentru prelucrare ulterioară.

Evoluția ponderii importului de produse agroalimentare prelucrate în importul total de bunuri în România se situează la un nivel similar cu cel al mediei UE, în 2021 reprezentând peste 5%. În ceea ce privește ponderea exportului de produse agroalimentare de bază în exportul total, situația este însă diferită în România față de media înregistrată la nivelul UE. Dacă, la nivelul UE, exportul de produse agroalimentare prelucrate a reprezentat în perioada 2008-2021 puțin peste 2% din exportul total al UE, în România ponderea exportului de produse agroalimentare de bază a crescut de la 3,6% în 2008 la 5,8% în 2021, impactul asupra dezvoltării țării noastre din perspectiva sustenabilității economice fiind negativ. Creșterea exportului de produse de bază, neprelucrate, cu valoare adăugată redusă sau chiar fără valoare adăugată menține un grad redus de dezvoltare a sectorului agroalimentar și constituie un impediment în demararea de activități în domeniul cercetării și inovării, în dezvoltarea regională din punct de vedere economic, dar și social, prin insuficiența locurilor de muncă de medie și înaltă calificare.

2.6. ȚINTA 2030: Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole

Tabelul 2.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.6.

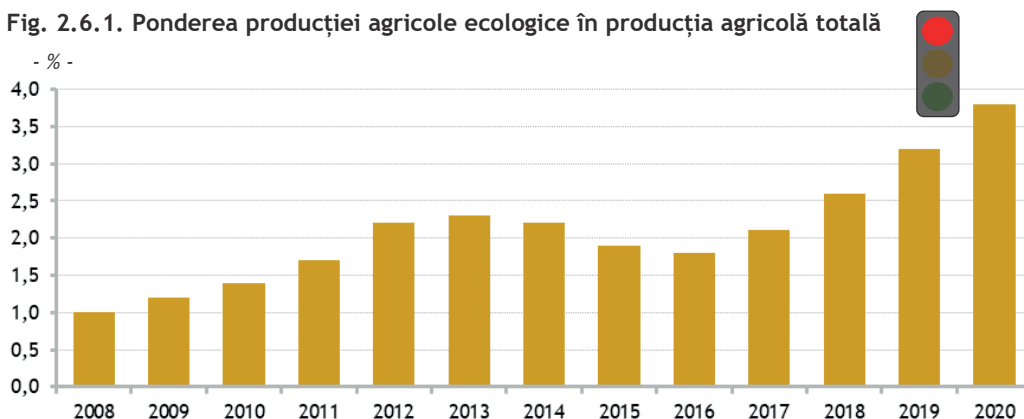
Indicator principal	Progres
Ponderea producției agricole ecologice în producția agricolă totală	
Indicator adițional	Progres
Suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic	

2.6.1. Ponderea producției agricole ecologice în producția agricolă totală

Definiție: Producția agricolă ecologică este rezultatul unui mod de producție care exclude utilizarea produselor chimice de sinteză, asigură protecția mediului înconjurător și obținerea de produse agricole sănătoase și sigure pentru consumatori. Agricultură ecologică reprezintă un sistem de producție care susține sănătatea solurilor, a ecosistemelor și a oamenilor.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.6.1. Ponderea producției agricole ecologice în producția agricolă totală

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=11,77%

Indicatorul contribuie la evaluarea țintei privind creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole, pune în evidență interesul crescut pentru sănătate și preocuparea pentru protecția mediului. Agricultura ecologică este o metodă agricolă care urmărește utilizarea responsabilă a energiei și a resurselor naturale, păstrarea biodiversității, conservarea echilibrelor ecologice regionale, creșterea fertilității solului și menținerea calității apei. În perioada 2008-2020, indicatorul a înregistrat o evoluție oscilantă, cea mai mare scădere înregistrându-se în anul 2015 (-13,6%), iar cea mai mare creștere, în anul 2012 (29,4%). Ponderea producției agricole ecologice în producția agricolă totală a crescut de la 1%, în anul 2008, la 3,8%, în anul 2020, cu o rată medie anuală de 11,77%. Deși producția agricolă ecologică a înregistrat un progres, deține o pondere foarte scăzută, în raport cu producția agricolă totală.

Agricultura ecologică contribuie la dezvoltarea durabilă a agriculturii, la creșterea activităților economice cu o importantă valoare adăugată și la sporirea interesului pentru dezvoltarea spațiului rural. Agricultura durabilă este cea care poate funcționa profitabil din punct de vedere economic, dar compatibil cu constrângerile de natură ecologică.

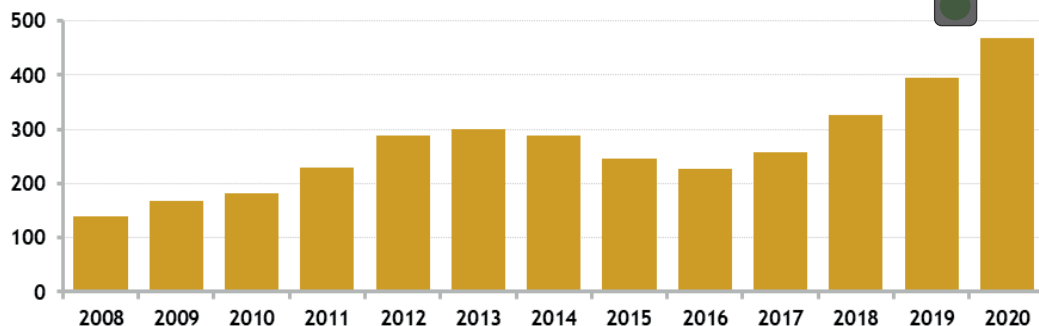
2.6.2. Suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic

Definiție: Suprafața agricolă ecologică reprezintă suprafața agricolă utilizată pe care se aplică metode de producție ecologică, conform regulilor UE și naționale. Suprafața agricolă utilizată reprezintă suprafața totală, formată din teren arabil, inclusiv sere și solarii, pășuni și fânețe permanente, culturi permanente și grădini familiale utilizate de exploatații, indiferent de modul de deținere.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.6.2. Suprafața agricolă utilizată cultivată ecologic

- mii ha -

Sursa datelor: MADR, INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=10,59%

Rolul agriculturii ecologice este acela de a produce hrană mai curată, mai potrivită metabolismului uman, în deplină corelație cu conservarea și dezvoltarea mediului. Unul dintre principalele scopuri ale agriculturii ecologice este producerea de bunuri agroalimentare proaspete și autentice, care să respecte factorii naturali și de mediu. Agricultură ecologică este un sector dinamic în România, care a cunoscut în ultimii ani o evoluție ascendentă. Suprafața totală pe care se practică agricultura ecologică a ajuns în anul 2020, conform datelor MADR, la 3,8% din suprafața totală agricolă, în creștere cu doar 2,8 p.p. față de anul 2008. România este deficitară la capitolul agricultură ecologică, dar suprafața cultivată cu acest tip de cultură este în creștere. Rata medie anuală de creștere a ponderii suprafeței agricole cultivate ecologic, în suprafața agricolă utilizată, în perioada 2008-2020, a fost de 10,59%. Dacă s-ar păstra această rată medie anuală de creștere, în anul 2030, suprafața agricolă cultivată ecologic va ajunge la cca. 1280 de mii de hectare. Una din condițiile esențiale pentru dezvoltarea agriculturii ecologice o reprezintă promovarea acestui concept, în așa fel încât consumatorii să fie mai conștienți de avantajele consumului de produse ecologice și să fie dispuși să ofere un preț mai mare pentru produse curate, a căror calitate este garantată de un sistem de inspecție și certificare.

Suprafața cultivată ecologic din România (ca procent din total) este printre cele mai mici din Europa, aproape de trei ori mai mică decât media europeană. Pe primul loc în topul țărilor cu cea mai mare suprafață cultivată în sistem ecologic din UE se află Austria (25,3%), țară în care au fost înființate primele ferme organice încă din 1920 și care a ajuns la peste 23.500 de astfel de ferme, după cum arată datele oficiale publicate de autoritățile austriece. Cea mai mică pondere o are Bulgaria, urmată de România, care în anul 2012 avea o pondere a suprafeței agricole ecologice, în suprafața agricolă utilizată, de 2,7 ori mai mare decât Bulgaria, în timp ce, în anul 2019, ponderea era mai mare cu doar 22,2%. În anul 2019, România avea o pondere a suprafeței agricole ecologice, în suprafața agricolă utilizată, de 8,9 ori mai mică decât Austria și de 3 ori mai mică decât media UE. Strategia UE de la fermă la mâncare pentru alimente durabile este o componentă cheie a Pactului ecologic european. Strategia își propune să reducă pierderile de nutrienți și utilizarea pesticidelor chimice, îngrășămintelor și antibioticelor. Comisia Europeană a stabilit ținta ca 25% din suprafața agricolă totală a UE să fie folosită pentru agricultură ecologică până în anul 2030. Avantajele pentru consumatori sunt: mâncare sănătoasă și prețuri din ce în ce mai mici.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

2.7. ȚINTA 2030: Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și a fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică

Tabelul 2.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 2.7.

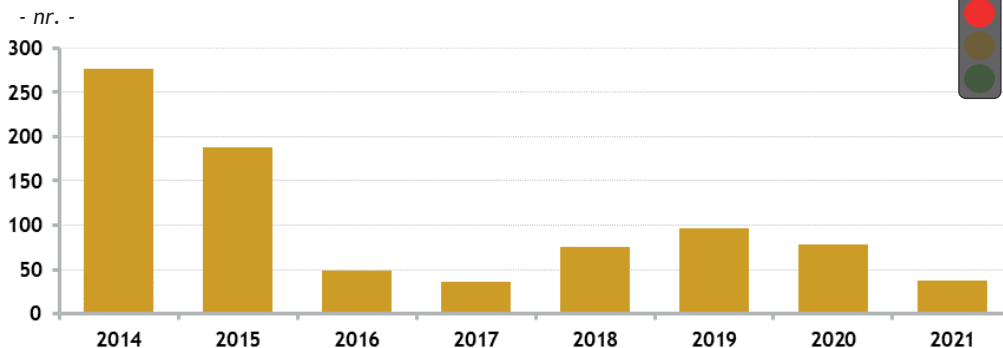
Indicator principal	Progres
Produse atestate la nivel național (tradițional) și la nivel european	
Indicatori adiționali	Progres
Producția de fructe de pădure, plante medicinale, aromatice, condimente	
Valoarea exportului și importului de plante medicinale și de fructe de pădure, pe zone intra-UE și extra-UE	

2.7.1. Produse atestate la nivel național (tradițional) și la nivel european

Definiție: Produsul tradițional reprezintă produsul alimentar fabricat pe teritoriul național pentru care se utilizează materii prime locale, care nu are în compoziția lui aditivi alimentari, care prezintă o rețetă tradițională, un mod de producție și/sau de prelucrare și un procedeu tehnologic tradițional și care se distinge de alte produse similare aparținând aceleiași categorii.

La nivel european, produsele tradiționale sunt împărțite în trei categorii: produse cu denumire de origine protejată, cu indicație geografică protejată și specialități tradiționale garantate.

Fig. 2.7.1.a. Produse atestate la nivel național (tradițional)

Sursa datelor: MADR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2021: RO=-24,71%

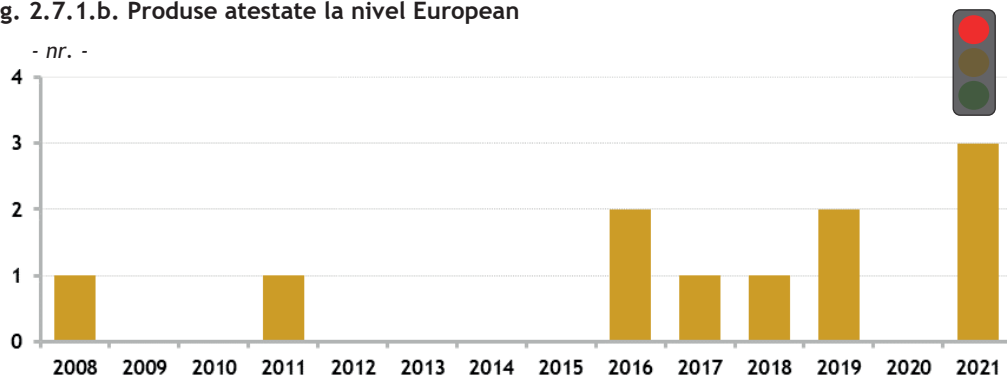
Produsele tradiționale reprezintă un adevărat brand de țară și pot aduce beneficii economice pentru zonele din mediul rural și pentru economia națională, dacă sunt valorificate. Numărul de produse înscrise în Registrul de atestare a produselor tradiționale a înregistrat un trend accentuat descendent începând din anul 2015, astfel ca, în anul 2021, comparativ cu anul 2014, atestarea produselor tradiționale a scăzut de 7,3 ori. Această scădere a fost cauzată și de faptul că înregistrarea unui produs tradițional nu este o procedură simplă, printre altele ea oferind consumatorilor siguranța calității în acest tip de produse.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Rata medie anuală este de -24,7% și, dacă se menține această rată medie anuală până în 2030, numărul produselor atestate tradițional va fi nesemnificativ.

Produsele tradiționale trebuie susținute în continuare, acestea fiind una dintre soluțiile de creștere a competitivității sectorului agricol. Pe regiuni geografice, în perioada 2014-2021, cele mai multe produse atestate tradițional provin din regiunile Centru (35,6%), Nord-Vest (19,1%) și Nord-Est (16,5%). Totodată, această creștere determină mărirea numărului de producători (asociații) de astfel de produse, dezvoltarea economică a zonei prin utilizarea produselor specifice și prin recunoașterea și extinderea produselor pe piața națională și internațională.

Fig. 2.7.1.b. Produse atestate la nivel European

Sursa datelor: MADR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=8,82%

În perioada 2008-2021, România a înregistrat doar 11 produse atestate la nivel european cu indicația geografică protejată și produse cu denumire de origine protejată, din care 3 au fost înregistrate în anul 2021. În 7 ani, din cei 14 ai perioadei analizate, nu s-a înregistrat niciun produs atestat la nivel european (2009, 2010, 2012-2015 și 2020). În comparație cu țările UE, România se plasează printre ultimele zece țări în ceea ce privește numărul de produse înregistrate la nivel european. Pe primele locuri se află Italia (316 produse), Franța (264 produse) și Spania (211 produse), iar pe ultimele locuri sunt Estonia (1 produs), Luxemburg (2 produse) și Letonia (3 produse).

Comparând cu statele vecine, România are mai multe produse înregistrate, față de Bulgaria, dar mult mai puține decât Ungaria, Croația sau Cehia. Creșterea numărului de produse înregistrate la nivel european determină recunoașterea și extinderea produselor pe piața națională și internațională, ceea ce reprezintă un atu important pentru o economie, din perspectiva practicilor tradiționale și a utilizării resurselor naturale sau culturale originale.

2.7.2. Producția de fructe de pădure, plante medicinale, aromatice, condimente

Definiție: Fructele de pădure reprezintă fructe comestibile, mici, rotunde, viu colorate, dulci sau acrișoare, cu semințe. Printre cele mai comune fructe de pădure se numără zmeura, afinele, murele, coacăzele.

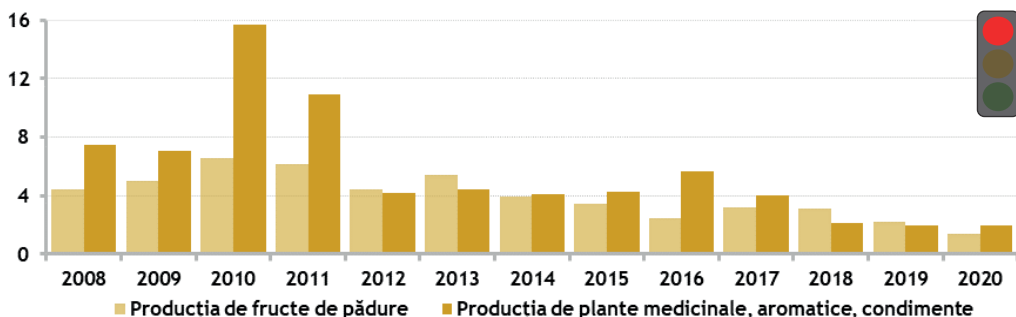
Producția de plante medicinale, aromatice, condimente reprezintă producția fizică, obținută într-o perioadă determinată de timp, exprimată în unități de măsură fizice.

Producția medie între anii 2008-2020 a fost de 3975 tone pentru fructele de pădure și de 5686 tone pentru producția de plante medicinale, aromatice, condimente. Producția de fructe de pădure, plante medicinale, aromatice, condimente a înregistrat un trend descendent în perioada analizată, cea mai mare producție înregistrându-se în anul 2010, atât la fructe de pădure (6563 tone, de 5 ori mai mare decât producția din anul 2020), cât și la plante medicinale, aromatice, condimente (15723 tone, de 8 ori mai mare decât producția din anul 2020).

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Rata medie anuală de creștere a fost de -9,32% pentru producția de fructe de pădure și de -10,62% pentru producția de plante medicinale, aromatice, condimente. Păstrând aceste rate medii de creștere, în anul 2030, producția de fructe de pădure va fi de aproximativ 600 tone, iar pentru producția de plante medicinale, aromatice, condimente, de aproximativ 800 tone.

Fig. 2.7.2. Producția de fructe de pădure, plante medicinale, aromatice și condimente
- mii tone -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: producția de fructe de pădure=-9,32%, producția de plante medicinale, aromatice, condimente=-10,62%

Din punct de vedere economic, producția mică de fructe de pădure, plante medicinale, aromatice și condimente conduce la scăderea activității de prelucrare industrială în domeniul farmaceutic, a antreprenoriatului local, a turismului și la scăderea recunoașterii naționale și internaționale privind originea geografică.

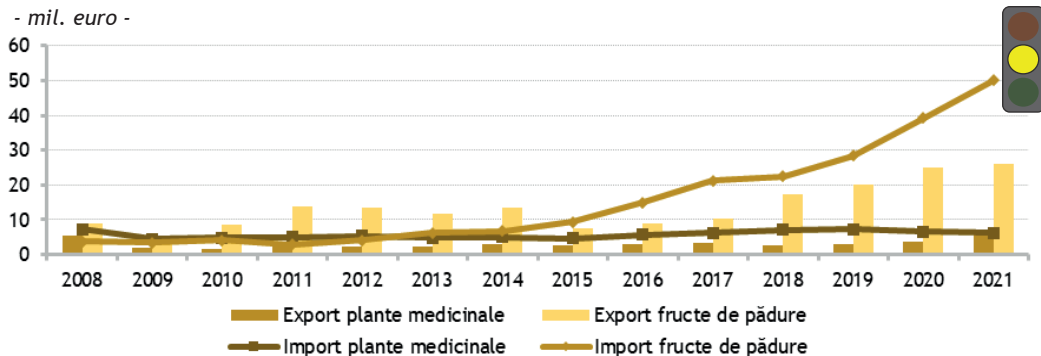
Creșterea valorii producției de fructe de pădure, plante medicinale, aromatice și condimente are un impact economic pozitiv, ducând la creșterea valorii producției vegetale și, implicit, a valorii adăugate brute în agricultură. De asemenea, contribuie la dezvoltarea zonelor rurale montane care se ocupă cu cultivarea acestor plante.

2.7.3. Valoarea exportului și importului de plante medicinale și fructe de pădure, pe zone intra-UE și extra-UE

Identificarea modalităților optime de promovare și de valorificare la export a plantelor medicinale și fructelor de pădure este importantă din perspectiva dezvoltării economice și a menținerii tradițiilor locale. Dezvoltarea și susținerea domeniilor de nișă contribuie la creșterea economică regional prin valorificarea resurselor naturale.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Fig. 2.7.3.a. Valorile exportului și importului României de plante medicinale și fructe de pădure

Sursa datelor: INS

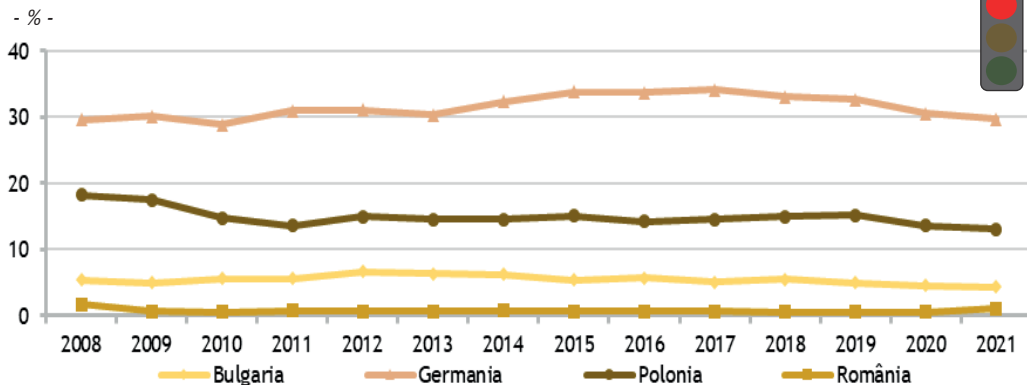
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Export plante medicinale=2,38%, Export fructe de pădure=8,72%, Import plante medicinale=-1,13%, Import fructe de pădure=21,9%

În structura exporturilor și importurilor României de plante medicinale și fructe de pădure, componenta intra-UE deține cea mai mare pondere. Astfel, în anul 2021, peste 75% din exportul de plante medicinale și 80% din exportul de fructe de pădure au avut ca destinație state membre UE. Pe fondul cererii tot mai mari și în contextul crizei pandemice, exportul intra-UE de fructe de pădure a fost de 3 ori mai mare în 2021 decât exportul înregistrat în anul 2008.

Importul de plante medicinale a înregistrat o evoluție sinuoasă, cu scăderi mari în perioadele de criză din anii 2009 (-39%) și 2020 (-10%) și cu creșteri în celelalte perioade. În schimb, importul de fructe de pădure a crescut spectaculos, ajungând la 50 de milioane de euro în 2021, o valoare de 13 ori mai mare decât cea înregistrată în anul 2008.

Aceste evoluții ale exportului și importului de fructe de pădure au generat un deficit comercial de cca. 24 de milioane de euro. În cazul plantelor medicinale, 2021 a reprezentat anul în care evoluția schimburilor comerciale internaționale ale României a condus la obținerea unui excedent comercial de 0,9 milioane euro, provenit atât din relațiile economice cu țările membre UE, cât și cu cele din zona extra-UE.

Fig. 2.7.3.b. Ponderea exportului de plante medicinale în exportul total al UE, pentru România și unele state membre UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: România=-3,29%, Bulgaria=-1,74%, Polonia=-2,5%, Germania=0,03%

OBIECTIVUL 2: FOAMETE “ZERO”

Din perspectiva dezvoltării economice sustenabile, exportul de bunuri constituie un factor deosebit de important. Analiza ponderii exportului de plante medicinale în exportul total al UE a relevat că România se află în urma principalilor săi parteneri din UE.

Ponderea exportului de plante medicinale al României în exportul total al UE în anul 2021 reprezenta cca. 1% din exportul total al UE, în timp ce ponderea înregistrată de Polonia era de peste 13%, iar cea a Bulgariei, de peste 4%. Aceeași situație se întâlnește și în cazul exportului de fructe de pădure, România fiind departe de a fi considerată unul din principalii exportatori ai UE de plante medicinale și de fructe de pădure.

Deși deține un potențial deosebit de dezvoltare pentru toți pilonii de dezvoltare sustenabilă, acest sector nu constituie una dintre prioritățile decidenților politici și nici ale mediului de afaceri. Sunt necesare investiții, atât în activitatea de protecție a zonelor în care aceste plante se pot dezvolta în condiții optime, cât și în activitatea de cercetare și de dezvoltare de noi produse, aceste activități fiind însoțite de crearea de noi locuri de muncă și de creșterea nivelului de trai al populației din respectivele regiuni.

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

- Speranța de viață la naștere în România este mai ridicată în rândul persoanelor de sex feminin, existând o diferență de aproximativ 10 ani între cele două sexe. Totuși, România se situează mult sub media europeană, precum și sub nivelul statelor vecine.
- În perioada 2008-2021, s-a redus numărul locuitorilor care revin unui medic de familie, de la 1.949 locuitori în anul 2008 la 1.576 locuitori în anul 2021. Valori mai mari se înregistrează în mediul rural, unde sunt 2.032 locuitori la un medic de familie, față de mediul urban, cu 1.319 locuitori la un medic de familie în anul 2021.
- Rata copiilor născuți vii de către mame adolescente cu vârsta cuprinsă între 15 și 19 ani a scăzut de la 45 în anul 2008 la 32 de copii născuți vii la 1.000 femei în anul 2020.
- În România, rata mortalității neonatale a scăzut de la valoarea de 6,2 decese la 1.000 de copii născuți vii în anul 2008 la 3,2 decese la 1.000 de copii născuți vii în anul 2020.
- România prezintă o rată a mortalității infantile în scădere de la 11 decese la 1.000 de născuți vii în anul 2008 până sub pragul de 6 decese la 1.000 de născuți vii în anul 2020, în timp ce media UE se află sub pragul de 4 decese la 1.000 de născuți vii.
- România se află aproape de media europeană din perspectiva ratei de suicid, în jurul valorii de 10 decese la 100.000 de locuitori, și a ratei deceselor cauzate de tumori, înregistrând 260,3 decese, față de media UE de 242,2 decese la 100.000 de locuitori în anul 2020.
- Tuberculoza rămâne principala boală epidemică, ajungând în anul 2020 la 31,2 cazuri noi la 100.000 de locuitori, cu o incidență mai mare în rândul populației de sex masculin, de 44,8 cazuri noi la 100.000 de locuitori, față de 18,3 cazuri noi la 100.000 de locuitori în cazul femeilor.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.1. ȚINTA 2030: Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri

Tabelul 3.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.1.

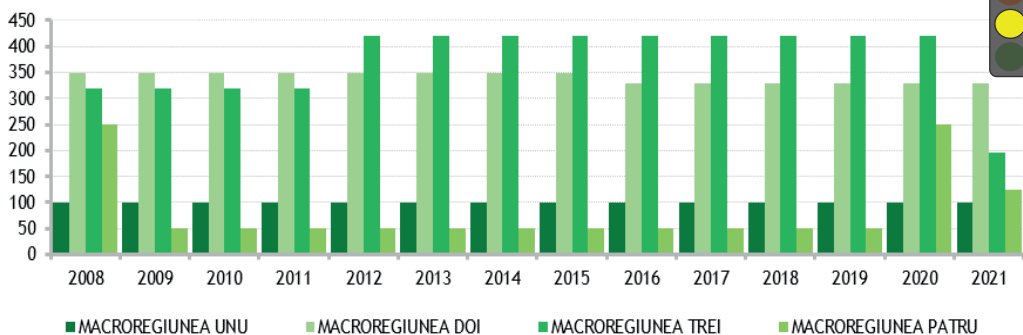
Indicator adițional	Progres
Numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție și date privind capacitatea acestora	

3.1.1. Numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție și date privind capacitatea acestora

Definiție: Numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție și date privind capacitatea acestora se referă la centrele regionale de proceduri și cazare pentru solicitanții de azil ale IGI, în funcție de locație și de capacitatea de cazare.

Fig. 3.1.1. Numărul locurilor disponibile în centrele de preluare a solicitanților de azil

- nr. -

Sursa datelor: IGI

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Macroregiunea unu=0,00%, Macroregiunea doi=-0,45%, Macroregiunea trei=-3,7%, Macroregiunea patru=-5,19%.

Numărul locurilor disponibile în centrele de preluare a solicitanților de azil este relevant pentru evaluarea conformității măsurilor luate la nivel național cu reglementările și normele internaționale în domeniu. Cu alte cuvinte, numărul centrelor de primire se înscrie pe linia de măsuri adoptate de România, ca țara gazdă, pentru a răspunde nevoilor imediate ale noilor sosiți. Aceste măsuri sunt oferite tuturor persoanelor, indiferent de statut, până la direcționarea lor către procesele și procedurile adecvate. Centrele de preluare a imigranților reprezintă punctul esențial în procesul de analiză a solicitărilor imigranților, deoarece reprezintă mediul în care aceștia își continuă existența în perioada imediat următoare sosirii.

În anul 2021, numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție din Macroregiunile DOI și TREI era de câte 2, iar în restul Macroregiunilor (UNU și PATRU) era de câte 1. Datele înregistrate pentru anul 2021 reflectă, potrivit raportului de țară realizat de experții AIDA (Asylum Information Database), faptul că, în toate centrele, cu excepția celui din Giurgiu, condițiile au continuat să se deterioreze, în parte din cauza numărului mare de solicitanți de azil cazați. Cu toate acestea, au fost demarate lucrări de renovare în București, la centrul regional Vasile Stolnicu, și în Timișoara, fapt ce a condus la o reducere a capacității totale a centrelor de la 1.100 la 751 de

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

locuri. Din iulie 2021, centrul regional Vasile Stolnicu (320 de locuri) a intrat în renovare, iar toți solicitanții de azil au fost cazați în centrul Tudor Gociu (96 de locuri).

Pentru a crește numărul de locuri de cazare în centrele regionale, IGI își propune să extindă capacitatea de cazare cu 500 de locuri în 3 centre, respectiv în Timișoara, Rădăuți și Galați.

Legislația UE nu conține în prezent nicio dispoziție privind elaborarea planurilor de urgență și a procesului de pregătire și înzestrare pentru ca autoritățile să facă față mai ușor unor circumstanțe în schimbare, lucru care ar putea crea presiuni specifice asupra sistemelor de azil și de primire.

Reducerea numărului de locuri de cazare acolo unde cererea de primire este mai mică poate fi o chestiune de utilizare eficientă a resurselor financiare și umane, dar, în același timp, poate crea dificultăți în cazul în care apare din nou o creștere bruscă a solicitărilor (război, dezastre naturale etc).

3.2. ȚINTA 2030: Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit, eliminarea documentelor și registrelor hard copy, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor

Tabelul 3.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.2.

Indicator principal	Progres
Numărul locuitorilor care revin la un medic de familie, pe medii de rezidență și pe județe	

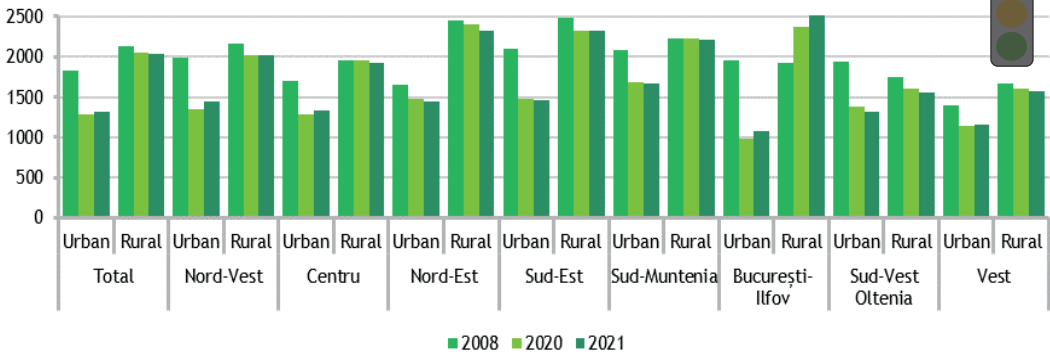
3.2.1. Numărul locuitorilor care revin la un medic de familie, pe medii de rezidență și pe județe

Definiție: Numărul mediu de locuitori care revin la un medic de familie se calculează prin raportarea populației rezidente la numărul medicilor de familie care și-au desfășurat activitatea în zona geografică și în anul de referință pentru care a fost calculat indicatorul. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare și pe medii de rezidență a populației rezidente s-a făcut după reședința obișnuită a persoanelor, iar repartizarea medicilor de familie s-a făcut după sediul cabinetului medical unde au declarat funcția de bază.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.2.1.a. Numărul locuitorilor care revin la un medic de familie, pe medii de rezidență și regiuni de dezvoltare

- persoane/un medic de familie -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=-1,62%

Evaluarea îndeplinirii acestei ținte trebuie să ia în considerare accesul populației la medicina primară, reprezentată de medicina de familie. Primul contact al unei persoane cu sistemul medical, care asigură totodată accesul rapid la serviciile medicale, îl reprezintă medicul de familie.

În perioada 2008-2021, s-a redus numărul locuitorilor care revin la un medic de familie de la 1.949 de locuitori în anul 2008 la 1.576 de locuitori în anul 2021. Valori mai mari ale numărului de locuitori care revin unui medic de familie se înregistrează în mediul rural (2.133 locuitori la un medic de familie în anul 2008 și 2.032 locuitori la un medic de familie în anul 2021), față de mediul urban (1.828 locuitori la un medic de familie în anul 2008 și 1.319 locuitori la un medic de familie în anul 2021).

Rata medie anuală de creștere a indicatorului, în perioada 2008-2021, a fost de -1,62%. Menținerea acestei rate va contribui la scăderea numărului de locuitori ce revin la un medic de familie la 1.339 în anul 2030.

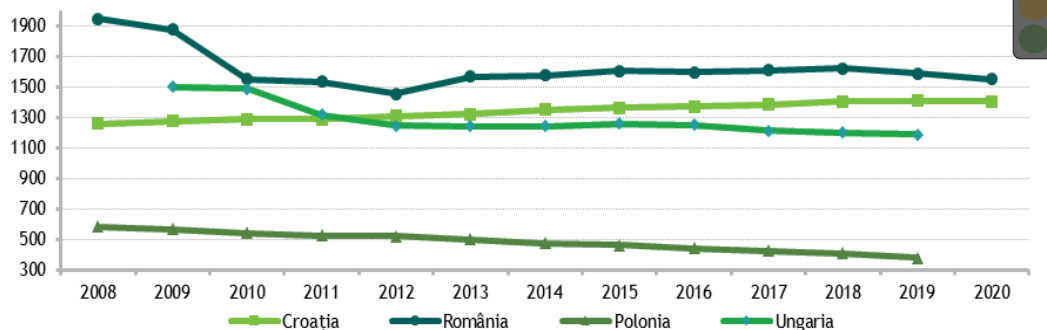
Situația din mediul rural este mai gravă din cauza numărului mare de persoane ce revin la un medic de familie. În plus, o rată medie anuală de creștere de numai -0,37%, înregistrată în perioada 2008-2021, nu a îmbunătățit situația semnificativ. În condițiile menținerii acestei rate, în anul 2030, numărul de locuitori din mediul rural ce vor reveni unui medic de familie va fi de 1.959, mult peste valoarea din mediul urban înregistrată în anul 2021.

Analiza acestor date arată că pentru o societate sustenabilă sunt necesare măsuri de sănătate publică și politici care să determine schimbări ale medicinei primare, mai ales în mediul rural.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.2.1.b. Numărul locuitorilor care revin la un medic de familie, în România și în state membre UE

- persoane/un medic de familie -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Dintre țările analizate, cele mai importante scăderi ale numărului de locuitori care revin la un medic de familie în anul 2019, față de 2008, s-au înregistrat în Polonia (35,4%), Ungaria (20,7%) și România (20,4%).

Croația a cunoscut o creștere cu 11,5% a numărului de locuitori care revin la un medic de familie în anul 2020, față de anul 2008.

3.3. ȚINTA 2030: Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate

Tabelul 3.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.3.

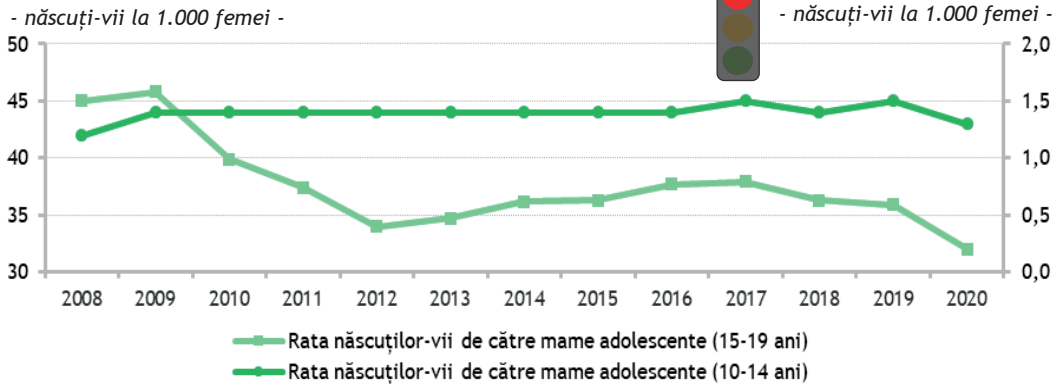
Indicatori principali	Progres
Rata nașcuților vii de către mame adolescente (10-14 ani, 15-19 ani) la 1.000 de femei din grupa de vârstă corespunzătoare	
Rata mortalității copiilor sub 5 ani la 1.000 născuți vii	
Indicatori adiționali	Progres
Persoane de 16 ani și peste care nu au putut consulta un medic specialist în ultimele 12 luni, după motivul invocat	
Ponderele născuților vii care au beneficiat de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii	

3.3.1. Rata nașcuților vii de către mame adolescente (10-14 ani, 15-19 ani) la 1.000 de femei din grupa de vârstă corespunzătoare

Definiție: Rata nașcuților vii de către mame adolescente (10-14 ani, 15-19 ani) la 1.000 de femei din grupa de vârstă corespunzătoare se calculează ca număr de născuți vii de către mame adolescente (10-14 ani; 15-19 ani) exprimat la 1.000 de femei (10-14 ani; 15-19 ani).

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.3.1. Rata nașcuților vii de către mame adolescente (10-14 ani, 15-19 ani) la 1.000 de femei din grupa de vârstă corespunzătoare

Notă: Datele pentru rata nașcuților vii de către mame adolescente (10-14 ani) sunt prezentate pe axa a II-a.
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Nașcuți vii de către mame adolescente (10-14 ani)=0,67%,
Nașcuți vii de către mame adolescente (15-19 ani)=-2,80%

În România, rata nașcuților vii de către mame adolescente (10-14 ani) a avut o evoluție constantă, pornind de la 1,2 în anul 2008 până la 1,3 în anul 2020, cu un maxim de 1,5 nașcuți vii la 1.000 de femei în anii 2017 și 2019. Rata nașcuților vii de către mame adolescente (15-19 ani) a scăzut în perioada 2008-2020 de la 45,0 în anul 2008 la 32,0 nașcuți vii la 1.000 de femei în anul 2020.

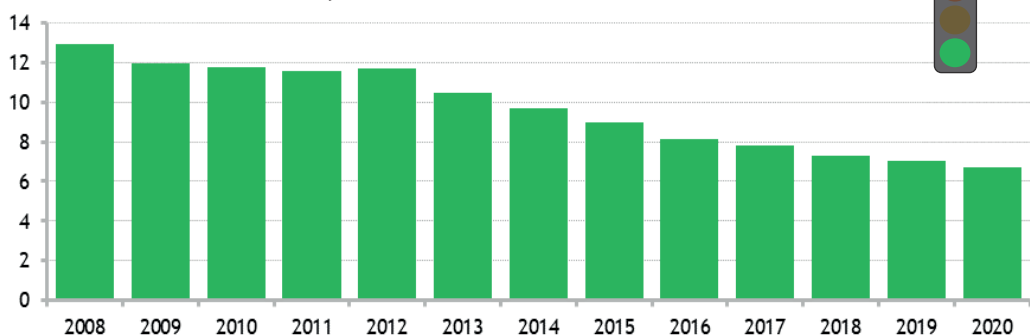
Prin menținerea ratelor medii anuale de creștere din perioada 2008-2020, este posibil ca în anul 2030 să se ajungă la 1,4 nașcuți vii la 1.000 de femei în cazul mamelor adolescente cu vârsta între 10 și 14 ani și la 24 nașcuți vii la 1.000 de femei în cazul mamelor adolescente cu vârsta între 15 și 19 ani.

3.3.2. Rata mortalității copiilor sub 5 ani la 1.000 nașcuți vii

Definiție: Rata mortalității copiilor sub 5 ani reprezintă numărul deceselor copiilor în vârstă de sub 5 ani dintr-un an raportat la numărul de nașcuți vii din același an.

Fig. 3.3.2. Rata mortalității copiilor sub 5 ani decedați la 1.000 nașcuți vii

- decese sub 5 ani la 1.000 nașcuți-vii -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-5,31%

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Rata mortalității copiilor sub 5 ani este un indicator care se referă la sănătatea copiilor mici, influențată în cea mai mare măsură de îngrijirile mamei, dar și de supravegherea copilului mic de către personalul sanitar. Rata mortalității copiilor sub 5 ani s-a îmbunătățit în perioada 2008-2020, dar este încă mare, și anume, a scăzut de la 12,9 decese sub 5 ani la 1.000 născuți vii în anul 2008 la 6,7 decese sub 5 ani la 1.000 născuți vii în anul 2020.

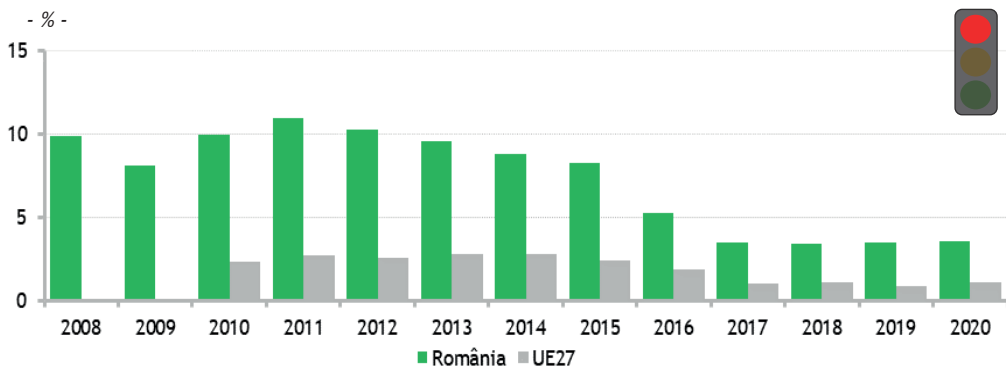
În condițiile menținerii ratei medii anuale de creștere de -5,31% din perioada 2008-2020, rata mortalității copiilor sub 5 ani poate ajunge la 3,9 decese la 1.000 născuți vii în anul 2030.

3.3.3. Persoane de 16 ani și peste care nu au putut consulta un medic specialist în ultimele 12 luni, după motivul invocat

Definiție: Variabila privind nevoia nesatisfăcută de îngrijire a sănătății se referă la evaluarea proprie a respondentului, dacă acesta a avut nevoie de consult la un medic specialist, dar nu l-a primit și, dacă da, care a fost motivul principal pentru care acest lucru nu s-a întâmplat. Acest indicator este exprimat ca procent în cadrul populației de 16 ani și peste. Principalele motive pentru nevoile nesatisfăcute sunt următoarele: nu își permite; este înscris pe o listă de așteptare; lipsă de timp; distanța prea mare sau lipsa mijloacelor de transport; teama; a așteptat ca problema să se rezolve de la sine; nu cunoaște nici un medic specialist; alt motiv.

În perioada 2008-2020, ponderea persoanelor de 16 ani și peste care în ultimele 12 luni nu au putut consulta un medic specialist din cauza costului ridicat a avut un trend descrescător, exceptând anii 2010, 2011, 2019 și 2020, când s-au înregistrat creșteri de ponderi. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în anul 2016 (-3,0 p.p.), când rata medie anuală de creștere a fost de -36,1%. Dintr-o pondere totală de 6,6% a persoanelor care nu au ajuns la un medic specialist în anul 2020, 3,6% din populația cu vârsta de 16 ani și peste a menționat costul ridicat al consultului ca fiind principalul motiv care a determinat nevoile nesatisfăcute, media la nivelul Statelor Membre ale UE fiind de 3,3 ori mai mică.

Fig. 3.3.3. Persoane de 16 ani și peste care nu au putut consulta un medic specialist, în ultimele 12 luni, din cauza costului ridicat

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-9,71%, UE27=-7,11%

Dacă rata medie anuală de creștere la acest indicator, de -9,71% din perioada 2010-2020, se menține, se estimează că media europeană din anul 2020 de 1,1% va fi atinsă în anul 2032. Așadar, costurile medicale relativ mari pot acționa ca o barieră care îi împiedică pe unii pacienți să acceseze asistența medicală de care au nevoie. Din cele 3 procente rămase, două motive au o pondere mai mare, de 0,8% fiecare, în anul 2020, acestea fiind: este înscris pe o listă de așteptare și a așteptat ca problema să se rezolve de la sine.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

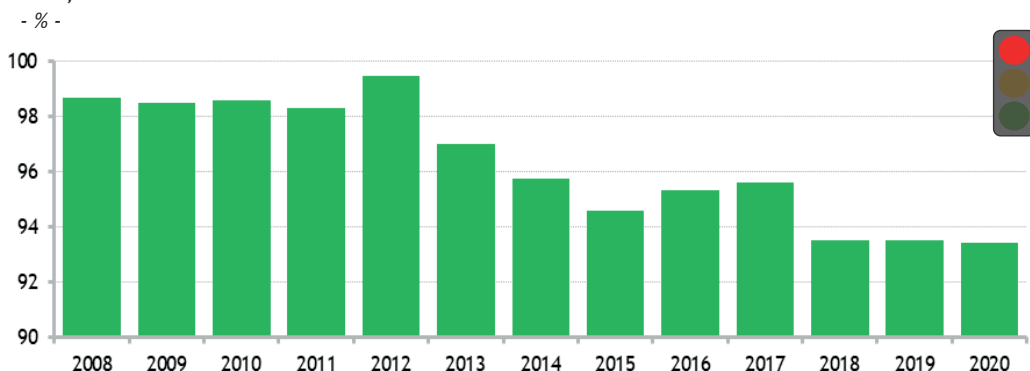
Persoanele care nu pot, din diferite motive, să consulte un medic specialist, deși ar fi avut nevoie, se confruntă în primul rând cu probleme medicale care, rămase netratate, pot genera afecțiuni complexe. Aceste probleme de sănătate pot duce chiar la intrare în incapacitate de muncă, crescând astfel riscul de sărăcie.

3.3.4. Ponderea născuților vii care au beneficiat de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii

Definiție: Ponderea născuților vii care au beneficiat de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii reprezintă nașterile la care a participat personalul medical calificat într-o anumită perioadă de timp și se calculează ca număr de nașteri la care participă personal medical calificat exprimat în numărul total de născuți vii. Indicatorul reflectă direct dreptul și accesul la serviciile de sănătate, supravegherea, îngrijirea și sfaturile acordate femeilor în timpul sarcinii, nașterii și imediat după naștere, care sunt deosebit de importante pentru o societate educată.

Ponderea născuților vii care au beneficiat de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii a fost în anul 2020 de 93,4%, în scădere cu 5,3 p.p. față de anul 2008 (98,7%). În perioada analizată, cea mai mare pondere a născuților vii care au beneficiat de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii s-a înregistrat în anul 2012 (99,5%).

Fig. 3.3.4. Ponderea născuților vii care au beneficiat de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,46%

În anul 2030, ponderea născuților vii care beneficiază de asistență medicală la naștere în totalul născuților vii poate să scadă până la 89,2%, în condițiile menținerii ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (-0,46%).

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.4. ȚINTA 2030: Reducerea mortalității materne și a mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE

Tabelul 3.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.4.

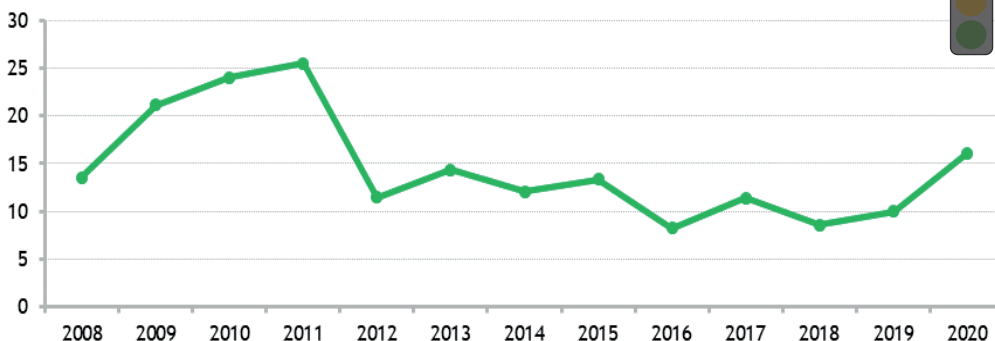
Indicatori principali	Progres
Rata mortalității materne la 100.000 de născuți vii	
Rata mortalității neonatale (decese la 1.000 de născuți vii)	
Indicatori adiționali	Progres
Speranța de viață la naștere	
Rata mortalității infantile	
Rata avorturilor la 1.000 de femei	

3.4.1. Rata mortalității materne la 100.000 de născuți vii

Definiție: Rata mortalității materne reprezintă numărul de decese materne dintr-un an raportat la 100.000 de născuți vii din același an.

Fig. 3.4.1. Rata mortalității materne la 100.000 de născuții vii

- decese materne la 100.000 de născuți vii -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,48%

Cele mai mari valori s-au înregistrat în anii 2009 (21,1 decese materne la 100.000 de născuți vii), 2010 (24,3 decese materne la 100.000 de născuți vii) și 2011 (25,5 decese materne la 100.000 de născuți vii), când România a prezentat valori semnificativ crescute.

În 2016 și 2018, s-a înregistrat o scădere substanțială a indicatorului (8,3 și, respectiv, 8,6 decese materne la 100.000 de născuți vii), dar aceste valori au fost în continuare ridicate. Comparativ cu anul anterior, în anul 2020, mortalitatea maternă a înregistrat în România creștere, respectiv 16,1 decese materne la 100.000 de născuți vii față de 10,0 decese materne la 100.000 de născuți vii.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

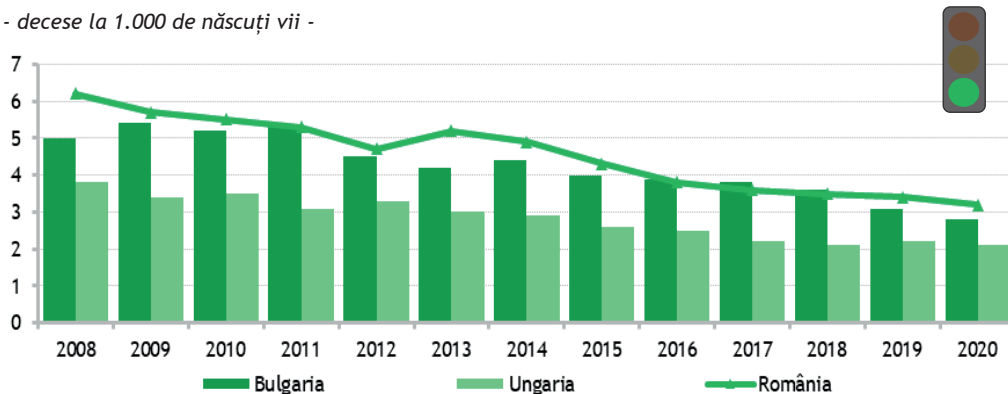
Menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (1,48%) poate conduce la creșterea ratei mortalității materne în anul 2030 la 18,7 decese materne la 100.000 născuți vii. Lipsa dotărilor din maternitățile vechi, deficitul de medici de familie în anumite județe, numărul scăzut de paturi și lipsa de educație și informare sunt doar câteva dintre motivele pentru care încă suntem martori la astfel de tragedii și pentru care România are o rată ridicată a mortalității materne.

3.4.2. Rata mortalității neonatale (decese la 1.000 de născuți vii)

Definiție: Indicatorul măsoară proporția deceselor în rândul nou-născuților (0-27 zile) la 1.000 de născuți vii. Rata mortalității neonatale, împreună cu mortalitatea infantilă și speranța de viață la naștere sunt cei mai sensibili și mai frecvent utilizați indicatori care caracterizează nivelul de dezvoltare socio-economică și starea de sănătate a populației.

Fig. 3.4.2. Rata mortalității neonatale în România și alte state membre

- decese la 1.000 de născuți vii -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: România=-5,36%, Ungaria=-4,82%, Bulgaria=-4,72%

În perioada 2008-2020, România a înregistrat o scădere a mortalității neonatale, ajungând de la valoarea de 6,2 decese la 1.000 de născuți vii (2008) la 3,2 decese la 1.000 de născuți vii (2020). Cu toate acestea, România se află peste nivelul țărilor vecine (Bulgaria și Ungaria), dar cu o rată medie anuală de creștere de -5,36%, în timp ce Ungaria, care a înregistrat o rată medie anuală de creștere de -4,82%, a ajuns la 2,1 decese la 1.000 de născuți vii în anul 2020.

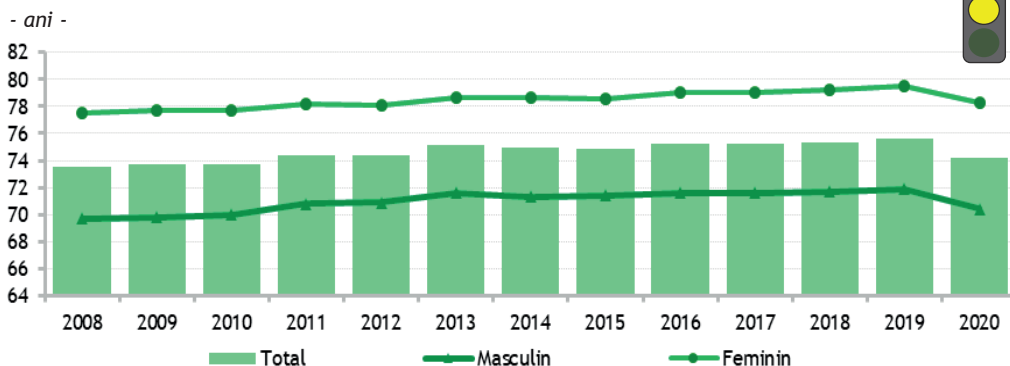
Prin menținerea ratei medii anuale de creștere de -5,36% din perioada 2008-2020, rata mortalității neonatale poate să scadă la 1,9 decese la 1.000 de născuți vii până în anul 2030.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.4.3. Speranța de viață la naștere

Definiție: Speranța de viață la naștere reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou născut dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință.

Fig. 3.4.3.a. Speranța de viață la naștere în România, pe sexe

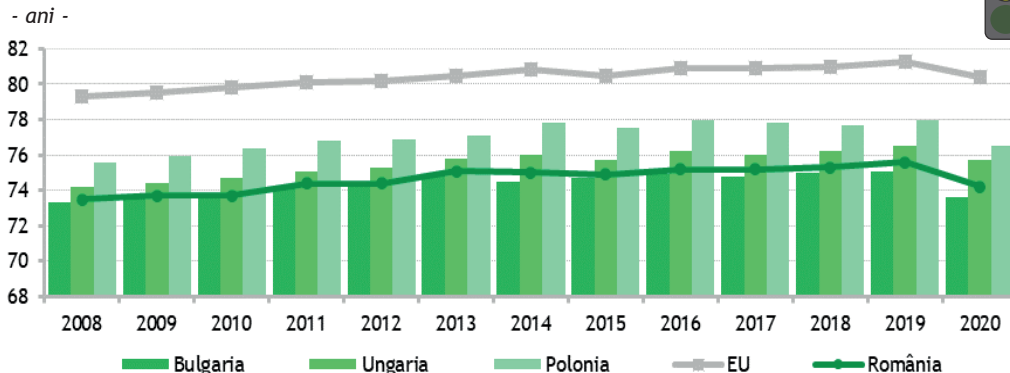

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Masculin=0,08%, Feminin=0,09%

În România, în perioada 2008-2020, speranța de viață la naștere a crescut. Diferența de gen cu privire la speranța de viață este în avantajul femeilor. Acestea trăiesc cu aproape opt ani mai mult decât bărbații (78,4 ani, față de 70,5 ani), fiind printre cele mai mari decalaje din UE. Cu toate acestea, speranța de viață în România a crescut constant, atât în rândul bărbaților, cât și al femeilor, cu excepția anului 2020, când a scăzut cu 1,5, respectiv 1,2 ani.

Fig. 3.4.3.b. Speranța de viață la naștere în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,08%, UE27=0,11%.

În perioada 2008-2020, speranța de viață la naștere a înregistrat o creștere continuă la nivelul UE, atingând pragul de 81,3 de ani în 2019, pentru ca în anul 2020 să scadă la 80,4 ani. În această perioadă, România a înregistrat o evoluție ascendentă cu un parcurs sinusoidal, speranța de viață atingând pragul de 75,6 de ani în 2019, pentru ca în anul 2020 să înregistreze 74,2 ani. Chiar dacă înregistrează o creștere în privința speranței de viață la naștere, România se situează mult sub media europeană, precum și sub nivelul statelor vecine, cum ar fi Polonia și Ungaria, dar ușor peste nivelul Bulgariei.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Este important de menționat că în anul 2020 se înregistrează o scădere a speranței de viață la nivelul tuturor țărilor UE, ca urmare a efectelor pandemiei de coronavirus.

Totuși, în România, prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (0,08%), speranța de viață poate ajunge în anul 2030 la 74,8 de ani.

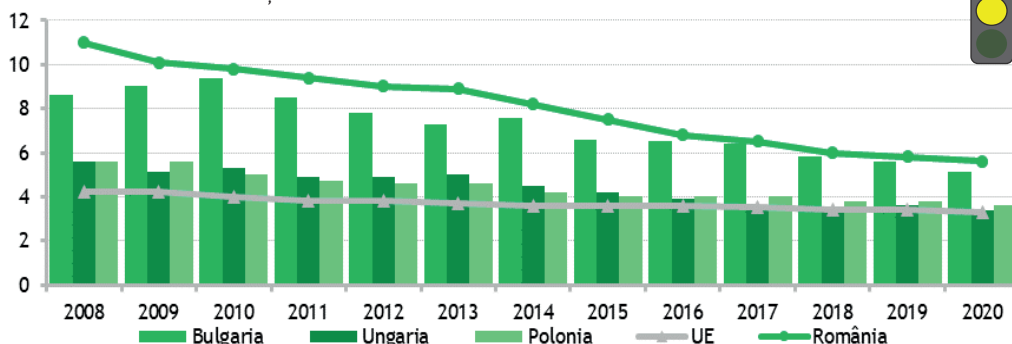
3.4.4. Rata mortalității infantile

Definiție: La nivel european, rata este calculată prin raportarea numărului de decese sub 1 an la numărul născuților vii cu reședința obișnuită în fiecare țară în anul de referință.

Născut viu - este produsul concepției, expulzat sau extras complet din corpul mamei, independent de durata sarcinii și care, după această separare, prezintă un semn de viață (respirație, activitate cardiacă, pulsații ale cordonului ombilical sau contracții musculare dependente de voință).

Fig. 3.4.4. Rata mortalității infantile în România, alte state membre și UE

- decese la 1.000 de născuți vii -

Sursa datelor: Eurostat

Rată medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-5,47%, UE27=-1,99%

În perioada 2008-2020, la nivelul UE se observă un ușor trend descendent al ratei mortalității infantile, coborând, în anul 2011, sub 4 decese la 1.000 de născuți vii. Pe întreaga perioadă, toate statele luate în analiză au înregistrat un trend descendent al deceselor infantile. Un progres remarcabil în reducerea acestui fenomen a fost înregistrat și de România. Dacă, în anul 2008, România înregistra 11 decese la 1.000 de născuți vii, în anul 2020, a coborât sub pragul de 6 decese la 1.000 de născuți vii. Un factor important asupra reducerii exponențiale a acestui fenomen în România a fost aderarea la UE, care a permis alinierea sistemului sanitar la normele și standardele europene, contribuind astfel la creșterea accesului la serviciile sanitare. Deși România realizează un progres remarcabil în reducerea acestui fenomen, continuă să se situeze peste nivelul înregistrat în țările vecine (Bulgaria, Ungaria, Polonia) și mult peste nivelul UE.

Menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (-5,47%) va permite atingerea nivelului UE din anul 2020, de 3,3 decese la 1.000 de născuți vii, în anul 2030.

3.4.5. Rata avorturilor la 1.000 de femei

Definiție: Indicatorul se referă la întreruperile de sarcină ale femeilor cu vârsta cuprinsă între 15 și 49 de ani. Întreruperea de sarcină este eliminarea spontană sau provocată a fătului din corpul mamei la o perioadă de gestație mai mică de 28 de săptămâni încheiate, având drept efect moartea fătului.

Întreruperea de sarcină este o problemă de sănătate publică, cu implicații multiple, medicale, sociale, economice, religioase. Medicul de familie, cunoscându-și pacientele, poate identifica gravidele cu risc și, în colaborare cu ginecologul și cu psihologul (acolo unde există), poate contribui

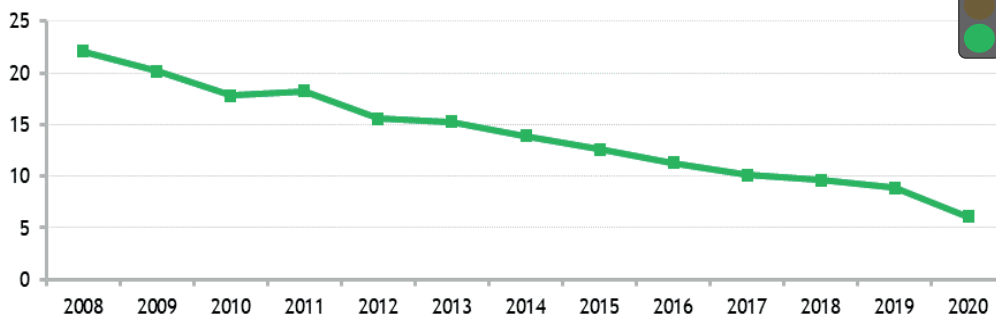
OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

la reducerea incidenței întreruperii de sarcină și a consecințelor ei. Pe termen lung, prin complicațiile post-avort (sinechie uterină, perforația uterului, afectare psihică, frica de sarcină, rușine, frigiditate etc.), rata natalității poate fi afectată.

Studiile arată că 70,3% dintre elevii din clasele V-VIII consideră că educația sexuală ar trebui predată în școli, în contextul în care 10 din 100 de mame din România au sub 19 ani.

Fig. 3.4.5. Rata avorturilor la 1.000 de femei

- avorturi la 1.000 de femei -

Sursa datelor: MS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-10,17%

Rata avorturilor a scăzut semnificativ în perioada 2008-2020, de la 22,1 în anul 2008 la 6,1 avorturi la 1.000 de femei în anul 2020.

Menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (-10,17%) poate conduce în anul 2030 la o rată a avorturilor de 2,2 avorturi la 1.000 de femei.

3.5. ȚINTA 2030: Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați

Tabelul 3.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.5.

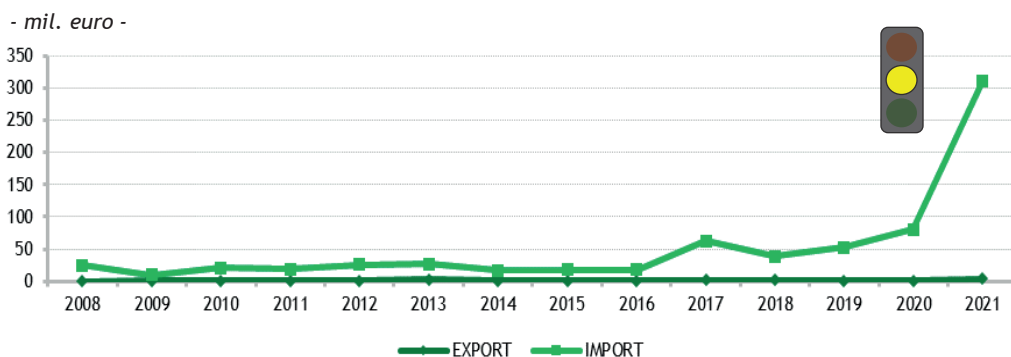
Indicatori adiționali	Progres
Valoarea exportului și importului de vaccinuri pentru medicina umană, pe zone intra-UE și extra-UE	
Incidența unor boli transmisibile ce pot fi prevenite prin vaccinare (rujeolă, rubeolă, parotidită epidemică, varicelă, tuse convulsivă, tetanus)	

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.5.1. Valoarea exportului și importului de vaccinuri pentru medicina umană, pe zone intra-UE și extra-UE

Piața națională este supusă principiilor economiei de piață, activitățile economice desfășurându-se într-un mediu concurențial. Tranzacțiile de import și export cu vaccinuri pentru medicina umană sunt relevante pentru creșterea acoperirii vaccinale la nivel național. Importul de vaccinuri care nu sunt sau nu pot fi produse în interiorul țării are impact pozitiv asupra sănătății populației și pentru asigurarea bunăstării societății.

Fig. 3.5.1. Valoarea exportului și importului României de vaccinuri pentru medicina umană

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Export=57,03%, Import=20,78%

Importul României de vaccinuri a înregistrat o explozie în anul 2020, în contextul crizei pandemice și a cererii tot mai mari pe plan intern de vaccinuri anti COVID-19. În anul 2021, valoarea importurilor de vaccinuri pentru medicina umană a fost de 11,7 ori mai mare decât importul înregistrat în anul 2008 și de 3,8 ori mai mare decât cel din anul anterior. În proporție de peste 99%, aceste importuri au fost expediate către România din statele membre ale UE, importul intra-UE de vaccinuri pentru medicina umană ajungând la 1,1% din importurile totale de vaccinuri din anul 2021. Deși balanța comercială pentru aceste bunuri este negativă, importurile de vaccinuri din 2021 au avut un impact social pozitiv însemnat, ajutând la depășirea crizei pandemice, prin vaccinarea pe scară largă a populației României.

Cu toate că importurile de vaccinuri pentru medicina umană, atât ale României, cât și în cazul celorlalte statele membre UE, au crescut exponențial în ultimii ani pe fondul crizei pandemice, România nu se află în topul importatorilor din UE, realizând sub 1% din importul total al UE de vaccinuri. Doar Bulgaria, dintre țările vecine, are o pondere mai mică decât România (0,3%), în timp ce Ungaria și Polonia dețin 1,6% și respectiv 4,9%. Principalii importatori de vaccinuri la nivelul UE, în anul 2021, sunt Belgia, cu peste 31%, și Germania, cu cca. 28% din importurile totale de vaccinuri pentru medicina umană ale UE.

3.5.2. Incidența unor boli transmisibile ce pot fi prevenite prin vaccinare (rujeolă, rubeolă, parotidită epidemică, varicelă, tuse convulsivă, tetanus)

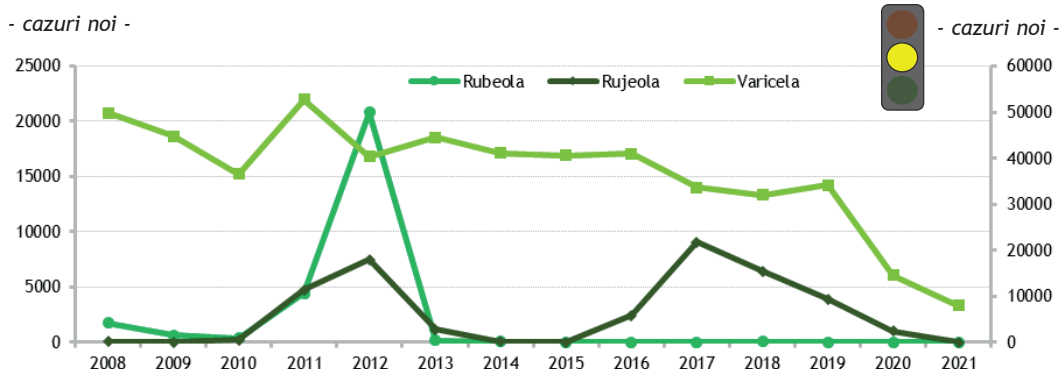
Definiție: Incidența unei boli transmisibile ce poate fi prevenită prin vaccinare (cum ar fi: rujeola, rubeola, varicela etc.) se referă la numărul pacienților nou diagnosticați (cazuri noi), în anul de referință, cu acea boală transmisibilă.

Incidența rujeolei la 100.000 de locuitori reprezintă numărul de cazuri noi de rujeolă diagnosticate în anul de referință care revine, în medie, la 100.000 de locuitori din populația rezidentă.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Incidența rujeolei la 100.000 de locuitori a fost calculată prin raportarea numărului de cazuri noi de rujeolă din anul de referință la populația rezidentă la 1 iulie a anului de referință înmulțit cu 100.000 și se exprimă în număr cazuri noi rujeolă/100.000 locuitori. Similar, se calculează incidența altor boli.

Fig. 3.5.2. Cazuri noi ale bolilor transmisibile ce pot fi prevenite prin vaccinare

Notă: Datele pentru varicelă sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: INSP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: rubeolă = -40,48%, rujeolă = -12,88%, varicelă = -12,72%

Ținta 5 a obiectivului vizează creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS (minim 95%). Dintre bolile transmisibile ce pot fi prevenite prin vaccinare, varicela înregistrează anual cele mai multe cazuri noi, vaccinarea antivarietală nefiind introdusă în calendarul național de vaccinare.

În anii 2020 și 2021, în condițiile pandemiei COVID-19 și a aplicării regulilor de distanțare socială, numărul cazurilor noi de varicelă a fost cel mai mic înregistrat în perioada prezentată, cu o incidență la 100.000 de locuitori de 75,4 cazuri noi în anul 2020 și de 41,4 cazuri noi în anul 2021. Alte două boli transmisibile prevenibile prin vaccinare sunt rujeola și rubeola. În perioada 2008-2021, rujeola a înregistrat două epidemii: în perioada 2011-2012 și în perioada 2016-2019. În anul 2012, s-au înregistrat cele mai multe cazuri noi de rujeolă, având incidența de 37,1 cazuri la 100.000 de locuitori, iar cea de-a doua perioadă de epidemie a atins cel mai ridicat nivel în anul 2017, când s-au înregistrat 46,3 cazuri la 100.000 de locuitori.

Regulile de izolare și distanțare din 2020 și 2021, impuse în contextul COVID-19, au avut un impact important și asupra răspândirii bolilor transmisibile, astfel încât ratele de incidență ale acestora au cunoscut scăderi semnificative.

Pe plan internațional, OMS publică date referitoare la numărul cazurilor noi de rujeolă și rubeolă. Din datele OMS rezultă că, în perioada 2008-2019 (ultimul an pentru care OMS a publicat datele), cele mai multe cazuri noi de rujeolă s-au înregistrat în anul 2010 în Bulgaria (22.004), iar cele mai multe cazuri noi de rubeolă s-au înregistrat în anul 2013 în Polonia (38.546).

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.6. ȚINTA 2030: Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor

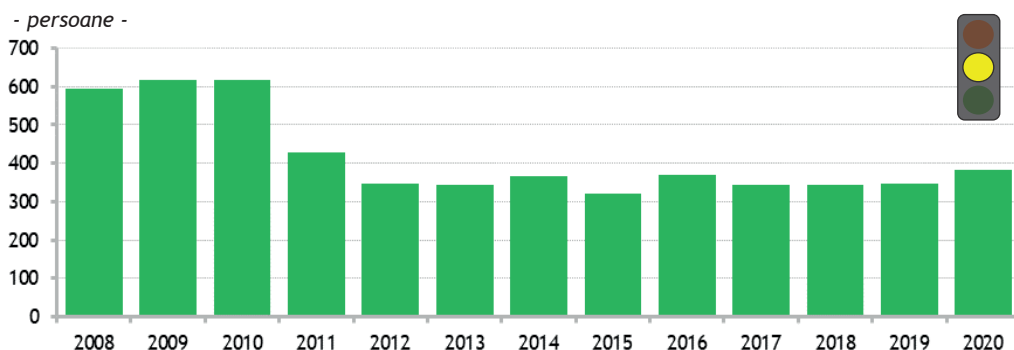
Tabelul 3.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.6.

Indicator adițional	Progres
Numărul persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament	

3.6.1. Numărul persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament

Bunăstarea emoțională stă la baza sănătății mintale și este cea care ne ajută să avem o viață bună și să facem față provocărilor cotidiene. Totodată, sănătatea mintală este un termen folosit pentru a indica absența unei boli psihice. Atunci când ne referim la boli psihice, vorbim despre un concept vast, care cuprinde multe tulburări ce afectează modul în care simțim, gândim și ne comportăm. Apariția bolilor psihice este influențată de: factori ereditari, mediul extern, obiceiurile zilnice, biochimia creierului. Specialiștii în psihiatrie spun că bolile psihice pot apărea indiferent de vârstă, gen sau statut social. Din păcate, persoanele cu boli psihice se confruntă cu stigmatizare din partea celorlalți, ceea ce îngreunează vindecarea, acolo unde este cazul, și integrarea în societate.

Fig. 3.6.1. Numărul persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-3,56%

Principalele categorii de boli psihice sunt: tulburările de anxietate, tulburarea de panică, agorafobia, fobiile specifice, tulburarea obsesiv-compulsivă, tulburarea de stres post-traumatic, tulburările de dispoziție, depresia majoră, tulburarea bipolară, tulburările de personalitate, bulimia nervoasă, anorexia nervoasă, tulburările de somatizare, tulburările cognitive, demența, tulburările de consum de alcool și substanțe, cleptomania, jocul patologic de noroc (ludomania), tulburarea delirantă, tulburarea psihotică scurtă, tulburarea schizofreniformă, schizofrenia, tulburarea schizoafectivă. Mortalitatea cauzată de tulburări mentale și de comportament a înregistrat o tendință de creștere în anii 2009 și 2010 pe fondul problemelor cauzate de criza economică și socială. Începând cu anul 2011 și până în anul 2020, s-au înregistrat oscilații cuprinse între 321 de persoane în anul 2015 și 427 de persoane în anul 2011; în anul 2020 s-a evidențiat o creștere de 10,7% față de anul 2019. Este necesar ca ajutorul medical specializat să fie cerut cât mai devreme, pentru a putea ține simptomele sub control și pentru a putea asigura o calitate a vieții cât mai bună.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.7. ȚINTĂ 2030: Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile

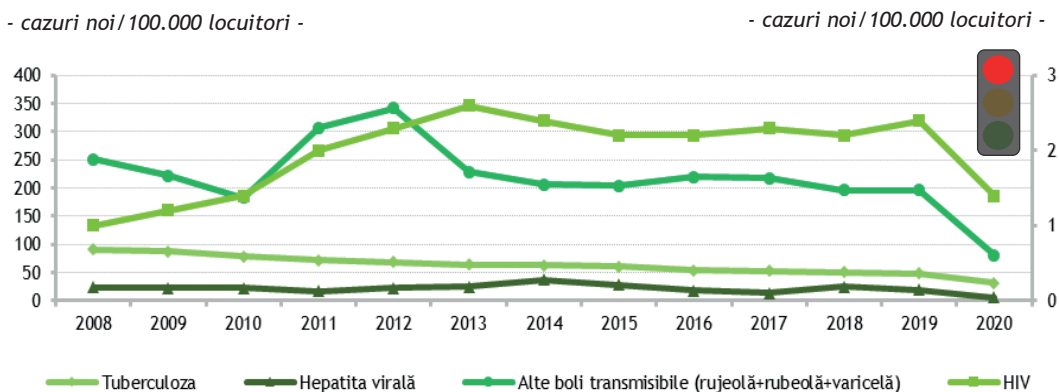
Tabelul 3.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.7.

Indicator principal	Progres
Incidența tuberculozei, a hepatitei și a altor boli transmisibile la 100.000 de locuitori	

3.7.1. Incidența tuberculozei, a hepatitei și a altor boli transmisibile la 100.000 de locuitori

Definiție: Incidența unei boli transmisibile (cum ar fi tuberculoza, hepatita virală etc.) se referă la numărul pacienților nou diagnosticați (cazuri noi) cu una dintre bolile transmisibile, în anul de referință. Incidența hepatitei virale la 100.000 de locuitori reprezintă numărul de cazuri noi de hepatită virală diagnosticate în anul de referință care revin, în medie, la 100.000 de locuitori din populația rezidentă.

Fig. 3.7.1.a. Incidența tuberculozei, a hepatitei și a altor boli transmisibile la 100.000 de locuitori

Notă: Datele pentru HIV sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INSP, Institutul de Pneumologie Marius Nasta, Institutul Național de Boli Infecțioase "Prof. Dr. Matei Balș"

Rata medie anuală de creștere pentru perioada 2008-2020: tuberculoză=-8,54%, hepatita virală=-11,10%, HIV=2,84%, alte boli transmisibile (rujeolă+rubeolă+varicelă)=-9,03%

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă, cel de al treilea obiectiv al SNDDR, are printre ținte stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile.

Impactul măsurilor luate pentru stoparea epidemiilor de tuberculoză, hepatită, HIV și a altor boli transmisibile se evaluează și prin analiza evoluției incidenței acestora. În România, tuberculoza rămâne principala boală epidemică, ajungând în 2020 la 31,2 cazuri noi la 100.000 de locuitori.

În perioada 2008-2020, incidența cazurilor noi de tuberculoză a scăzut continuu, cea mai mare scădere înregistrându-se în anul 2020 (35,3% față de 2019), în condițiile implementării unor restricții pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-Cov-2, restricții care au dus și la reducerea apariției cazurilor noi de tuberculoză.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Tuberculoza are o incidență mai mare în rândul populației de sex masculin (44,8 cazuri noi la 100.000 de locuitori, față de 18,3 cazuri noi la 100.000 de locuitori în cazul femeilor în anul 2020). Virusul HIV afectează anual 0,2-0,3 persoane din 100.000 de locuitori adulți și minori. Cei mai afectați sunt bărbații majori, incidența la 100.000 de locuitori variind în perioada 2008-2020 între 1,5-4,4 cazuri noi, față de 0,8-1,7 cazuri noi în cazul femeilor adulte. De asemenea, 0,2-0,5 cazuri noi HIV la 100.000 de locuitori au fost depistate în rândul minorilor.

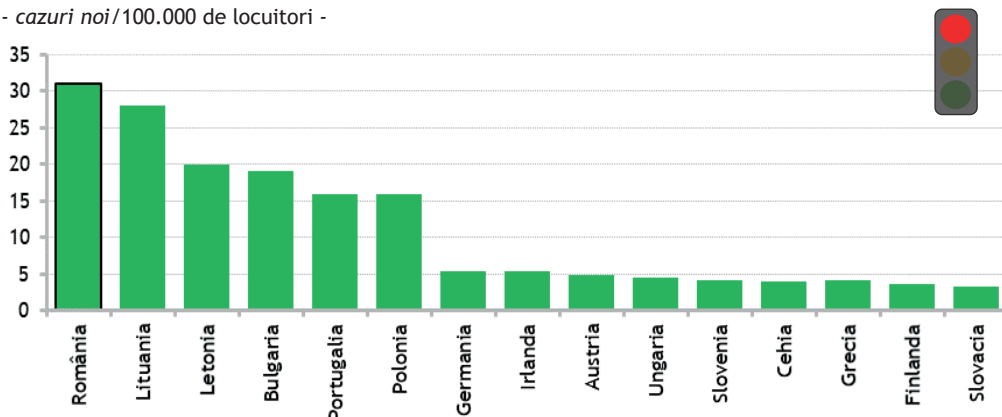
O altă boală transmisibilă cu impact ridicat este hepatita virală care, în perioada 2008-2019, a afectat între 17,1 și 28,3 persoane din 100.000 de locuitori. În contextul pandemiei COVID-19, prin aplicarea măsurilor sanitare, în anul 2020, incidența hepatitei virale a scăzut la 5,7 cazuri noi la 100.000 de locuitori.

În timp ce în cazul hepatitei virale și al tuberculozei evoluția ratei medii anuale de creștere are o direcție bună, negativă, în cazul virusului HIV, rata medie anuală de creștere a înregistrat valori pozitive, semnificând o direcție greșită.

Analiza incidenței și a ratelor medii anuale de creștere arată că sunt necesare măsuri medicale susținute pentru apropierea, în anul 2030, de ținta stabilită în SNDDR.

Fig. 3.7.1.b. Incidența tuberculozei la 100.000 de locuitori în România și unele statele membre, în anul 2020

- cazuri noi/100.000 de locuitori -

Sursa datelor: INS, OMS

România s-a aflat pe primul loc la numărul de cazuri noi de tuberculoză în perioada 2008-2020, dar a urmat trendul descrescător din majoritatea țărilor UE. Dintre statele analizate, cea mai mică incidență a tuberculozei, în anul 2020, s-a înregistrat în Slovacia (3,2 cazuri noi la 100.000 de locuitori).

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.8. ȚINTA 2030: Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale

Tabelul 3.8. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.8.

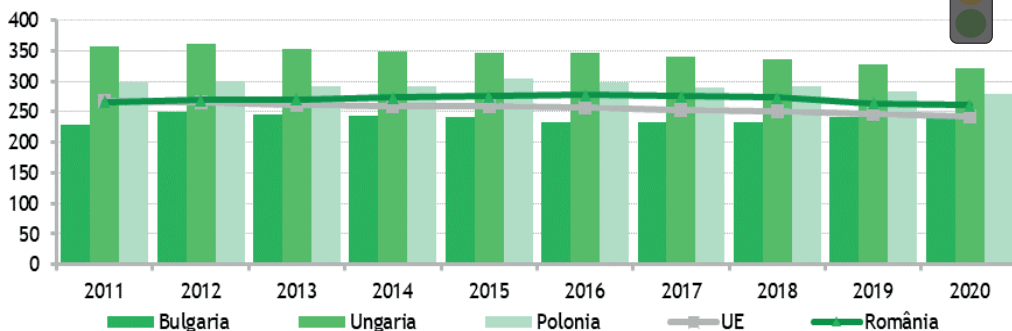
Indicatori principali	Progres
Rata deceselor cauzate de tumori	
Rata sinuciderilor	
Rata mortalității din cauza otrăvirii accidentale prin sau la expunerea la substanțe nocive	
Indicatori adiționali	Progres
Structura persoanelor de 16 ani și peste, după starea de sănătate auto-declarată	
Rata persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament	

3.8.1. Rata deceselor cauzate de tumori

Definiție: Indicatorul reprezintă numărul persoanelor decedate din cauza tumorilor, din anul de referință, raportat la populația din anul respectiv și se exprimă în număr de decese cauzate de tumori la 100.000 de locuitori.

Fig. 3.8.1. Rata deceselor cauzate de tumori în România, alte state membre și UE

- decese la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: RO=-0,21%, UE27=-1,11%

În perioada 2011-2020, Ungaria, România și Polonia au înregistrat un ușor trend descendent, situându-se peste media UE, în timp ce Bulgaria a înregistrat valori sub media UE, cu un ușor trend ascendent.

Totuși, există o explicație obiectivă în ceea ce privește nivelul ridicat al deceselor cauzate de tumori în țările estice (România, Ungaria, Polonia), și anume efectele dezastrului de la Cernobil.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

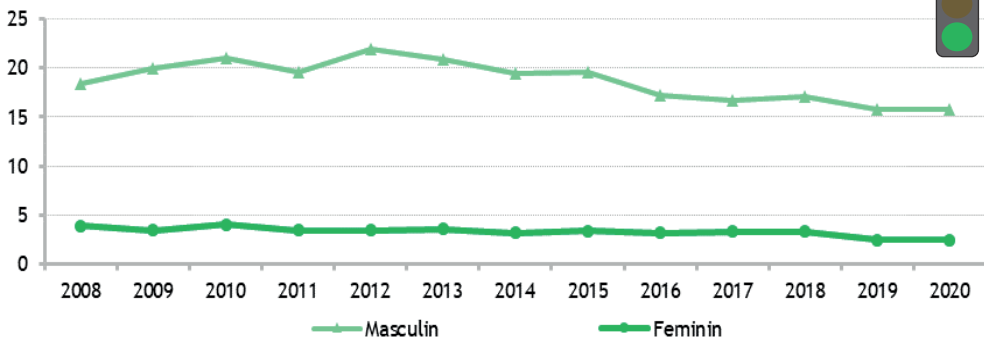
Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2011-2020, atingerea țintei de reducere cu o treime a deceselor cauzate de tumori, la 182,11 decese la 100.000 de locuitori, față de 273,16 decese la 100.000 locuitori din anul 2018, se poate realiza într-un orizont de timp foarte îndepărtat.

3.8.2. Rata sinuciderilor

Definiție: Indicatorul reprezintă numărul persoanelor decedate din cauza sinuciderilor (leziunilor auto-provocate), din anul de referință, raportat la populația din anul respectiv și se exprimă în număr de decese cauzate de sinucideri la 100.000 de locuitori.

Fig. 3.8.2.a. Rata sinuciderilor în România, pe sexe

- decese la 100.000 de locuitori -

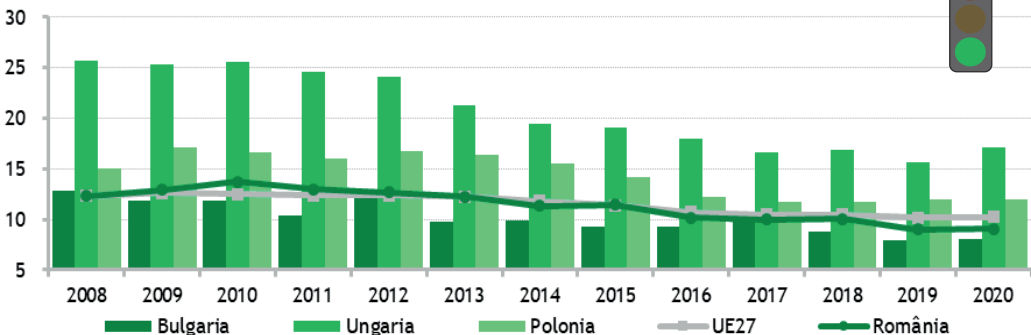
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: masculin=-1,26%, feminin=-3,8%

În perioada analizată, se poate observa o evoluție descendentă a ratei sinuciderilor pentru ambele sexe. Se remarcă totuși o diferență, persoanele de sex masculin fiind mai predispuse la suicid, rata fiind de aproximativ 3 ori mai mare decât cea care se observă în rândul persoanelor de sex feminin. Prin menținerea ratelor medii anuale de creștere din perioada 2008-2020, ținta de reducere cu o treime a mortalității cauzate de sinucideri poate fi atinsă în cazul persoanelor de sex masculin (11,4 decese la 100.000 de locuitori) în anul 2046, iar în cazul celor de sex feminin (2,2 decese la 100.000 de locuitori), în anul 2023.

Fig. 3.8.2.b. Rata sinuciderilor în România, unele state membre și UE

- decese la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-2,53%, UE27=-1,52%

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Suicidul reprezintă un fenomen de amploare la nivel global. La nivelul țărilor UE, în perioada 2008-2020, s-a înregistrat o evoluție descendentă. România a înregistrat, de asemenea, un declin al acestui fenomen, coborând sub pragul de 10 decese la 100.000 de locuitori și situându-se, începând cu anul 2013, sub media înregistrată la nivelul UE. Comparativ cu statele vecine, în România, rata sinuciderilor a înregistrat valori sub nivelul celor înregistrate în Ungaria și Polonia, dar peste nivelul celor înregistrate în Bulgaria.

Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020, de -2,53%, România poate atinge ținta de reducere cu o treime a mortalității cauzate de sinucideri (6,68 decese la 100.000 de locuitori) în anul 2032.

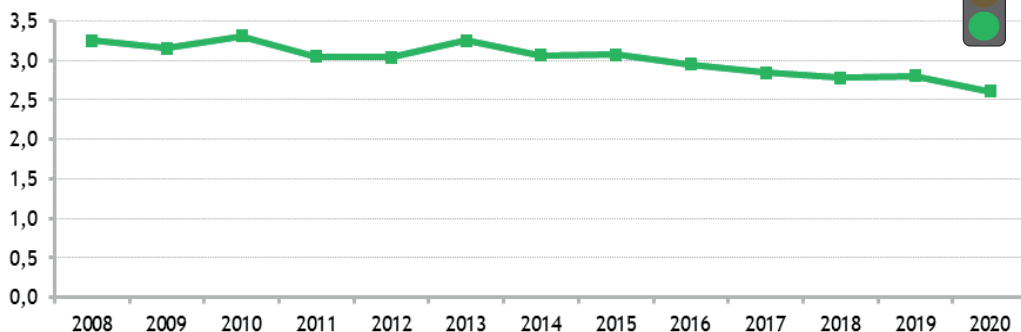
3.8.3. Rata mortalității din cauza otrăvirii accidentale sau prin expunerea la substanțe nocive

Natalitatea, mortalitatea, nupțialitatea și divorțialitatea sunt evenimente demografice de o importanță vitală, deoarece influențează în mod direct evoluția sporului natural și, deci, evoluțiile și schimbările demografice din România, având implicații deosebite asupra îmbătrânirii demografice.

Printre cauzele mortalității se numără și otrăvirea accidentală sau prin expunerea la substanțe nocive ce fac parte din grupa leziunilor traumatice, otrăvirilor și altor consecințe, pe locul cinci după bolile aparatului circulator, bolile aparatului respirator, tumorile și bolile aparatului digestiv. Rata mortalității din cauza otrăvirii accidentale sau prin expunerea la substanțe nocive a înregistrat un trend descendent, de la 3,25 decese la 100.000 de locuitori în anul 2008 la 2,61 decese la 100.000 de locuitori în anul 2020, cu creșteri în 2010 și 2013 (3,31 și, respectiv, 3,26 decese la 100.000 de locuitori).

Fig. 3.8.3. Rata mortalității din cauza otrăvirii accidentale sau prin expunerea la substanțe nocive

- decese la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,81%

Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020, de -1,81%, reducerea cu o treime a mortalității cauzate de otrăviri accidentale sau prin expunerea la substanțe nocive, de până la 1,86 decese la 100.000 de locuitori, poate fi atinsă în anul 2039.

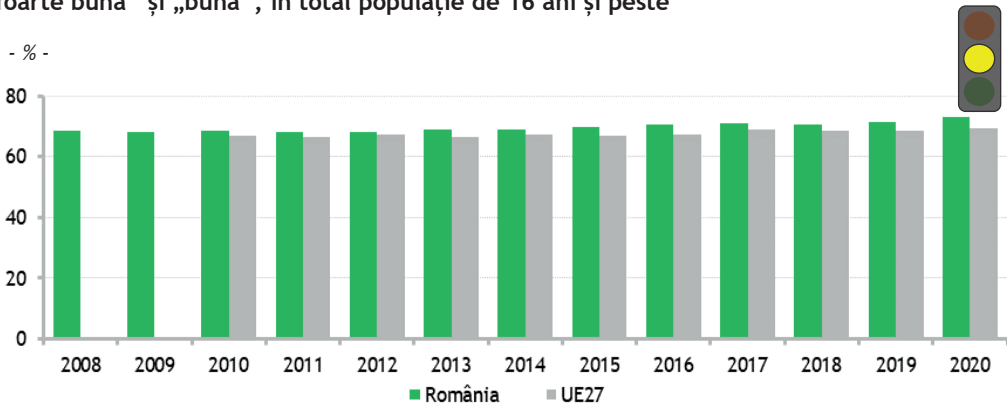
OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

3.8.4. Structura persoanelor de 16 ani și peste, după starea de sănătate auto-declarată

Definiție: Indicatorul este o măsură subiectivă a modului în care oamenii își percep sănătatea în general, pe o scară de la „foarte bine” la „foarte rău”. Este exprimat ca ponderea persoanelor în vârstă de 16 ani și peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „bună” sau „foarte bună”. Din populația României, în anul 2020, 73,0% au declarat că sănătatea lor este bună sau foarte bună, la polul opus, 7,3% au apreciat că starea lor de sănătate a fost rea sau foarte rea, iar o proporție de 19,7% a spus că a avut un nivel satisfăcător de sănătate. Proporții similare se regăsesc și la nivelul mediei UE în perioada analizată. Statisticile prezentate se bazează pe o evaluare a sănătății autopercuțute.

În perioada 2008-2020, ponderea populației în vârstă de 16 ani sau peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „bună sau foarte bună” a avut un trend crescător, cea mai mare creștere înregistrându-se în anul 2020, față de anul 2019 (+1,8 p.p.). Scăderea cea mai mare s-a produs în anul 2011, când pondere s-a redus cu 0,7 p.p. (de la 68,6% la 67,9%). Rata medie anuală de creștere a ponderii persoanelor în vârstă de 16 ani și peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „bună sau foarte bună”, în perioada 2010-2020, a fost de 0,62%. Păstrând această rată medie anuală de creștere până în anul 2030, ponderea persoanelor în vârstă de 16 ani și peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „bună sau foarte bună” ar putea să ajungă la 77,7%.

Fig. 3.8.4.a. Ponderea persoanelor de 16 ani și peste, după starea de sănătate auto-declarată „foarte bună” și „bună”, în total populație de 16 ani și peste

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

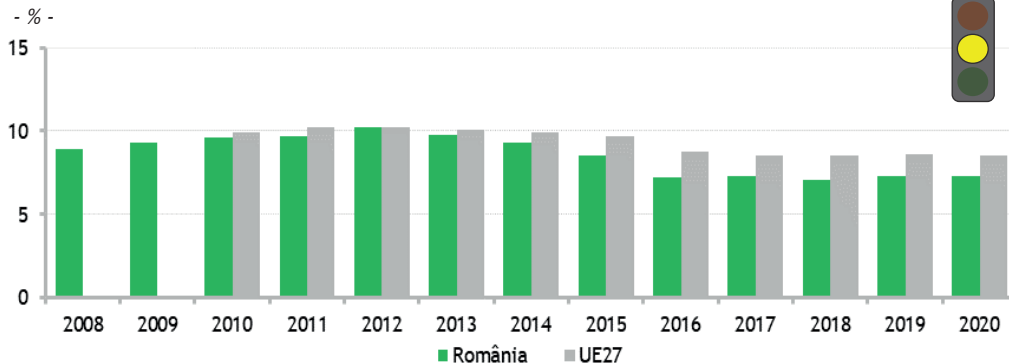
Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=0,62%, UE27=0,40%

Ponderea populației în vârstă de 16 ani sau peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „satisfăcătoare” a avut un trend descrescător în perioada 2008-2020, cea mai mare scădere înregistrându-se în anul 2020, față de anul 2019 (-1,9 p.p.). Această scădere a fost înregistrată pe fondul creșterii ponderii persoanelor în vârstă de 16 ani și peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „bună” sau „foarte bună”.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.8.4.b. Ponderea persoanelor de 16 ani și peste, după starea de sănătate auto-declarată „rea” și „foarte rea”, în total populație de 16 ani și peste

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-2,70%, UE27=-1,51%

În ceea ce privește ponderea populației în vârstă de 16 ani sau peste care se percepe ca fiind în stare de sănătate „rea și foarte rea” (în medie, 8,5% din populație), rata medie anuală de creștere, în perioada 2010-2020, a fost de -2,70%, mai mare decât cea înregistrat la nivelul UE (-1,51%). Păstrând această rată medie anuală de creștere până în anul 2030, ponderea persoanelor în vârstă de 16 ani și peste care se percep ca fiind în stare de sănătate „rea și foarte rea” ar putea să ajungă la 5,55%.

Accesul universal la o asistență medicală bună, la un cost accesibil, atât pentru fiecare persoană în parte, cât și pentru societate în general, este o nevoie de bază. O sănătate bună este un factor determinant pentru calitatea vieții individuale, pentru capacitatea de a participa la activitățile sociale și la cele legate de familie, promovând în același timp creșterea economică și bunăstarea generală.

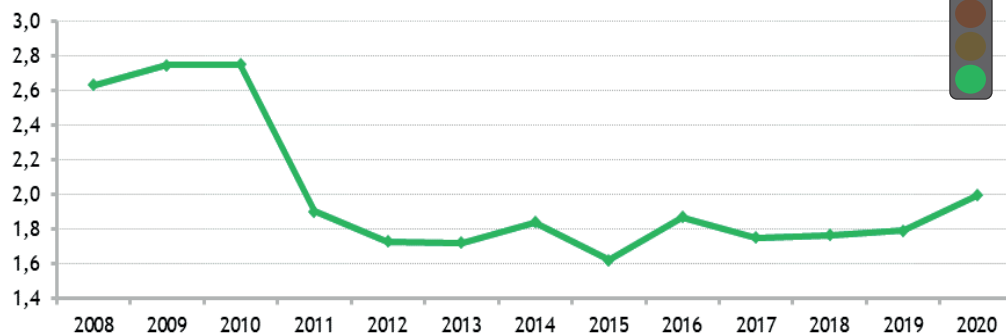
3.8.5. Rata persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament

Pentru definirea diverselor tipuri de afecțiuni, specialiștii folosesc termenul „tulburare”, termen regăsit în cele mai importante lucrări de referință din domeniile psihologiei și psihiatriei, unde tulburarea reprezintă: „un set de simptome sau comportamente recognoscibile clinic, asociate, în majoritatea cazurilor, cu disconfort sau interferență în funcționarea persoanei”.

Tot în lucrările de referință, sintagma care definește categoria care cuprinde toate tipurile de tulburări este de „tulburări mintale”. Clasificările în categorii distincte se fac luând în considerare perioada în care apar, cauzele sau acea funcție a organismului pe care o afectează. Datele disponibile arată că 25% dintre români suferă la un moment dat de o boală psihică.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.8.5. Rata persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament
- decese la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-2,30%

În perioada 2008-2020, rata persoanelor decedate din cauza tulburărilor mintale și de comportament, în România, a avut în general un trend descendent, cu valori cuprinse între 2,6 decese la 100.000 de locuitori (2008) și 2,0 decese la 100.000 de locuitori (2020). Deși în perioada analizată rata medie anuală de creștere a fost de -2,30%, s-au evidențiat mai multe tendințe, astfel, o perioadă de creștere între 2008 și 2010, descreștere între 2010 și 2013, variații între 2013 și 2017, după care, din 2018 până în 2020, revine la o evoluție ascendentă.

Atingerea țintei de reducere cu o treime a mortalității cauzate de tulburările mintale și de comportament (1,18 decese la 100.000 de locuitori) se poate realiza în anul 2043 prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020, de -2,30%.

O mare parte dintre bolile psihice sunt, din păcate, nevindecabile, dar posibil de ținut sub control. Tratatamentul este variabil și personalizat, iar el include în mod obligatoriu consultul psihiatric și medicația, dar și terapia psihologică. Prevenția bolilor psihice se realizează prin adoptarea unui stil de viață sănătos, prin adoptarea unei alimentații echilibrate, asigurarea unui somn odihnitor și practicarea regulată a unui sport.

3.9. ȚINTA 2030: Reducerea mortalității cauzate de boli cronice

Tabelul 3.9. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.9.

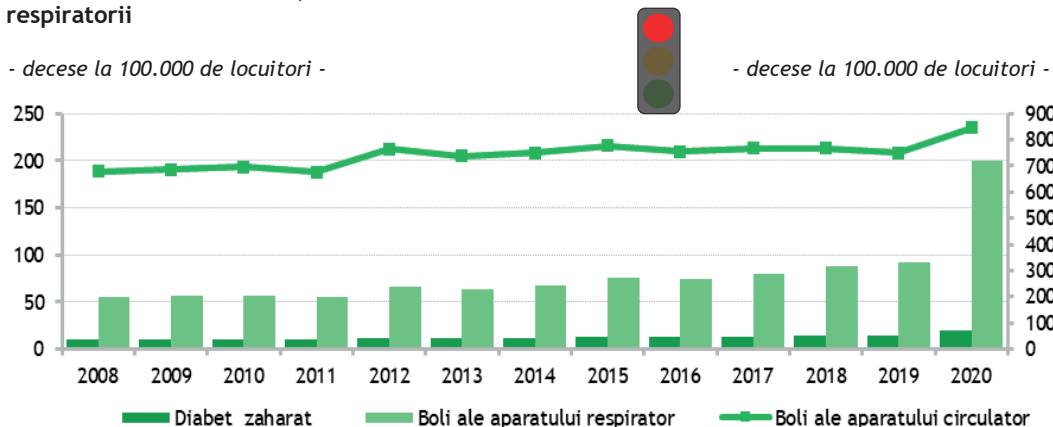
Indicator principal	Progres
Rata mortalității cauzată de bolile cardiovasculare, tumori, diabet sau de bolile respiratorii	

3.9.1. Rata mortalității cauzată de bolile cardiovasculare, tumori, diabet sau de bolile respiratorii

Printre principalele cauze de deces, pe primul loc se află bolile aparatului circulator, urmate de bolile aparatului respirator și de tumori.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.9.1 Rata mortalității cauzată de bolile cardiovasculare, tumori, diabet sau de bolile respiratorii

Notă: Datele pentru bolile aparatului circulator sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere

perioada 2008-2019: Diabet zaharat=3,82%, Boli ale aparatului respirator=4,81%, Boli ale aparatului circulator=0,90%, perioada 2008-2020: Diabet zaharat=6,34%, Boli ale aparatului respirator=11,44%, Boli ale aparatului circulator=1,84%

În contextul pandemiei de COVID-19, în anul 2020, s-au înregistrat creșteri semnificative ale deceselor cauzate de bolile aparatului respirator, de diabetul zaharat și de bolile aparatului circulator.

Mortalitatea cauzată de bolile aparatului respirator a înregistrat o tendință ascendentă în perioada analizată, o creștere semnificativă s-a observat în anul 2020, fiind de 2,2 ori mai mare față de anul 2019.

Diabetul este o cauză majoră de orbire, insuficiență renală, infarct miocardic, accident vascular cerebral și amputație de membru inferior. Mortalitatea cauzată de diabetul zaharat a înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2008-2020, fiind dublă în anul 2020, față de 2008.

3.10. ȚINTA 2030: Reducerea consumului de substanțe nocive

Tabelul 3.10. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 3.10.

Indicator principal	Progres
Consumul mediu de alcool pe locuitor	
Indicator adițional	Progres
Valoarea exportului și importului de tutun, produse din tutun și produse alcoolice, pe zone intra-UE și extra-UE	

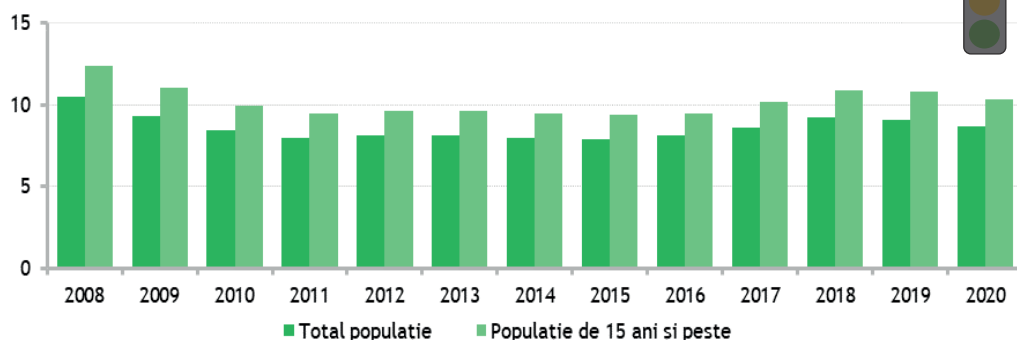
3.10.1. Consumul mediu de alcool pe locuitor

Definiție: Consumul mediu de alcool reprezintă cantitatea de băuturi alcoolice distilate, vinuri și bere, în echivalent alcool 100%, ce revine în medie, pe locuitor, în anul de referință.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.10.1. Consumul mediu de alcool pe locuitor

- litri alcool pur (100%) pe locuitor -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Total populație=-1,55%, Populație de 15 ani și peste=-1,53%

Consumul excesiv de alcool poate duce, pe lângă impactul negativ asupra sănătății prin producerea a peste 200 de boli diferite, la consecințe sociale dramatice, la probleme relaționale, la pierderea prietenilor, a locului de muncă, a locuinței, la dificultăți materiale, la excludere socială, la probleme legale sau la comportament sexual nepotrivit.

În perioada 2008-2020, consumul mediu de alcool pe locuitor a înregistrat un trend ușor descrescător, atingând o valoare maximă în anul 2008 (10,5 litri alcool pur pe locuitor) și un minim în anul 2015 (7,9 litri alcool pur pe locuitor). În anul 2020, consumul mediu de alcool pe total populație a scăzut cu 17,1% față de anul 2008 și a crescut cu 10,1% față de anul 2015. În cazul populației de 15 ani și peste, consumul mediu de alcool a scăzut în anul 2020 cu 16,9% față de anul 2008 și a crescut cu 9,6% față de anul 2015. Rata medie anuală de creștere a consumului de alcool pe locuitor, în perioada 2008-2020, a fost de -1,55% pentru populația totală și de -1,53% pentru populația de 15 ani și peste. Păstrând aceste rate medii anuale de creștere până în anul 2030, consumul de alcool pe locuitor ar putea să ajungă la 7,44 litri alcool pur pe locuitor pentru populația totală și 8,83 litri alcool pur pe locuitor pentru populația de 15 ani și peste. Aceste scăderi, de doar 1,3-1,5 litri alcool pur pe locuitor, sunt infime în comparație cu impactul negativ mare pe care îl poate avea consumul excesiv de alcool asupra populației și societății.

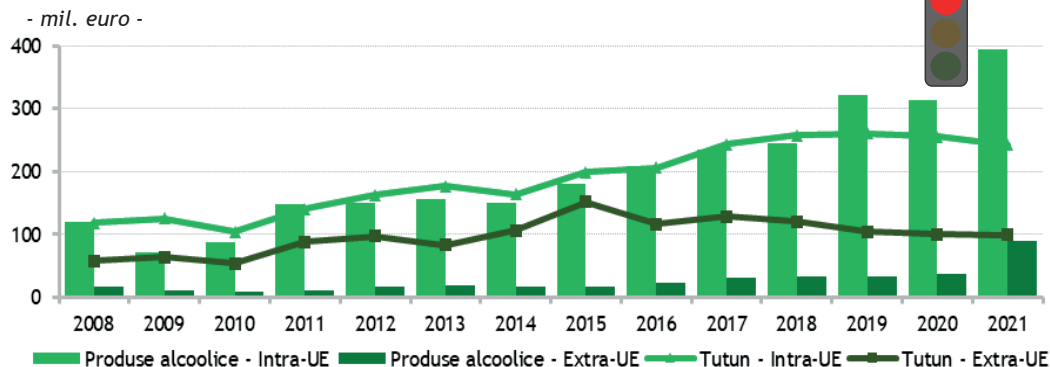
Povara economică indusă de consumul excesiv de alcool într-o societate reflectă, în echivalent bănesc, toate tipurile de efecte sociale nedorite ale acestuia, la care se adaugă costurile și pierderile economice la nivelul guvernului și al cetățenilor.

3.10.2. Valoarea exportului și importului de tutun, a produselor din tutun și a produselor alcoolice, pe zone intra-UE și extra-UE

În vederea reducerii consumului de substanțe nocive, este necesară reducerea importului de tutun și de produse alcoolice destinate utilizării finale la nivel național. Creșterea importurilor de tutun și de produse alcoolice are impact social negativ prin potențiala creștere a numărului de îmbolnăviri în rândul populației.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.10.2.a. Importul României de tutun, produse din tutun și produse alcoolice, pe zone intra-UE și extra-UE

Notă: Categoria "Tutun" include tutun și produse din tutun

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Tutun intra-UE=5,66%, Tutun extra-UE=4,24%, Produse alcoolice intra-UE=9,59%, Produse alcoolice extra-UE=13,86%

Tranzacțiile comerciale de import de tutun și de produse din tutun ale României au fost realizate în anul 2021 în principal cu parteneri din UE (peste 71% din importurile totale ale României de astfel de produse). Deși importurile intra-UE de tutun s-au dublat față de anul 2008, acestea se situează mult sub nivelul exporturilor (22,4% în 2021), generând un excedent comercial intra-UE de 0,84 miliarde de euro în anul 2021.

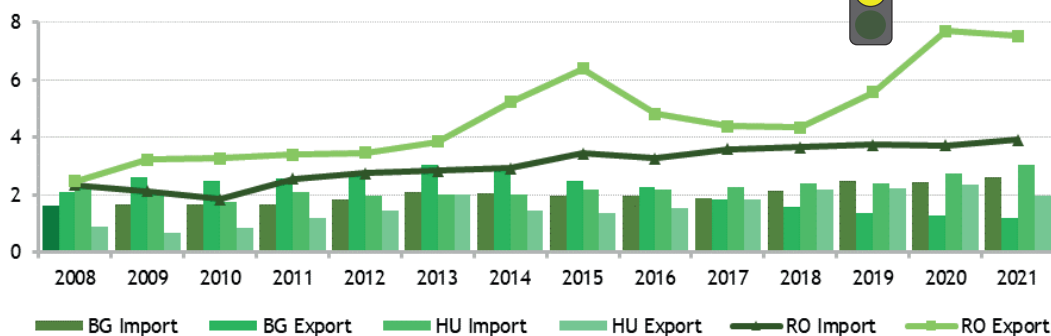
În ceea ce privește importurile de produse alcoolice, relațiile comerciale dezvoltate cu statele membre UE au reprezentat 80% din valoarea importurilor totale de astfel de produse în anul 2021. Importurile intra-UE au atins un nivel record în anul 2021 (0,39 miliarde de euro), de 3,3 ori mai mare decât cel înregistrat în anul 2008, fapt ce a generat un deficit comercial de 0,33 miliarde de euro în anul 2021.

Importurile de produse alcoolice au impact negativ atât economic (deficit comercial mare), cât și social, prin efectele negative ale consumului de alcool asupra sănătății populației. Limitarea importului de tutun și de alcool pentru consumul populației se poate face prin măsuri preventive de combatere a consumului acestora, prin informare și prin taxe mai mari aplicate la vânzarea produselor finale, acestea fiind nocive pentru sănătatea oamenilor și a mediului.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Fig. 3.10.2.b. Importul și exportul de tutun, de produse din tutun și produse alcoolice, pentru România și țările vecine

- % în UE -

Notă: BG=Bulgaria, HU=Ungaria, RO=România

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Bulgaria import=3,81%, Bulgaria export=-4,21%, Ungaria import=2,41%, Ungaria export=6,33%, România import=4,15%, România export=8,18%

La nivelul UE, în anul 2021, primele trei țări exportatoare de produse din tutun și alcool erau Polonia (22,6% din exportul UE), Germania (13,8%) și Italia (11,6%). România se situa pe locul 6, cu 7,3% din exportul UE pentru aceste produse, cu mult în fața vecinilor săi, Bulgaria (locul 15, cu 0,9% din exportul UE) și Ungaria (locul 17, cu 0,8% din exportul UE).

Existența unor mari firme producătoare de produse din tutun pe teritoriul României a făcut ca țara noastră să devină unul din principalii exportatori de astfel de produse din UE. Exporturile au avut ca destinație, în principal, parteneri din zona intra-UE (80,4% în anul 2021) și au crescut de 4,3 ori în anul 2021 față de anul 2008. Potențialul economic al produselor din tutun și alcool este foarte mare la export, dar efectul social este unul cu consecințe negative semnificative asupra sănătății omului, chiar dacă industria tutunului crează locuri de muncă ce asigură un nivel ridicat al remunerării.

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

- Rata ridicată de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), de 15,6% în anul 2020, reprezintă o situație îngrijorătoare pentru România, în special în rândul persoanelor de sex feminin.
- Reducerea ratei de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu, de la 84,1% în anul 2013 la 78,2% în anul 2020, poate crea dificultăți de integrare în sistemul de învățământ, cu efecte negative privind incluziunea socială.
- În România se înregistrează un nivel de 2 ori mai mare al tinerilor care au cunoștințe reduse la disciplinele școlare principale (citit, științe și matematică), comparativ cu media UE din perioada 2009-2018.
- România manifestă un progres însemnat privind conectarea la internet a echipamentelor IT disponibile în sistemul de învățământ național.
- Numărului de absolvenți ai școlilor profesionale, postliceale și de maiștri a crescut în perioada 2013-2019 cu 27,3 mii persoane, ajungând la peste 55 mii persoane.
- România a înregistrat un grad redus de participare la procesul educațional sau de instruire al adulților (1,0% în anul 2020), comparativ cu media UE (9,1% în anul 2020).
- Rata de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 de ani, la 1-3 ani după absolvire, a scăzut în perioada 2008-2020, atât în România (-0,83%), cât și la nivelul UE (-0,34%).

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.1. ȚINTA 2030: Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional

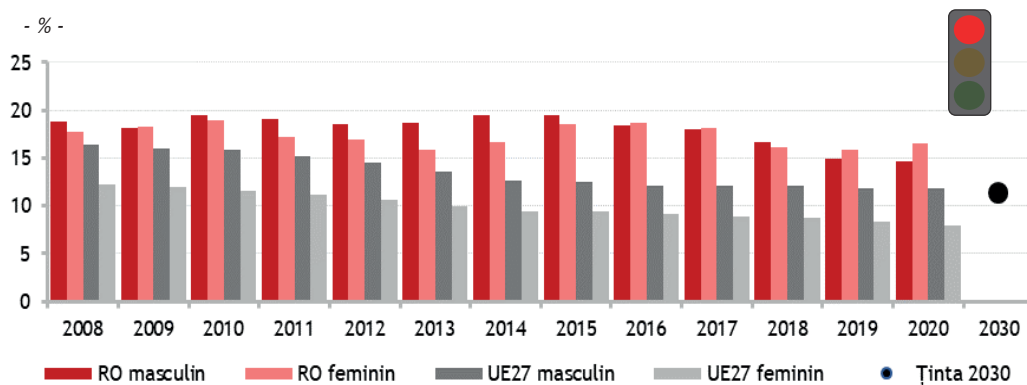
Tabelul 4.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.1.

Indicatori adiționali	Progres
Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe sexe	
Cheltuielile publice cu educația ca procent din PIB	

4.1.1. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe sexe

Definiție: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional (18-24 de ani) reprezintă raportul procentual dintre populația de 18-24 ani cu nivel de educație elementară (scăzut) care nu urmează nici o formă de instruire (formală sau non-formală) în ultimele patru săptămâni precedente interviului, în populația totală de 18-24 ani. Se consideră cu nivel scăzut de educație persoanele absolvente de cel mult gimnaziu, școală primară sau fără școală absolvită.

Fig. 4.1.1. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe sexe

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO masculin=-2,03%, RO feminin=-0,53%, UE27 masculin=-2,71%, UE27 feminin=-3,46%

Populația tânără cu nivel scăzut de educație reprezintă persoanele cu risc ridicat de sărăcie, de excluziune și marginalizare socială. Prin strategiile naționale din domeniu, România a stabilit o țintă pentru anul 2030 de 11,3%; din această perspectivă, evoluția ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri este moderată, iar ținta națională se poate atinge în anul 2044.

Rata ridicată de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani) reprezintă o situație îngrijorătoare pentru România. Deși în perioada 2018-2020 decalajul față de media UE s-a redus, acesta continuă să se mențină la un nivel ridicat, cu precădere în rândul persoanelor de sex feminin de 18-24 de ani (+8,6 p.p. față de media UE în anul 2020).

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

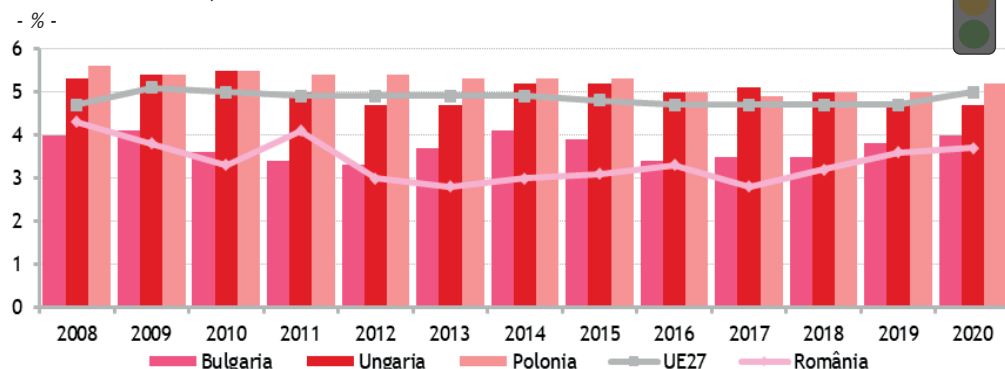
În perioada analizată, rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a scăzut în rândul persoanelor de sex masculin cu 4,1 p.p. (de la 18,8% în anul 2008 la 14,7% în anul 2020) și cu doar 1,1 p.p. în rândul persoanelor de sex feminin.

Rata crescută de părăsire timpurie a sistemului educațional arată o eficiență redusă a sistemului de educație și un stoc redus de educație atât din punct de vedere cantitativ, cât și din perspectiva competențelor profesionale.

4.1.2. Cheltuieli publice cu educația ca procent din PIB

Definiție: Cheltuielile publice cu educația cuprind cheltuielile cu: învățământul preșcolar și primar, învățământul secundar, învățământul postsecundar neterțiar, învățământul terțiar, învățământul neîncadrat la niciun nivel de studiu și serviciile conexe educației.

Fig. 4.1.2. Ponderea cheltuielilor publice cu educația în PIB, în România, alte state membre și UE

Sursă date: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,24%, UE27=0,52%

Cheltuielile publice pentru educație ca procent în PIB, la nivelul UE, s-au situat între 4,7% și 5,1%. România se află sub media UE pe toată perioada analizată, cu oscilații cuprinse între 2,8% în anii 2013 și 2017 și 4,3% în anul 2008.

Comparativ cu statele membre UE din regiune, în România ponderea cheltuielilor publice cu educația în PIB a fost sub nivelul celor înregistrate în Polonia și Ungaria în toată perioada analizată și peste cea din Bulgaria, în anii 2008 și 2011.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.2. ȚINTA 2030: Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale

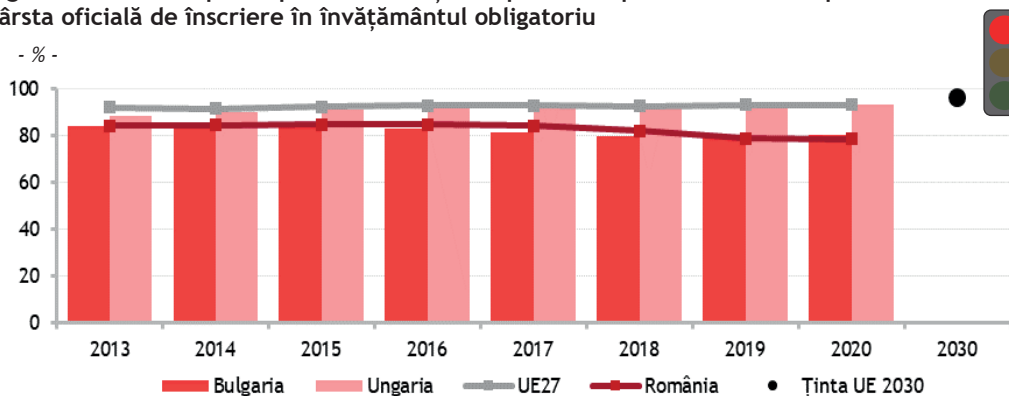
Tabelul 4.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.2.

Indicator adițional	Progres
Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu	

4.2.1. Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu

Calitatea în educație are la bază existența unui sistem de învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii disciplinelor opționale. Ținta UE 2030 este ca cel puțin 96% din copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta de începere a învățământului primar obligatoriu să participe la educația timpurie.

Fig. 4.2.1. Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: RO=-1,03%, UE27=0,19%

Rata medie anuală de creștere privind participarea la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere la învățământul obligatoriu în România a fost de -1,03% în perioada 2013-2020, în timp ce media UE a fost de 0,19%. Valorile înregistrate de România la acest indicator în ultimii 2 ani ai analizei au fost unele dintre cele mai scăzute din UE, în special pe fondul manifestării crizei pandemice. Evoluția descendentă poate indica efecte negative din punct de vedere social, întrucât participarea redusă la învățământul preșcolar poate crea dificultăți de integrare în sistemul de învățământ și poate avea consecințe negative în privința incluziunii sociale.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.3. ȚINTA 2030: Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă

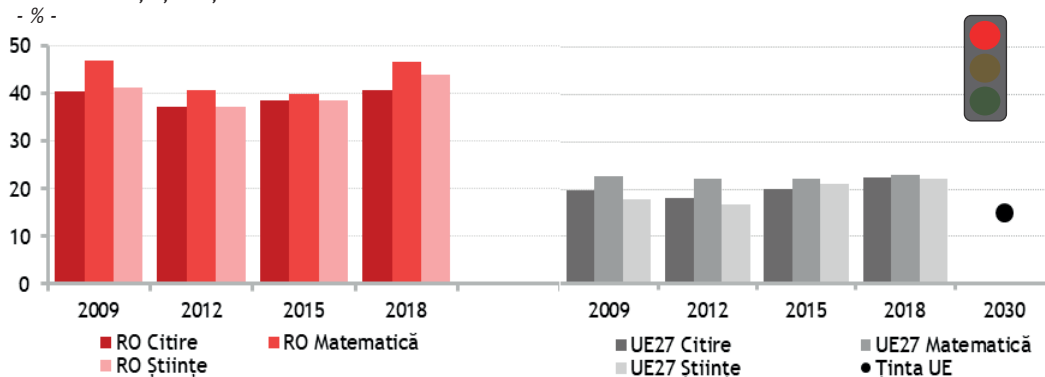
Tabelul 4.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.3.

Indicator adițional	Progres
Ponderea tinerilor de 15 ani care au un nivel scăzut de cunoștințe în citit, matematică și științe	

4.3.1. Ponderea tinerilor de 15 ani care au un nivel scăzut de cunoștințe în citit, matematică și științe

Definiție: Indicatorul măsoară ponderea elevilor în vârstă de 15 ani care nu reușesc să atingă nivelul 2 („nivel de competențe de bază”) după standardele PISA pentru cele trei discipline școlare principale: citire, matematică și științe.

Fig. 4.3.1. Ponderea tinerilor de 15 ani care au un nivel scăzut de cunoștințe în citit, matematică și științe

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2018: RO Citire=0,25%, RO Matematică=-0,21%, RO Științe=1,48%, UE Citire=3,38%, UE Matematică=0,22%, UE Științe=5,80%

În România se înregistrează un procent ridicat al tinerilor de 15 ani care au un nivel scăzut de cunoștințe în citit, matematică și științe. În perioada 2009-2018, România nu a reușit să facă progrese semnificative pentru niciuna dintre competențele principale testate. Ponderea tinerilor de 15 ani cu nivel scăzut de cunoștințe a crescut cu 0,4 p.p. la domeniul citire (de la 40,4% în anul 2009 la 40,8% în anul 2018) și cu 2,5 p.p. la domeniul științe (de la 41,4% în anul 2009 la 43,9% în anul 2018). Persoanele care nu dețin suficiente cunoștințe de citire, matematică și științe prezintă risc de abandon școlar și întâmpină dificultăți de socializare. În ceea ce privește disciplina matematică, ponderea tinerilor de 15 ani cu un nivel scăzut de cunoștințe a înregistrat o ușoară scădere, de 0,4 p.p., de la 47,0% în anul 2009 la 46,6% în anul 2018. Comparativ cu media UE, România înregistrează un nivel de 2 ori mai mare al tinerilor care au cunoștințe reduse la disciplinele școlare principale (citat, științe și matematică), ceea ce reflectă nivelul redus al competențelor dobândite, precum și calitatea și eficiența sistemului de educație național.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.4. ȚINTA 2030: Accentuarea rolului, în procesul educational, al educației civice, al principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței, cu accent pe fenomenul de violență în școli

Tabelul 4.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.4.

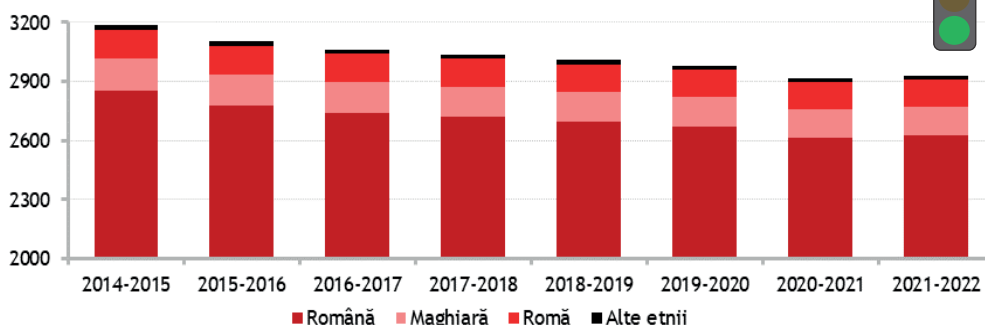
Indicator principal	Progres
Distribuția populației școlare din învățământul preuniversitar, pe etnii	

4.4.1. Distribuția populației școlare din învățământul preuniversitar, pe etnii

Definiție: Populația școlară din învățământul preuniversitar (educația formală) distribuită pe etnii cuprinde totalitatea copiilor din creșe și grădinițe, a elevilor din învățământul primar, gimnazial, liceal profesional și postliceal din România (nu sunt incluși cetățenii străini), cuprinși în procesul de instruire și educare într-un an școlar, indiferent de formele de învățământ pe care le frecventează (cu frecvență, seral sau cu frecvență redusă), programul de studii și de vârstă.

Fig. 4.4.1. Distribuția populației școlare din învățământul preuniversitar, pe etnii

- mii persoane -

Notă: Categoria "Alte etnii" include ucraineni, germani, turci, ruși, ruși-lipoveni, tătari, sârbi, slovaci, alte etnii din UE sau din afara UE.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2021, pe etnii: română=-1,16%, maghiară=-1,81%, romă=-0,61%, alte etnii=-4,20%

Populația din România cuprinsă în învățământul preuniversitar (educația formală) a scăzut, în medie, cu 1,19% pe an, scădere ce se reflectă și în numărul copiilor/elevilor distribuiți pe etnii, a căror pondere majoritară este deținută de români (peste 80%). Datele relevă o reducere moderată a numărului de copii/elevi de etnie romă (-0,6% pe an) înscriși în unitățile de învățământ preuniversitar din România. Procentul etnicilor maghiari manifestă o scădere medie anuală de 1,78%, diminuare care se înregistrează și la nivelul ponderii deținute de copiii/elevii maghiari în populația școlară din țară (de la 5,2%, cât a fost în anul școlar 2014/2015, a ajuns la 4,6% în anul școlar 2021/2022). Fluctuațiile la nivelul ponderilor etniilor în totalul populației școlare din România (exclusiv străinii) sunt justificate de evoluția anuală a numărului de copii/elevi aparținând fiecăreia dintre etnii. Având în vedere acest considerent, se observă că sistemul românesc de educație asigură în mod constant un nivel de participare la educație just și proporțional cu

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

ponderea deținută de fiecare dintre etnii în totalul populației școlare din învățământul preuniversitar, asigurându-se accesul acestora la educație, precum și existența unui mediu de învățare incluziv pentru toți. Datele statistice prezentate relevă un progres semnificativ spre atingerea componentei de asigurare echitabilă a accesului populației la educație, fără discriminare pe bază de apartenență etnică din ODD4 și în strânsă corelație cu numărul populației școlare din fiecare an școlar.

4.5. ȚINTA 2030: Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional

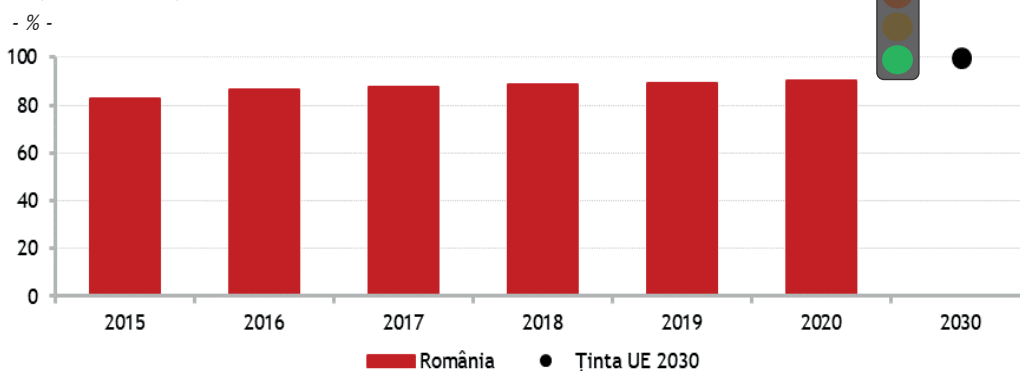
Tabelul 4.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.5.

Indicator principal	Progres
Numărul echipamentelor IT din învățământ, din care numărul de calculatoare conectate la internet	

4.5.1. Numărul echipamentelor IT din învățământ, din care numărul de calculatoare conectate la internet

Definiție: Numărul echipamentelor IT din învățământ cuprinde, pe lângă calculatoarele (PC-urile) aflate în dotarea unităților de învățământ, și tabletele achiziționate sau primite de anumite unități și utilizate în cadrul procesului educațional desfășurat on-line.

Fig. 4.5.1. Ponderea echipamentelor IT conectate la internet în total echipamente IT din învățământul național

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2015-2020: RO=1,73%

Obiectivele europene în materie de conexiune broadband (bandă largă rapidă, adică o conectivitate la internet care să ofere o viteză de descărcare de cel puțin 100 Mbps) prevăd ca, până în 2025, toate școlile să aibă conexiune Gigabit la internet. Aceasta presupune, înainte de orice, ca toate unitățile de învățământ să dispună de conexiune la internet și, implicit, de echipamente IT conectate la internet și utilizate în procesul de instruire. Gradul de conectare la Internet al unităților școlare arată nivelul de modernizare al sistemului de învățământ și ajută la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor, una din liniile strategice ale *Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020*.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Acestor indicator arată capacitatea de modernizare a sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor. Capacitatea de adaptare a sistemului de învățământ la noile tehnologii și utilizarea acestora în procesul educațional devin din ce în ce mai importante și pentru sprijinirea incluziunii sociale. Realitatea curentă arată că școlile solicită din ce în ce mai mult aplicații care necesită lățime de bandă, cum ar fi streaming video sau videoconferințe, care pot crea oportunități deosebite atât pentru profesori, cât și pentru elevi, de exemplu prin invitarea unor vorbitori și experți externi pentru o anumită clasă, care altfel nu ar fi disponibili, sau prin punerea în legătură a elevilor cu alte persoane din comunități, medii și culturi diferite. Astfel, dezvoltarea pe scară largă, rapidă și extensivă a platformelor de servicii digitale influențează toate domeniile societății noastre, inclusiv educația. Crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și a serviciilor digitale a fost unul dintre pilonii *Strategiei Europene privind Piața Unică Digitală* (2015), iar, în anul 2020, unul din cele 3 obiective-cheie din domeniul digital ale celei de-a doua strategii digitale pe cinci ani, *Conturarea viitorului digital al Europei*, a fost „tehnologie în serviciul cetățenilor”. În anul 2021, această din urmă strategie a fost completată de *Busola pentru dimensiunea digitală pe 10 ani: modelul european pentru deceniul digital*, una din țintele fixate pentru 2030 constând în aceea ca toate serviciile publice esențiale să fie disponibile online, inclusiv serviciile de educație destinate populației, respectiv accesul la mediul online al populației școlare prin intermediul infrastructurii IT de care dispun unitățile de învățământ.

Pe baza seriei de date statistice, calculând rata medie anuală de creștere, se observă că România înregistrează un progres semnificativ de la an la an (rata medie anuală de creștere =1,73%) și va atinge ținta stabilită pentru orizontul de timp 2030 mult mai devreme (în anul 2025). Cu alte cuvinte, dacă se păstrează rata medie anuală de creștere din perioada 2015-2020, toate echipamentele IT din învățământul românesc vor ajunge să fie conectate la internet, îndeplinindu-se condiția prealabilă pentru ca școlile să aibă acces la resurse actualizate sau la platforme de învățare online. Un pas mare în acest sens a fost făcut în anul 2022, prin modificarea Legii Educației Naționale în sensul că, începând cu anul universitar 2022-2023, universitățile vor putea organiza cursuri online, iar „unele activități de învățământ și/sau de cercetare din cadrul formei de învățământ cu frecvență se pot desfășura prin intermediul resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice sincrone”.

4.6. ȚINTA 2030: Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri

Tabelul 4.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.6.

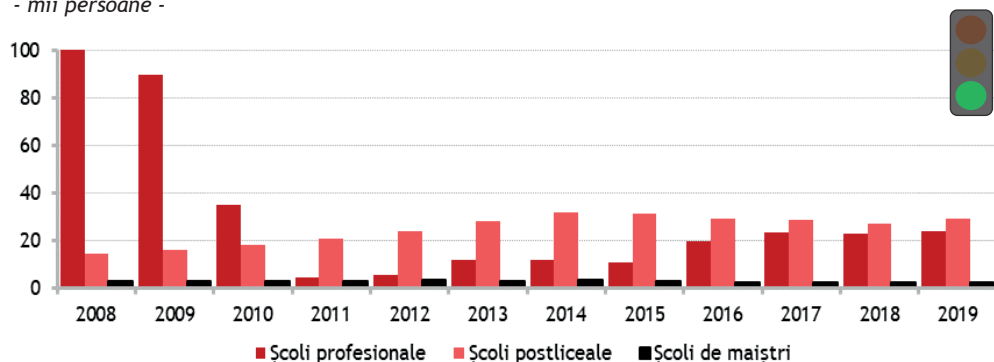
Indicator principal	Progres
Numărul de absolvenți ai învățământului profesional, postliceal și de maiștri	

4.6.1. Numărul de absolvenți ai învățământului profesional, postliceal și de maiștri

Definiție: Absolvent este elevul care a promovat ultimul an de studiu al unei școli, indiferent dacă a reușit sau nu la examenul de absolvire. Numărul absolvenților are ca referință sfârșitul anului școlar (după examenul de corigență).

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Fig. 4.6.1. Numărul de absolvenți ai învățământului profesional, postliceal și de maiștri
- mii persoane -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: școli profesionale=-12,46%, școli postliceale=6,46%, școli de maiștri=-2,23%

Măsura desființării Școlilor de Arte și Meserii din anul 2010 a condus la scăderea puternică a numărului de absolvenți ai școlilor profesionale, de la cca. 100 de mii de elevi în anul 2008 la cca. 33 de mii de elevi în 2010.

În perioada 2008-2019 s-a înregistrat un nivel relativ constant al numărului de absolvenți ai școlilor postliceale, în anul 2019 înregistrându-se peste 29 de mii de persoane care au absolvit această formă de învățământ.

Creșterea numărului de absolvenți ai învățământului profesional, postliceal și de maiștri din ultimii ani ai perioadei analizate se datorează măsurilor de reorganizare a învățământului profesional, măsuri care au condus la dobândirea de către elevi a unor cunoștințe necesare pentru piața muncii, la reducerea numărului de șomeri, la reducerea excluziunii sociale și, implicit, la creșterea ratei de ocupare la nivel național.

Implicațiile sociale pozitive ale creșterii numărului absolvenților din cadrul acestor forme de învățământ sunt multiple, precum organizarea eficientă a învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate, pregătirea personalului didactic bine calificat, elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.7. ȚINTA 2030: Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE

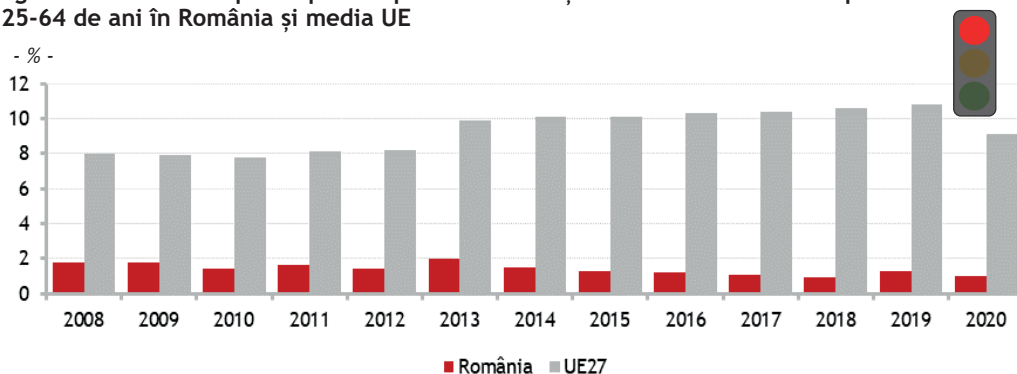
Tabelul 4.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.7.

Indicator principal	Progres
Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe	

4.7.1. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe

Definiție: Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani se determină prin raportarea populației de 25-64 ani care a urmat o formă de instruire (activitate de educație formală și/sau non-formală) în ultimele patru săptămâni precedente interviului, la populația totală de 25-64 ani, exprimată procentual.

Fig. 4.7.1. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 de ani în România și media UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-4,78%, UE27=1,08%

În perioada 2008-2020, în România a scăzut gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25-64 de ani (-0,8 p.p.). Analiza pe sexe a gradului de participare la procesul educațional sau de instruire a relevat că, în perioada de manifestare a crizei economice și financiare din 2008-2009, persoanele de sex feminin au fost mai interesate să participe la o formă de instruire sau educație; începând cu anul 2011 a crescut gradul de participare al bărbaților de 25-64 de ani la programele de pregătire profesională, în anul 2020 acesta fiind la egalitate cu cel înregistrat în rândul persoanelor de sex feminin.

România se situează mult sub media UE pe toată perioada analizată, decalajul fiind de 8,1 p.p. în anul 2020. Gradul redus de participare la educația și formarea adulților arată disfuncționalități în relația dintre angajatori, angajați și furnizorii de educație și formare profesională, precum și ineficiența sau orientarea insuficientă a programelor către nevoile pieței. Este necesară implicarea suplimentară și creșterea eforturilor financiare ale angajatorilor pentru perfecționarea profesională a angajaților.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.8. ȚINTA 2030: Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe

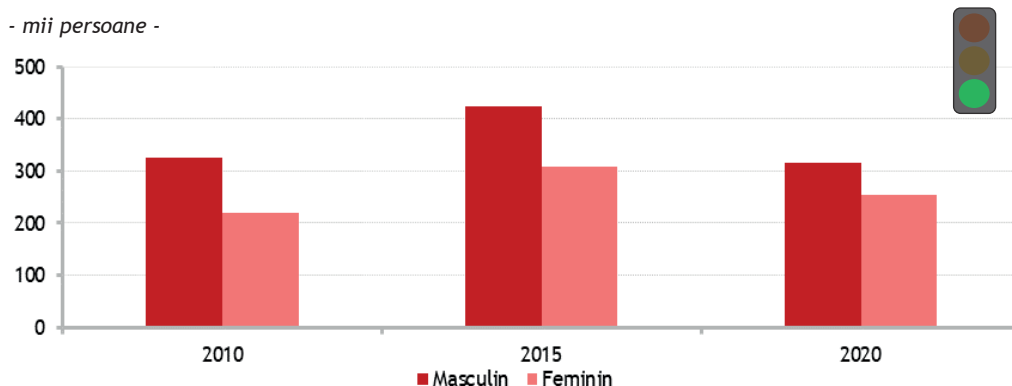
Tabelul 4.8. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.8.

Indicator principal	Progres
Participanți la cursurile de formare profesională continuă, pe sexe	

4.8.1. Participanți la cursurile de formare profesională continuă, pe sexe

Definiție: Participantul la cursuri de formare profesională continuă este persoana care, în cursul anului de referință, a luat parte la unul sau mai multe cursuri de formare profesională continuă (intern și/sau extern companiei angajatoare)

Fig. 4.8.1. Numărul participanților la cursuri de formare profesională continuă, pe sexe

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: Masculin=-0,29%, Feminin=1,52%

Evaluarea posibilităților de extindere a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții se bazează pe interesul angajaților și pe stimularea acestora de către angajatori pentru a participa la programe de formare profesională. În anul 2015, față de anul 2010, s-a înregistrat o creștere a numărului total de participanți la cursuri de formare profesională continuă de peste 34%, ceea ce indică faptul că angajatorii au înțeles necesitatea realizării de investiții în capitalul uman prin punerea la dispoziție a unor sesiuni de instruire pentru angajați. Anul 2020 a fost marcat de pandemia COVID 19 iar numărul persoanelor care au participat la cursuri de formare profesională continuă a fost mai redus. Defalcarea pe sexe indică un grad mai mare de participare în rândul persoanelor de sex masculin (peste 55%), decât în rândul persoanelor de sex feminin (cca. 45%).

Creșterea numărului de participanți la cursuri de formare profesională continuă are impact social și economic pozitiv, întrucât investițiile în capitalul uman produc efecte directe asupra calității muncii prin dobândirea, de către salariați, de competențe profesionale suplimentare sau complementare care conduc la creșterea eficienței activității economice.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.9. ȚINTA 2030: Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul

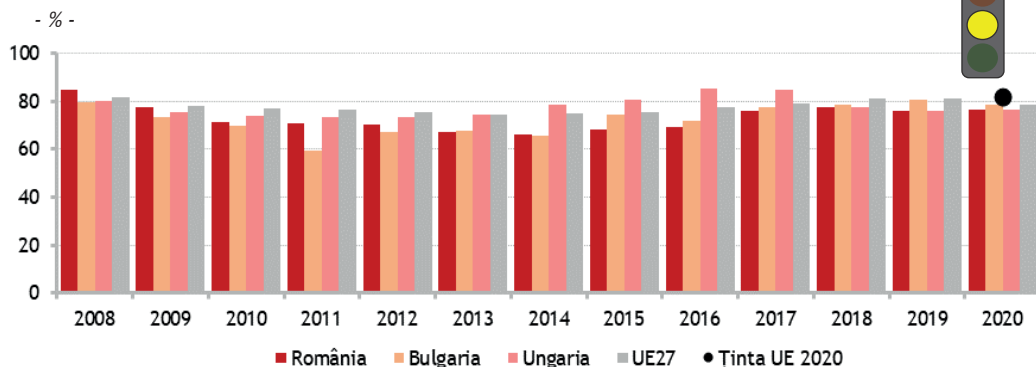
Tabelul 4.9. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.9.

Indicator principal	Progres
Rata de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 de ani, la 1-3 ani după absolvire	
Indicatori adiționali	Progres
Ponderea reușitelor la BAC (proveniți din absolvenții anului curent), în totalul elevilor înscriși la începutului anului școlar în clasele terminale	
Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe	
Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire, pe sexe	

4.9.1. Rata de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 de ani, la 1-3 ani după absolvire

Definiție: Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din categoria tinerilor din grupa de vârstă 20-34 de ani, la 1-3 ani după absolvire, în populația totală din aceeași categorie.

Fig. 4.9.1. Rata de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 de ani, la 1-3 ani după absolvire, în România, alte state și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: România=-0,83%, Bulgaria=0,09%, Ungaria=-0,37%, UE27=-0,34%

Ponderea absolvenților care și-au găsit un loc de muncă după 1-3 ani de la terminarea studiilor este importantă pentru evaluarea eficienței sistemului educațional național. Evoluția acestui indicator permite evaluarea numărului de tineri cu competențe relevante pentru angajare, oferind informații necesare analizei accesului pe piața muncii în rândul tinerilor absolvenți. Rata de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 de ani, la 1-3 ani după absolvire, a scăzut în România în perioada 2008-2020, de la 84,8% la 76,7% (-8,1 p.p.).

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

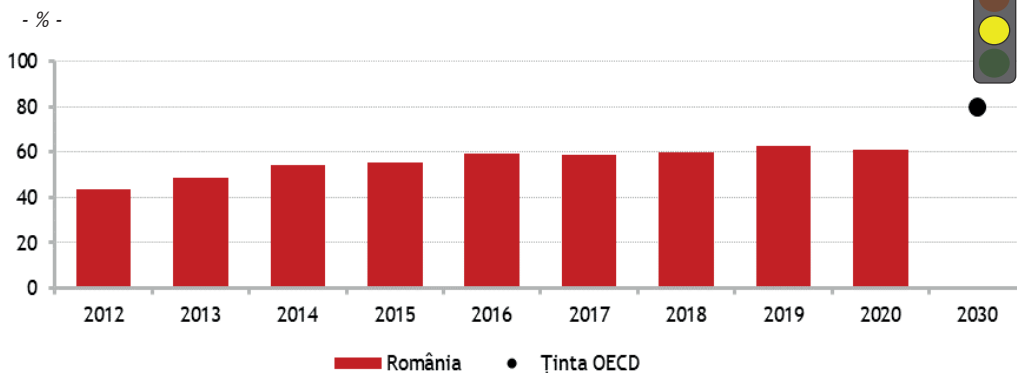
Rata medie anuală înregistrată de România a fost de -0,83%, iar media UE a fost de -0,34%. Comparând cu statele vecine, în ultimii 3 ani, România a înregistrat valori similare cu ale Ungariei, în timp ce Bulgaria a depășit nivelul înregistrat de țara noastră (cu valori cuprinse între 1,2 și 2,0 p.p.). Reducerea ponderii absolvenților care își găsesc un loc de muncă după 1-3 ani de la terminarea studiilor poate avea efecte negative asupra bunăstării generale a societății și asupra calității vieții. România se apropie însă de media înregistrată la nivelul UE, diferența, în anul 2020, fiind de doar 1,8 p.p.

În *Cadrul Strategic de Cooperare Europeană* în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) a fost stabilit ca, în anul 2020, 82% dintre absolvenți să își găsească un loc de muncă la cel mult 3 ani după finalizarea studiilor. România a înregistrat o valoare inferioară acestui prag în 2020, de 76,7% (-5,3 p.p. față de țintă), rata de ocupare a tinerilor la 1-3 ani după absolvire fiind egală cu cea înregistrată în Ungaria, însă mai mică decât cea a Bulgariei (78,7%) și decât media UE din 2020 (78,5%).

4.9.2. Ponderea reușităilor la BAC (proveniți din absolvenții anului curent), în totalul elevilor înscriși la începutului anului școlar în clasele terminale

Definiție: Reușitiile la examenul de bacalaureat reprezintă absolvenții ultimului an de studiu al învățământului liceal care au susținut și au promovat examenul de bacalaureat în anul în care au finalizat studiile liceale (absolvenți ai anului școlar curent).

Fig. 4.9.2. Ponderea reușităilor la BAC, în totalul elevilor înscriși la începutul anului școlar în clasele terminale

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=4,31%

Educația este un domeniu prioritar al Agendei 2030, respectiv al SNDDR, deoarece constituie un drept fundamental al omului, este esențială în atingerea tuturor celorlalte obiective de dezvoltare durabilă și reprezintă fundamentul pe care se poate construi pacea și care poate stimula dezvoltarea sustenabilă. Diploma de Bacalaureat este adesea considerată a fi acreditarea minimă pentru a intra cu succes pe piața muncii și este necesară pentru continuarea studiilor. Tinerii care părăsesc școala înainte de a finaliza învățământul secundar superior (liceul) tind să se confrunte cu provocări pe piața muncii, inclusiv cu perspective mai slabe de angajare.

Până în anul școlar 2019/2020, a existat o creștere constantă a valorii ratei de absolvire cu succes a examenului de finalizare a învățământului secundar superior, rata medie anuală de creștere fiind de +4,6%, superioară celei necesare pentru atingerea țintei de 80% în anul 2030. La sfârșitul anului școlar următor, respectiv 2020/2021, efectele pandemiei COVID-19 au fost puternic resimțite, perturbând sistemul de educație și conducând la scăderea ratei de absolvire cu 1,4 p.p., față de anul școlar anterior. Rata de absolvire cu succes a studiilor liceale poate atinge valoarea vizată de ținta OECD 2030 până în anul 2027, în anul 2020, valoarea indicatorului denotând un avans de 2 ani

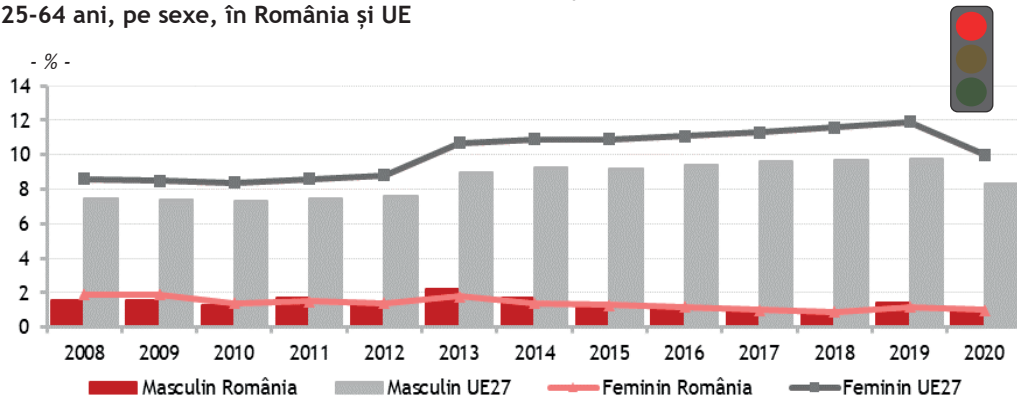
OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

față de țintă. Trendul crescător trebuie însă susținut prin asigurarea unei educații secundare superioare de calitate, care să fie benefică atât pentru societate, cât și pentru economie. Proiectul România Educată ia în calcul tocmai această nevoie de furnizare de servicii educaționale calitative, inclusiv la nivelul învățământului secundar superior, propunerea fiind ca liceele să aibă un trunchi comun, standardizat și comparabil între sesiuni, ce va fi folosit ca fundament pentru un bacalaureat unitar, bazat pe competențe, ce va oferi acces la primul nivel din educația terțiară.

4.9.3. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe

Definiție: Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani se determină prin raportarea populației de 25-64 ani care urmează o formă de instruire (activitate de educație formală și/sau non-formală), în ultimele patru săptămâni precedente interviului, la totalul populației de 25-64 ani, exprimat procentual.

Fig. 4.9.3. Gradul de participare la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 ani, pe sexe, în România și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Masculin RO=-3,84%, Masculin UE27=0,85%, Feminin RO=-5,21%, Feminin UE27=1,26%

Creșterea ratei de participare a adulților la educație și formare profesională are impact social pozitiv, deoarece evidențiază eficiența programelor de educație și formare și dobândirea de cunoștințe pentru piața muncii.

În perioada analizată, România nu a reușit să realizeze un progres semnificativ privind participarea la procesul educațional sau de instruire al persoanelor de 25-64 de ani, înregistrându-se a scădere cu 0,8 p.p. în anul 2020, față de anul 2008. Detalierea pe sexe, masculin și feminin, relevă o tendință de echilibrare în ultimii ani, ajungând în anul 2020 la egalitate (1,0% atât pentru femei, cât și pentru bărbați).

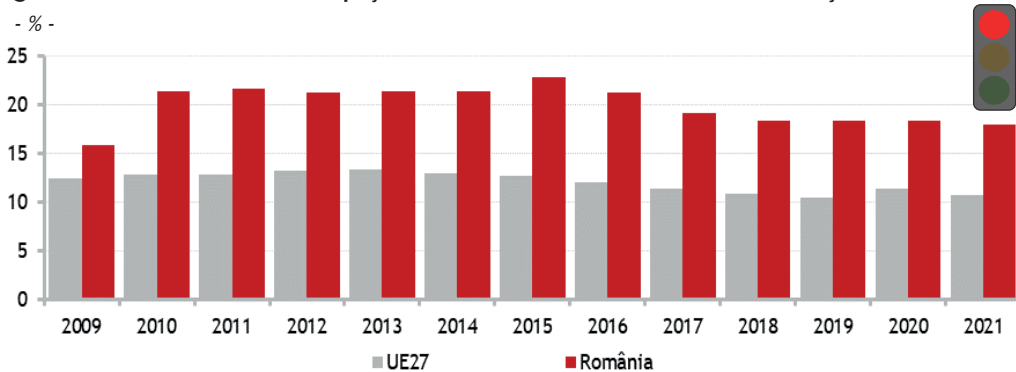
România se situează mult sub media UE27 pe toată perioada analizată, decalajul fiind între 6,1 p.p. (în anul 2010) și 9,7 p.p. (în anul 2018). Gradul redus de participare la educația și formarea adulților arată disfuncționalități între angajatori, angajați și furnizorii de educație și formare profesională. De asemenea, gradul redus de participare evidențiază ineficiența programelor de educație și formare, precum și un efort financiar scăzut al angajatorilor pentru perfecționarea profesională a angajaților, prin raportare la cheltuielile totale efectuate pentru utilizarea forței de muncă.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.9.4. Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire, pe sexe

Definiție: Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire reprezintă proporția tinerilor care nu urmau nicio formă de instruire - formală sau non-formală - și nici nu lucrau, în totalul tinerilor din aceeași grupă de vârstă.

Fig. 4.9.4. Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2021: RO=1,04%, UE27=-1,14%

Rata tinerilor neocupați cu vârste între 15-24 de ani, care nu urmau nicio formă de educație sau de instruire (rata tinerilor NEET) a fost în anul 2021 de 18,0%, cu 2,1 p.p. mai mare decât cea înregistrată în anul 2009 și cu 4,8 p.p. mai mică decât valoarea maximă înregistrată în anul 2015 (22,8%). Nivelul ratei tinerilor NEET relevă faptul că trecerea tinerilor de la sistemul de educație la piața muncii este îngreunată de anumite dificultăți. Creșterea accentuată a ratei NEET în perioada 2009-2011, cu 5,7 p.p. (de la 15,9% la 21,6%), evidențiază impactul destul de puternic al crizei asupra pieței muncii din România. Din anul 2015, până în 2018, trendul a fost descrescător (de la 22,8% la 18,3%), în 2021 înregistrându-se o scădere față de anul anterior de 0,4 p.p.

Rata medie anuală de creștere a ratei NEET, în perioada 2009-2021, a fost de 1,04%, în comparație cu media UE care era de -1,14%. În aceste condiții, media UE din anul 2021 nu poate fi atinsă. Totuși, dacă luăm în considerare perioada 2015-2021, în care au avut loc scăderi semnificative ale valorilor acestui indicator, rata medie anuală de creștere ar fi de -3,86%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030, rata NEET în România ar putea să ajungă la 12,65%, iar media UE din anul 2021 (10,8%) ar putea fi atinsă în anul 2034. Lipsa de activitate a copiilor/tinerilor care nu lucrează și/sau care nu studiază atrage după sine probleme sociale, precum migrația sau excluziunea socială.

Pe sexe, rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire a fost mai mare în rândul populației de sex feminin pe toată perioada analizată, comparativ cu a celei de sex masculin, diferența oscilând între 1,7 p.p. (în 2008) și 6,8 p.p. (în 2021). Pe toată perioada analizată, rata NEET este mai mare în rândul tinerilor de 15-24 ani din mediul rural, față de a celor din mediul urban. Inițierea unor programe de formare profesională în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere ale populației, face mai ușoară trecerea acestora de la sistemul de educație pe piața muncii.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.10. ȚINTA 2030: Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor

Tabelul 4.10. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.10.

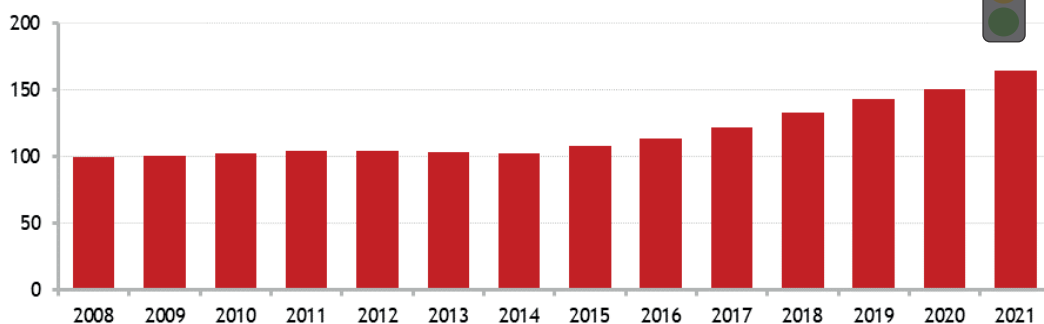
Indicatori adiționali	Progres
Creditele acordate gospodăriilor populației	
Depozitele gospodăriilor populației	

4.10.1. Creditele acordate gospodăriilor populației

Definiție: Creditele sunt fonduri date cu împrumut clienților, exclusiv depozite plasate și titluri de natura datoriei negociabile. Creditele acordate gospodăriilor populației și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației sunt defalcate în: credite pentru consum, credite pentru locuințe, credite pentru dezvoltarea afacerilor și credite pentru alte scopuri. Creditele pentru refinanțare acordate gospodăriilor populației și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației se încadrează în categoria în care este încadrat creditul refinanțat.

Fig. 4.10.1 Creditele acordate gospodăriilor populației

- mld. lei -

Sursa datelor: BNR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=3,96%

În perioada 2008-2021, creditele acordate gospodăriilor au avut în general un trend crescător, cea mai mare creștere înregistrându-se în anul 2021 (+9,7%), când valoarea creditelor a ajuns la 164,3 miliarde de lei. În anii 2013 și 2014, ratele medii anuale au avut valori negative, de -1,2%, respectiv -1,1%. Rata medie anuală de creștere a creditelor acordate gospodăriilor, în perioada 2008-2021, a fost de 3,96%. Păstrând această rată medie de creștere, până în anul 2030, valoarea creditelor acordate gospodăriilor ar putea să depășească 233 miliarde de lei. După tipul de credit, cele pentru locuințe au crescut de 4,8 ori în anul 2021 față de anul 2008, având în anul 2021 ponderea cea mai mare (61,3%), comparativ cu celelalte tipuri de credite (100,7 miliarde lei). Dacă, la începutul perioadei analizate, creditele pentru consum erau la mare căutare, începând cu anul 2016 raportul s-a inversat, și creditul pentru locuințe a luat amploare. Creditele pentru alte scopuri au o valoare foarte mică, comparativ cu celelalte tipuri de credite. În funcție de tipul de valută în care au fost făcute creditele de către gospodăriile populației, la începutul perioadei, valoarea creditelor în euro a fost mai mare, ajungând în anul 2012 la maximumul perioadei (57,1 miliarde lei). Creditele acordate gospodăriilor în lei au preluat conducerea în anul 2015, când le-au depășit pe cele în euro cu 5,2

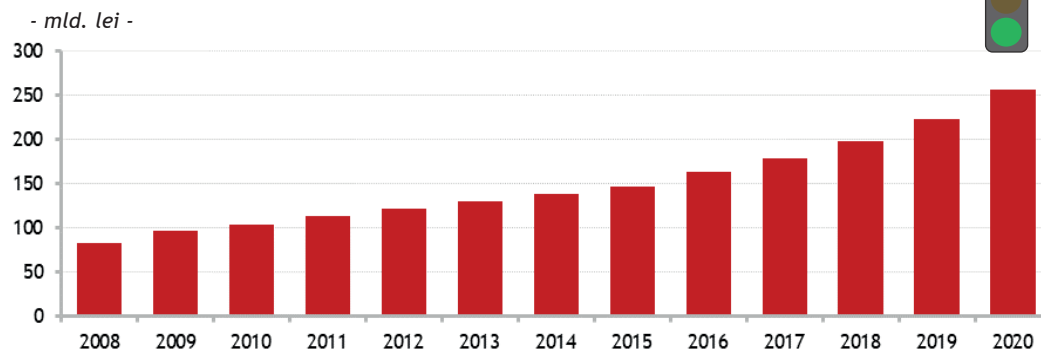
OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

miliarde de lei. Din acel an, ecartul s-a mărit treptat, iar, în anul 2021, s-a constatat o diferență foarte mare, creditele în lei având o valoare mai mare cu 111,8 miliarde lei, față de cele în euro. Nivelul creditelor accesate de gospodăriile populației și tipul acestora (de consum, pentru locuințe sau alte scopuri, în lei sau în valută) sunt în strânsă legătură cu nivelul de cunoștințe și abilități financiare ale cetățenilor.

4.10.2. Depozitele gospodăriilor populației

Definiție: Depozitele sunt sume datorate de instituțiile de credit creditorilor (altele decât cele care provin din emisiunea de titluri de valoare negociabile). Titlurile de valoare nenegociabile emise de instituțiile de credit sunt incluse în categoria depozite. Titlurile de valoare nenegociabile care devin negociabile vor fi reclasificate ca titluri de natura datoriei emise. Categoria depozite cuprinde: depozite overnight, depozitele la termen, depozite rambursabile după notificare și depozite împrumuturi din operațiuni repo.

Fig. 4.10.2. Depozitele gospodăriilor populației

Sursa datelor: BNR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=9,88%

Rata medie anuală de creștere a depozitelor gospodăriilor populației, în perioada 2008-2020, a fost de 9,88%. Păstrând această rată medie de creștere, până în anul 2030, valoarea depozitelor gospodăriilor populației ar putea să depășească 658 miliarde lei.

În perioada 2008-2020, depozitele gospodăriilor populației au avut în general un trend crescător, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2020 (256,7 miliarde lei), când valoarea depozitelor a crescut cu 15,4% față de anul anterior și cu 3,1 ori față de anul 2008.

Depozitele la termen au avut o creștere mai accentuată în perioada 2008-2012, urmată de o oarecare plafonare în perioada 2013-2016, când creșterea a fost destul de mică de la an la an. În anul 2017, valoarea depozitelor gospodăriilor populației la termen și-a reluat trendul ascendent, ajungând în anul 2020 la 123,0 miliarde lei. Depozitele overnight se remarcă printr-o creștere mai accentuată de la mijlocul perioadei către final, când au depășit depozitele la termen, ajungând la valoarea de 133,7 miliarde lei în anul 2020. Depozitele rambursabile după notificare și depozitele împrumuturi din operațiuni repo au o valoare nesemnificativă, iar, începând cu 2015, acestea au valoare zero. În funcție de tipul de valută în care au fost făcute depozitele de către gospodăriile populației, predomină depozitele la termen în lei, iar, începând cu anul 2014, au căpătat o amploare tot mai mare depozitele overnight în lei, ajungând în anul 2020 foarte aproape de valoarea depozitelor la termen în lei.

Depozitele la termen în euro au înregistrat un minim al perioadei în anul 2008, de 15,4 miliarde lei, și un maxim în anul 2019, de 40,8 miliarde lei. Creșterea depozitelor gospodăriilor populației și tipul acestora sunt în strânsă legătură cu nivelul de cunoștințe și abilități financiare ale cetățenilor.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

4.11. ȚINTA 2030: Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principiu și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

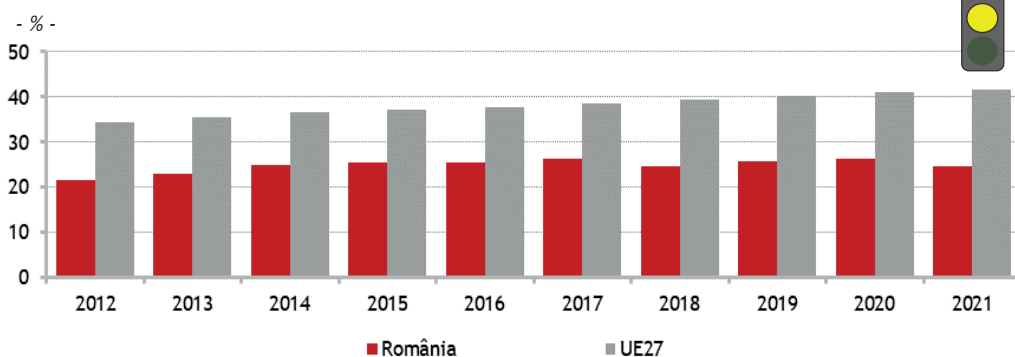
Tabelul 4.11. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 4.11.

Indicator adițional	Progres
Populația în vârstă de 30-34 ani cu nivel superior de instruire	

4.11.1. Populația în vârstă de 30-34 ani cu nivel superior de instruire

Definiție: Populația în vârstă de 30-34 de ani cu nivel superior de instruire (învățământ terțiar) este definită ca fiind segmentul de populație în vârstă de 30-34 de ani care a absolvit cel mai înalt nivel de educație. Acest indicator îi include atât pe absolvenții de programe teoretice care duc la cercetare avansată sau la profesii cu înaltă calificare, cum ar fi medicina, cât și pe cei ai unor programe orientate pe zona de educație profesională, ce permit accesul pe piața muncii.

Fig. 4.11.1. Ponderea populației în vârstă de 30-34 ani cu nivel superior de instruire în populația totală în vârstă de 30-34 de ani, în România și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=1,49%, UE27=2,1%

Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale are ca obiectiv creșterea ponderii populației cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani care a absolvit un program de învățământ superior (nivelurile 5-8 din Clasificarea internațională standard a educației, ISCED 2011) la cel puțin 45% până în 2030. Ca urmare a unei creșteri de 7,1 p.p. din perioada 2012-2021, la nivelul UE a fost atinsă o rată de realizare a învățământului terțiar de 41,6 % în 2021.

Cu o rată medie anuală de 1,49% în perioada 2012-2021, media UE din anul 2021 ar putea fi atinsă în România abia în anul 2056.

Ponderea persoanelor cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani care au absolvit învățământul terțiar a crescut în mod constant în perioada analizată în toate statele membre. Acest lucru reflectă parțial investițiile realizate în învățământul superior pentru a răspunde cererii de forță de muncă mai calificată. În plus, unele țări au trecut la programe de studii universitare mai scurte, ca urmare a punerii în aplicare a reformelor procesului de la Bologna. Pe măsură ce globalizarea și tehnologia continuă să remodeleze nevoile piețelor muncii din întreaga lume, cererea de persoane cu o bază de cunoștințe mai largă și cu competențe cât mai specializate continuă să crească.

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

- Disparitatea salarială de gen a scăzut cu 6,1 p.p. în anul 2020, față de anul 2008.
- Ponderea timpului petrecut cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite, în medie, pe zi, este dublă la femei (18,5% în anul 2012), față de bărbați (9,0% în anul 2012).
- Numărul femeilor adulte victime ale violenței domestice a crescut cu 59,57% în anul 2019, față de 2016.
- Numărul minorilor victime ale violenței domestice, în perioada 2016-2020, a fost în medie de 4,5 ori mai mare decât cel al adulților.
- Numărul victimelor violenței fizice a crescut în anul 2019, față de 2016, cu peste 50%, iar cele ale violenței sexuale cu cca. 90%.
- La nivelul UE, în anul 2020, femeile au câștigat în medie cu 13% mai puțin decât bărbații. În România această diferență este mult mai mică (2,4%).
- În România, femeile ocupă un rol important în societate, fiind promovată o guvernare deschisă la dimensiunea de gen și asigurându-se îmbunătățirea continuă a reprezentării sociale. Proporția femeilor în funcții de conducere a depășit ținta de 50% a OECD încă din anul 2019.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

ȚINTA 2030: Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe

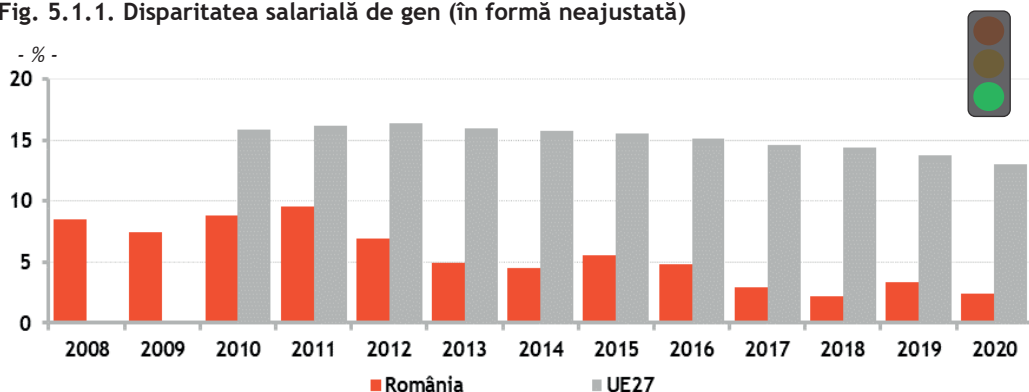
Tabelul 5.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 5.1.

Indicator principal	Progres
Disparitatea salarială de gen (în formă neajustată)	
Indicator adițional	Progres
Ponderea timpului petrecut cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite, pe sexe, grupe de vârstă și medii de rezidență	

5.1.1. Disparitatea salarială de gen (în formă neajustată)

Definiție: Disparitatea salarială de gen în forma neajustată (conform metodologiei Eurostat) reprezintă ponderea diferenței dintre câștigul salarial mediu brut orar al bărbaților și cel al femeilor în câștigul salarial mediu brut orar al bărbaților.

Fig. 5.1.1. Disparitatea salarială de gen (în formă neajustată)

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel european.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-12,18%, UE27=-1,93%

În perioada 2010-2020, disparitatea salarială de gen în România a avut un trend descrescător, rata medie anuală de creștere a disparităților de gen fiind de -12,18%, peste media UE (-1,93%). Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030 disparitatea salarială de gen ar putea să ajungă la un procent de doar 0,66%. În pofida acestei convergențe, există în continuare diferențe considerabile între veniturile salariale medii ale bărbaților și cele ale femeilor la nivelul UE. Conform cifrelor înregistrate în 2020 pentru UE, femeile au câștigat în medie cu 13,0% mai puțin decât bărbații. În România, au existat diferențe mult mai mici pentru întreaga perioadă analizată (sub 10,0%), în 2018 înregistrându-se minimul perioadei, de doar 2,2%.

Disparitatea salarială de gen poate fi influențată de o diversitate de factori, cum ar fi: diferențele privind ratele de participare la forța de muncă, diferențele privind ocupațiile și activitățile în care tind să predomine bărbații sau femeile, măsura în care bărbații și femeile lucrează cu jumătate de normă, precum și atitudinea departamentelor de resurse umane din organismele publice și private față de dezvoltarea profesională și concediile neplătite sau concediile de maternitate. Printre factorii care pot explica, cel puțin parțial, diferențele de remunerare între femei și bărbați se numără segregarea sectorială și ocupațională, educația și formarea, sensibilizarea și transparența,

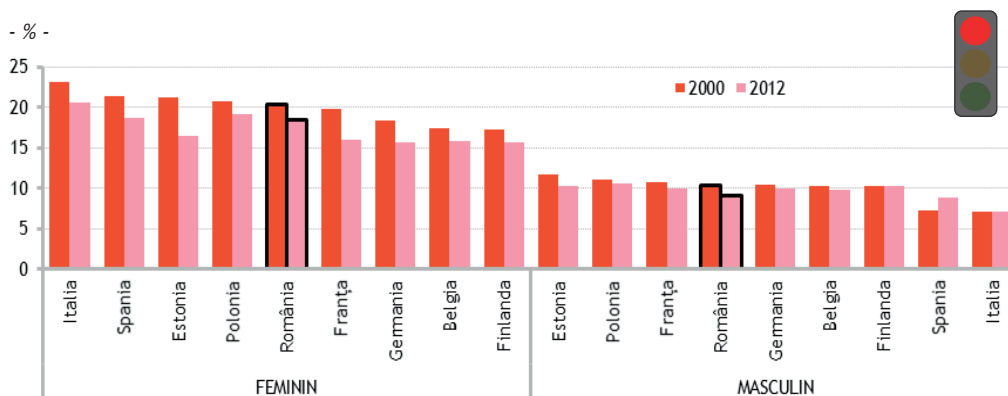
OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

precum și discriminarea directă. Diferențele de remunerare între femei și bărbați reflectă și alte inegalități - în special, partea, adesea disproporționată, a responsabilităților familiale pe care și-o asumă femeile și, prin urmare, dificultățile conexe pe care le întâmpină în a concilia viața profesională cu cea privată. Multe femei lucrează cu jumătate de normă sau în cadrul unor contracte atipice, situație care le permite să rămână pe piața forței de muncă și să îndeplinească în același timp și responsabilitățile familiale. Acest lucru poate avea o influență negativă asupra remunerării lor, asupra evoluției carierei sau asupra perspectivelor de promovare și de pensionare.

5.1.2. Ponderea timpului petrecut cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite, pe sexe, grupe de vârstă și medii de rezidență

Definiție: Ponderea timpului petrecut cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite a fost calculată prin raportarea timpului mediu total petrecut de populația rezidentă de 10 ani și peste cu activități de îngrijire a gospodăriei și a familiei și cu acordarea de ajutor neplătit altor gospodării, la 24 ore și înmulțit cu 100.

Fig. 5.1.2. Ponderea timpului petrecut cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite, pe sexe, în România și în state membre UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2000-2012: RO femei=-0,81%, RO bărbați=-1,20%

Eliminarea tuturor formelor de discriminare presupune și recunoașterea muncii domestice și de îngrijire pe care femeile, în special, o desfășoară fără remunerare.

Rezultatele cercetărilor statistice realizate de INS (în 2000 și 2012) au arătat că ponderea timpului petrecut de femei cu activitățile casnice, în medie, pe zi, este dublă față de cea a bărbaților.

Femeile din mediul rural petrec, în medie, pe zi, mai mult timp cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite (20,42% în 2012), decât femeile din mediul urban (16,94%). Este de remarcat că, față de rezultatele primei anchete, în 2012, ponderea timpului petrecut pentru realizarea acestor activități a scăzut cel mai mult pentru femeile din grupa de vârstă 15-24 de ani (4,1 p.p.).

Analiza rezultatelor celor două anchete relevă o rată medie anuală de creștere, în perioada 2000-2012, de -0,85% pe total, de -1,20% în cazul bărbaților și de -0,81% în cazul femeilor.

Dacă această rată medie anuală se va menține până în anul 2030, ponderea timpului petrecut cu activitățile casnice și de îngrijire neplătite va fi de 12,3% pe total, de 7,6% în cazul bărbaților și mai mult decât dublu, de 16,5%, în cazul femeilor. Acest scenariu arată că evoluția indicatorului nu este una favorabilă, ecartul pe sexe menținându-se foarte mare.

Mai multe state membre UE au realizat *Ancheta de Utilizare a Timpului* în anii 2000 și 2010-2012, iar rezultatele au arătat că ponderea timpului petrecut de femei cu activitățile casnice, în medie, pe zi, este dublă față de cea a bărbaților. Între cele două anchete, în România, această pondere a

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

scăzut, atât în cazul femeilor (de la 20,4% la 18,5%), cât și în cazul bărbaților (de la 10,4% la 9,0%), de aceea scăderea timpului petrecut de femei pentru aceste activități este puțin probabil să fie explicată prin preluarea unor sarcini domestice de către bărbați.

În țările UE, disproporția dintre femei și bărbați în realizarea activităților casnice și de îngrijire neplătite diferă, România situându-se, în anul 2012, la nivelul Spaniei, cu o pondere medie, pe zi, a timpului alocat acestor activități aproape dublă în cazul femeilor, față de bărbați. Cea mai mare diferență s-a înregistrat în Italia, unde femeile petrec aproximativ de trei ori mai mult timp pe zi pentru realizarea activităților casnice și de îngrijire, față de bărbați (20,5% femeile, față de 7,1% bărbații, în anul 2012). Cea mai mică diferență între timpul alocat de femei și de bărbați pentru realizarea activităților casnice și de îngrijire s-a înregistrat, în anul 2012, în Finlanda (15,6% femeile, față de 10,2% bărbați). Cu toate acestea, rezultatele anchetei au relevat că în toate țările femeile alocă mai mult timp îngrijirii gospodăriei.

5.2. ȚINTA 2030: Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferile publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare

Tabelul 5.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 5.2.

Indicator principal	Progres
Numărul anual al femeilor victime ale unei forme de violență domestică, în vârstă de 18 ani și peste, așa cum este înregistrat de serviciile administrative, pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 locuitori, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	
Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 locuitori, pe sexe, grupe de vârstă și după scopul traficării	
Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane, după scopul traficării	
Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane la 100.000 locuitori, după scopul traficării	
Numărul victimelor violenței domestice, pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și medii de rezidență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	
Numărul victimelor violenței domestice, în funcție de categoria de vârstă (minori și adulți), pe sexe, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	
Victimele violenței domestice, după tipul de violență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	
Numărul victimelor violenței domestice, după tipul serviciilor sociale acordate victimelor, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	

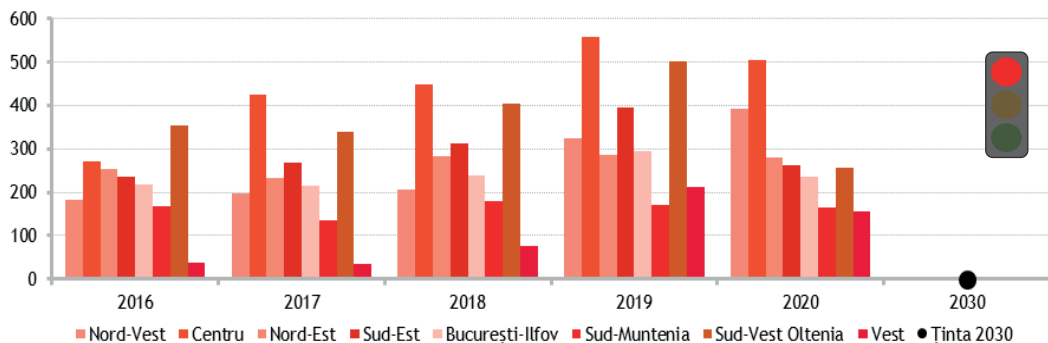
OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

5.2.1. Numărul anual al femeilor victime ale unei forme de violență domestică, în vârstă de 18 ani și peste, așa cum este înregistrat de serviciile administrative, pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare

Definiție: Numărul femeilor adulte victime ale violenței domestice a fost calculat prin însumarea tuturor persoanelor de sex feminin în vârstă de 18 ani și peste care au suferit orice formă de violență domestică (fizică, psihologică, sexuală, deprivare/neglijare, economică, socială), aflate în evidența Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), primind servicii de asistență socială.

Fig. 5.2.1. Numărul anual al femeilor victime ale unei forme de violență domestică, în vârstă de 18 ani și peste, așa cum este înregistrat de serviciile administrative, pe regiuni de dezvoltare

- nr. persoane -

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2019: RO=16,86%, perioada 2016-2020: RO=7,00%

În perioada 2016-2019, între 14% și 20% dintre victimele violenței domestice au fost femei adulte cu vârsta de peste 18 ani. Astfel, numărul femeilor victime ale violenței domestice a crescut cu 1024 persoane (59,57%), iar, în anul 2020, fenomenul s-a diminuat puțin, numărul femeilor victime ale violenței domestice reducându-se de la 2743 victime, în anul 2019, la 2253 victime în anul 2020, în creștere totuși cu 31,06% față de anul 2016. Cu toate acestea, adresabilitatea la autoritățile publice sau la instituțiile private, în contextul pandemiei COVID-19, a fost mult diminuată, iar datele pentru anul 2020 pot subestima fenomenul violenței domestice prin renunțarea victimelor de a mai apela la serviciile de protecție socială.

În funcție de perioada analizată, rata medie anuală de creștere a indicatorului a fost de 16,86% între 2016-2019 și de 7,0% dacă analizăm intervalul 2016-2020. Dacă rata medie anuală de creștere s-ar menține la 7,0%, la nivelul anului 2020, în anul 2030 nu numai că fenomenul de violență domestică nu ar fi eliminat, dar ar atinge cote alarmante, numărul femeilor adulte victime ale violenței domestice crescând cu 150%, la peste 4 mii de victime.

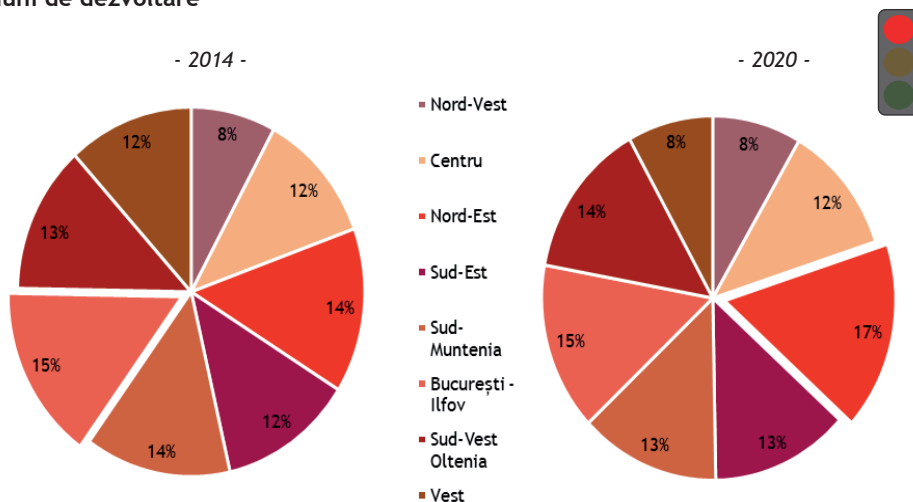
Ambele analize arată că fenomenul evoluează într-o direcție greșită și că indicatorul se îndepărtează de țintă, ceea ce subliniază nevoia implementării unor măsuri urgente și concrete pentru diminuarea fenomenului violenței domestice.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

5.2.2. Numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 de locuitori, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Definiție: Numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică sesizate poliției ce revin la 100.000 locuitori a fost calculat prin raportarea numărului victimelor infracțiunilor de violență domestică sesizate poliției la populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an de referință și înmulțit cu 100.000 și se exprimă în număr de victime/100.000 locuitori.

Fig. 5.2.2. Distribuția victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 de locuitori, pe regiuni de dezvoltare

Sursa datelor: MAI (IGPR)

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2020: RO=8,58%

În perioada 2014-2020, numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică înregistrate de poliție a crescut relativ constant, de la 144,6 victime la 100.000 de locuitori în 2014 la 237,0 victime la 100.000 locuitori în 2020 (de 1,6 ori mai multe). La nivelul regiunilor de dezvoltare, în anul 2014, cele mai multe victime ale violenței domestice la 100.000 locuitori s-au înregistrat în regiunea București-Ilfov (176,1), urmată de regiunea Nord-Est (166,0). Și pentru anul 2020 se constată că aceleași regiuni se află în top ca număr de victime ale violenței domestice la 100.000 locuitori, cu diferența că regiunea Nord-Est (310,4 victime) este urmată de București-Ilfov (cu 277,6 victime). Conform evoluției indicatorului, în perioada 2014-2020, se poate observa în mod clar că este puțin probabil ca ținta de eliminare a cazurilor de violență împotriva femeilor și fetelor să fie atinsă până în anul 2030, deoarece rata medie de creștere anuală este de 8,58%. Dacă indicatorul își menține această evoluție, se estimează că, în anul 2030, valoarea acestuia va ajunge la 541,3 victime ale infracțiunii de violență în familie la 100.000 de locuitori.

În anul 2020, la nivel de macroregiune se constată că cel mai mare număr de victime la 100.000 de locuitori s-a înregistrat în macroregiunea 2 (281,4), față de macroregiunea 1 (184,2), cu cel mai mic număr de victime. Tot în anul 2020, la nivel de județ, cel mai mare număr de victime ale violenței domestice la 100.000 de locuitori se constată în județul Vaslui, cu 576,8 victime, la polul opus situându-se județul Timiș, cu 88,6 victime.

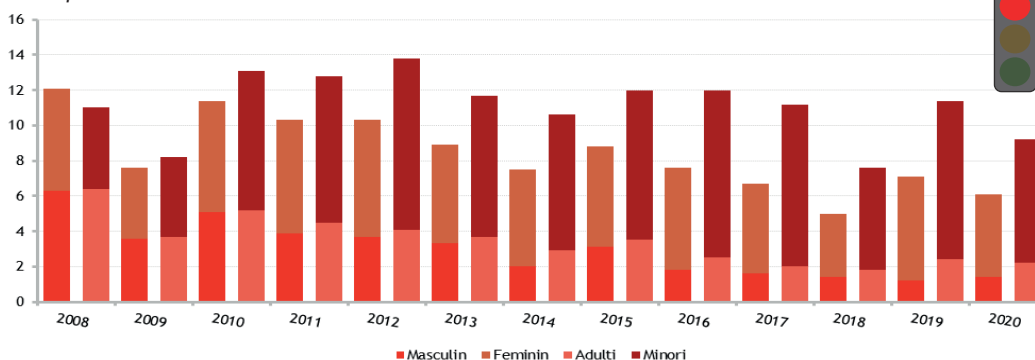
OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

5.2.3. Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, pe sexe, grupe de vârstă și după scopul traficării

Definiție: Numărul de victime ale traficului de persoane la 100.000 de locuitori reprezintă totalul victimelor traficului de persoane care au fost identificate de instituțiile abilitate cu prevenirea și combaterea traficului de persoane raportat la populația rezidentă la 1 iulie a anului de referință și înmulțit cu 100.000 și se exprimă în persoane traficate/100.000 de locuitori.

Fig. 5.2.3.a.1. Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 locuitori, pe sexe și grupe de vârstă

- nr. persoane/100.000 locuitori -

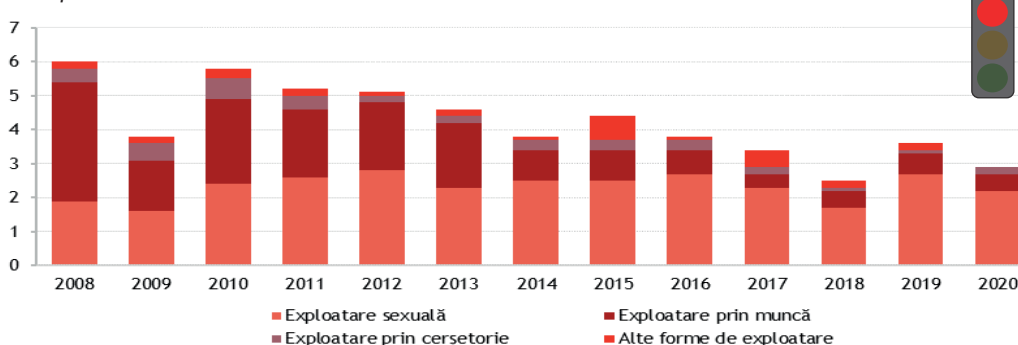
Sursa datelor: ANITP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: masculin=-11,78%, feminin=-1,74%, adulți=-8,51%, minori=3,53%

În perioada 2008-2020, se observă scăderea numărului total de persoane traficate la 100.000 de locuitori, de 48,3% (de la 6,0 victime în 2008 la 3,1 victime în 2020). Pe sexe, se remarcă o scădere cu 4,9 a numărului de persoane de sex masculin traficate la 100.000 de locuitori, față de scăderea cu numai 1,1 victime de sex feminin la 100.000 de locuitori.

Fig. 5.2.3.a.2. Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării

- nr. persoane/100.000 locuitori -

Sursa datelor: ANITP

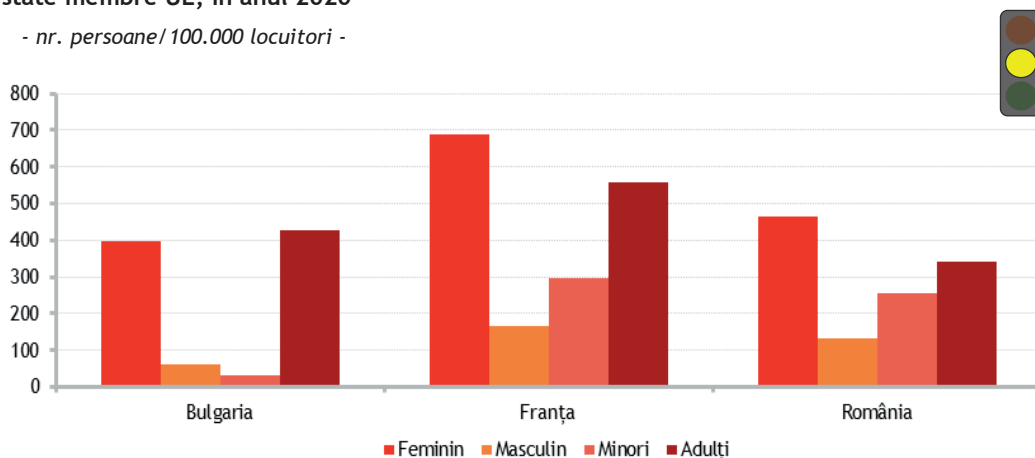
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: exploatare sexuală=1,23%, exploatare prin muncă=-14,97%, exploatare prin cerșetorie=-5,61%

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Din datele prezentate, se poate observa o creștere semnificativă (de peste 50%) în anul 2020 față de anul 2008 la numărul de minori victime ale traficului la 100.000 de locuitori (de la 4,6 victime la 7,0 victime). Referitor la sfera traficului de minori, cazuistica se menține la un nivel ridicat (peste 50%), având în vedere că, prin vulnerabilitatea și naivitatea aferente vârstei, victimele minore sunt facil de recrutat, controlat și exploatat. Exploatarea sexuală rămâne principala formă de exploatare întâlnită în cazul traficului de minori, celelalte forme de exploatare (prin muncă, cerșetorie, alte forme de exploatare) întâlnindu-se într-un număr mai mic de cazuri. Ținta pentru anul 2030 o reprezintă eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor în sferile publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare, fapt care este destul de probabil, deoarece rata medie de creștere anuală a înregistrat o scădere favorabilă, de -5,35% pe total. În cazul în care indicatorul își menține evoluția actuală, se poate estima că în anul 2030 valoarea acestuia va atinge valoarea de 1,8 victime supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori.

Fig. 5.2.3.b. Victime ale traficului de persoane, pe grupe de vârstă și sexe, în România și alte state membre UE, în anul 2020

- nr. persoane / 100.000 locuitori -

Sursa datelor: ANITP, UNODC

Dintre cele statele membre UE analizate, în anul 2020, cele mai mare număr de victime ale traficului de persoane au fost înregistrate în Franța (853 persoane). La nivelul României, în anul 2020 s-a înregistrat un număr de 596 de victime ale traficului de persoane, din care 463 de femei și 341 de adulți.

5.2.4. Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane, după scopul traficării

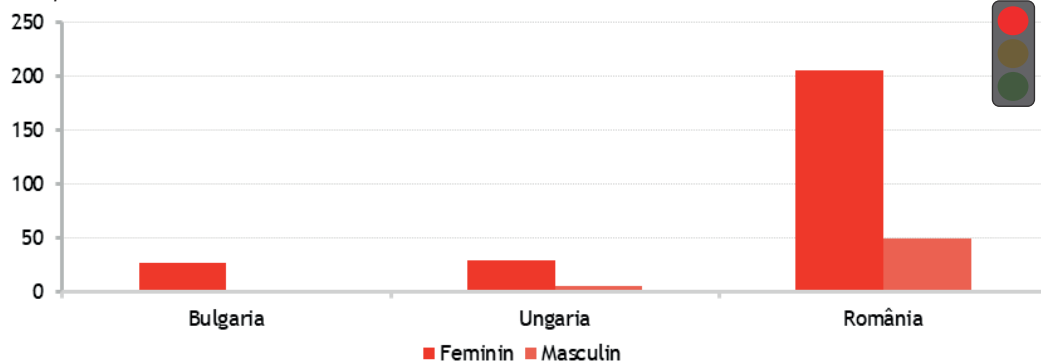
Definiție: Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane reprezintă totalul minorilor identificați de instituțiile abilitate cu prevenirea și combaterea traficului de persoane ca victime ale traficului de persoane în scop de exploatare, indiferent dacă minorul și-a dat sau nu consimțământul.

La nivelul României, în anul 2020, numărul total al victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane a fost de 255 persoane, cu 52 mai puține față de anul 2010. Ca urmare a pandemiei de COVID-19, în anul 2020, s-a constatat o tendință descrescătoare a fenomenului traficului de minori raportat. Cu toate acestea, în perioada 2010-2020, exploatarea sexuală prezintă cele mai mari cifre, aceasta fiind mai mare decât suma celorlalte trei forme de exploatare (muncă, cerșetorie și alte forme).

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Fig. 5.2.4. Victime ale traficului de persoane (copii), pe sexe, în România, alte state membre și UE, în anul 2020

- nr. persoane -

Sursa datelor: ANITP, UNODC

Dintre statele membre analizate, cele mai multe victime ale traficului de persoane în rândul copiilor au fost înregistrate în România, cu 205 copii (206 fete și 49 băieți), iar cele mai puține în Bulgaria, cu 30 de copii. În România, în anul 2018, numărul total al persoanelor cu vârsta sub 18 ani care au fost supuse traficării a fost de 212 și a ajuns, în anul 2020, la 255 victime. Se constată o diferență foarte mare între numărul de victime fete și numărul de victime băieți (la 5-6 fete traficate, revine un băiat traficat).

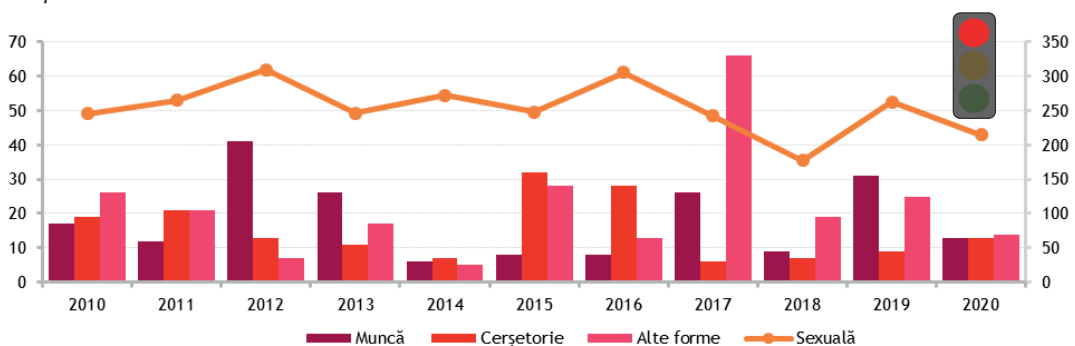
5.2.5. Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării

În perioada 2010-2020, ponderea minorilor traficați a variat între 5,8 și 9,7 minori traficați la 100.000 de locuitori. Cei mai mulți minori victime ale traficului de persoane sunt traficați cu scopul de a fi exploatați sexual.

Fig. 5.2.5. Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării

- nr. persoane / 100.000 locuitori -

- nr. persoane / 100.000 locuitori -

Notă: Datele pentru scopul traficării-sexuală sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: ANITP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: sexuală=-0,65%, muncă=0%, cerșetorie=-2,21%, alte forme=-5,44%

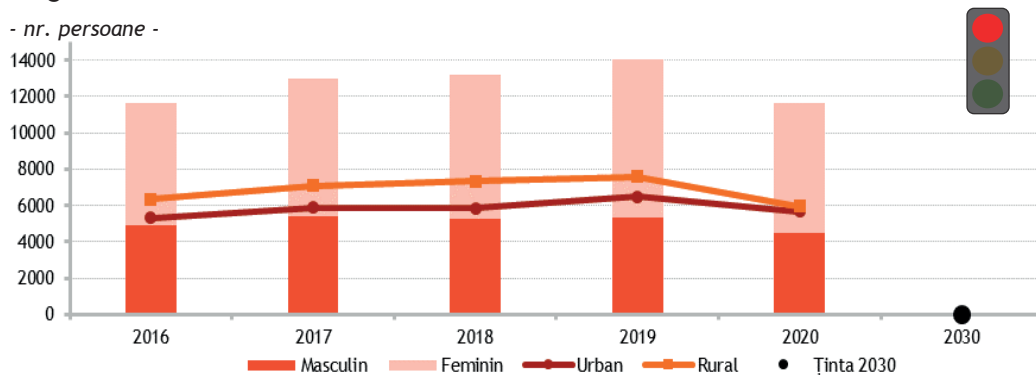
OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

În anul 2020, ponderea la 100.000 de locuitori a minorilor victime ale traficului de persoane în scop de exploatare sexuală este de aproape 5 ori mai mare decât ponderea la 100.000 de locuitori a minorilor traficați în scop de muncă, cerșetorie sau cu alt scop. În perioada 2010-2020, rata medie de creștere anuală a ponderii traficului de minori la 100.000 locuitori a avut o valoare negativă, de -1,2% pe total. Cu toate acestea, în contextul pandemiei COVID-19 din anul 2020, traficul de persoane a fost mai atent monitorizat din cauza restricțiilor de călătorie, ceea ce ar putea semnifica o scădere influențată de contextul pandemic și nu una reală.

5.2.6. Numărul victimelor violenței domestice pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și medii de rezidență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Violența domestică este una dintre formele de violență des întâlnite, iar aceasta se manifestă atât în cazul femeilor și fetelor, dar și în rândul populației de sex masculin, în cea mai mare parte minori. Ținta 2 vizează stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură aplicate copiilor.

Fig. 5.2.6. Numărul victimelor violenței domestice pe sexe și medii de rezidență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2019: RO=6,50%, perioada 2016-2020: RO=-0,06%

În perioada 2016-2019, numărul cazurilor de violență domestică a crescut, atât în cazul populației feminine (de la 6.722 victime în anul 2016 la 8.747 victime în anul 2019), cât și în cazul populației masculine, marea majoritate fiind minori (de la 4.929 victime în anul 2016 la 5.327 victime în anul 2019). În anul 2020, s-a înregistrat o ușoară scădere a numărului cazurilor de violență aflate în evidența serviciilor sociale (7.134 victime de sex feminin și 4.491 victime de sex masculin), în contextul restricțiilor impuse de pandemia COVID-19. Pe medii de rezidență, numărul victimelor violenței domestice este mai mare în mediul rural decât în mediul urban pe întreg intervalul de timp 2016-2020. Rata medie anuală de creștere în perioada 2016-2020 a fost de -0,06%, semnificând o evoluție bună a indicatorului, dar într-un ritm foarte scăzut pentru atingerea țintei.

În scenariul menținerii acestei rate medii anuale de creștere, s-ar înregistra o scădere a numărului victimelor violenței domestice, în anul 2030, cu mai puțin de 100 victime, față de anul 2016, și în niciun caz nu s-ar atinge ținta de eliminare a oricărei forme de violență domestică.

O situație și mai gravă o evidențiază analiza perioadei 2016-2019, perioadă anterioară începerii pandemiei, când la nivel național s-a înregistrat o creștere a numărului de victime de 2.423 persoane, iar rata medie anuală de creștere a fost de 6,50%. Acest aspect indică o creștere alarmantă a fenomenului violenței domestice și o îndepărtare accentuată față de ținta anului 2030. Analizele anterioare evidențiază nevoia de măsuri clare și ferme pentru a putea diminua fenomenul de violență domestică.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

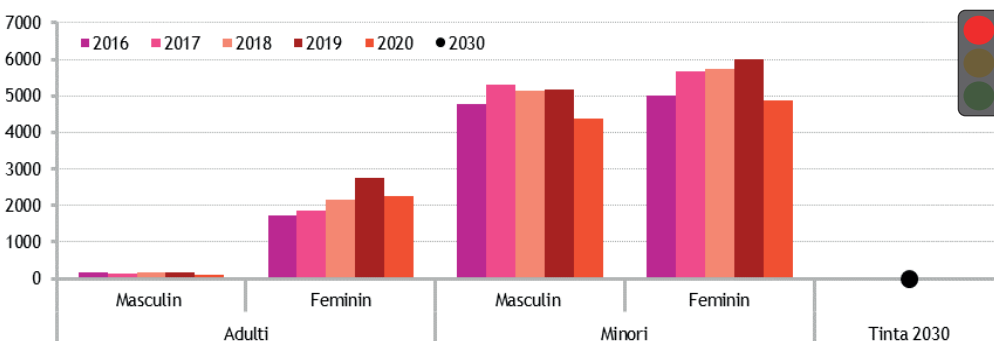
5.2.7. Numărul victimelor violenței domestice în funcție de categoria de vârstă (minori și adulți), pe sexe, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Definiție: Numărul victimelor violenței domestice în funcție de categoria de vârstă (adulți și minori) a fost calculat prin însumarea tuturor persoanelor care au suferit orice formă de violență domestică (fizică, psihologică, sexuală, deprivare/neglijare, economică, socială), aflate în evidența Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), primind servicii de asistență socială.

În categoria de vârstă la adulți s-au inclus persoanele în vârstă de 18 ani și peste, iar la categoria minori s-au inclus copiii cu vârsta sub 18 ani.

Fig. 5.2.7. Numărul victimelor violenței domestice în funcție de categoria de vârstă (minori și adulți), pe sexe

- nr. persoane -

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere

- perioada 2016-2019: total adulți=15,79%, total minori=4,52%

- perioada 2016-2020: total adulți=6,02%, total minori=-1,36

Cei mai afectați de fenomenul violenței domestice sunt copiii, circa 80% dintre victimele violenței domestice fiind minori. Dintre adulți, femeile sunt afectate în cea mai mare măsură, 16%-20% dintre victime fiind femei adulte, și numai între 1% și 1,3% dintre victimele violenței domestice sunt bărbați adulți.

În anii 2016 și 2017, numărul minorilor victime ale violenței domestice era de 5 ori mai mare decât al adulților, în anul 2018, numărul minorilor victime depășea de 4,7 ori numărul adulților victime, iar, în anii 2019 și 2020, numărul copiilor victime a fost de 3,8, respectiv 3,9 ori mai mare decât cel al adulților victime ale violenței domestice.

În cazul adulților, rata medie anuală de creștere calculată pentru perioada 2016-2020 a fost de 6,02%. Dacă această rată anuală de creștere s-ar menține la aceeași valoare, în anul 2030 numărul victimelor adulte ale violenței domestice (în marea majoritate femei) ar trece de 4.000 de victime, mai mult de dublu față de anul 2016.

În cazul minorilor se înregistrează o rată medie anuală de creștere, în perioada 2016-2020, de -1,36%, ceea ce indică o direcție bună, dar un ritm de scădere mult prea lent. Dacă această rată anuală de scădere s-ar menține la aceeași valoare, în anul 2030 numărul copiilor victime ale violenței domestice ar scădea cu 1700 victime, rămânând în continuare la valori alarmante, de peste 8.000 de minori victime ale violenței domestice.

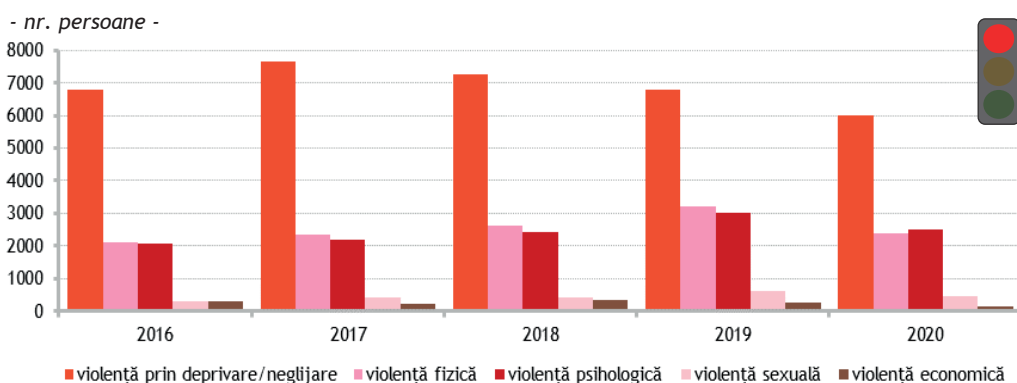
Eliminarea violenței de orice fel până în anul 2030, având ca punct de pornire eliminarea violenței în familie, va crea un mediu mai sigur, în special pentru copii și femei.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

5.2.8. Victimele violenței domestice, după tipul de violență, așa cum sunt înregistrate de serviciile administrative

Definiție: Numărul victimelor violenței domestice a fost calculat prin însumarea tuturor persoanelor care au suferit orice formă de violență domestică (fizică, psihologică, sexuală, deprivare/neglijare, economică, socială), aflate în evidența Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), primind servicii de asistență socială și a fost repartizat după forma de violență predominantă.

Fig. 5.2.8. Victimele violenței domestice, după tipul de violență, așa cum sunt înregistrate de serviciile administrative

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2020: violență fizică=3,46%, violență sexuală=8,58%

În perioada 2016-2020, serviciile de protecție socială au avut în evidență anual între 11,6 mii și 14,1 mii de persoane care au fost victime ale violenței domestice. Între 2016 și 2019, numărul victimelor violenței domestice a crescut anual, înregistrând o scădere în 2020, primul an al pandemiei COVID-19.

În funcție de principala formă de violență suferită, cele mai multe persoane au suportat violență prin deprivare sau neglijare, fapt explicat și de ponderea de circa 80% a copiilor în totalul victimelor violenței domestice. În perioada 2017-2020, numărul victimelor deprivării sau neglijării a scăzut anual.

Un număr semnificativ de victime au fost supuse violenței fizice sau celei psihologice, numărul acestora crescând anual în perioada 2016-2019, de la 2094 victime (17,97%) la 3209 victime (22,80%), în cazul violenței fizice, și de la 2087 victime (17,91%) la 3000 victime (21,32%), în cazul violenței psihologice.

În cazul violenței sexuale, se remarcă anul 2019, când numărul victimelor înregistrate de serviciile de protecție socială (599 victime) a fost aproape dublu față de cel înregistrat în anul 2016.

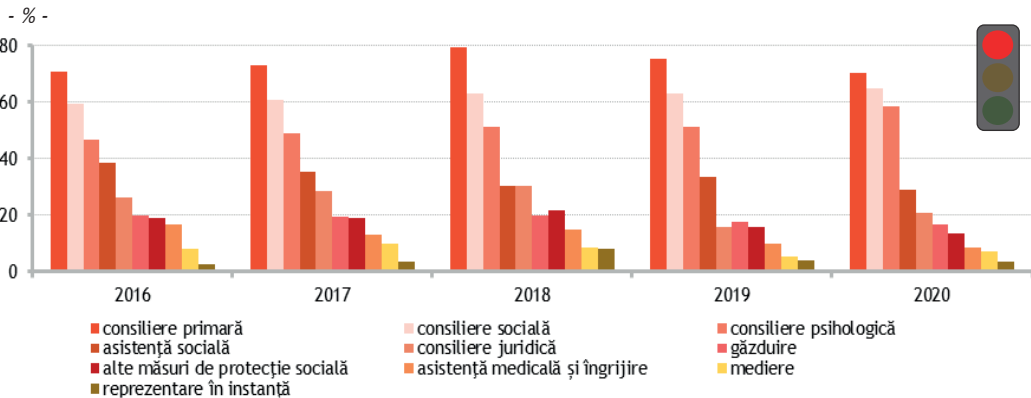
Cu toate că anul 2020 înregistrează diminuări ale numărului de victime ale violenței domestice, aceste date trebuie înțelese în contextul pandemiei COVID-19, când persoanele evitau, adesea, instituțiile publice (medicale, din sfera protecției sociale etc.) cărora li se adresau, din cauza restricțiilor instituite.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

5.2.9. Numărul victimelor violenței domestice, după tipul serviciilor sociale acordate victimelor, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Definiție: Numărul victimelor violenței domestice în funcție de tipul serviciilor sociale acordate victimelor a fost calculat prin însumarea unică a tuturor persoanelor care au suferit orice formă de violență domestică și au beneficiat de servicii sociale (consiliere primară, consiliere socială, consiliere psihologică, consiliere juridică, mediere, reprezentare în instanță, asistență socială, asistență medicală și îngrijire, decontare certificat medico-legal, găzduire, alte forme de protecție socială), aflate în evidența Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), și a fost repartizat după tipul serviciilor sociale acordate victimelor.

Fig. 5.2.9. Victimele violenței domestice, după tipul serviciilor sociale acordate victimelor, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Notă: Fiecare victimă a violenței domestice aflată în evidența serviciilor sociale beneficiază de unul sau de mai multe tipuri de servicii sociale. Însumarea ponderilor poate depăși numărul total de victime, respectiv 100%.

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2020: reprezentare în instanță=7,99%, consiliere psihologică=5,75%

Eliminarea tuturor formelor de violență și crearea unui climat în care femeile sunt egale cu bărbații, până în anul 2030, trebuie să înceapă cu eliminarea violenței în familie și cu acordarea de găzduire și sprijin victimelor. Violența domestică în rândul minorilor și al femeilor este primul fenomen asupra căruia trebuie acționat cât mai urgent și mai eficient.

Victimele violenței domestice beneficiază de servicii de consiliere primară (peste 70% dintre victime), de consiliere socială (peste 60% dintre victime, cu excepția anului 2016 când ponderea a fost mai mică), dar și de consiliere psihologică. Serviciile de consiliere psihologică au fost tot mai frecvente în rândul victimelor violenței domestice, ponderea persoanelor care primeau aceste servicii crescând în perioada 2016-2020 cu 11,7 p.p. (de la 46,7% în anul 2016 la 58,4% în anul 2020). În aceeași perioadă, a scăzut ponderea victimelor care au beneficiat de găzduire (de la 20,0% în anul 2016 la 16,7% în anul 2020), dar și a celor care au beneficiat de servicii de asistență socială (de la 38,4% în anul 2016 la 28,8% în anul 2020).

Cu toate că serviciile sociale sunt diversificate, bazate pe o legislație clară, numărul victimelor violenței domestice este mare și adesea subevaluat, victimele apelând prea puțin la servicii de protecție socială. Societatea civilă sau rudele sesizează mult prea rar protecția socială în locul victimelor, iar reprezentanții protecției sociale nu pot descoperi singuri toate cazurile de violență domestică.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

5.3. ȚINTA 2030: Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

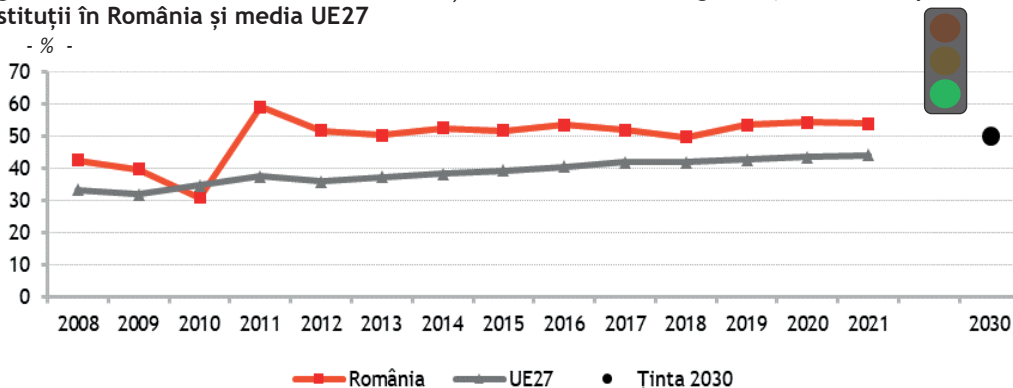
Tabelul 5.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 5.3.

Indicator principal	Progres
Proporția femeilor în funcții de conducere	
Indicatori adiționali	Progres
Rata de ocupare pe total și pe grupe de vârstă și sexe (15-64 ani)	
Proporția locurilor deținute de femei și de bărbați în parlamentele naționale	

5.3.1. Proporția femeilor în funcții de conducere

Indicatorul oferă informații cu privire la ponderea femeilor angajate în procesul de luare a deciziilor și de conducere în guvern, mari întreprinderi și instituții, oferind astfel o perspectivă asupra contribuției femeilor în luarea deciziilor din viața politică, economică și publică.

Fig. 5.3.1.a. Ponderea femeilor în funcții de conducere în guvern, mari întreprinderi și instituții în România și media UE27

Sursa datelor: ANES, Eurostat

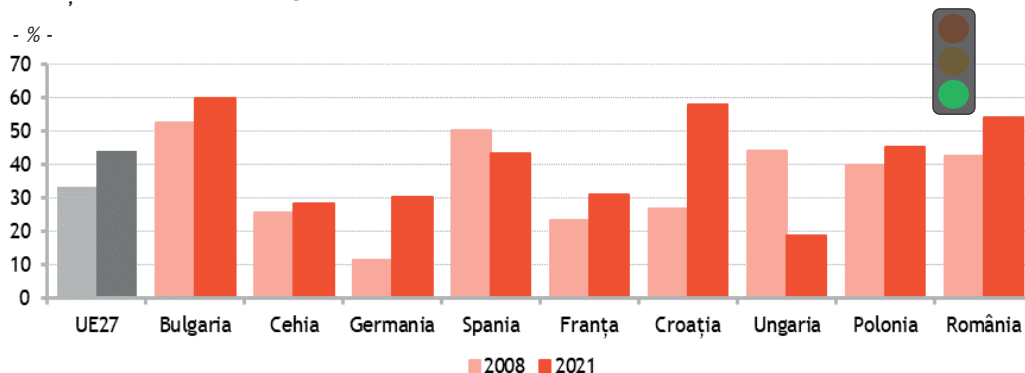
Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=1,86%, UE27=2,17%

La nivelul UE, femeile continuă să se confrunte cu o varietate de obstacole în calea ocupării unei funcții de conducere, motiv pentru care educația și mass-media trebuie să aibă un rol important în vederea promovării unei guvernări deschise la dimensiunea de gen și să asigure îmbunătățirea reprezentării sociale.

În România este asigurată participarea deplină și eficientă a femeilor în procesele decizionale la nivel de guvern, companii mari și instituții, prin ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile decizionale din viața politică, economică și publică. În anul 2021, a fost deja depășită ținta de 50% prevăzută în rapoartele OECD pentru acest indicator. Se poate aprecia, astfel, că femeile ocupă un rol important în societate, fiind promovată o guvernare deschisă la dimensiunea de gen și asigurându-se îmbunătățirea continuă a reprezentării sociale.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Fig. 5.3.1.b. Ponderea femeilor în funcții de conducere în guvern, mari întreprinderi și instituții în state membre UE

Sursa datelor: ANES, EIGE

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=1,86%, UE27=2,17%

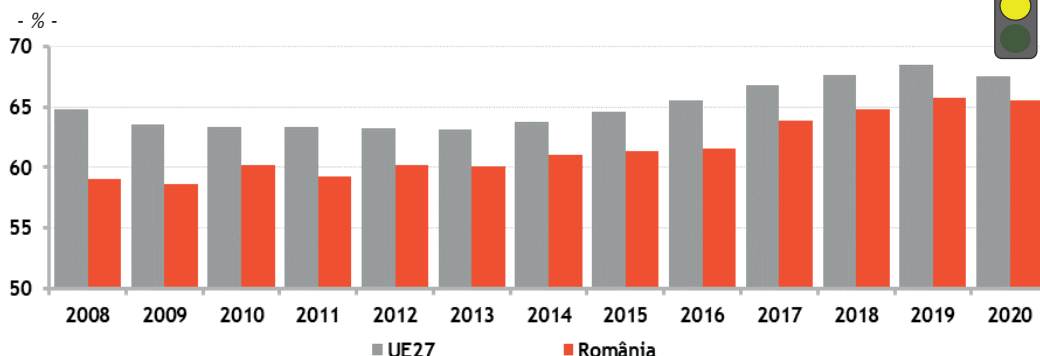
Includerea în mod egal a femeilor și bărbaților în procesul decizional politic, social și economic generează beneficii majore în societate, promovând incluziunea grupurilor minoritare în sferile publice și încurajând participarea activă a femeilor pe piața muncii.

În majoritatea statelor membre UE analizate, a fost înregistrată creșterea ponderii femeilor în funcții de conducere, evidențiindu-se rezultatele politicilor din domeniul egalității de gen. Croația a înregistrat cea mai mare creștere (31,0 p.p. în 2021, față de 2008) urmată de Germania (18,9 p.p.) și de România (11,5 p.p.). Există și state unde a avut loc o reducere a ponderii femeilor în funcții de conducere, precum Ungaria (-25,3 p.p. în 2021, față de 2008) sau Spania (-6,9 p.p.), unde persistă unele provocări legate de concepțiile populației în privința rolului femeilor în societate și familie, participarea acestora la luarea deciziilor, disparitatea salarială și violența împotriva femeilor.

5.3.2. Rata de ocupare pe total și pe grupe de vârstă și sexe (15-64 ani)

Definiție: Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x. Astfel, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă reprezintă ponderea populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală în vârstă de 15-64 ani.

Fig. 5.3.2 Rata de ocupare în România și UE27

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2020: RO=0,89%, UE27=0,35%

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Populația ocupată este segmentul cel mai important al populației active. Indicatorul ilustrează rezultatele implementării măsurilor din Strategia națională pentru ocuparea forței de muncă și, respectiv, din Planurile anuale de acțiuni; spre exemplu, înclinația către ocupare a tinerilor este efectul politicilor de ocupare adresate acestei categorii de populație, în contextul unei tendințe demografice negative.

În anul 2020, în România, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 65,6%, în scădere față de anul anterior cu 0,2 p.p. și cu 2 p.p. sub media UE. În perioada 2008-2020, ecartul dintre România și media UE s-a redus cu 3,8 p.p. (de la 5,8 p.p. în 2008 la 2,0 p.p. în 2020), rata medie anuală de creștere a ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) fiind de 0,89% în România, peste media UE (0,35%). Păstrând această rată medie anuală de creștere, în anul 2023 ar putea fi atinsă media UE și până în anul 2030 rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) ar putea ajunge la 71,7%.

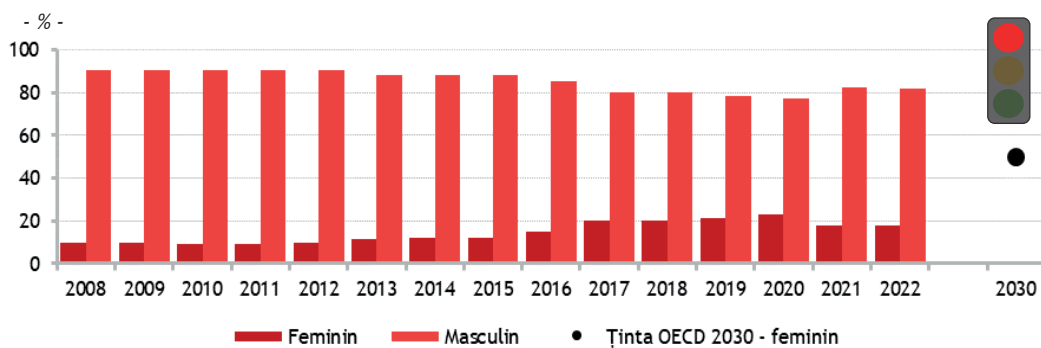
Rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost în anul 2020 de 70,8%, cu 0,8 p.p. peste ținta națională de 70%, stabilită în contextul Strategiei Europa 2020 și cu 1,5 p.p. sub media europeană. Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de numai 24,6% în anul 2020, cu 6,9 p.p. sub media UE, iar cea a persoanelor vârstnice (55-64 ani) de 48,5% în România, iar media UE a fost 59,7%. Pe sexe, rata de ocupare a fost mai mare la bărbați (74,4%, față de 56,5% la femei), același fenomen întâlnindu-se și la nivel european. Nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare pentru persoanele în vârstă de muncă s-a înregistrat în rândul absolvenților învățământului superior (88,8%) în România, situându-se cu 5 p.p. peste media UE27 (83,8%).

Analiza evoluției populației ocupate pe sexe și ocupații permite luarea de măsuri și proiectarea de acțiuni de stimulare a participării eficiente a femeilor în acele segmente profesionale în care se remarcă un nivel scăzut al ocupării, identificându-se și eliminându-se barierele care nu permit populației feminine accesul egal la piața muncii. O reducere semnificativă a numărului muncitorilor necalificați, ori o creștere a numărului de femei antreprenoare sau membre ale corpului legislativ, ale executivului, conducătoare la nivelul administrației publice sau funcționare superioare din unitățile economico-sociale și politice ar indica un rezultat pozitiv în creșterea ocupării echitabile și de calitate.

5.3.3. Proportia locurilor deținute de femei și bărbați în parlamentele naționale

Definiție: Indicatorul furnizează informații cu privire la proporția femeilor și bărbaților în parlamentul național. Populația cuprinde toate persoanele care au fost alese în Senat și Camera Deputaților la alegerile naționale.

Fig.5.3.3.a. Proportia locurilor deținute de femei și bărbați în Parlamentul Național al României

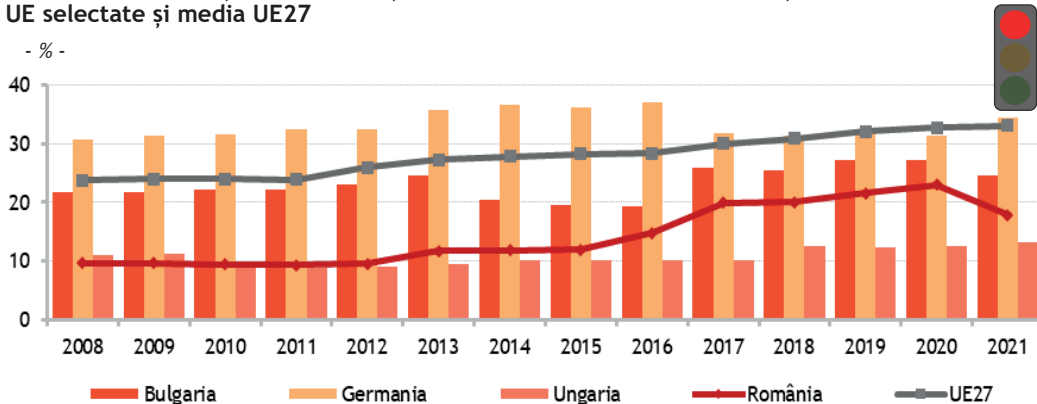
Sursa datelor: ANES, OECD

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2022: Feminin=4,57%, Masculin=-0,69%

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Prezența echilibrată sau inegală a femeilor și bărbaților în Parlament reflectă rigiditatea structurilor sociale și politice existente, care perpetuează subordonarea femeilor atât în sfera privată, cât și în cea publică. În România, în condițiile menținerii actualei rate medii anuale de creștere a ponderii femeilor în Parlamentul Național de 4,57%, ținta de 50% prevăzută în rapoartele OECD ar putea fi atinsă până în 2045.

Fig.5.3.3.b. Proporția locurilor deținute de femei în parlamentele naționale din state membre UE selectate și media UE27

Sursa datelor: Asociația Romanian Women's Lobby, Eurostat

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=4,86%, UE27=2,57%

Participarea femeilor în viața politică a crescut la nivelul UE de la 23,8% în anul 2008 la 33,1% în anul 2021, înregistrând un ritm de creștere anual de 2,57%. În România, ponderea femeilor în Parlament este inferioară mediei UE, însă peste nivelul înregistrat în Ungaria. În state membre precum Spania, Germania sau Franța, ponderea femeilor alese ca factori politici de decizie este superioară mediei UE. Astfel, în anul 2021, în Spania femeile reprezentau 41,1% din numărul parlamentarilor, în Germania, 34,5%, iar în Franța, 39,1%.

Puterea femeilor în politică se află în centrul câștigării de noi drepturi de către femei, deoarece definește capacitatea acestora de a participa și decide asupra guvernării colective și a societății. Femeile sunt încă în mare parte excluse din ramurile executive ale guvernului. Sunt, de asemenea, subreprezentate în rândul funcționarilor publici de nivel superior și reprezintă rareori guvernele țărilor la nivel internațional.

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

- Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă, în anul 2020, reprezintă 72,4% din populația rezidentă a României. Menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020, de 2,29%, va permite atingerea țintei de 90% în anul 2030.
- Populația conectată la sistemul de canalizare, în anul 2020, reprezintă 56,04% din populația rezidentă a României. Pentru atingerea țintei de 90% în anul 2030, este necesar ca rata medie anuală de creștere să fie accelerată la 4,86%, față de 1,84% cât a fost în perioada 2008-2020.
- Persoanele care nu au baie/duș și nici toaletă în locuință, în anul 2020, au reprezentat 21,2% din populația rezidentă a României.
- Volumul mediu anual al resurselor de apă din România, în perioada 2008-2021, a fost de 129 miliarde m³, din care 119 miliarde m³ ape de suprafață, iar 10 miliarde m³ ape subterane.
- Procentul de apă netratată în total apă uzată generată s-a diminuat cu 26,9% în anul 2020, față de 2013.
- Calitatea apelor de suprafață s-a îmbunătățit, lungimile de râuri cu stare de calitate foarte bună, bună și moderată s-au majorat cu 54,8% în anul 2020, față de 2008.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.1. ȚINTA 2030: Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate, în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare

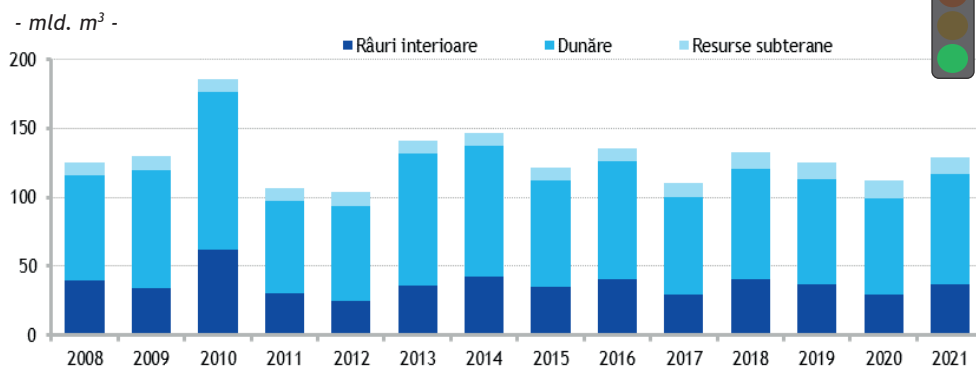
Tabelul 6.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 6.1.

Indicatori principali	Progres
Resursele de apă ale României	
Volumul de apă captată, pe activități economice și pe surse de captare (de suprafață și subterană)	
Indicator adițional	Progres
Volumul de ape uzate evacuate în receptorii naturali și cantitățile de poluanți	

6.1.1. Resursele de apă ale României

Definiție: Resursa naturală de apă de suprafață reprezintă rezervele de apă de suprafață ale unui teritoriu care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursele de apă de suprafață ale României provin din două categorii de surse, respectiv: râurile interioare (inclusiv lacurile naturale) și fluviul Dunărea. Rezervele de apă subterană reprezintă volumul de apă gravitațională înmagazinată într-o anumită perioadă sau într-un anumit moment dat într-un acvifer sau rocă magazin.

Fig. 6.1.1. Resursele de apă ale României

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=0,24%

Volumul resurselor de apă a avut un trend oscilant în perioada 2008-2021, înregistrând variații determinate, în principal, de cantitatea de precipitații. Astfel, în anii cu precipitații bogate, 2010 și 2014, resursele de apă au avut cele mai ridicate valori: 186 miliarde m³, respectiv 147 miliarde m³.

Volumul mediu al resurselor de apă, în perioada 2008-2021, a fost de 129 miliarde m³, din care 91,9% provin din ape de suprafață, iar 8,1% din ape subterane.

Sursele de suprafață sunt constituite din râurile interioare (inclusiv lacurile) și fluviul Dunărea, reprezentând 31,2% din totalul resurselor de suprafață, respectiv 68,8%.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Apa este cea mai importantă resursă a planetei, fiind absolut necesară vieții, activităților economice și sociale. Apa este o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată. Directiva Cadru a Apei 2000/60/EC subliniază că apa nu este un produs comercial oarecare, ci mai degrabă o moștenire care trebuie protejată, apărată și tratată ca atare.

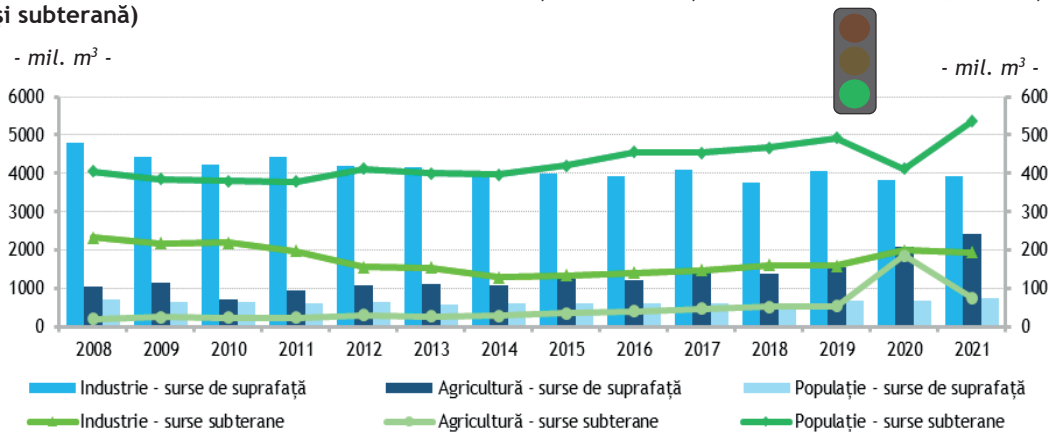
Politicile din domeniu trebuie să asigure protecția, dezvoltarea, alocarea și utilizarea echitabilă și durabilă a resurselor de apă pentru cerințele societății și ale ecosistemelor. De asemenea, o politică eficientă și echitabilă a apei are în vedere să echilibreze disponibilitatea apei, calitatea și nevoile ecosistemului cu cerințele utilizatorilor.

Pentru creșterea eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole este necesară cunoașterea și raportarea permanentă la resursele de apă ale României, atât cele de suprafață, cât și cele subterane.

6.1.2. Volumul de apă captată, pe activități economice și pe surse de captare (suprafață și subterană)

Definiție: Volumul de apă captată reprezintă volumul apei brute captate din orice sursă, fie permanentă, fie temporară, de suprafață sau subterană.

Fig. 6.1.2.a. Volumul de apă captată, pe activități economice și pe surse de captare (suprafață și subterană)

Notă: Datele pentru volumele de apă captată din surse subterane sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere pentru volumul total de apă captată, perioada 2008-2021: RO=0,66%

Volumul mediu anual total de apă captată între anii 2008-2021 a fost de 6741 milioane m³. Prelevările din sursele de suprafață sunt predominante, cu o medie de 90,3% din acestea, iar cele din sursele subterane cu o medie de 9,7%.

În perioada 2008-2021, cele mai mari cantități de apă au fost captate în industrie, media fiind de 4308 milioane m³. Comparând anul 2021 cu anul 2008, se observă o scădere a acestora cu 18,0%. Prelevările pentru populație au crescut cu 12,7% în anul 2021, față de 2008.

Ca urmare a reabilitării unor sisteme de irigații, cantitățile de apă captată pentru agricultură au crescut de 2,3 ori în 2021, față de anul 2008.

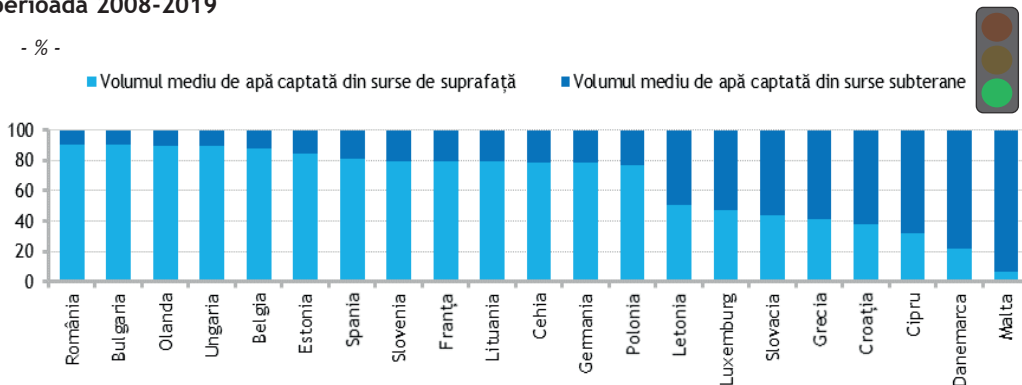
Indicatorul urmărește prelevările de apă pe activități economice, realizând o caracterizare a utilizatorilor de apă, a activităților de gestionare a resurselor, a serviciilor de apă, contribuind la evaluarea țintei din perspectiva eficienței de utilizare a apei în activitățile industriale, agricole și de către populație.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Folosirea eficientă a apei în economie va conduce la scăderea volumelor de apă captată, va proteja resursele de apă, prin diminuarea presiunii antropice asupra acestora, și va contribui la o utilizare rațională și durabilă.

Managementul corespunzător al resurselor de apă contribuie la atingerea țintelor ODD12 (Consum și producție responsabile), care are ca scop asigurarea unor modele de consum durabile și creșterea productivității resurselor și poate avea influențe benefice asupra ODD2 (Foamete zero), prin creșterea producției agricole și prin asigurarea securității alimentare.

Fig. 6.1.2.b. Volumul mediu de apă captată, pe surse de captare în state membre UE, în perioada 2008-2019

Sursa datelor: INS, Eurostat

Analizând perioada 2008-2019 și țările din UE care au date disponibile în baza de date Eurostat, se observă că prelevările din apele de suprafață sunt predominante în majoritatea țărilor, procentele cele mai mari fiind în România și Bulgaria, cu o medie de 90,5% și, respectiv, 90,2% din volumul mediu total de apă prelevată. Malta și Danemarca utilizează preponderent ape din captări subterane, cu o medie de 93,9% și, respectiv, 78,2% din totalul volumului mediu prelevat.

6.1.3. Volumul de ape uzate evacuate în receptorii naturali și cantitățile de poluanți

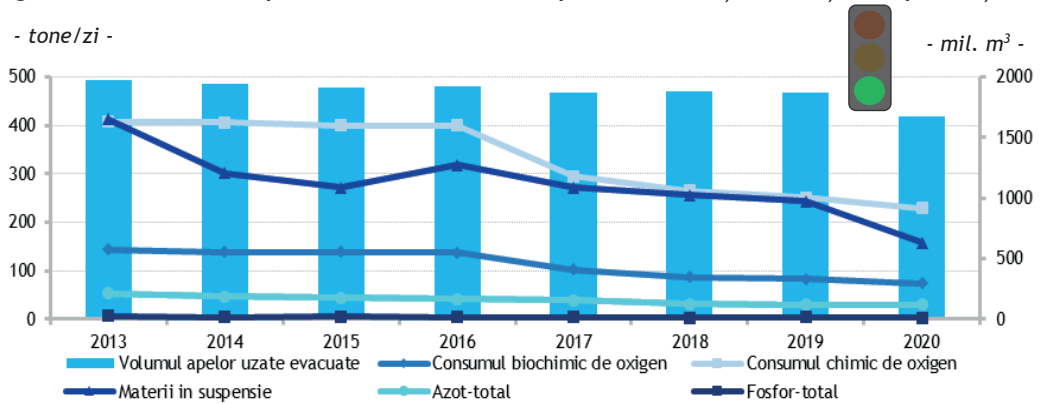
Definiție: Apele uzate reprezintă apele provenite din activitățile casnice, sociale sau economice care conțin substanțe poluante sau reziduuri care le alterează caracteristicile fizice, chimice și bacteriologice inițiale.

Poluanții sunt substanțele care se află dizolvate și/sau antrenate în apele utilizate în activitățile casnice, sociale sau economice. Consumul biochimic de oxigen - cantitatea de oxigen care se consumă pentru degradarea oxidativă de către microorganisme a substanțelor organice conținute, la temperatura standard (20°C) și timpul standard (5 zile), consumul chimic de oxigen - concentrația masică de oxigen echivalentă cu cantitatea de bicromat de potasiu consumată pentru oxidarea în mediu acid a materiilor organice dizolvate și în suspensie prezente în apele uzate, materii în suspensie - substanțele insolubile din apa uzată care se pot separa prin filtrare, centrifugare sau sedimentare (cu dimensiuni de max. 2 mm), azot-total - conținutul total de azot din apele uzate, fosfor-total - conținutul total de fosfor din apele uzate.

Dacă volumul de ape uzate evacuat a fost relativ constant în perioada 2013-2020, cu o medie de 1881 milioane m³, cantitățile de poluanți cunosc o scădere accentuată, ca urmare a extinderii și eficientizării stațiilor de epurare a apelor uzate.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Fig. 6.1.3. Volumul de ape uzate evacuate în receptorii naturali și cantitățile de poluanți

Notă: Datele pentru volumul de ape uzate evacuate sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere pentru volumul total de ape uzate evacuate, perioada 2013-2020: RO=-2,32%

În anul 2020, consumul biologic de oxigen și consumul chimic de oxigen au scăzut cu 48,7%, respectiv, cu 43,6%, față de 2013. De asemenea, materiile în suspensie, azotul-total și fosforul-total s-au diminuat în anul 2020, față de 2013, cu 61,7%, respectiv, 44,5% și 51,4%.

În perioada 2013-2020, rata medie anuală de creștere înregistrată pentru poluanți a fost: -8,7% pentru CBO5, -7,4% pentru CCO-Cr, -11,5% pentru materiile în suspensie, -7,9% pentru azot-total, -9,1% pentru fosfor-total.

Analiza evoluției indicatorilor oferă o imagine asupra calității apelor uzate evacuate în receptorii naturali și fundamentează deciziile privind posibilitatea reutilizării raționale a apelor tratate.

Diminuarea cantităților de poluanți influențează pozitiv și îndeplinirea țintelor ODD14 - Viața acvatică, rețeaua hidrografică a României fiind în proporție de 97,8% colectată de fluviul Dunărea, care este colectorul și emisarul către Marea Neagră al tuturor evacuărilor/emisiilor de poluanți din țările riverane, afectând calitatea apelor Dunării, ale Deltei Dunării și a zonei costiere de 245 km a țării noastre.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.2. ȚINTA 2030: Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă

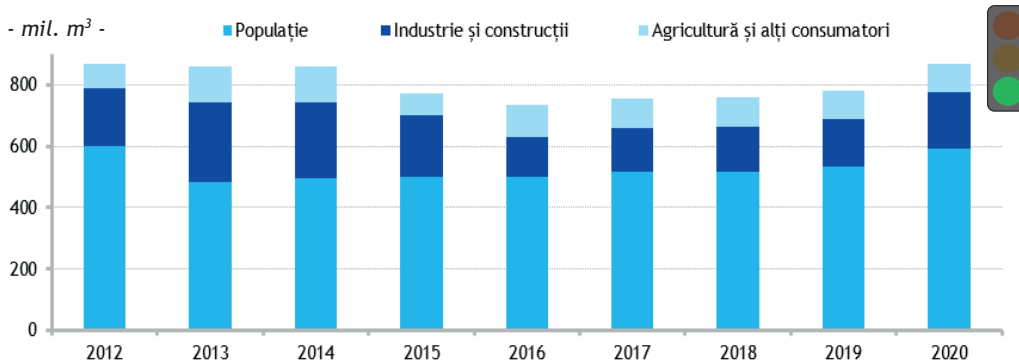
Tabelul 6.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 6.2.

Indicator principal	Progres
Volumul de apă distribuită de sistemul public de alimentare cu apă pe activități economice	
Indicatori adiționali	Progres
Volumul de apă captată, pe activități economice și pe surse de captare (de suprafață și subterană)	
Nivelul stresului apei: ponderea apei dulci prelevate în totalul resurselor de apă	

6.2.1. Volumul de apă distribuită de sistemul public de alimentare cu apă pe activități economice

Cantitățile de apă distribuite în interiorul economiei de sistemul public de alimentare cu apă monitorizează ținta din perspectiva eficienței de utilizare a apei și a asigurării unui proces durabil de captare și furnizare a apei.

Fig. 6.2.1.a. Volumul de apă distribuită de sistemul public de alimentare cu apă, pe activități economice

Sursa datelor: INS

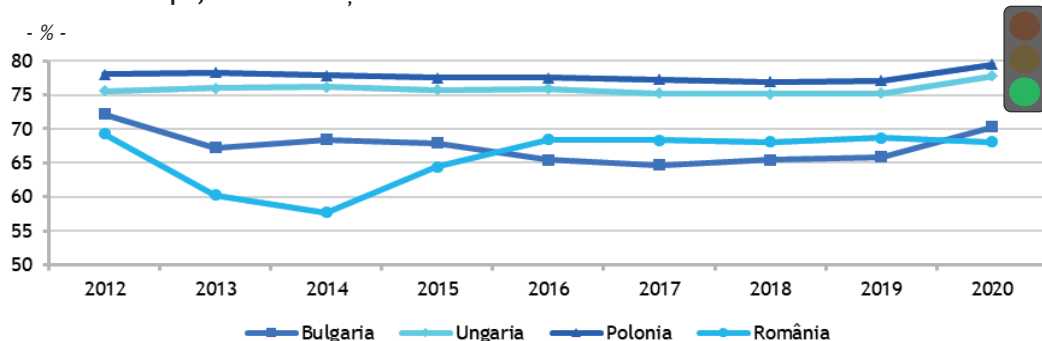
Rata medie anuală de creștere pentru volumul total de apă distribuită, perioada 2012-2020: RO=-0,01%

Volumul de apă distribuită de sistemul public a fost relativ constant în perioada 2012-2020, media fiind de 806 milioane m³. Cele mai mari cantități de apă distribuite au fost către populație, cu o medie de 526 milioane m³, reprezentând 65,2% din volumul mediu total distribuit, și către industrie, cu o medie de 184 milioane m³, reprezentând 22,9% din volumul mediu total distribuit.

Adoptarea unor noi tehnologii în economie și eliminarea pierderilor asigură o diminuare a cantităților de apă utilizată, o gospodărire durabilă, unitară și echilibrată a resurselor, pentru a face față deficitului de apă.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Fig. 6.2.1.b. Ponderea volumului de apă distribuită către populație de sistemul public de alimentare cu apă, în România și în unele state membre

Sursa datelor: INS, Eurostat

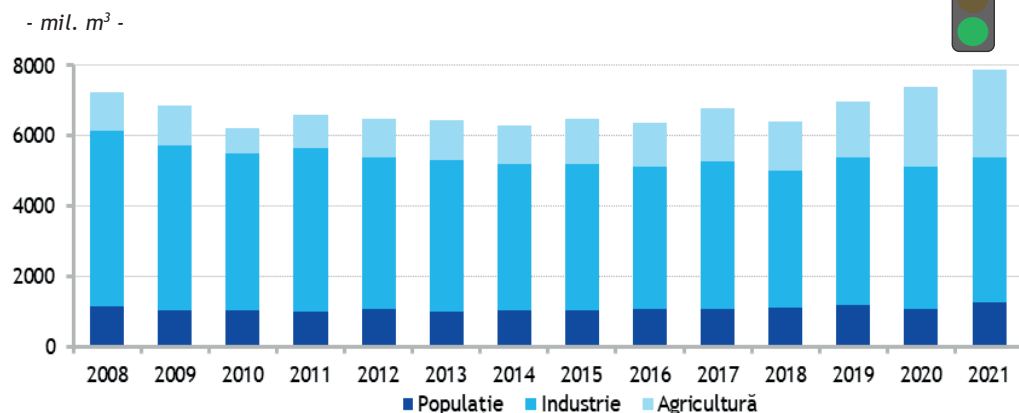
În toate țările analizate, sistemul public de alimentare cu apă distribuie preponderent către populație. În anul 2020 procentul a variat între 79,4% în Polonia și 68,1% în România.

În perioada 2012-2020, ponderea volumului de apă distribuită către populație a înregistrat creșteri în Cehia (4,5 p.p.), Ungaria (2,2 p.p.) și scăderi în România (-1,2 p.p.) și Bulgaria (-1,9 p.p.).

6.2.2. Volumul de apă captată, pe activități economice și pe surse de captare (suprafață și subterană)

Indicatorul urmărește prelevările de apă, pe activități economice, contribuind la evaluarea creșterii eficienței utilizării apei în toate sectoarele și la protejarea resurselor de apă prin scăderea presiunii antropice asupra acestora. Contribuie la evaluarea țintei din perspectiva eficienței de utilizare a apei și a asigurării unui proces durabil de captare și furnizare a apei. Captarea responsabilă conduce la menținerea resurselor de apă în stare bună și foarte bună.

Fig. 6.2.2. Volumul de apă captată, pe activități economice

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: volumul total de apă captată=0,66%, populație=0,92%, industrie=-1,51%, agricultură=6,62%

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

În perioada 2008-2021, volumul mediu de apă captată a fost de 6741 milioane m³, din care 90,3% din sursele de suprafață și 9,7% din sursele subterane.

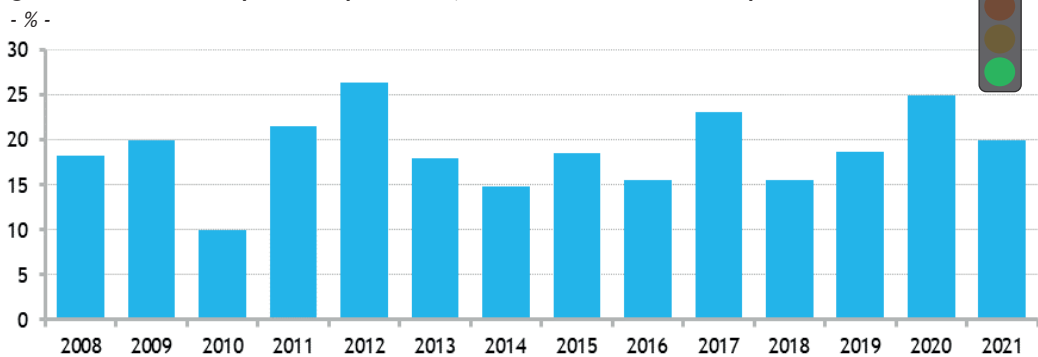
Comparând anul 2021 cu anul 2008, se observă o scădere a prelevărilor de apă în industrie (-18,0%), o creștere în agricultură (de 2,3 ori) și pentru populație (12,7%).

Monitorizarea captărilor conduce la fundamentarea măsurilor necesare pentru a face față deficitului de apă și va contribui la o utilizare rațională și durabilă. Influențează și evoluția ODD12 (Consum și producție responsabile), care are ca scop asigurarea unor modele de consum durabile și creșterea productivității resurselor.

6.2.3. Nivelul stresului apei: ponderea apei dulci prelevate, în totalul resurselor de apă

Definiție: Indicatorul este exprimat ca pondere a prelevărilor brute de apă dulce din totalul resurselor de apă.

Fig. 6.2.3. Ponderea apei dulci prelevate, în totalul resurselor de apă

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=0,69%

Volumul anual de apă captată a avut variații mici în perioada 2008-2021, în timp ce resursele de apă au avut o evoluție oscilantă determinată de condițiile climatice.

În anii 2010 și 2014, ani cu precipitații și resurse mari de apă, s-a înregistrat cea mai mică pondere a apei dulci prelevate, respectiv, de 10,1% și 14,9%. Nivelul stresului apei a fost cel mai ridicat în 2012 (26,3%), anul cu cele mai scăzute resurse de apă din întreg intervalul analizat.

Lipsa apei este una dintre cele mai grave amenințări actuale la adresa dezvoltării durabile. Creșterea captărilor de apă dulce, raportată la resursele disponibile, poate avea consecințe devastatoare pentru mediu și poate împiedica dezvoltarea economică și socială.

Nivelul stresului apei pune în evidență presiunea asupra resurselor de apă din punct de vedere al cantității și monitorizează exploatarea rațională a acestora pentru a face față deficitului de apă. Evoluția indicatorului poate sta la baza creării planurilor pentru trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare, bazat pe utilizarea rațională a resurselor, influențând și progresul către atingerea țintelor ODD12 (Consum și producție responsabile).

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.3. ȚINTA 2030: Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%

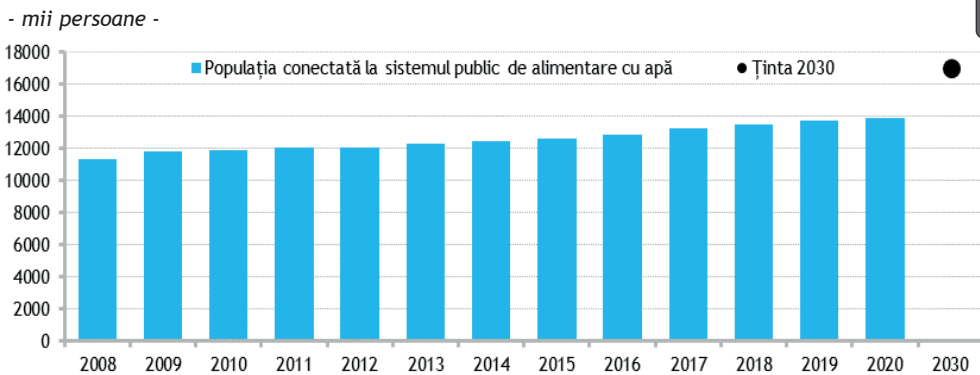
Tabelul 6.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 6.3.

Indicator principal	Progres
Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă	
Indicator adițional	Progres
Populația conectată la sistemele de canalizare și la stațiile de epurare, pe medii	

6.3.1. Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă

Indicatorul contribuie la monitorizarea îndeplinirii țintei 3, în ceea ce privește creșterea accesului gospodăriilor populației din orașe, comune și sate la alimentarea cu apă potabilă și pune în evidență eforturile făcute de autoritățile locale pentru sprijinirea sporirii numărului de racordări la rețeaua publică.

Fig. 6.3.1. Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,71%

Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă a cunoscut o creștere anuală relativ constantă, de la 55,2% din populația rezidentă a României în anul 2008 la 72,4% în anul 2020. Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2020 a fost de 1,71%.

Pentru atingerea Țintei 2030, de 90% grad de conectare al populației, este necesar ca rata medie anuală de creștere în următorii ani să fie de 2,01%.

Creșterea numărului de persoane conectate este determinată de mărirea investițiilor în extinderea rețelelor de alimentare cu apă, care pot reprezenta și un puternic motor economic.

Creșterea populației conectate produce o presiune suplimentară asupra resurselor de apă, fiind necesare măsuri adecvate pentru optimizarea procesului de captare, de gestionare a distribuției, de limitare a pierderilor din rețea și de contorizare a consumului.

Evoluția pozitivă a indicatorului contribuie și la atingerea țintelor ODD3 privind asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor.

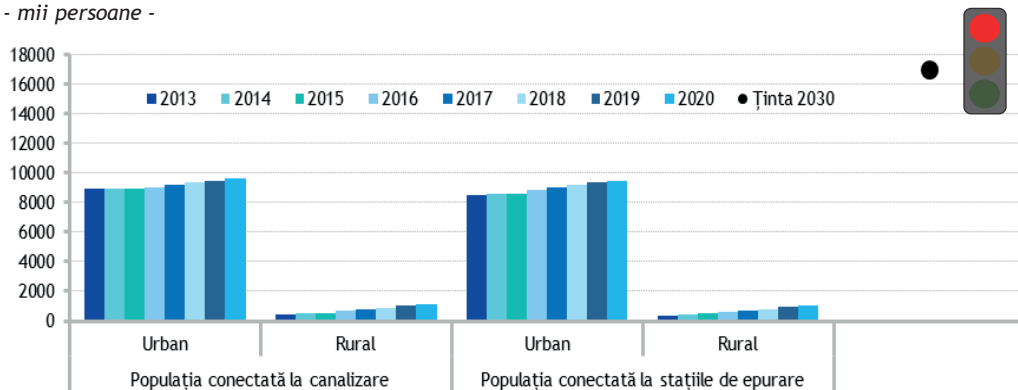
OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.3.2. Populația conectată la sistemele de canalizare și la stațiile de epurare, pe medii

Definiție: Reprezintă numărul de persoane conectate la sistemul de canalizare al apelor uzate, pe medii: urban/rural. Sistemul de canalizare reprezintă un sistem de canale și conducte care colectează apele uzate din mai multe surse pentru a le evacua împreună. Stația de epurare este o instalație sau un grup de instalații construite sau adaptate pentru diminuarea cantităților de poluanți din apele uzate.

Fig. 6.3.2. Populația conectată la sistemele de canalizare și la stațiile de epurare, pe medii

- mii persoane -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: populația conectată la canalizare=2,44%, populația conectată la stații de epurare=1,74%

În perioada 2013-2020, populația din mediul urban conectată la canalizare și la stații de epurare a avut o rată medie anuală de creștere de 1,12%, respectiv 1,56%. În anul 2020, populația urbană conectată la sistemele de canalizare și la stațiile de epurare a reprezentat 92,9%, respectiv, 91,4% din populația urbană rezidentă a României.

În aceeași perioadă, populația din mediul rural conectată la canalizare și la stații de epurare a cunoscut o rată medie anuală de creștere mult mai mare, respectiv de 15,29% și 15,93%. În anul 2020, populația din mediul rural conectată la sistemele de canalizare și la stațiile de epurare a reprezentat 13,0%, respectiv 12,0% din populația rurală rezidentă a României.

La nivel național, în anul 2020, populația conectată la sistemele de canalizare și la stațiile de epurare a reprezentat 56,0%, respectiv 54,7% din populația rezidentă a României.

Conectarea populației la canalizare și alimentare cu apă reprezintă oglinda nivelului de trai și a civilizației într-o societate.

Creșterea populației conectate la canalizare și la stații de epurare este benefică pentru mediu, deoarece permite evacuarea controlată a apelor uzate, eliminând poluarea difuză, care contaminează solul și pânza freatică, ceea ce este deosebit de important pentru menținerea resurselor de apă la un nivel cantitativ și calitativ ridicat.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.4. ȚINTA 2030: Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate

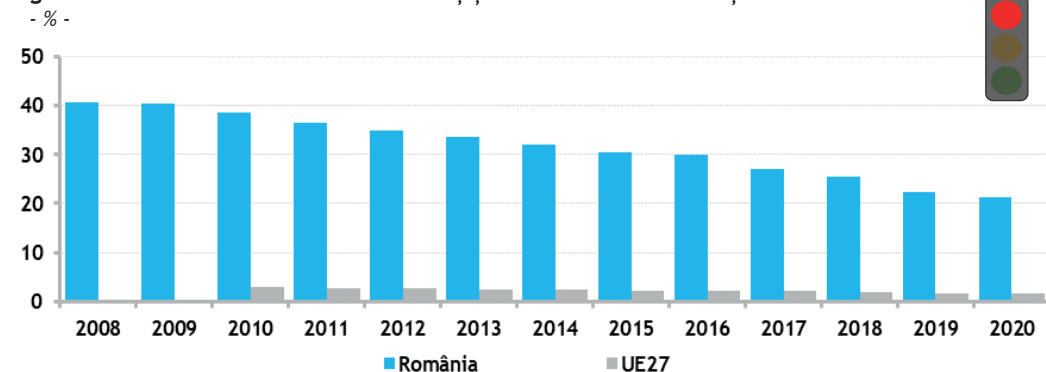
Tabelul 6.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 6.4.

Indicator principal	Progres
Persoane care nu au baie/duș și nici toaletă în locuință, după statutul de sărăcie	
Indicator adițional	Progres
Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă în mediul rural	

6.4.1. Persoane care nu au baie/duș și nici toaletă în locuință, după statutul de sărăcie

Definiție: Indicatorul măsoară ponderea populației totale care nu are în gospodărie nici baie, nici duș, nici toaletă interioară, aceste lipsuri reprezentând un aspect al deprivării materiale dintr-o locuință.

Fig. 6.4.1. Persoane care nu au baie/duș și nici toaletă în locuință

Notă: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivelul UE.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-5,79%, UE27=-6,38%

Deficiențele resimțite acut de populație din perspectiva condițiilor de locuit se referă la lipsa în interiorul locuinței a grupului sanitar propriu și/sau a băii/dușului. Prezența în interiorul locuinței a grupului sanitar propriu și/sau a băii/dușului reprezintă elemente foarte importante în definirea standardului de viață al unei gospodării din punct de vedere al caracteristicilor funcționale. Scăderea valorilor acestui indicator arată creșterea calității vieții. Ponderea persoanelor care nu au baie, duș și nici toaletă în locuință în România, în perioada 2010-2020, era mult peste media UE (35,6 p.p. în anul 2010), reducându-se în ultimii 10 ani cu 15,9 p.p. Cu toate acestea, ecartul între cei doi indicatori este încă foarte mare (19,7 p.p. în anul 2020). Rata medie anuală de creștere a ponderii persoanelor care nu au baie, duș și nici toaletă în locuință, în perioada analizată a fost -5,79% pentru România, sub cel înregistrat la nivel UE (-6,38%). Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030 ponderea persoanelor care nu au baie, duș și nici toaletă în locuință ar ajunge la 11,7% și ar avea ca efect creșterea accesului la apă potabilă și pentru grupurile vulnerabile. În aceleași condiții de evoluție, România ar putea atinge media UE din anul 2020 (1,5%) abia în anul 2064.

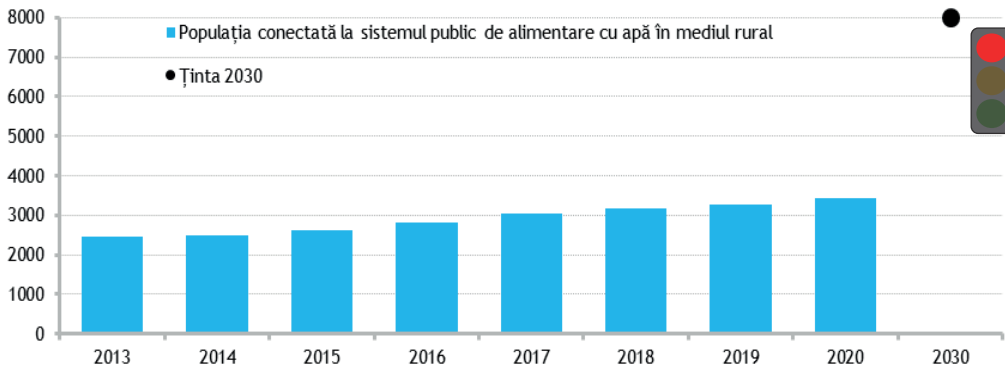
OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.4.2. Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă în mediul rural

Accesul populației la serviciul public de alimentare cu apă conduce la creșterea nivelului de trai, la asigurarea unui echilibru între zona urbană și rurală, contribuind la îmbunătățirea stării de sănătate, atât prin asigurarea igienei personale și a gospodăriei, cât și prin consumul apei potabile care îndeplinește standarde foarte stricte de calitate, populația fiind protejată de efectele adverse ale contaminării apei.

Fig. 6.4.2. Populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă în mediul rural

- mii persoane -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: RO=4,92%

Investițiile în rețelele de alimentare cu apă din mediul rural au condus la o creștere a conectărilor populației la sistemul public de alimentare cu apă, rata medie anuală de creștere fiind de 4,92% în perioada 2013-2020.

În anul 2020, ponderea populației din mediul rural conectată la sistemul public de alimentare cu apă a fost de 38,6%. Pentru a atinge Ținta 2030, de aproximativ 90% grad de conectare al populației și în mediul rural, este necesar ca rata medie anuală de creștere să fie de 8,83% până în 2030.

De asemenea, indicatorul influențează pozitiv și îndeplinirea țintelor ODD11, care are ca scop dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane, pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.5. ȚINTA 2030: Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și a materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură

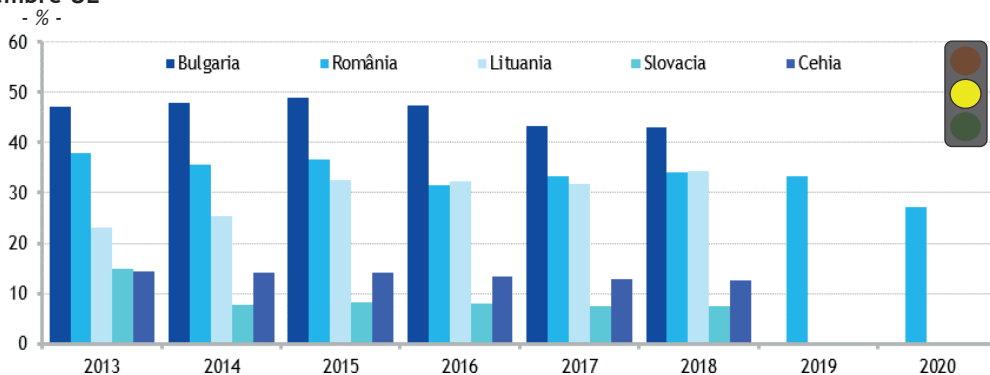
Tabelul 6.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 6.5.

Indicator principal	Progres
Procentul de apă netratată în total apă uzată generată	
Indicator adițional	Progres
Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate	

6.5.1. Procentul de apă netratată în total apă uzată generată

Definiție: Apele uzate reprezintă apele provenite din activitățile casnice, sociale sau economice care conțin substanțe poluante sau reziduuri care alterează caracteristicile fizice, chimice și bacteriologice inițiale. Apele uzate epurate reprezintă apele uzate supuse epurării și care la evacuare respectă condițiile de calitate prevăzute în normele tehnice din autorizațiile de gospodărire a apelor în vigoare.

Fig. 6.5.1. Procentul de apă netratată în total apă uzată generată în România și în alte state membre UE

Notă: Pentru anii 2019 și 2020 datele nu sunt disponibile la nivelul UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, în perioada 2013-2020: RO=-4,37%

Punerea în funcțiune a unor stații de epurare performante a condus la scăderea volumului de ape uzate neepurate evacuate, astfel că procentul de apă netratată în total apă uzată generată s-a diminuat în România cu 26,9% în anul 2020, față de 2013.

Pentru comparația cu UE, au fost selectate țările care au datele complete în baza de date Eurostat necesare calculării acestui indicator, respectiv: Bulgaria, Cehia, Lituania, Slovacia.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Analizând datele aferente intervalului 2013-2018, se observă că cel mai ridicat procent de apă uzată netratată în total apă uzată generată se întâlnește în Bulgaria 46,3%, iar cel mai scăzut în Slovacia 9%. Pentru aceeași perioadă, în România media a fost de 29,9%.

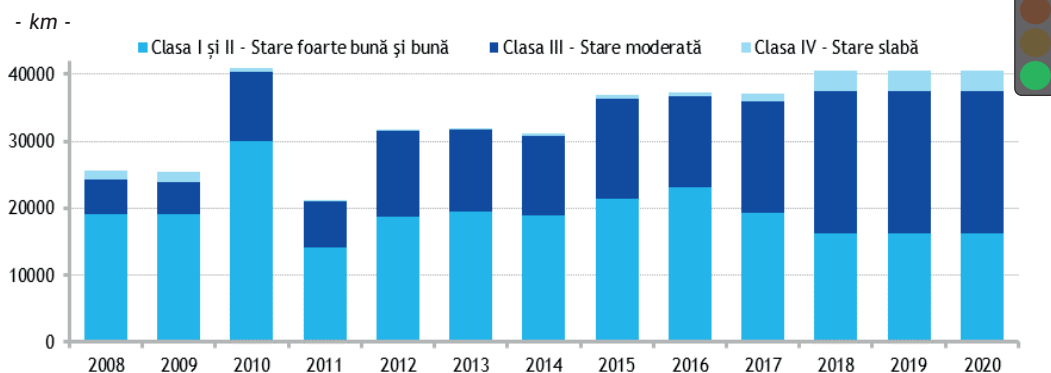
Indicatorul contribuie la evaluarea țintei din perspectiva scăderii poluării, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial posibilitatea de reciclare și reutilizare sigură. Cu cât procentul de apă netratată în total apă uzată generată este mai mic, cu atât presiunea asupra resurselor de apă din punct de vedere al poluării va scădea. Îmbunătățirea calității apei este determinată de creșterea cantităților de ape uzate epurate și de diminuarea cantităților de poluanți conținuți.

Evoluția pozitivă a indicatorului influențează și progresul în atingerea țăintelor ODD14 - Viața acvatică și ODD15 - Viața terestră.

6.5.2. Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate

Definiție: Evaluarea calității apelor de suprafață constă în monitorizarea parametrilor biologici hidromorfologici, fizico-chimici, a poluanților prioritari sau a altor poluanți evacuați în cantități importante. Clasele de calitate sunt definite în funcție de alterările valorilor elementelor fizico-chimice, biologice, hidromorfologice și de poluanți specifici.

Fig. 6.5.2. Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate

Notă: Datele pentru lungimile de râuri încadrate la Clasa V - stare proastă sunt sub 1000 km.

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total lungimi râuri monitorizate=3,61%

În perioada 2008-2020, lungimile de râuri monitorizate au cunoscut o creștere cu 53,0%. Calitatea apelor de suprafață s-a îmbunătățit, lungimile de râuri cu stare de calitate foarte bună, bună și moderată s-au majorat cu 54,8% în anul 2020, față de 2008.

Creșterea lungimilor de râuri cu stare de calitate foarte bună, bună și moderată este strâns legată de investițiile în modernizarea/construirea de noi stații de epurare performante pentru epurarea apelor uzate evacuate în receptorii naturali.

Eliminarea depozitării deșeurilor, reducerea pe cât posibil a produselor chimice, creșterea calității epurării apelor uzate, astfel încât să fie extinsă pe scară largă reutilizarea acestora, contribuie la îmbunătățirea calității apelor.

Evoluția pozitivă a indicatorului influențează progresul în atingerea țăintelor ODD14 - Viața acvatică și ODD15 - Viața terestră.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.6. ȚINTA 2030: Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile

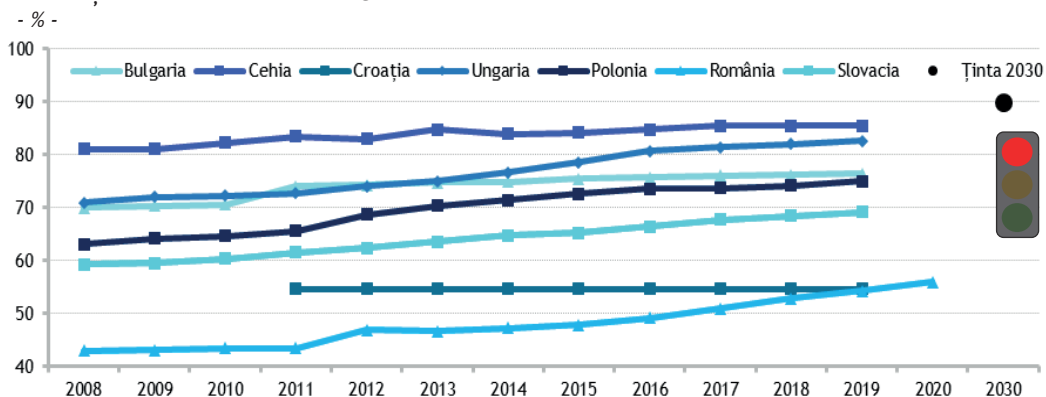
Tabelul 6.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 6.6.

Indicator principal	Progres
Procentul populației conectate la sistemul de canalizare în total populație	
Indicatori adiționali	Progres
Procentul populației conectată la sistemul public de alimentare cu apă	
Nivelul stresului apei: ponderea apei dulci prelevate în totalul resurselor de apă	

6.6.1. Procentul populației conectate la sistemul de canalizare în total populație

Accesul populației la sistemele de canalizare conduce la ridicarea nivelului de trai și la îmbunătățirea stării de sănătate, asigurând condiții sanitare și de igienă de înaltă calitate.

Fig. 6.6.1. Ponderea populației conectate la sistemul de canalizare în total populație în România și în alte state membre UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,84%

Procentul populației conectate la canalizare a cunoscut o creștere lentă în perioada 2008-2020, rata medie anuală de creștere fiind de 1,84%. În situația în care se păstrează rata medie actuală de creștere, procentul populației conectată la sistemele de canalizare în populația rezidentă a României ar ajunge la 89,6% în anul 2045. Pentru a ajunge, în anul 2030, la un procent de 90%, este necesar ca rata medie anuală de creștere să fie accelerată la 4,86%.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

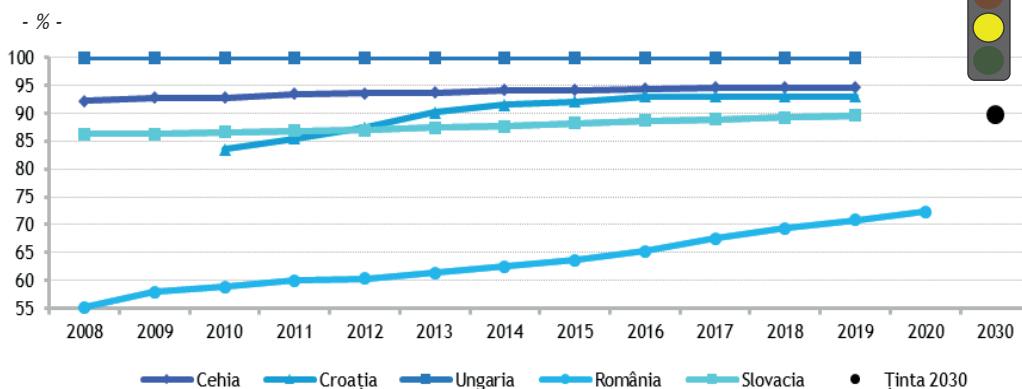
Conform datelor Eurostat, România se plasa pe ultimul loc în UE privind procentul populației conectate la sistemul de canalizare, cu 54,3% din populația rezidentă, față de 82,2%, media UE în 2019.

În ceea ce privește țările din partea estică a UE, Cehia și Ungaria au cel mai ridicat procent de conectare a populației la sistemul de canalizare în anul 2019, respectiv, 85,5% și 82,6%, spre deosebire de Croația cu 54,6%.

6.6.2. Procentul populației conectate la sistemul public de alimentare cu apă

Accesul populației la serviciul public de alimentare cu apă conduce la creșterea nivelului de trai și contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate, atât prin asigurarea igienei personale și a gospodăriei, cât și prin consumul apei potabile care îndeplinește standarde foarte stricte de calitate, astfel încât populația este protejată de efectele adverse ale contaminării apei.

Fig. 6.6.2. Procentul populației conectate la sistemul public de alimentare cu apă în România și în alte state membre UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008 -2020: RO=2,29%

Ca urmare a investițiilor realizate în extinderea rețelei de alimentare cu apă, populația conectată la sistemul public de alimentare cu apă a crescut de la 55,2% din populația rezidentă a României în anul 2008 la 72,4% în anul 2020, rata medie anuală de creștere fiind de 2,29%. În situația menținerii actualei rate medii anuale de creștere, în anul 2030, procentul populației conectate la sistemul public de alimentare cu apă în populația rezidentă a României va ajunge la 90,9%.

În anul 2019, România se plasa pe ultimul loc în UE în ceea ce privește procentul populației conectate la sistemul public de alimentare cu apă (70,9%), media pentru țările UE care au date în baza Eurostat fiind de 93,2%. Referitor la țările din partea estică a Uniunii Europene, Ungaria și Cehia au cel mai ridicat procent de conectare a populației la sistemul public de alimentare cu apă, respectiv, 100% și 94,6%.

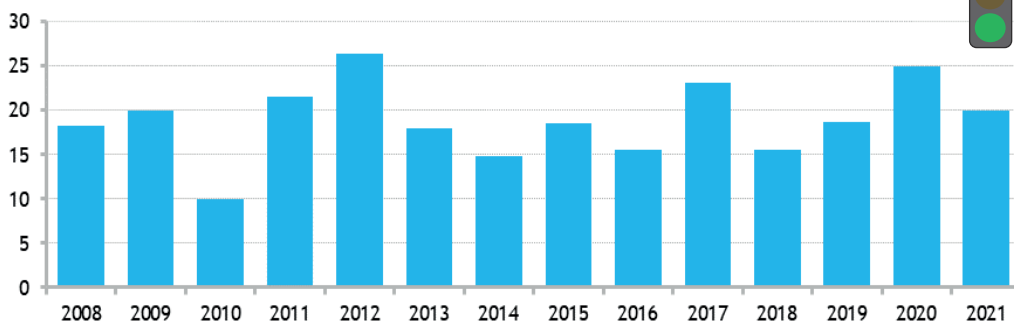
OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

6.6.3. Nivelul stresului apei: ponderea apei dulci prelevate în totalul resurselor de apă

Nivelul stresului apei evaluează ținta din punct de vedere al presiunii asupra resurselor de apă și a utilizării eficiente a acestora, astfel încât să se poată realiza accesul la condiții sanitare și de igienă adecvate pentru toți, inclusiv pentru comunitățile aflate în situații vulnerabile.

Fig. 6.6.3. Ponderea apei dulci prelevate în totalul resurselor de apă

- % -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=0,69%

Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți trebuie să țină cont de presiunea asupra resurselor de apă. Creșterea captărilor de apă dulce, raportată la resursele disponibile, poate avea ca efect penuria de apă, care va afecta în mod special comunitățile aflate în situații vulnerabile.

Nivelul stresului apei a avut o evoluție oscilantă în perioada 2008-2021, determinată de condițiile climatice. Ponderile cele mai mari ale apei dulci prelevate în totalul resurselor de apă au fost în anii 2012 (26,3%) și 2017 (23,1%).

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

- Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor naturale a înregistrat o creștere de 36% în anul 2020 (43,6 mii km), față de anul 2008.
- Gradul de independență energetică al României a fost de 69,5% în anul 2020, peste nivelul UE cu 27 p.p. (42,5%).
- Ponderea energiei regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi a fost în anul 2020 de 8,54%, sub nivelul UE cu 1,8 p.p. (10,22%).
- DMC a înregistrat în anul 2020 un maxim de 25,96 tone/cap de locuitor, peste nivelul UE, cu 12,38 tone/cap de locuitor.
- În anul 2020, s-a înregistrat cea mai scăzută valoare a productivității materiale (0,34 mii euro/tonă), aceasta fiind determinată de pandemia de COVID-19.
- Consumul final energetic, în anul 2020, a fost de 1,2 tone echivalent petrol pe cap de locuitor, cu 40% mai mic decât cel înregistrat la nivelul UE.
- Ponderea surselor regenerabile de energie în consumul final energetic a fost de 24,5% în anul 2020, cu 4,3 p.p. peste valoarea înregistrată în anul 2008 și cu 2,4 p.p. peste nivelul UE.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.1. ȚINTA 2030: Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile

Tabelul 7.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 7.1.

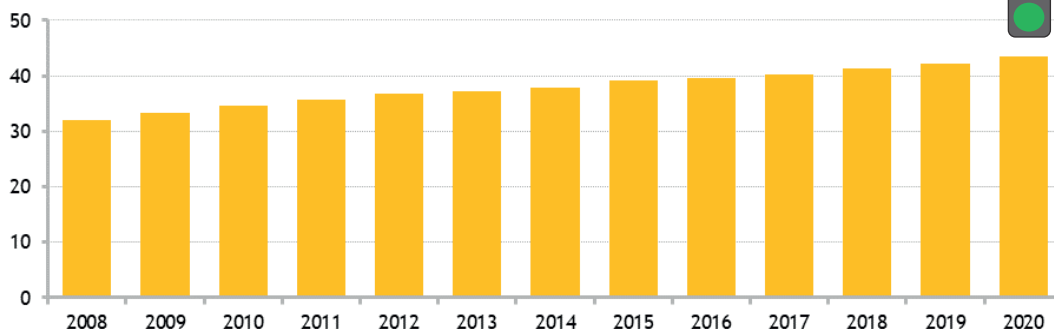
Indicator principal	Progres
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor	
Indicator adițional	Progres
Valoarea exportului și importului de energie electrică și gaz natural, pe zone intra-UE și extra-UE	

7.1.1. Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor

Definiție: Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor se referă la totalitatea conductelor (din rețea și direct din conductele magistrale de transport) prin care se distribuie gaze naturale către consumatorii dintr-o localitate, începând de la stațiile de reglare a presiunii și de predare a gazelor de către furnizori până la punctele de branșare a consumatorilor, indiferent de presiunea de regim la care sunt exploatate. Nu se include lungimea branșamentelor și lungimea conductelor magistrale de transport.

Fig. 7.1.1. Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor

- mii km -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=2,62%

Investițiile realizate în rețelele de transport și distribuție pentru gaze naturale au dus la o creștere a acestora cu 36% în perioada 2008-2020, de la 31,9 mii km în anul 2008 la 43,6 mii km în anul 2020, cea mai mare creștere fiind în anul 2009 (1.412 km), și cea mai mică, în 2016 (428 km).

În perioada analizată, rata medie anuală de creștere înregistrată a fost de 2,62%, ceea ce reprezintă un progres în direcția extinderii rețelelor de distribuție a gazelor naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie.

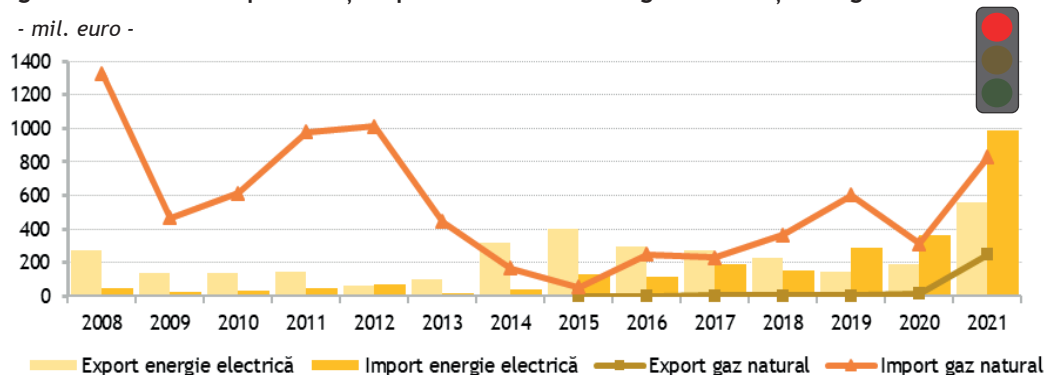
Crearea unor rețele de transport de gaze naturale la nivel regional conduce la îmbunătățirea aprovizionării unor zone deficitare, în conformitate cu noile cerințe industriale, comerciale și urbane.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.1.2. Valoarea exportului și importului de energie electrică și gaz natural, pe zone intra-UE și extra-UE

Prin evidențierea diversificării surselor de import și a destinațiilor de export, se urmărește reducerea dependenței de un anumit stat sau grup de state în relațiile comerciale externe ale României. Datele statistice de comerț internațional cu bunuri sunt esențiale pentru evidențierea în timp a orientării geografice a exporturilor și importurilor de energie electrică și gaz natural și pentru identificarea de noi piețe de aprovizionare sau de desfacere.

Fig.7.1.2. Valoarea exportului și importului României de gaz natural și energie electrică

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere: Perioada 2014-2021: Export energie electrică=8,29%, Import energie electrică=57,21%, Import gaz natural=25,83%; Perioada 2015-2021: Export gaz natural=172,98%

Tranzacțiile comerciale cu energie electrică și gaz natural au impact negativ asupra mediului, deoarece producția de energie electrică și extracția de gaze naturale produc emisii dăunătoare pentru mediu. Începând cu anul 2018, valorile importurilor intra-UE de gaz natural au înregistrat creșteri spectaculoase, pe fondul nevoilor naționale de consum tot mai mari, care nu pot fi satisfăcute din producția internă, dar și a creșterii prețurilor. Astfel, în anul 2021, importurile intra-UE de gaz natural au atins un maxim istoric de 400 milioane de euro (de 2,8 mai mult decât valoarea înregistrată în anul 2020).

Pe componenta extra-UE, importul a scăzut în perioada 2008-2015 în contextul nevoii de reducere a dependenței față de gazele din import și a exploataării resurselor interne, însă, începând cu anul 2016, din cauza reducerii rezervelor de gaze naturale și a creșterii consumului, importul extra-UE a crescut, ajungând în anul 2021 la 427 milioane euro, nivel similar cu anul 2009. Evoluția tranzacțiilor de comerț internațional cu gaz natural și dependența de importuri produc efecte negative atât asupra mediului, cât și asupra dezvoltării economice. Beneficiile sociale (de ex. încălzirea gospodăriilor pe bază de gaz natural) nu par să justifice efectele negative asupra mediului și asupra dimensiunii economice, cum ar fi crearea de dezechilibre cronice ale balanței comerciale, soldul negativ al operațiunilor de export și import fiind în continuă creștere în perioada analizată. Pe fondul crizei pandemice și a crizei economice generate de aceasta, prețurile la energie electrică și necesitățile tot mai mari de consum au condus la creșterea importurilor României de energie electrică la valori record în anul 2021 (0,8 miliarde euro pe componenta intra-UE și 0,2 miliarde euro pe componenta extra-UE), în creștere de 3 ori față de anul 2020 și de 22 de ori față de anul 2008. Exportul de energie electrică al României, deși a înregistrat creșteri semnificative (de 2 ori mai mare în 2021 față de anul anterior pe componenta intra-UE și de 7 ori mai mare pe componenta extra-UE), nu a reușit să echilibreze balanța comercială deficitară, care a ajuns la un maxim istoric de -0,4 miliarde euro în anul 2021. La nivelul UE, importul României de energie electrică, în anul 2021, reprezenta 2,8% din importul total de energie electrică al UE și doar 1,2% din exporturi, la distanță importantă de țări precum Germania (13,3%) sau Ungaria (9,5%).

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

În ceea ce privește gazul natural, România a demarat exportul în 2015, iar importul reprezenta 1,6% din importul total de gaz natural al UE în 2021, un nivel redus, comparativ cu importul Belgiei (26,1%), Italiei (20,4%) sau cel al Franței (19,3%).

7.2. ȚINTA 2030: Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale

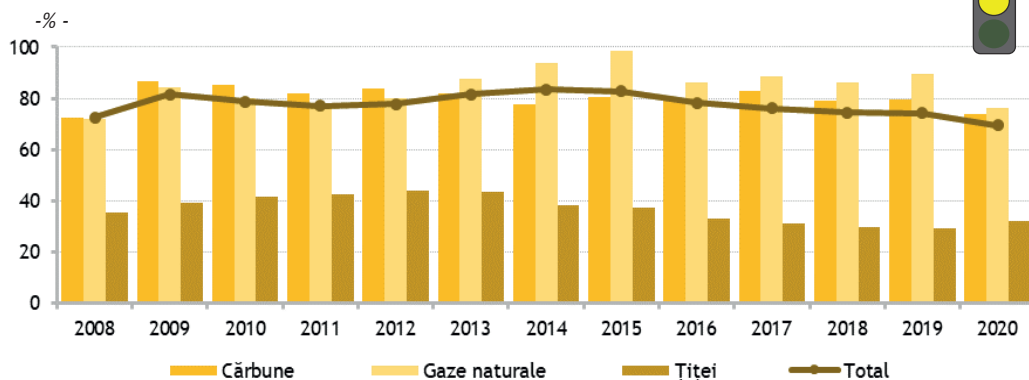
Tabelul 7.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 7.2.

Indicator adițional	Progres
Gradul de independență energetică	

7.2.1. Gradul de independență energetică

Definiție: Gradul de independență energetică reprezintă raportul dintre producția de energie primară și cantitatea de energie primară disponibilă în perioada de referință. Această cantitate se calculează prin scăderea din resursele de energie a exportului și a stocurilor la sfârșitul perioadei de referință.

Fig. 7.2.1.a. Gradul de independență energetică

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=-0,36%, cărbune=0,14%, gaze naturale=0,48%, țiței=-0,81%

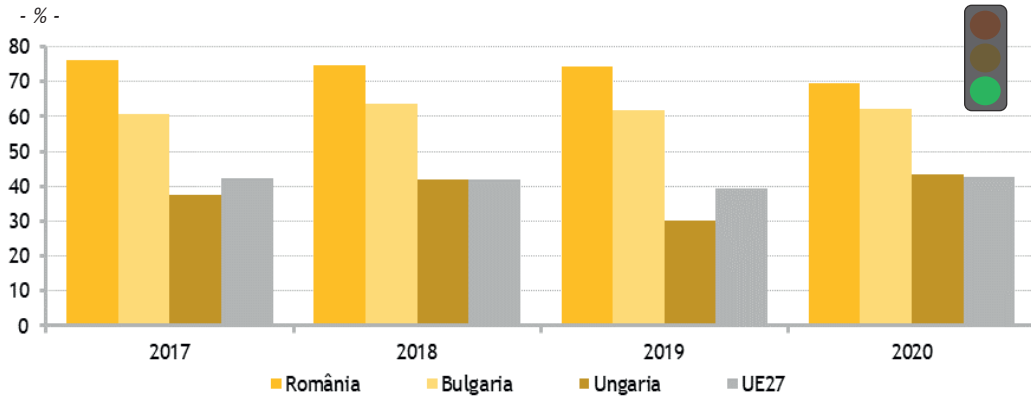
În anul 2020, gradul de independență energetică a fost de 69,5% pe total, iar, în ceea ce privește resursele de energie, acest grad a fost destul de ridicat pentru gaze naturale (76,3%) și cărbune (73,9%), dar mai scăzut pentru țiței (32,2%).

În perioada 2008-2020, gradul de independență energetică a înregistrat un trend oscilant, cea mai mare valoare fiind în anul 2014 (83,4%), după care a urmat o scădere constantă până în anul 2020, când a avut cea mai mică valoare din perioada analizată (69,5%). Pentru resurse energetice, cel mai ridicat grad de independență a fost înregistrat la gaze naturale (98,4%, în anul 2015) și cel mai redus la țiței (29,1%, în anul 2019).

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Mentținerea unui mix energetic bazat pe utilizarea eficientă a resurselor energetice proprii contribuie în mod semnificativ la îndeplinirea obiectivului de asigurare a securității energetice. Securitatea energetică a României presupune diminuarea riscului de dependență de un singur furnizor extern, iar exploatarea resurselor naționale, deși implică pe termen lung epuizarea acestora, poate asigura o producție care să acopere necesarul de consum intern.

Fig. 7.2.1.b. Gradul de independență energetică în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

În perioada analizată, gradul de independență energetică în România a fost peste nivelul UE, cu 33,7 p.p. în anul 2017 și cu 27 p.p. în anul 2020, ceea ce ne situează pe o poziție favorabilă în comparație cu celelalte state membre UE. Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, în România, nivelul indicatorului a fost mai mare cu 7,4 p.p. decât cel înregistrat în Bulgaria și cu 18,7 p.p. față de Ungaria.

Dintre statele membre UE analizate, cel mai mic grad de independență energetică a fost înregistrat în Ungaria, de 30,3% în anul 2019. În perioada 2017-2020, la nivelul UE, gradul de independență energetică a fost de aproximativ 42%.

Pentru îmbunătățirea gradului de independență energetică va fi nevoie de o creștere masivă a energiei provenite din surse regenerabile și de înlocuirea combustibililor fosili în sectorul producerii energiei termice și electrice, în industrie și în sectorul transporturilor. Tranziția către o energie curată va contribui, în timp, la scăderea prețurilor la energie, la reducerea dependenței de importuri, precum și la reducerea emisiilor atmosferice.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.3. ȚINTA 2030: Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile

Tabelul 7.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 7.3.

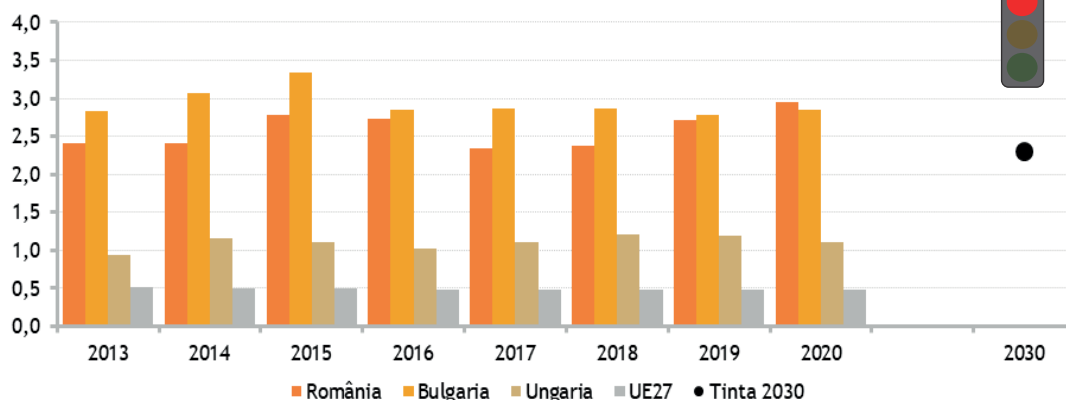
Indicator principal	Progres
Intensitatea materială	
Indicatori adiționali	Progres
RMC pe tipuri de materiale (regenerabile și neregenerabile)	
Productivitatea resurselor materiale	
DMC pe tipuri de materiale (regenerabile și neregenerabile)	

7.3.1. Intensitatea materială

Definiție: Intensitatea materială, calculată ca raport între DMC și PIB, reflectă dematerializarea economiei și impactul asupra mediului din punct de vedere al utilizării resurselor materiale.

Fig. 7.3.1. Intensitatea materială în România, unele state membre și UE

- tone/mii euro -

Notă: Pentru calculul indicatorului a fost folosit PIB-ul în prețuri constante anul 2015.

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: RO=2,88%, UE27=-0,86%

Indicatorul evaluează consumul pe tot parcursul ciclului de viață al resurselor materiale în raport cu beneficiul furnizat, oferind o măsură a eficienței acestora.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

În România, intensitatea materială a înregistrat o creștere de la 2,4 tone/1.000 euro în anul 2013 la 2,9 tone/1.000 euro în anul 2020, ceea ce reflectă o anumită presiune asupra mediului din punct de vedere al utilizării resurselor. Cea mai mare valoare a intensității a fost înregistrată în anul 2020 (2,94 tone/1.000 euro), iar cea mai scăzută, în anul 2017 (2,37 tone/1.000 euro).

În anul 2020, comparativ cu statele membre și media UE, România a înregistrat un nivel al intensității materiale mai ridicat.

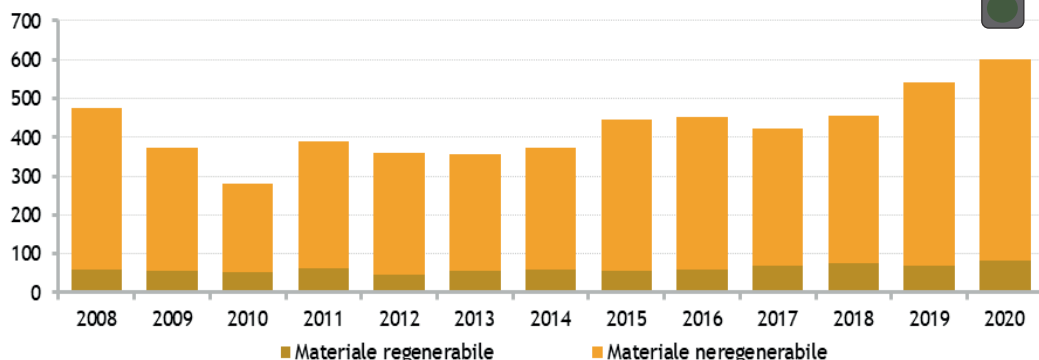
Rata medie anuală de creștere, în perioada 2013-2020, a fost de 2,88% pentru România, în timp ce la nivelul UE a fost de -0,86%. Pentru a atinge ținta 2030, de 2,30 tone/1000 euro, ar fi necesară o rată medie anuală de creștere de -0,27%.

7.3.2. RMC pe tipuri de materiale (regenerabile și neregenerabile)

Definiție: Consumul intern de materii prime (RMC) cuprinde cantitatea de materiale (extracția internă și importurile) necesară pentru obținerea produselor finale utilizate de gospodării, administrație publică sau instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor sau utilizate pentru formarea brută de capital. Indicatorul RMC este cunoscut și sub denumirea de „*amprenta materială*”.

Fig. 7.3.2.a. RMC pe tipuri de materiale

- mil. tone -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: materiale regenerabile=2,74%, materiale neregenerabile=1,86%, total=1,97%

În perioada 2008-2020, RMC a avut o evoluție oscilantă, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2020 (602,19 milioane tone), iar cea mai mică, în anul 2010 (279,67 milioane tone).

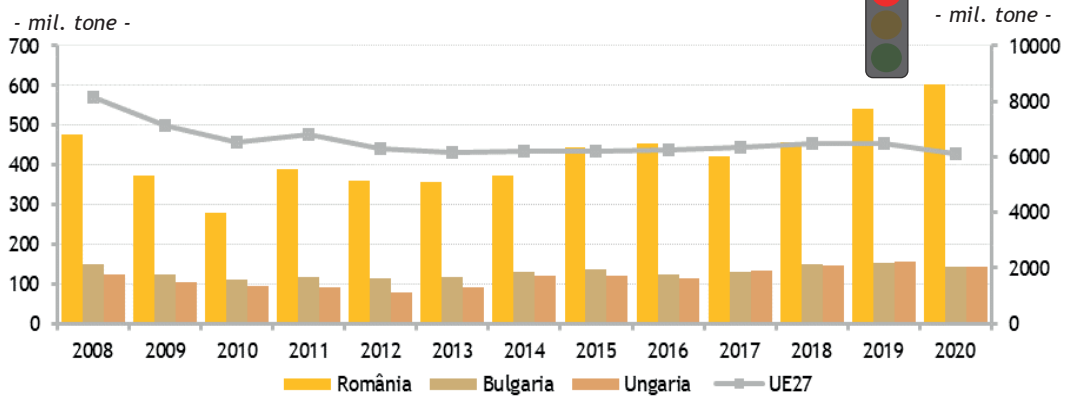
RMC din resurse neregenerabile a avut, în medie, o pondere de 85,1% în total materii prime consumate pe întreaga perioadă analizată. Evoluția RMC din resurse regenerabile variază de la un an la altul în funcție de condițiile naturale, având o pondere medie în consumul total de 14,9% în perioada 2008-2020.

Din punct de vedere al impactului de mediu, RMC este dominat de resursele naturale neregenerabile, această situație reprezentând un aspect negativ, deoarece un consum excesiv al acestora conduce la degradarea mediului și la epuizarea resurselor.

Comparativ cu Bulgaria și Ungaria, România a înregistrat cel mai mare nivel al RMC pe toată perioada analizată. În anul 2020, față de anul 2008, au fost înregistrate creșteri în România (26,4%) și Ungaria (16,9%), iar, în Bulgaria, nivelul RMC a scăzut cu 3,7%.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Fig. 7.3.2.b. RMC în România, alte state membre și UE

Notă: Datele pentru UE27 sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INS, Eurostat

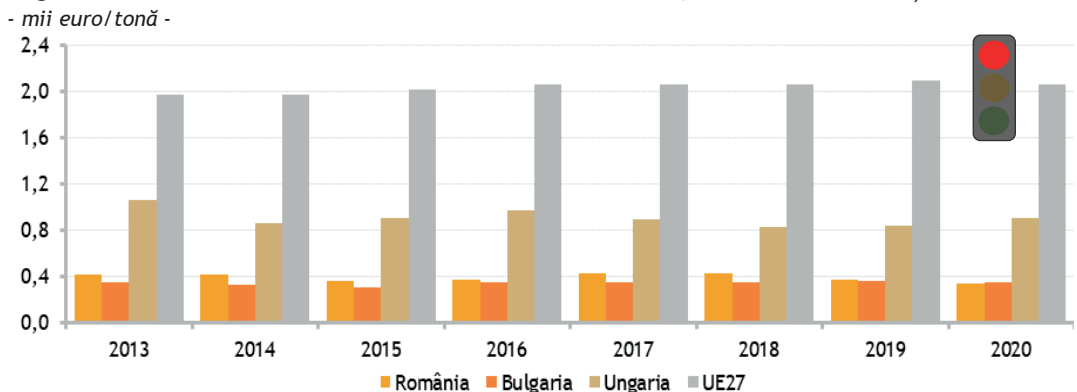
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: România=1,97%, Bulgaria=-0,32%, Ungaria=1,31%, UE27=-2,37%

Rata medie anuală de creștere pentru RMC, în perioada 2008-2020, a fost de -1,97% în România, în timp ce la nivelul UE a fost de -2,37%

7.3.3. Productivitatea resurselor materiale

Definiție: Productivitatea resurselor materiale, definită ca raport între PIB la prețurile constante și DMC, măsoară cantitatea totală de materiale prime utilizate direct de către o economie.

Fig. 7.3.3. Productivitatea resurselor materiale în România, alte state membre și UE

Notă: Pentru calculul indicatorului a fost folosit PIB-ul în prețuri constante anul 2015.

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: România=-2,82%, Bulgaria=-0,08%, Ungaria=-2,22%, UE27=0,7%

Nivelul productivității resurselor materiale depinde de o serie de factori, cum ar fi: gradul de înzestrare cu resurse naturale al unei țări, structura economiei, prețul materiilor prime, competitivitatea economiei naționale etc.

În România, cea mai mare valoare a productivității materiale a fost înregistrată în anul 2017 (0,43 mii euro/tonă), iar cea mai scăzută, în anul 2020 (0,34 mii euro/tonă), aceasta fiind determinată de pandemia de COVID-19.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

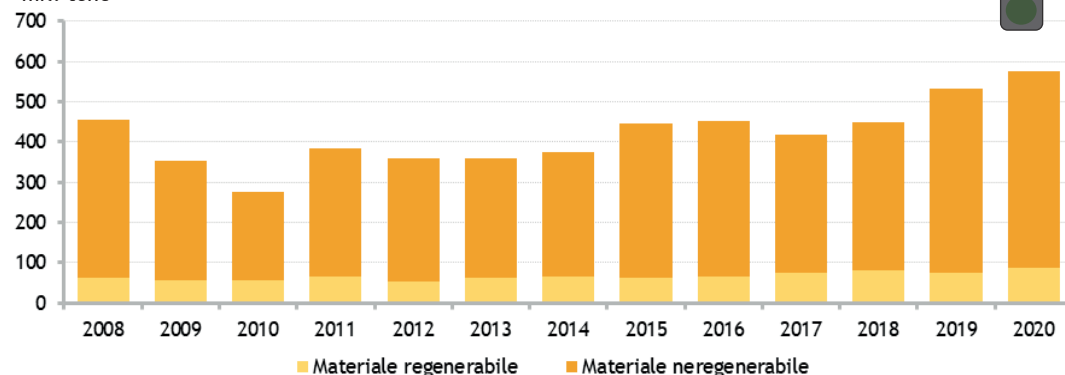
În anul 2020, România a înregistrat un nivel al productivității resurselor materiale mai scăzut față de Bulgaria, Ungaria și media UE. În statele membre analizate, în perioada 2013-2020, cea mai mare productivitate a resurselor naturale a fost înregistrată în Ungaria (1,06 mii euro/tonă în anul 2013), iar cea mai mică, în Bulgaria (0,3 mii euro/tonă în anul 2015).

7.3.4. DMC pe tipuri de materiale (regenerabile și neregenerabile)

Definiție: Consumul intern de materiale (DMC) cuprinde cantitatea totală de materiale utilizate direct în economie (extracția internă utilizată plus importurile, din care se exclud materialele exportate).

Fig. 7.3.4.a. DMC pe tipuri de materiale

- mil. tone -

Sursa datelor: INS

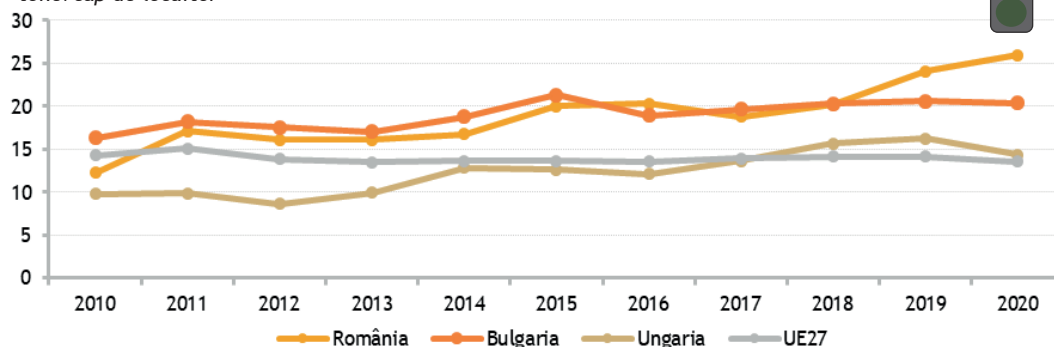
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: materiale regenerabile=2,73%, materiale neregenerabile=1,82%, total=1,96%

În anul 2020, DMC a avut cea mai mare valoare din perioada analizată, fiind în creștere cu 7,7% față de anul 2019. În ceea ce privește DMC pe tipuri de materiale, regenerabile și neregenerabile, se poate observa că, în medie, 83,7% reprezintă DMC din resurse neregenerabile, ceea ce constituie o provocare atât pentru protecția mediului, cât și pentru tendințele viitoare de dezvoltare ale României. Provocările țin de adaptarea României la noile tehnologii și procese de producție cu eficiență crescută, prin implementarea modelelor de producție și consum durabile, inclusiv a tehnologiilor eco-eficiente care să răspundă nevoilor cetățenilor. Evoluția DMC din resurse regenerabile variază de la un an la altul în funcție de condițiile naturale, având în medie o pondere în consumul total de materiale de 16,1% în perioada analizată.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Fig. 7.3.4.b. DMC în România, alte state membre și UE

- tone/cap de locuitor -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=6,42%, UE27=-0,44%

În perioada 2010-2020, DMC în țările analizate a crescut, existând diferențe mari de la o țară la alta în evoluția acestuia. Creșterea DMC are un impact negativ semnificativ asupra mediului: epuizarea resurselor, poluare, degradarea solului și modificarea biodiversității.

România, comparativ cu țările vecine, în perioada analizată, a înregistrat în medie un DMC mai mare față de Ungaria (cu 6,54 tone/cap de locuitor) și mai mic față de Bulgaria (cu 0,14 tone/cap de locuitor). Diferențele dintre țări sunt influențate de structura economiei și de condițiile climatice, de densitatea populației și de bogăția resurselor naturale. În anul 2020, DMC înregistrat în România a fost de 25,96 tone/cap de locuitor, peste nivelul UE, cu 12,38 tone/cap de locuitor.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.4. ȚINTA 2030: Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi

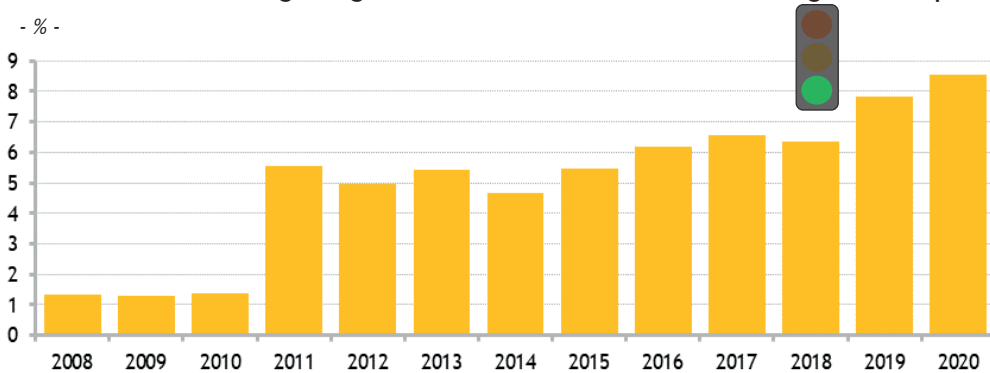
Tabelul 7.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 7.4.

Indicatori principali	Progres
Ponderea energiei regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi	
Consumul final energetic pe tipuri de purtători de energie	
Indicatori adiționali	Progres
Număr de vehicule electrice și hibride înmatriculate	
Consumul de biocombustibil ca procent din consumul total de combustibil folosit în transport	
Valoarea exportului și importului de vehicule electrice și hibride	

7.4.1. Ponderea energiei regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi

Sursele regenerabile de energie (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii) constituie alternative la combustibilii fosili, contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de cele de petrol și gaze.

Fig. 7.4.1.a. Ponderea energiei regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2020: RO=16,65%

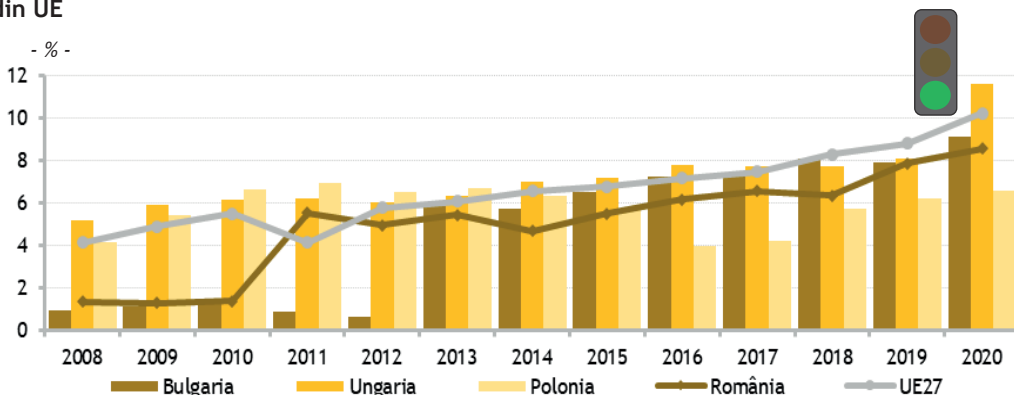
OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Pentru România, în perioada 2008-2020, performanțele de mediu din sectorul de transport sunt semnificative, în anul 2020, ponderea energiei regenerabile ajungând la 8,54%, cu 7,2 p.p. mai mult decât în anul 2008 și cu 0,7 p.p. mai mult decât în anul 2019.

Conform Directivei 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, fiecare stat membru trebuia să se asigure că ponderea energiei din surse regenerabile utilizată în toate formele de transporturi în 2020 reprezintă cel puțin 10% din consumul final de energie în transporturi.

În anul 2020, România s-a situat cu 1,46 p.p. sub nivelul de 10% stabilit prin Directiva mai sus menționată, nivel posibil de atins în anii imediat următori prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (16,65%).

Fig. 7.4.1.b. Ponderea energiei regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi din UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=16,65%, UE27=7,84%,
perioada 2011-2020: RO=4,94%, UE27=10,64%

În România, la fel ca în majoritatea țărilor din UE, ponderea energiei din surse regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi a crescut, apropiindu-se de nivelul UE.

În anul 2020, România, cu 8,54% pondere a energiei regenerabile în totalul consumului de energie în transporturi, s-a situat aproape de nivelul UE (10,2%), sub nivelul Bulgariei (9,1%) și al Ungariei (11,6%), dar peste nivelul Poloniei (6,6%).

7.4.2. Consumul final energetic pe tipuri de purtători de energie

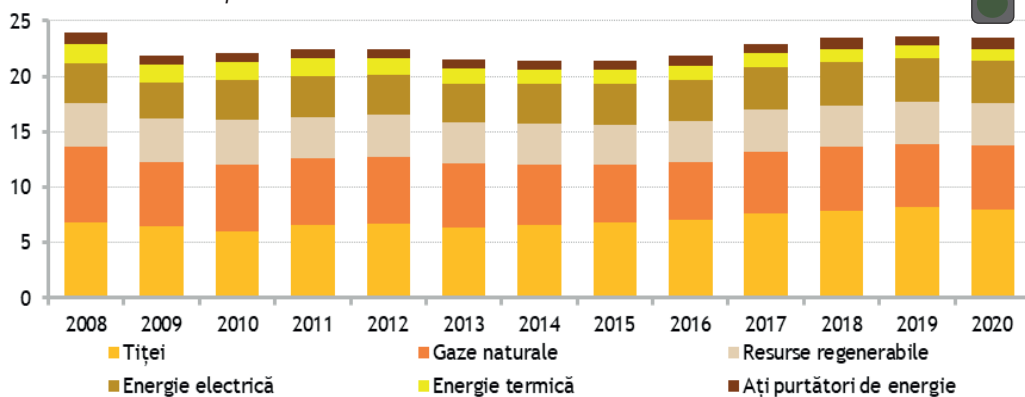
Definiție: Indicatorul măsoară consumul final de energie, excluzând toate utilizările non-energetice ale purtătorilor de energie; acoperă doar energia consumată de utilizatorii finali, cum ar fi industria, transporturile, gospodăriile, serviciile și agricultura; exclude consumul de energie al sectorului energetic în sine și pierderile care apar în timpul transformării și distribuției energiei.

Consumul final energetic se determină prin însumarea cantităților de purtători de energie utilizate de către consumatorii finali în activitatea economică desfășurată în perioada de referință.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Fig. 7.4.2.a. Consumul final energetic pe tipuri de purtători de energie

- mil. tone echivalent petrol -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,17%

În perioada 2008-2020, consumul final energetic a avut o evoluție oscilantă, înregistrându-se un maxim de 23,9 milioane tone echivalent petrol în anul 2008 și un minim de 21,5 milioane tone echivalent petrol în anul 2014, după care a urmat o creștere constantă până în anul 2019.

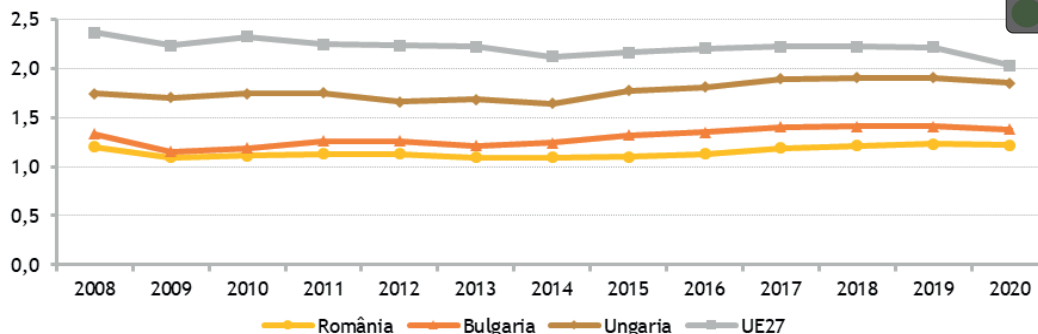
Indicatorul a înregistrat, în perioada analizată, o rată medie anuală de creștere de -0,17%.

Pe purtători de energie, în anul 2020, cea mai mare pondere în consumul final energetic a fost deținută de Țiței (33,8%), urmată de gazele naturale (24,9%) și resursele regenerabile (16,4%).

În România, consumul final energetic din resurse regenerabile și biocombustibili a avut valori relativ ridicate, ceea ce reprezintă un avantaj privind gradul de exploatare al sistemul energetic național.

Fig. 7.4.2.b. Consumul final energetic pe cap de locuitor, în România, alte state membre și UE

- tone echivalent petrol/locuitor -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,14%, UE27=-1,25%

La nivelul UE, consumul final energetic pe cap de locuitor a scăzut cu 14% în anul 2020, față de anul 2008. În România, comparativ cu UE, nivelul indicatorului a fost mai mic cu 1,16 tone echivalent petrol/locuitor în anul 2008 și cu 0,81 tone echivalent petrol/locuitor în anul 2020. De asemenea, în toată perioada analizată, consumul final energetic pe cap de locuitor a fost sub nivelul celui înregistrat în Bulgaria și Ungaria. În perioada 2008-2020, indicatorul a avut o evoluție crescătoare atât în România (1,6%), cât și în țările vecine, Bulgaria (3,8%) și Ungaria (6,3%).

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

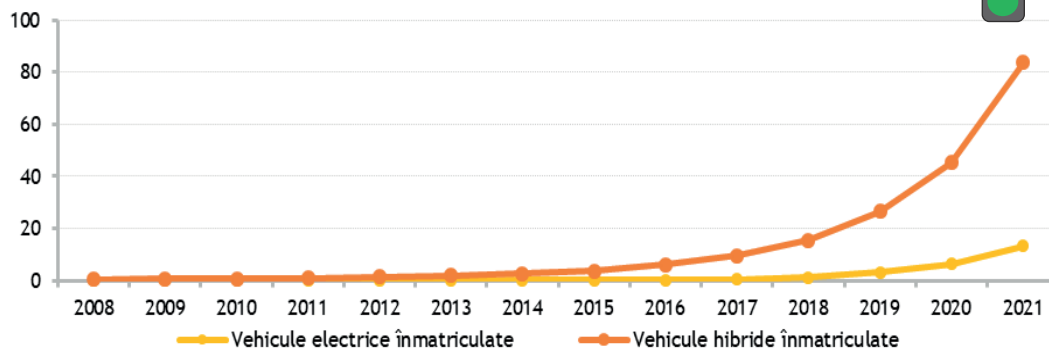
7.4.3. Număr de vehicule electrice și hibride înmatriculate

Definiție: Vehiculele rutiere înmatriculate reprezintă vehiculele rutiere care primesc autorizare să circule pe drumurile publice, pe baza înregistrării lor în evidența organelor competente cu supravegherea circulației. Nu sunt incluse tramvaiele, troleibuzele și vehiculele militare.

Vehiculele denumite generic electrice sau hibride sunt definite ca fiind acele vehicule a căror tracțiune se bazează fie exclusiv pe motoare electrice alimentate de baterii de acumulatori, fie pe un sistem hibrid cu motoare convenționale și electrice.

Fig. 7.4.3. Numărul vehiculelor electrice și hibride înmatriculate

- mii vehicule -

Sursa datelor: MAI

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: vehicule electrice înmatriculate=86,61%,
vehicule hibride înmatriculate=49,80%

În perioada 2008-2021, în România, numărul de vehicule electrice și hibride înmatriculate a avut o rată medie anuală de creștere de 86,61% pentru vehicule electrice și de 49,80% pentru vehiculele hibride. În anul 2021, a fost înregistrat cel mai mare număr de vehicule electrice (6.903) și hibride (38.531).

Cu toate că numărul de vehicule electrice și hibride înmatriculate a crescut exponențial în ultimii ani, numărul acestora rămâne încă scăzut în comparație cu numărul de vehicule cu tracțiune clasică înmatriculate.

În anul 2020, ponderea vehiculelor cu tracțiune electrică a fost de 0,07% din totalul vehiculelor înmatriculate în România, iar ponderea vehiculelor cu tracțiune hibridă a fost de 0,44% din totalul vehiculelor înmatriculate în România.

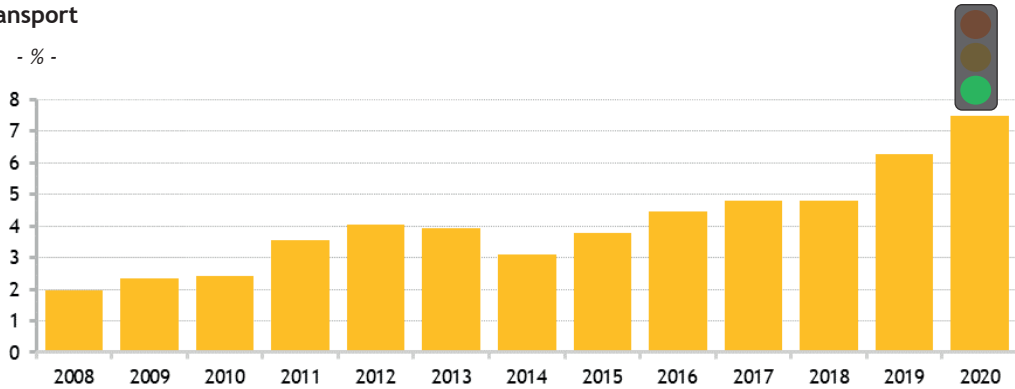
7.4.4. Consumul de biocombustibil ca procent din consumul total de combustibil folosit în transport

Consumul total de combustibil folosit în transport este dat de cantitatea de combustibil consumată în toate activitățile de transport, indiferent de sectorul economic din care face parte respectiva activitate.

Biocombustibilii folosiți în transport se referă la biocombustibilii lichizi pentru transport proveniți din biomasă.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Fig. 7.4.4. Consumul de biocombustibil ca procent din consumul total de combustibil folosit în transport

Sursa datelor: INS

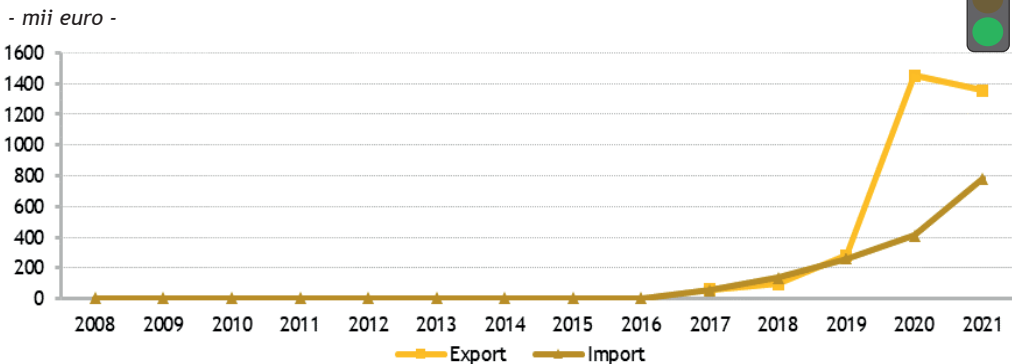
Rată medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=11,70%

În perioada analizată, ponderea consumului de biocombustibil în consumul total de combustibil folosit în transport a înregistrat un trend crescător, cu excepția anului 2014, când s-a înregistrat singura scădere din întreaga serie (3,1%). Astfel, în anul 2020, s-a înregistrat o creștere cu 1,18 p.p. față de anul 2019 și cu 5,49 p.p. față de anul 2008. Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2020 (11,70%), ponderea consumului de biocombustibil în consumul total de combustibil folosit în transport ar putea ajunge în anul 2030 la 22,6%.

7.4.5. Valoarea exportului și importului de vehicule electrice și hibride

Transportul electric reprezintă o soluție la problema poluării mediului înconjurător. Importul de vehicule electrice poate contribui la creșterea calității aerului din orașe, prin urmare indicatorul propus este relevant pentru această țintă a SNDDR. Producția și exportul de vehicule electrice și hibride relevă contribuția României la implementarea direcțiilor strategice globale privind protecția mediului.

Fig. 7.4.5.a. Valoarea exportului și importului de vehicule electrice și hibride

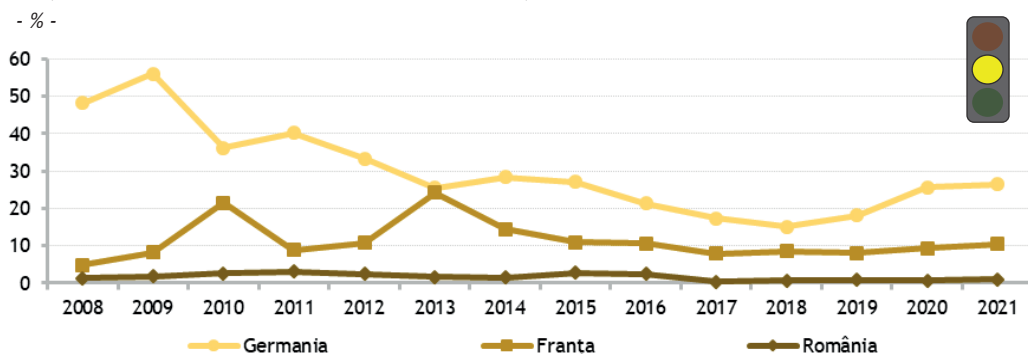
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2017-2021: RO Export: 118,45%, RO Import: 95,16%

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Dacă, până în anul 2016, importul și producția (în consecință și exportul) de vehicule electrice și hibride erau nesemnificative, începând cu anul 2017, producția și exportul acestor produse au cunoscut o dezvoltare exponențială datorită, în principal, unui număr redus de producători și exportatori din România de mașini electrice și hibride. Astfel, exporturile au ajuns la 1,5 miliarde euro în anul 2020 și la 1,4 miliarde euro în anul 2021, generând excedent comercial de un miliard de euro în 2020 și de 0,6 miliarde euro în 2021. Producția și exportul au fost ușor încetinite în anul 2021, pe fondul crizei de semiconductori de pe piața mondială. În plus, pentru reducerea emisiilor poluante, în marile orașe s-au desfășurat unele acțiuni care au încurajat importurile și achiziția de vehicule electrice și hibride pentru transportul în comun (achiziții publice) și autovehicule personale (programul Rabla). În anul 2021, importurile au ajuns la cca. 0,8 miliarde euro (de 1,9 ori mai mari decât cele înregistrate în anul 2020). Creșterea numărului de vehicule electrice în circulație conduce la reducerea emisiilor poluante.

Fig. 7.4.5.b. Ponderea importului de vehicule electrice și hibride al României, Germaniei și Franței în importul total de vehicule electrice și hibride al UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Germania=-4,48%, Franța=6,13%, România=-2,79%

Deși importurile de vehicule electrice și hibride ale României au cunoscut evoluții spectaculoase în ultimii ani, România nu se află în topul țărilor importatoare din UE. În anul 2021, importul României reprezenta 0,9% din importurile totale ale UE de vehicule electrice și hibride. Unii dintre cei mai importanți importatori la nivelul UE sunt Germania (26,5%) și Franța (10,4%).

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.5. ȚINTA 2030: Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor

Tabelul 7.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 7.5.

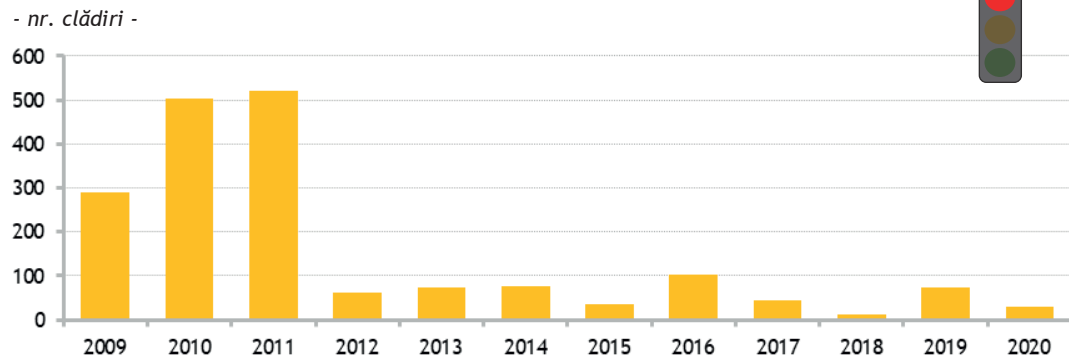
Indicatori adiționali	Progres
Numărul de clădiri rezidențiale reabilitate termic	
Sprijin financiar pentru Programul Casa Verde	
Prețul la export raportat la prețul la import pentru energia electrică, pe total și detaliat pe țări partenere	

7.5.1. Numărul de clădiri rezidențiale reabilitate termic

Definiție: Indicatorul oferă informații privind numărul de clădiri rezidențiale reabilitate termic prin Programul național multianual privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe derulat conform OUG 18/2009, cu modificările și completările ulterioare.

Reabilitarea termică înseamnă creșterea performanței energetice a clădirilor prin aplicarea de materiale termoizolante pe pereții exteriori, a unui planșeu peste subsol, pe terase și prin modernizarea instalațiilor de încălzire, înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare cu altele mai performante energetic.

Fig. 7.5.1. Numărul de clădiri rezidențiale reabilitate termic

Sursa datelor: MDLPA

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2020: RO=-18,91%

Reabilitarea termică a clădirilor rezidențiale contribuie la creșterea calității vieții prin sporirea eficienței energetice, reducerea consumului de combustibil utilizat la prepararea agentului termic pentru încălzire și a pierderilor de căldură și îmbunătățirea aspectului urbanistic al localităților.

La nivelul anului 2020, față de anul 2009, numărul de clădiri rezidențiale reabilitate termic a avut o scădere de 90%, pe fondul modificărilor prevederilor legislative, precum și a reducerii fondurilor aprobate pentru acest program.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

În perioada 2009-2020, cel mai mare număr de clădiri rezidențiale reabilitate termic a fost în anul 2011 (521 clădiri), iar cel mai mic a fost în anul 2018 (12 clădiri). Evoluția indicatorului, în perioada analizată, cu o rată medie anuală de creștere de -18,9%, reprezintă o tendință nefavorabilă, de îndepărtare față de îndeplinirea obiectivului privind creșterea eficienței energetice.

Reabilitarea termică a clădirilor rezidențiale asigură reducerea cantității de energie utilizate de consumatorii finali, cu efect direct în scăderea costurilor cu încălzirea, situație care aduce beneficii multiple gospodăriilor. De asemenea, creșterea eficienței energetice a clădirilor are o contribuție substanțială la atingerea obiectivelor legate de reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de îmbunătățirea calității aerului.

7.5.2. Sprijin financiar pentru Programul Casa Verde

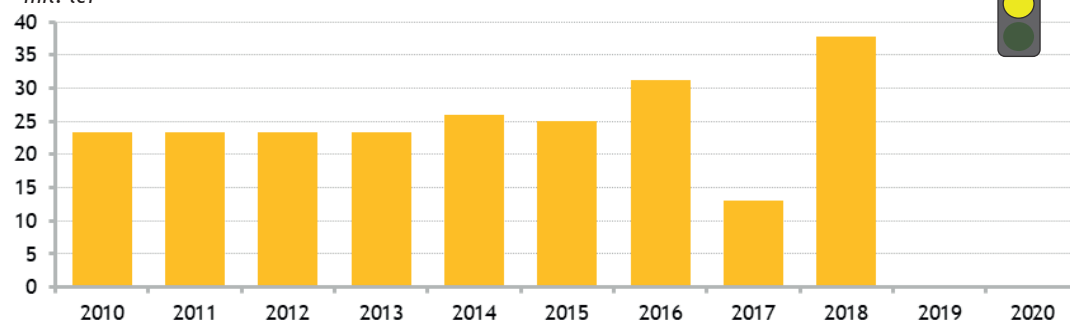
Definiție: Indicatorul oferă informații privind sumele acordate persoanelor fizice, din fonduri nerambursabile, pentru instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire.

Casa Verde este un program din România pentru instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, gestionat de AFM.

Programul Casa Verde se adresează doar persoanelor fizice care au domiciliul pe teritoriul României și care sunt proprietarii imobilului unde se va instala sistemul de încălzire. Imobilul în cauză nu trebuie să facă obiectul unui litigiu în curs, vreunei revendicări sau unei proceduri de expropriere.

Fig. 7.5.2. Sprijin financiar pentru Programul Casa Verde

- mil. lei -

Notă: În anii 2009 și 2020 fondurile alocate Programului Casa Verde au fost blocate.

Sursa datelor: AFM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2018: RO=6,18%

Scopul *Programului Casa Verde* îl reprezintă creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin diminuarea consumului de energie și prin utilizarea surselor regenerabile.

În perioada 2008-2018, sprijinul financiar pentru Programul Casa Verde a avut o evoluție oscilantă, cu un minim de 13,1 milioane lei în anul 2017 și un maxim de 37,7 milioane lei în anul 2018. Rata medie anuală de creștere, în perioada analizată, a fost de 6,18%, ceea ce semnifică un progres în domeniul creșterii eficienței energetice.

Prin acest program se urmărește valorificarea durabilă a resurselor naturale, se asigură îmbunătățirea calității aerului prin reducerea gradului de poluare cauzată de arderea combustibililor fosili utilizați pentru producerea energiei termice. Un alt avantaj important este că acest program contribuie la diminuarea cheltuielilor necesare cu întreținerea casei, având astfel un impact pozitiv asupra nivelului de trai.

Promovarea unor politici sectoriale care să asigure securitatea energetică, prin creșterea ponderii surselor de energie regenerabile și integrarea acestora în structura sistemului energetic național, contribuie la dezvoltarea sustenabilă și decarbonizarea sectorului energetic.

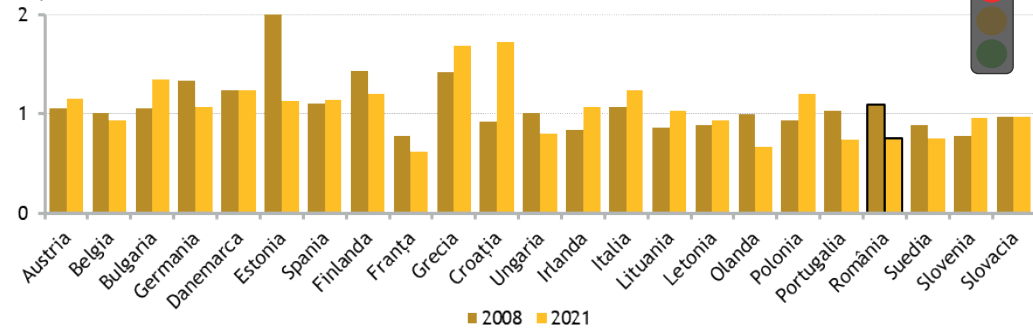
OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.5.3. Prețul la export raportat la prețul la import pentru energia electrică, pe total și detaliat pe țări partenere

Prețul la import raportat la prețul la export pentru energia electrică este relevant pentru analiza eficienței tranzacțiilor comerciale externe cu energie electrică ale unui stat.

Fig. 7.5.3. Prețul la export raportat la prețul la import pentru energia electrică

- raport de schimb -

Sursa datelor: Eurostat

Comparativ cu anul 2008, România a înregistrat o reducere a eficienței tranzacțiilor internaționale cu energie electrică în anul 2021. Astfel, raportul de schimb, respectiv raportul dintre prețul la export și prețul la import, s-a redus și a devenit subunitar (de la 1,1 în 2008 la 0,8 în 2021).

Creșterile prețurilor energiei electrice tranzacționate pe toate categoriile de piețe administrate de OPCOM în anul 2017, față de anul 2016, s-au reflectat în creșteri ale prețurilor medii de vânzare a energiei electrice destinate atât clienților din piața concurențială, cât și celor din piața reglementată. Creșterea prețului energiei electrice importate a determinat reducerea raportului de schimb la un nivel inferior prețului practicat pentru tranzacțiile de export, fapt ce a condus la reducerea competitivității României pe piețele externe.

Din anul 2017, a existat o volatilitate crescută a prețurilor de deficit și excedent pe piața de echilibrare, pe fondul unor factori de influență favorizanți precum condiții meteo extreme, resurse hidro diminuate, strategia de tranzacționare a cantităților de energie electrică, strategiile de ofertare ale producătorilor din surse regenerabile etc.

Creșterea prețului energiei, începând din anul 2021, legată de creșterea prețurilor angro ale energiei la nivel mondial, a început în urma pandemiei de COVID-19 și a cererii internaționale în creștere. Întrucât UE importă o mare parte din energia sa, creșterea prețurilor de import din 2021 a avut impact atât asupra prețurilor de producție, cât și asupra prețurilor de consum.

Între decembrie 2020 și decembrie 2021, prețul de import al energiei în zona euro a crescut de peste două ori. Această creștere a fost fără precedent, deoarece prețurile importurilor de energie, chiar dacă sunt destul de volatile, nu se modifică, în general, cu mai mult de aproximativ 30% în cursul unui an.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.6. ȚINTA 2030: Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură

Tabelul 7.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 7.6.

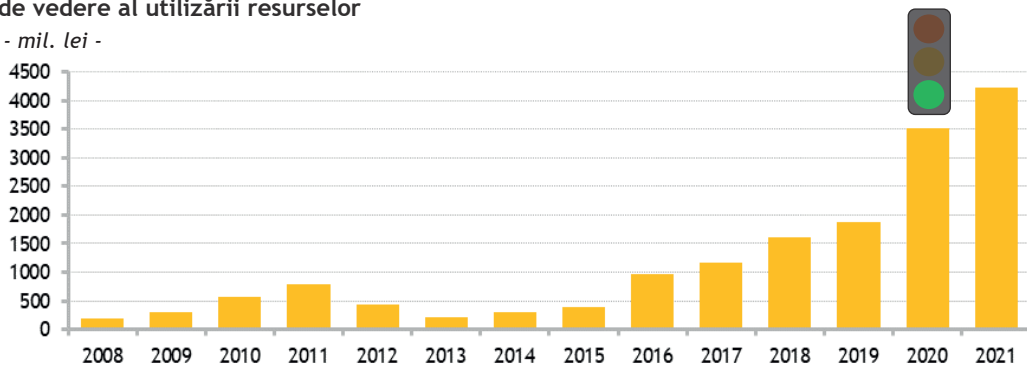
Indicatori principali	Progres
Valoarea producției de echipamente de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor	
Ponderea consumului total de energie finală provenită din surse regenerabile de energie	

7.6.1. Valoarea producției de echipamente de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor

Definiție: Echipamentele de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor sunt considerate acele echipamente concepute în scopul reducerii impactului negativ asupra mediului în raport cu echipamentele de transport convenționale.

Fig. 7.6.1. Valoarea producției de echipamente de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor

- mil. lei -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=27,24%

În perioada analizată, valoarea producției de echipamente de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor a avut un trend crescător, de la 184 milioane lei în anul 2008, la 4.214 milioane lei în anul 2021.

Valoarea producției de echipamente de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, în perioada 2008-2021, a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 27,24%, ceea ce semnifică un progres în direcția creșterii ponderii energiei electrice în totalul consumului din transporturi.

Evoluția valorii producției de echipamente de transport electrice și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor are influență și asupra ODD 11 (orașe și comunități durabile), care are ca scop dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane, o tendință crescătoare a acestora indicând progresul către îmbunătățirea calității aerului.

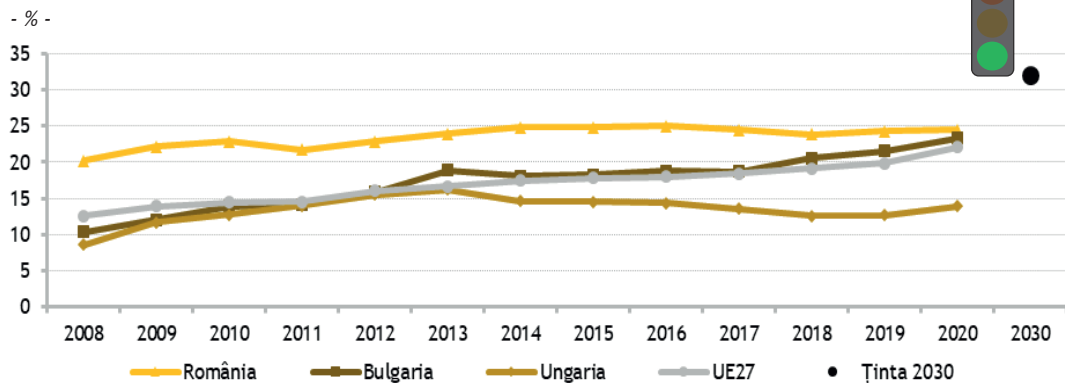
OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

7.6.2. Ponderea consumului de energie regenerabilă în consumul final de energie

Consumul final brut de energie este energia utilizată de consumatorii finali plus pierderile din rețea și autoconsumul centralelor electrice.

Energia regenerabilă este considerată energia ce provine din surse care fie că se regenerează de la sine în scurt timp, fie sunt surse inepuizabile. Sursele regenerabile de energie pot fi grupate în cinci categorii: solare, eoliene, acvatice, geotermale și biomasa.

Fig. 7.6.2. Ponderea consumului de energie regenerabilă în consumul final de energie, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,61%, UE27=4,82%

În România, ponderea surselor regenerabile în consumul final de energie a crescut de la 20,2% în anul 2008 la 24,5% în anul 2020. În comparație cu nivelul UE, ponderea surselor regenerabile în consumul final de energie a fost mai mare cu 7,6 p.p. în anul 2008 și cu 2,4 p.p. în anul 2020. Dintre statele membre analizate, în anul 2020, România a avut cea mai ridicată pondere a resurselor regenerabile în consumul final de energie (24,4%), fiind urmată de Bulgaria (23,3%) și Ungaria (13,9%).

În perioada 2008-2020, nivelul indicatorului în România a crescut doar cu 4,3 p.p., în timp ce în Bulgaria a crescut cu 13 p.p., iar în Ungaria cu 5,3 p.p.

În situația în care rata medie anuală de creștere, de 1,61%, din perioada 2008-2020, se menține, se estimează că ținta de 32% va fi atinsă de România în anul 2036. Pentru a atinge ținta în anul 2030, rata anuală de creștere necesară este de 2,11%, ca urmare, se impun eforturi suplimentare pentru promovarea producerii energiei din surse regenerabile.

La nivelul UE, dacă rata medie anuală de creștere, de 4,82%, din perioada 2008-2020, se menține, ținta 2030 ar putea fi atinsă în anul 2027.

Utilizarea surselor regenerabile de energie contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluării, acestea fiind esențiale pentru eforturile pe termen lung de atenuare a schimbărilor climatice, cu un rol tot mai important în îmbunătățirea securității energetice.

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

- Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor pentru România, în perioada 2011-2020, a depășit nivelul UE, înregistrând un maxim de 7,9% în anul 2017, cu 5,3 p.p. peste nivelul UE.
- În România, VNB pe locuitor a fost de 11.139 euro în anul 2020, de 2,7 ori mai mic decât nivelul UE și de 1,6 ori mai mare decât valoarea înregistrată în anul 2008.
- Deficitul balanței comerciale cu bunuri și servicii a României, în anul 2021, a atins un maxim de 13,9 miliarde euro, comerțul intra-UE cu bunuri și servicii generând 78,5% din acest deficit.
- VAB realizat de IMM a reprezentat cca. o cincime din PIB în perioada 2008-2019, sectorul servicii fiind cel mai important, cu peste o treime din VAB realizat de IMM.
- Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de numai 24,6% în anul 2020, cu 0,2 p.p. sub valoarea înregistrată în anul 2008 și cu 6,9 p.p. sub nivelul UE. Rata de ocupare a persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 54 de ani a depășit nivelul UE încă din anul 2013, în anul 2020 fiind cu 0,9 p.p. peste nivelul UE.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

- Rata șomajului BIM a fost de 5,0% în anul 2020, cu 0,6 p.p. sub valoarea înregistrată în anul 2008 și cu 2,1 p.p. peste nivelul UE.
- Rata sărăciei în muncă a fost de 14,9% în anul 2020, cu 2,8 p.p. sub valoarea înregistrată în anul 2008 și cu 6,1 p.p. peste nivelul UE.
- Întreprinderile mici și mijlocii au înregistrat deficit comercial în perioada 2008-2020, în creștere de la un an la altul, astfel că, în anul 2020, acesta a fost cu 96% mai mare decât cel înregistrat în anul 2010, pe fondul dinamicilor mai mari la import (88%), în comparație cu exportul (82%).
- Câștigul salarial mediu net lunar în cercetare-dezvoltare a fost de 5.566 de lei în anul 2020, în creștere cu 10% față de anul 2019 și de 3,8 ori mai mare față de valoarea înregistrată în anul 2008.
- Ponderea în PIB a turismului în anul 2019 a fost de numai 3,0%, în creștere cu 1,1 p.p. față de anul 2008.
- Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică au fost de 9.143 de unități în anul 2021, de 1,9 ori mai multe decât cele înregistrate în anul 2008.
- Intermedierea financiară în ultimii 3 ani s-a înscris pe un trend ușor crescător, anul 2021 înregistrând o creștere de 0,8 p.p. față de anul 2020.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.1. **ȚINTA 2030:** Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE, pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, în paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației

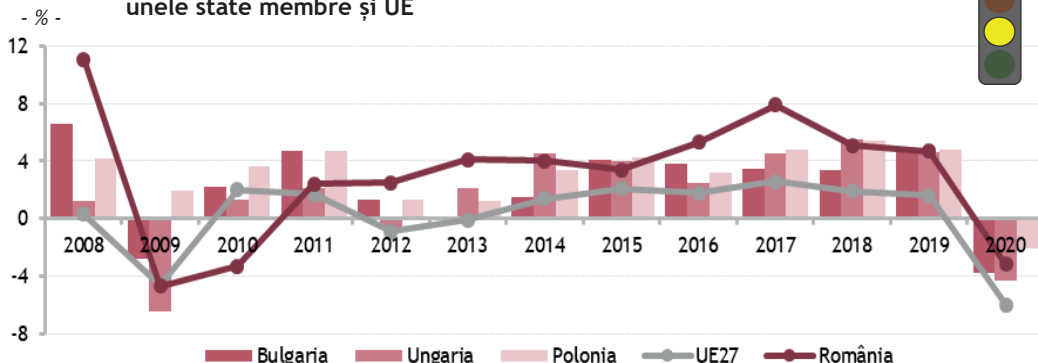
Tabel 8.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 8.1.

Indicator principal	Progres
Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor	
Indicatori adiționali	Progres
Venitul național brut pe locuitor	
Valoarea soldului balanței comerciale cu bunuri și servicii a României, pe zone intra-UE și extra-UE	

8.1.1. Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor

PIB este principalul indicator de măsurare a economiei naționale și este definit ca valoarea tuturor bunurilor și serviciilor produse în economie, mai puțin valoarea acelor bunuri sau servicii folosite în crearea lor. Populația totală, aferentă anilor de comparație, reprezintă populația rezidentă (stabilă) la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor, runda 2011.

Fig. 8.1.1. Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor, în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Evoluția indicatorului a fost foarte diferită de la an la an și de la țară la țară. Scăderi importante s-au înregistrat în anul 2009 pentru majoritatea țărilor analizate (cu excepția Poloniei), pe fondul crizei economice și financiare globale, și în anul 2020, când ratele au fost negative pentru toate țărilor analizate, variind de la -4,3% în Ungaria, până la -2,1% în Polonia, scăderi cauzate de pandemia de COVID-19. România și-a revenit mai greu față de țările vecine după criza economică și financiară globală din 2008-2009, astfel că, în anul 2010, rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor în România era în continuare negativă (-3,3%), cu 5,3 p.p. sub nivelul UE.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

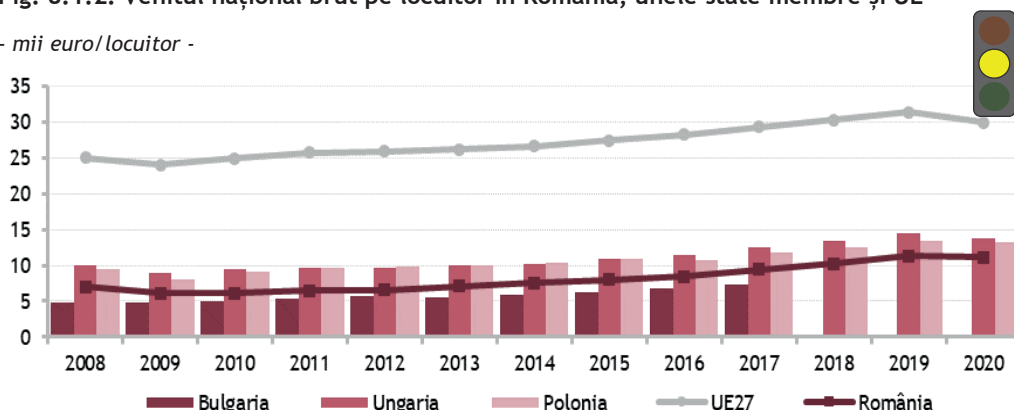
România a înregistrat cea mai mare rată anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor în anul 2008, (11,1%) și cea mai mică în anul 2009 (-4,7%). Începând cu anul 2011 și până în 2020, rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor pentru România a reușit să depășească nivelul UE cu peste 1,3 p.p. A doua cea mai mare valoare a acestei rate, după anul 2008, a fost înregistrată de România în anul 2017, fiind de 7,9%, cu 5,3 p.p. peste nivelul UE.

8.1.2. Venitul național brut pe locuitor

Definiție: Venitul național brut (VNB) reprezintă ansamblul veniturilor primare de primit de către unitățile instituționale rezidente: remunerarea angajaților, impozitele pe producție și importuri minus subvențiile, veniturile din proprietate, excedentul de exploatare și venitul mixt. Venitul național brut este egal cu PIB minus veniturile primare de plătit de unitățile instituționale rezidente către unități instituționale nerezidente plus veniturile primare de primit de la restul lumii de către unitățile instituționale rezidente.

Fig. 8.1.2. Venitul național brut pe locuitor în România, unele state membre și UE

- mii euro/locuitor -

Notă: Bulgaria nu are date disponibile pentru 2018-2020

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2020: RO=3,96%, UE27=1,50%

La nivelul UE, venitul național brut (VNB) pe locuitor a fost în anul 2008 de 25.030 euro/locuitor, cu o mică scădere în perioada de criză, în anul 2009, după care urmează un trend crescător până în anul 2019, când atinge 31.426 euro/locuitor, urmând ca în anul 2020 să înregistreze din nou o scădere, ajungând la 29.937 euro/locuitor.

În România, venitul național brut a fost de 6.993 euro/locuitor în anul 2008, a înregistrat scăderi în anii 2009 și 2010, după care a intrat pe un trend ascendent până în anul 2019, când venitul național brut ajunge la 11.325 euro/locuitor, iar în anul 2020 scade ușor până la 11.139 euro/locuitor. Dintre țările analizate, Bulgaria a avut nivelul cel mai scăzut al venitului național brut, fiind de 4.737 euro/locuitor în anul 2008, și crește până la 7.370 euro/locuitor în anul 2017. Polonia și Ungaria au prezentat un nivel al venitului național brut peste nivelul din România.

Polonia a prezentat, în anul 2008, un venit național brut de 9.432 euro/locuitor, cu 2.440 euro/locuitor mai mult decât în România, ajungând la 13.296 euro/locuitor în anul 2020.

Ungaria a înregistrat cel mai mare venit național brut, de 10.079 euro/locuitor în anul 2008, atingând maximum de 14.588 euro/locuitor în anul 2019.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

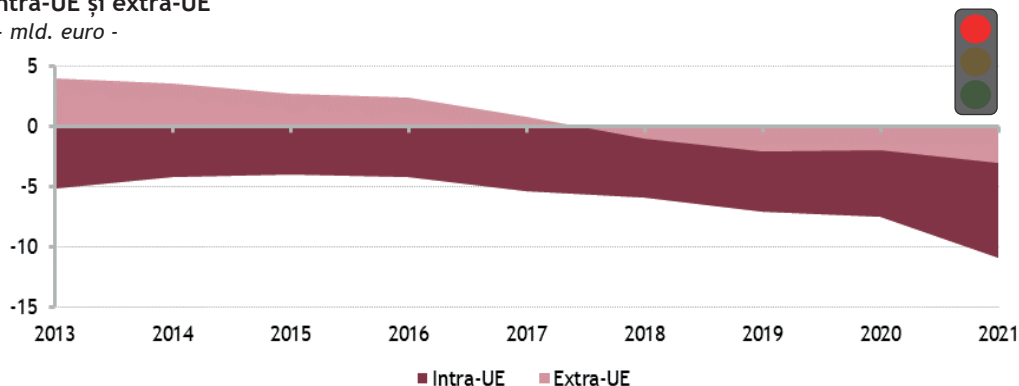
8.1.3. Valoarea soldului balanței comerciale cu bunuri și servicii a României, pe zone intra-UE și extra-UE

Definiție: Soldul balanței comerciale reprezintă diferența dintre exporturile de bunuri și servicii și importurile de bunuri și servicii ale unui stat. Soldul negativ se numește deficit, iar soldul pozitiv se numește excedent.

Balanța comercială excedentară are impact pozitiv asupra economiei în ansamblu, relevând eficiența activității comerciale externe.

Fig. 8.1.3.a. Valoarea soldului balanței comerciale cu bunuri și servicii a României, pe zone intra-UE și extra-UE

- mld. euro -

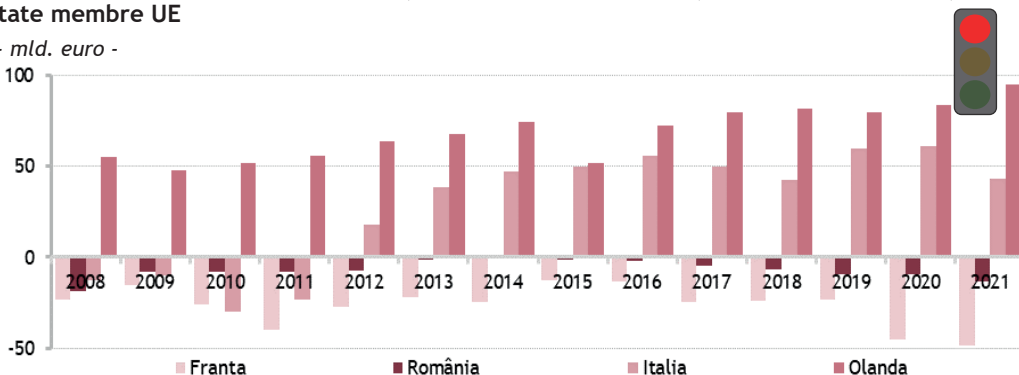
Sursa datelor: BNR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2021: deficit balanță comercială (bunuri și servicii)=34,47%

Datele statistice de comerț internațional cu bunuri și servicii sunt esențiale pentru evidențierea în timp a orientării geografice a exporturilor și importurilor și pentru identificarea de noi piețe de aprovizionare sau de desfacere. Excedentul balanței comerciale arată un impact pozitiv asupra industriei, relevând eficiența activității comerciale externe. Pe toată perioada analizată (2013-2021), România a înregistrat deficit al balanței comerciale cu bunuri și servicii, în creștere accentuată în ultimii ani, pe fondul trecerii de la excedent comercial cu țările din afara UE la deficit comercial în anul 2018. În anul 2021, deficitul balanței comerciale cu bunuri și servicii a României a atins un maxim de 13,9 miliarde euro, din care comerțul intra-UE cu bunuri și servicii generează 78,5% din acest deficit.

Fig. 8.1.3.b. Valoarea soldului balanței comerciale cu bunuri și servicii a României și a altor state membre UE

- mld. euro -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Deficit: Franța=5,89%, România=-2,5%.
Excedent: Olanda=4,25%, Suedia=1,12%

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

La nivelul UE, în anul 2021, numai 7 din cele 27 de state membre UE au înregistrat deficite comerciale cu bunuri și servicii; România a avut al treilea cel mai mare deficit comercial cu bunuri și servicii, după Franța și Grecia. Statele membre cu economii similare, precum Bulgaria, Polonia sau Ungaria au înregistrat excedente comerciale în anul 2021, cele mai mari excedente comerciale cu bunuri și servicii fiind înregistrate de state din vestul Europei, precum Germania, Irlanda și Olanda.

8.2. ȚINTA 2030: Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare, care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare

Tabel 8.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 8.2.

Indicator principal	Progres
Procentul din PIB alocat pentru investiții în IMM-uri	
Indicatori adiționali	Progres
VAB realizată de IMM, ca pondere în PIB	
Rata de ocupare, pe total și pe grupe de vârstă (15-64 ani)	
Rata șomajului BIM, pe total și sexe	
Rata sărăciei în muncă	
Rata de ocupare a persoanelor cu studii superioare	

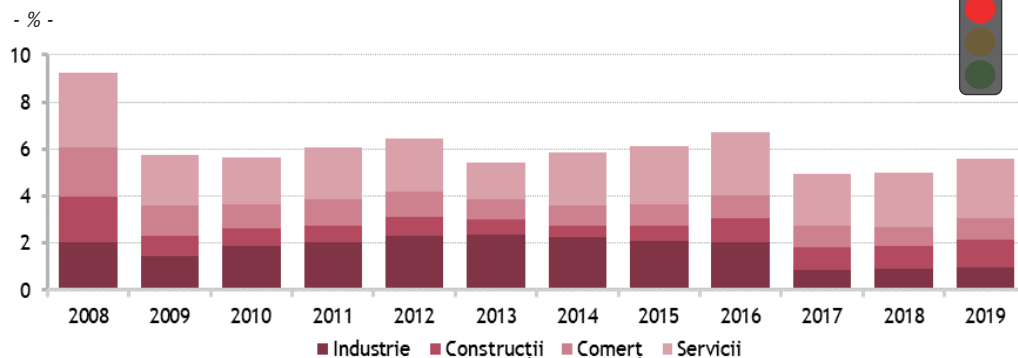
8.2.1. Procentul din PIB alocat pentru investiții în IMM-uri

Definiție: Acest indicator este definit ca procent al valorii investițiilor nete realizate de sectorul IMM (sub 250 de salariați) cu activitatea principală în sectoarele de industrie, construcții, comerț și servicii, raportată la PIB, în prețuri curente ale perioadei de referință. Activitatea principală este determinată de produsele sau serviciile a căror realizare implică cele mai mari părți ale resurselor umane sau care aduc cele mai mari venituri întreprinderii. Investițiile nete reprezintă cheltuielile destinate creării de noi mijloace fixe (care să aibă o durată normală de serviciu mai mare de un an și a căror valoare de intrare să fie mai mare de 2.500 lei), dezvoltării, modernizării și reconstrucției celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor luate cu plată de la alte unități (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare etc).

Cel mai mare procent din PIB alocat pentru investițiile în IMM a fost înregistrat în anul 2008 (9,22%), datorită investițiilor din domeniile servicii și comerț (3,17%, respectiv 2,05%), anii următori fiind marcați de o scădere a procesului investițional în IMM, cu ușoare reveniri în anii 2012 și 2016, când investițiile au ajuns la 6,44% din PIB și, respectiv, la 6,71% din PIB.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.2.1. Procentul din PIB alocat pentru investiții în IMM

Sursa datelor: INS

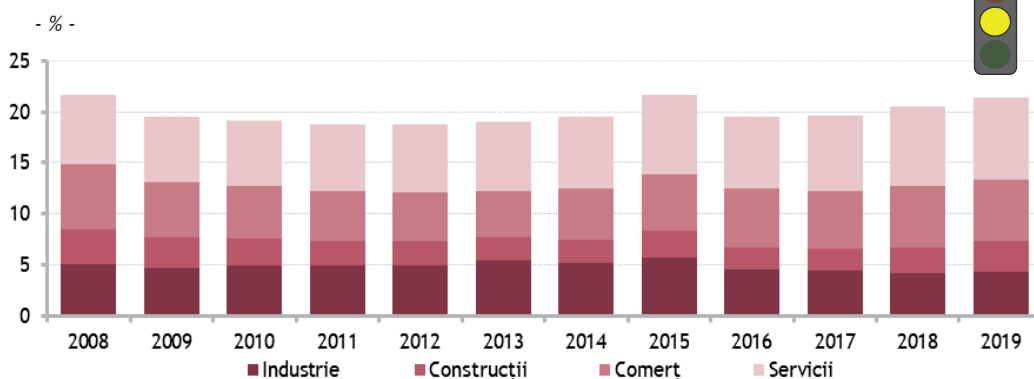
Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2019: RO=-4,43%

Rata medie anuală de creștere din ultimii 3 ani este pozitivă, în anul 2019, creșterea față de anul precedent fiind cu 0,58 p.p. În anul 2019, față de anul 2008, procentul din PIB alocat pentru investițiile în IMM a scăzut cu 3,62 p.p. Domeniul cu cea mai mare pondere în PIB alocată pentru investiții în IMM este sectorul serviciilor, cu o medie de 2,33% în perioada analizată.

8.2.2. VAB realizată de IMM, ca pondere în PIB

Definiție: Reprezintă procentul VAB la costul factorilor realizat de sectorul IMM cu activitatea principală în industrie, construcții, comerț și servicii, raportată la PIB, în prețuri curente ale perioadei de referință. Activitatea principală este determinată de produsele sau serviciile ale căror realizari implică cele mai mari părți ale resurselor umane sau care aduc cele mai mari venituri întreprinderii. VAB la costul factorilor reprezintă suma salariilor și a altor elemente legate de costul factorilor de muncă, a profitului, a subvențiilor de exploatare, a amortizării capitalului fix, din care se scad impozitele legate de producție.

Fig. 8.2.2. VAB realizată de IMM ca pondere în PIB

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=-0,08%

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

PIB este influențat de evoluția VAB a IMM din sectoarele comerț și industrie. Astfel, o creștere a VAB realizată de IMM din comerț se reflectă direct într-o creștere a PIB pe ansamblu. În anul 2015, VAB realizată de IMM a avut cea mai ridicată contribuție la PIB (21,69%) din perioada analizată, iar minimum a fost înregistrat în anul 2012 (18,69%).

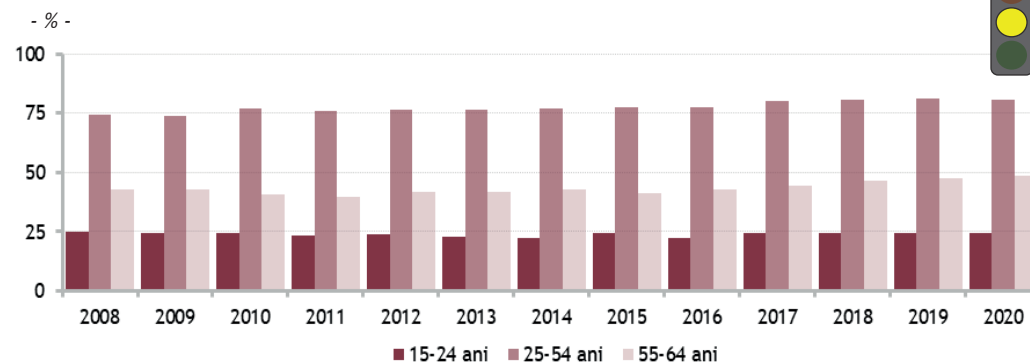
Pe sectoare, serviciile realizate de IMM au avut cea mai mare contribuție la PIB, cu o medie de 7,05% în perioada 2008-2019, anul 2019 fiind cel mai prolific, cu o pondere de 8,11%, în creștere cu 0,24 p.p. față de anul 2018. Sectorul construcții se află la polul opus, cu o contribuție medie la PIB de 2,57% în aceeași perioadă.

Celelalte sectoare ale VAB realizate de IMM (industria și comerțul) au o contribuție medie la PIB de 4,83% și, respectiv, 5,45%. În condițiile menținerii ratei medii anuale de creștere de -0,08% din perioada 2008-2019, VAB realizată de IMM ar putea să scadă ușor contribuția la PIB la 21,26% în anul 2030 (-0,19 p.p. față de anul 2019).

8.2.3. Rata de ocupare, pe total și pe grupe de vârstă (15-64 ani)

Definiție: Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x. Astfel, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă reprezintă ponderea populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală în vârstă de 15-64 ani.

Fig.8.2.3.a. Rata de ocupare pe grupe de vârstă

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: 15-24 ani=-0,07%, 25-54 ani=0,67%, 55-64 ani=0,99%

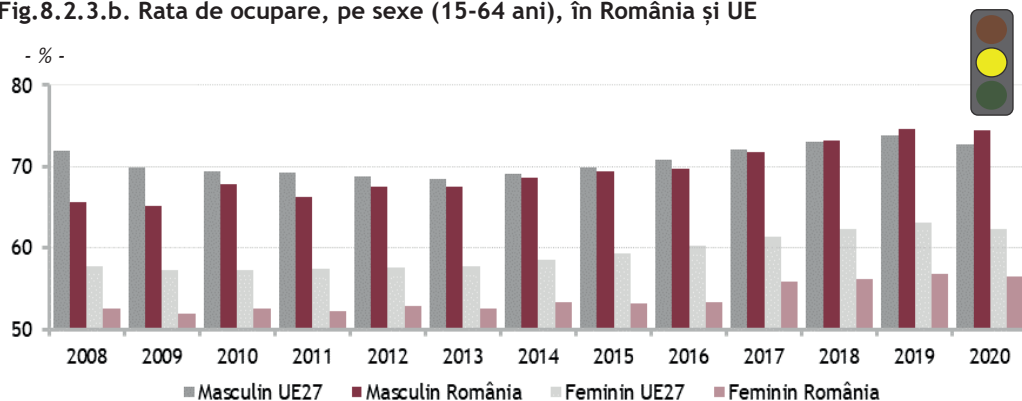
Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de numai 24,6% în anul 2020, cu 0,2 p.p. sub valoarea înregistrată în anul 2008 și cu 6,9 p.p. sub nivelul UE. În contextul unei tendințe demografice negative și cu o rată medie anuală de ocupare a tinerilor (15-24 ani) în scădere, nivelul UE, de 31,5% în anul 2020, nu poate fi atins fără politici publice de ocupare, bine definite și fundamentate, adresate acestei categorii de populație. În cazul persoanelor vârstnice (55-64 ani), în anul 2020, rata de ocupare a fost de 48,5% în România, cu 5,4 p.p. peste cea înregistrată în anul 2008 și cu 11,2 p.p. sub nivelul UE (59,7%). Păstrând rata medie anuală de creștere de doar 0,99% din perioada analizată, nivelul UE din anul 2020 ar putea fi atins abia în anul 2036.

Rata de ocupare a persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 54 de ani a depășit nivelul UE încă din anul 2013, în anul 2020 fiind cu 0,9 p.p. peste nivelul UE. Păstrând rata medie anuală de creștere de 0,67% din perioada 2008-2020, în România, în anul 2030, rata de ocupare a persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 54 de ani ar putea ajunge la 86,2%.

Analiza evoluției populației ocupate pe sexe permite luarea de măsuri și proiectarea de acțiuni de stimulare a participării eficiente a femeilor în acele segmente profesionale în care se remarcă un nivel scăzut al ocupării, identificându-se și eliminându-se barierele care nu permit populației feminine accesul egal la piața muncii.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig.8.2.3.b. Rata de ocupare, pe sexe (15-64 ani), în România și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Masculin: RO=1,04%, UE27=0,10%;
Feminin: RO=0,61%, UE27=0,63%

În anul 2020, în România, rata de ocupare a fost mai mare la bărbați (74,4%, față de 56,5% la femei), același fenomen întâlnindu-se și la nivel european. Diferența dintre cele două rate de ocupare s-a mărit în perioada 2008-2020 în România de la 13,2 p.p. în 2008 la 17,9 p.p. în 2020 (4,7 p.p.), în contradicție cu trendul înregistrat la nivelul UE, pentru care ecartul s-a redus de la 14,1 p.p. în anul 2008 la 10,5 p.p. în anul 2020 (-3,6 p.p.).

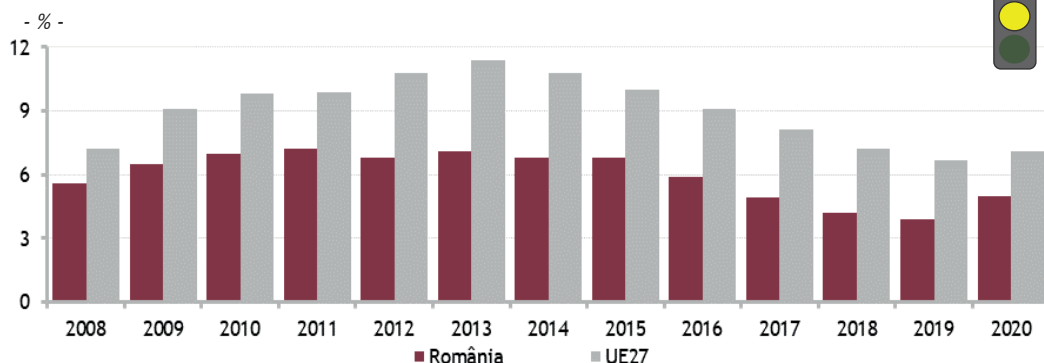
Analiza evoluției populației ocupate pe sexe și categorii de vârstă permite luarea de măsuri direcționate și proiectarea de acțiuni de stimulare a participării eficiente la piața muncii a anumitor segmente deficitare, identificându-se și eliminându-se barierele care nu permit accesul egal.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.2.4. Rata șomajului BIM, pe total și sexe

Definiție: Rata șomajului BIM reprezintă ponderea șomerilor în populația activă. Șomerii, conform definiției internaționale (BIM), sunt persoanele în vârstă de 15-74 ani care îndeplinesc simultan următoarele 3 condiții: nu au un loc de muncă; sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni; s-au aflat în căutare activă a unui loc de muncă oricând în decursul ultimelor patru săptămâni.

Fig.8.2.4.a. Rata șomajului BIM, în România și UE

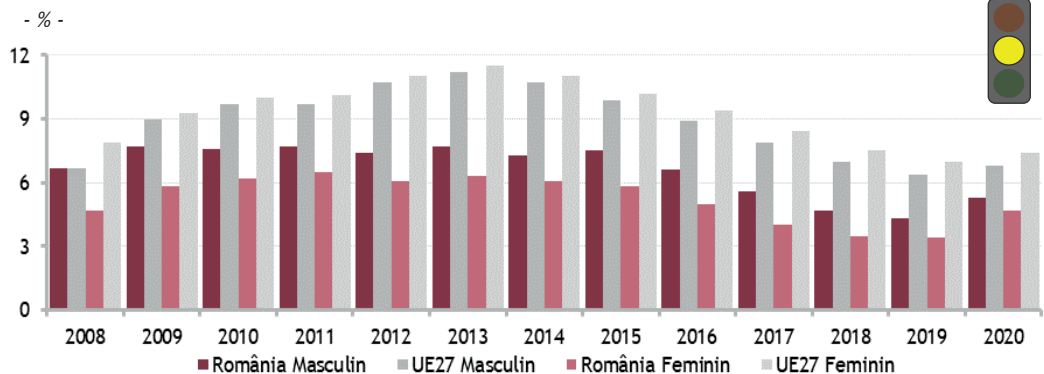
Sursa datelor: INS, Eurostat.

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,94%, UE27=-0,12%.

În perioada 2008-2013, rata șomajului BIM a avut un trend ascendent, iar, începând cu anul 2014, indicatorul s-a înscris pe o pantă descendentă, întreruptă în anul 2020, când s-a înregistrat cea mai mare rată anuală de creștere a întregii perioade 2008-2020 (28,2%), pe fondul crizei pandemice (cu 1,1 p.p. mai mare decât rata aferentă anului 2019).

Rata medie anuală de creștere a ratei șomajului BIM, în perioada 2008-2020, a fost de -0,94%, iar, prin păstrarea acestei rate medii anuale până în anul 2030, rata șomajului BIM ar putea să ajungă la 4,55%, mai ales că România participă la implementarea *Agendei UE* privind construirea pieței unice digitale.

Fig.8.2.4.b. Rata șomajului BIM, pe sexe, în România și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat.

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Masculin: RO=-1,93%, UE27=0,12%;
Feminin: RO=0,00%, UE27=-0,54%

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

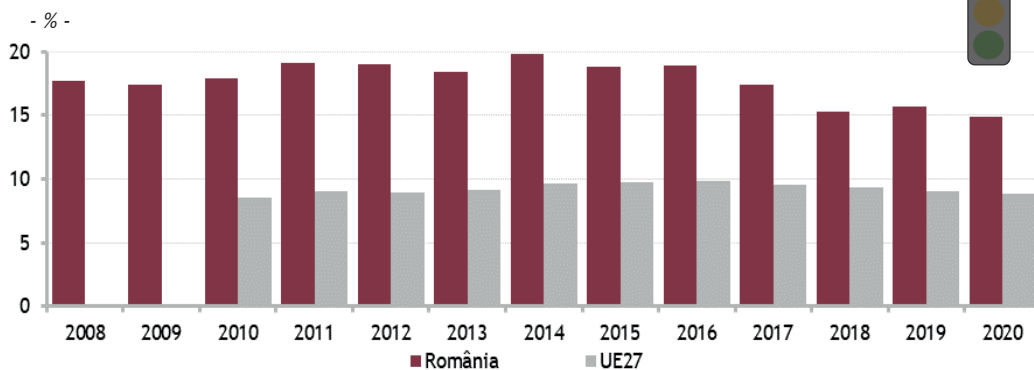
Dacă la nivel UE nu există diferențe mari între cele două sexe în ceea ce privește rata șomajului BIM, în România se observă că rata este mai mare la persoanele de sex masculin, fiind în 2008 cu 2,0 p.p. mai mare, iar în 2020 cu 0,6 p.p. Rata medie anuală de creștere a șomajului BIM la persoanele de sex masculin, în perioada 2008-2020, a fost de -1,93%, iar, prin păstrarea acestei rate medii anuale până în anul 2030, rata șomajului BIM la persoanele de sex masculin ar putea să ajungă la 4,36%.

La persoanele de sex feminin, rata medie anuală de creștere a șomajului BIM, în perioada 2008-2020, a fost relativ constantă (4,7%), cu fluctuații mai mari în perioada 2009-2015, când media perioadei depășea 6,0%. Evoluția negativă a ratei șomajului semnifică scăderea proporției șomerilor în populația activă, având un impact social pozitiv. Acest lucru evidențiază eficiența politicilor de ocupare în încurajarea angajării forței de muncă și în creșterea capacității pieței muncii de absorbție eficientă a acestora.

8.2.5. Rata sărăciei în muncă

Definiție: Rata sărăciei în muncă reprezintă ponderea persoanelor ocupate care au un venit disponibil pe adult - echivalent sub pragul de sărăcie, care este stabilit la 60% din mediana venitului disponibil pe adult-echivalent după transferurile sociale. Indicatorul se întâlnește și sub denumirea "Rata sărăciei în rândul persoanelor ocupate".

Fig. 8.2.5.a. Rata sărăciei în muncă, în România și UE

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

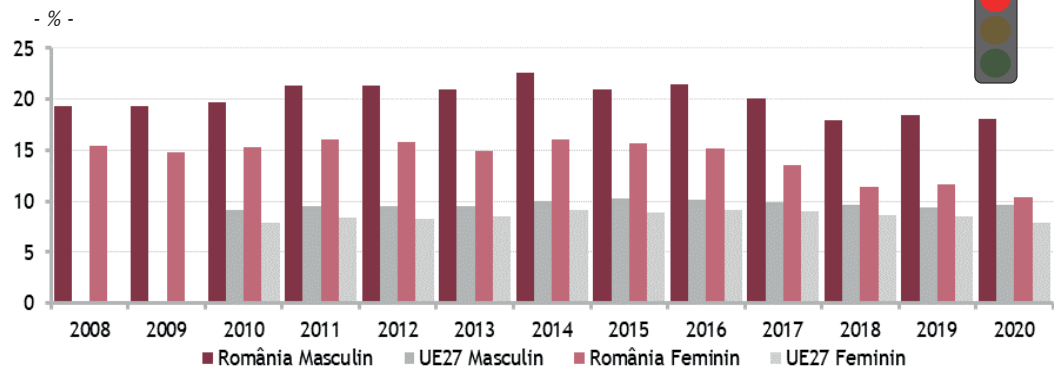
Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-1,82%, UE27=0,35%

În România, în anul 2020, aproape 15% dintre persoanele angajate cu vârsta de 18 ani și peste erau expuse riscului de sărăcie după transferurile sociale, cu 6,1 p.p. mai mult față de nivelul UE. Rata medie anuală de creștere a sărăciei în muncă, în perioada 2010-2020, a fost negativă (-1,82%) în comparație cu nivelul UE, care a înregistrat o ușoară creștere în aceeași perioadă (0,35%). Cu toate acestea, ecartul dintre rata sărăciei în muncă pentru România și nivelul UE este foarte mare (10,2 p.p. în 2014), nivelul UE putând fi atins abia în anul 2048, păstrând aceeași rată medie anuală de creștere. Accelerarea ritmului de convergență către nivelul UE ar putea să fie posibilă prin promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care să susțină activitățile productive și să creeze locuri de muncă decente.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.2.5.b. Rata sărăciei în muncă, pe sexe, în România și UE

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: Masculin: RO=-0,84%, UE27=0,54%;

Feminin: RO=-3,79%, UE27=0,00%

Pe sexe, rata sărăciei în muncă la persoanele de sex masculin este mult mai mare decât în cazul celor de sex feminin în perioada 2010-2020 (în medie cu 6 p.p.) și cu peste 10 p.p. peste nivelul UE. În aceste condiții, nivelul UE din anul 2020 (9,6%) ar putea fi atins în anul 2030, dacă rata medie anuală de creștere ar fi de -3,35% în perioada 2021-2030.

În cazul persoanelor de sex feminin, ecartul față de nivelul UE a fost redus de la 7,4 p.p. în anul 2010 la 2,5 p.p. în anul 2020. Păstrând această rată medie anuală de creștere (-3,79% în perioada 2010-2020), nivelul UE ar putea fi atins în anul 2027, iar în anul 2030 s-ar putea ajunge la o rată de 7,1% în cazul persoanelor de sex feminin.

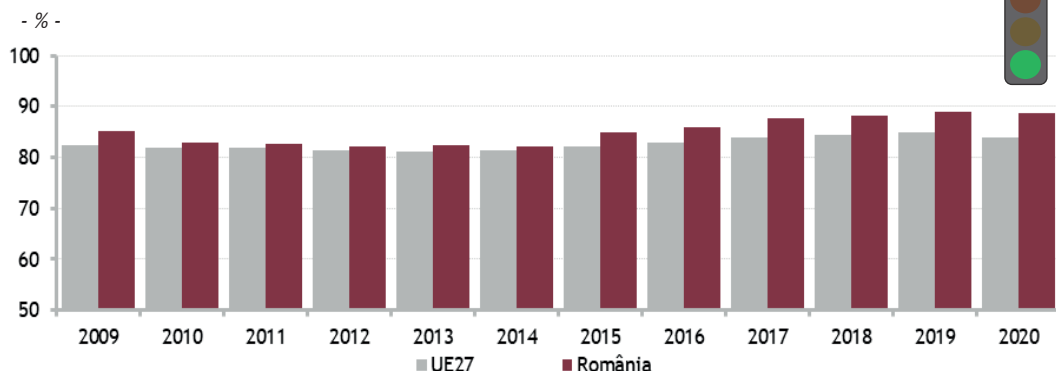
Sărăcia în rândul persoanelor încadrate în muncă apare atunci când venitul total rezultat din muncă nu acoperă nevoile gospodăriei, fie pentru că salariile celor care întrețin familia sunt prea mici, fie pentru că gospodăria este prea mare. Reducerea nivelului acestui indicator se poate realiza prin stabilirea de acțiuni și măsuri pentru implementarea programelor care au ca scop promovarea unor politici orientate spre dezvoltare, care susțin crearea locurilor de muncă decente și care duc la creșterea incluziunii sociale.

8.2.6. Rata de ocupare a persoanelor cu studii superioare

Definiție: Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x. Astfel, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă reprezintă ponderea populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală în vârstă de 15-64 ani.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.2.6.a. Rata de ocupare a persoanelor cu studii superioare, în România și UE

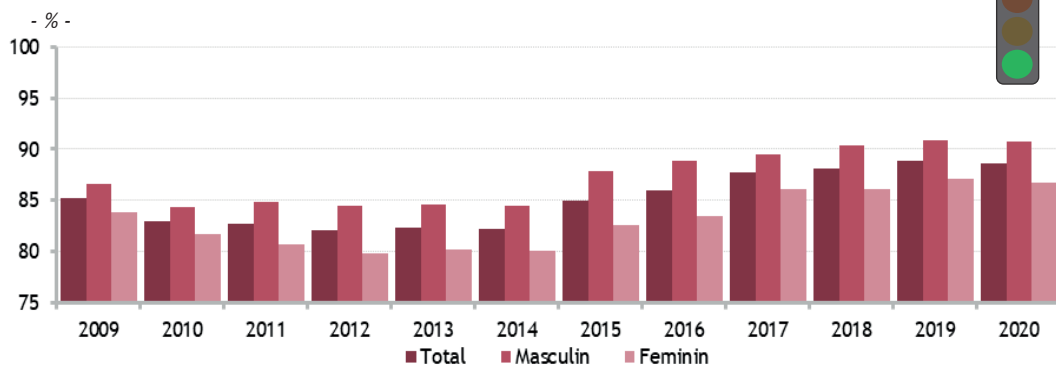

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere în perioada 2009-2020: RO=0,36%, UE27=0,15%

În anul 2020, nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare pentru persoanele în vârstă de muncă s-a înregistrat în rândul absolvenților învățământului superior (88,6%) în România, situându-se cu 4,8 p.p. peste nivelul UE (83,8%). Dacă rata medie anuală de creștere de 0,36% din perioada 2009-2020 se menține, se estimează că, în anul 2030, rata de ocupare a persoanelor cu studii superioare ar atinge valoarea de 91,8%.

Fig. 8.2.6.b. Rata de ocupare a persoanelor cu studii superioare, pe sexe

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2020, pentru România: Total=0,36%, Masculin=0,42%, Feminin=0,31%.

Pe sexe, rata de ocupare la persoanele de sex masculin cu studii superioare este mult mai mare decât în cazul celor de sex feminin (în medie cu 4 p.p. în perioada 2009-2020) și cu 3,9 p.p. peste nivelul UE din anul 2020. Dacă se menține rată medie anuală de creștere de 0,42%, în anul 2030 s-ar putea ajunge la o rată de ocupare de 94,6% (cu 3,9 p.p. mai mare decât cea înregistrată în anul 2020). În cazul persoanelor de sex feminin, cu o rată medie anuală de creștere de 0,31%, în perioada 2009-2020, în anul 2030 s-ar putea ajunge la o rata de ocupare de 89,4% (cu 2,7 p.p. mai mare decât cea înregistrată în anul 2020 și cu 5,4 p.p. peste nivelul UE din același an).

Dezvoltarea economică și socială continuă presupune existența unei forțe de muncă adaptabile la cerințele impuse de piața muncii. O piață a muncii în continuă schimbare face ca un anumit segment de populație să nu mai fie corespunzător la un moment dat, astfel că instruirea trebuie să se realizeze în mod continuu.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Pe măsură ce crește nivelul de instruire al persoanelor, crește și gradul de ocupare al acestora. Informația furnizată este un punct de plecare pentru promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

8.3. ȚINTA 2030: Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizare tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și prin utilizarea intensivă a forței de muncă

Tabel 8.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 8.3.

Indicator principal	Progres
Rata de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată	
Indicatori adiționali	Progres
Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile mici și mijlocii	
Câștigul salarial nominal mediu net lunar pe activitatea de cercetare-dezvoltare în întreprinderi	
Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile cu capital integral românesc	

8.3.1. Rata de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată

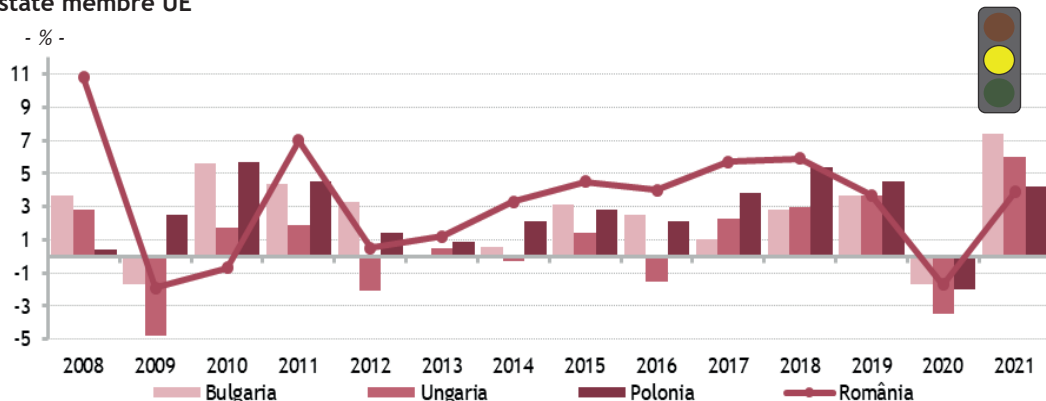
Definiție: Productivitatea muncii pe persoană ocupată exprimă valoarea producției obținute de o persoană ocupată într-un an.

Dintre statele analizate, se observă că, în anul 2008, România a avut cea mai mare rată de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată, de 10,8%, urmând o evoluție sinusoidală, cu scăderi în anii 2009 (-1,9%) și 2010 (-0,7%), creștere în anul 2011 (7,0%), apoi scădere în 2012 (0,5%).

Începând cu anul 2012, rata de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată a avut un trend ascendent, ajungând în anul 2018 la 5,9%.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.3.1. Rata de creștere a productivității muncii pe persoană ocupată, în România și unele state membre UE

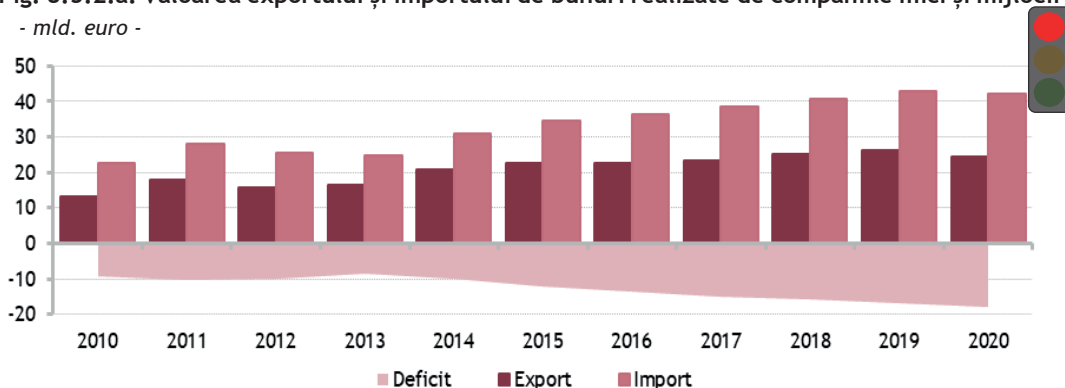
Sursa datelor: Eurostat

În anul 2020, impactul crizei generate de pandemia de COVID-19 a condus la scăderea productivității muncii până la -1,7%, urmând ca anul 2021 să aducă o revigorare a economiei, înregistrându-se o rată de creștere a productivității muncii de 3,9%, dar sub nivelul celorlalte state analizate - Polonia (4,2%), Ungaria (6,0%) și Bulgaria (7,4%).

8.3.2. Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile mici și mijlocii

Activitatea de comerț exterior cu bunuri este importantă pentru o companie din perspectiva diversificării piețelor de desfacere a produselor realizate. Creșterea exporturilor pentru întreprinderile mici și mijlocii arată o creștere a competitivității pe piețele externe, cu impact economic pozitiv.

Fig. 8.3.2.a. Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile mici și mijlocii - mld. euro -

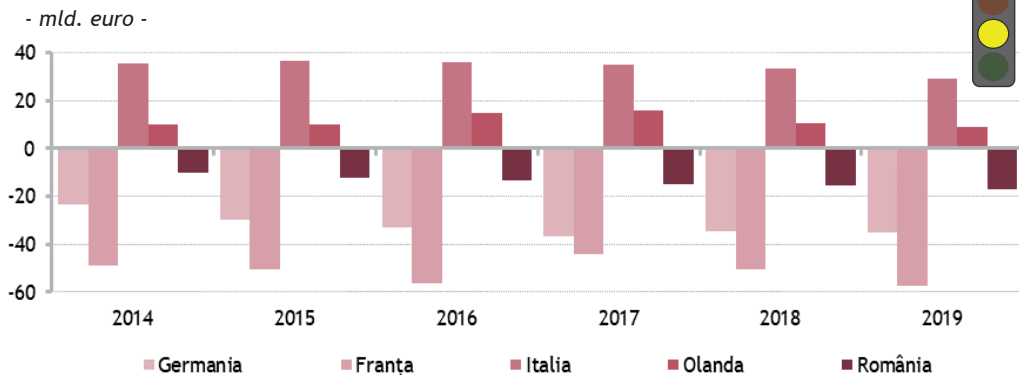
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere: export=6,17%, import=6,52%, deficit=6,94%

În toată perioada analizată, companiile mici și mijlocii au înregistrat deficit comercial în creștere de la an la an, astfel că, în anul 2020, acesta a fost de 18 miliarde euro, cu 96% mai mare decât cel înregistrat în anul 2010, pe fondul dinamicilor mai mari la import (88%) față de export (82%). Creșterea continuă a deficitului comercial este determinată de creșterea importului pentru consum în detrimentul importului pentru producție, în special la nivelul firmelor mici care nu dispun de capacități productive suficiente pentru extinderea activităților pe piețele interne și externe.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.3.2.b. Valoarea soldului balanței comerciale cu bunuri realizate de IMM, în România și alte state membre UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2019: Excedent: Italia=-3,8%, Olanda=-2,69%.

Deficit: Franța=3,23%, Germania=8,42%, România=10,93%

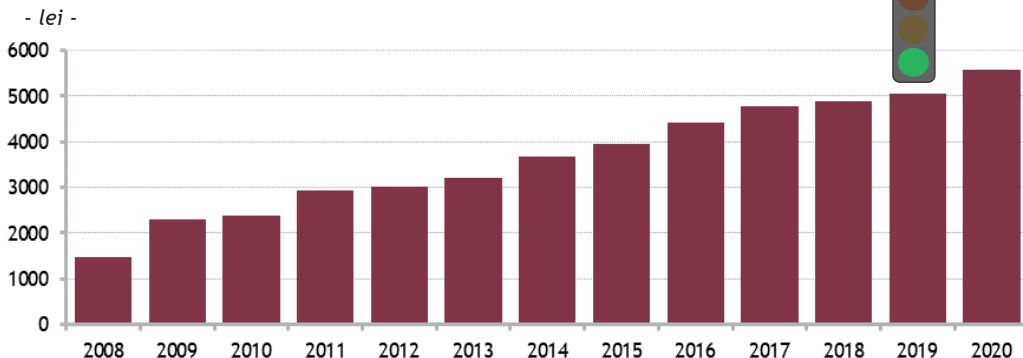
În majoritatea statelor membre UE (cu excepția Italiei și Olandei), IMM sunt generatoare de deficit comercial, fiind mai mult orientate pe activitatea de import decât pe cea de export. În anul 2019, România se afla pe locul 7 în topul statelor membre UE în care IMM au înregistrat deficit comercial, cu o creștere de 68% (6,8 miliarde euro) față de anul 2014.

Cele mai mari deficite pentru acest segment de companii se înregistrează în Franța (-57,1 miliarde euro în 2019), Germania (-35,2 miliarde euro) și Austria (-24,3 miliarde euro). Pentru o țară este important ca importul IMM să fie orientat către bunuri de înaltă și medie tehnologie destinate creșterii volumului și eficienței activității productive. Importul de tehnologie medie și înaltă contribuie la creșterea valorii adăugate, cu efect direct asupra creșterii PIB.

8.3.3. Câștigul salarial nominal mediu net lunar pe activitatea de cercetare-dezvoltare în întreprinderi

Definiție: Câștigul salarial mediu net lunar se obține prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut lunar a contribuțiilor sociale obligatorii ale salariaților și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților și la numărul de luni ale anului.

Fig. 8.3.3. Câștigul salarial mediu net lunar în activitatea de cercetare-dezvoltare în întreprinderi

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=11,66%

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

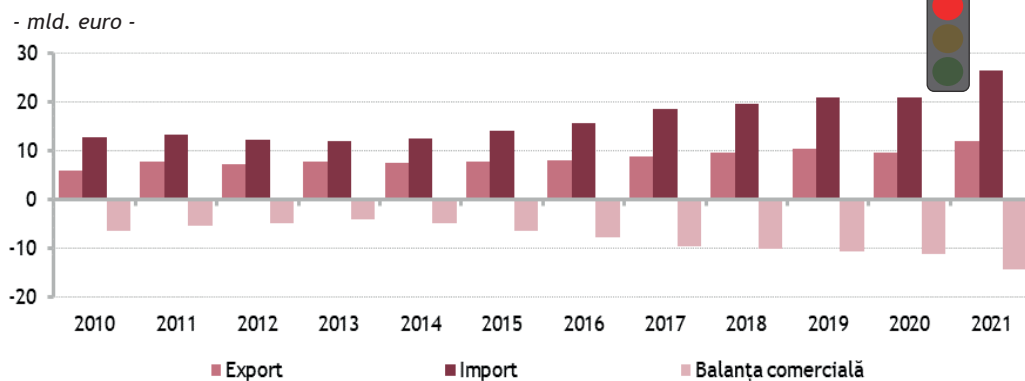
Plata de către întreprinderi a unui salariu atractiv în domeniul cercetării-dezvoltării are în vedere, în primul rând, diminuarea fenomenului de "migrare a creierelor" către țări cu o salarizare mai bună pentru cercetători. De asemenea, companiile care au ca obiect de activitate cercetarea-dezvoltarea sunt încurajate să participe la competițiile naționale și internaționale pentru proiecte specifice, asigurându-se astfel creșterea competitivității economiei românești prin activitatea de cercetare-dezvoltare.

Câștigul salarial mediu net lunar în cercetare-dezvoltare a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 11,66% în perioada 2008-2020, în anul 2020 ajungând la 5.566 lei, în creștere cu 10% față de anul 2019 și de 3,8 ori mai mare față de anul 2008.

8.3.4. Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile cu capital integral românesc

Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile cu capital integral românesc este un indicator important pentru măsurarea competitivității externe a exporturilor românești, determinată, în principal, de creșterea productivității prin diversificare, modernizare tehnologică și inovație și de utilizare intensivă a forței de muncă.

Fig. 8.3.4. Valoarea exportului și importului de bunuri realizate de companiile cu capital integral românesc

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2021: export=6,34%, import=6,92%, deficit=7,42%

Creșterea parteneriatelor dintre firmele românești și cele străine arată o creștere a competitivității firmelor românești pe piețele externe, cu impact pozitiv asupra economiei.

În perioada analizată, companiile cu capital integral românesc au înregistrat deficite comerciale semnificative, în creștere de la an la an, astfel că, în anul 2021, deficitul companiilor cu capital integral românesc a fost cu 118,8% mai mare decât cel înregistrat în anul 2010, pe fondul dinamicii mai mari a importului de bunuri (109,2%) față de cea înregistrată la exportul de bunuri (98,6%).

Prin menținerea ratei de creștere a deficitului din perioada 2010-2021 (7,42%), se produce cronicizarea deficitului comercial al României, în anul 2030 acesta putând ajunge la 20,1 miliarde euro.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.4. ȚINTA 2030: Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică

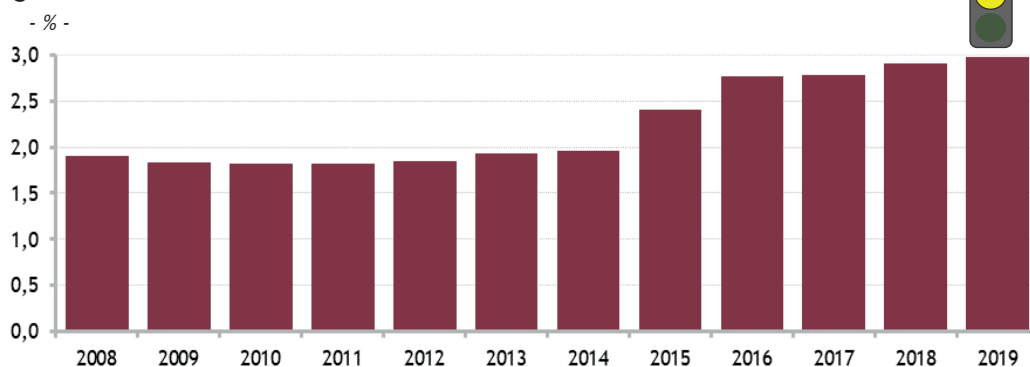
Tabel 8.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 8.4.

Indicator principal	Progres
Ponderea turismului în PIB	
Indicatori adiționali	Progres
Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri	
Salariații din hoteluri și restaurante	

8.4.1. Ponderea turismului în PIB

Indicatorul măsoară contribuția turismului la dezvoltarea economică și urmărește dezvoltarea și evoluția agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural.

Fig. 8.4.1. Ponderea turismului în PIB

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=4,18%

Ponderea turismului în PIB a avut un trend oscilant în perioada 2008-2019, menținându-se sub 2% între anii 2008-2014. Începând cu anul 2015, trendul a fost ușor ascendent, ajungând la 2,98% în anul 2019, în creștere cu 1,1 p.p. față de anul 2008. Se observă că turismul are o contribuție modestă la realizarea PIB, deși România are un potențial turistic important, dar neexploatat încă suficient.

Rata medie anuală de creștere a ponderii turismului în PIB, pentru perioada 2008-2019, a fost de 4,18%. Dacă se menține această rată medie anuală de creștere până în anul 2030, contribuția turismului la PIB ar putea ajunge la 4,68%.

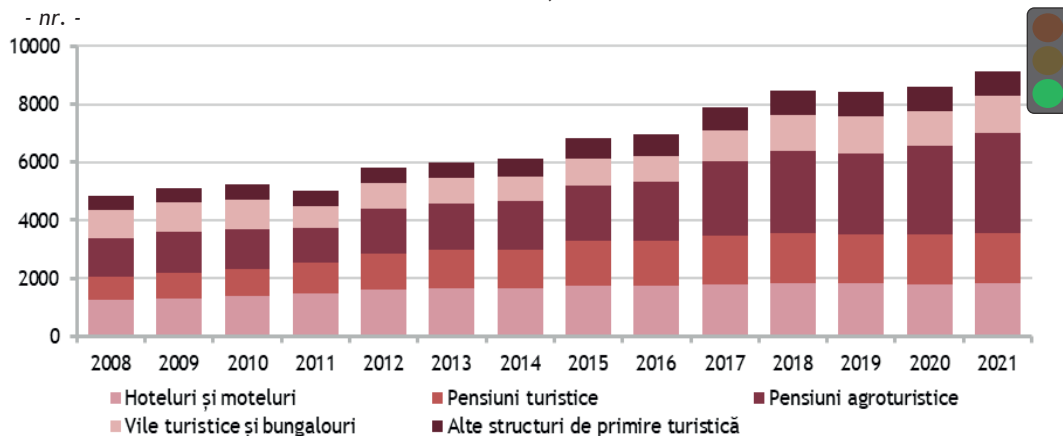
Turismul reprezintă pentru România sectorul care dispune de un mare potențial de dezvoltare, datorită potențialului său economic și de ocupare a forței de muncă, precum și datorită implicațiilor sale sociale și de mediu, ceea ce poate conduce la realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dar și la îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.4.2. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri

Definiție: Prin structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau amenajare care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii pentru turiști.

Fig. 8.4.2. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=5,02%

Turismul are o contribuție importantă la realizarea dezvoltării durabile, în primul rând datorită dinamismului și creșterii acestui sector, cu implicații directe asupra creșterii economice din regiunile și destinațiile turistice, și, în al doilea rând, datorită faptului că turismul se bazează pe o legătură directă între consumatori (turiști), industrie, mediu și comunitățile locale.

Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare au înregistrat o creștere de la 4.840 unități în anul 2008, la 9.146 unități în anul 2021 (89%). Pe tipuri de structuri cea mai mare creștere a fost înregistrată la pensiunile agroturistice (157%), urmate de pensiunile turistice (122%). Din datele analizate, rezultă o tendință de creștere a numărului de structuri de primire turistică pentru toate tipurile de structuri, dar cel mai mult pentru pensiunile agroturistice, ceea ce înseamnă că se fac eforturi în domeniul ecoturismului și turismului rural și se pun în valoare tradițiile meșteșugărești și obiceiurile locale, toate acestea ducând la îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.

În ceea ce privește structura pe tipuri de unități de primire turistică, în anul 2021, 38% au fost pensiuni agroturistice, 20% hoteluri, 19% pensiuni turistice, 14% vile turistice și 9% alte structuri de primire turistică. În perioada analizată, cea mai mare scădere a indicatorului a fost înregistrată în anul 2011 (-4,2%), iar cea mai mare creștere, în anul 2017 (13,8%). Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2021, a fost de 5,02%, ceea ce semnifică un progres în direcția dezvoltării turismului și a realizării unui turism competitiv pe termen lung.

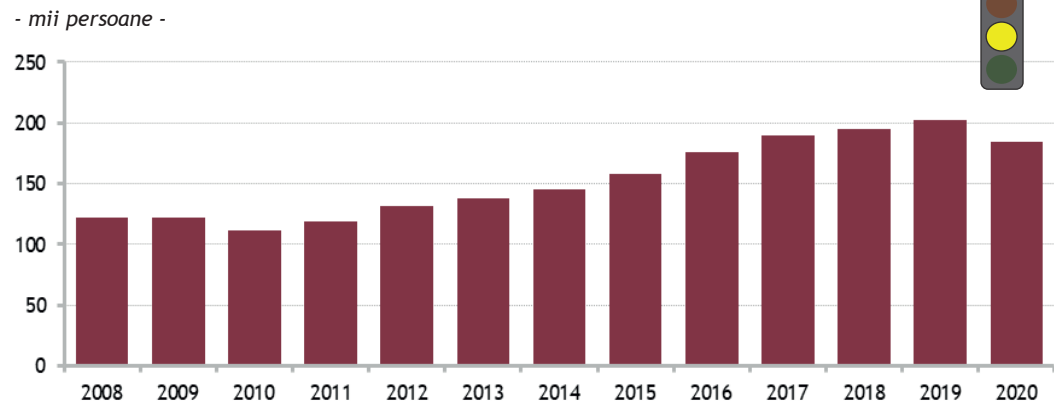
Dezvoltarea acestui sector de activitate are un impact pozitiv prin crearea unor oportunități privind dezvoltarea economică locală și prin creșterea numărului locurilor de muncă, stimularea investițiilor, crearea și dezvoltarea infrastructurii locale, stabilirea unor legături inter-culturale, obținerea unor venituri din valorificarea resurselor naturale și culturale care pot fi utilizate pentru activitățile de conservare și protejare a mediului.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.4.3. Salariații din hoteluri și restaurante

Turismul reprezintă pentru România un sector prioritar, deoarece, prin intermediul resurselor pe care le antrenează și a interconexiunilor cu celelalte ramuri ale economiei naționale, constituie principalul factor de progres al țării.

Fig. 8.4.3. Numărul salariaților din hoteluri și restaurante

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=3,48%

În perioada 2008-2020, numărul salariaților din hoteluri și restaurante a avut o evoluție oscilantă, înregistrând un maxim în anul 2019 (202 mii persoane) și un minim în anul 2010 (112 mii persoane). În anul 2020, numărul salariaților a fost în creștere cu 50,7% față de anul 2008, dar în scădere cu 9% față de anul 2019. Scăderea din anul 2020 a fost determinată de restricțiile impuse de pandemia de COVID-19.

Rata medie anuală de creștere a numărului de salariați din hoteluri și restaurante, pentru perioada analizată, a fost de 3,48%. Dacă se menține această rată medie anuală de creștere până în anul 2030, numărul de salariați din hoteluri și restaurante ar putea ajunge la 259 mii persoane.

Creșterea numărului de salariați și cea a nivelului de calificare a persoanelor angajate în hoteluri și restaurante vor contribui la dezvoltarea unui turism bazat pe competență, care să pună în valoare tradițiile, să asigure valorificarea potențialului turistic și protejarea mediului.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

8.5. ȚINTA 2030: Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, la cele de asigurări și la serviciile financiare pentru toți

Tabel 8.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 8.5.

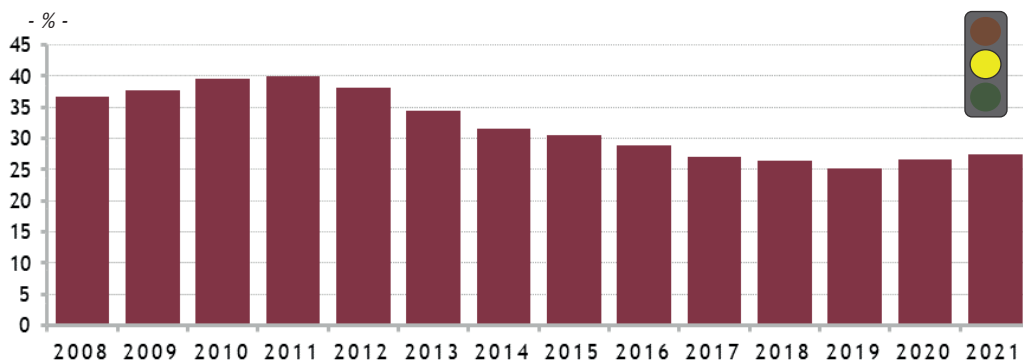
Indicator principal	Progres
Intermediere financiară	
Indicatori adiționali	Progres
Volumul creditării activităților economice de către instituțiile financiare interne	
Numărul de sucursale de unități de credit și numărul de bancomate	

8.5.1. Intermediere financiară

Definiție: Intermedierea financiară se referă la volumul creditelor bancare acordate populației, societăților nefinanciare și instituțiilor financiare nemonetare, ca pondere în PIB.

Creditul se referă la orice angajament de plată a unei sume de bani în schimbul dreptului la rambursarea sumei plătite, precum și la plata unei dobânzi sau a altor cheltuieli legate de această sumă sau la orice prelungire a scadenței unei datorii și la orice angajament de achiziționare a unui titlu care încorporează o creanță sau a altui drept la plata unei sume de bani.

Fig. 8.5.1. Intermediere financiară

Sursa datelor: BNR

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=-2,20%

Scăderea ponderii în PIB a intermedierii financiare a fost generată de un cumul de factori, cei mai importanți fiind volatilitatea cadrului legislativ și situația economică precară a IMM-urilor (capitaluri negative, profitabilitate și lichiditate în declin).

Intermedierea financiară, în ultimii 3 ani, s-a înscris pe un trend crescător, anul 2021 înregistrând o creștere a ponderii cu 0,8 p.p. față de anul 2020, ca soluție de recuperare a decalajelor generate de pandemie.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

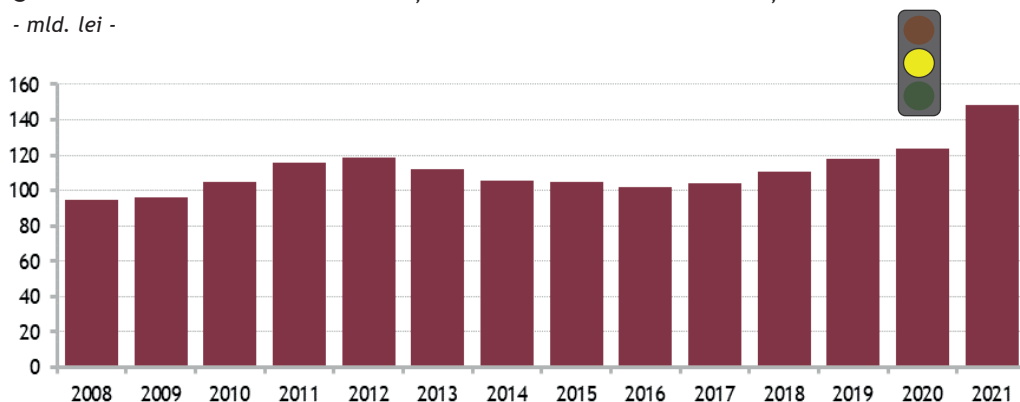
În România, în condițiile unei piețe de capital slab dezvoltate, creditarea bancară rămâne principala alternativă viabilă pentru finanțarea investițiilor, iar băncile și-au consolidat în ultimii ani capacitatea de creditare.

Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2021 (-2,20%), nivelul intermedierei financiare ca pondere în PIB ar putea ajunge la 22,50%.

8.5.2. Volumul creditării activităților economice de către instituțiile financiare interne

Definiție: Indicatorul se refera la volumul creditelor acordate de instituțiile financiare interne societăților nefinanciare pentru investiții. Creditul se referă la orice angajament de plată a unei sume de bani în schimbul dreptului la rambursarea sumei plătite, precum și la plata unei dobânzi sau a altor cheltuieli legate de această sumă sau la orice prelungire a scadenței unei datorii și la orice angajament de achiziționare a unui titlu care încorporează o creanță sau a altui drept la plata unei sume de bani.

Fig. 8.5.2. Volumul creditării activităților economice de către instituțiile financiare interne
- mld. lei -

Sursa datelor: BNR

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=3,54%

Trendul de finanțare a activităților economice de către instituțiile financiare interne, din ultimii 5 ani, este crescător, anul 2021 înregistrând o creștere a volumului de creditare cu 19,8% față de anul 2020, ca soluție de recuperare a decalajelor generate de pandemia de COVID-19 și cu 57,1% față de 2008, anul de debut al crizei financiar bancare.

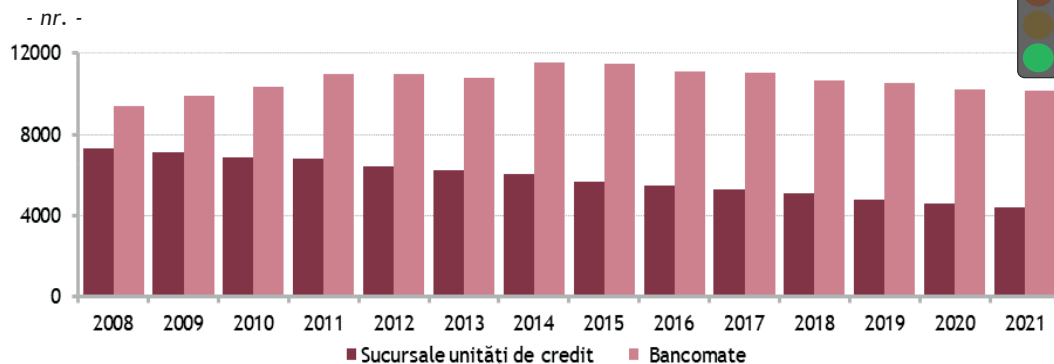
Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2021 (3,54%) volumul creditării activităților economice de către instituțiile financiare interne ar putea ajunge la 203,2 miliarde lei.

8.5.3. Numărul de sucursale de unități de credit și numărul de bancomate

Definiție: Sucursalele de unități de credit reprezintă unități teritoriale-sedii secundare, așa cum sunt prevăzute în Legea nr.31/1990 privind societățile comerciale; bancomatele reprezintă numărul de dispozitive electromagnetice furnizate de instituția raportoare ce permit utilizatorilor autorizați ca, prin utilizarea unui card fizic, să poată retrage numerar din propriile conturi și/sau să aibă acces la alte servicii, precum obținerea de informații privind soldurile conturilor, transferul de fonduri sau efectuarea de depozite.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Fig. 8.5.3. Numărul de sucursale de unități de credit și numărul de bancomate

Sursa datelor: BCE, BNR

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: sucursale unități de credit=-3,86%, bancomate=0,59%

Dezvoltarea economică depinde, în mod semnificativ, de complexitatea sistemului financiar-bancar și de capacitatea instituțiilor financiare interne de a încuraja și de a extinde accesul la servicii bancare, la asigurări și la servicii financiare pentru toți.

În perioada analizată, numărul sucursalelor unităților de credit a înregistrat o scădere considerabilă, de la 7.305 de unități în anul 2008 la 4.380 de unități în 2021. În același timp, numărul bancomatelor a crescut de la 9.390 de unități în anul 2008 la 10.132 de unități în 2021, maximum fiind înregistrat în anul 2014, cu 11.542 unități. În sectorul bancar românesc, digitalizarea este în creștere, iar numărul mare de bancomate conduce la eficientizarea operațiunilor bancare ce pot fi realizate direct de utilizatori, de la retragerea de numerar și obținerea de informații privind soldurile conturilor până la transferul de fonduri sau efectuarea de depozite.

Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

- Ponderea drumurilor modernizate în totalul rețelei de drumuri publice din România a fost de doar 47,1% în anul 2021.
- Transportul feroviar și rutier de pasageri s-a diminuat în anul 2021, față de 2008, cu 29,8%, respectiv cu 7,2%, iar cel de mărfuri, cu 13,9%, respectiv cu 15,9%.
- Rata deceselor cauzate de accidente de transport a scăzut de la 13,5 decese în anul 2011 la 12,4 decese la 100.000 de locuitori în anul 2019.
- Intensitatea gazelor cu efect de seră din industrie a scăzut cu 50% în anul 2020, față de 2010.
- În România, s-a evidențiat o creștere a ponderii autovehiculelor cu o vechime mai mare de 10 ani, de la 45,9% în anul 2008 la 79,0% în anul 2020, în detrimentul ponderii vehiculelor cu o vechime mai mică de 10 ani, care a scăzut cu 33,1 p.p. în anul 2020, față de 2008.
- Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare ca pondere în PIB a fost în anul 2021 de 19,2%, cu 2,5 p.p. peste nivelul UE (16,7%).
- În perioada 2008-2021, forța de muncă din industria prelucrătoare din România a fluctuat în jurul valorii de 20%.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.1. ȚINTA 2030: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți

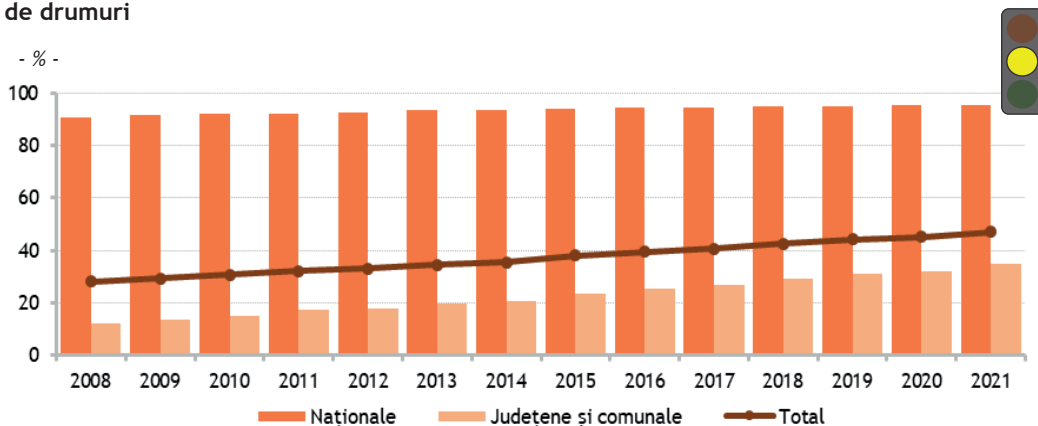
Tabel 9.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 9.1.

Indicator principal	Progres
Pondere drumuri modernizate în total rețea drumuri	
Indicatori adiționali	Progres
Raportul dintre lungimea drumurilor forestiere și suprafața fondului forestier	
Numărul de pasageri și mărfuri (tone), pe moduri de transport	

9.1.1. Pondere drumuri modernizate în total rețea drumuri

Definiție: Drumurile publice sunt obiective de utilitate publică destinate transportului rutier, în scopul satisfacerii cerințelor economiei naționale, a celor ale populației și de apărare a țării. Drumurile modernizate sunt cele care au partea carosabilă acoperită cu una din următoarele categorii de îmbrăcămînți: beton-ciment, asfaltice de tip greu și mijlociu, pavaje din piatră cioplită.

Fig. 9.1.1. Pondere drumurilor modernizate în totalul rețelei de drumuri publice, pe categorii de drumuri

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: total=4,08%, naționale=0,38%, județene și comunale=8,51%

În anul 2021, ponderea drumurilor modernizate în totalul rețelei de drumuri publice a fost de doar 47,1%. Pe categorii de drumuri, clasificate din punct de vedere administrativ, s-a înregistrat o valoare ridicată a ponderii drumurilor modernizate în rețeaua de drumuri naționale (95,5%), dar scăzută pentru drumurile județene și comunale (34,7%).

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

În perioada analizată, ponderea drumurilor modernizate în totalul rețelei de drumuri publice a crescut cu 19,1 p.p., cea mai mare creștere fiind în anul 2015 (2,5 p.p.), față de 2014. Pe categorii de drumuri, au fost înregistrate creșteri cu 22,7 p.p. la cele județene și comunale și cu 4,6 p.p. la drumurile naționale.

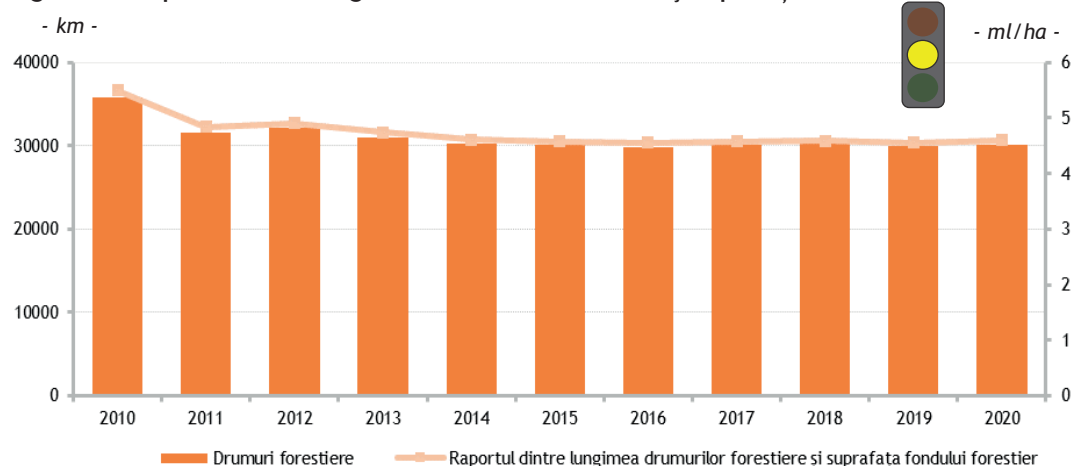
Dacă se păstrează rata medie anuală de creștere de 8,51% din perioada 2008-2021, ponderea drumurilor modernizate în rețeaua de drumuri comunale și județene ar ajunge la 70% în anul 2030. Creșterea ponderii acestor categorii de drumuri contribuie la crearea unui sistem de transport durabil, care să asigure deplasarea persoanelor și a bunurilor în siguranță, reducerea timpului de călătorie și îmbunătățirea gradului de accesibilitate a populației din zonele rurale și urbane.

De asemenea, o infrastructură de transport modernizată constituie suportul pentru dezvoltarea economico-socială a țării, pentru creșterea competitivității și modernizarea economiei.

9.1.2. Raportul dintre lungimea drumurilor forestiere și suprafața fondului forestier

Definiție: Drumurile forestiere sunt căi de transport tehnologic de utilitate privată, folosite pentru: gospodărirea pădurilor, desfășurarea activităților de vânatoare și pescuit sportiv, intervenții în caz de avarii, calamități sau dezastre, fiind închise circulației publice, cu excepția activităților sportive, de recreere și turism, care se pot practica numai cu acordul proprietarului, iar, în cazul pădurilor proprietate publică a statului, cu acordul administratorului acestora.

Fig. 9.1.2. Raportul dintre lungimea drumurilor forestiere și suprafața fondului forestier

Notă: Datele pentru raportul dintre lungimea drumurilor forestiere și suprafața fondului forestier sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: drumuri forestiere=-1,69%, raportul dintre lungimea drumurilor și suprafața fondului forestier=-1,77%

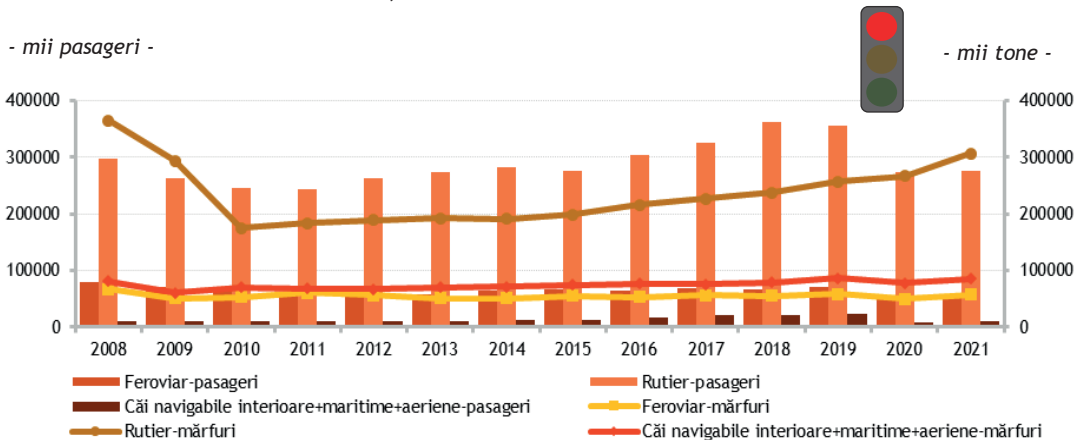
În ultimele decenii, funcțiile ecologice ale pădurilor au atras tot mai multă atenție, în principal în legătură cu protejarea biodiversității și, mai recent, în contextul schimbărilor climatice. Întreaga perioadă analizată relevă scăderea lungimii drumurilor forestiere în condițiile unei tendințe anuale ușor crescătoare a suprafeței fondului forestier. În anul 2020, față de anul anterior, se înregistrează o creștere a suprafeței drumurilor forestiere de 0,7%, iar, comparativ cu anul de început al seriei, 2008, o scădere de 15,7%. Pădurile au un rol major în atingerea ODD, fiind necesare permanent acțiuni de protejare, refacere și promovare a utilizării durabile a acestora. Astfel, este necesar ca suprafața drumurilor forestiere să aibă o tendință de creștere, în vederea eficientizării procesului de gestionare a fondului forestier.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.1.3. Numărul de pasageri și mărfuri (tone), pe moduri de transport

Definiție: Indicatorul se referă la numărul pasagerilor care, în perioada de referință, au efectuat călătoriile utilizând mijloace de transport specifice fiecărui mod de transport, interurban sau internațional, și la cantitatea de mărfuri deplasate în perioada de referință cu mijloacele de transport specifice fiecărui mod de transport.

Fig. 9.1.3.a. Numărul de pasageri și cantitatea de mărfuri, pe moduri de transport

Notă: Datele pentru transportul de mărfuri sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: INS

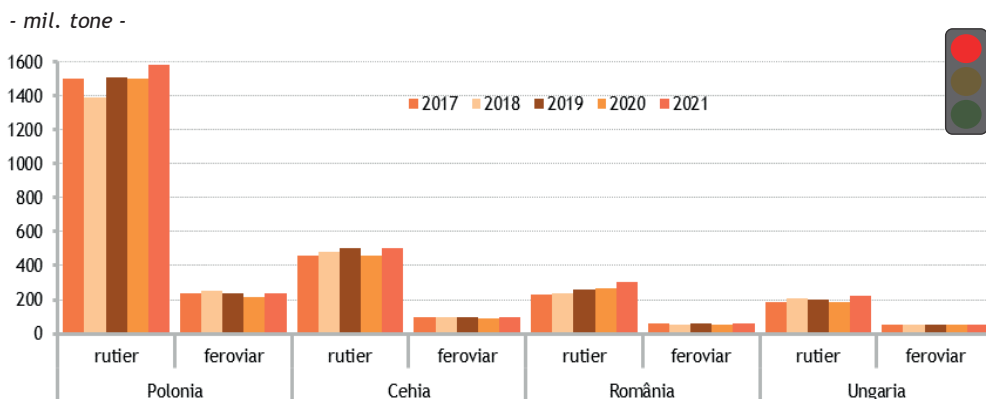
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: feroviar-pasageri=-2,68%, feroviar-mărfuri=-1,15%, rutier-pasageri=0,57%, rutier-mărfuri=-1,32%, căi navigabile interioare+maritime+aeriene-pasageri=1,42%, căi navigabile interioare+maritime+aeriene-mărfuri=0,42%

Transportul feroviar și rutier de pasageri s-a diminuat în anul 2021, față de 2008, cu 29,8%, respectiv cu 7,2%. Transportul de pasageri pe căile navigabile interioare, maritime și aeriene, a avut o creștere cu 20,1% în 2021, față de anul 2008.

Transportul aerian de pasageri a crescut în anul 2019, față de anul 2008, cu 155,5%. În anul 2020, an afectat de restricțiile pandemiei de COVID-19, transportul aerian de pasageri a înregistrat cea mai mică valoare, respectiv 7.186 mii pasageri, crescând în 2021 la 11.177 mii pasageri, situându-se totuși la mai puțin de jumătate față de anul 2019.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fig. 9.1.3.b. Transportul de mărfuri pe cale rutieră și feroviară în România și unele state membre UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

În transportul de pasageri, cel mai utilizat mod de transport rămâne cel rutier, cu fluctuații totuși între un minim de 243 milioane pasageri în anul 2011 și un maxim de 361 milioane pasageri în 2018. O situație similară se întâlnește și în transportul de mărfuri, unde transportul feroviar și cel rutier au scăzut în 2021, față de anul 2008, cu 13,9%, respectiv cu 15,9%. Transportul de mărfuri pe căile navigabile interioare, maritime și aeriene, a înregistrat o creștere cu 5,5% în anul 2021, față de 2008.

Deși a cunoscut cea mai mare scădere, transportul rutier a fost cel mai utilizat mod de transport al mărfurilor, cu variații între un minim de 175 milioane tone în anul 2010 și un maxim de 365 milioane tone în 2008.

Analizând perioada 2017-2021, se observă că cea mai utilizată cale de transport a mărfurilor este cea rutieră și în statele vecine României. Cantitățile de mărfuri transportate în anul 2021 au crescut față de 2017, cu 5% în Polonia, cu 9% în Cehia, cu 36% în România și cu 17% în Ungaria. Cantitățile de mărfuri transportate pe cale feroviară în anul 2021 au scăzut față de 2017 în Polonia (-1%) și în Ungaria (-3%) și au crescut în Cehia (3%) și România (2%).

Dintre țările din estul UE, Polonia este cel mai mare transportator de mărfuri, atât pe cale rutieră, cât și feroviară, urmată de Cehia. În anul 2021, transporturile de mărfuri pe cale rutieră și feroviară ale Poloniei au fost de 5,2 ori, respectiv de 4,1 ori mai mari decât cele ale României, iar cele ale Cehiei aproximativ de 2 ori mai mari pentru ambele moduri de transport.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.2. ȚINTA 2030: Îmbunătățirea siguranței rutiere

Tabel 9.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 9.2.

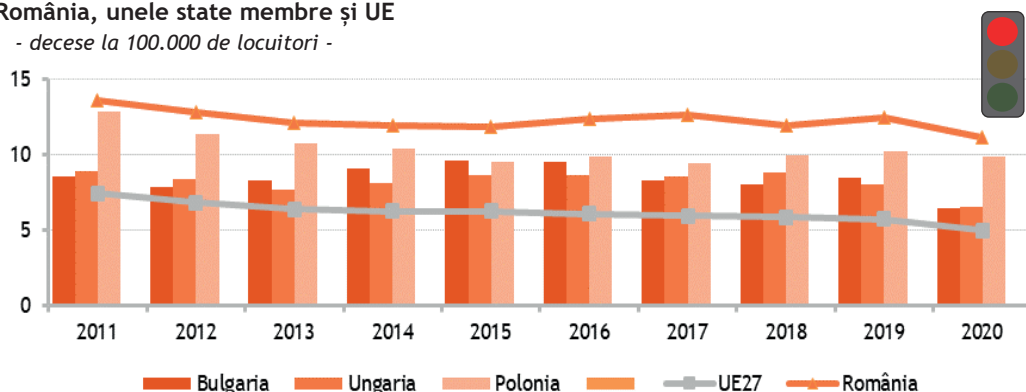
Indicator principal	Progres
Rata deceselor cauzate de accidente de transport la 100.000 de locuitori	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul de accidente rutiere, după localizare (autostrăzi, în localități, în afara localităților)	
Structura pe grupe de vârstă a vehiculelor rutiere înmatriculate, în total parc	

9.2.1. Rata deceselor cauzate de accidente de transport la 100.000 de locuitori

Definiție: Rata este calculată prin raportarea numărului decedaților cu reședința obișnuită în fiecare țară, din cauza accidentelor de transport, la populația rezidentă medie a fiecărei țări în anul de referință.

Fig. 9.2.1. Rata deceselor cauzate de accidente de transport la 100.000 de locuitori în România, unele state membre și UE

- decese la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: RO=-2,17%, UE27=-4,46%

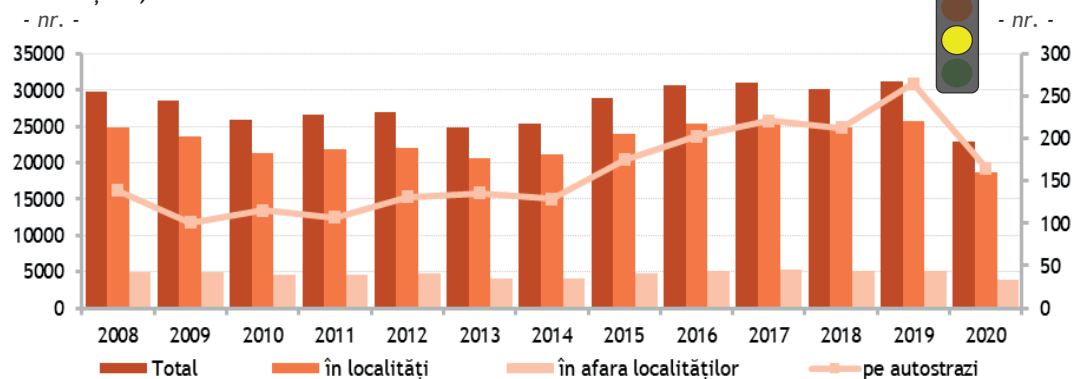
În perioada 2011-2020, la nivelul UE și în toate statele luate în analiză, s-a înregistrat o scădere a numărului de decese cauzate de transport. Rata deceselor cauzate de accidente de transport, în aceste state membre, s-a situat peste nivelul mediu înregistrat în UE, care a scăzut de la 7,4 (2011) la 4,9 decese la 100.000 de locuitori (2020). Din păcate, în România și Polonia, acest fenomen se află mult peste nivelul UE. În perioada analizată, România a înregistrat o scădere, de la 13,5 la 11,1 decese la 100.000 de locuitori, aflându-se peste nivelul înregistrat în Polonia, Ungaria și Bulgaria.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.2.2. Numărul de accidente rutiere, după localizare (autostrăzi, în localități, în afara localităților)

Definiție: Indicatorul se referă la accidentele de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, în funcție de locul în care s-au produs. Accidentul de circulație rutieră cauzator de vătămări corporale se referă la orice accident care implică cel puțin un vehicul rutier în mișcare pe un drum public sau privat la care publicul are acces, provocând moartea sau rănirea a cel puțin unei persoane. Sinuciderile sau tentativele de sinucidere nu sunt incluse.

Fig. 9.2.2. Numărul de accidente rutiere, după localizare (autostrăzi, în localități, în afara localităților)

Notă: Datele pentru numărul de accidente pe autostrăzi sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=-2,21%, în localități=-2,29%, în afara localităților=-1,93%, autostrăzi=1,44%

Cel mai mare număr de accidente rutiere cauzatoare de vătămări corporale s-a înregistrat în localități, în proporție de peste 82% dintre accidente, în timp ce pe autostrăzi s-a înregistrat cel mai mic număr de accidente rutiere cauzatoare de vătămări corporale. În anul 2020, față de anul 2019, numărul accidentelor de pe autostrăzi a scăzut cu 37,7%, fenomen datorat contextului pandemic. În același timp, s-a înregistrat și o scădere a numărului de accidente rutiere cauzatoare de vătămări corporale în localități, cu 27,2%, și în afara localităților, cu 23,3%. Pe întreaga perioadă analizată s-a observat un trend descendent al numărului de accidente rutiere în localități și în afara localităților, cu excepția autostrăzilor, unde trendul a fost ascendent, cu o rată medie anuală de creștere de 1,44%.

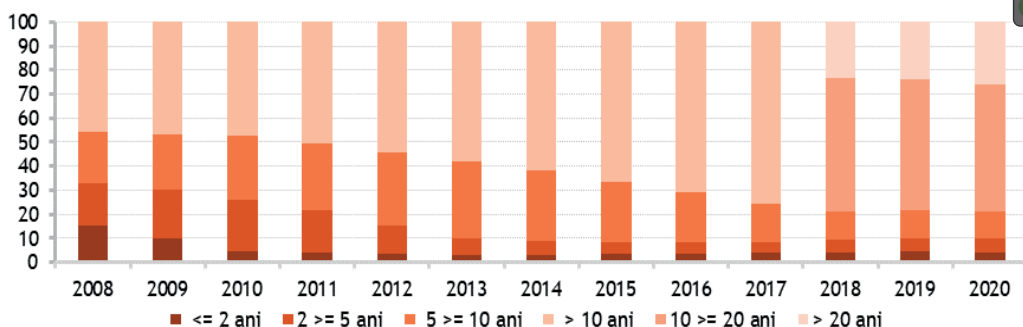
9.2.3. Structura pe grupe de vârstă a vehiculelor rutiere înmatriculate, în total parc

Definiție: Indicatorul se referă la ponderea fiecărei grupe de vârstă a vehiculelor rutiere înmatriculate aflate în circulație la sfârșitul anului în total parc. Vehiculele rutiere înmatriculate aflate în circulație reprezintă vehiculele rutiere care sunt autorizate să circule pe drumurile publice, pe baza înregistrării lor în evidența organelor competente cu supravegherea circulației pe aceste drumuri. Vârsta vehiculului este perioada de timp de la prima înmatriculare a vehiculului, indiferent de țara de înmatriculare.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fig. 9.2.3. Structura pe grupe de vârstă a vehiculelor rutiere înmatriculate, în total parc

- % -

Notă: Structura pe grupe de vârstă a vehiculelor rutiere înmatriculate între 10 și 20 de ani și a celor înmatriculate de peste 20 de ani sunt disponibile numai pentru anii 2018, 2019 și 2020.

Sursa datelor: INS

Cea mai însemnată pondere în total parc o au autovehiculele vechi de peste 10 ani, ajungând în anul 2020 la 79%. O atenție sporită trebuie să fie acordată acestui segment, din cauza potențialului poluant și a pericolului ridicat de accidente. Ținta inclusă de România în PNRR este de a scoate din trafic 250.000 de autovehicule mai vechi de 15 ani, cu norme de poluare sub Euro3.

În perioada analizată, s-a evidențiat scăderea ponderii autovehiculelor cu o vechime mai mică de 10 ani, de la 54,1% în anul 2008 la 21,0% în anul 2020, în timp ce ponderea vehiculelor cu o vechime mai mare de 10 ani a crescut cu 33,1 p.p. în 2020, față de 2008.

În anul 2020, ponderea vehiculelor noi, cu vârsta de până în 2 ani, a scăzut față de anul 2019 cu 0,4 p.p., în timp ce ponderea vehiculelor cu vârsta cuprinsă între 2 și 5 ani a crescut cu 0,4 p.p. În ceea ce privește vârsta autoturismelor înmatriculate, începând cu anul 2013, s-a observat o pondere scăzută a autoturismelor noi, de până în 5 ani, care era de sub 10% în total parc.

În anii 2018, 2019 și 2020, mai mult de jumătate din autoturismele înmatriculate au o vârstă cuprinsă între 10 și 20 de ani, respectiv 55,6% (2018), 54,7% (2019) și 52,9% (2020). Autovehiculele înmatriculate în urmă cu peste 20 de ani au reprezentat 23,1% în anul 2018, 23,9% în anul 2019 și 26,1% în anul 2020.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.3. ȚINTA 2030: Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora

Tabelul 9.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 9.3.

Indicator principal	Progres
Valoarea producției și VAB în tehnologii de mediu	
Indicatori adiționali	Progres
Intensitatea GES în industrie	
Ponderele lemnului brut exportat în lemnul exploatat	
Valoarea importului de bunuri și a investițiilor străine directe	
Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități economice	
Cheltuieli pentru protecția mediului ca procent din PIB	

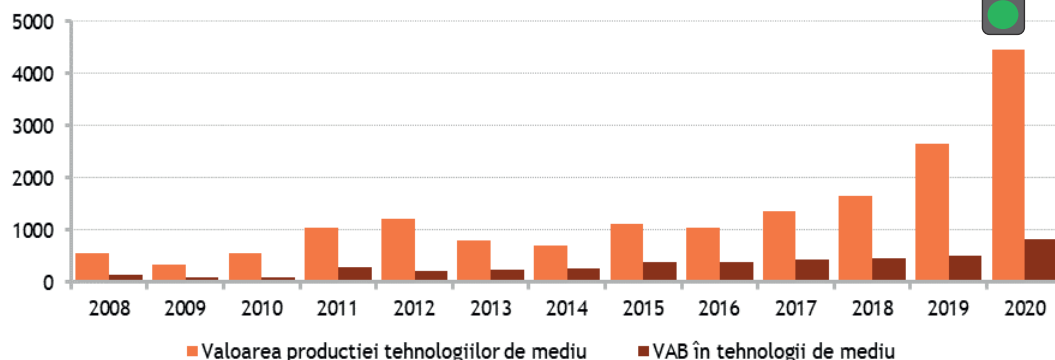
9.3.1. Valoarea producției și VAB în tehnologii de mediu

Definiție: Tehnologiile de mediu sunt procese tehnice, instalații, echipamente și metode de producție care au ca scopuri protejarea mediului și economisirea resurselor.

Valoarea adăugată brută (VAB) în tehnologii de mediu reprezintă contribuția acestora la PIB și este definită ca diferența dintre valoarea producției sectorului de mediu și consumul intermediar.

Fig. 9.3.1. Valoarea producției și VAB în tehnologii de mediu

- mil. lei -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: valoarea producției tehnologiilor de mediu=19,01%, VAB în tehnologii de mediu=15,12%

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Tehnologiile de mediu sunt tehnologii mai puțin poluante, care asigură reducerea aportului de materiale, reducerea consumului de energie, a emisiilor și recuperarea produselor secundare valoroase. Acestea cresc eficiența ecologică sau, cu alte cuvinte, „fac mai mult cu mai puțin”, sprijină aplicarea sistemelor de gestionare a mediului și ecologizează procesele de producție.

Valoarea producției tehnologiilor de mediu a crescut de la 554 milioane de lei în anul 2008 la 2.668 milioane de lei în anul 2020. Rata medie anuală de creștere a fost de 19,01%, ceea ce semnifică un progres în domeniul promovării tehnologiilor curate și ecologice. În perioada 2008-2020, VAB în tehnologii de mediu a înregistrat o evoluție oscilantă, cu un minim în anul 2010 (98 milioane lei) și un maxim în 2020 (826 milioane lei). Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2020, a fost de 15,12%. Păstrând această rată medie anuală de creștere până în anul 2030, VAB pentru valoarea producției tehnologiilor de mediu ar putea să ajungă la 3.067 milioane lei.

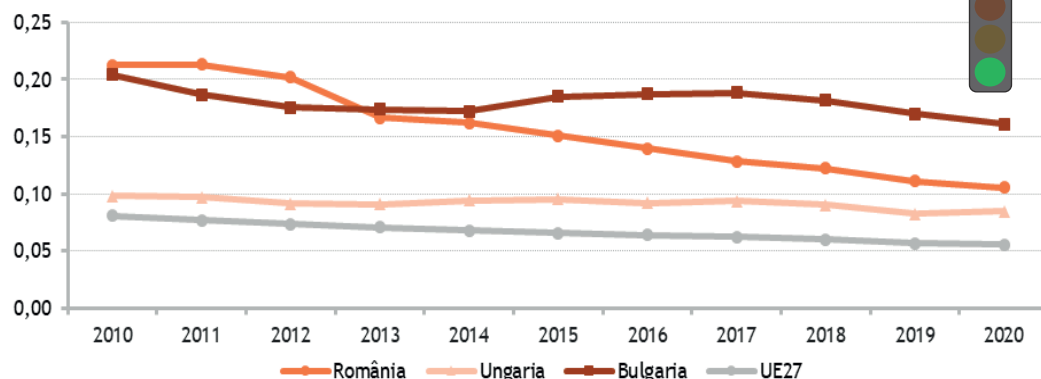
Acest indicator contribuie la evaluarea măsurilor luate în scopul reabilitării industriilor, pentru a deveni durabile și cu eficiență sporită în utilizarea resurselor.

9.3.2. Intensitatea GES în industrie

Definiție: Intensitatea GES în industrie reprezintă emisiile rezultate din activitățile industriale pentru producerea unei unități de PIB.

Fig. 9.3.2. Intensitatea GES în industrie, în România, alte state membre și UE

- mii tone/mil. euro -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-7,51%, UE27=-2,84%

Emisiile de gaze cu efect de seră rezultate în urma activităților industriale au un puternic impact negativ asupra mediului.

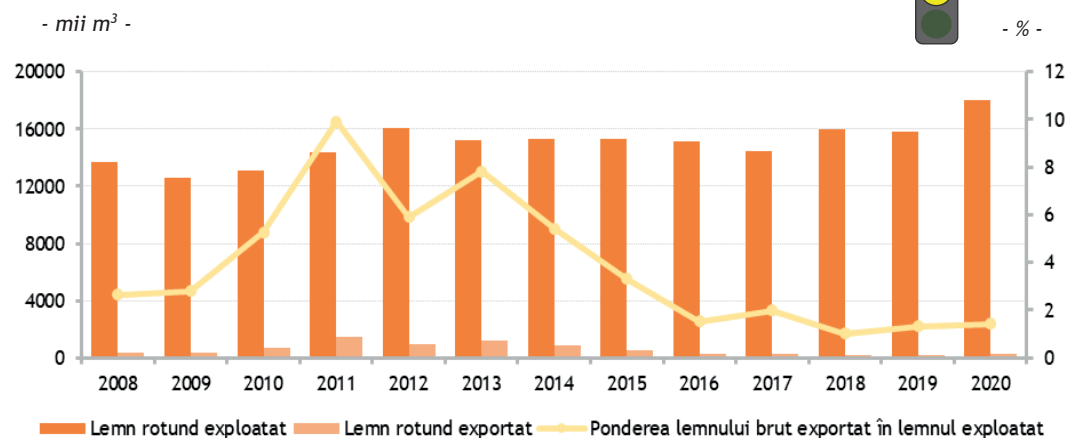
La nivelul UE, intensitatea GES în industrie a înregistrat o scădere cu 31,8% în anul 2020, față de anul 2010. De asemenea, au fost înregistrate scăderi ale intensității GES în industrie și în celelalte state membre analizate, cea mai mare scădere fiind în România (-50%), urmată de Bulgaria (-21%) și Ungaria (-14%). În perioada 2010-2020, România, Bulgaria și Ungaria s-au situat peste nivelul UE. În țara noastră, față de UE, valoarea indicatorului a fost mai mare cu 0,13 mii tone/milioane euro în anul 2010 și cu 0,05 mii tone/milioane euro în anul 2020. Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, intensitatea GES în industrie a fost cu 0,06 mii tone/milioane euro mai mică decât cea înregistrată în Bulgaria și cu 0,02 mii tone/milioane euro mai mare față de Ungaria.

În perioada 2010-2020, intensitatea GES în industria din România a înregistrat o rată medie anuală de creștere de -7,51%, ceea ce semnifică un progres în direcția adoptării unor tehnologii și procese industriale curate și ecologice. Dacă se va menține această rată medie anuală de creștere, se estimează că nivelul UE din anul 2020 (0,06 mii tone/milioane euro) va fi atins de către țara noastră în anul 2028.

9.3.3. Ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat

Definiție: Volumul de lemn exploatat reprezintă lemnul de lucru și lemnul de foc recoltat și colectat. Lemnul exploatat se poate colecta în regie proprie sau cu prestatori de servicii, de pe suprafața parchetelor sau din suprafața afectată de produse accidentale, inclusiv cel aflat în platformele primare. Exporturile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, ies de pe teritoriul economic al țării, cu destinația restul lumii.

Fig. 9.3.3.a. Ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat

Notă: Datele pentru ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: Eurostat

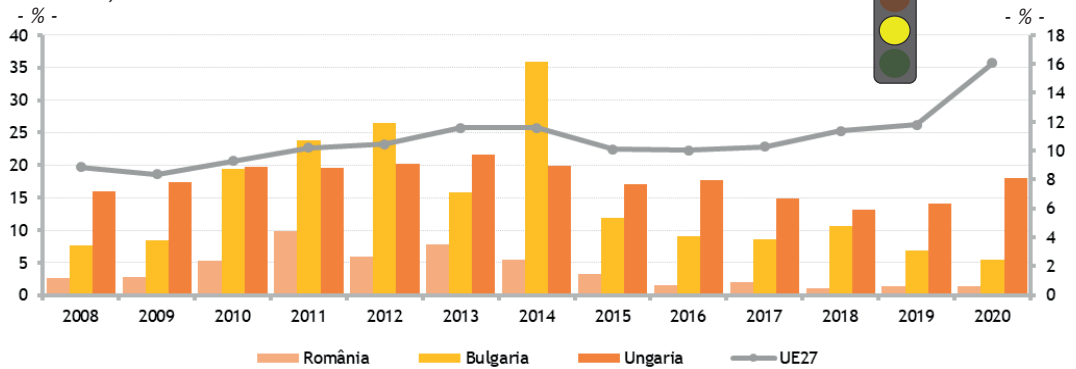
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: lemn rotund exploatat=2,30%, lemn rotund exportat=-2,90%, ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat=-5,50%

În perioada 2008-2020, s-a înregistrat o creștere relativ constantă a lemnului rotund exploatat, cea mai mare valoare fiind înregistrată în anul 2020 (18.048 mii mc).

Nivelul lemnului rotund exportat a crescut accelerat în anul 2010 (cu 49,1% față de anul 2009) și în 2011 (cu 105,8% față de anul 2010). Începând cu anul 2015, valorile au început să scadă, ajungând în anul 2020 la 254,97 mii mc (în scădere cu 29,5% față de anul 2008). Cea mai mare pondere a lemnului brut în lemnul exploatat s-a înregistrat în anul 2011 (9,90%), iar cea mai mică în anul 2018 (1,01%).

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fig. 9.3.3.b. Ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat în România, alte state membre și UE

Notă: Datele pentru UE27 sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: România=-5,03%, Bulgaria=-2,66%, Ungaria=1,04%, UE27=5,06%

La nivelul UE, ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat a crescut de la 8,9% în anul 2008 la 16,1% în anul 2020. În România, ponderea lemnului brut exportat în lemnul exploatat a înregistrat un trend descrescător, de la 2,6% în anul 2008 la 1,4% în anul 2020, situându-se sub nivelul UE în toată perioada analizată.

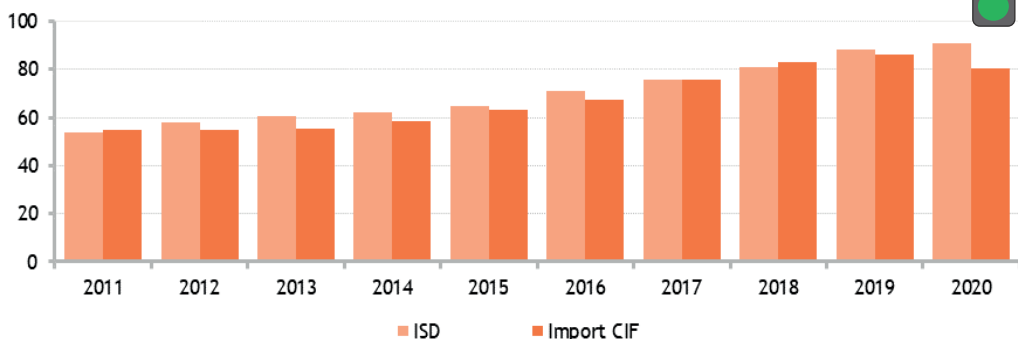
Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2020, a fost de -2,66% în Bulgaria, 1,04% în Ungaria, în timp ce în România a fost de -5,03%.

9.3.4. Valoarea importului de bunuri și a investițiilor străine directe

Definiție: Investiția străină directă (ISD) reprezintă relația investițională de durată între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

Fig. 9.3.4.a. Valoarea importului de bunuri și a ISD

- mld. euro -

Notă: ISD se referă la soldul la 31 decembrie din fiecare an de referință

Sursa datelor: BNR, INS

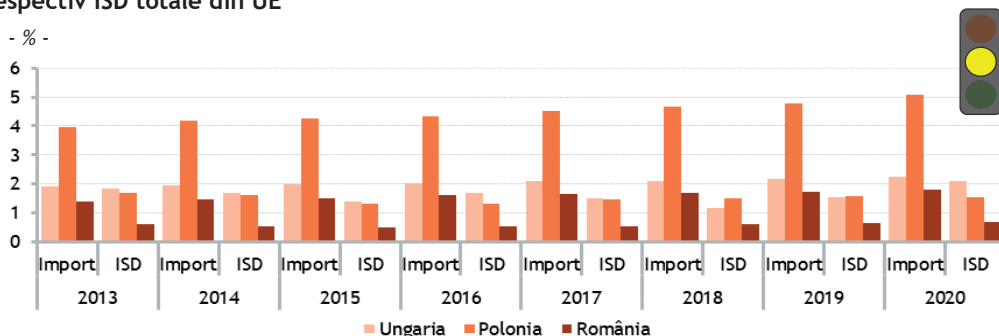
Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: ISD=6,01%, Import CIF=4,34%

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

ISD sunt o sursă sănătoasă pe care se poate baza creșterea economică, inclusiv în perioadele în care stabilitatea economică este în pericol și creșterea este sub presiune. ISD în România au avut o dinamică mai mare decât importurile în perioada 2011-2020, respectiv de 69% în perioada analizată, față de 46,6%.

Pe parcursul întregii perioade analizate, ISD au înregistrat dinamici pozitive, cu valori cuprinse între 2,2% în anul 2014 și 9,4% în anul 2016. Exceptând anul de criza pandemică (2020), dinamica importului de bunuri a fost pozitivă, cu valori cuprinse între 1,1% în 2013 și 12,2% în 2017. Evoluțiile celor doi indicatori relevă o reziliență mai mare a ISD la crize, în comparație cu importurile de bunuri, acestea din urmă fiind mult mai sensibile la șocurile de pe piețele externe.

Fig. 9.3.4.b. Ponderea importului și a ISD pentru unele state membre UE, în importul total, respectiv ISD totale din UE

Notă: ISD se referă la soldul ISD la 31 decembrie din fiecare an de referință

Sursa datelor: BNR, INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020:

Ungaria - Import=2,12%, ISD=2,23%; Polonia - Import=3,91%, ISD=-1,77%; România - Import=3,66%, ISD=2,23%

Atât în cazul importului de bunuri, cât și în cazul ISD, România deține ponderi mici în importul total de bunuri al UE (1,8% în 2020), respectiv în soldul de ISD în țara raportoare (0,7% în 2020).

Cele mai mari ponderi în importul total al UE sunt înregistrate în anul 2020 de Germania (22,7%), Olanda (11,5%) și Franța (11,3%). În ceea ce privește soldul de ISD, statele membre care au cele mai importante ponderi la nivelul UE sunt Olanda (27,3%), Luxemburg (22,1%) și Irlanda (8,2%).

Comparativ cu economiile similare din vecinătatea României, în anul 2020, Bulgaria a înregistrat ponderi mai mici decât țara noastră atât la import (0,7%) cât și la soldul ISD (0,3%), în timp ce Ungaria și Polonia au avut o contribuție mai mare la importul total al UE și la soldul de ISD.

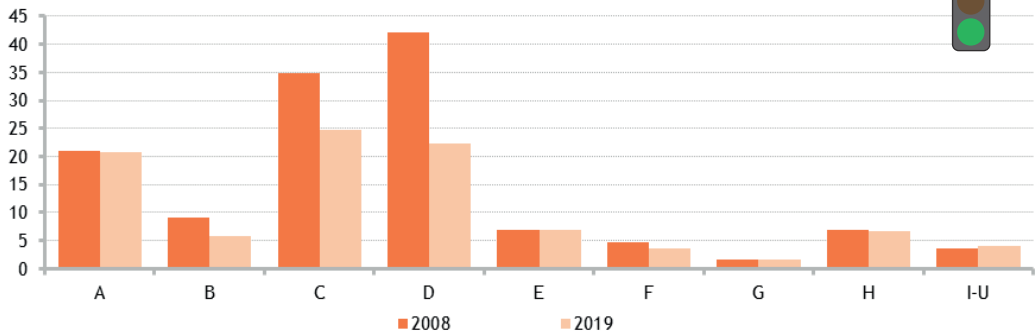
9.3.5. Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități economice

Definiție: Indicatorul măsoară emisiile naționale totale, inclusiv aviația internațională din așa-numitul „coș Kyoto” de gaze cu efect de seră, inclusiv dioxid de carbon, metan, protoxid de azot, hidrofluorcarburi, perfluorcarburi, trifluorura de azot și hexafluorura de sulf din toate sectoarele inventarelor de emisii de gaze cu efect de seră.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fig. 9.3.5.a. Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități economice

- mil. tone echivalent CO₂ -

Notă: Clasificare activități economice conform CAEN Rev2: A=Agricultură, silvicultură și pescuit, B=Industria extractivă, C=Industria prelucrătoare, D=Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, E=Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, F=Construcții, G=Comerț cu ridicata și cu amănuntul, H=Transport și depozitare, I-U=Alte activități economice
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală, perioada 2008-2019: RO=-2,69%

În perioada analizată, emisiile de gaze cu efect de seră au înregistrat o scădere cu 26%, de la 131 milioane tone în anul 2008 la 97 milioane tone în anul 2019.

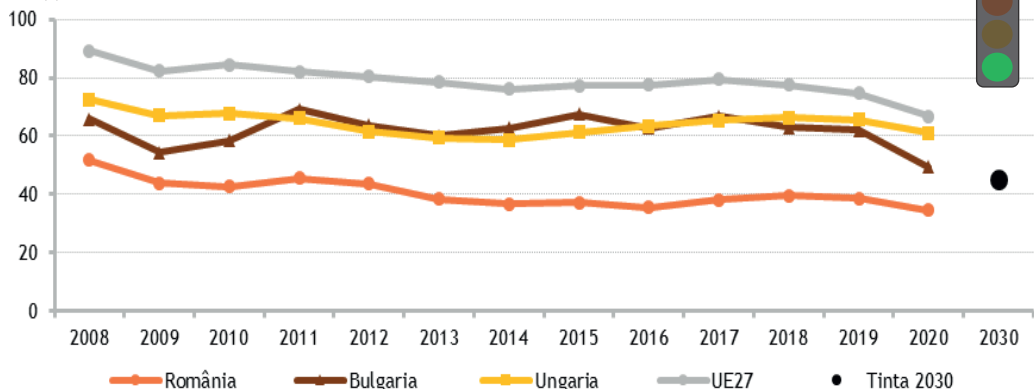
Pe activități economice, cea mai mare scădere a fost la activitatea de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-47%), urmată de activitatea din industria extractivă (-38%) și cea din industria prelucrătoare (-29%). Aceste scăderi au fost determinate de investițiile efectuate în modernizarea sistemului energetic, în promovarea de tehnologii noi și de metode de producție ecologice.

În anul 2019, ponderea cea mai mare a emisiilor de gaze cu efect de seră aparține activității din industria prelucrătoare (26%), urmată de activitatea de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (23%) și de cea din agricultură (22%).

În perioada 2008-2019, rata medie anuală de creștere a fost de -2,69%, ceea ce reprezintă un progres în direcția reabilitării industriilor pentru a deveni durabile.

Fig. 9.3.5.b. Emisii de gaze cu efect de seră, în România, alte state membre și UE

- 1990=100 -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-3,31%, UE27=-2,39%

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

UE și-a propus o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 55% până în anul 2030, comparativ cu anul 1990. În România, între anii 1990 și 2020, emisiile de gaze cu efect de seră au avut o scădere cu 65,4%, ceea ce ne situează pe o poziție favorabilă atât față de UE (-33,3%), cât și față de Bulgaria (-50,7%) și Ungaria (-38,9%).

La nivelul UE, în perioada 2008-2020, indicatorul a înregistrat o rată medie anuală de creștere de -2,39%. În condițiile menținerii acestei rate, se estimează că ținta va fi atinsă de UE în anul 2036.

9.3.6. Cheltuieli pentru protecția mediului ca procent din PIB

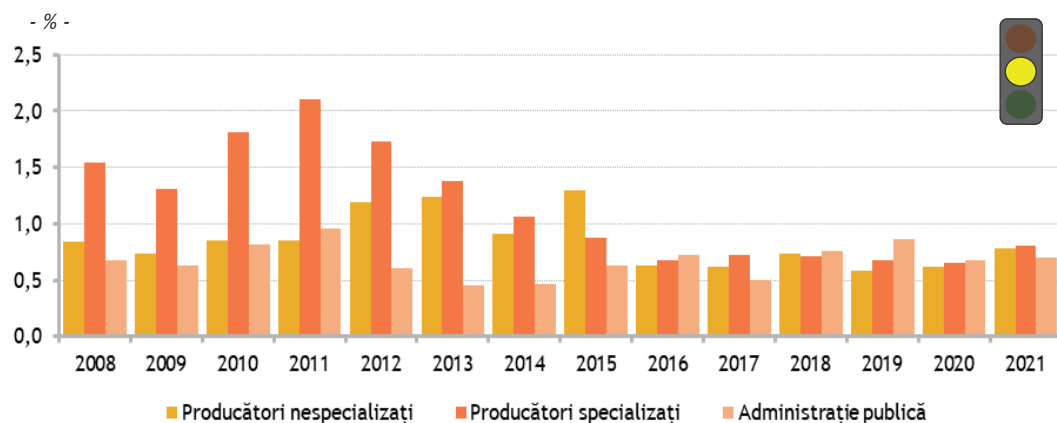
Definiție: Cheltuielile pentru protecția mediului reflectă fluxurile de finanțare a mediului și includ plățile pentru activitățile economice care au ca scop producerea de servicii specifice pentru prevenirea, reducerea sau combaterea pagubelor aduse mediului.

Producătorii nespecializați sunt unitățile care execută o activitate de protecția mediului ca activitate secundară sau auxiliară la o activitate principală, care în CAEN Rev.2 se regăsește la una din diviziunile 02; 05 - 36; 41; 42; 43; 49; 50; 51; 71; 72 și clasa 7490.

Producătorii specializați sunt unitățile care execută activități de protecția mediului ca activitate principală și care se regăsesc în CAEN Rev. 2, la diviziunile 37; 38; 39 și clasa 4677.

Administrația Publică cuprinde toate unitățile administrației publice locale și centrale care produc sau finanțează servicii de protecția mediului necomerciale, destinate consumului individual și colectiv.

Fig. 9.3.6. Cheltuieli pentru protecția mediului ca procent din PIB, pe categorii de producători

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: producători nespecializați=-2,37%, producători specializați=-7,35%, administrația publică=0,00%

Pentru perioada 2008-2020, ponderea cea mai însemnată în PIB au avut-o cheltuielile pentru protecția mediului ale producătorilor specializați, cu o medie de 1,2% din PIB, urmate de cheltuielile pentru protecția mediului ale producătorilor nespecializați, cu o medie de 0,9% din PIB. Ponderea cea mai însemnată în PIB a cheltuielilor pentru protecția mediului s-a înregistrat în anul 2011 la producătorii specializați, cu 2,1% din PIB, iar cea mai mică, în anul 2013, la administrația publică.

Pentru perioada 2008-2020, rata medie anuală de creștere a cheltuielilor pentru protecția mediului ca procent din PIB pentru producătorii nespecializați a fost de -2,37%, în timp ce pentru producătorii specializați a fost de -7,35%.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.4. ȚINTA 2030: Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere

Tabel 9.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 9.4.

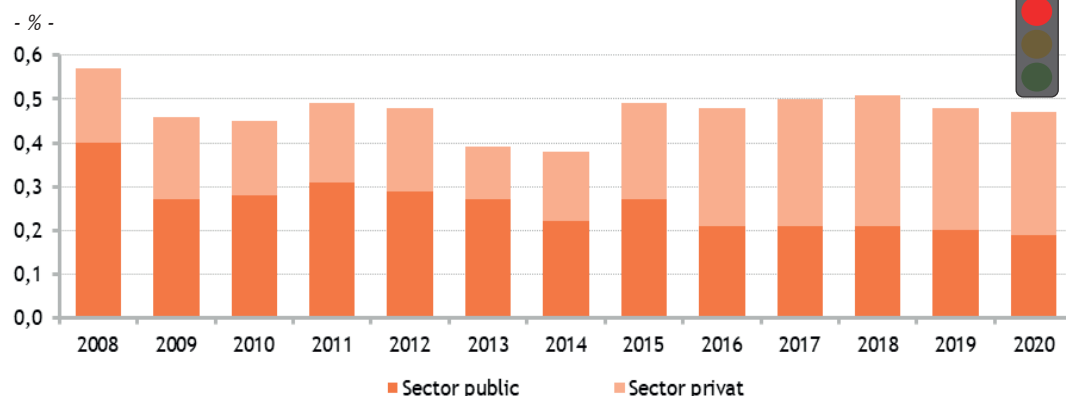
Indicator principal	Progres
Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public și în sectorul privat ca procent din PIB	
Indicator adițional	Progres
Întreprinderi inovatoare ca pondere în total întreprinderi	

9.4.1. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public și în sectorul privat ca procent din PIB

Definiție: Indicatorul măsoară raportul procentual dintre valoarea cheltuielilor din sectorul public și din sectorul privat pentru activitatea de cercetare-dezvoltare la nivel național și valoarea PIB-ului.

Cheltuielile totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare cuprind cheltuielile curente și de capital efectuate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, indiferent de sursa de finanțare.

Fig. 9.4.1.a. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public și în sectorul privat ca procent în PIB

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=-1,59%, sector public=-6,02%, sector privat=4,25%

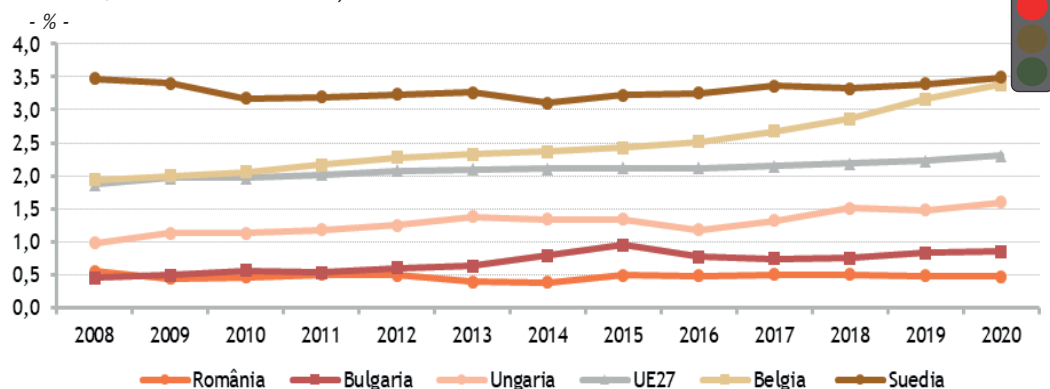
Indicatorul asigură măsurarea intensității cheltuielilor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare. Activitatea de cercetare-dezvoltare are potențialul de a contribui la o dezvoltare sustenabilă a economiei, poate aduce contribuții importante nu numai în sectorul privat, ci și în cel public, care joacă un rol social și economic esențial ca furnizor de servicii, angajator și instanță de reglementare.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Cheltuielile pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul privat ca procent din PIB au înregistrat o creștere de la 0,17% în anul 2008 la 0,28% în anul 2020, dar, în sectorul public, acestea au scăzut de la 0,40% la 0,19%. Rata medie anuală de creștere, în perioada analizată, în sectorul privat, a fost de 4,25%, iar, în sectorul public, de -6,02%.

În anul 2020, cheltuielile totale de cercetare-dezvoltare au reprezentat doar 0,47% din PIB, în scădere cu 18% față de anul 2008. Evoluția indicatorului, cu o rată medie anuală de creștere de -1,59% în perioada 2008-2020, reprezintă o tendință nefavorabilă, prin urmare, se impune luarea de măsuri pentru promovarea activității de cercetare-dezvoltare.

Fig. 9.4.1.b. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare ca procent în PIB, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,59%, UE27=1,78%

În anul 2020, România se afla pe ultimul loc între statele membre UE în ceea ce privește cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare ca pondere în PIB. La nivelul UE, ponderea în PIB a cheltuielilor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare a crescut de la 1,9% în anul 2008 la 2,3% în anul 2020. În România, față de nivelul UE, nivelul indicatorului a fost mai mic cu 1,3 p.p. în anul 2008 și cu 1,8 p.p. în anul 2020.

Comparativ cu țările vecine, cheltuielile totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public și în sectorul privat ca procent din PIB, în anul 2020, au fost mai mici cu 0,4 p.p. față de Bulgaria și cu 1,1 p.p. față de Ungaria. Cele mai mari valori ale indicatorului, în anul 2020, au fost înregistrate în Suedia (3,5%) și în Belgia (3,4%).

Activitatea de cercetare-dezvoltare are un rol important în generarea unei creșteri economice inteligente și durabile, precum și în crearea de locuri de muncă.

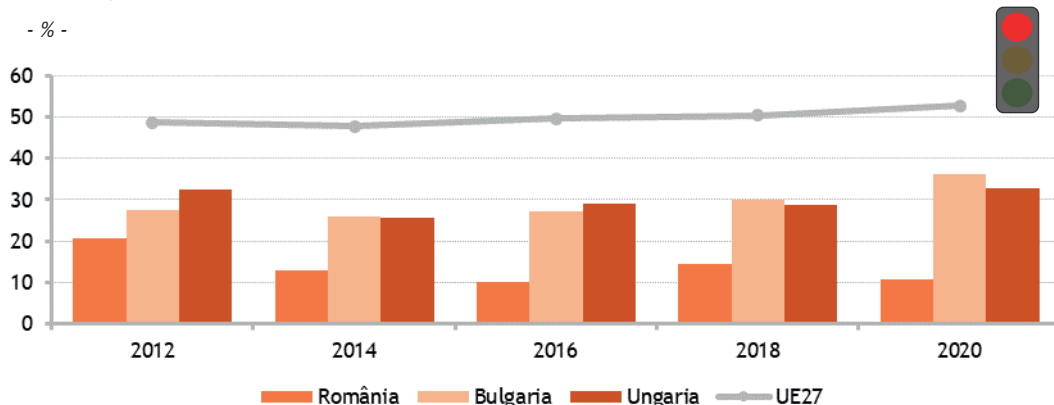
9.4.2. Întreprinderi inovatoare ca pondere în total întreprinderi

Definiție: Indicatorul măsoară raportul procentual dintre numărul întreprinderilor inovatoare și numărul total al întreprinderilor, atât cele inovatoare cât și cele non-inovatoare.

Activitatea de inovare presupune introducerea în procesul muncii a unor produse sau procese de afaceri noi sau semnificativ îmbunătățite. Inovarea se poate realiza în toate domeniile de activitate și presupune dezvoltarea capacității firmelor de a absorbi tehnologie de ultimă generație și de a adapta aceste tehnologii la nevoile piețelor deservite.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fig. 9.4.2. Întreprinderi inovatoare ca pondere în total întreprinderi, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=-7,92%, UE27=0,99%

În România, ponderea întreprinderilor inovatoare în total întreprinderi a scăzut de la 20,7% în anul 2012, la 10,7 în anul 2020, situându-se pe ultimul loc în rândul statelor membre UE.

La nivelul UE, în perioada analizată, ponderea întreprinderilor inovatoare în total întreprinderi a crescut de la 48,7% în anul 2012, la 52,7 în anul 2020.

În România, față de UE, nivelul indicatorului a fost mai mic cu 28,0 p.p. în anul 2012 și cu 42,0 p.p. în anul 2020.

Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, ponderea întreprinderilor inovatoare în total întreprinderi a fost mai mică decât în Bulgaria (-25,5 p.p.) și Ungaria (-22,0 p.p.).

În perioada 2012-2020, rata medie anuală de creștere a indicatorului a fost de -7,92% în România, în timp ce la nivelul UE a fost de 0,99%. Pentru ca țara noastră să ajungă la nivelul UE din anul 2020 (52,7%), ar fi necesară o rată medie anuală de creștere de 5,33%.

Prin urmare, se impun măsuri pentru stimularea antreprenoriatului și crearea de noi oportunități pentru ca întreprinderile inovatoare să se poată dezvolta în cadrul economiei. Cu cât numărul întreprinderilor inovatoare este mai mare, cu atât șansa de a crea produse noi, cu valoare adăugată mare, este mai viabilă, având impact pozitiv asupra PIB-ului.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.5. ȚINTA 2030: Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare

Tabel 9.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 9.5.

Indicator principal	Progres
Cercetători în activitatea de cercetare-dezvoltare la un milion de locuitori	
Indicatori adiționali	Progres
Ponderea fondurilor de schimb și de transfer din fonduri externe în total cheltuieli de cercetare-dezvoltare	
Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public ca pondere în PIB	

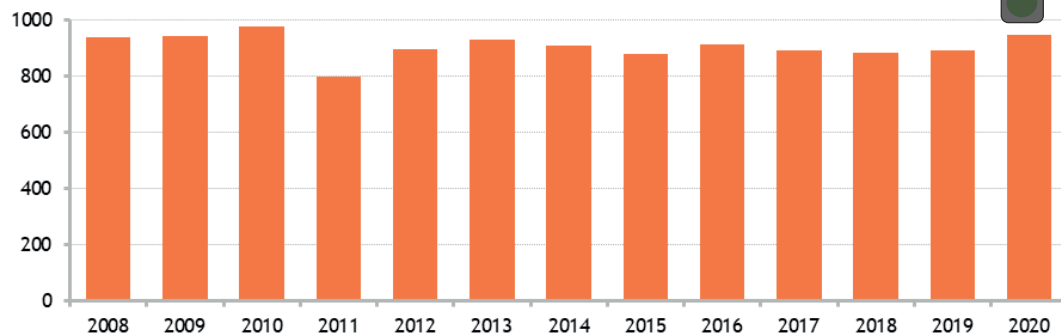
9.5.1. Cercetători în activitatea de cercetare-dezvoltare la un milion de locuitori

Definiție: Indicatorul măsoară numărul cercetătorilor (echivalent normă întreagă-ENI) implicați în activitatea de cercetare-dezvoltare din sectoarele de performanță public/guvernamental, învățământ superior și clinici universitare, privat non-profit și sectorul mediului de afaceri la un milion de locuitori (populație rezidentă).

Cercetătorii sunt angajați în conceperea de noi cunoștințe, de produse, procedee, metode și sisteme noi, precum și în gestionarea proiectelor respective. În această categorie sunt incluși cercetătorii științifici, personalul didactic și de cercetare din învățământul universitar implicat în activități de cercetare, cadrele de conducere care desfășoară activități de planificare și de gestionare a aspectelor științifice și tehnice ale lucrărilor cercetătorilor, precum și studenții doctoranzi angajați în proiecte de cercetare-dezvoltare, absolvenți de învățământ superior cu pregătire doctorală sau oameni de știință.

Fig. 9.5.1.a. Cercetători în activitatea de cercetare-dezvoltare

- ENI la un mil. de locuitori -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,07%

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Dezvoltarea unor organizații de cercetare performante presupune asigurarea unei evoluții rapide și sustenabile, numerice și calitative a resurselor umane din cercetare, dezvoltare și inovare.

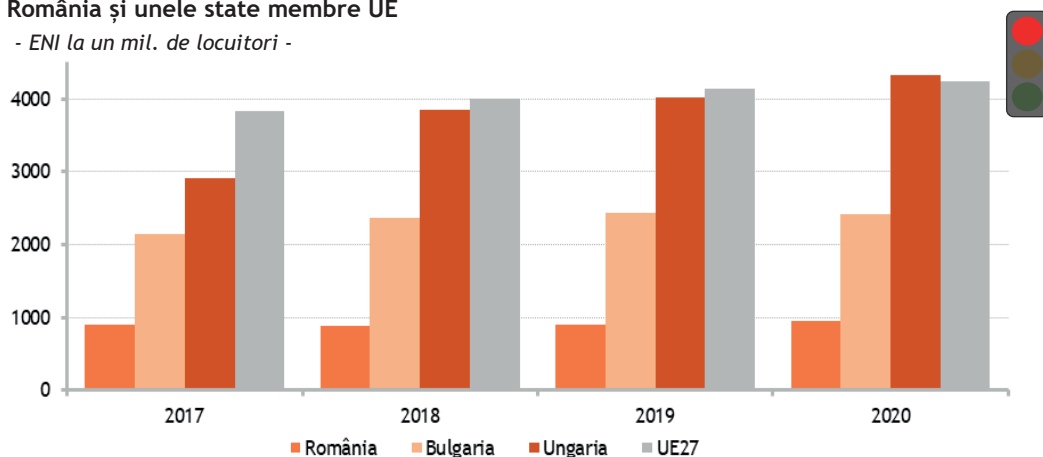
Indicatorul măsoară direct ținta din perspectiva întăririi cercetării științifice și a creșterii semnificative a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Numărul de cercetători din activitatea de cercetare-dezvoltare la un milion de locuitori, în perioada 2008-2020, a avut o evoluție oscilantă, înregistrând un maxim în anul 2010 (975) și un minim în anul 2011 (796).

Deoarece rata medie anuală de creștere a fost de doar 0,07%, ceea ce reprezintă un progres insuficient, sunt necesare măsuri suplimentare pentru transformarea sectorului de cercetare-dezvoltare într-un factor al creșterii economice.

Fig. 9.5.1.b. Cercetători în activitatea de cercetare-dezvoltare la un milion de locuitori, în România și unele state membre UE

- ENI la un mil. de locuitori -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2017-2020: RO=2,05%, UE27=3,46%

La nivelul UE, în perioada 2017-2020, numărul de cercetători din activitatea de cercetare-dezvoltare la un milion de locuitori a crescut cu 11%, înregistrând o rată medie anuală de creștere de 3,46%. În perioada analizată, nivelul indicatorului a crescut cu 13% în Bulgaria și cu 49% în Ungaria, iar în România creșterea a fost de doar 6%. Comparativ cu UE, în anul 2020, numărul de cercetători din activitatea de cercetare-dezvoltare la un milion de locuitori din România a fost de 4,5 ori mai mic.

Programul-cadru al UE pentru cercetare-inovare 2021-2027 are ca obiectiv creșterea numărului de cercetători și formarea unor generații deschise către mediul științific european și internațional, în conformitate cu obiectivele Spațiului European de Cercetare. Cu cât numărul de cercetători în sectorul de cercetare-dezvoltare este mai mare, cu atât aportul cercetării creează premisele unei economii moderne, viabile și eficiente.

9.5.2. Ponderea fondurilor de schimb și de transfer din fonduri externe în total cheltuieli de cercetare-dezvoltare

Definiție: Indicatorul măsoară raportul procentual dintre valoarea fondurilor de schimb și valoarea fondurilor de transfer ca parte a fondurilor externe, în totalul cheltuielilor destinate activității de cercetare-dezvoltare la nivel național (CD).

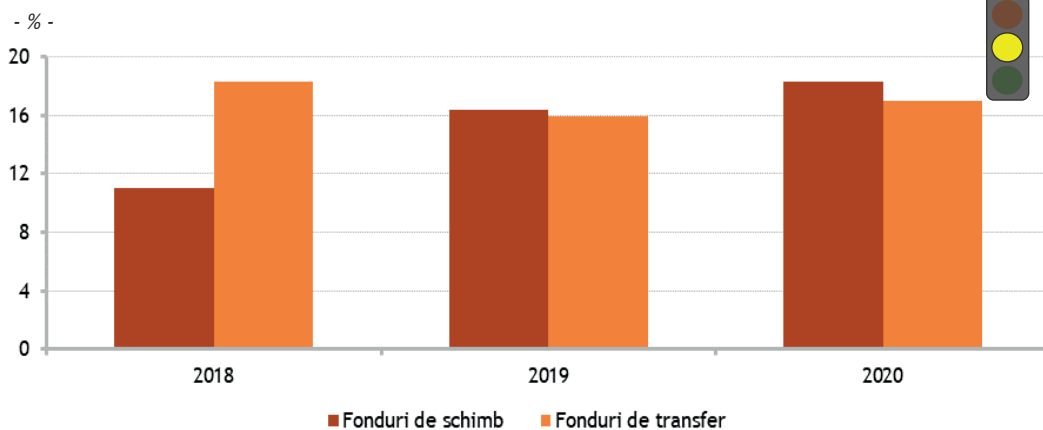
Fondurile externe reprezintă fonduri primite pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, altele decât sursele proprii ale unității: fonduri publice/guvernamentale (inclusiv granturi), surse de la alte întreprinderi/instituții, surse de la terți (ex: cei care comandă o cercetare), organizații non-profit, surse din străinătate, alte surse (inclusiv credite).

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fondurile de schimb pentru cercetare-dezvoltare sunt fluxuri de finanțare de la o instituție/unitate către o altă instituție/unitate, în schimbul performanței cercetării-dezvoltării și a livrării rezultatelor acesteia.

Fondurile de transfer pentru cercetare-dezvoltare sunt fluxuri de finanțare de la o instituție/unitate la o altă instituție/unitate care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare și care nu necesită nici un bun sau serviciu în schimb, în care finanțatorul nu beneficiază de un drept semnificativ asupra rezultatului cercetării finanțate, dar poate impune anumite condiții instituției care desfășoară activitatea de cercetare.

Fig. 9.5.2. Ponderea fondurilor de schimb și de transfer din fonduri externe în total cheltuieli de cercetare-dezvoltare

Nota: Date disponibile începând cu anul de referință 2018

Sursa datelor: INS

Ponderea fondurilor externe în totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare a crescut de la 29,3% în 2018 la 35,3% în 2020.

Pe categorii de fonduri externe, în perioada analizată, a crescut ponderea fondurilor de schimb din fonduri externe (66%), dar ponderea fondurilor de transfer a scăzut (-7%).

În anul 2020, ponderea fondurilor de schimb în totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare a fost cu 1,3 p.p. mai mare decât cea a fondurilor de transfer.

Pentru a putea reduce decalajul de cunoștințe și tehnologie care desparte România de economiile dezvoltate ale Europei, apare necesitatea internaționalizării mediului de cercetare și a extinderii colaborării interdisciplinare prin participarea țărilor cu fonduri la dezvoltarea unor proiecte de cercetare-dezvoltare comune.

Aportul acestor fonduri poate fi substanțial din punct de vedere al rezultatelor obținute, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării economice.

9.5.3. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public ca procent din PIB

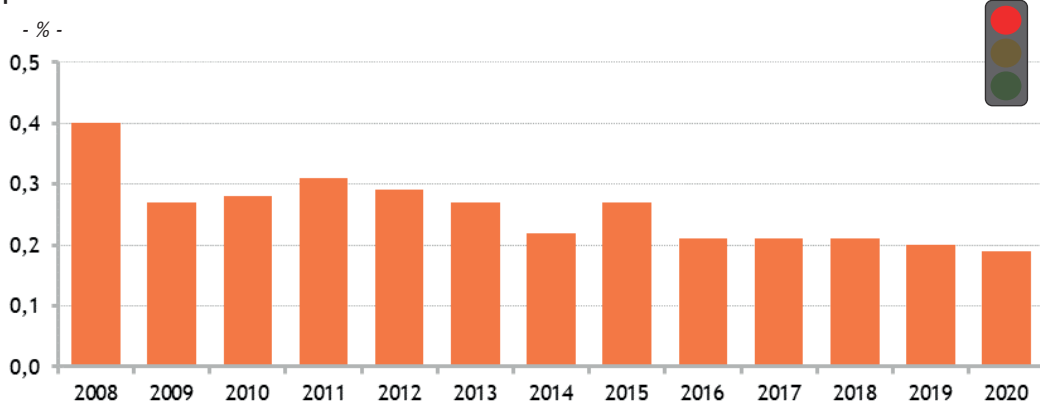
Sectorul public cuprinde la nivel național sectorul guvernamental de performanță și sectorul de performanță din învățământul superior.

Sectorul guvernamental de performanță cuprinde toate unitățile guvernamentale (inclusiv ministere ordonatoare de credite bugetare destinate activității de cercetare-dezvoltare) care furnizează servicii publice, cele cu activități de cercetare-dezvoltare ale administrației centrale și locale, precum și institutele naționale de cercetare-dezvoltare.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Sectorul de performanță din învățământul superior cuprinde toate unitățile din învățământul superior de stat și particular, precum și clinicile medicale care se află sub îndrumarea directă sau sunt administrate în asociere cu instituții din sectorul învățământului superior și care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare.

Fig.9.5.3.a. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public ca procent din PIB

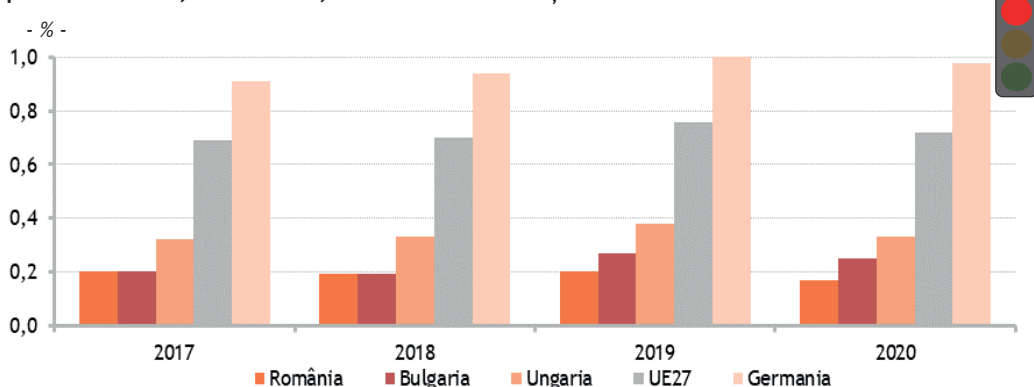
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-6,02%

Cheltuieli pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public ca procent din PIB au înregistrat o scădere de la 0,40%, în anul 2008 la 0,19% în anul 2020. Evoluția indicatorului, cu o rată medie anuală de creștere de -6,02%, este nefavorabilă, prin urmare, se impun măsuri pentru creșterea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare.

Cheltuielile de cercetare-dezvoltare au un rol important în economie, având în vedere aportul pe care această activitate îl aduce la dezvoltarea economică a oricărei țări, la menținerea competitivității pe piață a oricărei întreprinderi și la aportul în PIB-ul național.

Fig.9.5.3.b. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul public ca procent din PIB, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2017-2020: RO=-5,27%, UE27=1,43%

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

În ceea ce privește cheltuielile pentru cercetare-dezvoltare din sectorul public ca pondere în PIB, în anul 2020, România se afla pe ultimul loc între statele membre UE. La nivelul UE, ponderea în PIB a cheltuielilor de cercetare-dezvoltare din sectorul public a crescut de la 0,69% în anul 2017 la 0,72% în anul 2020. În perioada analizată, rata medie anuală de creștere a fost de 1,43% pentru UE, în timp ce, în România, a fost de -5,27%. Valoarea înregistrată în România a fost sub nivelul UE cu 0,5 p.p. în anul 2017 și cu 0,6 p.p. în 2020.

Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, cheltuielile pentru cercetare-dezvoltare din sectorul public ca pondere în PIB au fost mai mici decât cele din Bulgaria (-0,08 p.p.) și Ungaria (-0,16 p.p.). Cea mai mare valoare a indicatorului a fost înregistrată în Germania (0,98% în anul 2020). Pentru sectorul public de cercetare-dezvoltare, factorul important îl reprezintă, alături de investiții, și calitatea cercetării.

Asigurarea eficienței și eficacității acestor investiții necesită, pe lângă investiții, și o reformă adecvată a sistemelor naționale de cercetare, cu accent pe modul în care sunt alocate resursele pentru această activitate. Alocarea adecvată a acestora pentru investițiile publice în cercetare și dezvoltare presupune utilizarea sistemelor de performanță pentru distribuirea surselor de finanțare instituțională pe baza criteriilor de performanță, a dezvoltării și promovării schimbului de experiență între cercetători și a proiectelor pentru activitatea de cercetare-dezvoltare.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.6. ȚINTA 2030: Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare

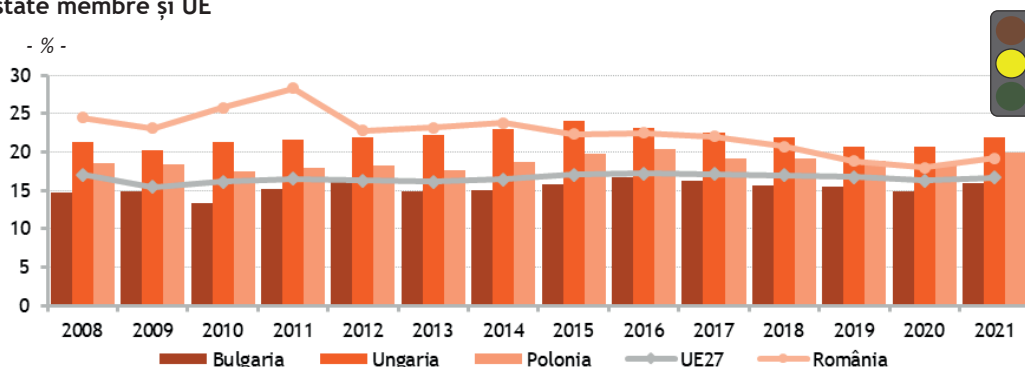
Tabel 9.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 9.6.

Indicatori principali	Progres
Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare ca pondere din PIB și pe cap de locuitor	
Forța de muncă din industria prelucrătoare ca proporție din forța de muncă totală	

9.6.1. Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare ca pondere din PIB și pe cap de locuitor

Definiție: Valoarea adăugată brută este soldul contului de producție, reprezentând valoarea nou creată în procesul de producție. Producția este o activitate efectuată sub controlul, responsabilitatea și administrarea unei unități instituționale care utilizează resurse reprezentate de forța de muncă, de capital, de bunuri și servicii.

Fig. 9.6.1.a. Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare ca pondere în PIB, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie de creștere, perioada 2008-2021: RO=-1,86%, UE27=-0,14%

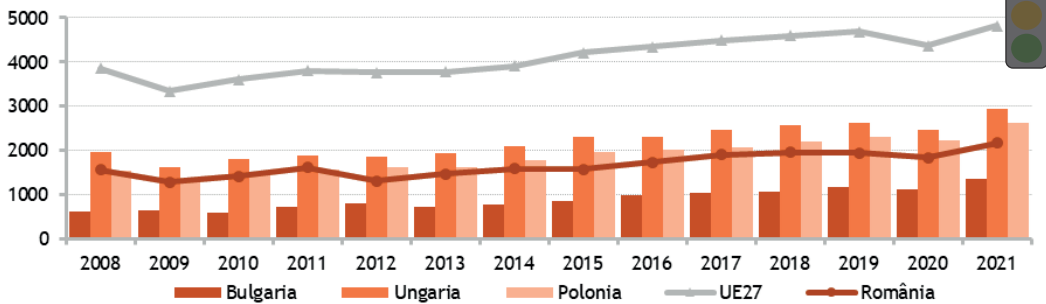
Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare ca procent din PIB, la nivelul UE, a înregistrat o evoluție între 15,4% în anul 2009 și 17,2% în 2016. România a înregistrat la acest indicator valori peste nivelul UE pe tot orizontul analizat, pornind de la 24,5% în 2008, atingând un maxim de 28,3% în 2011, iar în anii următori a înregistrat valori în scădere, ajungând la 17,9% în anul 2020, apoi a urcat la 19,2% în 2021, fiind situată cu 2,5 p.p. peste nivelul UE. Peste nivelul UE se situează și Polonia și Ungaria, dar, până în anul 2014, ambele sunt sub nivelul României. Din anul 2015, Ungaria depășește România, decalajul mărindu-se începând cu anul 2018, iar, în anul 2021, decalajul a ajuns la 2,7 p.p. Bulgaria este sub nivelul României în toată perioada, cu un minim de 13,3% în 2010 și un maxim de 16,7% în anul 2016, ajungând în anul 2021 la 16,0%.

Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare pe cap de locuitor este sub nivelul UE în toate țările analizate, înregistrând aproape același trend crescător ca aceasta. Nivelul UE pornește de la 3.856,8 euro/locuitor în anul 2008 și ajunge în 2021 la valoarea de 4.812,7 euro/locuitor.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Fig. 9.6.1.b Valoarea adăugată a industriei prelucrătoare pe cap de locuitor, în România, alte state membre și UE

- euro/locuitor -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie de creștere, perioada 2008-2021: RO=2,58%, UE27=1,72

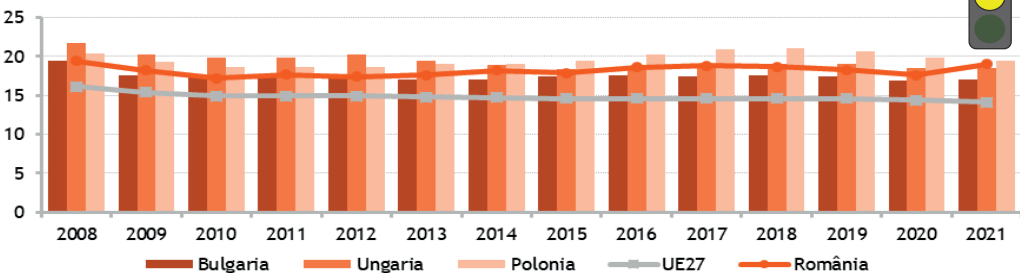
România pornește de la 1.559,0 euro/locuitor în anul 2008 și ajunge la 2.169,9 euro/locuitor în anul 2021, înregistrând cea mai mică valoare în 2012, de 1.286,9 euro/locuitor. Bulgaria a înregistrat cele mai scăzute valori, aflându-se la cca. 50% din nivelul României, iar Ungaria a înregistrat valori peste nivelul României, reprezentând cca. 50% din nivelul UE.

9.6.2. Forța de muncă din industria prelucrătoare ca proporție din forța de muncă totală

La nivelul UE, indicatorul a înregistrat un trend descrescător, de la 16,1% în anul 2008 la 14,1% în 2021. România, Bulgaria, Ungaria și Polonia au înregistrat valori peste nivelul UE, dar evoluțiile au avut variații mici în ambele sensuri (crescător și descrescător), fiind influențate în principal de criza economică din anii 2009-2010 și de pandemia de coronavirus din anul 2020.

Fig. 9.6.2. Forța de muncă din industria prelucrătoare ca proporție din forța de muncă totală, în România, alte state membre și UE

- % -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie de creștere, perioada 2008-2021: RO=-0,16%, UE27=-1,02%

România a avut un trend descendent, de la o valoare de 19,4% în anul 2008 până la 17,2% în anul 2010, după care a urmat o traiectorie ascendentă până în 2017 (18,8%). Începând cu anul 2018, coboară, ajungând la 17,6% (2020), iar în 2021 își reia creșterea, atingând o valoare de 19,0%.

În Bulgaria, indicatorul s-a aflat la același nivel cu România în anul 2008, pentru ca apoi să descrească treptat, ajungând în anul 2021 cu 2,0 p.p. sub nivelul acesteia. Ungaria și Polonia au prezentat valori ușor peste nivelul valorilor înregistrate în România în întreaga perioadă, ajungând în anul 2021 să prezinte valori apropiate de nivelul acesteia.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

9.7. ȚINTA 2030: Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe

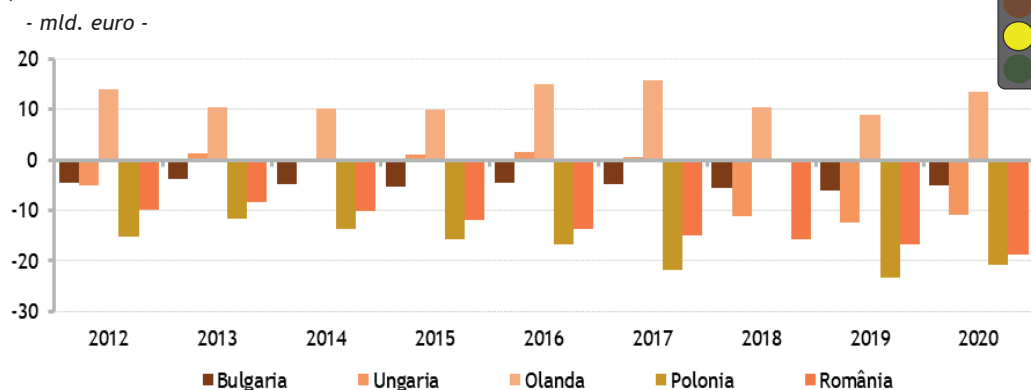
Tabel 9.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 9.7.

Indicator principal	Progres
Valoarea soldului operațiunilor de comerț exterior realizate de IMM-uri	

9.7.1. Valoarea soldului operațiunilor de comerț exterior realizate de IMM-uri

Categoria microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) este alcătuită din întreprinderi care angajează mai puțin de 250 de persoane.

Fig. 9.7.1. Valoarea soldului operațiunilor de comerț exterior realizate de IMM-uri, în România și alte state membre UE

Sursa datelor: Eurostat, INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: Deficit: Bulgaria=1,86%, Ungaria=11,92%, Polonia=4,00%, România=8,21%. Excedent: Olanda=-0,36%

IMM-urile joacă un rol esențial în economiile naționale europene, reprezentând o sursă importantă de abilități antreprenoriale, de inovație și de creare de locuri de muncă. Activitatea de comerț exterior cu bunuri este importantă pentru aceste companii din perspectiva diversificării piețelor de desfacere a produselor realizate. Creșterea exporturilor întreprinderilor mici și mijlocii indică o creștere a competitivității pe piețele externe, cu impact economic pozitiv.

În toată perioada analizată (2012-2020), IMM-urile din România au înregistrat deficite comerciale semnificative, în creștere de la an la an, astfel că, în anul 2020, deficitul a fost de 18,8 miliarde euro, cu 88,6% mai mare decât cel înregistrat în anul 2012, pe fondul creșterii mai mari la import (65,6%), față de export (55,6%).

În majoritatea statelor membre UE (cu excepția Italiei și Olandei) IMM-urile sunt generatoare de deficit, fiind mai mult orientate pe activitatea de import decât pe cea de export. În anul 2020, România se afla pe locul 7 în topul deficitelor comerciale pentru întreprinderile mici și mijlocii, la nivelul UE.

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

- Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe cap de locuitor în România reprezenta 71% din media UE în anul 2019.
- În România, indicele inegalității veniturilor a fost de 6,6 în anul 2020, cu 1,7 p.p. peste media UE, valoare ce ne situează pe locul 2 în ierarhia UE, după Bulgaria.
- Veniturile totale medii lunare au fost, în anul 2021, în termeni nominali, de 5683 lei per gospodărie, în creștere cu 8,9% față de anul 2020 și de 2,7 ori mai mari față de anul 2008.
- Rata tinerilor neocupați cu vârste între 15-24 de ani care nu urmau nicio formă de educație sau de instruire în anul 2021 (rata tinerilor NEET) a fost de 18,0%, cu 2,1 p.p. mai mare comparativ cu anul 2009.
- România avea o rată de mortalitate infantilă ridicată în anul 2019 (5,8 decedați sub 1 an la 1.000 de născuți vii), cu 2,4 p.p. peste media UE.
- Ponderea populației adulte obeze în România a fost cea mai mică din UE în anul 2019 (10,9%), cu 5,6 p.p. sub media UE.
- România se numără printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (35,8% în anul 2020), cu 14,3 p.p. peste media UE.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

- Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional (18-24 de ani) a fost de 15,6% în anul 2020, cu 5,7 p.p. peste media UE.
- Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu, în România, a fost de numai 78,2% în anul 2020, sub media UE cu 14,8 p.p.
- În comparație cu media UE, consumul intern de materiale (DMC) al României este mult mai mare (de 2,5 ori în anul 2020), ceea ce înseamnă că trebuie să ne îmbunătățim modelele de producție și consum.
- În România, emisiile de gaze cu efect de seră a înregistrat o valoare de 4,0 tone pe cap de locuitor în anul 2020, cu 2,5 tone sub valoarea din anul 2008 și cu 3,0 tone sub nivelul UE.
- Ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu, în România, a înregistrat o scădere de la 3,6% în anul 2014 la 2,8% în anul 2019, în comparație cu nivelul UE care a crescut de la 2,2% la 2,3% în aceeași perioadă.
- România are una dintre cele mai mici rate de reciclare a deșeurilor municipale dintre statele membre UE, înregistrând în anul 2020 un nivel de 13,7%, cu 34,1 p.p. mai mică față de cea înregistrată la nivelul UE.
- Ponderea suprafeței pădurii în suprafața totală a României a fost de 33,3% în anul 2018, cu 3,7 p.p. sub nivelul UE (37,0%).
- Dependența României de importul de energie a fost 28,2% în anul 2020, cu 29,3 p.p. sub media UE (57,5% în același an).
- Începând cu anul 2011 și până în prezent, rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor pentru România a depășit media UE cu cca. 3 p.p.
- Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației României, în anul 2019, reprezenta 71% din media UE, ceea ce înseamnă o reducere a decalajului dintre țara noastră și UE cu 21,0 p.p. față de anul 2008, în ce privește puterea de cumpărare a gospodăriilor românești.
- În România, asistența oficială pentru dezvoltare ca procent din venitul național brut înregistra o valoare de doar 0,12% în anul 2020, de 4,2 ori mai mică decât media UE.
- La nivelul României, datoria publică ca pondere în PIB a crescut de la 12,3% în anul 2008 la 48,8% în anul 2021, cu 39,3 p.p. sub media UE.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

10.1. ȚINTA 2030: Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurile dezavantajate

Tabel 10.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 10.1.

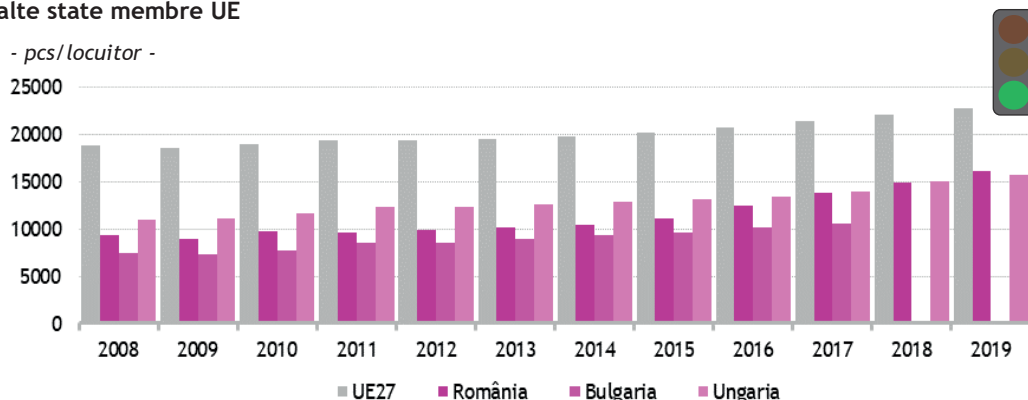
Indicatori principali	Progres
Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe locuitor	
Indicele inegalității veniturilor	
Coeficientul Gini	
Venitul total mediu lunar pe o gospodărie	
Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (15-24 ani)	
Indicatori adiționali	Progres
Venitul disponibil net al gospodăriilor populației pe regiuni de dezvoltare	
Nivelul ajutorului lunar nerambursabil, acordat de statul român persoanelor imigrante în vederea reducerii imigrației ilegale	
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPe) pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni	
Rata sărăciei relative (AROP) pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni	

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

10.1.1. Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe locuitor

Definiție: Indicatorul reflectă puterea de cumpărare a gospodăriilor și capacitatea acestora de a investi în bunuri și servicii sau de a economisi pentru viitor, prin luarea în considerare a impozitelor și contribuțiilor sociale, precum și a prestațiilor sociale monetare în natură. El se calculează ca venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor și al instituțiilor nonprofit care deservește gospodăriile împărțit la paritățile puterii de cumpărare ale consumului individual real al gospodăriilor și la populația rezidentă totală.

Fig. 10.1.1. Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe locuitor, în România și alte state membre UE

Notă: Datele statistice pentru Bulgaria sunt disponibile pentru perioada 2008-2017

Sursă date: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: UE27=1,75%, RO=5,05%

Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației are un trend ascendent pe orizontul de timp 2008-2019. În anul 2008 nivelul indicatorului pentru România se situa la cca. 50% din media UE (9379 pcs/locuitor), în anul 2019 reprezentând 71%, ceea ce înseamnă o reducere a decalajului dintre România și UE în ce privește puterea de cumpărare a gospodăriilor românești.

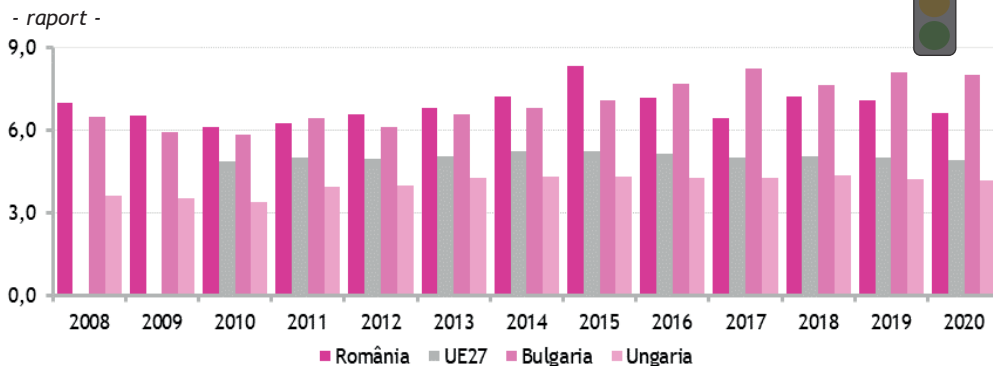
Comparativ cu statele vecine din regiune, în România nivelul venitului disponibil brut ajustat al gospodăriilor este superior celui înregistrat în Bulgaria, similar cu cel din Ungaria, dar inferior celui înregistrat în Polonia. Cu o rată medie anuală de creștere de 5,05%, cea mai mare rată de creștere din regiune, România ar putea atinge media UE din anul 2019, de 22724 pcs/locuitor, în anul 2026.

10.1.2. Indicele inegalității veniturilor

Definiție: Indicele inegalității veniturilor estimează de câte ori sunt mai mari veniturile disponibile pe adult-echivalent obținute de toate persoanele din quintila V (cele mai bogate) față de veniturile obținute de persoanele din quintila I (cele mai sărace), ale distribuției populației după venitul disponibil pe adult-echivalent. Quintila reprezintă o cincime (20%) din totalul persoanelor cuprinse în distribuție. Acest indicator se întâlnește și sub denumirea „Raportul S80/S20”. Raportul S80/S20 arată faptul că în România, în anul 2020, persoanele din gospodăriile considerate bogate (făcând parte din quintila V a distribuției după venit) au obținut un volum total de venituri de 6,6 ori mai mare decât persoanele din gospodăriile considerate sărace (făcând parte din quintila I a distribuției).

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.1.2 Indicele inegalității veniturilor

Sursa datelor: INS, Eurostat

Notă: Media UE nu este disponibilă pentru anii 2008 și 2009

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=0,80%, UE27=0,02%

În România, în anul 2010, indicele inegalității veniturilor a atins un minim de 6,1, iar în anul 2015, un maxim de 8,3, cu o rată medie anuală de creștere de 0,80%, mult mai mare decât nivelul mediu anual de creștere al UE de 0,02%. În toată perioada analizată, în România inegalitatea veniturilor este superioară mediei UE. În anul 2020, cei mai bogați 20% dintre cetățenii UE au realizat venituri de aproape 5 ori mai mari decât cei mai săraci 20%. Cele mai mici ecarteri între veniturile persoanelor bogate și cele sărace s-au înregistrat în Slovacia (3,0), Cehia și Slovenia (3,3 fiecare), Belgia și Finlanda (3,7 fiecare), iar cele mai mari ecarteri s-au înregistrat în Bulgaria (8,0), România (6,6), Letonia (6,3) și Lituania (6,1). Statele care au valori reduse ale indicelui inegalității veniturilor prezintă și rate de sărăcie mult inferioare mediei europene.

Inegalitate mai mare a veniturilor bănești disponibile se înregistrează la persoanele cu vârsta sub 65 de ani față de cele cu vârsta peste 65 de ani care sunt dependente doar de venituri din transferuri sociale. Valoarea indicelui inegalității veniturilor pentru persoanele cu vârsta de sub 65 de ani a variat între 6,6 și 8,8 în România, iar media UE a avut valori între 5,1 și 5,5. Pentru persoanele cu vârsta de 65 de ani și peste, în România, în perioada 2010-2020, indicele s-a menținut relativ constant, cu valori cuprinse între 4,2 sau 4,8, cu excepția anului 2015, când a fost atins un maxim de 6,2. În toată perioada analizată media UE s-a menținut relativ constantă cu valori cuprinse între 4,0 și 4,2.

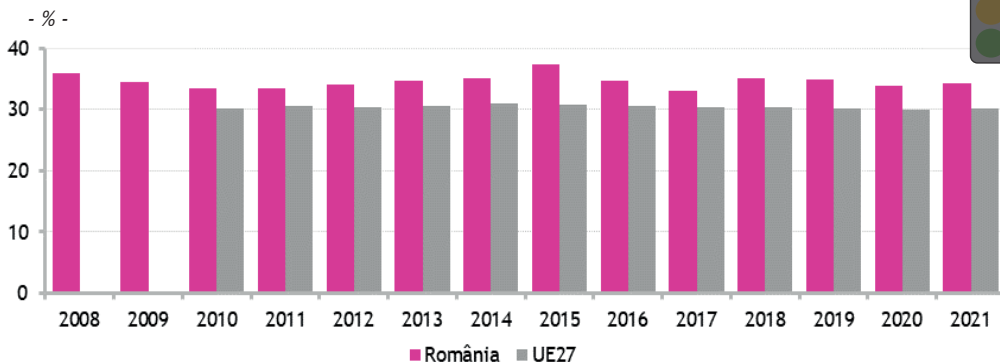
Inegalitatea veniturilor conduce la inegalitate socială. Sărăcia în general afectează categoriile tradițional vulnerabile ale populației, dar este generată și de presiunea progresului tehnologic și de diferențele educaționale între generații și între diverse grupuri de populație. Posibilitățile gospodăriilor de a face față nevoilor sunt diferite în funcție de veniturile disponibile. În general, gospodăriile nu își permit alte cheltuieli de consum în afara celor pentru alimente și bunuri de strictă necesitate. Reducerea decalajului între categoriile de venituri reflectă o îmbunătățire a calității vieții.

10.1.3. Coeficientul Gini

Definiție: Coeficientul Gini evidențiază ce procent din totalitatea veniturilor populației ar trebui redistribuit pentru a asigura o distribuție perfect egală între toți membrii societății. Scăderea coeficientului Gini evidențiază reducerea progresivă a inegalității veniturilor, respectiv a proporției persoanelor dezavantajate, ducând la creșterea incluziunii sociale.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.1.3 Coeficientul Gini

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel european.

Sursa datelor: INS, Eurostat

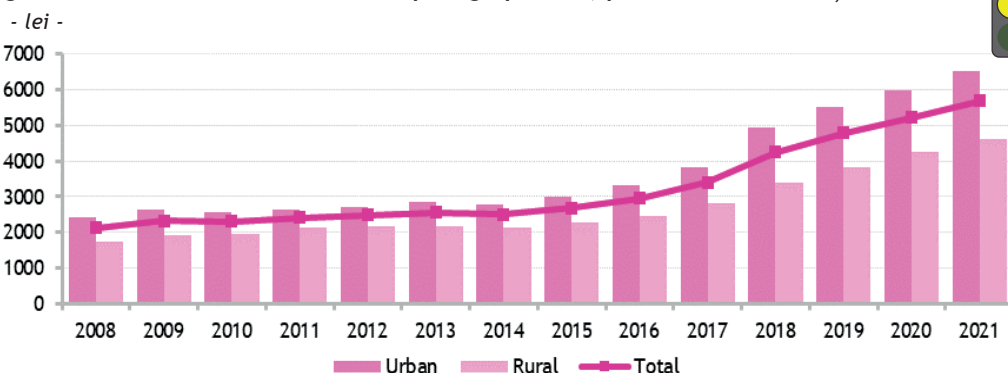
Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=0,09%, UE27=-0,07%

În perioada 2008-2020, coeficientul Gini a avut un trend oscilant, în anul 2015 atingând un maxim de 37,4%, cu 4,3 p.p. peste minimumul perioadei, înregistrat în anul 2017 (33,1%). Rata medie anuală de creștere a coeficientului Gini, în perioada 2010-2020, a fost 0,09%, în contradicție cu rata medie anuală de la nivelul UE, care este în ușoară scădere (-0,07%). Prin păstrarea acestei rate medii anuale de creștere până în anul 2030, coeficientul Gini ar putea să ajungă la 34,1%, ceea ce ar conduce la o creștere a inegalității veniturilor, iar societatea ar fi tot mai polarizată.

10.1.4. Venitul total mediu lunar pe o gospodărie

Definiție: Veniturile totale reprezintă ansamblul veniturilor bănești, indiferent de sursa de proveniență (exclusiv împrumuturile și creditele luate, sumele retrase din depozitele constituite la CEC Bank, alte bănci și instituții similare), precum și contravaloarea veniturilor în natură (consumul uman și furajer de produse alimentare și nealimentare și nealimentare din resursele proprii ale gospodăriei, respectiv mărfurile și serviciile obținute gratuit sau cu reducere de preț de la agenții economici publici și privați) care nu au caracter de salariu în natură.

Fig. 10.1.4. Venitul total mediu lunar pe o gospodărie, pe medii de rezidență

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Total=7,83%, Urban=7,91%, Rural=7,72%

În anul 2021, veniturile totale medii lunare au fost, în termeni nominali, de 5683 lei pe gospodărie, în creștere cu 8,9% față de anul 2020 și de 2,7 ori mai mari față de începutul perioadei analizate (anul 2008). Rata medie anuală de creștere a venitului mediu lunar pe o gospodărie, în perioada

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

2008-2021, a fost 7,83% per total, 7,91% pentru mediul urban și 7,72% pentru cel rural. Prin păstrarea acestor rate medii anuale de creștere până în anul 2030, veniturile medii lunare pe o gospodărie s-ar dubla (11200 lei per total medii, 12900 lei pentru mediul urban și 9000 lei pentru cel rural).

Salariile și celelalte venituri asociate lor au format pe toată perioada analizată cea mai importantă categorie de venituri, având ponderea cea mai mare în veniturile totale ale gospodăriilor, ponderile fiind cuprinse între 48,7% (în anul 2011) și 69,0% (în anul 2021). Totuși, contribuția lor la formarea veniturilor este scăzută comparativ cu cea care caracterizează economiile de piață dezvoltate. Această situație este legată de numărul relativ mic de salariați din componența gospodăriilor (0,9 salariați/gospodărie în anul 2021). O altă categorie de venituri care a deținut o pondere importantă în structura veniturilor totale ale gospodăriilor o reprezintă veniturile din prestații sociale (19,1% în anul 2021), în ușoară creștere cu 0,1 p.p. față de anul anterior și în scădere cu 2,5 p.p. față de anul 2008. În anul 2021, veniturile bănești au fost, în medie, de 5313 lei lunar per gospodărie, în creștere cu 9,8% față de anul 2020, iar veniturile în natură au fost, în medie, 370 lei lunar per gospodărie, ponderea veniturilor în natură reprezentând 6,5% din veniturile totale ale gospodăriilor, în scădere cu 0,7 p.p. față de anul anterior și cu 10,4 p.p. față de anul 2008. Se observă, de asemenea, o tendință de scădere a ponderii veniturilor în natură în veniturile totale, valoarea maximă a ponderii (18,3%) înregistrându-se în anul 2011.

De menționat că veniturile din agricultură (vânzări de produse agroalimentare, animale și păsări, prestarea unor munci agricole și încasări de la societăți și asociații agricole), veniturile din activități independente (comerț, prestări de servicii, practicarea unor meserii și profesii liberale) și cele din proprietate (dobânzi, dividende, chirii, arendă) au o pondere scăzută în veniturile totale ale gospodăriilor (3,5%, în ușoară scădere cu 0,1 p.p. față de anul 2020).

Nivelul și structura veniturilor unei gospodării sunt determinate de numărul persoanelor aducătoare de venit, în special de numărul persoanelor ocupate și de tipul de activitate pe care acestea o desfășoară. Indicatorul asigură informațiile necesare analizei modalităților și posibilităților de îmbunătățire a calității vieții populației din România, măsurării sărăciei și excluziunii sociale și identificării gospodăriilor și persoanelor defavorizate. Indicatorul stă la baza adoptării politicilor fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate. Creșterea venitului total mediu lunar pe o gospodărie contribuie la reducerea riscului de sărăcie, la creșterea incluziunii sociale, în timp ce reducerea acestui indicator duce la creșterea riscului de sărăcie și excluziune socială.

10.1.5. Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire (15-24 ani)

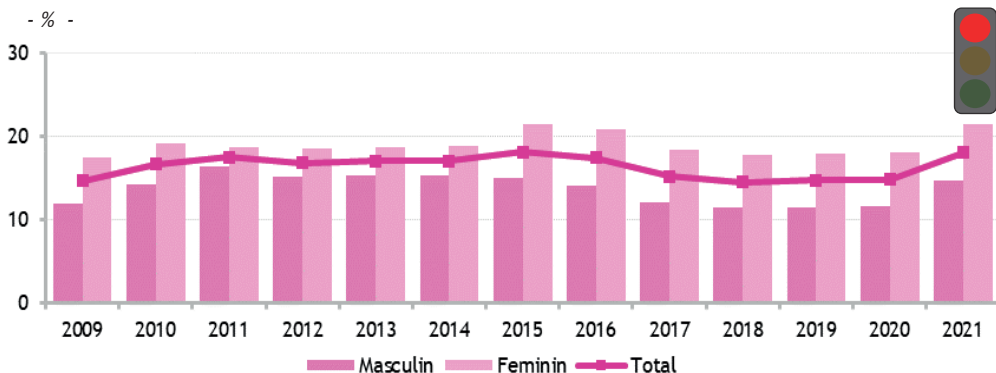
Definiție: Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire reprezintă proporția tinerilor care nu urmau nicio formă de instruire – formală sau non-formală – și nici nu lucrează, în totalul tinerilor din aceeași grupă de vârstă. Sunt incluși tinerii lucrători descurațați, precum și cei care se află în afara forței de muncă din cauza dizabilității sau implicării în treburile gospodărești, printre alte motive.

Rata medie anuală de creștere a ratei NEET, în perioada 2009-2021, a fost de 1,04%, în comparație cu media UE care era de -1,14%. În aceste condiții, media UE din anul 2021 nu poate fi atinsă. Totuși, dacă luăm în considerare perioada 2015-2021, în care au avut loc scăderi semnificative ale valorilor acestui indicator, rata medie anuală de creștere ar fi de -3,86%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030, rata NEET în România ar putea să ajungă la 12,65%, iar media UE din anul 2021 (10,8%) ar putea fi atinsă în anul 2034. Lipsa de activitate a copiilor/tinerilor care nu lucrează și/sau care nu studiază atrage după sine probleme sociale, precum migrația sau excluziunea socială.

Rata tinerilor neocupați cu vârste între 15-24 de ani care nu urmau nicio formă de educație sau de instruire (rata tinerilor NEET) a fost în anul 2021 de 18,0%, cu 2,1 p.p. mai mare comparativ cu anul 2009. În perioada 2009-2021, punctul maxim a fost atins în anul 2015 (22,8%). Nivelul ratei tinerilor NEET relevă faptul că trecerea tinerilor de la sistemul de educație la piața muncii este îngreunată de anumite dificultăți.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.1.5. Rata tinerilor neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere în perioada 2009-2021: Total 1,04%; Masculin 0,35%, Feminin 1,63%

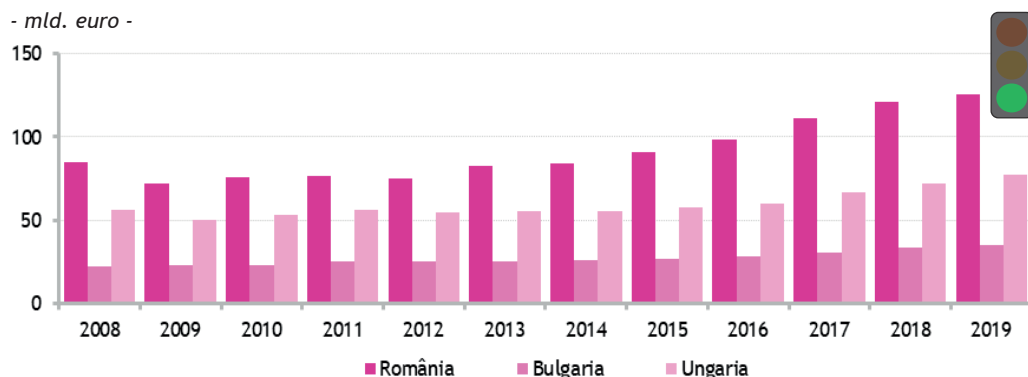
Creșterea accentuată a ratei NEET, cu 5,7 p.p. (de la 15,9% în anul 2009 la 21,6% în anul 2011), evidențiază impactul destul de puternic al crizei financiare și economice asupra pieței muncii din România. Din anul 2015 până în 2018, trendul a fost descrescător (de la 22,8% la 18,3%), în 2021 înregistrându-se o scădere față de anul anterior cu 0,4 p.p. Pe toată perioada analizată, rata NEET este mai mare în rândul tinerilor de 15-24 ani din mediul rural față de a celor din mediul urban. Inițierea unor programe de formare profesională în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere ale populației, face mai ușoară trecerea acestora de la sistemul de educație pe piața muncii.

10.1.6. Venitul disponibil net al gospodăriilor populației pe regiuni de dezvoltare

Definiție: Venitul disponibil net al gospodăriilor populației este soldul contului de distribuire secundară a veniturii gospodăriilor populației și măsoară partea din valoarea creată de care dispun gospodăriile populației pentru consum final și economie.

Venitul disponibil net al gospodăriilor populației din România a crescut cu 40,7 miliarde euro în perioada 2008-2019 (+47,8%), cu mult peste valorile înregistrate în Bulgaria și Ungaria, dar la mai puțin de jumătate față de cele din Polonia.

Fig. 10.1.6. Venitul disponibil net al gospodăriilor populației, în România și alte state membre UE

Sursă date: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: România=3,62%, Bulgaria=4,07%, Ungaria=2,94%

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Venitul disponibil net al gospodăriilor populației din România variază între 1,15% în 2009 și 1,65% în 2019, din venitul disponibil net la nivel european. Rata medie anuală de creștere a veniturii disponibil net al gospodăriilor populației, în perioada 2008-2019, a fost de 3,62%, în comparație cu media UE, care era la mai puțin de jumătate (1,74%). Dacă s-ar păstra această rată medie anuală de creștere, în anul 2030 venitul net al gospodăriilor populației din România ar putea ajunge la 186 miliarde euro.

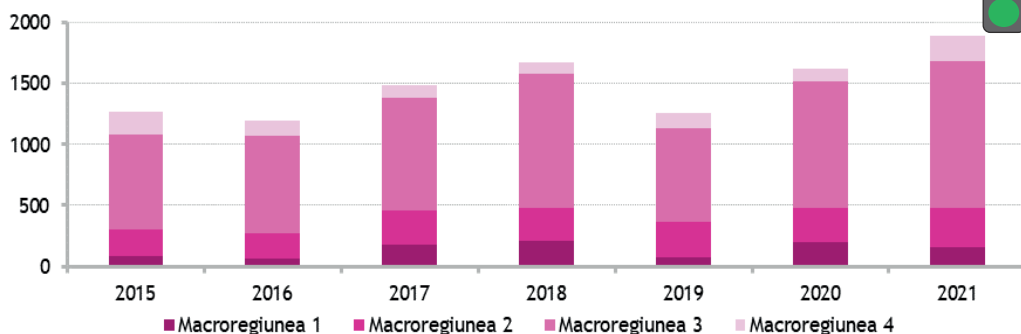
Din țările analizate, Bulgaria deținea cea mai mică pondere din venitul disponibil net la nivel european (0,46% în 2019), urmată de Ungaria cu 1,01%. Polonia avea, în anul 2019, o pondere mai mare cu 2,35 p.p. decât România.

10.1.7. Nivelul ajutorului lunar nerambursabil acordat de statul român persoanelor imigrante în vederea reducerii imigrației ilegale

Definiție: Ajutorul financiar nerambursabil reprezintă o formă de protecție acordată de către statul român, în condiții stabilite prin Hotărâre a Guvernului, al cărui quantum este raportat la indicatorul social de referință pentru o perioadă de maxim 12 luni dacă, din motive obiective, solicitantul de azil este lipsit de mijloacele de existență necesare.

Fig. 10.1.7. Nivelul ajutorului lunar nerambursabil acordat de statul român persoanelor imigrante în vederea reducerii imigrației ilegale pe macroregiuni de dezvoltare

- mii lei -

Sursa datelor: MMPS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2015-2021: Macroregiunea 1=10,59%, Macroregiunea 2=6,80%, Macroregiunea 3=7,48%, Macroregiunea 4=1,70%

Susținerea persoanelor imigrante trebuie asigurată și monitorizată strict, împreună cu plățile efectuate de statul român pentru persoanele care au obținut statutul de refugiat, mai ales în contextul actual al crizei create de războiul din Ucraina, care face extrem de necesară identificarea și alocarea unor surse financiare mai mari sub forma ajutoarelor sociale.

Indicatorul oferă o imagine de ansamblu asupra nivelului acestor forme de sprijin financiar. Ulterior, trebuie urmărită și măsura în care sumele alocate contribuie, în continuare, la satisfacerea nevoii de integrare socială, de acces egal la educație și la piața muncii. Totodată, indicatorul oferă o imagine reală, în profil teritorial, a modului în care se transpun în practică acțiunile vizate de politicile de protecție socială elaborate de România în contextul reducerii inegalităților în interiorul granițelor țării, ținându-se cont de zonele din țară unde se înregistrează cel mai mare nivel de concentrare al solicitanților de statut de persoană refugiată.

În România statul alocă sume semnificative de bani pentru sprijinirea categoriei vulnerabile a populației reprezentate de persoanele refugiate, în vederea asigurării unei surse de venit minimal care să le acopere nevoile de bază și să le ofere un minim de confort financiar.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

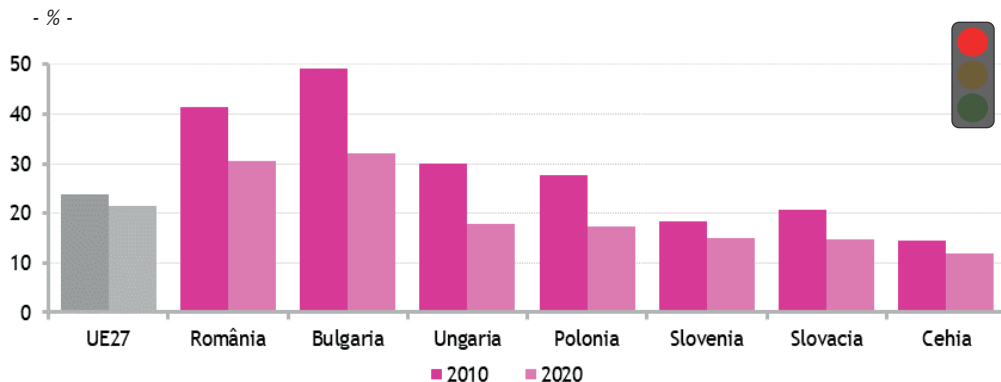
Cea mai mare parte a fondurilor este concentrată la nivelul Macroregiunii 3, în anul 2021 fiind alocate mai mult de jumătate din ajutoarele alocate la nivel național (64,0%). În Macroregiunea 3 sunt localizate două mari centre de preluare a imigranților solicitanți de protecție care, în anul 2020, aveau o capacitate de cazare de 420 de locuri.

Eforturile naționale sunt dublate, pe plan european, de *Noul Pact privind migrația și azilul* al Comisiei Europene, ce vizează accelerarea proceselor de migrație și o guvernare mai puternică a politicilor de migrație și de frontieră. *Fondul de ajutor european pentru persoanele cele mai defavorizate* (FEAD) poate sprijini solicitanții de azil, oferindu-le ajutor imediat și asistență socială. Totodată, *Planul de acțiune al Comisiei Europene privind integrarea și incluziunea (2021-2027)* stabilește acțiuni care sprijină incluziunea migranților în educație și ocuparea forței de muncă, precum și accesul la servicii de sănătate și la locuințe la prețuri convenabile.

10.1.8. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni

Definiție: Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) este un indicator compozit adoptat la nivelul UE în cadrul *Programului Europa 2020*, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în totalul populației a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele aflate în sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condițiile precare de locuit, deprivarea materială, îngrijirea inadecvată a sănătății până la bariere în accesul la învățământ și cultură.

Fig. 10.1.8. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-3,06%, UE27=-1,05%

În comparație cu celelalte state membre ale UE, nivelul ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) pentru România în anul 2020 (30,4%) a fost mult mai mare, un singur stat din UE înregistrând valori mai mari decât România (Bulgaria: 32,1%). Valori mari, peste 25%, au fost înregistrate în anul 2020 în Grecia (28,8%), Spania (26,4%), Lituania (26,0%) și Italia (25,3%). Cele mai mici valori au fost înregistrate în Slovenia (15,0%), Slovacia (14,8%) și Cehia (11,9%). Scăderi mari, de peste 10 p.p., ale ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), în perioada 2010-2020, s-au înregistrat în Bulgaria (-17,1 p.p.), Lituania (-12,2 p.p.), Ungaria (-12,1 p.p.), România (-11,1 p.p.) și Polonia (-10,5 p.p.)

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) de 30,4% din anul 2020 corespunde unui număr de aproape 5,9 milioane persoane, în scădere față de anul 2019 cu 0,8 p.p. În perioada 2010-2020, în România rata medie anuală de creștere a fost de -3,06%, peste media UE, care era de -1,05%, ceea ce a condus la o reducere a decalajului față de media UE, de la 17,6 p.p. în 2010, la 8,9 p.p. în 2020.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

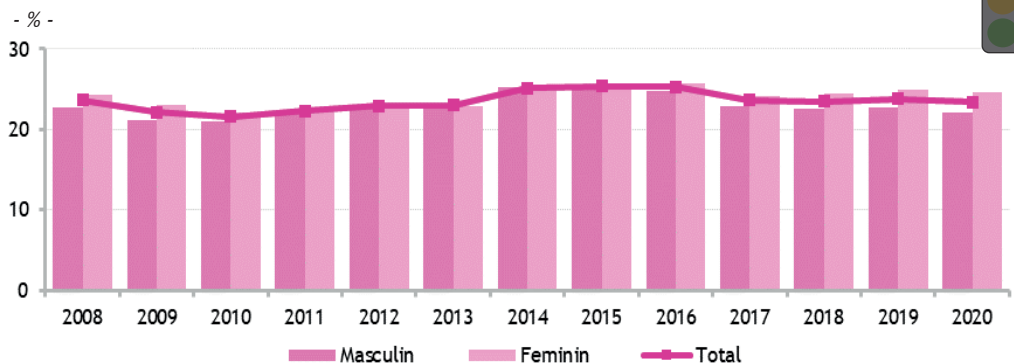
Reducerea ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială are un impact pozitiv din punct de vedere social ducând la incluziune socială, accesul cu mai multă ușurință la sistemul de educație și cultură, incluziunea pe piața muncii, îmbunătățirea condițiilor de locuit, precum și accesul la asistență medicală de înaltă calitate.

10.1.9. Rata sărăciei relative (AROP), pe sexe, grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și macroregiuni

Definiție: Rata sărăciei relative se definește ca fiind ponderea persoanelor sărace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. Indicatorul este întâlnit uneori sub denumirea de „rata riscului de sărăcie“.

Sărăcia este starea socială a persoanelor ale căror venituri sunt atât de scăzute, încât nu pot atinge un standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc. Persoanele aflate în sărăcie se confruntă cu o multitudine de dezavantaje, pornind de la lipsa unui loc de muncă, condițiile de locuit precare, deprivarea materială, îngrijirea inadecvată a sănătății până la bariere în accesul la învățământ și cultură.

Fig. 10.1.9. Rata sărăciei relative, pe sexe

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Total=-0,07%, Masculin=-0,26%, Feminin=0,10%

România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în risc de sărăcie, estimat pe baza veniturilor disponibile pe adult-echivalent (23,4% în anul 2020), cu 41% mai mare comparativ cu media UE din același an. În anul 2020, rata riscului de sărăcie a avut o ușoară scădere, cu 0,4 p.p. în România, în timp ce media UE a avut o creștere nesemnificativă de 0,1 p.p. comparativ cu anul precedent. Față de anul 2015, când s-a înregistrat maximum perioadei 2008-2020, ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie în anul 2020 a înregistrat o scădere, în România, cu 2 p.p., iar media UE a înregistrat o scădere de 0,8 p.p. Dacă în cazul bărbaților rata sărăciei relative a scăzut cu 0,7 p.p. în perioada 2008-2020 (de la 22,8% la 22,1%), în cazul femeilor a crescut cu 0,3 p.p. (de la 24,3% la 24,6%), mărind ecartul dintre cele două rate de la 1,5 p.p. în 2008 la 2,5 p.p. în 2020. Reducerea ratei de sărăcie are un impact pozitiv din punct de vedere social ducând la incluziune socială activă, accesul cu mai multă ușurință la sistemul de educație și cultură, incluziunea pe piața muncii, îmbunătățirea condițiilor de locuit, precum și accesul la asistență medicală de înaltă calitate.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

10.2. ȚINTA 2030: Apropierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile

Tabel 10.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 10.2.

PILONUL SOCIAL	Progres
Rata mortalității infantile	
Rata de obezitate pentru persoanele în vârstă de 18 ani și peste, pe sexe	
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)	
Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 de ani)	
Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu	
PILONUL DE MEDIU	Progres
Consumul intern de materiale (DMC)	
Emisiile de gaze cu efect de seră	
Valoarea adăugată brută pentru producția de bunuri și servicii de mediu	
Rata de reciclare a deșeurilor municipale	
Suprafața pădurii ca procent în suprafața totală a țării	
PILONUL ECONOMIC	Progres
Dependența de importul de energie	
PIB real pe cap de locuitor	
Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe locuitor	
Asistența oficială pentru dezvoltare ca procent din venitul național brut	
Datoria publică a României	

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

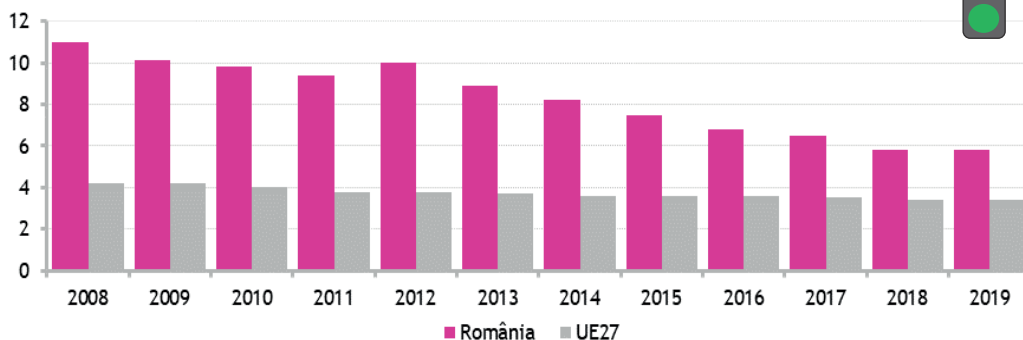
PILONUL SOCIAL

10.2.1. Rata mortalității infantile

Definiție: Rata mortalității infantile reprezintă numărul de decese în vârstă sub 1 an dintr-un an raportat la numărul de născuți vii din același an și se exprimă în numărul de decese pentru vârsta de sub 1 an la 1.000 născuți vii din același an.

Fig. 10.2.1. Rata mortalității infantile

- decedați sub 1 an la 1.000 născuți-vii -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=-5,65%, UE27=-1,90%

La nivel european, în anul 2019, România avea o rată de mortalitate infantilă ridicată (5,8 decedați sub 1 an la 1.000 de născuți vii) care se situează peste media europeană. Chiar dacă încă ridicată la nivel european, rata mortalității infantile din România a atins în 2019 un nivel minim istoric. După o scădere abruptă, România a făcut progrese importante în reducerea mortalității infantile în perioada 2008-2019, dar rămâne printre statele din UE cu o rată ridicată de decese ale copiilor cu vârsta de sub 1 an. Dacă rata medie anuală de creștere, de -5,65% din perioada 2008-2019 se menține, se estimează că media europeană din anul 2019 de 3,48% decedați sub 1 an la 1.000 de născuți vii va fi atinsă de către România în anul 2028.

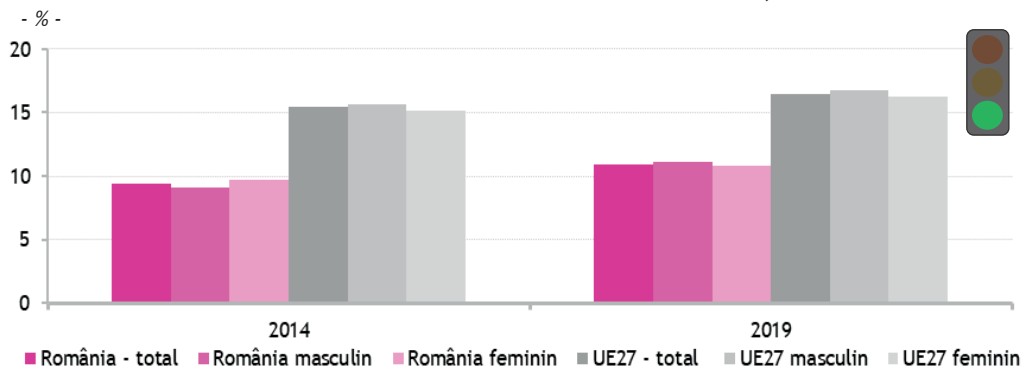
10.2.2. Rata de obezitate pentru persoanele în vârstă de 18 ani și peste, pe sexe

Definiție: Rata de obezitate a fost calculată prin raportarea persoanelor de 18 ani și peste, cu un Indice al Masei Corporale (IMC) mai mare sau egal cu 30, la populația rezidentă de 18 ani și peste, înmulțit cu 100. IMC evidențiază relația dintre greutatea și înălțimea unei persoane. Este o estimare brută a conținutului de grăsime corporală. Datorită ușurinței de măsurare și calcul, este instrumentul utilizat pentru diagnosticarea obezității. Se calculează doar pentru persoanele de 18 ani și peste, după formula: $IMC = G / I^2$, unde: G – greutatea persoanei (în kg), I – înălțimea persoanei (în metri).

În anul 2019, România avea cea mai mică pondere a populației adulte obeze (10,9%) din UE și se situa cu 5,6 p.p. sub media UE. Rate mici de obezitate în rândul populației rezidente adulte au înregistrat și Italia (11,7%) și Bulgaria (13,6%).

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.2.2. Rata de obezitate pentru persoanele în vârstă de 18 ani și peste, pe sexe

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2019: RO total=3,01%, masculin=4,05%, feminin=2,17%
UE27 total=1,39%, masculin=1,36%, feminin=1,54%

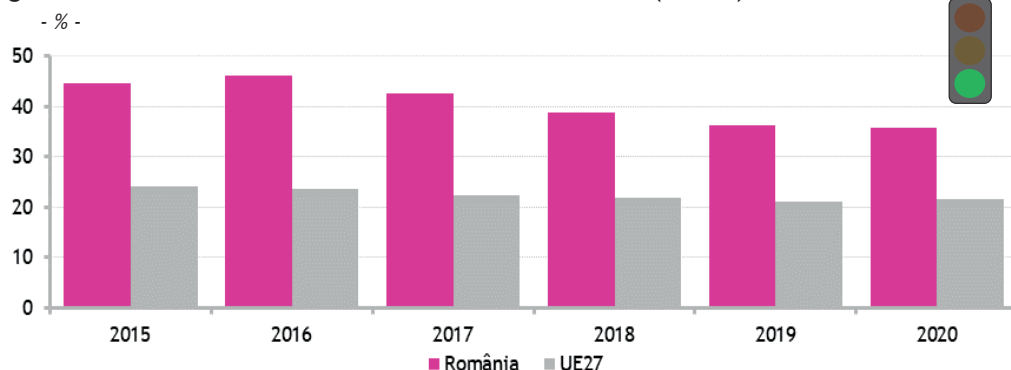
Cea mai mare rată de obezitate s-a înregistrat în Malta (28,7% din populația rezidentă adultă). În cazul acestui indicator, apropierea României de nivelul mediei UE nu este una benefică, România situându-se pe o poziție favorabilă în comparație cu media UE și celelalte state membre.

10.2.3. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)

Definiție: Prin definiție, o persoană este în risc de sărăcie sau excluziune socială dacă se află în cel puțin una din următoarele situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială și socială severă;
- trăiește într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii (pentru persoanele în vârstă de 0-64 ani).

Fig. 10.2.3. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2015-2020: RO=-4,3%, UE27=-2,2%

Analiza evoluției indicatorului AROPE arată că în perioada 2015-2020 ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din România a scăzut considerabil și într-un ritm mai ridicat decât media UE. Cu toate acestea, România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (35,8% în anul 2020), departe de media

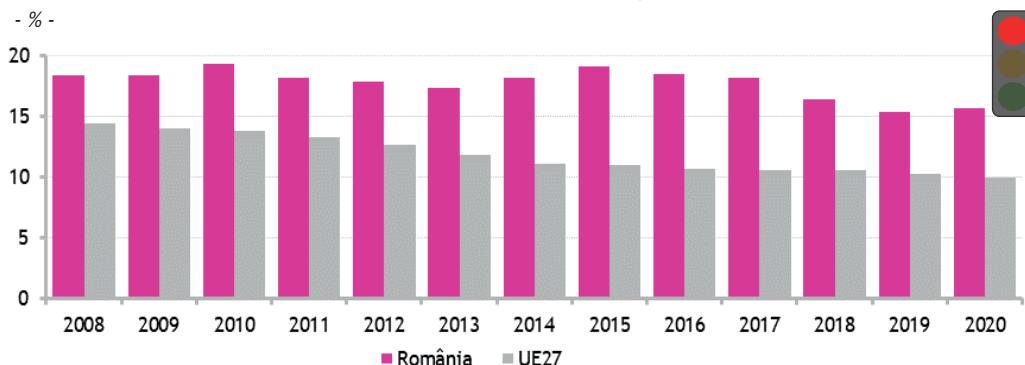
OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

UE (cu 66,5% mai mare din același an). În anul 2020, rata riscului de sărăcie sau excluziune socială a scăzut cu 0,5 p.p. în România, în timp ce media UE a crescut cu 0,4 p.p. comparativ cu anul precedent. Față de anul 2015, ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială a înregistrat o scădere în România, în anul 2020, cu 8,8 p.p., iar media UE a înregistrat o scădere de 2,5 p.p. Dacă rata medie anuală de creștere, de -4,3% din perioada 2015-2020 se menține, se estimează că media europeană din anul 2020 de 21,5% va fi atinsă de către România în anul 2031.

10.2.4. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 de ani)

Definiție: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 de ani) reprezintă raportul procentual dintre populația de 18-24 ani cu nivel de educație elementar (scăzut), care nu urmează nici o formă de instruire (formală sau non-formală) în ultimele patru săptămâni precedente interviului și totalul populației de 18-24 ani. Se consideră ca având nivel scăzut de educație persoanele absolvente de cel mult gimnaziu, școala primară sau fără școala absolvită.

Fig. 10.2.4. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 de ani)

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere perioada 2008-2020: RO=-1,3%, UE27=-3,0%

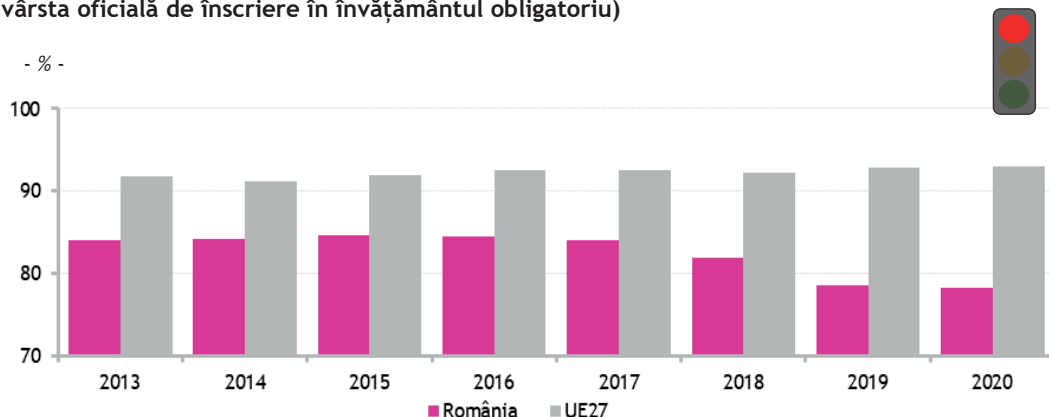
Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional (18-24 de ani) a înregistrat valori situate între 17,3% și 19,3% în perioada 2008-2017. Începând cu anul 2018, a avut o evoluție descendentă, ajungând la 15,6% în anul 2020. România se situează mult peste media europeană în fiecare an, dar și peste media statelor vecine. Valoarea crescută a acestui indicator în România arată eficiența redusă a sistemului de educație, dar și o cerere de educație scăzută a populației de 18-24 de ani. Persoanele tinere cu nivel scăzut de educație sunt practic persoanele cu risc ridicat de sărăcie, de excluziune și marginalizare socială. În perioada analizată, valoarea ridicată a indicatorului evidențiază un stoc redus de educație din perspectivă cantitativă și din perspectiva competențelor profesionale. În perioada 2008-2020, în România rata medie anuală de creștere a fost de -1,3%, iar în UE de -3%.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

10.2.5. Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu

Definiție: Indicatorul măsoară ponderea copiilor cu vârsta cuprinsă între trei ani și vârsta de începere a învățământului primar obligatoriu care au participat la educația timpurie.

Fig. 10.2.5. Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu)

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: RO=-1,03%,4, UE27=0,2%

Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu, în România, a avut o evoluție pozitivă în perioada 2013-2017, valoarea situându-se în jur de 84%, iar în perioada 2018-2020, evoluția a devenit negativă, ajungând la 78,2% în anul 2020. România se situează sub media europeană (93,0% în anul 2020), decalajul între România și media UE ajungând de la 7,7 p.p. în anul 2013 la 14,8 p.p. în anul 2020. Comparând valorile acestui indicator cu valorile înregistrate în țările vecine, se constată că decalajul față de Bulgaria este mult mai mic, fiind de 1,9 p.p. în anul 2020. Evoluția descendentă a acestui indicator are un impact negativ din punct de vedere social. O participare scăzută în învățământul preșcolar poate conduce la dificultăți de integrare în alte nivele superioare de învățământ și poate avea consecințe în privința incluziunii sociale. Dacă rata medie anuală de creștere, de -1,03% din perioada 2013-2020, se menține, se estimează că România se îndepărtează de media europeană din anul 2020 care era de 93,0%.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

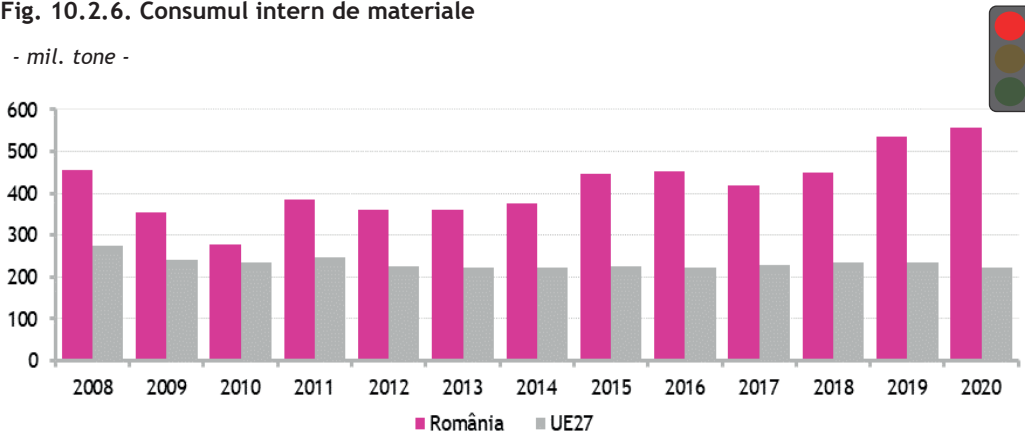
PILONUL DE MEDIU

10.2.6. Consumul intern de materiale (DMC)

Definiție: Consumul intern de materiale, măsoară cantitatea totală de materiale utilizate direct de o economie și definește cantitatea anuală de materii prime extrasă de pe teritoriul unei țări, plus toate importurile fizice, minus toate exporturile fizice. Este important de reținut că termenul „consum”, așa cum este utilizat în DMC, denotă consumul aparent și nu consumul final.

Fig. 10.2.6. Consumul intern de materiale

- mil. tone -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,96%, UE27=-1,72%

La nivelul UE, în toată perioada analizată, DMC a cunoscut o diminuare față de anul 2008, cea mai mică valoare fiind înregistrată în anul 2013. La nivelul României DMC a înregistrat o diminuare până în anul 2010, an în care a fost înregistrată cea mai mică valoare. După anul 2010, DMC înregistrează creșteri, ajungând în anii 2019 și 2020 la cele mai mari valori. DMC diferă semnificativ în UE, deoarece acesta este influențat de bogăția resurselor naturale, de structura demografică a fiecărei țări, de așezarea geografică a acesteia, de situația economică, de modele de producție și consum și de eficiența utilizării resurselor naturale. Comparând DMC al României cu media UE, se observă din reprezentarea grafică că diferențele sunt foarte mari, România înregistrând un consum cu mult peste media UE, ceea ce înseamnă că trebuie să ne îmbunătățim modelele de producție și consum.

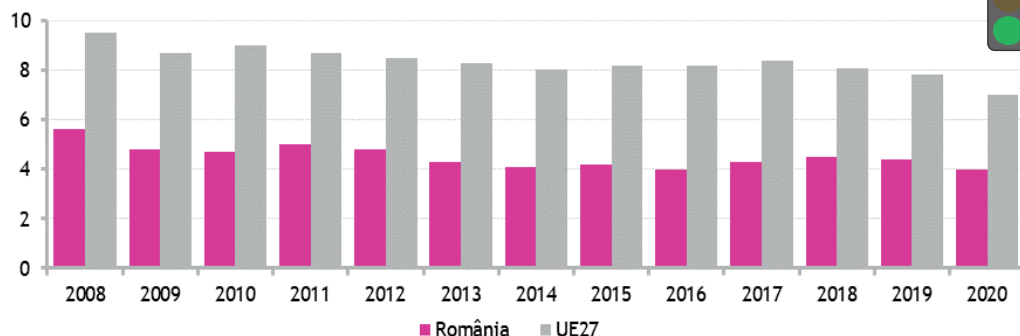
10.2.7. Emisiile de gaze cu efect de seră

Definiție: Indicatorul măsoară emisiile naționale totale, inclusiv aviația internațională din așa-numitul „coș Kyoto” de gaze cu efect de seră, inclusiv dioxid de carbon (CO₂), metan (CH₄), protoxid de azot (N₂O) și așa-numitele gaze F (hidrofluorocarburi, perfluorocarburi, trifluorura de azot (NF₃) și hexafluorura de sulf (SF₆)) din toate sectoarele inventarelor de emisii de gaze cu efect de seră (GES). Indicatorul este prezentat ca emisii nete, inclusiv utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură (LULUCF).

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.2.7. Emisiile de gaze cu efect de seră pe cap de locuitor

- tone/cap de locuitor -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-2,76%; UE27=-2,51%

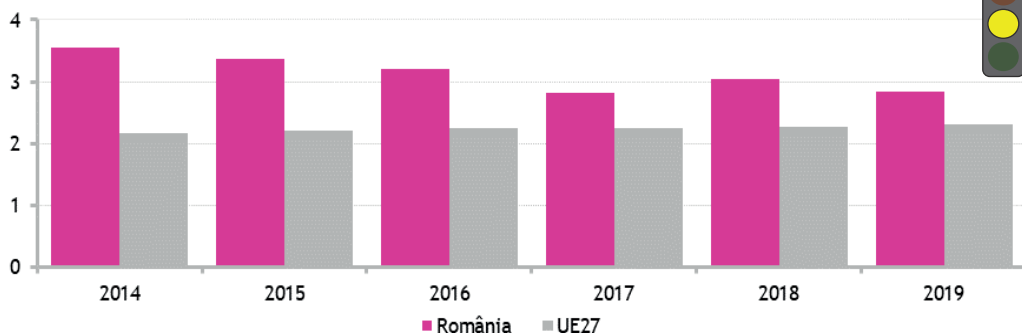
La nivelul UE, emisiile de gaze cu efect de seră au scăzut de la 9,5 tone pe cap de locuitor, în anul 2008, la 7 tone pe cap de locuitor în anul 2020. În România, în comparație cu UE, nivelul indicatorului a înregistrat o evoluție asemănătoare, fiind cu 3,9 tone pe cap de locuitor mai mic în anul 2008 și cu 3 tone pe cap de locuitor mai mic în anul 2020. UE și-a propus, comparativ cu nivelul din anul 1990, o reducere cu 55% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2030. Cu o rată medie anuală de creștere de -2,5%, înregistrată la nivelul UE în perioada 2008-2020, se estimează că nivelul țintei va fi atins în anul 2033. Rata medie anuală de creștere pentru România, în perioada analizată, a fost de -2,8%, ajungând în anul 2020 la un nivel al indicatorului de 4 tone pe cap de locuitor, fapt ce ne situează pe o poziție favorabilă față de UE.

10.2.8. Valoarea adăugată brută pentru producția de bunuri și servicii de mediu

Definiție: Sectorul bunurilor și serviciilor de mediu (EGSS) este definit ca acea parte a economiei unei țări care este angajată în producerea de bunuri și servicii, utilizate în activități de protecție a mediului și de gestionare a resurselor, fie pe plan intern, fie în străinătate. Valoarea adăugată brută (VAB) în EGSS reprezintă contribuția sectorului bunurilor și serviciilor de mediu la PIB și este definită ca diferența dintre valoarea producției sectorului bunurilor și serviciilor de mediu și consumul intermediar.

Fig. 10.2.8. Ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu

- % -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2019: RO=-4,43%; UE27=1,44%

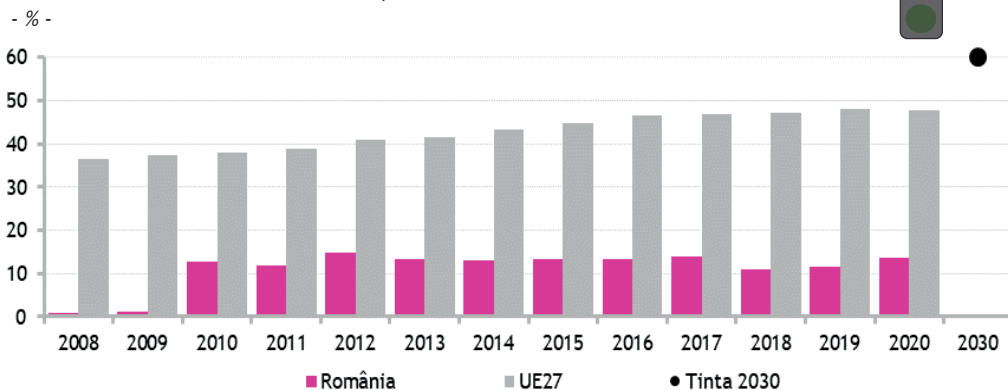
OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

La nivelul UE, ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu a crescut de la 2,2%, în anul 2014, la 2,3% în anul 2019. România, în perioada analizată, a înregistrat o scădere de la 3,6% la 2,8%. În comparație cu UE, ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu a fost mai mare în România, cu 1,4 p.p. în anul 2014 și cu 0,5 p.p. în anul 2019, ceea ce ne situează pe o poziție favorabilă, deși indicatorul este în scădere. Deoarece rata medie anuală de creștere din perioada 2014-2019 a fost de -4,4%, este nevoie de eforturi și măsuri pentru a promova o industrializare incluzivă și durabilă.

10.2.9. Rata de reciclare a deșeurilor municipale

Definiție: Rata de reciclare a deșeurilor municipale reprezintă raportul dintre cantitatea de deșeuri municipale reciclate și cantitatea de deșeuri municipale generate. Deșeurile municipale includ următoarele categorii de deșeuri: hârtie, carton, plastic, sticlă, metal, textile, deșeuri alimentare, deșeuri din parcuri și grădini.

Fig. 10.2.9. Rata de reciclarea a deșeurilor municipale

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2015-2020: RO=0,75%; UE27=1,27%

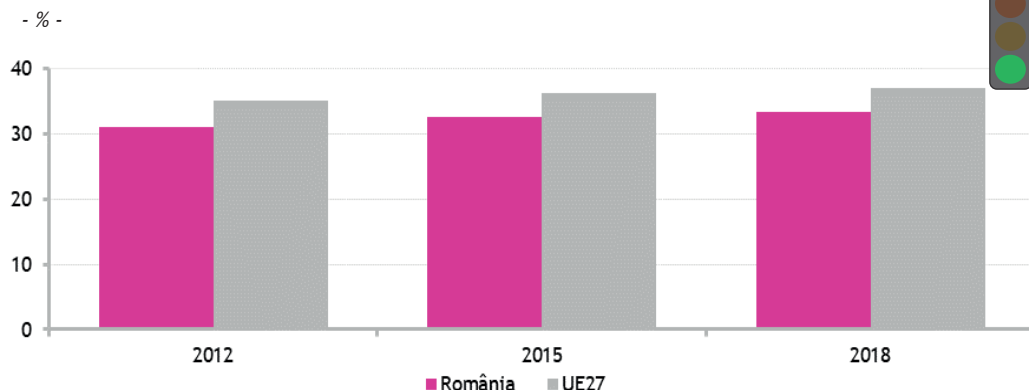
La nivelul UE, rata de reciclare a deșeurilor municipale a crescut de la 36,5%, în anul 2008, la 47,8% în anul 2020. România are una dintre cele mai mici rate de reciclare a deșeurilor municipale dintre statele membre UE, înregistrând în anul 2020 un nivel de 13,7%, fiind cu 34,1 p.p. mai mică față de cea înregistrată la nivelul UE. Gestionarea durabilă a acestor deșeuri reduce impactul negativ asupra mediului, motiv pentru care UE a stabilit ca țintă pentru anul 2030 reciclarea a cel puțin 60% din deșeurile municipale. În perioada 2015-2020, la nivelul UE, rata medie anuală de creștere a fost de 1,3%, în condițiile menținerii acesteia, ținta va fi atinsă în anul 2038. În aceeași perioadă, la nivelul României s-a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 0,8%, care semnifică un progres insuficient pentru atingerea țintei. Pentru a atinge ținta în 2030, rata anuală de creștere necesară este de 10,6%. Prin urmare, se impun eforturi suplimentare la nivelul României pentru intensificarea reciclării deșeurilor municipale și reducerea depozitării acestora.

10.2.10. Suprafața pădurii ca procent în suprafața totală a țării

Definiție: Suprafața pădurii reprezintă totalitatea suprafețelor de teren acoperite cu vegetație forestieră, constând din arbori și arbuști, reproduși natural sau artificial, care își creează un mediu specific de dezvoltare biologică și care constituie componentă direct productivă a fondului forestier, având o suprafață individuală de cel puțin 0,25 ha; arborii trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m la maturitate în condiții normale de vegetație.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.2.10. Suprafața pădurii ca procent în suprafața totală

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2018: RO=1,2%, UE27=0,8%

La nivelul UE, ponderea pădurii în suprafața totală a crescut de la 35,2%, în anul 2012, la 37% în anul 2018.

În România suprafața pădurii a crescut constant, ca urmare a integrării în această categorie a unor suprafețe noi, în special pășuni împădurite, ponderea pădurii în suprafața totală a țării ajungând de la 31,1% în 2012 la 33,3% în 2018. În comparație cu UE, suprafața pădurii este cu 4,1 p.p. mai mică în anul 2012 și cu 3,7 p.p. mai mică în anul 2018. În perioada analizată, la nivelul României, rata medie anuală de creștere a fost de 1,2%, mai mare cu 0,3 p.p. față de cea înregistrată pentru nivelul UE, ceea ce semnifică un progres în direcția realizării țintei. În condițiile în care se va menține această rată anuală de creștere, se estimează că în anul 2027 România va ajunge la nivelul UE din anul 2018.

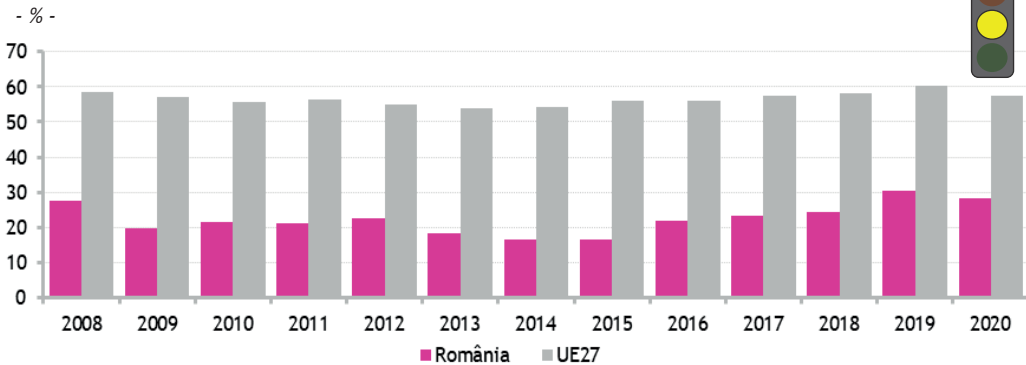
OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

PILONUL ECONOMIC

10.2.11. Dependența de importul de energie

Definiție: Indicatorul exprimă ponderea necesarului total de energie al unei țări acoperit de importurile din alte țări. Se calculează din bilanțurile energetice ca importuri nete (importuri – exporturi) împărțite la energia brută disponibilă. Valoarea negativă indică statutul de exportator net, respectiv de țară care exportă mai mulți combustibili decât consumă. Valorile mai mari de 100% se referă în principal la acumularea de stocuri (creșterea volumului stocurilor).

Fig. 10.2.11. Dependența de importul de energie

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,15%, UE27=-0,12%

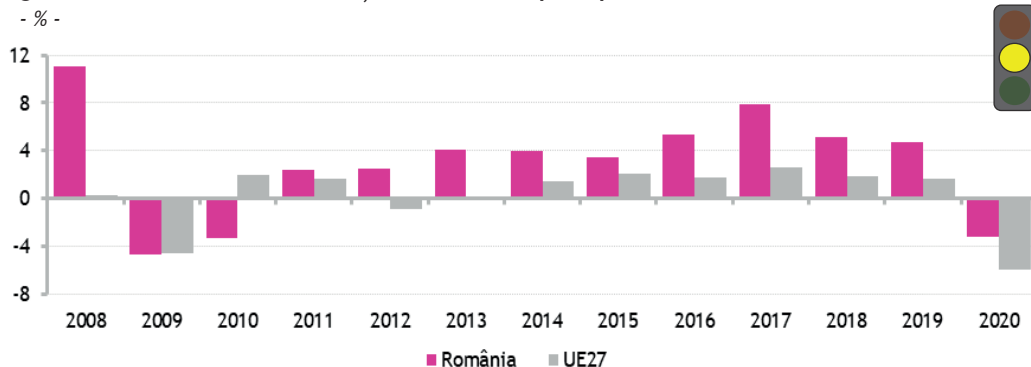
Deși dependența României de importul de energie a crescut în ultimii ani de la 16,7% în 2014 la 28,2% în 2020, țara noastră se situează mult sub media UE (la 50% în anul 2020). Media UE este de aproximativ 60% în perioada 2008-2020. Pentru a accelera tranziția către un sistem energetic sustenabil și fiabil, este necesară facilitarea accesului la cercetare în domeniul energiei curate, promovarea investițiilor în infrastructura energetică și tehnologia energiei curate. Dependența de importul de energie expune economia românească la riscurile induse de volatilitatea prețurilor de pe piața mondială și la riscul de deficit de aprovizionare, de exemplu din cauza conflictelor geopolitice regionale. Strategia de securitate energetică subliniază necesitatea de a spori producția de energie internă, inclusiv producția locală de energie regenerabilă, precum și eficiența energetică, și de a realiza infrastructura necesară. În cazul acestui indicator, apropierea României de nivelul mediei UE nu este benefică, România situându-se pe o poziție favorabilă în comparație cu celelalte state membre.

10.2.12. PIB real pe cap de locuitor

Definiție: PIB real pe cap de locuitor este o măsură a activității economice și este utilizat în mod obișnuit ca indicator al evoluției nivelului de trai material al unei țări. Indicatorul este definit ca fiind rata de creștere a PIB pe cap de locuitor, exprimată ca procent față de anul precedent. PIB-ul este principalul indicator care măsoară economia națională și este definit ca fiind valoarea tuturor bunurilor și serviciilor produse în economie minus valoarea bunurilor sau serviciilor utilizate pentru crearea acestora.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.2.12. Rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor

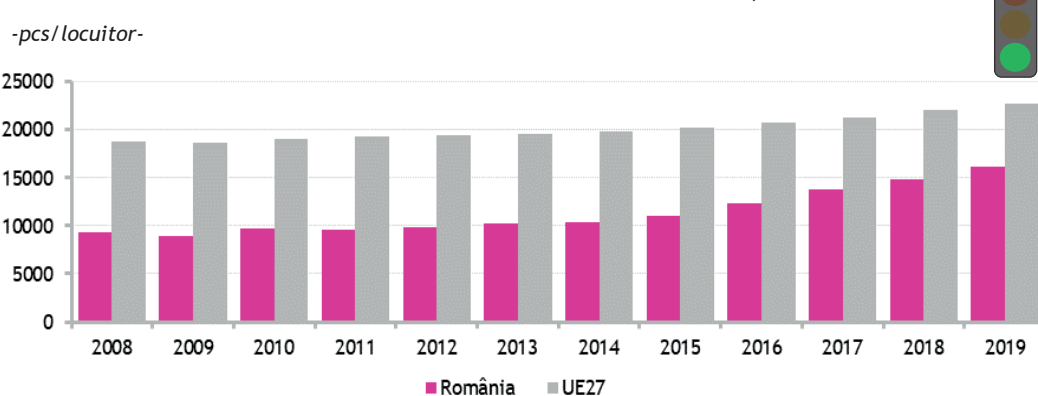
Sursa datelor: Eurostat

România a înregistrat cea mai mare rată anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor în anul 2008, când aceasta fost de 11,1%, în timp ce media europeană înregistrată pentru acest an a fost de 0,3%. În anul de criză economică 2009, media europeană s-a situat în jurul aceleiași valori ca și cea a României (-4,7% și respectiv -4,6%). Începând cu anul 2011 și până în prezent, rata anuală de creștere a PIB real pe cap de locuitor pentru România a depășit media europeană. În anul 2020, pe fondul crizei pandemice globale, s-a înregistrat a doua cea mai mică valoare după anul 2009, de -3,2% în cazul României, în timp ce media europeană a fost de două ori mai mică (-6%). La nivel global, economia României a fost rezilientă la perturbările lanțului de aprovizionare mondial manifestate în timpul celor două crize economice majore (2009 și 2020). În cazul acestui indicator, apropierea României de nivelul mediei UE nu este benefică, România situându-se pe o poziție favorabilă în comparație cu celelalte state UE.

10.2.13. Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe cap de locuitor

Definiție: Indicatorul reflectă puterea de cumpărare a gospodăriilor și capacitatea acestora de a investi în bunuri și servicii sau de a economisi pentru viitor, prin luarea în considerare a impozitelor și contribuțiilor sociale, precum și a prestațiilor sociale monetare în natură.

Fig. 10.2.13. Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației pe locuitor

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=5,2%, UE27=1,8%

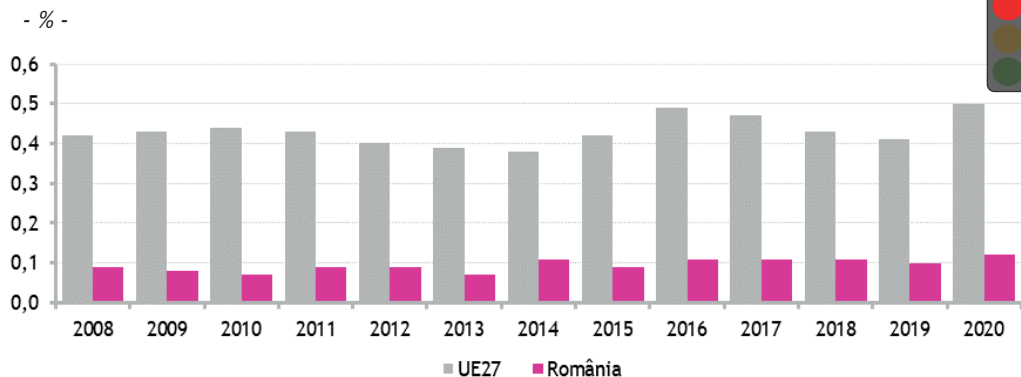
OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Venitul disponibil brut ajustat al gospodăriilor populației are un trend ascendent pe orizontul 2009-2019. Nivelul indicatorului pentru România se situează la aproape 50% din media UE, pornind de la 9379 pcs/locuitor în anul 2008 și înregistrând o creștere mai pronunțată decât media UE începând din anul 2015. În anul 2019, indicatorul reprezenta 71% din media europeană, - ceea ce înseamnă o reducere a decalajului dintre România și UE în ce privește puterea de cumpărare a gospodăriilor românești. Dacă rata medie anuală de creștere, de 5,2% din perioada 2008-2019, se menține, se estimează că media europeană din anul 2019 de 22724 pcs/locuitor va fi atinsă de către România în anul 2026.

10.2.14. Asistența oficială pentru dezvoltare ca procent din venitul național brut

Definiție: Asistența oficială pentru dezvoltare (AOD) constă în granturi sau împrumuturi acordate de sectorul oficial cu scopul de a promova dezvoltarea economică și bunăstarea în țările beneficiare. Venitul național brut (VNB) la prețurile pieței este egal cu produsul intern brut (PIB) minus venitul primar plătibil de către unitățile rezidente, plus venitul primar de primit de către unitățile rezidente de la restul lumii.

Fig. 10.2.14. Asistența oficială pentru dezvoltare ca procent din venitul național brut

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=2,4%, UE27=1,5%

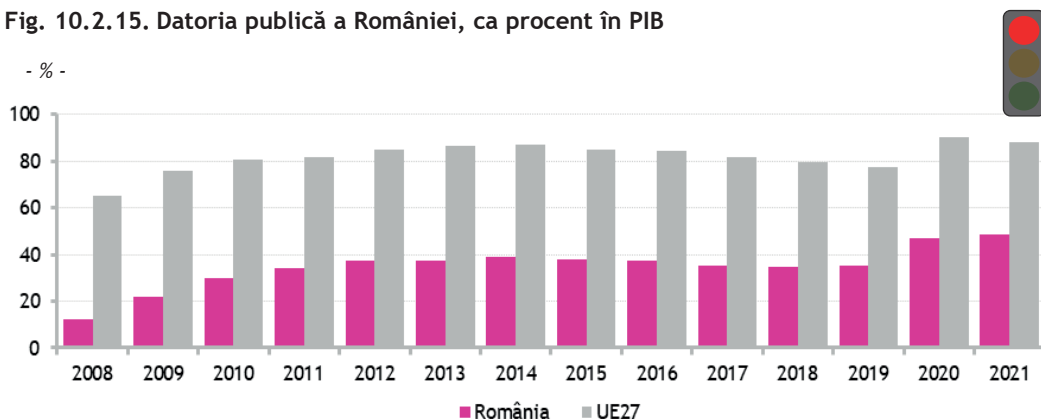
La nivel european, asistența oficială pentru dezvoltare ca procent din venitul național brut a variat între 0,38% în anul 2014 și 0,50% în anul 2020. Față de nivelul european, România are o contribuție mult mai mică, care oscilează între 0,07% (în anii 2010 și 2013) și 0,12% în anul 2020. În perioada 2008-2020, în România rata medie anuală de creștere a fost de 2,4%, iar în UE de 1,5%.

10.2.15. Datoria publică a României

Definiție: Datoria publică reprezintă stocul datoriei totale brute consolidate a administrației publice, exprimat la valoarea nominală a următoarelor categorii de pasive guvernamentale (definite în Sistemul European de Conturi 2010): numerar și depozite, titluri de valoare, altele decât acțiuni, exclusiv produse financiare derivate, precum și împrumuturi.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Fig. 10.2.15. Datoria publică a României, ca procent în PIB

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=11,20%, UE27=2,35%

La nivelul UE, datoria publică a crescut ca pondere în PIB, de la 65% în anul 2008 la 87,9% în anul 2021. Vârful datoriei publice UE a fost atins în anul 2020, aceasta înregistrând 89,8% din PIB. La nivelul României se observă o evoluție similară cu UE, datoria publică crescând ca pondere în PIB de la 12,3% în anul 2008 la 48,9% în anul 2021. Datoria publică a României ca pondere în PIB, în toată perioada analizată, este la jumătate față de media europeană. Datoria publică a României a crescut constant în termeni nominali în perioada analizată, însă ca pondere în PIB, în perioada 2015-2019, a scăzut de la vârful de 39,2% din PIB din 2014 la 35,1% din PIB în anul 2019. În anul 2021, ponderea datoriei publice a României în PIB a crescut până la 48,9%.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

10.3. ȚINTA 2030: Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

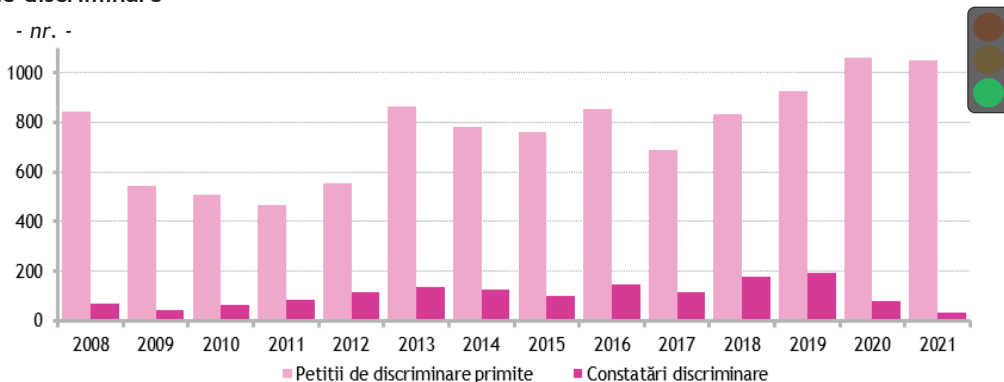
Tabel 10.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 10.3.

Indicator adițional	Progres
Numărul constatărilor de discriminare și ponderea acestora în totalul petițiilor de discriminare primite anual de CNCD	

10.3.1. Numărul constatărilor de discriminare și ponderea acestora în totalul petițiilor de discriminare primite anual de CNCD

Reducerea inegalităților la nivel național este atent supravegheată de CNCD, instituția responsabilă de primirea și analizarea petițiilor de discriminare.

Fig. 10.3.1. Numărul petițiilor de discriminare primite anual de CNCD și numărul constatărilor de discriminare

Sursa: CNCD

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: *Petiții de discriminare primite = 1,66%,
Constatări de discriminare = -6,18%.*

Numărul petițiilor de discriminare înregistrate de CNCD a avut un trend ascendent în perioada 2008-2021, cu un minim în 2009 (543) și un maxim în anul 2020 (1063).

Din totalul petițiilor de discriminare primite de CNCD, în anul 2019 s-a înregistrat cel mai mare număr de constatări de discriminare, 192 constatări, reprezentând 20,7% din petițiile depuse la CNCD. Cel mai mic număr de constatări de discriminare s-au înregistrat în anul 2021, 31 de constatări, reprezentând 3,0% din totalul petițiilor de discriminare depuse la CNCD.

Dacă luăm în considerare anii de referință 2008 și 2021, rata medie anuală de creștere a constatărilor de discriminare a fost de -6,18%, indicând o direcție bună de evoluție pentru atingerea țintei care prevede reducerea discriminării.

Cu toate acestea, ponderea constatărilor de discriminare a oscilat mult în perioada analizată, ceea ce arată că fenomenul discriminării există în continuare și organizațiile guvernamentale și neguvernamentale trebuie sprijinite pentru a întreprinde măsuri spre o evoluție a societății în care fenomenul discriminării să nu mai existe.

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

- Rata deprivării severe de locuire în România a fost de 14,3% în anul 2020, cu 10,0 p.p. peste nivelul UE (4,3%) și în scădere cu 11,0 p.p. față de anul 2010.
- Rata de supraaglomerare a fost de 45,1% în anul 2020, cu 27,6 p.p. peste nivelul UE (17,5%).
- Emisiile de gaze cu efect de seră la nivelul României au scăzut cu 26%, iar cele acidifiante cu 50%, în perioada 2008-2019.
- Nivelurile medii anuale de particule în suspensie au fost de 16,4 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și de 25,6 la PM₁₀ în anul 2019, fiind mai mari față de valorile înregistrate la nivelul UE (12,6 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și 20,5 la PM₁₀).
- Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei a crescut cu 41% în anul 2019, comparativ cu anul 2011.
- Ponderea transportului în comun cu autobuze și trenuri a fost de 18,1% în anul 2020, situându-se peste nivelul UE cu 5,3 p.p.
- În contextul pandemiei de COVID-19, numărul deceselor cauzate de bolile aparatului respirator a înregistrat creșteri semnificative în anul 2020 (38,6 mii persoane), față de anul 2019 (17,7 mii persoane).
- Suprafața spațiilor verzi a fost de 29,1 mii hectare în anul 2020, cu 38,6% mai mare față de anul 2008.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.1. ȚINTA 2030: Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii

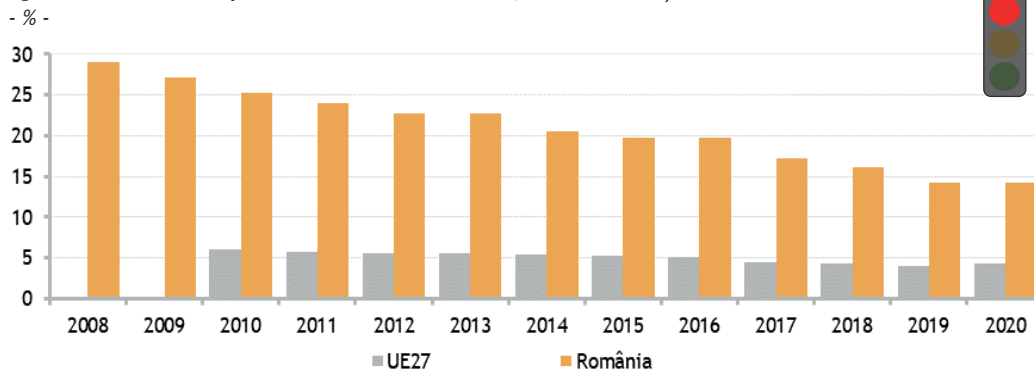
Tabelul 11.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 11.1.

Indicator principal	Progres
Rata deprivării severe de locuire	
Indicator adițional	Progres
Rata de supraaglomerare	

11.1.1. Rata deprivării severe de locuire

Definiție: Rata deprivării severe de locuire reprezintă ponderea populației care trăiește într-o gospodărie considerată a fi supraaglomerată și care se confruntă, în același timp, cu cel puțin una dintre deprivările de locuire. Deprivarea de locuire măsoară deficiențele locuinței și se calculează făcând referire la câteva caracteristici ale locuințelor: locuința care prezintă scurgeri de apă prin acoperișul imobilului, igrasie sau podele deteriorate; locuință întunecoasă, cu lumină naturală insuficientă; locuință fără baie/duș în interior; locuință fără grup sanitar propriu în interior. Informațiile furnizate sunt un punct de plecare ce permite factorilor decidenți stabilirea celor mai bune măsuri pentru asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii.

Fig. 11.1.1. Rata deprivării severe de locuire, în România și UE

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-5,55%, UE27=-3,44%

În anul 2020, în România, rata deprivării severe de locuire a fost de 14,3%, cu 10,0 p.p. peste nivelul UE (4,3%) și în scădere cu 11,0 p.p. față de anul 2010. Pentru populația care era expusă riscului de sărăcie, rata deprivării severe de locuire a fost de 2,5 ori mai mare (35,7%). Cele mai mari rate pentru populația totală au fost înregistrate de România (14,3%), Letonia (11,5%) și Bulgaria (8,6%). Rata deprivării severe de locuire a fost de 1,0% din populația totală în Finlanda. În România peste o treime din populația care era expusă riscului de sărăcie s-a confruntat cu lipsuri

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

severe de locuire, iar în Bulgaria circa o cincime din populația din aceeași categorie s-a confruntat cu lipsuri severe de locuire (20,9%).

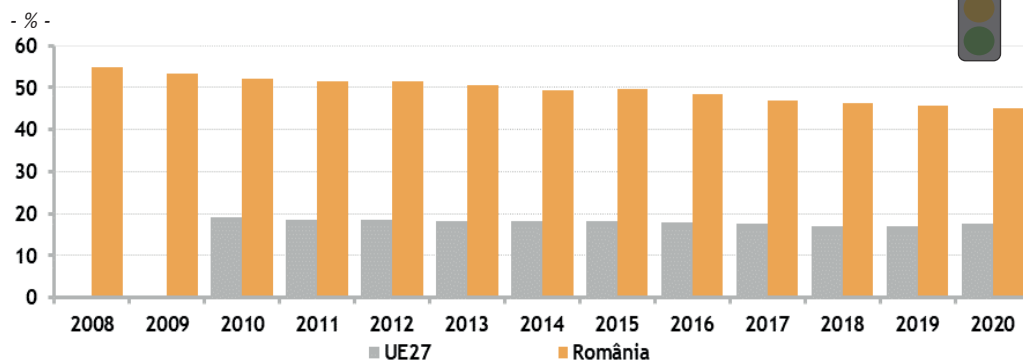
În perioada 2010-2020, în România, rata medie anuală de creștere a acestui indicator a fost de -5,55%, în timp ce la nivelul UE a fost de -3,44%, ceea ce a condus la o reducere a decalajului față de nivelul UE, de la 19,2 p.p. în 2010 la 10,0 p.p. în 2020. Cu toate acestea, dacă s-ar păstra această rată medie anuală de creștere în România, în anul 2030 s-ar ajunge la o rată a deprivării severe de locuire de 8,1%, iar nivelul UE din 2020 (4,3%) ar putea fi atins abia în anul 2041.

11.1.2. Rata de supraaglomerare

Definiție: Rata de supraaglomerare reprezintă procentul populației, din populația totală, care trăiește într-o gospodărie supraaglomerată. Se consideră că o persoană trăiește într-o gospodărie supraaglomerată, dacă aceasta nu dispune de un număr minim de camere egal cu:

- o cameră pentru familie;
- o cameră pentru fiecare cuplu din gospodărie;
- o cameră pentru fiecare persoană singură cu vârsta de 18 ani și peste;
- o cameră pentru fiecare două persoane de același sex, cu vârsta între 12 și 17 ani;
- o cameră pentru fiecare persoană cu vârsta cuprinsă între 12 și 17 ani care nu este inclusă în categoria anterioară;
- o cameră pentru perechea de copii sub 12 ani.

Fig. 11.1.2. Rata de supraaglomerare, în România și UE

Nota: Pentru anii 2008 și 2009 datele nu sunt disponibile la nivel UE.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=-1,41%, UE27=-0,87%

În anul 2020, în România, rata de supraaglomerare a fost de 45,1%, cu 27,6 p.p. peste nivelul UE (17,5%) și în scădere cu doar 6,9 p.p. față de anul 2010. În perioada 2010-2020, în România, rata medie anuală de creștere a ratei de supraaglomerare a fost de -1,41%, peste nivelul UE, care era de -0,87%, ceea ce a condus la o reducere a decalajului față de nivelul UE, de la 32,9 p.p. în 2010 la 27,6 p.p. în anul 2020. Dacă s-ar păstra această rată medie anuală de creștere în România, în anul 2030 s-ar ajunge la o rată de supraaglomerare de 39,1%, iar nivelul UE din anul 2020 (17,5%) ar putea fi atins în anul 2030 dacă rata medie anuală de creștere ar fi de -5,30%. Accelerarea descreșterii acestei rate și apropierea cât mai repede de media UE ar putea să fie posibilă prin implementarea măsurilor strategice prevăzute în *Strategia Națională a Locuirii*, prin acces la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.2. ȚINTA 2030: Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și de alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și de revenire la un nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau al poluărilor generate de inundații și al alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ

Tabelul 11.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 11.2.

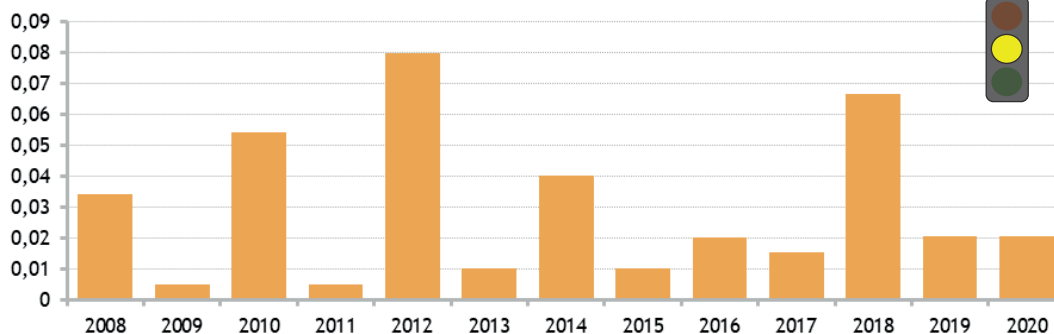
Indicator principal	Progres
Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, la 100.000 de locuitori	

11.2.1. Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, la 100.000 de locuitori

Dezastrul natural este un proces sau fenomen natural care poate provoca pierderi de vieți omenești, vătămări sau alte efecte asupra sănătății, daune materiale, pierderea mijloacelor de trai și a serviciilor, perturbări sociale și economice sau daune mediului.

Fig. 11.2.1. Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile IGSU, la 100.000 de locuitori

- persoane la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: IGSU

IGSU asigură monitorizarea și gestionarea riscurilor determinate de dezastrelor naturale. Obiectivul fundamental al activității desfășurate de IGSU vizează eficientizarea acțiunilor de prevenire și de gestionare a situațiilor de urgență, în vederea menținerii sub control a riscurilor și a asigurării stării de normalitate a vieții comunităților umane. În perioada analizată, indicatorul a avut valori diferite în funcție de tipul și amploarea evenimentului, înregistrând un maxim în anul 2012 (0,08 persoane la 100.000 de locuitori), din cauza inundațiilor din acel an și un minim în anii 2009 și 2011 (0,005 persoane la 100.000 de locuitori). Creșterea intensității și amplitudinii riscurilor naturale reprezintă o amenințare constantă pentru cetățeni, problema gestionării dezastrelor constituind o prioritate pentru responsabilii naționali. Frecvența, diversitatea și impactul dezastrelor naturale necesită o gestionare constantă și o capacitate administrativă solidă a instituțiilor responsabile implicate în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.3. ȚINTA 2030: Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate

Tabel 11.3. Indicatori pentru măsurarea implementării țintei 11.3.

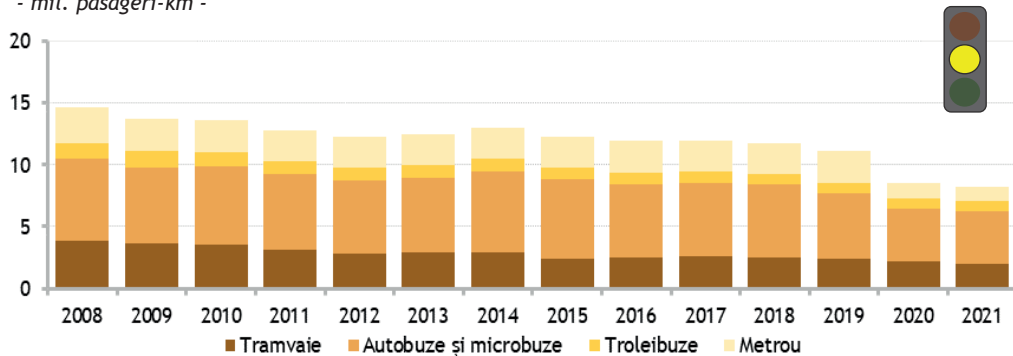
Indicator principal	Progres
Pasageri-km parcurși cu autobuze și microbuze, tramvaie, troleibuze și metrou	
Indicator adițional	Progres
Ponderea transportului cu autobuze și trenuri în totalul transportului de pasageri	

11.3.1. Pasageri-km parcurși cu autobuze și microbuze, tramvaie, troleibuze și metrou

Definiție: Indicatorul se referă la parcursul pasagerilor în transportul public local cu autobuze și microbuze, tramvaie, troleibuze și metrou. Transportul public local de pasageri reprezintă operațiunea de transport de pasageri care se efectuează cu un vehicul rutier de transport, precum și cu metroul, în interiorul zonei administrativ-teritoriale dintr-o localitate, fără a depăși limitele acesteia.

Fig. 11.3.1. Pasageri-km parcurși cu autobuze și microbuze, tramvaie, troleibuze și metrou

- mil. pasageri-km -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: total=-6,56%, tramvaie=-4,31%, autobuze și microbuze=-4,79%, troleibuze=-3,37%, metrou=-3,75%

Transportul urban de pasageri are o evoluție relativ constantă, cu mici fluctuații pe diversele moduri de transport în perioada 2008-2016, trendul ultimilor 5 ani ai seriei analizate fiind descrescător, fenomen datorat creșterii numărului de autoturisme, cu o scădere mai accentuată în anul pandemic 2020, când transportul public local total a scăzut cu 22,7% față de anul 2019.

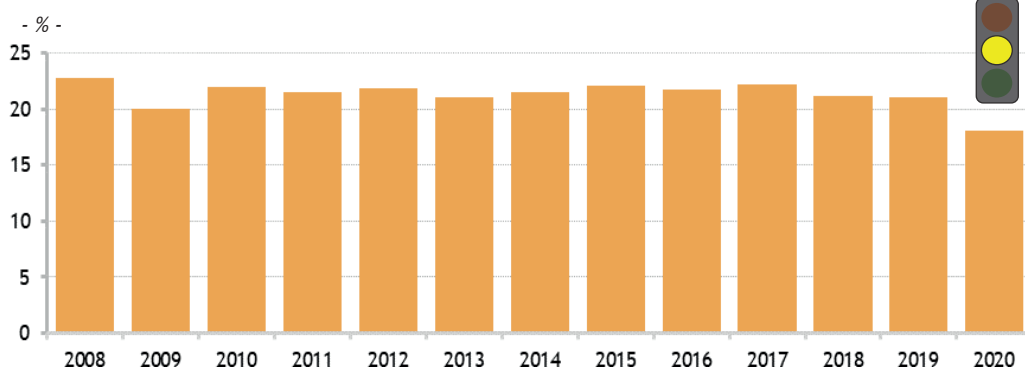
OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Pe moduri de transport, cea mai mare scădere s-a înregistrat la transportul cu metroul în anul 2020, față de anul 2019 (-50,4%), urmat de transportul cu autobuze și microbuze (-18,6%). În anul 2021, transportul public local total s-a diminuat cu 3,6% față de 2020.

11.3.2. Ponderea transportului cu autobuze și trenuri în totalul transportului de pasageri

Definiție: Indicatorul măsoară ponderea deținută de transportul în comun al pasagerilor în totalul performanței de transport intern de pasageri. Transportul în comun se referă la transportul cu autobuze, inclusiv autocare, troleibuze și trenuri. Transportul intern total de pasageri se referă la transportul cu autoturisme, autobuze, inclusiv autocare, troleibuze și trenuri.

Fig. 11.3.2.a. Ponderea transportului cu autobuze și trenuri în totalul transportului de pasageri

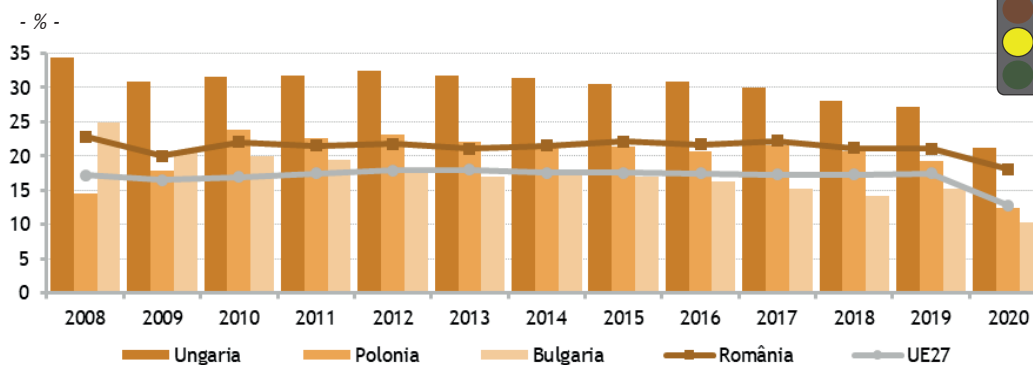

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,91%

În România, ponderea transportului cu autobuze și trenuri în totalul transportului de pasageri a prezentat un trend descendent în perioada 2008-2020, de la 22,8% în anul 2008 la 18,1% în anul 2020.

Fig. 11.3.2.b. Ponderea transportului cu autobuze și trenuri în totalul transportului de pasageri în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,91%, UE27=-2,43%

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

În ceea ce privește ponderea transportului în comun cu autobuze și trenuri în total transporturi de pasageri, în anul 2020, Ungaria are de departe cel mai intens transport din Europa, cu o pondere de 21,2%, în descreștere față de anii anteriori, urmată de România cu o pondere de 18,1%. În anul 2020, România s-a situat cu 5,3 p.p. peste nivelul UE, în timp ce în Polonia ponderea de 12,4% s-a aflat foarte aproape de nivelul UE de 12,8%.

Analizând întreaga perioadă 2008-2020, în statele membre UE analizate, ponderea transportului în comun cu autobuze și trenuri în total transporturi de pasageri s-a situat peste nivelul UE, cu excepția Bulgariei care, începând cu anul 2015, a prezentat o pondere a transportului în comun cu autobuze și trenuri în total transporturi de pasageri sub nivelul UE.

11.4. ȚINTA 2030: Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului, în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național, prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială

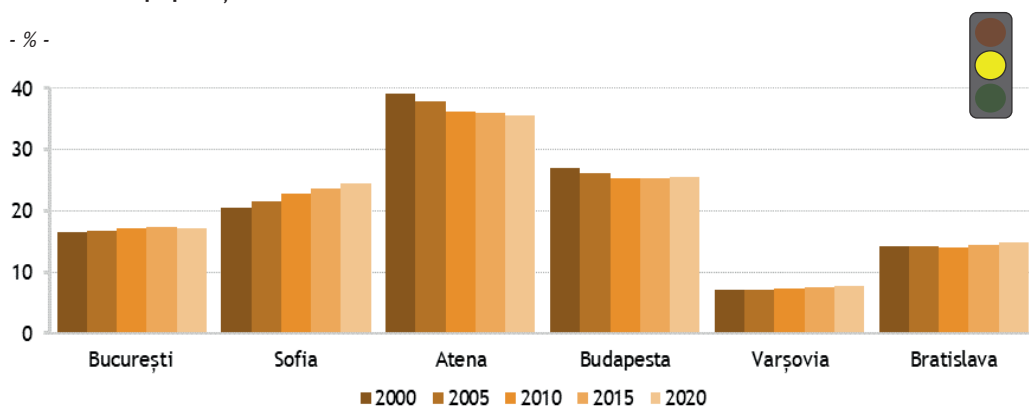
Tabelul 11.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 11.4.

Indicator adițional	Progres
Ponderea populației rezidente a municipiului București în totalul populației rezidente din mediul urban	

11.4.1. Ponderea populației rezidente a municipiului București în totalul populației rezidente din mediul urban

Definiție: Populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pe teritoriul Municipiului București.

Fig. 11.4.1. Ponderea populației rezidente din București și alte capitale ale statelor membre UE în totalul populației rezidente din mediul urban

Sursa datelor: INS, ONU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2000-2020: București=0,18%, Sofia=0,87%, Atena=-0,48%, Budapesta=-0,30%, Varșovia=0,54%, Bratislava=0,21%

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Conform datelor ONU, se estimează că procentul populației care trăiește în orașe va atinge nivelul de 70% până în 2050, ceea ce face din urbanizare unul dintre cele mai importante fenomene ale secolului XXI. Tendința globală de urbanizare a adus cu sine o creștere a bogăției, deoarece orașele generează 80% din economia mondială. Cu toate acestea, atunci când este ineficient planificată și gestionată, urbanizarea generează inegalități, mulți oameni trăind în condiții inadecvate și adesea precare. Printr-un management eficient, urbanizarea poate ajuta la depășirea unora dintre principalele provocări globale, inclusiv sărăcia, inegalitatea, degradarea mediului și schimbările climatice.

Un sistem de planificare spațială eficient poate conduce la rezultate economice, sociale și de mediu mai bune. Politicile sau planurile de urbanism influențează distribuția spațială a activităților economice, reducând disparitățile. În funcție de evoluția indicatorului, se pot dezvolta politici pentru policentricitate, care să stimuleze diviziunea funcțională a muncii, precum și fluxurile și nivelul de cooperare între orașele învecinate, creșterea centrelor și regiunilor din afara nucleului reprezentat de capitală.

Policentricitatea urbană a devenit atât un cadru conceptual care surprinde realitățile empirice emergente, cât și o viziune de planificare spațială adoptată în orașele din Europa. La nivel urban, practicile de zonare inteligentă pot antrena elaborarea de practici de dezvoltare urbană densă și compactă, care, la rândul lor, pot îmbunătăți competitivitatea orașului. În mod similar, aplicarea clară și corectă a standardelor în construcții poate ajuta la menținerea și îmbunătățirea calității vieții unui oraș, ceea ce va acționa ca un magnet pentru oameni și capitaluri și va ajuta la antrenarea dezvoltării urbane durabile.

Reglementările de urbanism au, de asemenea, o componentă socială puternică, asigurându-se, de exemplu, că zone industriale poluante nu sunt localizate în apropierea zonelor populate și ajutând la organizarea rețelelor de transport public.

11.5. ȚINTA 2030: Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic

Tabelul 11.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 11.5.

Indicator principal	Progres
Numărul de activități de informare preventivă în domeniul situațiilor de urgență	
Indicator adițional	Progres
Numărul emisiunilor educative și al spoturilor publicitare sau al mesajelor de interes public cu rol de educație în caz de cutremur, derulate anual de Societatea Română de Televiziune	

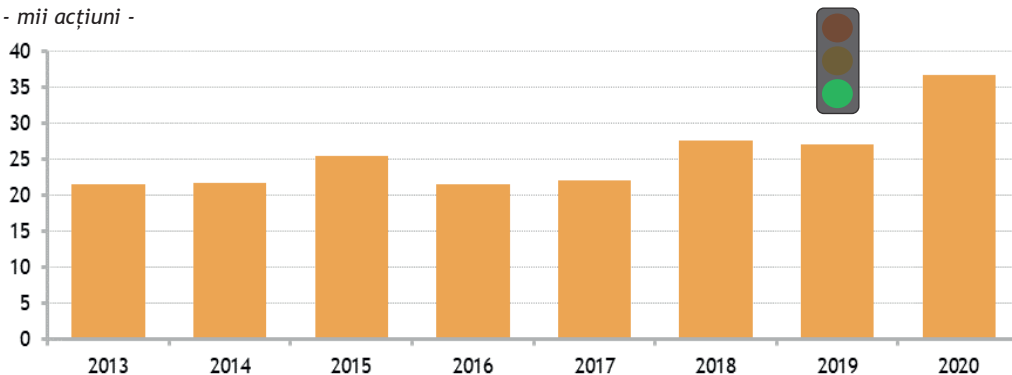
11.5.1. Numărul de activități de informare preventivă în domeniul situațiilor de urgență

Activitățile de prevenire în domeniul situațiilor de urgență reprezintă totalitatea acțiunilor specifice planificate și realizate, potrivit legii, în vederea preîntâmpinării, reducerii sau eliminării riscurilor de producere a situațiilor de urgență și a consecințelor acestora și în vederea protecției populației, a mediului, a bunurilor și valorilor.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Fig. 11.5.1. Numărul de activități de informare preventivă în domeniul situațiilor de urgență

- mii acțiuni -

Sursa datelor: IGSU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: RO=7,5%

Scopul activităților de informare preventivă este de a asigura educarea și responsabilizarea populației, conștientizarea comportamentului acesteia în cazul situațiilor de urgență.

În perioada 2013-2020, numărul activităților de informare preventivă în domeniul situațiilor de urgență a avut o tendință crescătoare, cu excepția anilor 2016 și 2019. Cel mai mare număr de acțiuni de informare a fost înregistrat în anul 2020 (36.664 de acțiuni), cu 35,4% mai mult față de anul 2019, iar cel mai mic a fost în anul 2016 (21.434 de acțiuni), în scădere cu 15,6% față de anul 2015.

Numărul de activități de informare preventivă în domeniul situațiilor de urgență a fost cu 70,3% mai mare în anul 2020, față de anul 2013. În perioada analizată s-a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 7,5%, ceea ce semnifică un progres în direcția educării și responsabilizării populației în fața situațiilor de risc. Intensificarea activităților de informare preventivă în domeniul situațiilor de urgență are un rol important pentru reducerea impactului negativ în aceste cazuri, prin informarea cât mai rapidă și detaliată a populației în ceea ce privește modul de comportare în fața riscurilor.

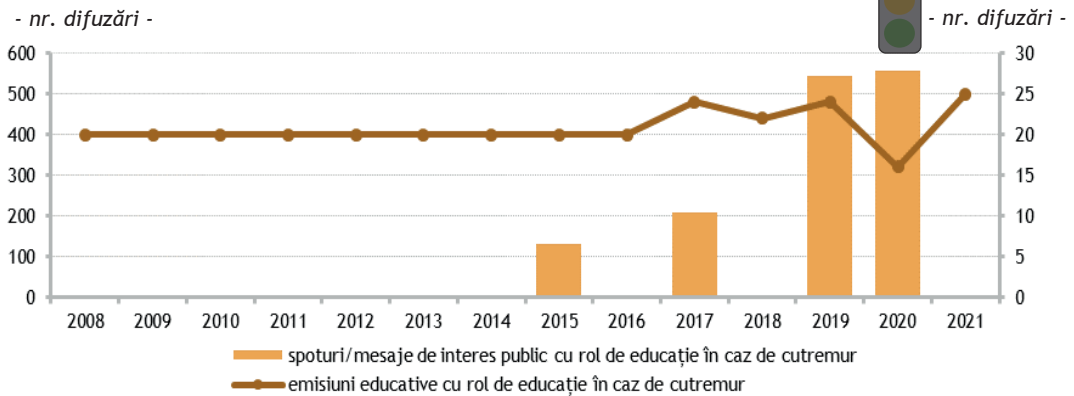
11.5.2. Numărul emisiunilor educative și al spoturilor publicitare sau al mesajelor de interes public cu rol de educație în caz de cutremur, derulate anual de Societatea Română de Televiziune

Dezvoltarea orașelor sigure și durabile, până în anul 2030, înseamnă și educarea și responsabilizarea populației la diverse situații de risc, între acestea educarea în caz de risc seismic fiind una dintre țintele anului 2030 ale acestui obiectiv.

Pentru reducerea numărului de vieți omenești pierdute în caz de cutremur, educarea informală este principala metodă de pregătire a populației pentru un eventual seism.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Fig. 11.5.2. Numărul emisiunilor educative și al spoturilor publicitare sau al mesajelor de interes public cu rol de educație în caz de cutremur, derulate anual de SRTV

Notă: Datele pentru emisiunile educative cu rol de educație în caz de cutremur sunt prezentate pe axa a II-a.
Sursa datelor: SRTV

SRTV a derulat anual cel puțin câte 20 de emisiuni educative în caz de cutremur, cele mai multe în anii 2017, 2019 (câte 24 de emisiuni) și 2021 (25 de emisiuni). Totodată, în perioada 2015-2020, s-au prezentat publicului și un număr important de spoturi și mesaje de interes public cu rol de educare a populației în caz de cutremur, cele mai multe fiind derulate în anii 2019 (543 de spoturi și mesaje de interes public) și 2020 (557 de spoturi și mesaje de interes public).

În anul 2021, s-a înregistrat un număr de 25 de emisiuni cu rol de educație în caz de cutremur, iar SRTV nu a prezentat niciun spot sau mesaj de interes public cu rol de educație în caz de cutremur. Deși, din datele disponibile, nu se poate evalua ponderea populației informate care va acționa corect în caz de cutremur, creșterea numărului de emisiuni, spoturi și mesaje cu rol de educare în caz de cutremur prezentate de televiziuni poate crea condițiile minimizării pierderilor de vieți omenești.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.6. ȚINTA 2030: Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și asupra mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului

Tabelul 11.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 11.6.

Indicator principal	Progres
Numărul deceselor cauzate de afecțiuni respiratorii și cardiovasculare	
Indicatori adiționali	Progres
Intensitatea vătămării arborelui după gradul de defoliere a coroanei	
Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii	
Emisiile de poluanți în aer, pe activități economice	
Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei	

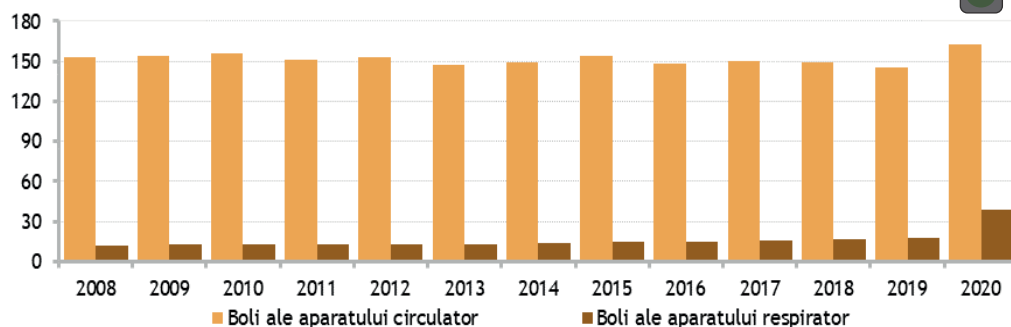
11.6.1. Numărul deceselor cauzate de afecțiuni respiratorii și cardiovasculare

Afecțiunile respiratorii sunt printre cele mai frecvente regăsite în patologia umană. Dintre acestea, infecțiile acute ale aparatului respirator reprezintă una dintre principalele cauze de morbiditate și mortalitate în întreaga lume, atât la copii, cât și la adulți.

Aceste afecțiuni sunt responsabile pentru costuri ridicate în sistemele de sănătate și în societate, datorate consultațiilor medicale, investigațiilor, tratamentelor, spitalizărilor și absenteismului. Majoritatea cazurilor au etiologie virală, iar cele mai frecvente simptome sunt: obstrucția nazală, rinorea, odinofagia, tusea, cefalea, febra.

Fig. 11.6.1. Numărul deceselor cauzate de afecțiuni respiratorii și cardiovasculare

- mii persoane -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: boli ale aparatului circulator=0,52%, boli ale aparatului respirator=10,00%

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Bolile sistemului circulator reprezintă principala cauză de deces în România, iar rata mortalității din cauza acestora situează România pe primul loc în Europa, atât la bărbați, cât și la femei. Printre factorii de risc pentru sistemul circulator se numără absența activității fizice, obiceiurile alimentare nesănătoase și obezitatea.

Printre bolile sistemului circulator care fac cele mai multe victime se numără: ateroscleroza, anghina pectorală, anemia feripriva, apoplexia, boala coronariană, aritmia, fibrilația atrială, hiper și hipotensiunea, infarctul de miocard, insuficiența cardiacă acută și cronică, tahicardia, tromboza venoasă profundă etc.

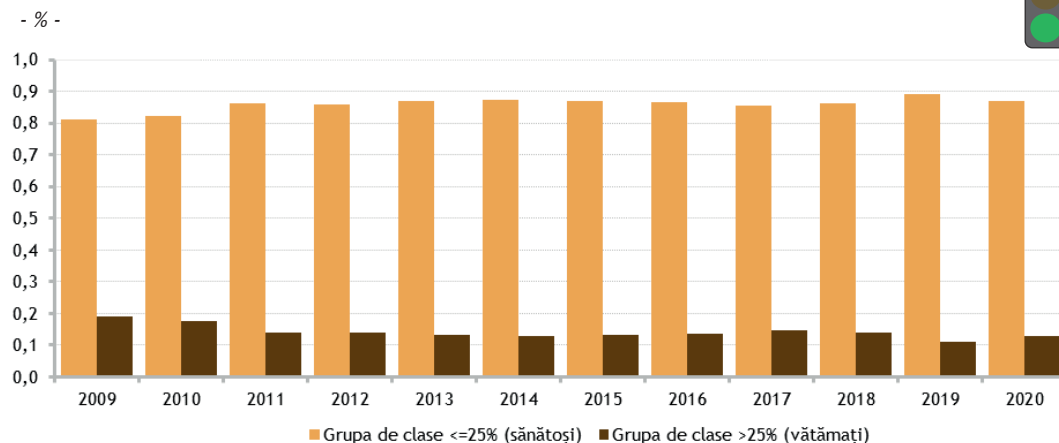
În contextul pandemiei de COVID-19, în anul 2020, s-au înregistrat creșteri semnificative ale deceselor cauzate de bolile aparatului respirator, 38,6 mii de persoane, față de 12,3 mii de persoane în anul 2008 și față de 17,7 mii de persoane în anul 2019.

De asemenea, în anul 2020, a crescut și numărul deceselor cauzate de bolile aparatului circulator, 162,9 mii de persoane, față de 153,1 mii de persoane în anul 2008 și față de 145,3 mii de persoane în anul 2019.

11.6.2. Intensitatea vătămării arborelui după gradul de defoliere a coroanei

Definiție: Defolierea exprimă pierderea de frunze sau ace din coroana unui arbore, comparativ cu altul al cărui aparat foliar este complet (arbore de referință). Activitatea de monitorizare a stării de sănătate a pădurilor din România se desfășoară sub auspiciile CLRTAP (Convention on Long-range Transboundary Air Pollution) și ale Regulamentului (EEC) nr. 3528/1986 al Consiliului UE.

Fig. 11.6.2. Intensitatea vătămării arborelui după gradul de defoliere a coroanei

Sursa datelor: INCDS "Marin Drăcea"

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2020: grupa de clase <=25% (sănătoși)=0,65%, grupa de clase >25% (vătămați)=-3,39%

Defolierea se estimează prin apreciere vizuală, folosindu-se ca arbore de referință un arbore din aceeași specie cu frunziș complet, situat în imediata vecinătate a locului de probă (sondajului), sau imagini foto aplicabile speciilor din țara noastră. Defolierea trebuie să fie considerată ca o reducere a densității coroanei arborilor (transparentă), aceasta fiind mai puțin influențată de diferențele morfologice naturale dintre arbori.

Arborii defoliați 100% se înregistrează numai în primul an al apariției fenomenului, aceștia nefiind înregistrați în anii următori (dacă nu au fost extrași), decât dacă în coroană apar frunze viabile.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Observarea fenomenul de uscare a arborilor constituie un indicator al prezenței unei poluări masive a aerului, pădurea contribuind la captarea și stocarea diferitelor gaze poluante. Una dintre cauzele majore care au determinat apariția și evoluția fenomenului de uscare prematură a arborilor, conform observațiilor și rezultatelor din studiile de specialitate, o reprezintă schimbările climatice, care au generat apariția unor fenomene meteorologice extreme precum: temperaturi excesive cu frecvență și durată mare, secete succesive și de lungă durată, precipitații (ploi, ninsori) însemnate cantitativ raportate la unitatea de timp și de suprafață, înghețuri timpurii și târzii etc.

În țara noastră, se observă o preocupare constantă pentru îmbunătățirea stării de sănătate a arborilor. Față de anul de început al seriei, anul 2009, în care procentele erau de 81% arbori sănătoși și 19% arbori afectați, în anul 2020, ponderea arborilor sănătoși era de 87%, iar a celor vătămați, de 13%, înregistrându-se o creștere a arborilor sănătoși în detrimentul celor vătămați. Rata medie anuală de creștere, în perioada 2009-2020, a fost de 0,65% pentru arborii sănătoși și de -3,39% la arborii vătămați.

11.6.3. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii

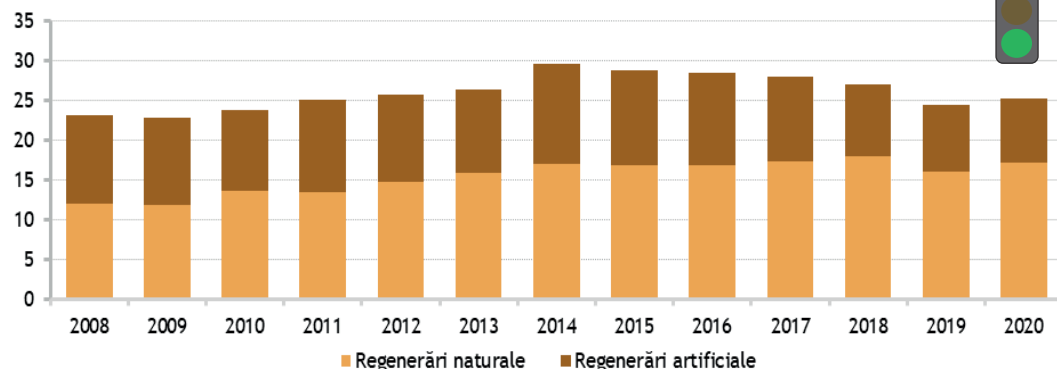
Definiție: Regenerarea reprezintă procesul prin care se instalează o nouă generație de arbori forestieri și care se poate realiza prin regenerări naturale și regenerări artificiale (împăduriri).

Regenerarea naturală este procesul de trecere la o nouă generație de arbori, care se realizează natural din lăstari sau prin germinarea semințelor ajunse în mod natural pe sol.

Regenerarea artificială (împădurire) reprezintă ansamblul de lucrări prin care se plantează sau se însămânțează o suprafață de teren cu scopul de a se crea noi arborete, atât pe terenuri forestiere exploatare, cât și pe terenuri lipsite de vegetație forestieră.

Fig. 11.6.3. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii

- mii ha -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=0,69%, regenerări naturale=3,07%, regenerări artificiale=-2,77%

Suprafața totală regenerată natural și artificial a înregistrat un minim de 22,8 mii de hectare în anul 2009 și un maxim de 29,5 mii de hectare în anul 2014.

Suprafața regenerată natural a cunoscut o tendință crescătoare în perioada analizată, cu un minim de 11,8 mii de hectare în anul 2009 și un maxim de 17,9 mii de hectare în anul 2018. În anul 2020, față de anul 2008, suprafețele regenerare natural au înregistrat o creștere de 43,7%.

Suprafața regenerată artificial a avut o descreștere în perioada analizată, valoarea cea mai mare fiind înregistrată în anul 2014 (12,5 mii de hectare), iar cea mai scăzută în anul 2020 (8,0 mii de hectare).

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.6.4. Emisiile de poluanți în aer, pe activități economice

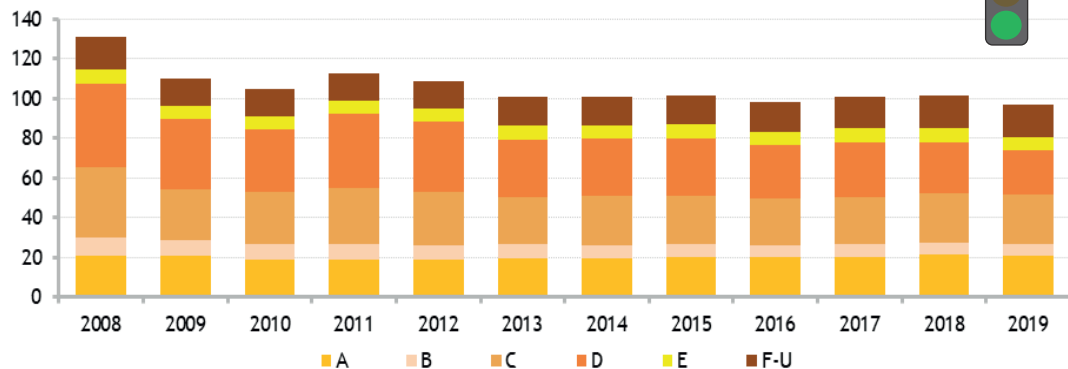
Definiție: Emisiile atmosferice reprezintă fluxul de materiale gazoase sau granulate din economia națională (procese de producție sau de consum) care ajung în atmosferă. Analiza emisiilor se face prin agregarea emisiilor individuale într-o emisie echivalent, utilizându-se coeficienți de agregare creați pe baza potențialului de impact asupra mediului pe care îl are fiecare emisie în parte. Acest impact se referă la încălzirea globală, specifică emisiilor de gaze cu efect de seră și de gaze acidifiante, generate în principal de compușii de amoniu, sulf și azot.

Gaze cu efect de seră: dioxid de carbon, metan, protoxid de azot, hidrofluorcarburi, perfluorcarburi și hexafluorura de sulf.

Gaze acidifiante: dioxid de sulf, oxizi de azot, amoniac.

Fig. 11.6.4.a. Emisiile de gaze cu efect de seră, pe activități economice

- mil. tone echivalent CO₂ -

Notă: Clasificare activități economice conform CAEN Rev2: A=Agricultură, silvicultură și pescuit, B=Industria extractivă, C=Industria prelucrătoare, D=Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, E=Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, F-U=Alte activități economice

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală, perioada 2008-2019: RO=-2,69%

În anul 2019, comparativ cu anul 2008, emisiile de gaze cu efect de seră au înregistrat o scădere de 26%. Pe activități economice, în perioada analizată, cea mai mare scădere a fost la activitatea de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-47%), urmată de activitatea din industria extractivă (-38%) și activitatea din industria prelucrătoare (-29%).

Reducerea emisiilor a fost determinată de investițiile efectuate pentru modernizarea sistemului energetic, precum și de promovarea tehnologiilor noi și a metodelor de producție ecologice.

În ceea ce privește distribuția emisiilor de gaze cu efect de seră pe activități economice, se observă diferențe între anii 2008 și 2019, fiind înregistrate scăderi la ponderea emisiilor rezultate din activitățile de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 9 p.p. (de la 32% la 23%) și din activitățile industriei prelucrătoare cu 2 p.p. (de la 27% la 25%), în timp ce ponderea emisiilor din agricultură, silvicultură și pescuit a crescut cu 6 p.p. (de la 16% la 22%).

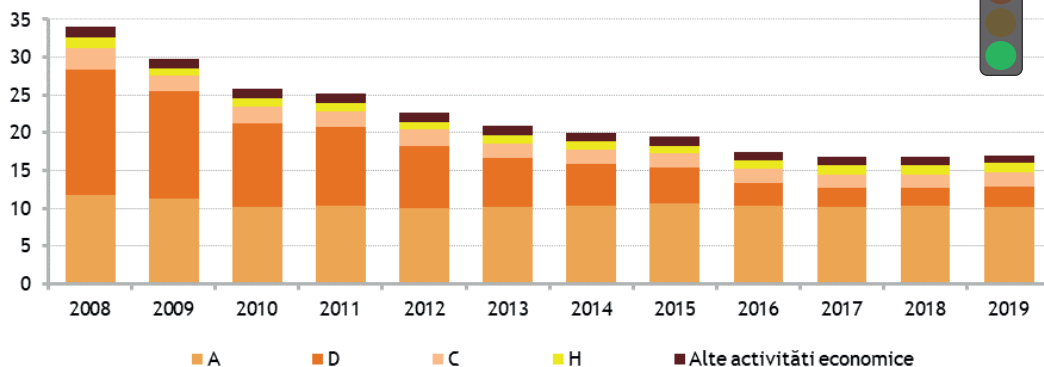
OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Rata medie anuală de creștere a emisiilor de gaze cu efect de seră, în perioada 2008-2019, a fost de -2,69%. În condițiile menținerii acestei rate medii anuale de creștere, se estimează că, în anul 2030, nivelul emisiilor va ajunge la aproximativ jumătate din valoarea înregistrată în anul 2008.

Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră va contribui la îmbunătățirea calității aerului și la reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului înconjurător.

Fig. 11.6.4.b. Emisiile de gaze acidifiante, pe activități economice

- mii tone echivalent SO₂ -

Notă: Clasificare activități economice conform CAEN Rev2: A=Agricultură, silvicultură și pescuit, C=Industria prelucrătoare, D=Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, H=Transport și depozitare.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=-6,08%

Acidifierea este procesul de modificare a caracterului chimic natural al unui component al mediului, ca urmare a prezenței unor compuși care determină o serie de reacții chimice în atmosferă, conducând la modificarea pH-ului precipitațiilor și al solului.

În perioada analizată, emisiile de gaze acidifiante au avut o evoluție descrescătoare, de la 34 mii de tone echivalent SO₂ în anul 2008 la 17 mii de tone echivalent SO₂ în anul 2019 (-50%). Această tendință a fost determinată în principal de reducerea cu 84% a emisiilor din sectorul energetic.

Pe activități economice, în anul 2019, ponderea cea mai mare aparține activităților din agricultură (59,6%), urmată de activitățile din sectorul energetic (15,7%) și de activitățile din industria prelucrătoare (11,1%).

În perioada 2008-2019, emisiile de gaze acidifiante au înregistrat o rată medie anuală de creștere de -6,08%, ceea ce semnifică un progres în direcția reducerii poluării aerului.

În condițiile menținerii acestei rate medii anuale de creștere, se estimează că, în anul 2030, nivelul emisiilor va ajunge la 8,5 mii de tone echivalent SO₂.

Emisiile de gaze acidifiante pot prejudicia sănătatea umană, ecosistemele, clădirile și materialele (prin coroziune chimică). Efectele asociate fiecărui poluant depind de potențialul de acidifiere al acestuia și de proprietățile ecosistemelor și ale materialelor.

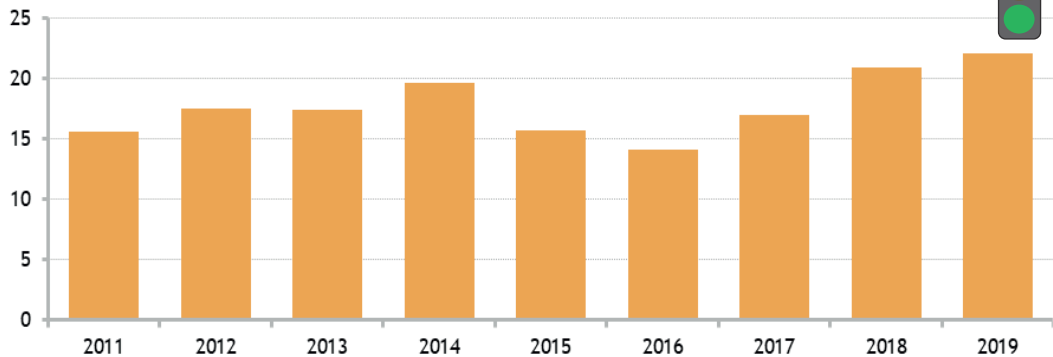
OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.6.5. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei

Protecția aerului înconjurător și a climei cuprinde măsuri și activități care vizează reducerea emisiilor în aerul înconjurător sau a concentrațiilor de poluanți atmosferici, precum și măsuri și activități care vizează controlul emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor gaze care afectează negativ stratul de ozon.

Fig. 11.6.5. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei

- mld. lei -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2019: RO=4,39%

Poluarea este principala cauză de mediu care provoacă multiple boli și decese premature, mai ales în rândul copiilor, al persoanelor cu anumite afecțiuni medicale și al vârstnicilor.

În perioada 2011-2019, valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei a avut o evoluție oscilantă, înregistrând cea mai mică valoare în anul 2016 (14 miliarde lei), iar cea mai mare valoare a fost în anul 2019 (22 miliarde lei).

Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția aerului înconjurător și a climei a crescut cu 41% în anul 2019, comparativ cu anul 2011. Rata medie anuală de creștere a fost de 4,39%, ceea ce semnifică un progres în direcția reducerii efectelor negative pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului.

Bunurile și serviciile de mediu reduc impactul negativ, ajută la menținerea stocului resurselor naturale sau sunt concepute pentru a fi mai curate și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor decât produsele convenționale.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.7. ȚINTA 2030: Reducerea substanțială a numărului deceselor și a bolilor provocate de produsele chimice periculoase, de contaminarea aerului, apei și a solului

Tabelul 11.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 11.7.

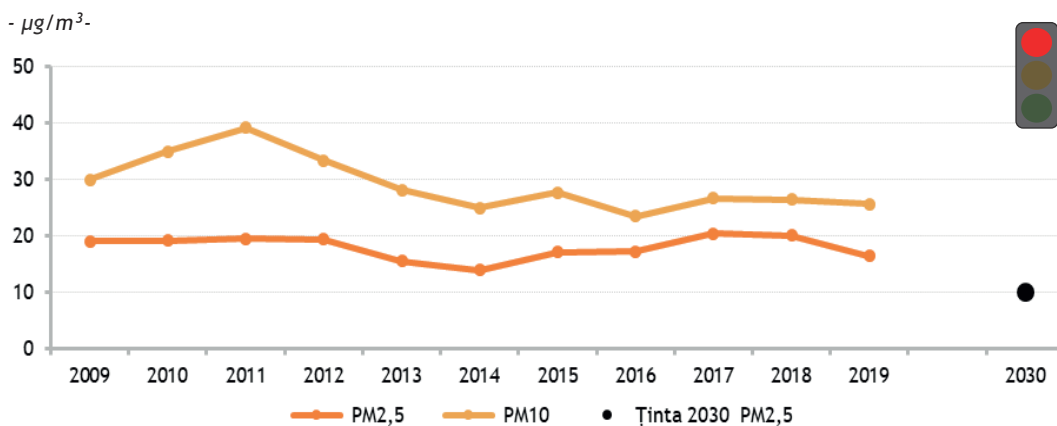
Indicator principal	Progres
Niveluri medii anuale de particule în suspensie PM2,5 și PM10 la stațiile de monitorizare de tip fond urban	
Indicator adițional	Progres
Cantități de deșeuri periculoase generate	

11.7.1. Niveluri medii anuale de particule în suspensie PM2,5 și PM10 la stațiile de monitorizare de tip fond urban

Definiție: Nivelul mediu anual de particule în suspensie PM2,5 reprezintă concentrația medie anuală de particule în suspensie PM2,5, determinată prin metoda de referință gravimetrică, la stațiile de tip fond urban, unde PM2,5 sunt particulele în suspensie în aer cu diametrul <2,5 micrometri.

Nivelul mediu anual de particule în suspensie PM10 reprezintă concentrația medie anuală de particule în suspensie PM10, determinată prin metoda de referință gravimetrică, la stațiile de tip fond urban, unde PM10 reprezintă particulele în suspensie în aer cu diametrul <10 micrometri.

Fig. 11.7.1.a. Niveluri medii anuale de particule în suspensie PM2,5 și PM10

Sursa datelor: ANPM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2019: PM2,5=-1,46%, PM10=-1,54%

Indicatorul oferă informații privind poluarea aerului și măsoară concentrația medie anuală ponderată a particulelor în suspensie la stațiile de tip fond urban. La nivel național, calitatea aerului continuă să fie o preocupare majoră, mai ales în aglomerările urbane, acest fapt datorându-se poluării generate de creșterea numărului mijloacelor de transport auto.

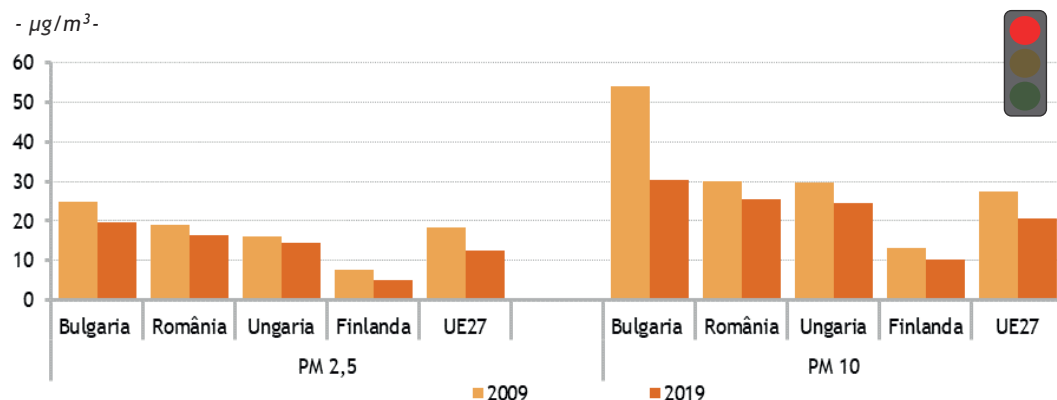
OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Particulele (PM_{2,5} și PM₁₀) sunt capabile să pătrundă profund în tractul respirator și, prin urmare, constituie un risc pentru sănătate prin creșterea mortalității cauzate de infecții și boli respiratorii, cancer pulmonar și boli cardiovasculare. În anul 2019, nivelurile medii anuale pentru particulele în suspensie înregistrate în România au fost de 16,4 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și de 25,6 la PM₁₀, fiind în scădere față de valorile înregistrate în anul 2009, cu 13,7% la PM_{2,5} și cu 14,4% la PM₁₀.

La majoritatea stațiilor de monitorizare de tip fond urban, în perioada 2009-2019, nivelurile medii anuale de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ au avut un trend descrescător. Cele mai mari scăderi pentru PM₁₀ au fost înregistrate la București (-35%), Rovinari (-26%) și Iași (-23%), iar pentru PM_{2,5} la Timișoara (-28%). La particulele în suspensie PM₁₀, cele mai ridicate niveluri, în anul 2019, au fost la Iași (37,32 micrograme pe metru cub) și București (35,69 micrograme pe metru cub), iar pentru PM_{2,5} niveluri mari s-au înregistrat la Brașov (17,17 micrograme pe metru cub) și Timișoara (16,85 micrograme pe metru cub).

Pentru a atinge ținta 2030, de 10 micrograme pe metru cub la PM_{2,5}, ar fi necesară o rată medie anuală de creștere de -3,01%.

Fig.11.7.1.b. Niveluri medii anuale de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2009-2019: RO PM_{2,5}=-1,46%, PM₁₀=-1,54%,
UE PM_{2,5}=-3,77%, PM₁₀=-2,86%

Nivelurile medii anuale pentru particulele în suspensie înregistrate în UE, pentru anul 2019, au fost de 12,6 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și de 20,5 la PM₁₀, fiind mai mici față de valorile înregistrate în România cu 23,2% la PM_{2,5} și cu 19,9% la PM₁₀.

Comparativ cu țările vecine, în anul 2019, nivelurile înregistrate în țara noastră au fost mai mici decât în Bulgaria, cu 16,3% la PM_{2,5} și cu 15,8% la PM₁₀, dar mai mari decât în Ungaria, cu 13,1% la PM_{2,5} și cu 4,9% la PM₁₀. Cele mai scăzute niveluri dintre statele membre UE au fost în Finlanda (5,1 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și 10,2 micrograme pe metru cub la PM₁₀), iar cele mai ridicate, în Bulgaria (19,6 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și 30,4 micrograme pe metru cub la PM₁₀).

În România, ratele medii anuale de creștere, în perioada 2009-2019, au fost de -1,46% la PM_{2,5} și de -1,54% la PM₁₀, în timp ce la nivelul UE au fost de -3,77% la PM_{2,5} și de -2,86% la PM₁₀.

Dacă pentru România se păstrează ratele medii anuale de creștere din perioada 2009-2019, particulele în suspensie din țara noastră vor ajunge în anul 2033 la PM₁₀ și în 2037 la PM_{2,5} la valorile înregistrate la nivelul UE în anul 2019.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Deși au fost în scădere, valorile înregistrate pentru acest indicator sunt mari față de recomandările OMS (5 micrograme pe metru cub la PM_{2,5} și 15 la PM₁₀), prin urmare, sunt necesare măsuri suplimentare pentru reducerea poluării cu particule în suspensie.

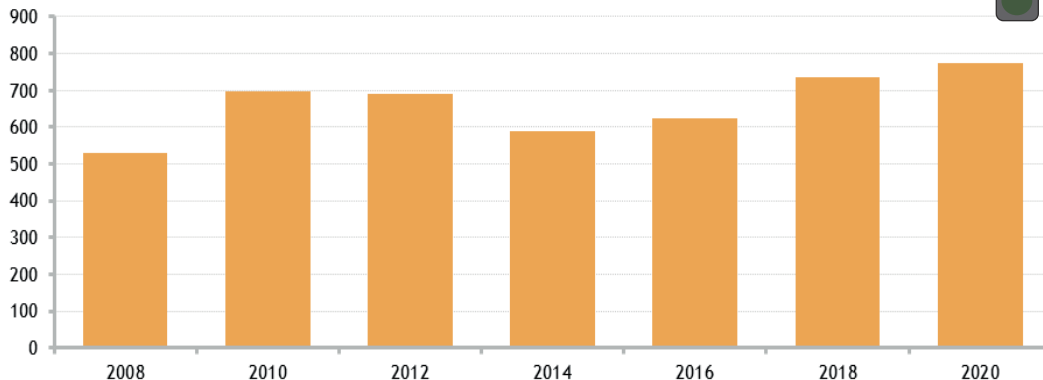
Consecințele expunerii la particulele în suspensie se răsfrâng atât asupra sănătății umane, cât și asupra mediului înconjurător, cu efecte negative asupra ecosistemelor, prin depunerea particulelor în suspensie și absorbția ulterioară a acestora de către plante și sol sau prin depunerea lor în apă.

11.7.2. Cantități de deșeuri periculoase generate

Definiție: Indicatorul exprimă cantitățile de deșeuri industriale periculoase generate de operatorii economici care desfășoară activități de producție încadrate în secțiunile CAEN Rev.2: A, B, C, D, E, F, G-U, inclusiv cantitățile de deșeuri reprezentate de echipamente electrice și electronice (DEEE) sau vehicule scoase din uz.

Fig. 11.7.2.a. Cantități de deșeuri periculoase generate

- mii tone -

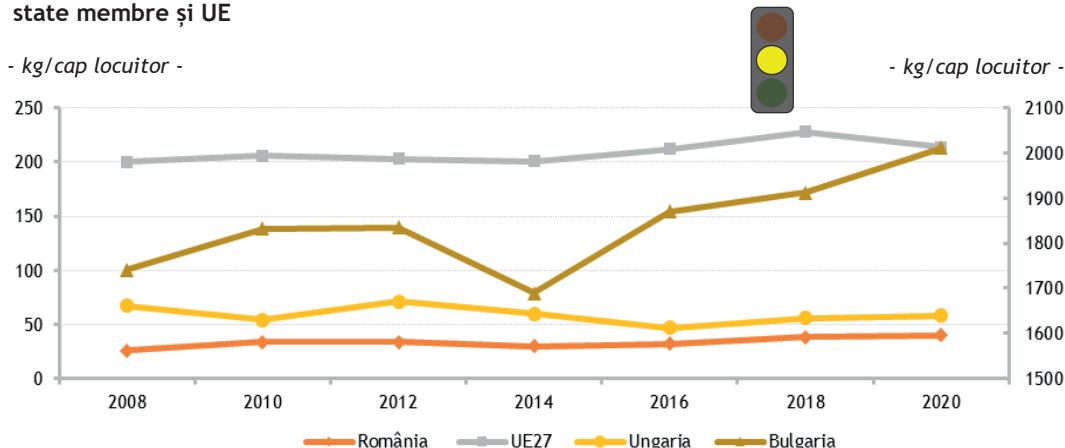
Sursa datelor: ANPM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=3,20%

În perioada 2008-2020, media cantităților de deșeuri periculoase generate a fost de 663,2 mii de tone. Cantitatea cea mai însemnată de deșeuri periculoase generate, de 774,6 mii de tone, a fost înregistrată în anul 2020, iar cea mai mică, în anul 2008, de 530,7 mii de tone. Deșeurile periculoase pot constitui un risc sporit pentru sănătatea umană și pentru mediu dacă nu sunt gestionate și eliminate în condiții de siguranță. În comparație cu anul 2008, în anul 2020, au fost cu peste 45,9% mai multe deșeuri periculoase generate.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Fig. 11.7.2.b. Cantități de deșeuri periculoase generate, pe cap de locuitor, în România, alte state membre și UE

Notă: Datele pentru Bulgaria sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=3,66%, UE27=1,21%

Pentru perioada analizată, cantitatea medie de deșeuri periculoase generate în România, exprimată în kilograme/cap de locuitor, a fost sub nivelul UE, respectiv 33,4 kilograme/cap de locuitor față de 209,1 kilograme/cap de locuitor. În anul 2020, cantitatea de deșeuri periculoase generate, exprimată în kilograme/cap de locuitor, a fost cuprinsă între 40 în România și 1212 în Bulgaria. Dintre statele membre analizate, în perioada 2008-2020, România a înregistrat cea mai mică cantitate de deșeuri periculoase generate (în medie 33,4 kilograme/cap de locuitor), fiind urmată de Ungaria (în medie 59,0 kilograme/cap de locuitor), în timp ce Bulgaria a înregistrat cea mai mare valoare (în medie 1841,9 kilograme/cap de locuitor).

11.8. ȚINTA 2030: Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural și a elementelor de peisaj din mediul urban și rural

Tabel 11.8. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 11.8.

Indicatori adiționali	Progres
Suprafața spațiilor verzi, pe județe	
Cheltuieli de la bugetul de stat și cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie	

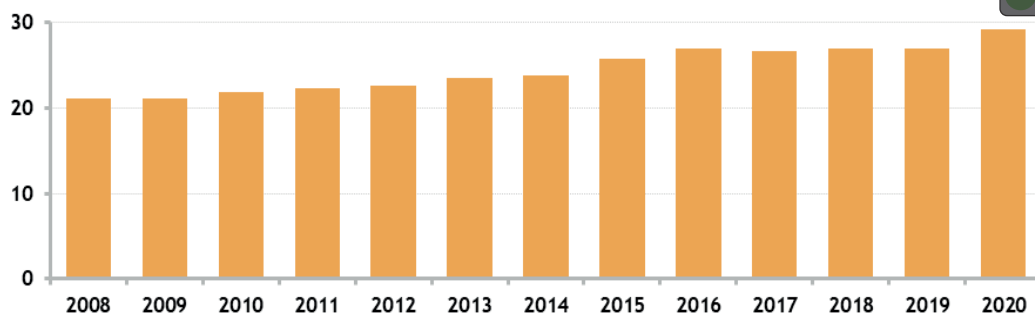
11.8.1. Suprafața spațiilor verzi pe județe

Definiție: Suprafața spațiilor verzi se referă la amenajările sub formă de parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, parcele cu pomi și flori, păduri, cimitire, terenuri ale bazelor și amenajărilor sportive aflate în cadrul perimetrelor construite ale localităților. În cadrul spațiilor verzi nu se includ sere, pepiniere, grădini de zarzavaturi, terenuri agricole, suprafața lacurilor etc.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Fig. 11.8.1. Suprafața spațiilor verzi

- mii ha -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=2,76%

Este binecunoscută importanța spațiilor verzi pentru îmbunătățirea calității aerului pe care îl respirăm, datorită aportului de oxigen pe care plantele îl aduc. Pe lângă acest aspect însă, spațiile verzi aduc multe alte beneficii asupra calității vieții noastre, în general. Copacii au capacitatea de a absorbi substanțele poluante. Totodată, copacii sunt cei care împiedică supraîncălzirea zonelor în care există suprafețe întinse de beton și asfalt. În marile orașe, temperaturile ridicate se resimt mai mult decât în alte zone, întrucât aceste suprafețe absorb căldura și o retransmit mediului, ridicând și mai mult astfel temperatura resimțită. Un alt rol important al vegetației, în special al copacilor și arbuștilor, este acela de reducere a poluării fonice, prin crearea unor ecrane fonoabsorbante de vegetație deasă. În același timp, vegetația oferă un habitat pentru o varietate de păsări, animale, insecte și alte organisme, înțelegând astfel că spațiile verzi sunt importante nu doar pentru om, ci și pentru celelalte viețuitoare.

În anul 2020, suprafața spațiilor verzi era de 29,1 mii de hectare, în creștere cu 38,6% față de anul 2008. Peste 30% din această suprafață era deținută, în anul 2020, de patru județe: Municipiul București (15,5%), Maramureș (8,1%), Dolj (4,3%) și Ilfov (4,0%). La polul opus, județele care au cele mai reduse suprafețe cu spații verzi sunt Vrancea (172 de hectare), Gorj (153 de hectare) și Giurgiu (70 de hectare).

Rata medie anuală de creștere a suprafeței spațiilor verzi, în România, în perioada 2008-2020, a fost de 2,76%. Păstrând această rată medie anuală de creștere până în 2030, suprafața spațiilor verzi ale României ar putea fi de peste 38 mii de hectare.

Spațiile verzi influențează și starea de bine a oamenilor, expunerea în zone cu vegetație bogată având un rol benefic asupra stării generale a oamenilor și de diminuare a stresului.

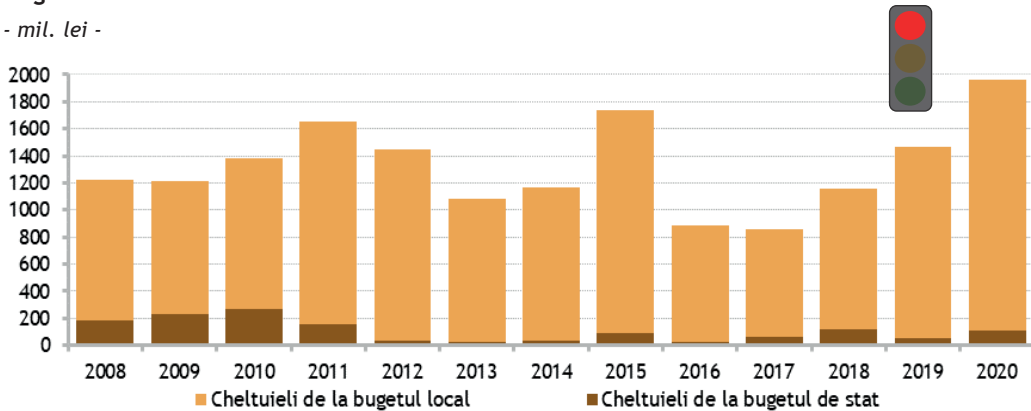
11.8.2. Cheltuieli de la bugetul de stat și cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie

Definiție: Cheltuielile guvernamentale pentru recreere, cultură și religie includ: servicii recreative și sportive, servicii culturale, servicii de radiodifuziune și edituri, servicii religioase și alte servicii comunitare, cercetare și dezvoltare în domeniul recreerii, al culturii și religiei sau forme neclasificate altundeva.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Fig. 11.8.2.a. Cheltuieli de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie

- mil. lei -

Sursa datelor: INS

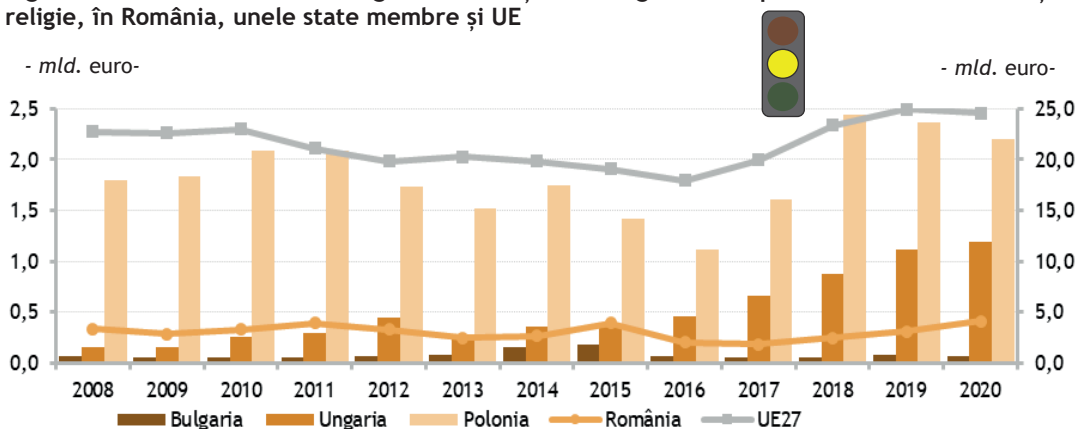
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: cheltuieli de la bugetul de stat=-3,85%, cheltuieli de la bugetul local=4,88%, cheltuieli totale=4,00%

Cheltuielile de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie s-au încadrat într-un trend descendent, înregistrând valori de 181 milioane lei în anul 2008 și de 113 milioane lei în anul 2020. Cel mai scăzut nivel al alocării cheltuielilor de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie a fost înregistrat în anii 2016 (21,3 milioane lei), 2012 (29,4 milioane lei), 2013 (28,5 milioane lei) și 2014 (29,7 milioane lei). În anul 2010 au fost alocate cele mai importante cheltuieli pentru cultură, recreere și religie, respectiv 264,5 milioane lei.

Cheltuielile de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie s-au încadrat într-un trend ascendent, înregistrând un nivel de 5,8 ori mai mare în anul 2008 și de 16,4 ori mai mare în anul 2020 față de nivelul cheltuielilor de la bugetul de stat.

Fig. 11.8.2.b. Cheltuieli de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru cultură recreere și religie, în România, unele state membre și UE

- mld. euro-

Notă: Datele pentru UE27 sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,68%, UE27=0,64%

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

În perioada analizată, în România, cheltuielile de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie au avut un trend ascendent, cu variații de la un an la altul, pornind de la 333 milioane euro în anul 2008 la 406,7 milioane euro în anul 2020, cel mai scăzut nivel al cheltuielilor înregistrându-se în anul 2017 (182,9 milioane euro).

În Ungaria, aceste cheltuieli au fost sub nivelul celor din România în primii patru ani ai seriei analizate, după care au crescut de la un an la altul, ajungând de cca. 3 ori peste nivelul cheltuielilor din România în anul 2020.

Bulgaria a avut un nivel al acestor cheltuieli sub nivelul României, iar Polonia a înregistrat cheltuieli de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie peste nivelul statelor din vecinătate ajungând în anul 2020 la 2.197,8 milioane euro.

Cheltuielile de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie alocate de România se încadrează între 0,9% în anul 2017 și 2,0%, în 2015, din totalul cheltuielilor la nivelul UE, ajungând în 2020 la 1,7%.

Bulgaria alocă între 0,3% și 1,1% din cheltuielile UE, cu variații mai mici, ajungând la 0,4% în anul 2020.

În Ungaria ponderea cheltuielilor de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie în total cheltuieli la nivel UE crește de la 0,8% (2009) până la 6,1% în 2020.

Polonia alocă 8,9% din nivelul UE în 2008, atinge un minim de 7,9% în 2016, ajunge la 13,1% din nivelul UE în anul 2018, după care scade la 11,3% în anul 2020.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

11.9. ȚINTA 2030: Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului

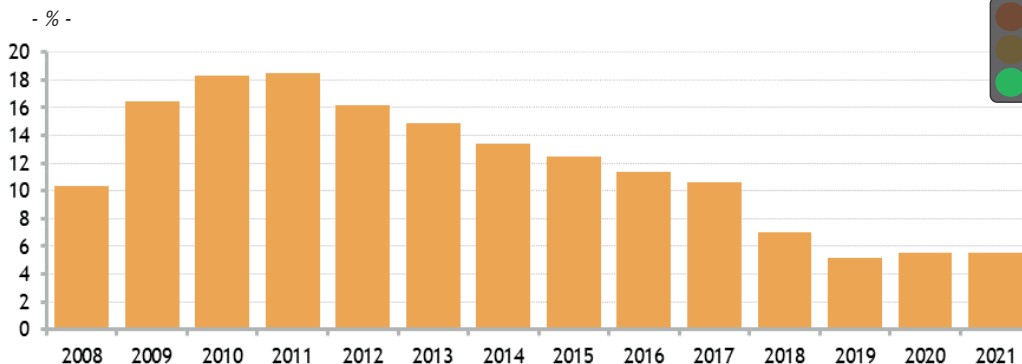
Tabel 11.9. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 11.9.

Indicator principal	Progres
Ponderea parcurșului mărfurilor periculoase (tone-km) în transportul rutier și feroviar în total parcurș mărfuri	

11.9.1. Ponderea parcurșului mărfurilor periculoase (tone-km) în transportul rutier și feroviar în total parcurș mărfuri

Definiție: Parcurșul mărfurilor reprezintă performanța activității de transport al mărfurilor în perioada de cercetare. Este exprimat în tone-kilometri (tkm), unitate de măsură definită ca transportul unei tone de mărfuri pe distanța de un kilometru.

Fig. 11.9.1. Ponderea parcurșului mărfurilor periculoase (tone-km) în transportul rutier și feroviar în total parcurș mărfuri

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=-4,73%

Începând cu anul 2011, când s-a atins o pondere maximă de 18,46% a parcurșului mărfurilor periculoase în transportul rutier și feroviar, trendul s-a înscris pe o pantă descendentă până în anul 2019, când a ajuns la 5,12%, indicând cel mai scăzut risc de poluare a mediului înconjurător cu substanțe periculoase.

În anul 2020, comparativ cu anul 2019, s-a înregistrat o creștere a ponderii parcurșului mărfurilor periculoase cu 0,44 p.p., urmând ca, în anul 2021, să scadă ușor, cu 0,05 p.p..

Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2021 (-4,73%), se estimează că în anul 2030 ponderea parcurșului mărfurilor periculoase în transportul rutier și feroviar ar ajunge la 3,56%.

Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

- Productivitatea resurselor materiale a fost de 1,27 mii lei/tonă în anul 2020 (nivel similar anului 2008), în scădere cu 0,15 mii lei/tonă față de anul 2019.
- Numărul de angajați din sectorul bunuri și servicii de mediu a scăzut cu 58,0% în anul 2020, comparativ cu 2008.
- Ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB a fost de 4,3 ori mai mare în anul 2020 față de cea înregistrată anul 2008.
- Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie a fost în anul 2020 de 24,50%, cu 4,3 p.p. mai mare față de anul 2008 și cu 0,68 p.p. sub ținta OECD pentru anul 2030 (25,18%).
- Productivitatea energetică în România a crescut în perioada 2008-2020 cu 51,0%, ajungând la 5,3 euro/kg echivalent petrol în 2020.
- Exportul produselor manufacturate de tehnologie înaltă a atins un maxim istoric de 7,9 miliarde de dolari în anul 2019, iar pentru import nivelul maxim a fost atins în anul 2020 (15,5 miliarde de dolari), pe fondul importurilor masive de medicamente și vaccinuri, determinate de criza pandemică.
- Intensitatea materială a economiei naționale, în anul 2020, a fost de 0,79 tone/1000 lei, de șase ori mai mare decât nivelul UE.
- În anul 2020, comparativ cu anul 2008, cantitatea de deșeuri generată a scăzut cu 25,3% (de la 189 la 141 milioane tone).

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

- Cheltuielile medii totale de consum pe o gospodărie, în prețuri curente, au crescut de 2,2 ori în perioada 2008-2021, de la 1365,36 lei la 2979,29 lei.
- În anul 2020, consumul intern de biomasă a fost de 86,5 milioane tone, fiind în creștere cu 64,9% față de anul 2012.
- În anul 2021, cea mai mare pondere în cantitatea totală de deșuri importate o dețineau deșeurile metalice (45%), urmate de deșeurile de hârtie (21%), deșeurile minerale (18%) și deșeurile din materiale plastice (14%).
- În anul 2021, numărul operatorilor receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare a crescut de 2,2 ori, comparativ cu anul 2019 (de la 9 operatori în 2019 la 20 în 2020).
- Rata de reciclare a deșeurilor municipale din România a fost de 13,7% în anul 2020, cu 34,1 p.p. sub nivelul UE.
- Cantitatea de deșuri generată pe cap de locuitor a scăzut de la 9,2 tone în 2008 la 7,3 tone în anul 2020 (-20%).
- Rata de reciclare a deșeurilor din ambalaje a crescut de la 33,5% în anul 2008 la 39,9% în anul 2020 (6,4 p.p.).
- În anul 2020, cantitatea totală a deșeurilor menajere colectate a fost de 4,8 milioane tone, fiind în creștere cu 11,9% față de anul 2010.
- În anul 2021, au fost înmatriculate 83,7 mii vehicule hibride și 13,3 mii vehicule electrice.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

12.1. ȚINTA 2030: Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs

Tabelul 12.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.1.

Indicator principal	Progres
Productivitatea resurselor materiale	
Indicatori adiționali	Progres
Număr de angajați în sectorul bunuri și servicii de mediu	
Ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB	
Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie pe sectoare	
Productivitatea energetică	
Ponderea nămolului valorificat în total nămol rezultat în procesul de epurare a apelor uzate	
Valoarea exportului și importului de bunuri, în funcție de intensitatea tehnologică	
Dependența materială	
Intensitatea materială	
Exportul și importul de materii prime	
Cantitatea de deșeuri generată	
Cheltuielile totale de consum medii pe o gospodărie	
Consumul intern de materiale, din care biomasă	
Cantitatea și valoarea exportului și importului de deșeuri	

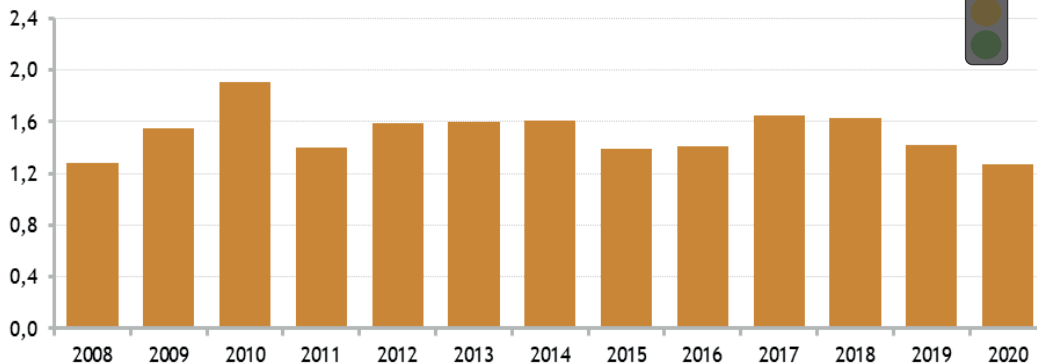
OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

12.1.1. Productivitatea resurselor materiale

Societatea în care trăim, sistemele de producție și consum, progresul economic și bunăstarea umană se bazează pe utilizarea materialelor. Odată cu creșterea extracției de materiale, impactul social și cel de mediu aferente compromit nevoile de resurse ale generațiilor viitoare. Prin urmare, utilizarea materialelor poate influența, direct sau indirect, toate Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, iar măsurarea eficienței utilizării acestora este esențială pentru atingerea țintelor.

Fig. 12.1.1. Productivitatea resurselor materiale

- mii lei/tonă -

Notă: Pentru calculul indicatorului a fost folosit PIB-ul în prețuri constante pentru anul 2010.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,07%

Productivitatea și eficiența resurselor sunt instrumente cheie pentru realizarea unei gestionări durabile a resurselor naturale. Productivitatea resurselor reprezintă producția economică pe unitatea de material utilizat. Aceasta a scăzut în perioada 2008-2020 de la 1,28 mii lei/tonă în anul 2008 la 1,27 mii lei/tonă în anul 2020. Cea mai mare valoare a fost înregistrată în anul 2010 (1,91 mii lei/tonă). În anul 2020 a fost înregistrată cea mai mică valoare a productivității (1,27 mii lei/tonă), în scădere cu 0,15 mii lei/tonă față de anul 2019. În perioada analizată, s-a înregistrat creșterea simultană a DMC și a PIB la nivel național, această comparație a DMC cu performanța economică oferind o perspectivă asupra tendințelor intensității materialelor și productivității materialelor, precum și a decuplării sistemului economic.

12.1.2. Număr de angajați în sectorul bunuri și servicii de mediu

Bunurile și serviciile de mediu reduc impactul negativ asupra mediului, ajută la menținerea stocului resurselor naturale sau sunt concepute pentru a fi mai curate și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor decât produsele convenționale.

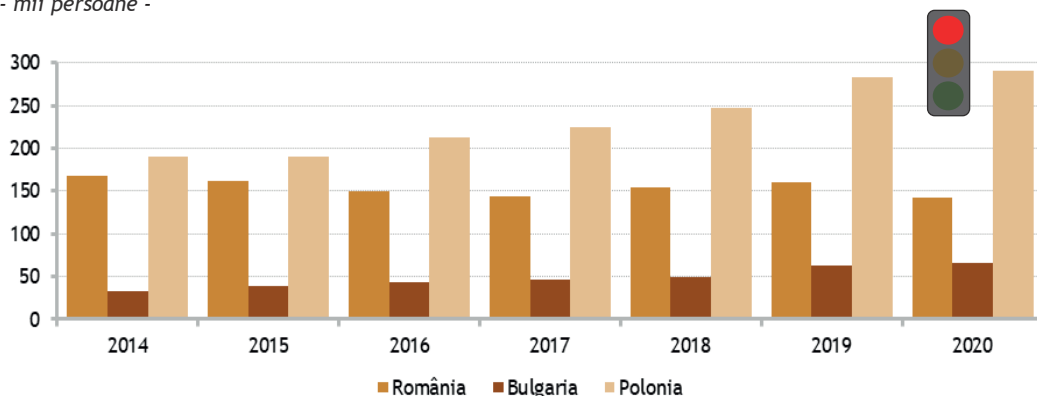
În România, în perioada 2014-2020, numărul de angajați din sectorul bunuri și servicii de mediu a avut valori oscilante, înregistrând un maxim în anul 2014 (168 mii de persoane) și un minim în 2020 (142 mii de persoane).

În anul 2020, comparativ cu 2014, în România a scăzut numărul de angajați din acest sector cu 15,2%, în timp ce Bulgaria și Polonia au înregistrat creșteri de 97,8%, respectiv 52,8%.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.1.2. Număr de angajați în sectorul bunuri și servicii de mediu în România, Bulgaria și Polonia

- mii persoane -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2020: România=-2,76%, Bulgaria=12,25%, Polonia=7,3%

Numărul de angajați din sectorul bunuri și servicii de mediu din România, în anul 2020, era mai mare cu 77 mii de persoane decât cel înregistrat în Bulgaria, dar cu 50,9% mai mic față de Polonia. Rata medie anuală de creștere, pentru perioada 2014-2020, a fost de -2,76% în România, în timp ce în Bulgaria a fost de 12,25%, iar în Polonia de 7,3%.

Scăderea numărului de angajați din sectorul bunuri și servicii de mediu are un impact negativ asupra dezvoltării industriilor de profil, prin urmare se impun măsuri pentru promovarea acestui sector.

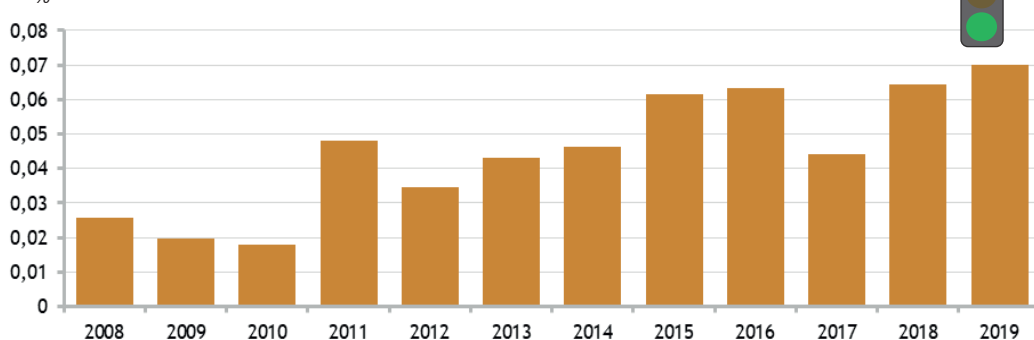
12.1.3. Ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB

Definiție: Tehnologiile de mediu sunt procese tehnice, instalații, echipamente și metode de producție care au ca scop protecția mediului și economisirea resurselor.

Valoarea adăugată brută în tehnologii de mediu reprezintă contribuția acestora la PIB și este definită ca diferența dintre valoarea producției sectorului de mediu și consumul intermediar.

Fig. 12.1.3. Ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB

- % -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=11,44%

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Tehnologiile de mediu oferă soluții pentru reducerea aportului de materiale, reducerea consumului de energie și a emisiilor, pentru recuperarea produselor secundare și minimizarea problemelor de eliminare a deșeurilor. Pentru evitarea epuizării stocurilor de resurse naturale și pentru reducerea deprecierei acestora, a devenit din ce în ce mai stringentă implementarea unor măsuri de mediu.

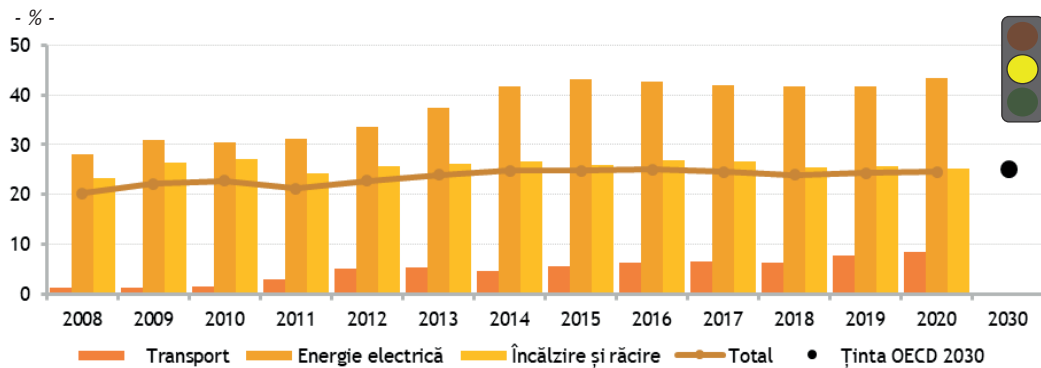
În perioada 2008-2020, ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB a avut un caracter fluctuant, înregistrând un minim în anul 2010 (0,02%) și un maxim în anul 2020 (0,11%).

Ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB a fost de 4,3 ori mai mare în anul 2020, față de cea din anul 2008. Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2020, a fost de 11,44%, ceea ce semnifică un progres în direcția trecerii la un nou model de dezvoltare, bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor. În condițiile menținerii acestei rate medii anuale de creștere, se estimează că în anul 2030 ponderea VAB din tehnologii de mediu în PIB ar putea ajunge 0,32%.

12.1.4. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, pe sectoare

Consum final brut de energie înseamnă produse energetice furnizate industriei, transporturilor, sectorului casnic, serviciilor (inclusiv serviciilor publice), agriculturii, silviculturii și pescuitului, și include consumul de energie electrică și termică din sectorul de producere a energiei electrice și termice, precum și pierderile de energie electrică și termică din distribuție și transport.

Fig. 12.1.4. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, pe sectoare

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2020: total=1,62%, transport=16,94%,

energie electrică=3,69%, încălzire și răcire=0,72%

Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie a ajuns în anul 2020 la 24,50%, cu 0,68 p.p. sub ținta OECD pentru anul 2030 (25,18%).

Sectorul cu cea mai mare pondere a energiei regenerabile în consumul final de energie este cel al energiei electrice (43,4%), în creștere față de anul 2008 cu 15,3 p.p. În sectorul încălzire și răcire, în anul 2020, ponderea energiei regenerabile a fost de 25,30%, cu 2,1 p.p. mai mult față de anul 2008.

Performanțele din sectorul de transport sunt, de asemenea, notabile. În anul 2020, ponderea energiei regenerabile a ajuns la 8,50%, cu 7,2 p.p. mai mult față de anul 2008.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

12.1.5. Productivitatea energetică

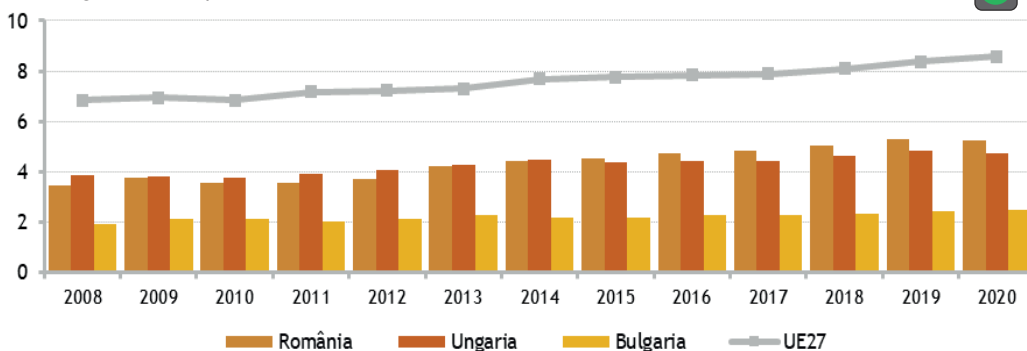
Definiție: Productivitatea energetică reprezintă raportul dintre produsului intern brut și energia brută disponibilă pentru un an calendaristic.

Productivitatea energetică este un indicator care ajută la identificarea unei disfuncționalități între consumul de energie și creșterea economică. Politicile și strategiile din acest domeniu evidențiază nevoia unei creșteri inteligente, durabile și favorabile, prin creșterea eficienței energetice obținându-se și o reducere a consumului de energie.

La nivelul UE, productivitatea energetică a crescut cu 25% în anul 2020, față de anul 2008. În toată perioada analizată, România, Bulgaria și Ungaria s-au situat sub nivelul UE, în România productivitatea energetică fiind cu 49% mai mică în anul 2008 și cu 39% în 2020. Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, nivelul indicatorului a fost mai mare cu 113% decât cel înregistrat în Bulgaria și cu 11% față de Ungaria.

Fig. 12.1.5. Productivitatea energetică în România, alte state membre și UE

- euro/kg echivalent petrol -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: România=3,52%, Bulgaria=2,08%, Ungaria=1,66%, UE27=1,91%

În perioada 2008-2020, productivitatea energetică din România a crescut cu 51%. Rata medie anuală de creștere, în perioada analizată, a fost de 3,52% pentru România, în timp ce la nivelul UE a fost de 1,91%, ceea ce reprezintă un progres în direcția utilizării responsabile a resurselor de energie. În condițiile menținerii acestei rate medii anuale de creștere, se estimează că nivelul UE din anul 2020 (de 8,57 euro/kg echivalent petrol) ar putea fi atins de țara noastră în anul 2034.

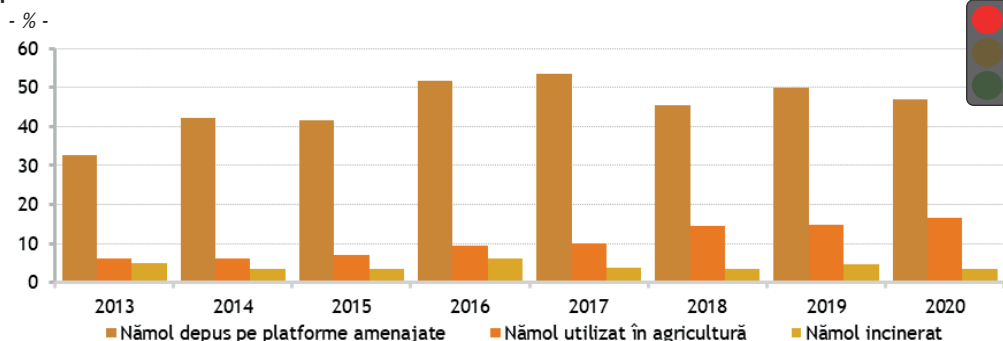
12.1.6. Ponderea nămolului valorificat în total nămol rezultat în procesul de epurare a apelor uzate

Definiție: Nămolul rezultat în urma procesului de epurare a apelor uzate reprezintă cantitatea de substanțe solide separate prin diferite procedee din apele uzate, însoțite de o cantitate mare de apă (umiditate). Prelucrarea nămolului se realizează prin diverse procedee, în vederea diminuării cantității de apă pe care o conține, pentru a recupera substanțe utile sau pentru a-l condiționa în vederea utilizării sale ca fertilizant în agricultură sau în alte scopuri.

Indicatorul reprezintă ponderea nămolului valorificat în agricultură, compostat, depus pe platforme amenajate, incinerat, tratat prin alte procedee, în nămolul rezultat din epurarea apelor uzate.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.1.6.a. Ponderea nămolului valorificat în total nămol rezultat în procesul de epurare a apelor uzate

Sursa datelor: INS

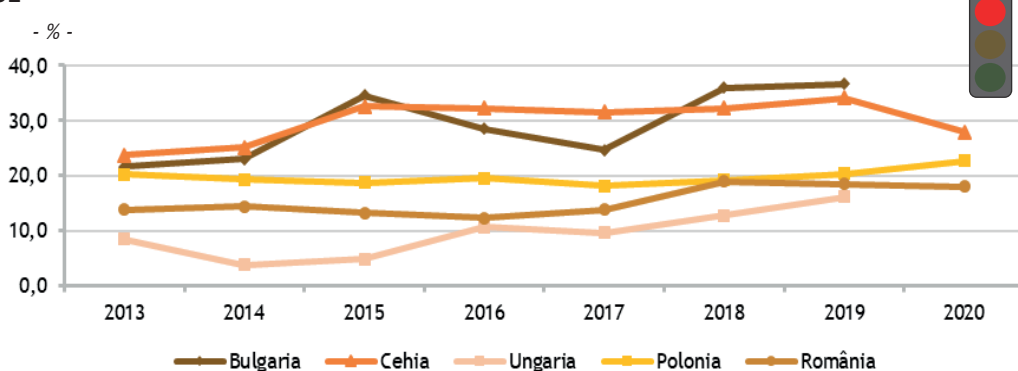
Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: nămol depus pe platforme amenajate=5,33%, nămol utilizat în agricultură=14,75%, nămol incinerat=-5,09%

Analiza seriei de date relevă că ponderea nămolului utilizat în agricultură a crescut semnificativ, de 2,6 ori în 2020, față de anul 2013.

Ponderea nămolului depus pe platforme amenajate a crescut în anul 2020, față de 2013, cu 43,8%, iar ponderea nămolului incinerat s-a diminuat cu 29,8% în aceeași perioadă.

Pe baza analizei evoluției indicatorului, se pot lua decizii de introducere a elementelor de economie circulară în dezvoltarea noului model economic bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor.

Fig. 12.1.6.b. Ponderea nămolului utilizat în agricultură în România și în unele state membre UE

Notă: Bulgaria și Ungaria nu au date disponibile pentru anul 2020.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Ponderea nămolului utilizat în agricultură în anul 2020 a fost de 27,9% în Cehia, 22,7% în Polonia și 18,1% în România.

În perioada 2013-2019, ponderea nămolului utilizat în agricultură a crescut în Bulgaria cu 14,9 p.p., iar Ungaria cu 7,7 p.p.

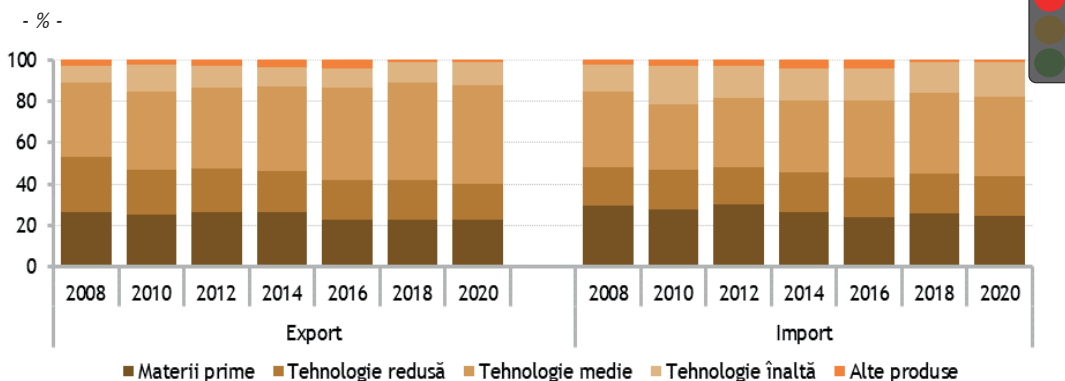
OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

12.1.7. Valoarea exportului și importului de bunuri, în funcție de intensitatea tehnologică

Exporturile și importurile de bunuri pot fi clasificate în funcție de categoriile tehnologice astfel: materii prime, bunuri de tehnologie redusă, bunuri de tehnologie medie, bunuri de înaltă tehnologie. Structura schimburilor comerciale de bunuri ale unei țări în funcție de nivelul tehnologic încorporat de acestea are implicații asupra creșterii și dezvoltării eficiente a respectivului stat.

Dezvoltarea rațională constă în îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației, iar aceasta se poate realiza prin exporturi sau importuri de bunuri care încorporează tehnologie medie și înaltă și muncă de înaltă calificare. Cu cât ponderea importurilor sau exporturilor de bunuri de tehnologie medie sau înaltă este mai mare, cu atât mai mult se reduce presiunea asupra mediului, prin folosirea tehnologiilor de ultimă generație. În ultimii ani, se observă o tendință de creștere a ponderii produselor manufacturate de tehnologie înaltă în exportul și importul total al României, în anul 2020 ajungându-se la 16,8% din importul total și, respectiv, 10,9% din export, pe fondul crizei sanitare și al rezilienței mai mari a acestor produse la crizele economice. În anul 2019, exportul produselor manufacturate de tehnologie înaltă a atins un maxim istoric, ajungând la 7,9 miliarde de dolari. Maximul la import a fost atins în anul 2020, când s-a ajuns la 15,5 miliarde de dolari, în condițiile importurilor masive de medicamente și vaccinuri, determinate de criza pandemică.

Fig. 12.1.7. Structura exportului și importului României de bunuri, în funcție de intensitatea tehnologică

Notă: "Materii prime" reprezintă materii prime și produse manufacturate pe bază de materii prime. "Tehnologie redusă/medie/înaltă" reprezintă produse manufacturate care înglobează un nivel de tehnologie redus/mediu/înalt.

Sursa datelor: UNCTAD, ONU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: materii prime: export=-1,13%, import=-1,39%
tehnologie redusă: export=-3,26%, import=0,24%
tehnologie medie: export=2,19%, import=0,31%
tehnologie înaltă: export=2,41%, import=0,31%

Pentru a contribui la o creștere economică sustenabilă, este necesară reducerea exporturilor de materii prime și de bunuri care încorporează tehnologie redusă, concomitent cu creșterea exporturilor de bunuri de tehnologie medie și înaltă, prin îmbunătățirea și dezvoltarea capacităților naționale de producție și de prelucrare a materiilor prime. Astfel, valoarea adăugată pe lanțurile de producție va crește, iar resursele naționale pot fi utilizate în mod rațional și responsabil.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

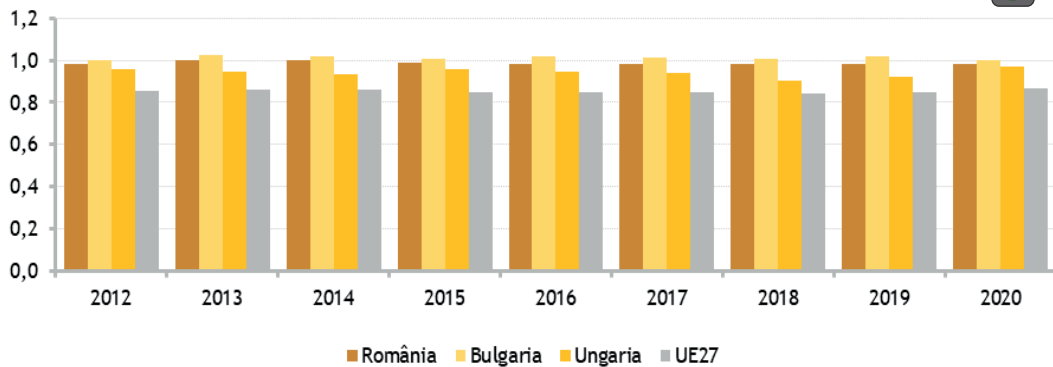
12.1.8. Dependența materială

Definiție: Dependența materială este definită ca raport între DE și DMC și măsoară dependența economiei de resursele naturale interne.

Fig. 12.1.8. Dependența materială în România, alte state membre și UE

- tone/tone -

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: UE27=0,29%

Dependența materială arată măsura în care o economie se bazează pe extracția internă pentru a-și satisface nevoile materiale. Prin urmare, raportul DE/DMC este denumit dependența de resurse interne, o valoare apropiată de cifra 1 indicând dependența puternică a economiei naționale față de extracția internă de materii prime.

În perioada 2012-2020, la nivelul statelor membre ale UE analizate, dependența materială prezintă o legătură puternică a economiei cu extracția internă de materii prime în cazul Bulgariei și României, în timp ce în Ungaria dependența este mai mică. În anul 2020, comparativ cu anul 2012, pentru România și Bulgaria s-a păstrat același nivel al dependenței materiale, în timp ce în Ungaria și la nivelul UE acesta a crescut.

La nivelul UE, se dorește reducerea dependenței de materii prime critice printr-o utilizare mai eficientă a resurselor, prin produse durabile și prin inovare. Pandemia de COVID-19 a arătat că Europa este dependentă de furnizorii de materii prime critice din afara UE și că întreruperile aprovizionării pot avea un impact negativ asupra lanțurilor valorice industriale și asupra altor sectoare.

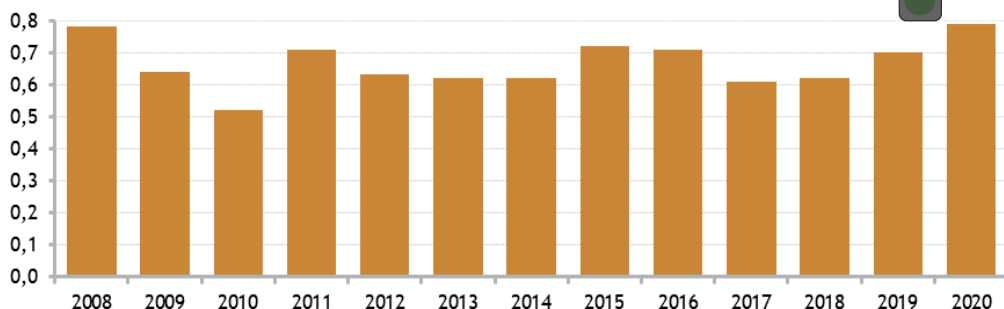
12.1.9. Intensitatea materială

Definiție: Intensitatea materială, definită ca raport între DMC și PIB, reflectă dematerializarea economiei și impactul asupra mediului, din punct de vedere al utilizării resurselor naturale.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.1.9.a. Intensitatea materială

- tone/mii lei -

Notă: Pentru calculul indicatorului a fost folosit PIB în prețuri constante pentru anul 2010.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,11%

Intensitatea materială a economiei naționale a înregistrat o creștere de la 0,52 tone/1000 lei în anul 2010 la 0,79 tone/1000 lei în anul 2020, ceea ce reflectă creșterea impactului economiei asupra mediului, din punct de vedere al utilizării resurselor.

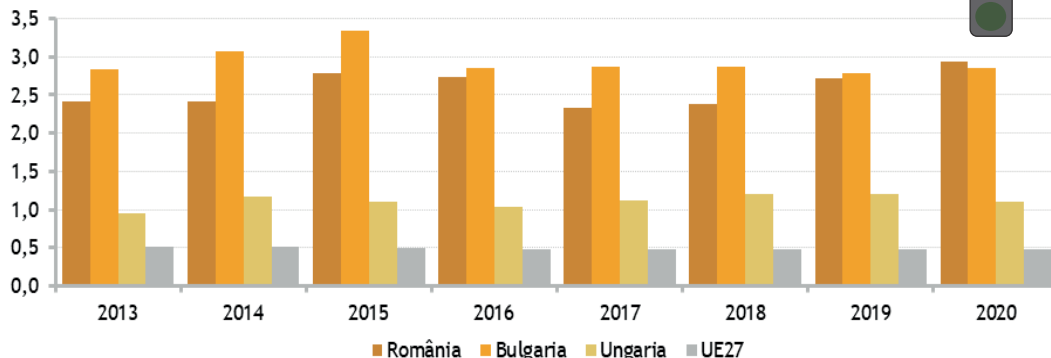
Indicatorul evaluează consumul pe tot parcursul ciclului de viață al resurselor naturale în raport cu beneficiul furnizat, oferind o măsură a eficienței utilizării resurselor naturale.

În perioada analizată, România a înregistrat o creștere a intensității materiale de la 2,4 tone/1000 euro în anul 2013 la 2,9 tone/1000 euro în anul 2020. Intensitatea materială din România, față de nivelul UE, a fost mai mare cu 1,9 tone/1000 euro în anul 2013 și cu 2,5 tone/1000 euro în anul 2020.

Comparativ cu țările vecine, în România intensitatea materială a fost de 2,7 ori mai mare decât cea înregistrată în Ungaria și cu 3,5% mai mare față de Bulgaria.

Fig. 12.1.9.b. Intensitatea materială în România, alte state membre și UE

- tone/mii euro -

Notă: Pentru calculul indicatorului a fost folosit PIB în prețuri constante pentru anul 2015

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2020: RO=2,88%, UE27=-0,86%

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

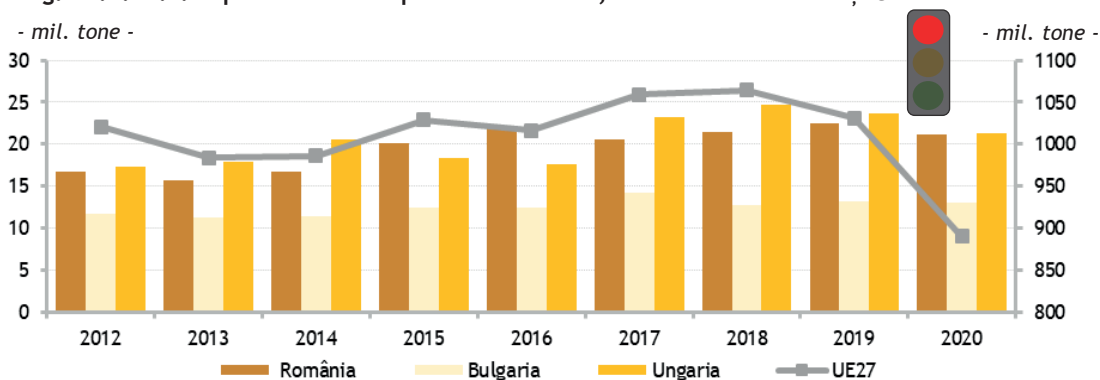
Rata medie anuală de creștere, în perioada 2013-2020, a fost de 2,88% pentru România, în timp ce la nivelul UE a fost de -0,86%.

Acest set de date reflectă intensitatea utilizării resurselor naturale la nivel național, oferind o imagine de ansamblu a oportunităților și problemelor fluxurilor de materiale, pentru a atrage atenția asupra tendințelor și schimbărilor cheie și pentru a sprijini obiectivele politice mai ample.

12.1.10. Exportul și importul de materii prime

Definiție: Exportul și importul de materii prime reprezintă bunurile materiale care se schimbă între alte țări și România în vederea consumului sau pentru prelucrarea în interiorul țării.

Fig. 12.1.10.a. Import de materii prime în România, unele state membre și UE

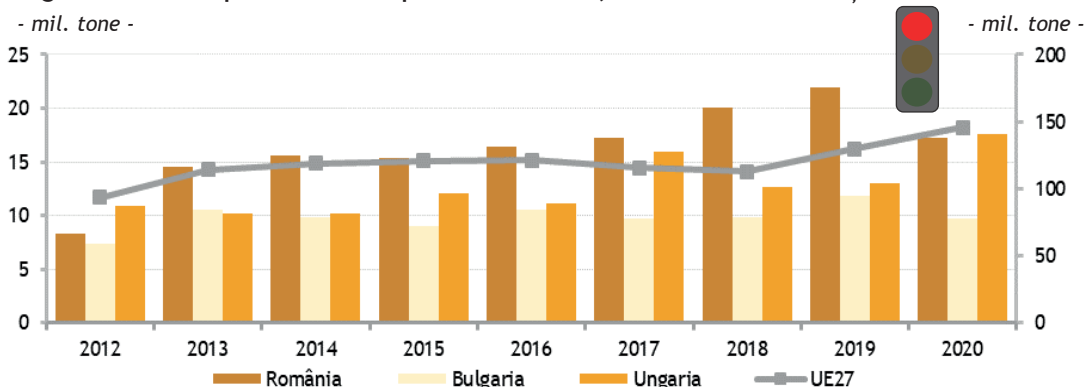
Notă: Datele pentru UE27 sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=2,98%, UE27=-1,69%

Comerțul internațional are un rol important în atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, putând provoca atât efecte pozitive, cât și unele negative asupra partenerilor comerciali și având un impact atât pe termen scurt, cât și lung. Totodată, reprezintă baza pentru construirea de politici naționale, regionale și internaționale pentru dezvoltare durabilă.

Fig. 12.1.10.b. Export de materii prime în România, unele state membre și UE

Notă: Datele pentru UE27 sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=9,51%, UE27=5,71%

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ

Comparând datele de comerț din perioada analizată, atât pentru import, cât și pentru export, trendul este de creștere pentru statele membre analizate.

Exporturile de materii prime din România au înregistrat o creștere de la 8,3 milioane tone în anul 2012 la 17,2 milioane tone în anul 2020 (106,8%).

În statele membre analizate, cât și la nivelul UE se poate observa că importurile sunt mai mari față de exporturi.

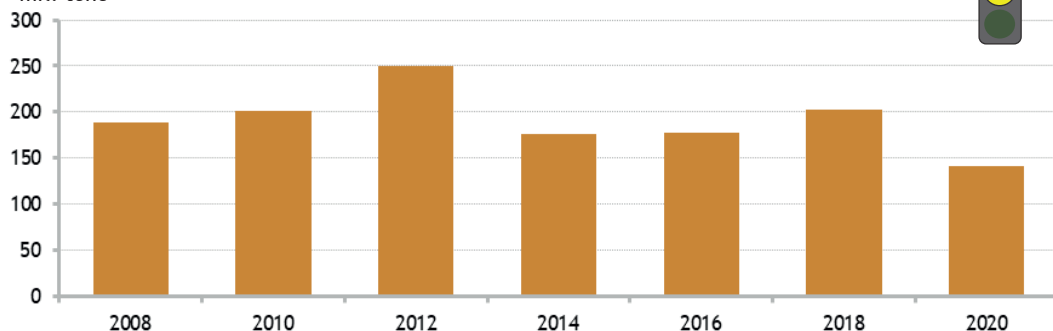
Comparativ cu țările vecine, în cazul importurilor de materii prime, România a avut valori mai mici față de Ungaria și valori mai mari față de Bulgaria, iar în cazul exporturilor a înregistrat valori mai mari în aproape toți anii analizați.

12.1.11. Cantitatea de deșeuri generată

Definiție: Deșeurile sunt resturi materiale rezultate dintr-un proces tehnologic (sau casnic) de realizare a unui anumit produs, care nu mai pot fi valorificate direct în realizarea produsului respectiv. Ele pot fi substanțe, materiale, obiecte, resturi de materii prime provenite din activitățile economice, menajere și de consum.

Fig. 12.1.11.a. Cantitatea de deșeuri generată

- mil. tone -

Sursa datelor: ANPM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-2,40%

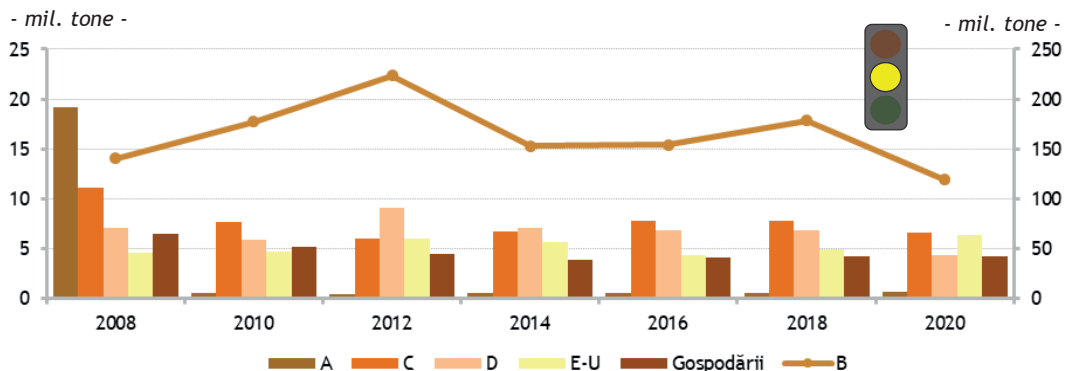
Indicatorul măsoară eficacitatea măsurilor de prevenire a producerii deșeurilor, în scopul reducerii efectelor negative asupra mediului înconjurător și asupra sănătății populației, determinate atât de generarea, cât și de gestionarea deșeurilor.

Cantitatea de deșeuri generată, în perioada 2008-2020, a avut o evoluție oscilantă, înregistrând un maxim în anul 2012 (249 milioane tone) și un minim în 2020 (141 milioane tone).

În anul 2020, comparativ cu anul 2008, cantitatea de deșeuri generată a scăzut cu 25,3% (de la 189 la 141 milioane tone). Rata medie anuală de creștere, în perioada analizată, a fost de -2,4%, ceea ce reprezintă o tendință favorabilă în domeniul gestionării deșeurilor. În condițiile menținerii aceste rate medii anuale, în anul 2030, cantitatea de deșeuri generată ar putea să ajungă la 105 milioane tone.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.1.11.b. Cantitatea de deșuri generată, pe activități economice și gospodării

Notă: Datele pentru deșeurile din industria extractivă (B) sunt prezentate pe axa a II-a.

Clasificare activități economice conform CAEN Rev2: A=Agricultură, silvicultură și pescuit, B=Industria extractivă, C=Industria prelucrătoare, D=Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, E-U=Alte activități economice

Sursa datelor: ANPM

În ceea ce privește cantitatea de deșuri generată, pe activități economice, în anul 2020, ponderea cea mai mare îi aparținea activității din industria extractivă (84,3%), urmată de activitatea din industria prelucrătoare (4,7%) și de activitățile de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (4,5%).

Deșeurile din activitatea extractivă au scăzut de la 141 milioane tone în anul 2008 la 119 milioane tone în anul 2020 (-15,3%). În perioada analizată, cea mai mare scădere, de 96,3%, a fost înregistrată de deșeurile din agricultură. Deșeurile generate de gospodării au scăzut de la 6,5 milioane tone în anul 2008 la 4,3 milioane tone în anul 2020 (-34,5%), ponderea acestora în totalul deșeurilor fiind de 3,0% (în anul 2020).

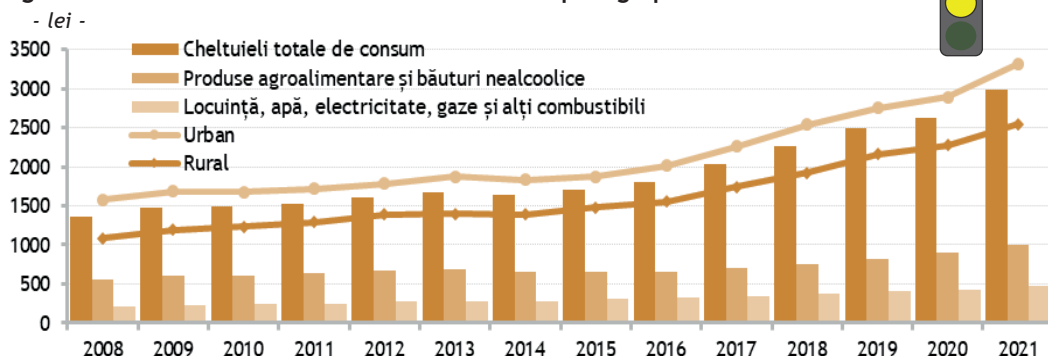
12.1.12. Cheltuielile medii totale de consum pe o gospodărie

Definiție: Cheltuielile totale de consum reprezintă ansamblul cheltuielilor bănești efectuate pentru necesitățile de consum curent (cumpărarea produselor alimentare consumate, cumpărarea mărfurilor nealimentare și plata serviciilor), precum și contravaloarea consumului uman de produse alimentare și nealimentare din resursele proprii ale gospodăriei.

Cheltuielile medii totale de consum pe o gospodărie, în prețuri curente, au crescut de 2,2 ori în perioada 2008-2021 (+1613,9 lei). Acestea au înregistrat o rată medie anuală de creștere de 6,19% în această perioadă. Dacă se menține această rată medie anuală de creștere, se estimează că în anul 2030 cheltuielile totale de consum medii pe o gospodărie vor reprezenta 5100 lei.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.1.12. Cheltuielile medii totale de consum pe o gospodărie

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: cheltuielile totale=6,19%; produse agroalimentare și băuturi nealcoolice=4,54%; locuință, apă, electricitate, gaze și alți combustibili=6,25%

Cea mai mare parte a cheltuielilor gospodăriilor este alocată pentru consum. Conform clasificării standard pe destinații a cheltuielilor de consum (COICOP), în anul 2021, produsele alimentare și băuturile nealcoolice au reprezentat în medie 33,4% din consumul gospodăriilor, în scădere cu 1,2 p.p. comparativ cu anul 2020 și cu 7,5 p.p. față de anul 2008. Rata medie anuală de creștere aferentă acestor cheltuieli, în perioada 2008-2021, a fost 4,54%. Dacă se păstrează această rată medie anuală de creștere, se estimează că în anul 2030 cheltuielile medii pe o gospodărie cu produsele agroalimentare și băuturile nealcoolice vor reprezenta circa 1500 lei.

O altă componentă cu o pondere importantă în cheltuielile medii totale de consum pe o gospodărie o reprezintă cheltuiala cu locuința, apa, electricitatea, gazele și alți combustibili (15,7%), în creștere și aceasta de 2,2 ori față de anul 2008 (de la 213,2 lei în 2008 la 468,7 lei în 2021). Dacă se menține rata medie anuală de creștere a acestor cheltuieli de consum, de 6,25%, din perioada 2008-2021, se estimează că în anul 2030 ele vor reprezenta aproximativ 800 lei.

În perioada analizată, există diferențe semnificative între nivelul cheltuielilor efectuate pentru diferite componente ale consumului de către gospodăriile din mediul urban și cele din mediul rural, determinate în parte de diferențele în modelul de consum, precum și de nivelul și structura veniturilor.

12.1.13. Consumul intern de materiale, din care biomasa

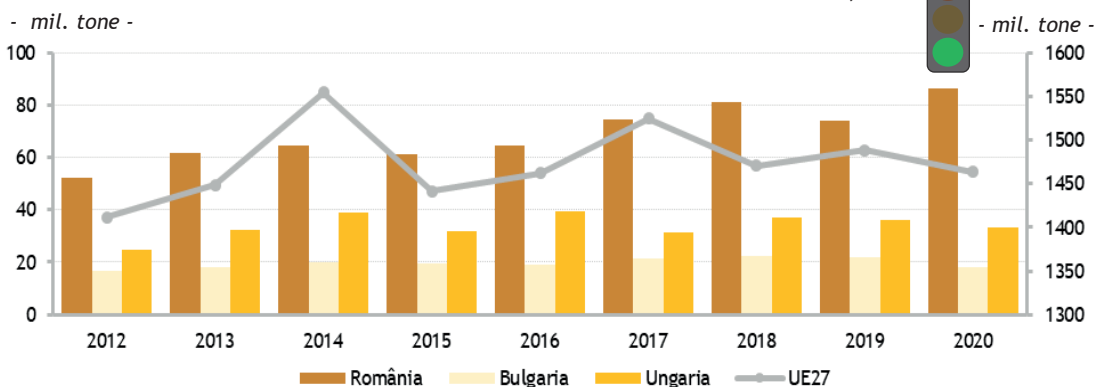
Definiție: DMC cuprinde cantitatea totală de materiale utilizate direct în economie (extracția internă utilizată plus importurile, din care se exclud materialele care sunt exportate).

Dintre statele membre analizate, în perioada 2012-2020, cele mai mari valori ale consumului intern de biomasă au fost în România (în medie 68,96 milioane tone), iar cele mai mici în Bulgaria (reprezintă în medie 28,97% din consumul de biomasă al României).

Consumul de biomasă, în anul 2020, față de anul 2012, a crescut cu 64,9% în România, cu 10,9% în Bulgaria, cu 36,7% în Ungaria și cu 3,6% la nivelul UE.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ

Fig. 12.1.13. Consumul intern de biomasă în România, alte state membre și UE

Notă: Datele pentru UE27 sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=6,45%, UE27=0,45%

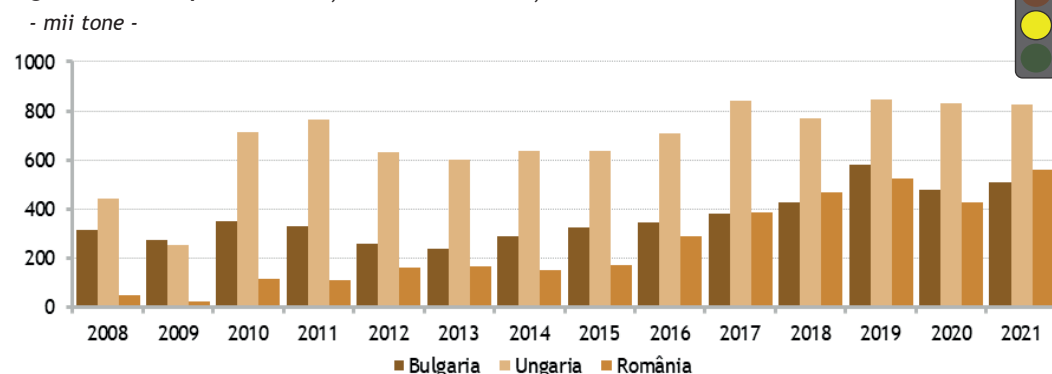
În România, în perioada analizată, cele mai mari valori au fost înregistrate în anii 2018 (81,33 milioane tone) și 2020 (86,50 milioane tone).

La nivel global, consumul de biomasă este total inelastic. Variația sa poate fi explicată până acum, în cea mai mare parte, prin dotările de resurse.

12.1.14. Cantitatea și valoarea exportului și importului de deșuri

Cantitățile de deșuri exportate și importate, cu precădere cele importate, reprezintă o informație importantă pentru dimensionarea corectă a capacităților de stocare și reciclare/eliminare a acestora în siguranță pentru mediul înconjurător.

Fig. 12.1.14. Importul de deșuri al României și al statelor membre UE vecine României

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: România=21,04%, Bulgaria=3,75%, Ungaria=4,87%

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Importul de deșeuri al unui stat ar trebui să fie puternic corelat cu politica și strategia de recuperare a acestora. Fără implementarea principiilor economiei circulare, deșeurile importate au un impact negativ semnificativ asupra mediului. Importurile excesive de deșeuri din ultimii ani din România, fără existența capacităților consistente de depozitare, recuperare, reciclare și reintroducere în consum a acestora, au un impact devastator atât asupra mediului, cât și unul social, cu minime beneficii economice.

Din cantitatea totală de deșeuri importate de România în anul 2021, deșeurile metalice dețin cea mai mare pondere (45%), urmate de deșeurile de hârtie (21%), de deșeurile minerale (18%) și de cele din materiale plastice (14%). Deși importurile de deșeuri chimice au reprezentat numai 0,3% din cantitatea totală de deșeuri importate în anul 2021 (1,6 mii tone), față de anul 2020 au crescut de 4,4 ori și au un potențial impact negativ social și de mediu foarte mare dacă aceste substanțe nu sunt depozitate și tratate corespunzător.

În ceea ce privește exportul de deșeuri al României, 71% din cantitatea exportată în anul 2021 era reprezentată de deșeuri metalice, iar 26% de deșeuri de hârtie. Acestea sunt folosite, în principal, ca materie primă pentru diferite prelucrări industriale în țările de destinație.

12.2. ȚINTA 2030: Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare

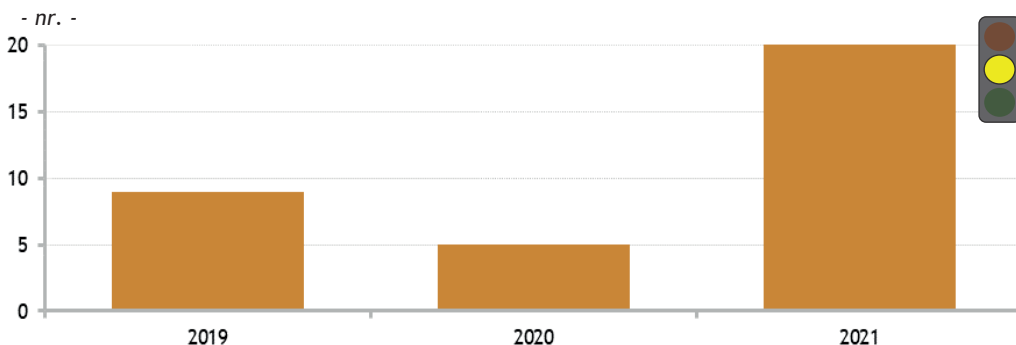
Tabelul 12.2. Indicator pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.2.

Indicator adițional	Progres
Număr operatori receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare	

12.2.1. Număr operatori receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare

Definiție: Operatorii receptori (organizații beneficiare) sunt operatorii din sectorul agroalimentar care desfășoară activități înregistrate/autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, ce răspund de respectarea legislației din domeniul igienei alimentelor după preluarea acestora de la operatorii donatori, alimente ce sunt destinate a fi furnizate numai consumatorului final.

Fig. 12.2.1. Număr operatori receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare

Notă: Seria prezentată este scurtă (numai 3 ani), deoarece implementarea legislației în vigoare a început cu anul 2019.

Sursa datelor: MADR

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Operatori receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare iau măsuri ca în toate etapele de producție, procesare, depozitare, distribuție și comercializare a alimentelor să fie respectate dispozițiile cu privire la siguranța produselor agroalimentare conform reglementărilor naționale și europene.

Creșterea numărului de operatori receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare are un impact pozitiv asupra mediului, deoarece risipa alimentară exercită o presiune nejustificată asupra resurselor naturale limitate și asupra mediului.

Comparativ cu anul 2019, în anul 2021, numărul operatorilor receptori care au optat pentru diminuarea risipei alimentare a crescut de 2,2 ori (de la 9 operatori în anul 2019 la 20 în 2021).

12.3. ȚINTA 2030: Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și de 60% până în 2030

Tabelul 12.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.3.

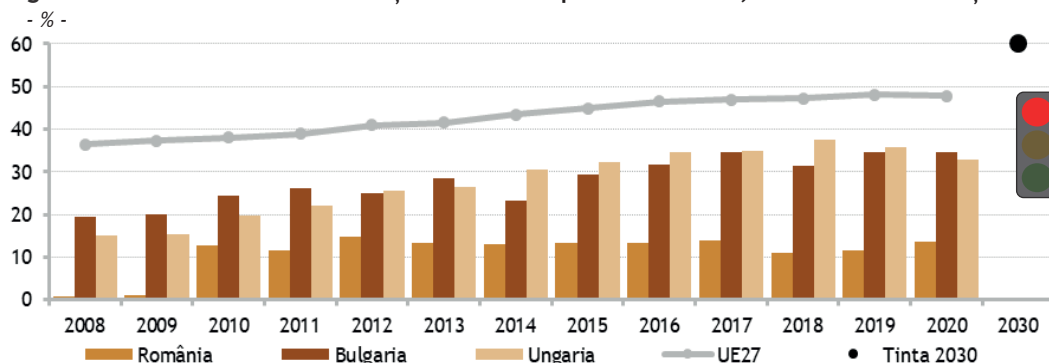
Indicatori principali	Progres
Rata de reciclare a deșeurilor municipale, pe tipuri de operațiuni	
Cantitatea de deșeuri generată	

12.3.1. Rata de reciclare a deșeurilor municipale, pe tipuri de operațiuni

Definiție: Rata de reciclare a deșeurilor municipale reprezintă raportul dintre cantitatea de deșeuri municipale reciclate și cantitatea de deșeuri municipale generate.

Deșeurile municipale includ următoarele categorii de deșeuri: hârtie, carton, plastic, sticlă, metal, textile, deșeuri alimentare, deșeuri din parcuri și grădini.

Fig. 12.3.1. Rata de reciclare a deșeurilor municipale în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2015-2020: RO=0,75%, UE27=1,27%

În anul 2020, România se afla pe penultimul loc între statele membre UE în ceea ce privește rata de reciclare a deșeurilor municipale (13,7%), doar Malta având un procent mai mic al deșeurilor reciclate din totalul deșeurilor municipale generate (10,9%).

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Cele mai mari valori ale indicatorului, în anul 2020, au fost înregistrate în Germania (69,0%) și Austria (61,8%). Spre deosebire de România, țările vecine au reușit să recicleze în jur de o treime din deșeurile municipale.

La nivelul UE, rata de reciclare a deșeurilor municipale a crescut de la 36,5% în anul 2008 la 47,8% în anul 2020. În perioada 2015-2020, rata medie anuală de creștere înregistrată în România a fost de 0,75%, în timp ce la nivelul UE a fost de 1,27%.

Pentru ca România să atingă ținta 2030, de 60%, este necesară o rată medie anuală de creștere de 10,6%.

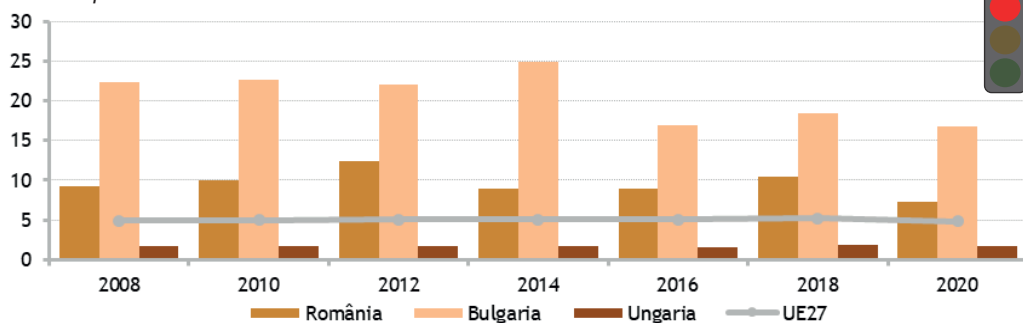
Prin urmare, se impun eforturi suplimentare pentru intensificarea reciclării deșeurilor municipale și de reducere a depozitării acestora. Buna gestionare a deșeurilor contribuie la prevenirea impactului negativ al acestora, deoarece toate tipurile de deșeuri sunt o sursă de poluare care amenință sănătatea oamenilor și a mediului înconjurător.

12.3.2. Cantitatea de deșeuri generată

Definiție: Indicatorul este definit ca fiind totalul deșeurilor generate într-o țară, inclusiv deșeurile minerale majore (toate activitățile CAEN plus gospodăriile). Deșeul înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce.

Fig. 12.3.2. Cantitatea de deșeuri generată pe cap de locuitor în România, alte state membre și UE

- tone/cap de locuitor -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-1,31%, UE=-0,17%

La nivelul României, în perioada 2008-2020, cantitatea de deșeuri generată pe cap de locuitor a avut o evoluție oscilantă, înregistrând un maxim în anul 2012 (12,4 tone/cap de locuitor) și un minim în anul 2020 (7,4 tone/cap de locuitor). Cantitatea de deșeuri generată pe cap de locuitor din România, față de nivelul UE, a fost mai mare cu 4,3 tone/cap de locuitor în anul 2008 și cu 2,5 în anul 2020.

Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, nivelul indicatorului a fost mai mic decât în Bulgaria (-56,3%) și mai mare de 4,5 ori decât cel înregistrat în Ungaria.

În perioada analizată, cantitatea de deșeuri generată pe cap de locuitor în România a scăzut de la 9,2 tone/cap de locuitor în anul 2008 la 7,3 tone/cap de locuitor în 2020 (-20%).

Rata medie anuală de creștere, pentru perioada 2008-2020, a fost de -1,31%.

Politicile UE de gestionare a deșeurilor urmăresc reducerea impactului negativ al acestora asupra mediului înconjurător și asupra sănătății oamenilor. Scopul pe termen lung al acestor politici este reducerea cantității de deșeuri generate, iar, atunci când generarea de deșeuri este inevitabilă, este necesară promovarea acestora ca resursă, creșterea ratei de reciclare și eliminarea în siguranță a deșeurilor.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ

12.4. ȚINTA 2030: Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și de 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)

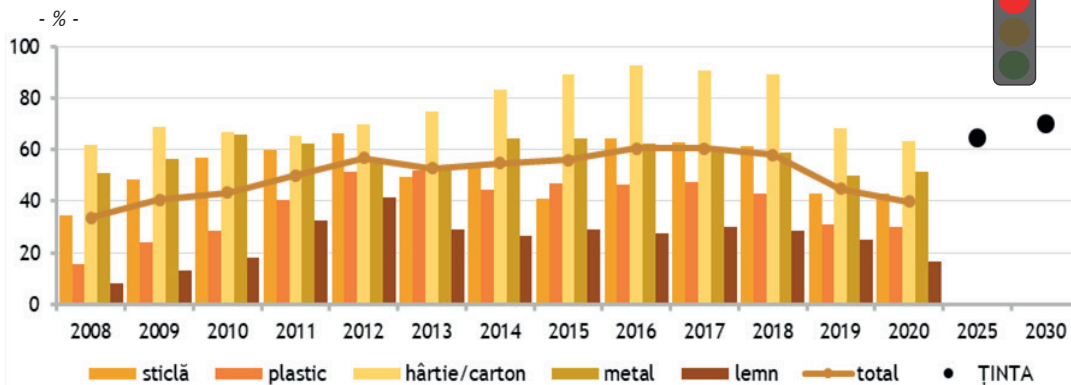
Tabelul 12.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.4.

Indicator principal	Progres
Rata de reciclare a deșeurilor din ambalaje, pe tipuri de materiale, în total deșeuri de ambalaje generate	

12.4.1. Rata de reciclare a deșeurilor din ambalaje, pe tipuri de materiale, în total deșeuri de ambalaje generate

Definiție: Indicatorul se referă la rata de reciclare a deșeurilor de ambalaje, pe tipuri de materiale, reprezentând raportul dintre cantitatea de deșeuri de ambalaje reciclată și cantitatea de deșeuri de ambalaje generată, exprimat procentual.

Fig. 12.4.1.a. Rata de reciclare a deșeurilor din ambalaje, pe tipuri de materiale, în total deșeuri de ambalaje generate

Sursa datelor: ANPM

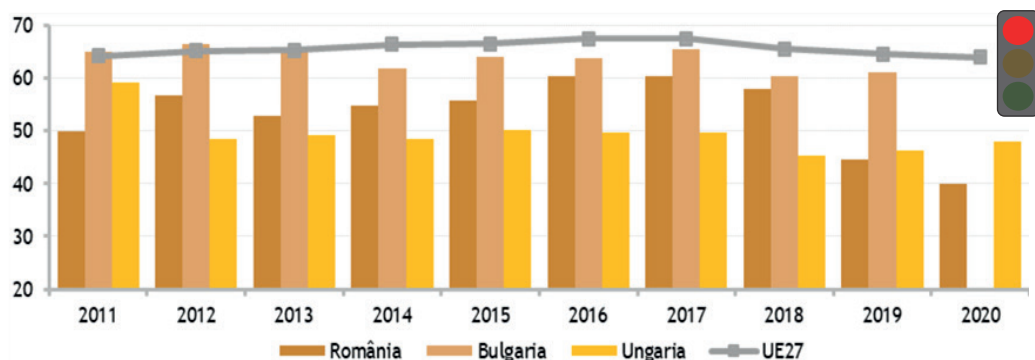
Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=1,46%

Pe parcursul perioadei analizate, hârtia/cartonul a fost principalul deșeu de ambalaj reciclat, acest flux de deșeuri crescând până la 92,5% în anul 2016. Materialul de ambalare din metal este al doilea cel mai important material, înregistrând în medie o rată de reciclare de 57,9%.

În anul 2020, comparativ cu anul 2008, se observă o creștere a ratei de reciclare a deșeurilor din ambalaje pentru toate tipurile de materiale (per total a crescut cu 6,36 p.p.). Rata medie anuală de creștere înregistrată în România per total, în perioada 2008-2020, a fost de 1,46%. Pentru a atinge ținta 2025 (65%) ar fi necesară o rată medie anuală de creștere de 3,97%, iar pentru atingerea țintei 2030 (70%) ar fi necesară o rată medie anuală de creștere de 3,41%.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.4.1.b. Rata de reciclare a deșeurilor din ambalaje în România, alte state membre și UE - % -

Notă: La nivelul anului 2020, pentru Bulgaria datele sunt indisponibile

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: RO=-2,48%, UE27=-0,03%

România, comparativ cu UE, a înregistrat o rată de reciclare a deșeurilor din ambalaje mai mică în perioada analizată, la nivelul anului 2020 diferența fiind de 24,1 p.p. Comparativ cu statele membre UE analizate, România a avut în anul 2020 o rată de reciclare a deșeurilor din ambalaje mai mică cu 8,2 p.p. față de Ungaria și mai mică în anul 2019 față de Bulgaria cu 16,6 p.p. În perioada 2011-2020, România a înregistrat o scădere cu 10,1 p.p., evoluție similară cu cea a Ungariei (-11,2 p.p.).

12.5. ȚINTA 2030: Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025

Tabelul 12.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.5.

Indicator principal	Progres
Cantitatea de deșeuri menajere colectate, pe categorii	

12.5.1. Cantitatea de deșeuri menajere colectate, pe categorii

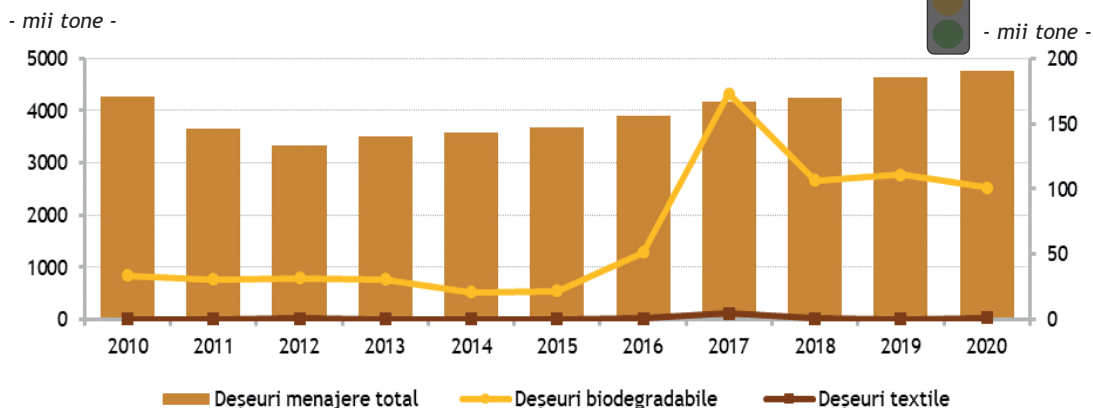
Definiție: Indicatorul exprimă cantitatea de deșeuri menajere colectate de operatorii de salubritate de la populație, precum și deșeurile similare ca natură și compoziție cu deșeurile menajere, colectate de la alți generatori (instituții, unități comerciale, operatori economici).

Cantitatea totală de deșeuri menajere și asimilabile reprezintă deșeurile colectate separat și în amestec, care includ: hârtie și carton, plastic, metal, sticlă, biodegradabil, textile, lemn, voluminoase, precum și alte tipuri de deșeuri din categoria deșeurilor municipale. Nu sunt incluse deșeurile colectate de operatorii de salubritate din servicii municipale (parcuri, grădini și de la curățenia străzilor).

Cantitățile de deșeuri menajere pe tipuri de material (textil și biodegradabil) reprezintă cantitățile colectate separat pe aceste categorii de deșeuri de către operatorii de salubritate.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Fig. 12.5.1. Cantitatea de deșeuri menajere colectate, pe categorii

Notă: Datele pentru deșeurile biodegradabile și textile sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: ANPM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=1,13%

Indicatorul este utilizat pentru a monitoriza progresul înregistrat în ceea ce privește colectarea separată a deșeurilor menajere, gestionarea durabilă a acestora, asigurarea consumului durabil și adoptarea unui stil de viață ecologic al consumatorilor.

În anul 2020, cantitatea totală a deșeurilor menajere colectate a fost de 4.764 mii tone, fiind în creștere cu 11,9% față de anul 2010. În perioada 2010-2020, indicatorul a avut un trend oscilant, cu cea mai mică valoare în anul 2010 (3.312 mii tone) și cea mai mare în anul 2020.

Rata medie anuală de creștere a cantității deșeurilor menajere colectate, în perioada 2010-2020, a fost de 1,13%.

Cantitatea de deșeuri biodegradabile colectate separat a crescut de la 34 mii tone în anul 2010 la 101 mii tone în anul 2020. Din totalul deșeurilor menajere colectate în anul 2020, deșeurile biodegradabile au reprezentat 2,1%, în creștere față de anul 2010 (0,8%), iar ponderea deșeurilor textile colectate separat a crescut în perioada analizată de la 0,001% la 0,02%.

Trendul crescător înregistrat pentru colectarea acestor categorii de deșeuri nu reprezintă un progres în ceea ce privește colectarea separată a deșeurilor, deoarece ponderea acestora în totalul deșeurilor menajere colectate este foarte mică. Prin urmare, se impun eforturi suplimentare pentru gestionarea eficientă a deșeurilor.

Colectarea selectivă a deșeurilor are un impact important asupra mediului, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, conservarea resurselor naturale, economisirea resurselor de energie și de apă, reducerea poluării aerului și a resurselor de apă.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

12.6. ȚINTA 2030: Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024

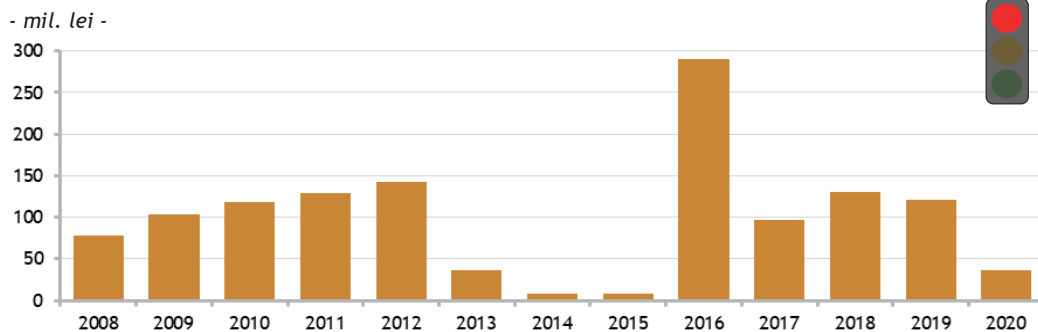
Tabelul 12.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.6.

Indicator principal	Progres
Contribuția la fondul de mediu a operatorilor economici pentru cantitatea de deșeuri din ambalaje nevalorificate	

12.6.1. Contribuția la fondul de mediu a operatorilor economici pentru cantitatea de deșeuri din ambalaje nevalorificate

Contribuția la fondul de mediu a operatorilor economici este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului, unul dintre aceste programe fiind cel destinat gestionării deșeurilor.

Fig. 12.6.1. Contribuția la fondul de mediu a operatorilor economici pentru cantitatea de deșeuri din ambalaje nevalorificate

Sursa datelor: AFM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-7,03%

În perioada 2008-2020, valoarea contribuției la fondul de mediu a operatorilor economici pentru cantitatea de deșeuri din ambalaje nevalorificate a înregistrat o evoluție oscilantă (determinată de modificările legislative), cu cele mai mici valori în anii 2013 și 2014 (8,2, respectiv 8,5 milioane lei) și cea mai mare în anul 2016 (290 milioane lei). Fondul de mediu se utilizează pentru finanțarea următoarelor proiecte destinate protecției mediului: monitorizarea calității aerului; gestionarea deșeurilor; conservarea biodiversității și administrarea ariilor naturale protejate; efectuarea de lucrări destinate prevenirii, înlăturării și/sau diminuării efectelor produse de fenomenele meteorologice extreme, precum și de alți factori vătămători, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Prin acest instrument se urmărește valorificarea durabilă a resurselor naturale, în contextul îmbunătățirii calității aerului. Veniturile fondului de mediu se constituie din diverse taxe și contribuții achitate de societățile care introduc pe piața națională ambalaje de desfacere și bunuri ambalate sau generează deșeuri prin natura activității desfășurate (import, achiziții intracomunitare, posesie de marcă proprie sau producție, fabricare și distribuție). Producătorii sunt obligați să respecte o serie de măsuri implementate pentru a sprijini protecția mediului prin încurajarea prevenirii, reutilizării, reciclării și valorificării deșeurilor din ambalaje. În contextul actual, pentru ca România să îndeplinească obiectivele globale de reciclare, se impun măsuri pentru a vira sumele necesare către fondul de mediu, instrument economico-financiar destinat tocmai susținerii acestor proiecte pentru protecția mediului și de sustenabilitate la nivelul întregii societăți.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

12.7. ȚINTA 2030: Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene

Tabelul 12.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 12.7.

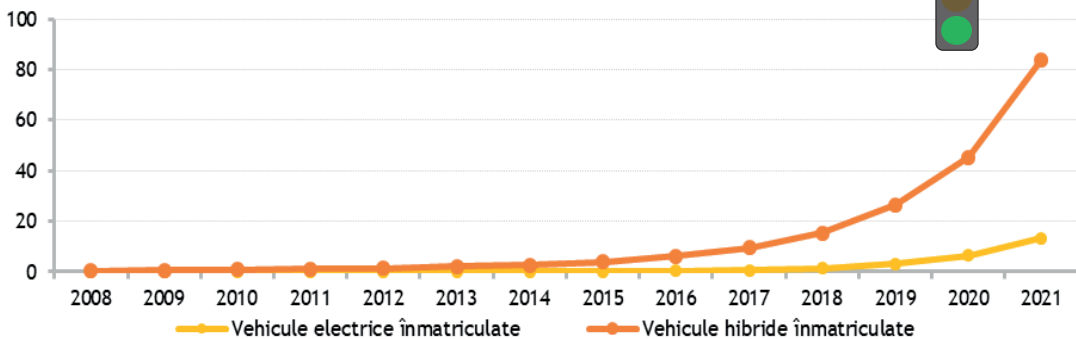
Indicator principal	Progres
Numărul de vehicule electrice și hibride înmatriculate	

12.7.1. Numărul de vehicule electrice și hibride înmatriculate

Un vehicul electric sau hibrid este un vehicul care, pentru a funcționa, depinde de puterea electrică, parțial sau total, în loc de combustibili fosili precum motorina sau benzina. Vehiculele electrice sunt economice, necesită întreținere redusă și, cel mai important, sunt prietenoase cu mediul.

Fig. 12.7.1. Numărul vehiculelor electrice și hibride înmatriculate

- mii vehicule -

Sursa datelor: MAI

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: vehicule electrice înmatriculate=86,61%,
vehicule hibride înmatriculate=49,80%

Numărul vehiculelor hibride înmatriculate este cu mult mai mare decât cel al vehiculelor electrice. În anul 2021, au fost înmatriculate cele mai multe vehicule, atât hibride, 83,7 mii vehicule, cât și electrice, 13,3 mii vehicule. Cu toate că numărul de vehicule electrice și hibride înmatriculate a crescut exponențial în ultimii ani, proporția acestora rămâne încă scăzută în raport cu numărul de vehicule cu tracțiune clasică înmatriculate.

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

- În România, între anii 1990 și 2020, emisiile de gaze cu efect de seră au avut o scădere de 65,4%, dublă față de cea înregistrată la nivelul UE (-33,3%).
- Intensitatea emisiilor de CO₂ a scăzut cu 53% în anul 2020, față de 2011, în timp ce la nivelul UE a scăzut cu doar 29,2%.
- Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor a crescut de 11,5 ori, în perioada 2008-2020.
- Populația acoperită de semnatarii Pactului Primarilor pentru Climă și Energie a crescut de la 3,8 milioane persoane în anul 2010 la 6 milioane persoane în anul 2020, reprezentând 31,5% din populația țării.
- Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu a crescut cu 77% în anul 2019, față de anul 2011.
- Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile IGSU, la 100.000 de locuitori, a avut cea mai mare valoare în anul 2012 (0,08 persoane la 100.000 locuitori).
- Cea mai ridicată temperatură medie lunară a aerului, la nivel național, s-a înregistrat în luna iulie 2012 (24,2°C), iar cea mai scăzută temperatură medie lunară a aerului s-a înregistrat în luna februarie a aceluiași an (-6,9°C).
- Cea mai ridicată cantitate medie anuală de precipitații s-a înregistrat în anul 2010 (842,2 mm), iar cea mai scăzută în anul 2011 (482,2 mm).

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

13.1. ȚINTA 2030: Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale

Tabelul 13.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 13.1.

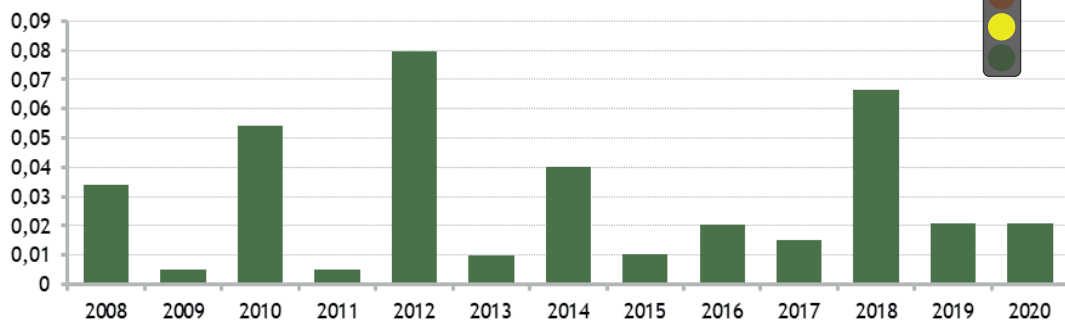
Indicator principal	Progres
Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, la 100.000 de locuitori	
Indicator adițional	Progres
Pagubele anuale la inundații	

13.1.1. Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, la 100.000 de locuitori

Dezastrul natural este un proces sau fenomen natural care poate provoca pierderi de vieți omenești, vătămări sau alte efecte asupra sănătății, daune materiale, pierderea mijloacelor de trai și a serviciilor, perturbări sociale și economice sau daune mediului.

Fig. 13.1.1. Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile IGSU, la 100.000 de locuitori

- persoane la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: IGSU

Indicatorii care măsoară impactul dezastrelor naturale sunt relevanți pentru politicile privind schimbările climatice, având în vedere că la nivel mondial, în ultimii ani, numărul dezastrelor naturale a crescut semnificativ din cauza schimbărilor climatice. Frecvența, diversitatea și impactul dezastrelor naturale necesită o gestionare constantă și o capacitate administrativă solidă a instituțiilor responsabile implicate în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

În perioada 2008-2020, indicatorul a avut o evoluție oscilantă, în funcție de tipul și de amploarea evenimentelor. Cele mai mari valori au fost înregistrate în anii 2012 și 2018 (0,08, respectiv 0,07 persoane la 100.000 locuitori), din cauza inundațiilor care au avut loc în acești ani, iar cele mai mici valori au fost în anii 2009 și 2011 (0,005 persoane la 100.000 locuitori).

Evoluția acestui indicator este influențată și de măsurile luate pentru întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ și organizațional.

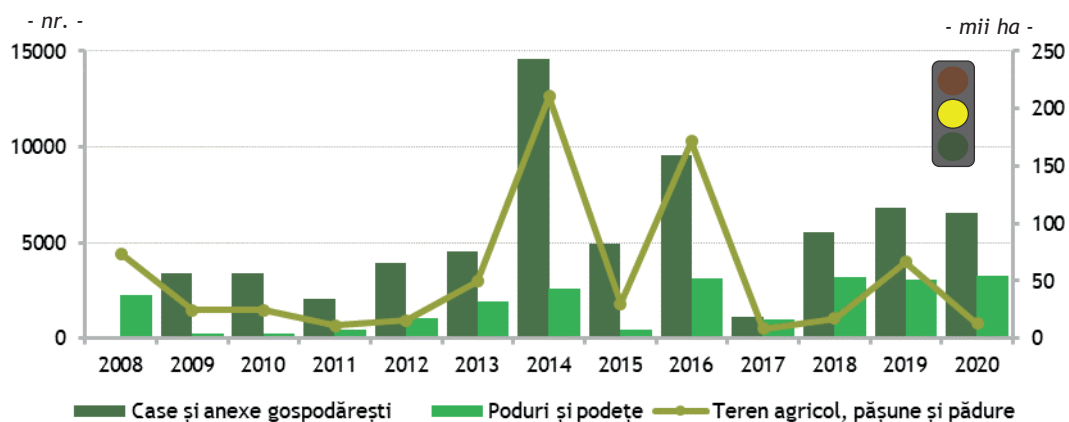
OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRII CLIMATICE

Creșterea intensității și amplitudinii riscurilor naturale reprezintă o amenințare constantă pentru cetățeni, problema gestionării dezastrelor constituind o prioritate pentru responsabilitățile naționale. În acest scop a fost elaborat, în anul 2020, *Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre*, care acoperă un orizont de timp de opt ani, cu unele măsuri care se extind și după anul 2030, orientat pe integrarea diferitelor componente ale sistemului național de gestionare a situațiilor de urgență.

13.1.2. Pagubele anuale la inundații

Indicatorul măsoară impactul cauzat de fenomenele hidrologice și ajută la evaluarea capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastre naturale, prin monitorizarea daunelor fizice înregistrate la inundații.

Fig. 13.1.2.a. Pagubele anuale la inundații

Notă: Datele pentru suprafața terenului agricol, pășune și pădure sunt prezentate pe axa a II-a
Sursa datelor: ANAR

Apariția inundațiilor este determinată în primul rând de factori naturali legați de condițiile climatice, care generează cantități mari de precipitații și furtuni. Printre cauzele care amplifică efectele dezastruoase ale inundațiilor sunt: despăduririle, gradul mare de urbanizare, amplasarea de locuințe în zone inundabile, sedimentele care se depun pe albiile râurilor.

În perioada analizată, indicatorul a avut valori variabile în timp, pe tipuri de pagube, cele mai mari valori fiind în anul 2014, când au fost afectate 14590 de case și anexe gospodărești, o suprafață de 210,5 mii hectare de teren agricol, pășune și pădure și o lungime de 6207 kilometri de drumuri naționale, județene și comunale.

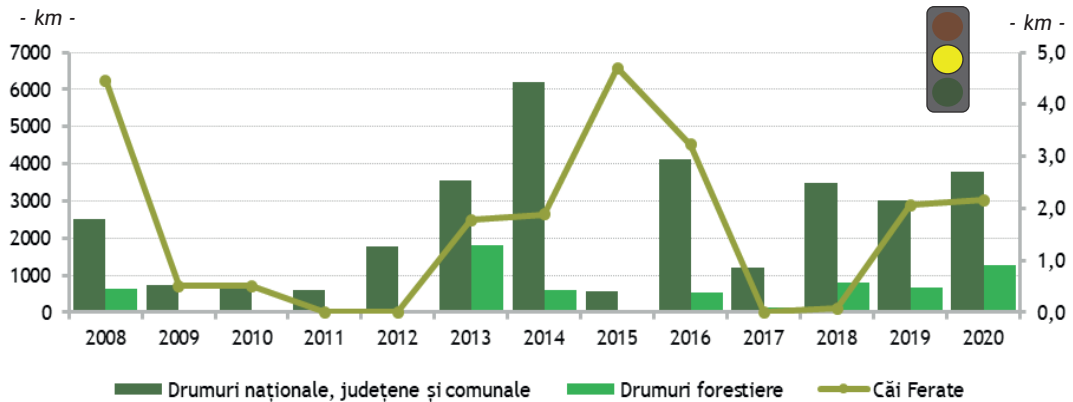
În anul 2020 s-a înregistrat cel mai mare număr de poduri și podețe afectate de inundații (3276), iar în anul 2013 a fost afectată o lungime de 1800 kilometri drumuri forestiere.

Pagubele înregistrate la inundații au efecte negative asupra vieții sociale și economice, deoarece sunt diminuate veniturile populației fie prin întreruperea activităților, fie prin pagubele directe pe care le suportă comunitățile afectate, ceea ce are impact și asupra ODD 1 (Fără sărăcie), ODD 2 (Foamete „zero”) și ODD 3 (Sănătate și bunăstare).

De asemenea, în timpul inundațiilor are loc poluarea apelor de suprafață și a apelor subterane, prin antrenarea în albiile râurilor a tuturor deșeurilor de pe malurile apelor, prin descompunerea animalelor înecate, prin distrugerea conductelor de transport al produselor petroliere. Valorile mari înregistrate la acest indicator au impact negativ asupra ODD 14 (Viață acvatică) și ODD 15 (Viață terestră).

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Fig. 13.1.2.b. Pagubele anuale la inundații asupra căilor de transport

Notă: Datele pentru lungimea căilor ferate sunt prezentate pe axa a II-a
 Sursa datelor: ANAR

Diminuarea consecințelor inundațiilor impune o serie de măsuri și acțiuni, de la cele premergătoare producerii fenomenului (activități de prevenire, de protecție și de pregătire) la cele de management din timpul desfășurării inundațiilor (acțiunile de răspuns întreprinse în timpul inundațiilor) și cele întreprinse post inundații (de reconstrucție).

13.2. ȚINTA 2030: Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate

Tablelul 13.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 13.2.

Indicatori adiționali	Progres
Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor	
Numărul de intervenții ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, cauzate de producerea unor fenomene meteorologice periculoase și/sau asociate	
Ponderea bugetului alocat activității Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în totalul cheltuielilor guvernamentale	

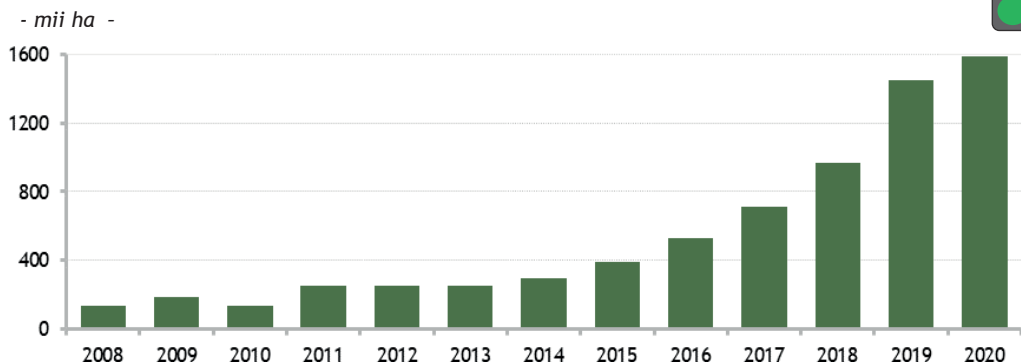
13.2.1. Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor

Definiție: Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor este o arie stabilită să fie protejată la căderile de grindină. SNACP este un ansamblu coerent organizatoric și funcțional, conținând mijloace tehnice și personal specializat în acțiuni de intervenții active în atmosferă.

În conformitate cu noile abordări mondiale privind managementul riscului, SNACP acționează ca un mecanism de prevenție și protecție ex ante, important pentru dezvoltarea durabilă a zonelor rurale pentru că asigură nu doar protecția culturilor agricole, ci și a comunităților locale și a bunurilor publice și private din zonele de intervenție. Analizii consideră că protejarea recoltelor este și mai importantă în actualul context internațional, în care România poate să-și pună în valoare potențialul agricol atât pentru consumul intern, cât și pentru exporturi.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Fig. 13.2.1. Suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor

Sursa datelor: MADR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=22,6%

Cea mai mare suprafață protejată cu sisteme antigrindină s-a înregistrat în anul 2020, în creștere de 11,5 ori față de cea mai mică suprafață protejată, în anii 2008 și 2010. Cea mai mare creștere anuală a suprafeței protejate cu sisteme antigrindină s-a realizat în anul 2019, când suprafața a crescut cu 50% față de anul anterior (cu 483 mii hectare).

Rata medie anuală de creștere a suprafeței protejate cu sisteme antigrindină în România, în perioada 2008-2020, a fost de 22,6%. Păstrând această rată medie anuală de creștere, până în anul 2030 suprafața protejată cu sisteme antigrindină și de creștere a precipitațiilor va fi de peste 12 milioane hectare, ceea ce ar reprezenta peste 90% din suprafața agricolă utilizată.

În prezent, la nivel național, aproximativ 30% din terenurile vulnerabile la fenomenele meteo extreme sunt protejate cu sistemele de rachete antigrindină. Majoritatea culturilor protejate sunt culturi viticole, legumicole și pomicele. În general, eficiența economică a infrastructurii antigrindină variază în funcție de costurile de înființare/operare/exploatare și întreținere, de condițiile meteo-climatice din sezonul de combatere a căderilor de grindină, precum și de numărul și calitatea intervențiilor active în atmosfera din sezon.

13.2.2. Numărul de intervenții ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, cauzate de producerea unor fenomene meteorologice periculoase și/sau asociate

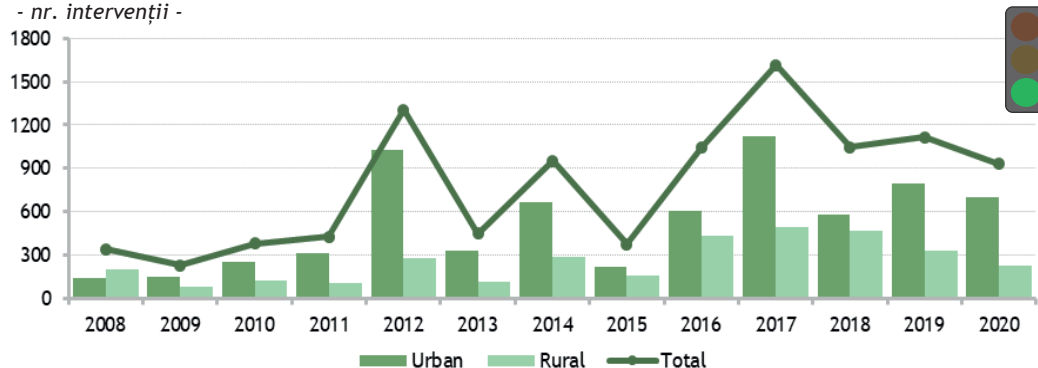
Fenomenele meteorologice periculoase sunt forme de manifestare violentă a vremii, în timp scurt, pe arii relativ mari de teren, provocând, pe termen mediu și lung, pierderi de vieți omenești, pagube materiale și degradarea mediului înconjurător.

În perioada 2008-2020, evoluția numărului intervențiilor IGSU cauzate de fenomene meteorologice periculoase a avut un trend oscilant, cel mai mare număr fiind în anul 2017 (1615 intervenții), iar cel mai mic în anul 2009 (230 intervenții). Pe medii de rezidență, a crescut ponderea intervențiilor în mediul urban de la 41% în anul 2008 la 75% în anul 2020, în timp ce ponderea intervențiilor în mediul rural a scăzut.

Rata medie anuală de creștere înregistrată pentru total intervenții, în perioada 2008-2020, a fost de 8,77%, fiind mai mare în mediul urban (14,48%) și mult mai mică în mediul rural (1,02%).

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRII CLIMATICE

Fig. 13.2.2. Numărul de intervenții ale IGSU, cauzate de producerea unor fenomene meteorologice periculoase și/sau asociate, pe medii de rezidență
- nr. intervenții -

Sursa datelor: IGSU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=8,77%, urban=14,48%, rural=1,02%

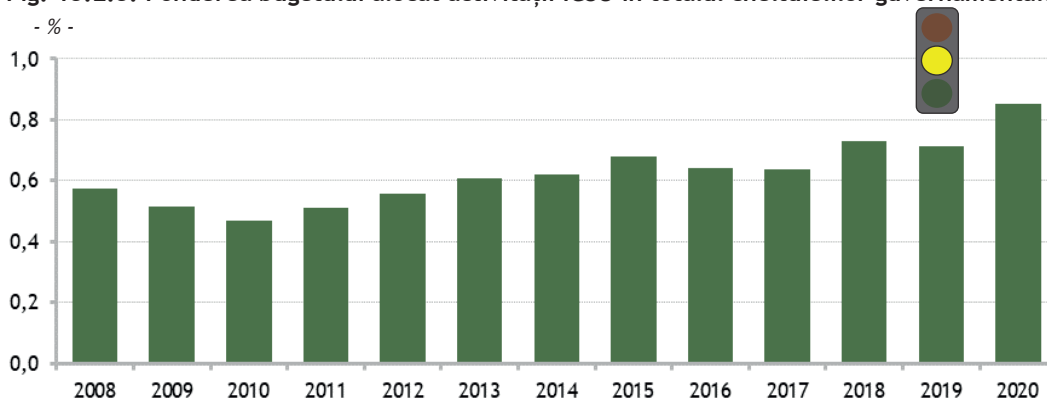
România a fost afectată de fenomene meteorologice a căror amploare, intensitate, frecvență și mod de manifestare au generat un impact negativ important asupra dezvoltării economice, a stării sociale și asupra mediului, care au determinat creșterea numărului de intervenții pentru situații de urgență.

Prin eficientizarea acțiunilor de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență se urmărește menținerea sub control a riscurilor și asigurarea stării de normalitate a vieții comunităților umane.

13.2.3. Ponderea bugetului alocat activității Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în totalul cheltuielilor guvernamentale

Bugetul alocat activității IGSU cuprinde totalul cheltuielilor alocate activității de prevenire și intervenție pentru stingerea incendiilor, descarcerare și prim ajutor SMURD, salvarea persoanelor și limitarea pagubelor produse de inundații, alunecări de teren, mișcări seismice, epidemii, înzăpeziri, secetă, asistența persoanelor aflate în situații critice, intervenția la accidente tehnologice, radiologice, nucleare, biologice sau alte tipuri de calamități naturale sau antropice.

Fig. 13.2.3. Ponderea bugetului alocat activității IGSU în totalul cheltuielilor guvernamentale
- % -

Sursa datelor: IGSU, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=3,39%

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Ponderea bugetului alocat activității IGSU în totalul cheltuielilor guvernamentale a crescut cu 48% în anul 2020, față de anul 2008. Cea mai mare creștere față de anul anterior a fost înregistrată în anul 2020, de 19,42%, ca urmare a impactului pandemiei de COVID-19, care a generat o criză sanitară și economică fără precedent și a demonstrat faptul că pregătirea pentru gestionarea unei crize de proporții nu este încă suficientă și că sunt necesare investiții pentru eficientizarea acțiunilor de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență, în vederea menținerii sub control a riscurilor și asigurării stării de normalitate a vieții comunităților umane.

În perioada 2008-2020, ponderea bugetului alocat activității IGSU în totalul cheltuielilor guvernamentale a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 3,39%. În condițiile creșterii numărului de intervenții, a frecvenței situațiilor de urgență de amploare sau intensitate deosebită, este necesar un efort național coordonat pentru a spori capacitatea României de a rezista și de a se recupera în urma dezastrelor provocate de fenomenele meteorologice periculoase.

13.3. ȚINTA 2030: Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie

Tabelul 13.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 13.3.

Indicator principal	Progres
Populația acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor	
Indicatori adiționali	Progres
Cantitatea de deșeuri menajere generate	
Temperatura medie lunară/anuală la nivelul României	
Cantitatea lunară/anuală de precipitații la nivelul României	

13.3.1. Populația acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor

Definiție: Indicatorul oferă informații privind populația acoperită de Pactul Primarilor pentru Climă și Energie. Ponderea populației acoperite de Pactul Primarilor reprezintă raportul procentual dintre populația localităților care au semnat Pactul Primarilor într-o țară și populația totală a țării respective. Pactul Primarilor pentru Climă și Energie reunește autorități locale și regionale care se angajează în mod voluntar să implementeze obiectivele UE în materie de climă și energie pe teritoriul lor.

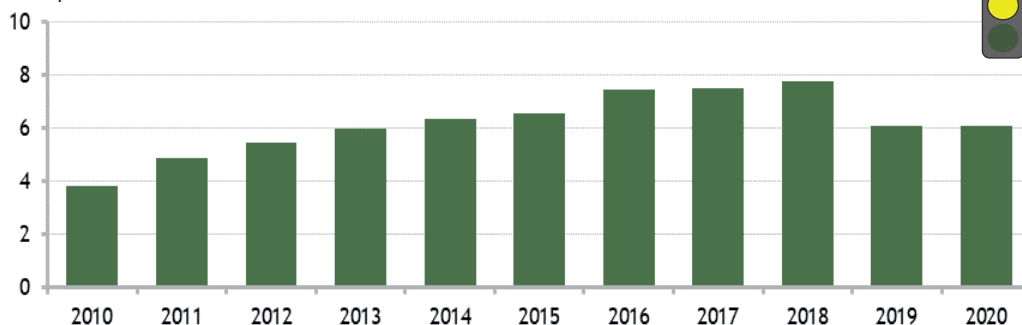
Indicatorul este utilizat în scopul monitorizării progresului în ceea ce privește integrarea măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în strategiile și politicile naționale.

În România, populația acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor a avut un trend oscilant, cu un minim în anul 2010 (3,8 milioane persoane) și un maxim în anul 2018 (7,8 milioane persoane), după care a urmat o scădere până în anul 2020, când a ajuns la 6,0 milioane persoane. Cea mai mare creștere anuală din perioada analizată a fost înregistrată în anul 2011 (27,6%), iar cea mai mare scădere a fost în anul 2019 (-21,8%).

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE

Fig. 13.3.1.a. Populația acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor

- mil. persoane -

Sursa datelor: Eurostat

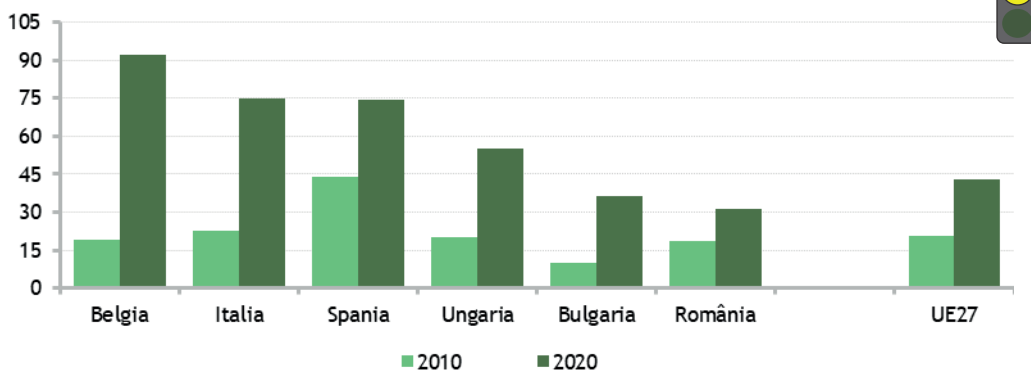
Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=4,67%

În perioada 2010-2020, indicatorul a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 4,67%.

Un rol important în schimbarea comportamentului cetățenilor și abordarea problemelor legate de climă îl au autoritățile locale prin concilierea intereselor publice și private și prin integrarea acțiunilor privind atenuarea și adaptarea la schimbările climatice în obiectivele globale de dezvoltare locală.

13.3.1.b. Ponderea populației acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor, în România, alte state membre și UE

- % -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: RO=5,30%, UE27=7,72%

La nivelul UE, ponderea populației acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor a crescut de la 20,4% în anul 2010, la 42,9% în anul 2020. În perioada analizată, România s-a situat sub nivelul UE, decalajul față de acesta înregistrând o creștere de la 1,6 p.p., în anul 2010, la 11,4 p.p. în 2020. Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, în România nivelul indicatorului a fost mai mic cu 4,9 p.p. față de Bulgaria și cu 23,4 p.p. față de Ungaria.

În anul 2020, dintre statele membre UE, cea mai mare pondere a semnatarilor în totalul populației țării respective a fost înregistrată în Belgia (92,1%), urmată de Italia (74,9%) și Spania (74,5%).

Ponderea populației acoperită de semnatarii pentru Pactul Primarilor din România, în perioada 2010-2020, a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 5,3%, în timp ce în UE a fost de 7,7%.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE

Pactul Primarilor pentru Climă și Energie reprezintă principala mișcare europeană în care sunt implicate autoritățile locale și regionale care se angajează în mod voluntar să asigure reducerea emisiilor de CO₂, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor de energie regenerabilă pe teritoriile lor.

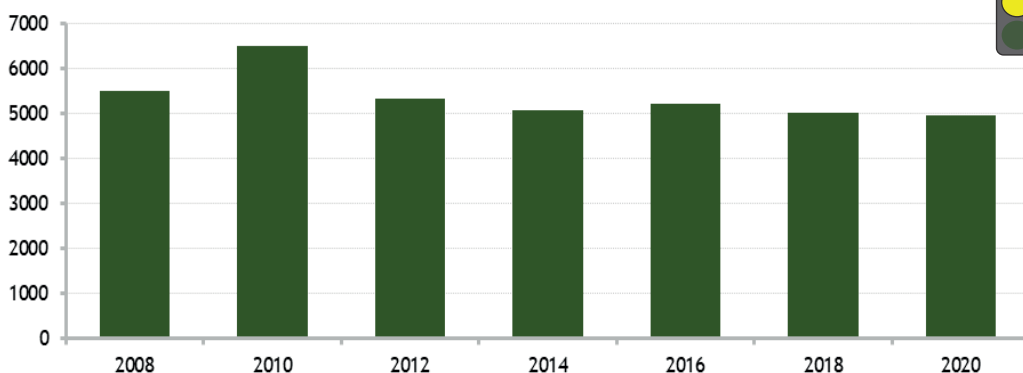
Aderarea la Pactul Primarilor reprezintă o oportunitate pentru autoritățile locale de a beneficia de sprijin și recunoaștere europeană și de a face schimb de experiență cu omologii europeni.

13.3.2. Cantitatea de deșeuri menajere generate

Definiție: Indicatorul se calculează prin însumarea cantităților raportate de către operatorii economici care preiau deșeurile generate în gospodărie.

Fig. 13.3.2.a. Cantitatea de deșeuri menajere generate

- mii tone -

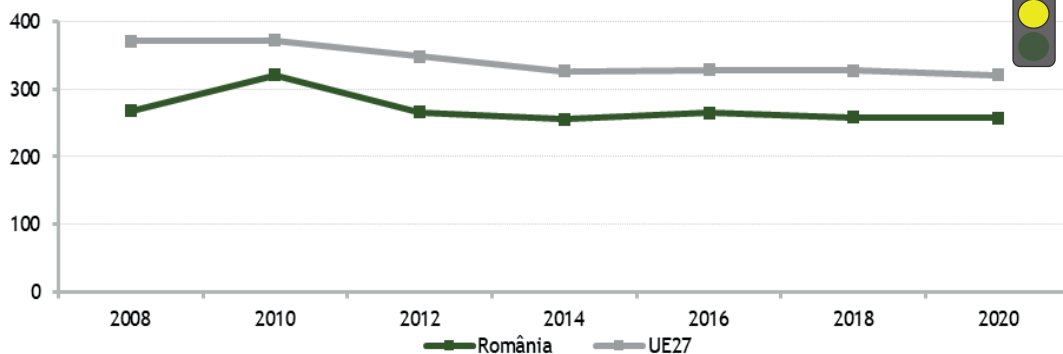
Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,89%

În perioada 2008-2020, cantitatea totală de deșeuri menajere generate în România a scăzut cu 559,82 mii tone, de la 5503,51 mii tone în 2008 la 4943,69 mii tone în 2020. Cantitatea cea mai însemnată de deșeuri menajere generate, de 6493 mii tone, a fost înregistrată în anul 2010.

Fig. 13.3.2.b. Cantitatea de deșeuri menajere generate pe cap de locuitor, în România și UE

- kg/cap locuitor -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-0,35%, UE27=-1,21%

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

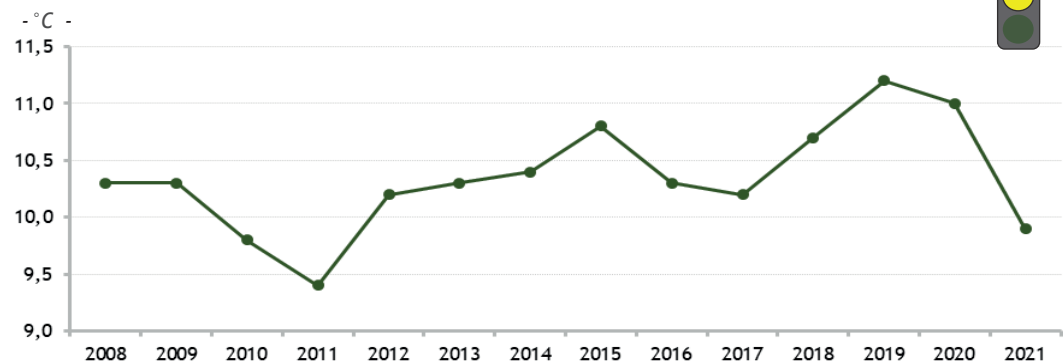
În perioada analizată, cantitățile de deșeuri menajere generate pe cap de locuitor în România au fost sub nivelul înregistrat în UE.

Cea mai ridicată cantitate de deșeuri menajere generate pe cap de locuitor în România s-a înregistrat în anul 2010 (321 kilograme de deșeuri/locuitor). Rata medie anuală de creștere, în perioada 2008-2020, a fost de -0,35% în România, în timp ce la nivelul UE a fost de -1,21%.

13.3.3. Temperatura medie lunară/anuală la nivelul României

Temperatura aerului este mărimea care caracterizează starea de încălzire sau de răcire a atmosferei, măsurată în platforma meteorologică, în imediata apropiere a suprafeței terestre. România are un climat temperat-continental de tip tranzitoriu, specific Europei Centrale. Temperatura medie în perioada de iarnă scade sub -3°C , iar în timpul verii este cuprinsă între 22°C și 24°C .

Fig. 13.3.3. Temperatura medie anuală a aerului

Sursa datelor: ANM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=-0,3%

În perioada 2008-2021, cea mai ridicată temperatură medie lunară a aerului, la nivel național, s-a înregistrat în luna iulie 2012, de $24,2^{\circ}\text{C}$, iar cea mai scăzută temperatură medie lunară a aerului s-a înregistrat în luna februarie a aceluiași an, de $-6,9^{\circ}\text{C}$.

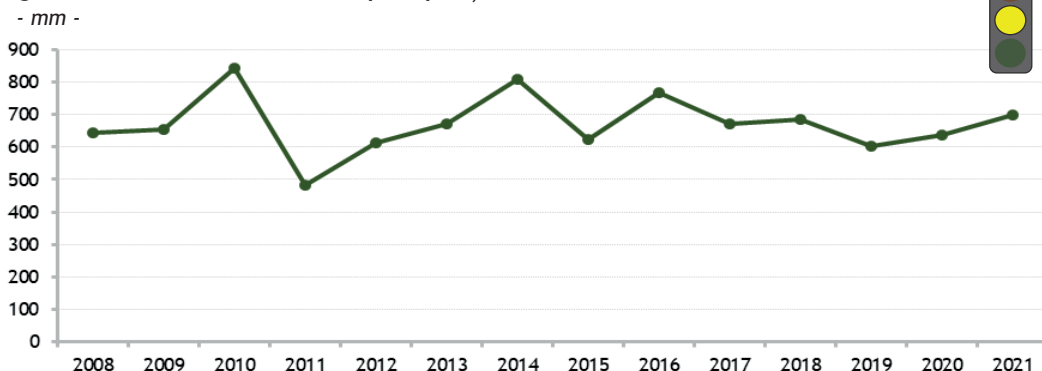
În ceea ce privește temperatura medie anuală a aerului, cea mai ridicată valoare din perioada 2008-2021 s-a înregistrat în anul 2019 ($11,2^{\circ}\text{C}$), iar cea mai scăzută s-a înregistrat în anul 2011 ($9,4^{\circ}\text{C}$).

13.3.4. Cantitatea lunară/anuală de precipitații la nivelul României

Precipitațiile atmosferice reprezintă toate produsele de condensare și cristalizare a vaporilor de apă din atmosferă, acumulate în nori și ajunse pe suprafața pământului sub formă lichidă, solidă sau în ambele forme în același timp.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Fig. 13.3.4 Cantitatea anuală de precipitații

Sursa datelor: ANM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=0,66%

În perioada 2008-2021, cea mai ridicată cantitate medie lunară de precipitații s-a înregistrat în luna iunie, (100,9 mm), iar cea mai scăzută s-a înregistrat în luna februarie (35,3 mm). Cea mai ridicată cantitate medie anuală de precipitații s-a înregistrat în anul 2010 (842,2 mm), iar cea mai scăzută în anul 2011 (482,2 mm). Comparând cantitatea medie anuală de precipitații din perioada 2008-2021, cu cea din perioada 1901-2000, se constată o creștere cu 4,5%.

13.4. ȚINTA 2030: Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la economie „verde“, cu emisii reduse de dioxid de carbon, reziliență la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

Tabelul 13.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 13.4.

Indicator principal	Progres
Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități economice	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața pădurii, din care împădurită anual	
Intensitatea emisiilor de CO ₂	
Numărul de persoane decedate și rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, la 100.000 de locuitori	
Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu	

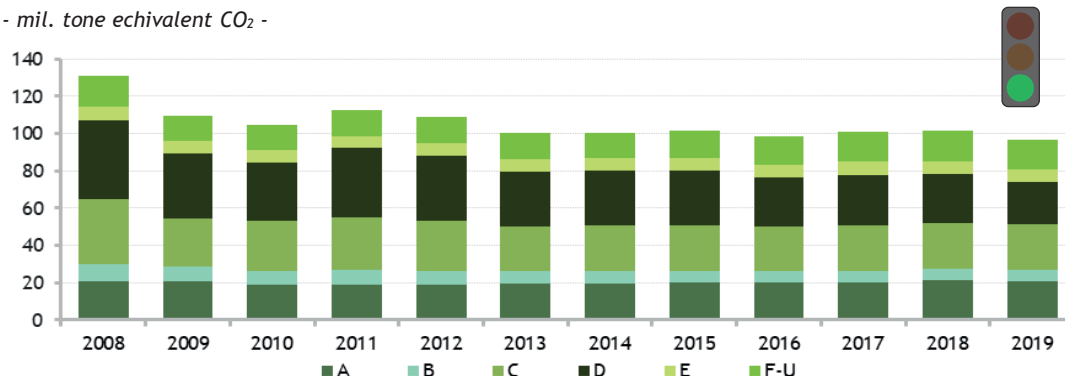
OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

13.4.1. Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități economice

Definiție: Indicatorul măsoară emisiile naționale totale, inclusiv aviația internațională din așa-numitul „coș Kyoto“ de gaze cu efect de seră, inclusiv dioxid de carbon, metan, protoxid de azot hidrofluorocarburi, perfluorocarburi, trifluorura de azot și hexafluorura de sulf din toate sectoarele inventarelor de emisii de gaze cu efect de seră. Indicatorul este prezentat ca emisii nete, inclusiv utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură.

Fig. 13.4.1.a. Emisii de gaze cu efect de seră, pe activități economice

- mil. tone echivalent CO₂ -

Notă: Clasificare activități economice conform CAEN Rev2: A=Agricultură, silvicultură și pescuit, B=Industria extractivă, C=Industria prelucrătoare, D=Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, E=Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, F-U=Alte activități economice

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală, perioada 2008-2019: RO=-2,69%

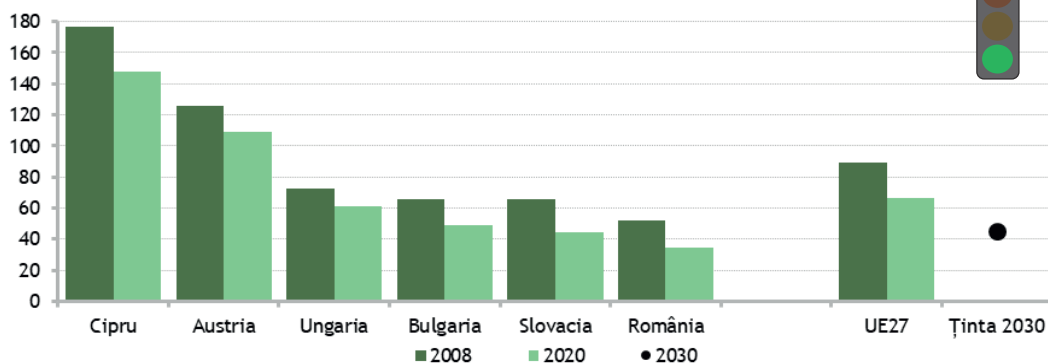
Emisiile de gaze cu efect de seră reprezintă principalul indicator utilizat în scopul evaluării implementării măsurilor pentru atenuarea schimbărilor climatice, iar monitorizarea acestora în funcție de activitățile economice arată care au fost principalii emițători de gaze cu efect de seră. În anul 2019, ponderea cea mai mare aparținea activităților din industria prelucrătoare (26%), urmată de activitățile de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (23%) și activitățile din agricultură (22%).

Cantitatea totală a emisiilor de gaze cu efect de seră a scăzut de la 131 milioane tone în echivalent CO₂ în anul 2008 la 97 în anul 2019 (-26%). Această reducere s-a datorat mai ales activităților de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, în care emisiile au scăzut cu 47%, în principal ca urmare a înlocuirii producției de energie electrică pe bază de cărbune cu producția de energie electrică din surse regenerabile și pe bază de gaze naturale. În perioada 2008-2019, rata medie anuală de creștere a fost de -2,69%, ceea ce semnifică un progres în direcția intensificării eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Fig. 13.4.1.b. Emisii de gaze cu efect de seră în România, alte state membre și UE

- 1990=100 -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-3,31%, UE27=-2,39%

UE și-a propus o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 55% până în anul 2030, comparativ cu anul 1990. În anul 2020, nivelul emisiilor din UE a scăzut cu 33,3% față de 1990. În condițiile menținerii ratei medii anuale de creștere de -2,39%, din perioada 2008-2020, se estimează că ținta va fi atinsă de UE în anul 2036.

Emisiile de gaze cu efect de seră din România au scăzut cu -65,4% în anul 2020, în comparație cu anul 1990, atingând ținta (-55%) încă din anul 2011.

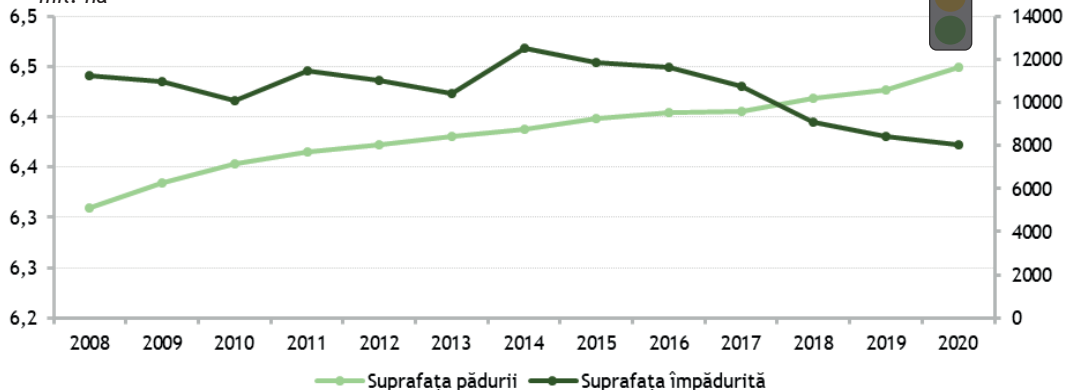
Dintre țările analizate între anii 1990 și 2020, indicatorul a înregistrat scăderi în Slovacia (-55,3%), Bulgaria (-50,7%) și Ungaria (-38,9%). Deși în majoritatea statelor membre emisiile au scăzut, față de anul 1990, totuși unele state membre UE au avut creșteri, cele mai mari fiind în Cipru (47,6%) și Austria (9,1%).

13.4.2. Suprafața pădurii, din care împădurită anual

Pădurile sunt esențiale pentru supraviețuirea și bunăstarea noastră. Pădurile ne curăță aerul, apa, solul și ne reglează clima, printre multe alte lucruri.

Fig. 13.4.2. Suprafața pădurii, din care împădurită anual

- mil. ha -

Notă: Datele pentru suprafața împădurită sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: suprafața pădurii=0,18%, suprafața împădurită=-2,77%

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Pădurile reglementează ecosistemele, protejează biodiversitatea, joacă un rol esențial în ciclul carbonului, susțin mijloacele de trai și furnizează bunuri și servicii care pot conduce la creșterea durabilă.

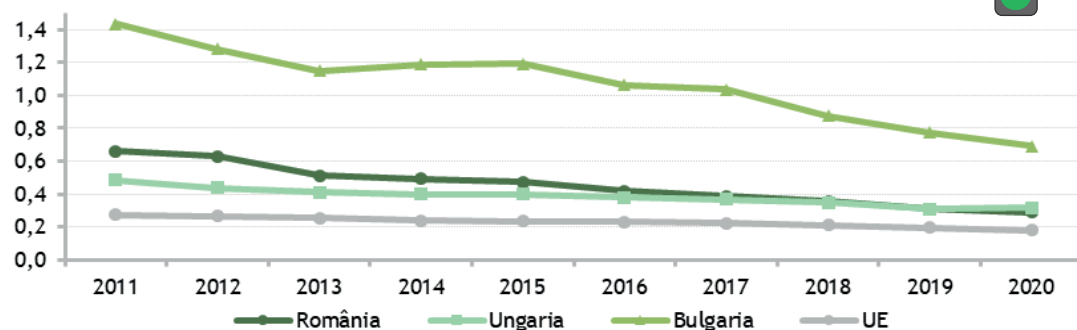
Pe întreaga perioadă analizată, tendința suprafeței pădurilor este ușor crescătoare de la an la an. În anul 2020, comparativ cu anul 2019, suprafața pădurilor a crescut cu 22 mii hectare (0,3%), în timp ce față de anul de început al seriei de date, 2008, a crescut cu 140 mii hectare (2,2%). În aceeași perioadă, suprafața împădurită a înregistrat fluctuații până în anul 2016, după care aceste suprafețe au scăzut constant. În anul 2020, comparativ cu anul de început al seriei 2008, suprafața împădurită a scăzut cu 3217 hectare (28,6%), în timp ce față de anul anterior, respectiv 2019, suprafața a scăzut cu 416 hectare (4,9%). Împădurirea terenurilor agricole și neagricole este o măsură menită, în principal, să contribuie la reducerea concentrației de gaze cu efect de seră din atmosferă prin captarea CO₂, la reducerea eroziunii solului, creșterea retenției apei în sol, precum și la adaptarea agriculturii din România la schimbările climatice prognozate, caracterizate prin creșterea temperaturilor medii anuale și scăderea volumului de precipitații.

13.4.3. Intensitatea emisiilor de CO₂

Definiție: Intensitatea emisiilor de CO₂ este definită ca fiind raportul dintre cantitatea de emisii de CO₂ și PIB.

Fig. 13.4.3. Intensitatea emisiilor de CO₂ în România, alte state membre și UE

- kg/euro -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: RO=-8,73% , UE27=-4,41%

La nivelul UE, intensitatea emisiilor de CO₂ a înregistrat o scădere cu 29,2% în anul 2020, față de anul 2011. De asemenea, au fost înregistrate scăderi ale indicatorului și în celelalte state membre analizate, cea mai mare scădere fiind în România (-53%), urmată de Bulgaria (-46%) și Ungaria (-36%). În perioada analizată, România, Bulgaria și Ungaria s-au situat peste nivelul UE. În țara noastră, față de UE, valoarea indicatorului a fost mai mare cu 0,38 kg/euro în anul 2011 și cu 0,11 kg/euro în anul 2020.

Comparativ cu țările vecine, în anul 2020, intensitatea emisiilor de CO₂ a fost mai mică decât cea înregistrată în Bulgaria (-0,40 kg/euro) și Ungaria (-0,02 kg/euro).

Intensitatea emisiilor de CO₂ din România, în perioada 2011-2020, a înregistrat o rată medie anuală de creștere de -8,73%; dacă se va menține această rată medie anuală de creștere, se estimează că nivelul UE din anul 2020 (0,18 kg/euro) va fi atins de țara noastră în anul 2028.

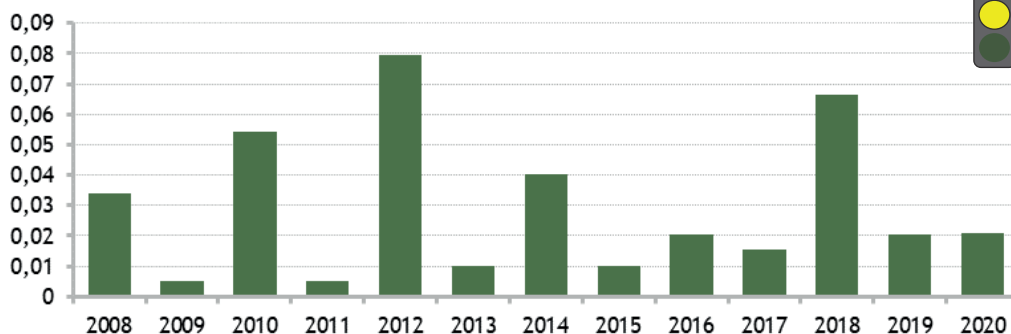
OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

13.4.4. Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, la 100.000 de locuitori

Creșterea capacității de adaptare la efectele actuale și potențiale ale schimbărilor climatice presupune monitorizarea impactului provocat de acestea, integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile și politicile sectoriale.

Fig. 13.4.4. Numărul de persoane decedate/rănite atribuite dezastrelor naturale, înregistrate la intervențiile IGSU, la 100.000 de locuitori

- persoane la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: IGSU

În perioada 2008-2020, indicatorul a avut valori diferite în funcție tipul și de amploarea evenimentelor, cea mai mare valoare fiind înregistrată în anul 2012 (0,08 persoane la 100.000 locuitori), urmată de anul 2018 (0,07 persoane la 100.000 locuitori), din cauza inundațiilor care au avut loc în acești ani.

Cele mai mici valori au fost în anii 2009 și 2011 (0,005 persoane la 100.000 locuitori), ani în care nu au fost înregistrate decese atribuite dezastrelor naturale, la intervențiile IGSU.

Evoluția acestui indicator este influențată de măsurile luate pentru întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRII CLIMATICE

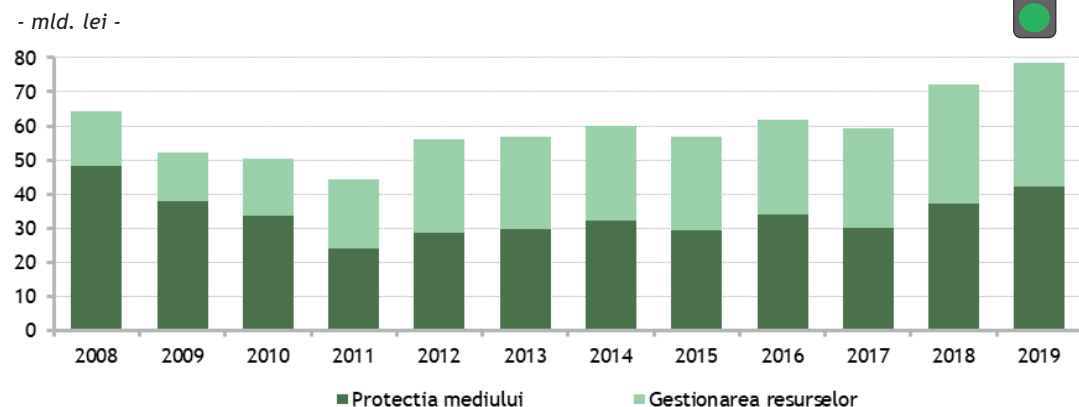
13.4.5. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu

Definiție: Sectorul bunurilor și serviciilor de mediu reprezintă acea parte a economiei care produce bunuri și servicii utilizate în activități de protecție a mediului și gestionarea resurselor.

Protecția mediului cuprinde toate activitățile și acțiunile care au ca scop principal prevenirea, reducerea și eliminarea poluării, precum și orice altă acțiune privind degradarea mediului.

Gestionarea resurselor include conservarea, întreținerea și îmbunătățirea stocului de resurse naturale și protejarea împotriva epuizării acestora.

Fig. 13.4.5.a. Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu, pe activități de mediu

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: total=1,85%, protecția mediului=-1,18%, gestionarea resurselor=7,73%

Valoarea producției de bunuri și servicii de mediu, în perioada 2008-2019, a avut un trend oscilant, cu un maxim în anul 2019 (78,6 miliarde lei) și un minim în anul 2011 (44,3 miliarde lei).

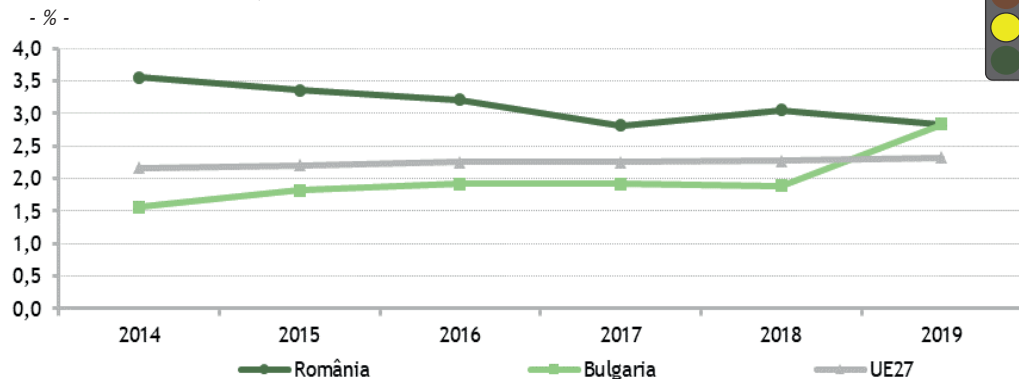
În activitățile de mediu, în anul 2019, comparativ cu anul 2008, s-a înregistrat o creștere cu 125% la valoarea producției de bunuri și servicii pentru gestionarea resurselor și o scădere cu 12% pentru activitățile de protecție a mediului.

În ceea ce privește ponderea celor două categorii de activități în valoarea totală a producției de bunuri și servicii de mediu, se observă o scădere la activitățile de protecție a mediului de la 75% în anul 2008, la 54% în anul 2019, în timp ce ponderea producției pentru gestionarea resurselor a crescut.

Bunurile și serviciile de mediu reduc impactul negativ asupra mediului, ajută la menținerea stocului resurselor naturale sau sunt concepute pentru a fi mai curate și mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor decât produsele convenționale.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Fig. 13.4.5.b. Ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu, în România, Bulgaria și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2019: RO=-4,43%, UE27=1,44%

La nivelul UE, ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu a crescut ușor de la 2,2%, în anul 2014, la 2,3% în anul 2019. România, în perioada analizată, a înregistrat o scădere a acestei ponderi de la 3,6% la 2,8%. În comparație cu nivelul UE, valoarea indicatorului a fost mai mare cu 1,4 p.p. în anul 2014 și cu 0,5 p.p. în anul 2019, ceea ce ne situează pe o poziție favorabilă, deși indicatorul este în scădere.

În comparație cu Bulgaria, ponderea în PIB a VAB pentru producția de bunuri și servicii de mediu a fost mai mare cu 2 p.p. în anul 2014 și la același nivel în 2019 (2,8%).

Deoarece rata medie anuală de creștere din perioada 2014-2019 a fost de -4,4%, este nevoie de eforturi și măsuri suplimentare pentru a promova o industrializare incluzivă și durabilă.

Pentru evitarea epuizării stocurilor de resurse naturale și reducerea deprecierei acestora, a devenit din ce în ce mai stringentă implementarea unor măsuri de mediu. Industriile de mediu sunt văzute ca niște sectoare cu un mare potențial de creștere și creare de noi locuri de muncă, având totodată un rol major în tranziția economiei către dezvoltarea durabilă.

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mării și a resurselor marine pentru o dezvoltare

- Apa este suportul vieții pe planetă și reglează sistemul climatic global. Este cel mai mare ecosistem din lume, adăpostind aproape un milion de specii cunoscute, cu un potențial vast neexploatat pentru descoperire științifică.
- Apa este cel mai mare absorbant de dioxid de carbon al planetei, absorbind aproximativ 23% din emisiile anuale de CO₂ generate de activitatea umană și contribuind la atenuarea impactului schimbărilor climatice.
- Până la sfârșitul acestui secol, se preconizează o dublare a acidității oceanelor, care va afecta jumătate din întreaga viață marină.
- Cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră s-au diminuat în anul 2020, față de 2013, cu peste 50%.
- Suprafața siturilor marine de importanță comunitară a crescut de 4,5 ori în anul 2021, față de 2008.
- Cel mai mare stoc de pește a fost înregistrat în anul 2019, din care peste 75% era reprezentat de stocul de șprot.
- Rata medie anuală de creștere a stocurilor de pește a fost pozitivă în perioada 2012-2020.
- Exporturile de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice au crescut de circa 6 ori în ultimii 14 ani, o creștere mai mare înregistrându-se în relație cu țările care nu aparțin spațiului UE, însă valoarea acestora se situează mult sub potențialul deținut de România prin poziția sa geografică.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

14.1. ȚINTA 2030: Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți

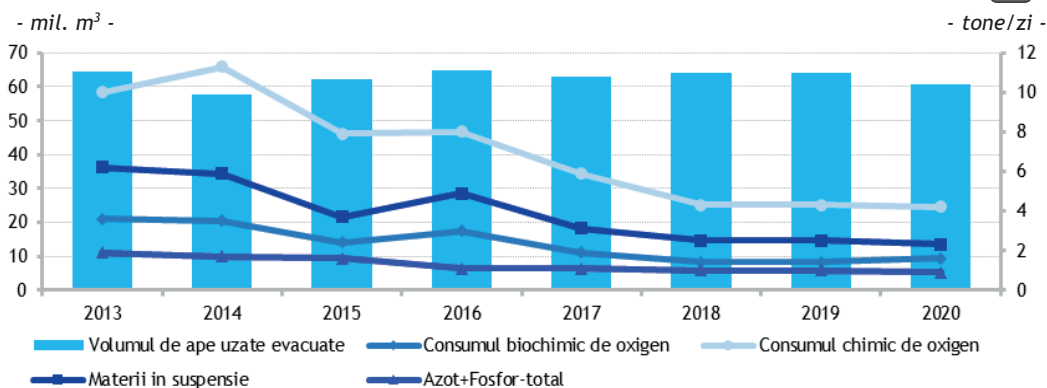
Tabelul 14.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 14.1.

Indicator principal	Progres
Volumul de ape uzate și cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră	
Indicator adițional	Progres
Numărul de situri de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat	

14.1.1. Volumul de ape uzate și cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră

Monitorizarea volumelor de ape uzate și a cantităților de poluanți evacuați în Marea Neagră oferă o imagine asupra poluării zonelor costiere, scăderea acestora contribuind la îmbunătățirea calității mediului marin.

Fig. 14.1.1. Volumul de ape uzate și cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră

Notă: Datele pentru cantitățile de poluanți sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere pentru volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră, perioada 2013-2020: RO=-0,84%

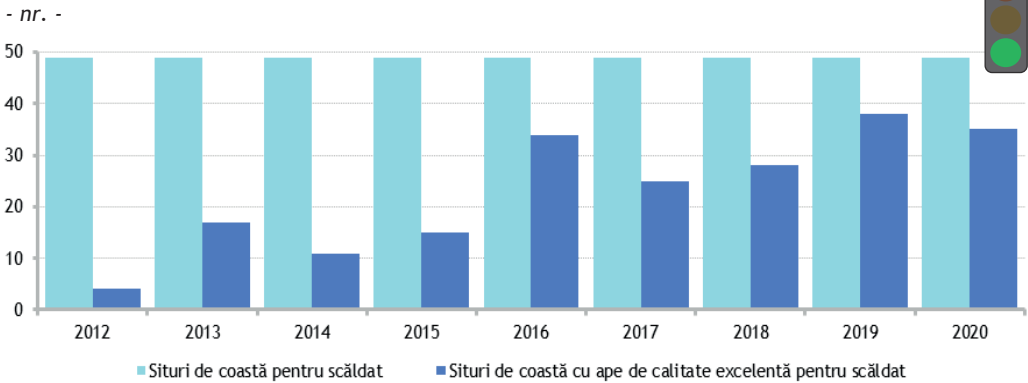
Dacă volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră a rămas relativ constant în perioada 2013-2020, cu o medie de 62,6 milioane m³, cantitățile de poluanți au cunoscut o scădere, ca urmare a extinderii și eficientizării proceselor de epurare a apelor uzate. Astfel, în anul 2020, consumul biochimic de oxigen și consumul chimic de oxigen au scăzut cu 55,6%, respectiv cu 58% față de 2013. De asemenea, materiile în suspensie, azotul total și fosforul total s-au diminuat în anul 2020, față de 2013, cu 62,9%, respectiv, 52,9% și 50,0%. Indicatorii evaluează ținta din punct de vedere al prevenirii și reducerii poluării marine, prin măsurarea volumelor de ape uzate și a cantităților de poluanți deversate în zonele costiere. Evoluția indicatorilor este luată în calcul la actualizarea programelor de monitorizare a mediului marin, la elaborarea programelor de măsuri pentru protejarea acestuia și pentru gospodărirea integrată a zonei costiere.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

14.1.2. Numărul de situri de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat

Definiție: Reprezintă numărul siturilor de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat. Calitatea apei este evaluată conform standardelor pentru parametrii microbiologici.

Fig. 14.1.2.a. Siturile de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat

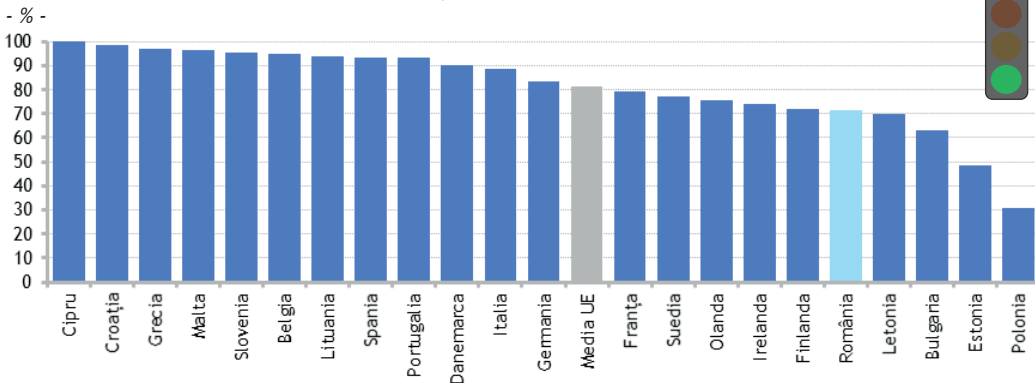
Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=31,14%

Numărul siturilor de coastă pentru scăldat în România a rămas constant în perioada 2012-2020, respectiv 49. Numărul siturilor de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat a avut o evoluție oscilantă de-a lungul anilor, a variat între un minim de 4 (8,2%) în anul 2012 și un maxim de 38 (77,6%) în 2019.

Creșterea numărului de situri de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat indică o reducere a poluării marine, care este benefică pentru conservarea zonelor și ecosistemelor marine și de coastă. Calitatea apei de scăldat a siturilor costiere este afectată de poluarea provenită de la canalizare, de poluarea difuză provenită de la scurgerile/infiltrațiile din agricultură sau de scurgerile de pe suprafețele orașelor de coastă. Acestea exercită o presiune semnificativă asupra ecosistemelor acvatice și a vieții subacvatice. Pentru creșterea numărului de situri de coastă cu apă excelentă pentru scăldat este necesară reducerea surselor de poluare, mărirea capacității stațiilor de epurare a apelor uzate și a calității apelor uzate epurate, diminuarea poluării difuze.

Fig. 14.1.2.b. Ponderea siturilor de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat în totalul siturilor de coastă în statele membre UE, în anul 2020

Sursa datelor: Eurostat

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Procentul siturilor de coastă cu ape de calitate excelentă pentru scăldat din totalul siturilor de coastă, la nivelul UE, în anul 2020, variază între 100% în Cipru și 30,7% în Polonia, media europeană fiind de 81,3%. România se află în partea a doua a clasamentului, la 9,9 p.p. sub media UE.

Preocuparea țărilor UE pentru aplicarea Directivei 2006/7/CE privind apele pentru scăldat a condus la creșterea numărului de situri de coastă cu ape de calitate excelentă. Astfel, în anul 2020, din cele 22 de țări cu ape costiere din UE, 12 țări au avut procente peste 80%, iar 8 țări au procente între 60% și 80%.

14.2. ȚINTA 2030: Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile

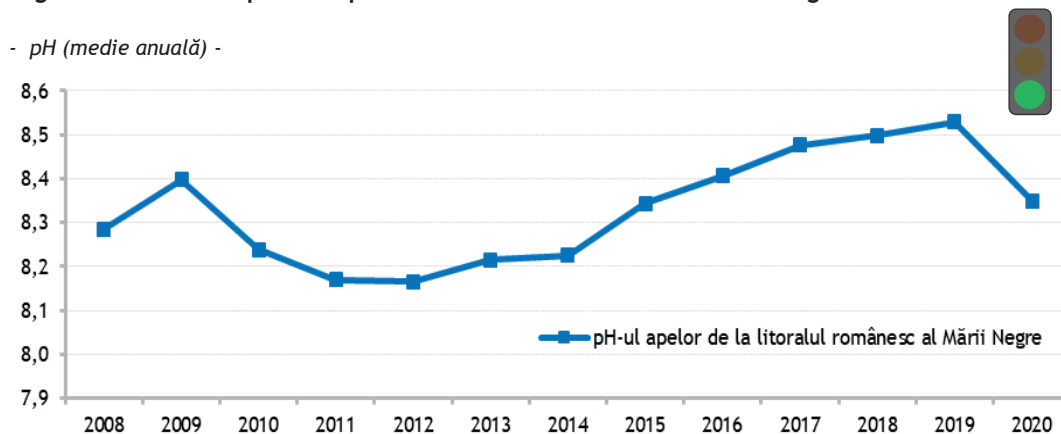
Tabelul 14.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 14.2.

Indicator principal	Progres
Valorile pH-ului apelor de la litoralul românesc al Mării Negre	

14.2.1. Valorile pH-ului apelor de la litoralul românesc al Mării Negre

pH-ul reprezintă o variabilă de bază în apa de mare, întrucât multe proprietăți, procese și reacții sunt dependente de acest parametru, ca, de exemplu, modificări ale materiei particulare care influențează absorbția metalelor grele și a altor specii chimice, precum și reacțiile de complexare etc. În mod uzual, pH-ul este considerat a fi parte din sistemul CO₂ care furnizează speciile tampon.

Fig. 14.2.1. Valorile pH-ului apelor de la litoralul românesc al Mării Negre

Notă: pH medie anuală, stația Cazino Mamaia

Sursa datelor: INCDM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=0,06%

În perioada analizată, apele de la litoralul românesc al Mării Negre au avut pH-ul cuprins între 8,17 și 8,53. Apele și pescuitul continuă să susțină nevoile economice, sociale și de mediu ale populației globale. Cu toate acestea, CO₂ absorbit a făcut ca apa de mare să devină mai acidă.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Acidificarea apelor pune în pericol recifele de corali și alte specii cheie care stau la baza lanțului alimentar marin și are efecte negative asupra serviciilor ecosistemice marine, inclusiv asupra pescuitului și acvaculturii, protecției coastelor, transportului și turismului. Cu cât apa devine mai acidă, cu atât este mai scăzută capacitatea acesteia de a absorbi CO₂ din atmosferă și de a modera schimbările climatice. pH indică potențialul de Hidrogen și exprimă aciditatea unei substanțe pe o scară de la 0 la 14. Astfel, pH-ul bun pentru sănătate s-ar situa la 7, valoarea complet neutră. O valoare sub 7 a pH-ului înseamnă că apa va avea un caracter acid, iar invers, o valoare mai mare de 7, că apa este alcalină.

14.3. ȚINTA 2030: Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement

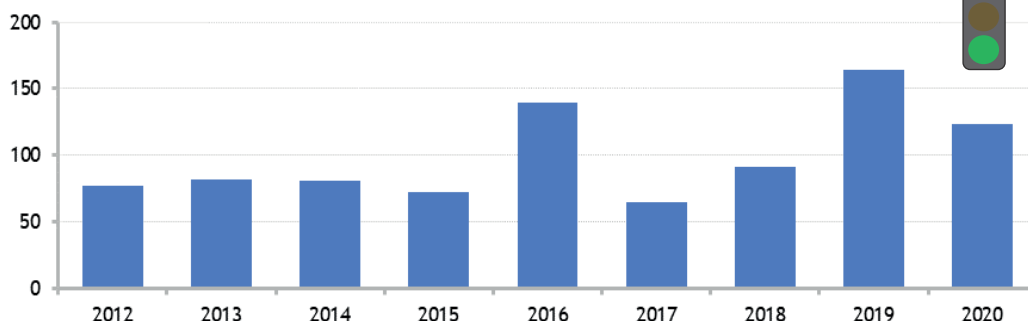
Tabelul 14.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 14.3.

Indicator principal	Progres
Cantitatea stocurilor de pește, din punct de vedere biologic	
Indicatori adiționali	Progres
Număr de controale efectuate, din care număr de contravenții constatate	
Valoarea exportului și importului de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice, detaliat pe zone intra-UE și extra-UE	
Suprafața siturilor marine desemnate în condiții Natura 2000 și a zonelor umede de importanță internațională	

14.3.1. Cantitatea stocurilor de pește, din punct de vedere biologic

Definiție: Stocurile de pește reprezintă partea resurselor vii, la un moment dat, pe teritoriul României, care pot fi folosite în diverse scopuri.

- mii tone -

Sursa datelor: INCDM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=5,34%

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Acest indicator contribuie la evaluarea ODD 14 din perspectiva dezvoltării responsabile și sustenabile a activităților de pescuit la specii sălbatice și de acvacultură, prin respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și prin menținerea în limite rezonabile a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement. Indicatorul măsoară sustenabilitatea activității de pescuit marin. Randamentul maxim durabil al acestuia, din punct de vedere biologic, este în strânsă legătură cu abundența stocurilor de pește respective și a cantităților de resurse vii marine disponibile.

Evoluția stocurilor de pește a fost fluctuantă în perioada 2012-2020. În anul 2019, s-a înregistrat cel mai mare stoc de pește, din care 75,6% era reprezentat de stocul de șprot, 12,2%, de stocul de bacaliar, 9%, de stocul de rapană, 1,6%, de stocul de calcan și 1,2%, de stocul de rechin.

Rata medie anuală de creștere a stocurilor de pește, în perioada 2012-2020, este pozitivă pentru toate categoriile de resurse marine vii. Astfel, cea mai mare rată medie anuală a fost înregistrată în cazul calcanului (18,24%), urmat de bacaliar (8,33%), șprot (3,47%), rechin (4,17%) și rapană (2,41%).

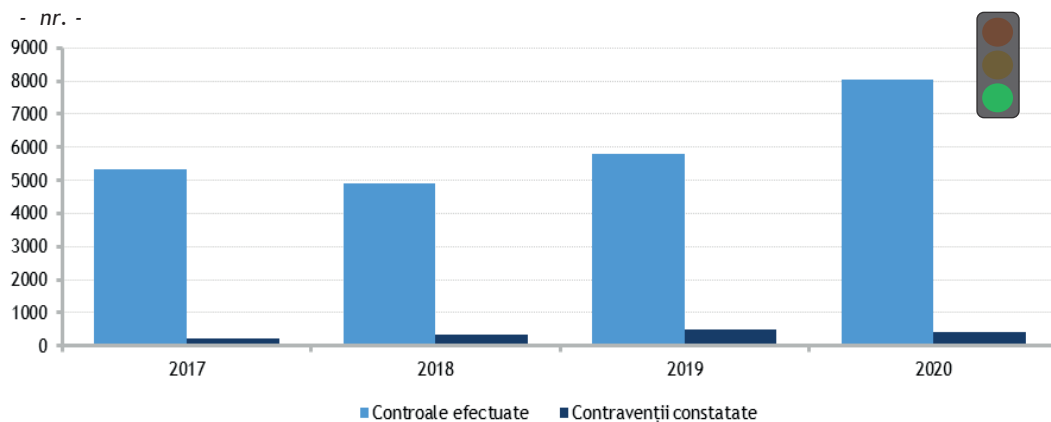
Sectorul pescuitului este esențial pentru a atinge obiectivul de reducere a foametei și malnutriției, iar contribuția sa la creșterea economică și la lupta împotriva sărăciei este a progresat. Sectorul însă are și provocările sale, de unde se impune necesitatea de a reduce procentul stocurilor de pește pescuit dincolo de viabilitatea biologică. Eforturile de reducere a cantității de pește care este aruncată în mare și a deșeurilor post captură - de exemplu, prin utilizarea peștilor mai mici și a capetelor pentru producerea făinii de pește - va contribui, de asemenea, la satisfacerea creșterii continue a cererii de produse piscicole.

ODD 14 solicită comunității să reglementeze în mod eficient practicile de pescuit și să implementeze planuri de management bazate pe date științifice pentru restabilirea stocurilor. Prin urmare, este necesar să se stabilească parteneriate eficiente, în special în ceea ce privește coordonarea politicilor, mobilizarea resurselor financiare și a resurselor umane și utilizarea tehnologiilor avansate (de exemplu, pentru monitorizarea pescuitului).

14.3.2. Număr de controale efectuate, din care număr de contravenții constatate

Definiție: Acest indicator înregistrează numărul de controale efectuate de personalul cu drept de inspecție și control din cadrul ANPA asupra pescarilor comerciali, recreativi/sportivi, unităților de acvacultură, procesare, asociațiilor de pescari, precum și numărul de contravenții descoperite.

Fig. 14.3.2. Număr de controale efectuate, din care număr de contravenții constatate

Sursa datelor: ANPA

Rata medie anuală de creștere, perioada 2017-2020: controale efectuate=14,62%,
contravenții constatate=23,23%

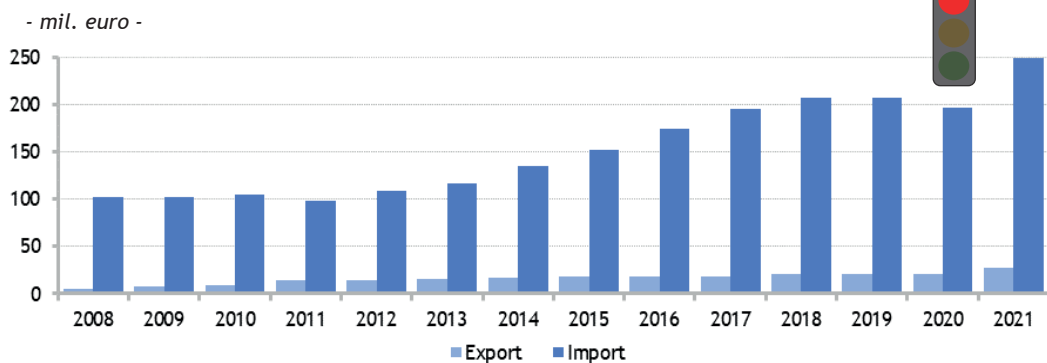
OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

În perioada 2017-2020, numărul de controale efectuate de inspectorii ANPA a crescut de la 5.346 în anul 2017 la 8.050 în anul 2020. Numărul cel mai mare de contravenții constatate s-a înregistrat în anul 2019 (497). Pentru perioada 2017-2020, se constată o intensificare a activității de control a inspectorilor ANPA, astfel încât, în anul 2020, s-au efectuat cu 50,6% mai multe activități de control decât în anul 2017. Tot pentru această perioadă, ca urmare a intensificării activităților de control, se înregistrează o creștere a numărului de contravenții constatate, cu 136,7% în anul 2019 față de anul 2017 și cu 87,1% în anul 2020 față de anul 2017.

14.3.3. Valoarea exportului și importului de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice, detaliat pe zone intra-UE și extra-UE

Valorile importului și exportului de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice sunt indicatori care pot fi folosiți pentru monitorizarea dezvoltării responsabile și sustenabile a activităților de pescuit, prin respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege.

Fig. 14.3.3. Valoarea exportului și importului de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO Export=14,31%, RO Import=7,11%

Gestionarea durabilă a resurselor acvatice vii trebuie să țină cont și de schimburile comerciale internaționale cu aceste produse. Exporturile, în general, au contribuție directă la creșterea PIB, în timp ce importurile contribuie la dezvoltarea structurală a ofertei naționale de bunuri. Exporturile de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice au crescut de circa 6 ori în ultimii 14 ani, o creștere mai mare înregistrându-se în relație cu țările ce nu aparțin spațiului UE (de circa 15 ori). Importurile de pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice au avut creșteri mai mici în ultimii 14 ani, de numai 2,4 ori. Cu toate acestea, deficitul comercial la aceste produse a crescut de 2,3 ori, ajungând la 221,6 milioane euro în anul 2021, deși România, prin poziția sa geografică, deține un potențial de exploatare semnificativ a resurselor acvatice.

14.3.4. Suprafața siturilor marine desemnate în condițiile Natura 2000 și a zonelor umede de importanță internațională

Definiție: Siturile Natura 2000 sunt reprezentate de siturile de importanță comunitară și de ariile de protecție specială avifaunistică, acestea formând Rețeaua ecologică europeană Natura 2000 în România.

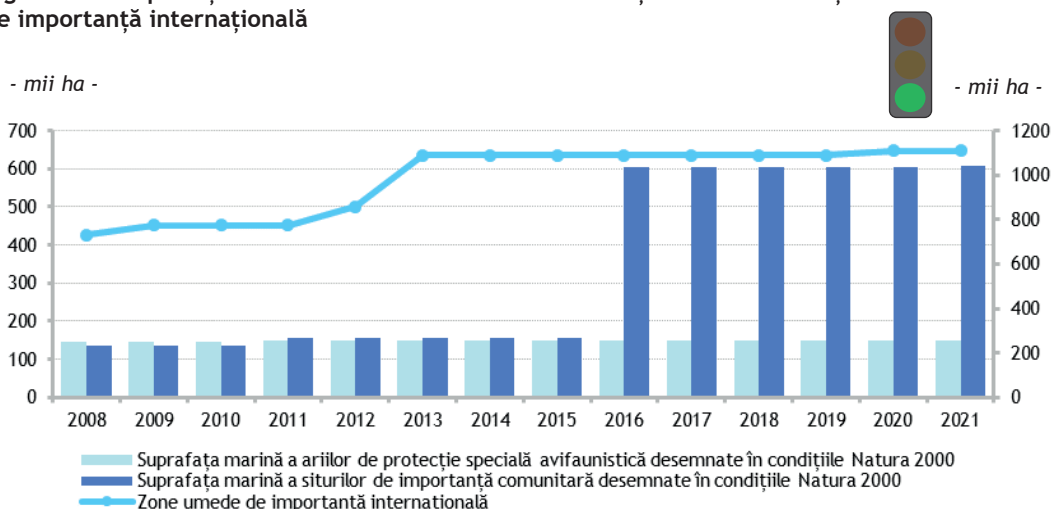
Ariile de protecție specială avifaunistică sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea, și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Siturile de importanță comunitară reprezintă acele arii care, în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei Natura 2000 și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunile biogeografice respective.

Zonele umede de importanță internațională sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției conservării siturilor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede.

Fig. 14.3.4. Suprafața siturilor marine desemnate în condițiile Natura 2000 și a zonelor umede de importanță internațională

Notă: Datele pentru zonele umede de importanță internațională sunt prezentate pe axa a II-a.
Sursa datelor: ANPM

Suprafața marină a ariilor de protecție specială avifaunistică desemnate în condițiile Natura 2000 a fost relativ constantă în perioada analizată, cu o medie de 149 de mii de hectare. Ca urmare a desemnării de noi situri marine de importanță comunitară, suprafața acestora a crescut de 4,5 ori în anul 2021, față de 2008.

Preocuparea pentru conservarea siturilor naturale se oglindește și în extinderea zonelor umede de importanță internațională, a căror suprafață s-a majorat cu 51,4% în anul 2021, față de 2008.

Siturile marine Natura 2000 și zonele umede de importanță internațională contribuie la menținerea/ restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar.

Natura 2000 este cea mai mare rețea coordonată de zone de conservare din lume și se administrează în baza principiilor dezvoltării durabile, cu scopul de a găsi soluții pentru desfășurarea activităților economice, simultan cu protejarea biodiversității.

Extinderea suprafețelor siturilor marine protejate conduce la îmbunătățirea gestionării stocurilor de pescuit și la eliminarea efectelor negative asupra stocurilor de pește, speciilor, habitatelor și ecosistemelor.

Zonele umede sunt esențiale pentru bunăstarea umană, pentru creșterea economică incluzivă, pentru atenuarea și adaptarea la schimbările climatice. Acestea oferă nenumărate beneficii și servicii, furnizează apă pentru consumul uman și pentru agricultură, furnizează hrană, oferă mijloace de trai durabile, susține biodiversitatea, protejează la secetă și inundații. De asemenea, zonele umede stochează dioxidul de carbon, contribuind la menținerea ciclului apei și a nutrienților în natură, care sunt de o importanță critică pentru biodiversitate și pentru funcționarea tuturor ecosistemelor.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

14.4. ȚINTA2030: Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil al resurselor acvatice vii

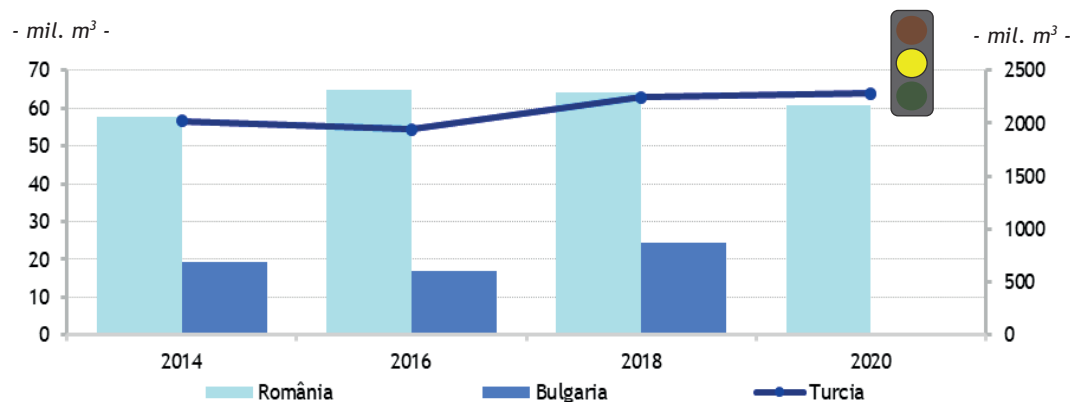
Tabelul 14.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 14.4.

Indicator adițional	Progres
Volumul de ape uzate și cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră, pe țări riverane	

14.4.1. Volumul de ape uzate și cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră, pe țări riverane

Diminuarea poluării în Marea Neagră necesită o permanentă colaborare între țările riverane și contribuie la creșterea calității vieții și a sănătății, la creșterea locurilor de muncă în industrie și turism. Scăderea emisiilor de poluanți va avea ca efect pozitiv creșterea populației de pești, ceea ce va face posibilă dezvoltarea pescuitului, precum și a activităților economice aferente.

Fig. 14.4.1. Volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră de România, Bulgaria și Turcia

Notă: Datele pentru apele uzate evacuate de Turcia sunt prezentate pe axa a II-a; Bulgaria nu are date disponibile pentru anul 2020.

Sursa datelor: INS, Eurostat

Volumul de ape uzate evacuate în Marea Neagră au fost relativ constante în perioada 2014-2020, cu o medie de 62,3 milioane m³ România și 2122,1 milioane m³ Turcia. Volumul mediu de ape uzate evacuate de Bulgaria între anii 2014-2019 a fost de 19,5 milioane m³.

Pentru România, cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră s-au diminuat, ca urmare a extinderii și eficientizării stațiilor de epurare a apelor uzate. Astfel, în anul 2020, consumul biochimic de oxigen și consumul chimic de oxigen au scăzut cu 55,6%, respectiv cu 58%, față de 2013. De asemenea, materiile în suspensie, azotul total și fosforul total s-au diminuat în anul 2020, față de 2013, cu 62,9%, respectiv, 52,9% și 50,0%.

Pentru Bulgaria și Turcia nu sunt date disponibile privind cantitățile de poluanți evacuați în Marea Neagră.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

- Suprafețele terestre ale ariilor de protecție specială avifaunistică și cele de importanță comunitară Natura 2000 s-au majorat în anul 2021, față de 2008, cu 31,1%, respectiv cu 28,2%.
- Suprafețele marine de importanță comunitară Natura 2000 au crescut de la 135,3 mii hectare în anul 2008 la 605,6 mii hectare în 2021.
- Calitatea apelor de suprafață s-a îmbunătățit, lungimile de râuri cu stare foarte bună, bună și moderată s-au majorat cu 54,8% în anul 2020, față de 2008.
- În anul 2020, volumul de masă lemnoasă pe picior era de 2.453 mii mc, mai mare cu 355,9 mii mc față de anul 2010.
- Ponderea suprafeței cu păduri raportată la total suprafață a fost de 27,05% în anul 2021.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.1. ȚINTA 2030: Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionare integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede

Tabelul 15.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.1.

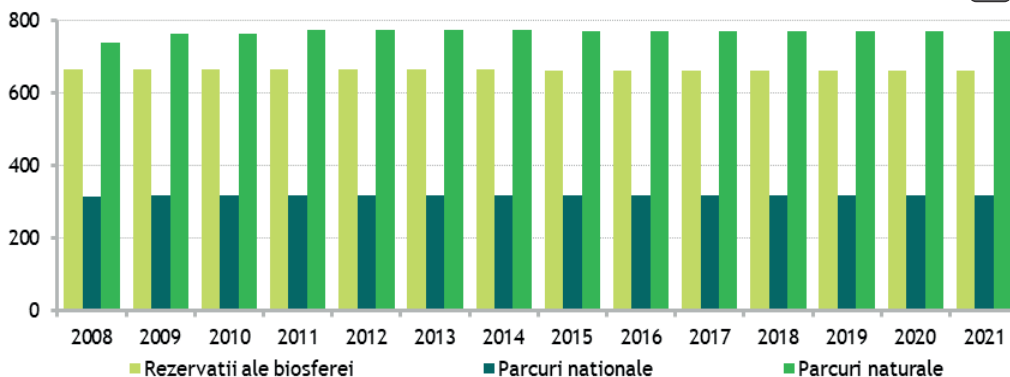
Indicator principal	Progres
Arii Naturale Protejate ale României, pe categorii (suprafețe)	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii de regenerări	
Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare al bazinelor hidrografice	
Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate	
Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000	
Ponderele valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu	

15.1.1. Arii Naturale Protejate ale României, pe categorii (suprafețe)

Definiție: Ariile naturale protejate reprezintă zone terestre, acvatice și/sau subterane cu perimetrul legal stabilit și cu un regim special de ocrotire și conservare.

Fig. 15.1.1. Rezervații ale biosferei, parcuri naționale și naturale

- mii ha -

Sursa datelor: ANPM

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

În perioada 2008-2021, anumite categorii de arii protejate și-au păstrat relativ constante suprafețele, valorile medii fiind de 663,2 mii hectare pentru rezervațiile biosferei, 317,0 mii hectare pentru parcurile naționale și 767,6 mii hectare în cazul parcurilor naturale.

În România, trei arii au fost desemnate rezervații ale biosferei: Delta Dunării, Parcul Național Retezat și Parcul Național Munții Rodnei.

Ariile protejate au un regim special de ocrotire și de conservare, creșterea acestor suprafețe fiind benefică pentru dezvoltarea infrastructurii verzi și pentru păstrarea unui mediu echilibrat, curat și sănătos. De asemenea, acestea au un efect pozitiv asupra creșterii turismului ecologic responsabil, a diversificării activităților educative, științifice, de relaxare etc.

Nevoia tot mai mare de resurse naturale și de creștere a urbanizării sunt presiuni permanente asupra ecosistemelor naturale și infrastructurii verzi și sunt dăunătoare pentru că accelerează degradarea terenurilor și diminuează biodiversitatea.

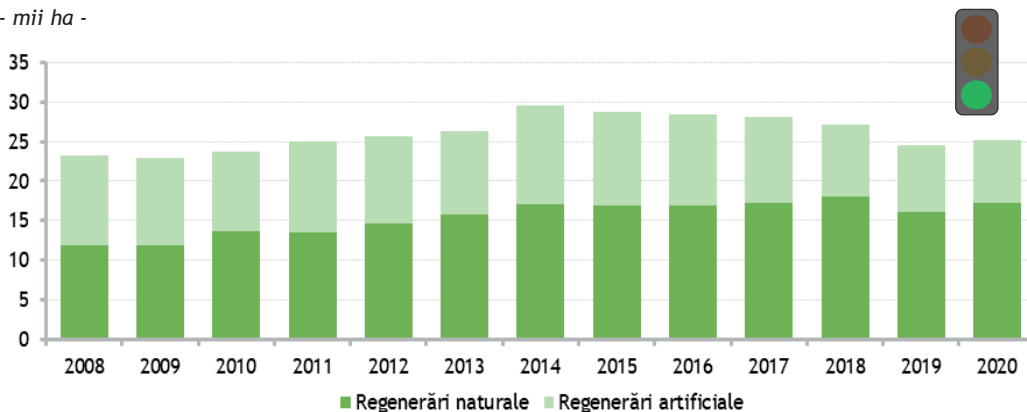
Asigurarea unui echilibru între resurse și utilizări, protecția patrimoniului natural și folosirea responsabilă a resurselor constituie componente esențiale ale dezvoltării durabile.

15.1.2. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii de regenerări

Regenerarea este una dintre activitățile prin care se urmărește asigurarea integrității și permanenței pădurilor, pentru ca acestea să-și exercite în continuare funcțiile de protecție și de producție.

Fig. 15.1.2. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii de regenerări

- mii ha -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=0,69%, regenerări naturale=3,07%, regenerări artificiale=-2,77%

Suprafețele pe care se realizează împăduriri cu specii forestiere (foioase, rășinoase) sunt terenurile din fondul forestier, terenurile degradate și alte terenuri din afara fondului forestier.

În perioada 2008-2020, împăduririle s-au făcut în special pe terenuri din fondul forestier, fiind atrase foarte puține spații din afara acestuia. Refacerea suprafețelor despădurite prin regenerare naturală și artificială va menține capacitatea de fixare a dioxidului de carbon de către păduri și de reducere a impactului provocat de gazele cu efect de seră și de încălzirea globală.

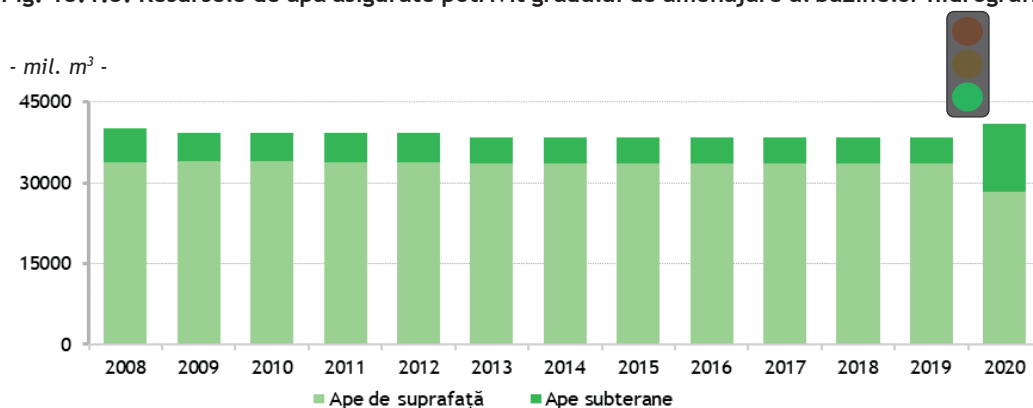
Regenerărilor naturale au crescut în anul 2020 cu 43,7% față de anul 2008. Suprafața regenerată artificială a înregistrat cea mai mare valoare în anul 2014 (12,5 mii hectare), iar cea mai mică valoare, în anul 2020 (8,0 mii hectare).

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.1.3. Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare al bazinelor hidrografice

Definiție: Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare al bazinelor hidrografice reprezintă potențialul hidrologic format din apele de suprafață și cele subterane în regim natural și amenajat, inventariate la începutul anului, din care se asigură alimentarea diverselor folosințe.

Fig. 15.1.3. Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare al bazinelor hidrografice

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Total resurse de apă asigurate=0,15%

Resursele de apă asigurate potrivit gradului de amenajare s-au menținut relativ constante în perioada 2008-2020, cu o valoare medie, în perioada 2008-2021, de 38,98 miliarde m³, din care 85,6% sunt asigurate din surse de suprafață, iar 14,4%, din surse subterane.

Indicatorul evaluează ținta din perspectiva managementului integrat al bazinelor hidrografice, care contribuie la dezvoltarea infrastructurii verzi și a zonelor umede.

Apa este cea mai importantă resursă a planetei, fiind absolut necesară vieții, activităților economice și sociale. Apa este o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată. Directiva Cadru a Apei 2000/60/EC subliniază că apa nu este un produs comercial oarecare, ci mai degrabă o moștenire care trebuie protejată, apărată și tratată ca atare.

Politicile din domeniu trebuie să asigure protecția, dezvoltarea, alocarea și utilizarea echitabile și durabile ale resurselor de apă pentru cerințele societății și ale ecosistemelor.

15.1.4. Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate

Evaluarea calității apelor de suprafață constă în monitorizarea parametrilor biologici, hidromorfologici și fizico-chimici ai poluanților prioritari sau ai altor poluanți evacuați în cantități importante.

Lungimile de râuri monitorizate au crescut cu 53,0% în perioada 2008-2020. Calitatea apelor de suprafață s-a îmbunătățit, lungimile de râuri cu stare de calitate foarte bună, bună și moderată s-au majorat cu 54,8% în anul 2020, față de 2008.

Indicatorul contribuie la evaluarea țintei din punct de vedere al stării de calitate a apelor de suprafață (râuri) din bazinele hidrografice în conformitate cu Directiva Cadru a Apei, care are ca obiectiv principal asigurarea unei stări bune a corpurilor de apă în toată Europa, influențând pozitiv dezvoltarea și prezervarea infrastructurii verzi și a zonelor umede.

Creșterea lungimilor râurilor cu stare de calitate bună și foarte bună asigură conservarea, restabilirea și utilizarea durabilă a ecosistemelor de apă dulce, determină dezvoltarea și extinderea infrastructurii verzi și contribuie la menținerea unui mediu curat pe termen lung.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.1.4. Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Lungimea totală de râuri monitorizate=3,61%

Dezvoltarea infrastructurii verzi va contribui la restabilirea legăturilor între zonele naturale existente și va îmbunătăți calitatea ecologică globală a zonei în ansamblu.

Creșterea calității apelor de suprafață oferă oportunități în folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale, precum crearea unor locuri de muncă în diverse activități de relaxare și ecoturism, o mai bună întreținere a infrastructurii și contribuie la menținerea unui nivel de sănătate ridicat al populației.

15.1.5. Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000

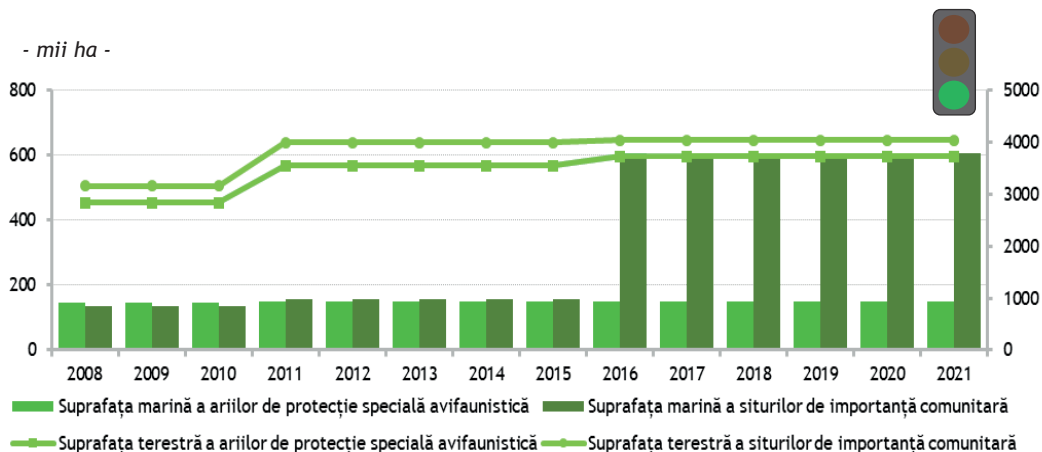
Definiție: Ariile de protecție specială avifaunistică sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare bună de conservare a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protejarea speciilor de păsări migratoare sălbatice.

Siturile de importanță comunitară reprezintă acele arii care, în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau readucerea la o stare bună de conservare a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei Natura 2000 și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunile biogeografice respective.

Siturile de importanță comunitară și ariile de protecție specială avifaunistică fac parte din Rețeaua ecologică europeană Natura 2000 în România.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.1.5. Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000

Notă: Datele pentru suprafețele terestre ale ariilor de protecție avifaunistică și ale siturilor de importanță comunitară sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: ANPM

Suprafața marină a ariilor de protecție specială avifaunistică a fost relativ constantă în perioada 2008-2020, cu o medie de 148,6 mii hectare. Ca urmare a desemnării de noi situri marine de importanță comunitară, suprafața acestora a crescut de la 135 mii hectare în anul 2008 la 606 mii hectare în 2021.

Preocuparea pentru dezvoltarea și conservarea siturilor Natura 2000 se oglindește și în extinderea suprafețelor terestre ale ariilor de protecție specială avifaunistică și de importanță comunitară, ale căror suprafețe s-au majorat în anul 2021, față de 2008, cu 31,1%, respectiv cu 28,2%.

Siturile marine și terestre Natura 2000 contribuie la dezvoltarea infrastructurii verzi, la menținerea/restabilirea unei stări bune de conservare a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar și au un aport semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunile biogeografice respective.

Natura 2000 este cea mai mare rețea coordonată de zone de conservare din lume și se administrează în baza principiilor unei dezvoltări durabile, cu scopul de a găsi soluții pentru desfășurarea activităților economice simultan cu protejarea biodiversității în Europa.

Nevoia tot mai mare de resurse naturale și creșterea urbanizării sunt presiuni permanente asupra ecosistemelor naturale și a infrastructurii verzi. Acești factori sunt dăunători pentru ecosisteme, accelerează degradarea terenurilor și diminuează biodiversitatea.

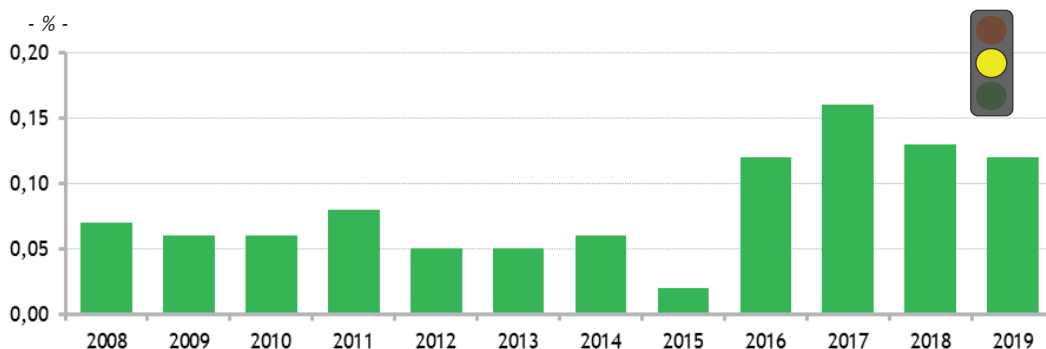
Extinderea ecosistemelor naturale și a infrastructurii verzi oferă beneficii suplimentare societății, cum ar fi creșterea calității aerului și a apei, acces la resurse naturale, recreere, protecție crescută împotriva dezastrelor naturale și a schimbărilor climatice.

15.1.6. Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu

Producția de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului se referă la bunuri și servicii produse pentru activități care vizează protecția și reabilitarea speciilor de faună și floră, a ecosistemelor și a habitatelor, precum și protecția și reabilitarea peisajelor naturale.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.1.6. Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RO=5,02%

Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu, în perioada 2008-2019, a avut o evoluție oscilantă, cu cea mai mare valoare înregistrată în anul 2017 (0,16%), și cea mai mică în 2015 (0,02%). În perioada analizată, indicatorul a înregistrat o creștere, de la 0,07% în anul 2008 la 0,12% în anul 2019.

Rata medie anuală de creștere a ponderii valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu, în perioada 2008-2019, a fost de 5,02%. În condițiile menținerii acestei rate medii anuale de creștere, în anul 2030 indicatorul ar putea ajunge la o valoare de 0,21%.

Creșterea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului are un impact pozitiv asupra mediului, prin activități de protejare și de refacere a faunei și florei sălbatice, de restaurare a habitatelor lor și a ecosistemelor din care fac parte.

Biodiversitatea este fundamentală pentru planetă și oameni, asigură aer curat, apă proaspătă, sol de bună calitate și polenizarea plantelor de cultură și, de asemenea, contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la reducerea impactului dezastrelor naturale.

15.2. ȚINTA 2030: Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial

Tabelul 15.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.2.

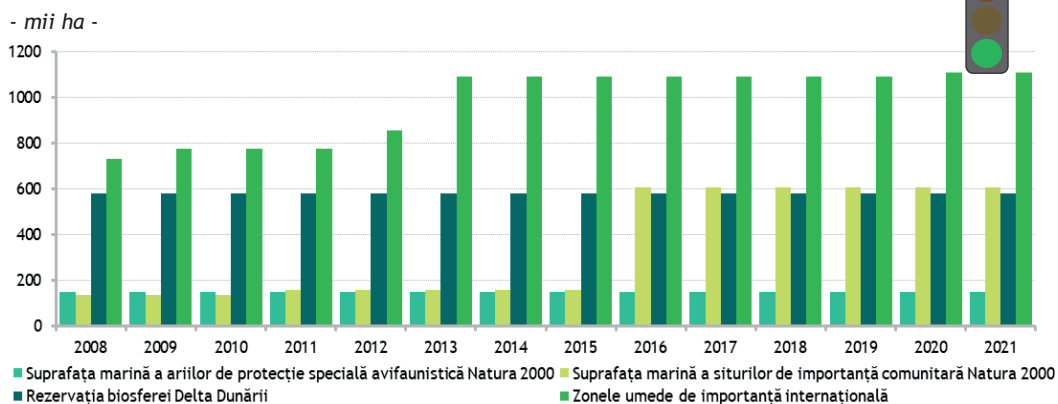
Indicator principal	Progres
Arii Naturale Protejate ale României, pe categorii (suprafețe)	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000	
Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate	

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.2.1. Arii Naturale Protejate ale României, pe categorii (suprafețe)

Ariile protejate au un regim special de ocrotire și de conservare, creșterea acestor suprafețe având un impact benefic în prezervarea unui mediu echilibrat, curat și sănătos. Desemnarea unor noi arii protejate, precum și conservarea celor existente necesită abordări integrate și implementarea unor planuri de dezvoltare și a unor programe de cercetare.

Fig. 15.2.1. Zone umede de importanță internațională, suprafața marină a siturilor din rețeaua Natura 2000 și Rezervația Biosferei Delta Dunării

Sursa datelor: ANPM

Suprafața zonelor umede de importanță internațională a crescut cu 51,4% în anul 2021, față de 2008. Aflate la granița a două sisteme fizice și ecologice diferite, acvatic și terestru, zonele umede sunt, din punct de vedere al biodiversității, printre cele mai productive ecosisteme din lume. Sub aspectul beneficiilor aduse comunităților umane, zonele umede se dovedesc de o importanță deosebită: constituie valoroase resurse de apă și au un rol esențial în circuitul apei în natură. Funcționează ca veritabile filtre naturale pentru depoluarea apei, îmbunătățesc calitatea aerului la nivel local, pot constitui resurse valoroase de biomasă vegetală, pește, cherestea, lemn pentru foc, reprezintă o adevărată “centură de siguranță” pentru reducerea inundațiilor și prevenirea dezastrelor în zonele locuite.

Suprafața marină a siturilor de importanță comunitară Natura 2000 a crescut de 4,5 ori în anul 2021, față de anul 2008, ca urmare a includerii de noi situri în rețeaua ecologică europeană Natura 2000 prin Ordinul 46/12.01.2016, emis de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor. Creșterea acestor suprafețe contribuie la menținerea habitatelor naturale și a diversității biologice în regiunile biogeografice respective.

Ariile de protecție specială avifaunistică au ca scop conservarea și protejarea habitatelor specifice pentru protecția speciilor de păsări sălbatice. Între anii 2008 și 2021, suprafața marină a ariilor de protecție avifaunistică a înregistrat o valoare medie de 148,6 mii hectare. În aceeași perioadă, rezervația biosferei Delta Dunării și-a păstrat constantă suprafața (580,0 mii hectare).

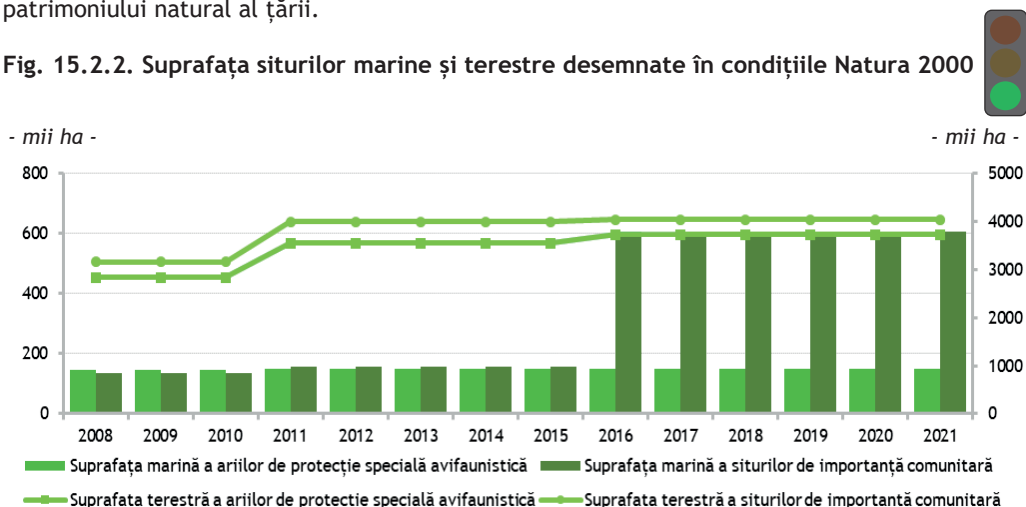
OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.2.2. Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000

Suprafața siturilor Natura 2000 pune în evidență conservarea și protejarea zonelor umede, menținerea/readucerea la o stare bună de conservare a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar și are un aport semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunile biogeografice respective.

Dinamica acestora este dependentă de factorii naturali, de schimbările climatice, de presiunile antropice, gestionarea corespunzătoare fiind absolut necesară pentru păstrarea și dezvoltarea patrimoniului natural al țării.

Fig. 15.2.2. Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000

Notă: Datele pentru suprafețele terestre ale ariilor de protecție specială avifaunistică și ale siturilor de importanță comunitară sunt prezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: ANPM

Suprafețele terestre ale ariilor de protecție specială avifaunistică și de importanță comunitară au crescut în anul 2021, față de anul 2008, cu 31,1%, respectiv cu 28,2%.

Prin desemnarea de noi situri marine de importanță comunitară, suprafața acestora a crescut de 4,5 ori în anul 2021, față de anul 2008.

Rețeaua Natura 2000 este cea mai mare rețea coordonată de zone de conservare din lume și se administrează în baza principiilor unei dezvoltări durabile, cu scopul de a găsi soluții pentru a permite desfășurarea activităților economice simultan cu protejarea biodiversității în Europa.

Schimbările de destinație ale suprafețelor, chiar și pentru extinderea surselor de energie, trebuie să fie cântărite cu mare atenție și să fie categoric în beneficiul păstrării structurii naturale a biodiversității, conform Natura 2000.

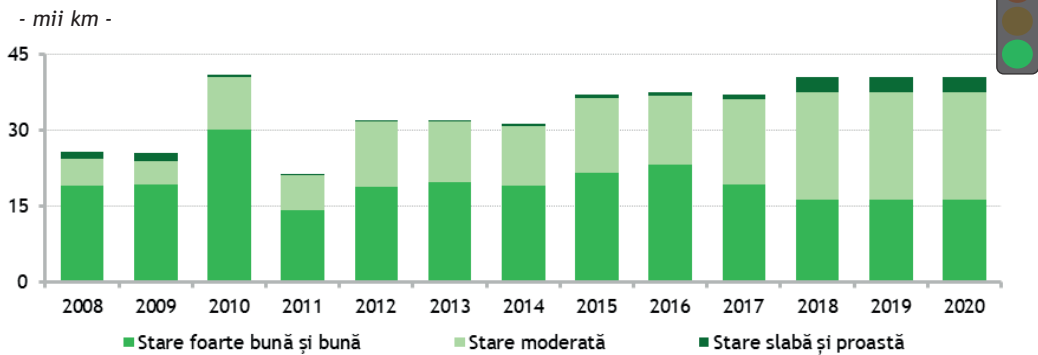
Conservarea și protejarea acestor zone va avea beneficii prin combaterea efectelor negative ale schimbărilor climatice, păstrarea lanțului trofic, dezvoltarea turismului ecologic.

15.2.3. Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate

Indicatorul evaluează ținta din punct de vedere al stării de calitate a apelor de suprafață (râuri) în conformitate cu Directiva Cadru a Apei, care are ca obiectiv principal asigurarea unei stări bune a corpurilor de apă în toată Europa, contribuind astfel la conservarea și protejarea zonelor umede.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.2.3. Calitatea apelor de suprafață (râuri), pe stări de calitate, pentru lungimile de râu monitorizate

Sursa datelor: ANAR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Lungimea totală de râuri monitorizate=3,61%

În anul 2020, lungimea totală de râuri monitorizate a fost de 4,6 mii km, în creștere față de 2008 (26,5 mii km) cu 53,0%.

Calitatea apelor de suprafață s-a îmbunătățit, lungimile de râuri cu stare de calitate foarte bună, bună și moderată s-au majorat cu 54,8% în anul 2020, față de 2008.

Zonele umede se găsesc pretutindeni în apropierea râurilor și luncilor inundabile temporar sau permanent. Acestea sunt recunoscute ca surse importante de apă potabilă, hrană și casă pentru peste 100.000 de specii de plante și animale la nivel mondial. În ciuda faptului că acoperă doar 3% din suprafața Pământului, zonele umede stochează 30% din totalul de dioxid de carbon, dublu față de păduri. De asemenea, acestea joacă un rol important în fața inundațiilor, acționând ca un burete ce absoarbe surplusul de apă rezultat în urma ploilor torențiale sau a topirii zăpezii primăvara. Zonele umede sunt afectate de lucrările de desecare și de construcție de infrastructură, de amenajările de diguri și baraje și de poluare.

Prin urmare, de calitatea apelor de suprafață depind direct conservarea și protejarea zonelor umede, care sunt esențiale pentru menținerea ecosistemelor, a habitatelor naturale, a biodiversității, a bunăstării și a dezvoltării economice durabile, având un rol deosebit în atenuarea efectelor și în adaptarea la schimbările climatice.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.3. ȚINTA 2030: Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă

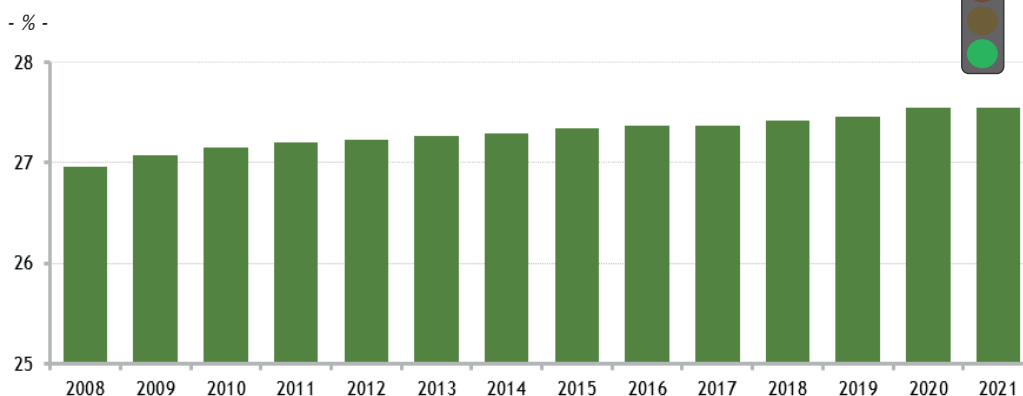
Tabelul 15.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.3.

Indicatori adiționali	Progres
Suprafața pădurii ca procent în suprafața totală a țării	
Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu	
Suprafața pădurilor virgine și cvasivirgine	
Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000	

15.3.1 Suprafața pădurii ca procent în suprafața totală a țării

Definiție: Suprafața pădurii reprezintă totalitatea suprafețelor de teren acoperite cu vegetație forestieră, constând din arbori și arbuști reproduși natural sau artificial, care își creează un mediu specific de dezvoltarea biologică și care constituie componenta direct productivă a fondului forestier, având o suprafață individuală de cel puțin 0,25 hectare; arborii trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m la maturitate în condiții normale de vegetație.

Fig. 15.3.1. Suprafața pădurii ca procent în suprafața totală a țării

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=0,17%

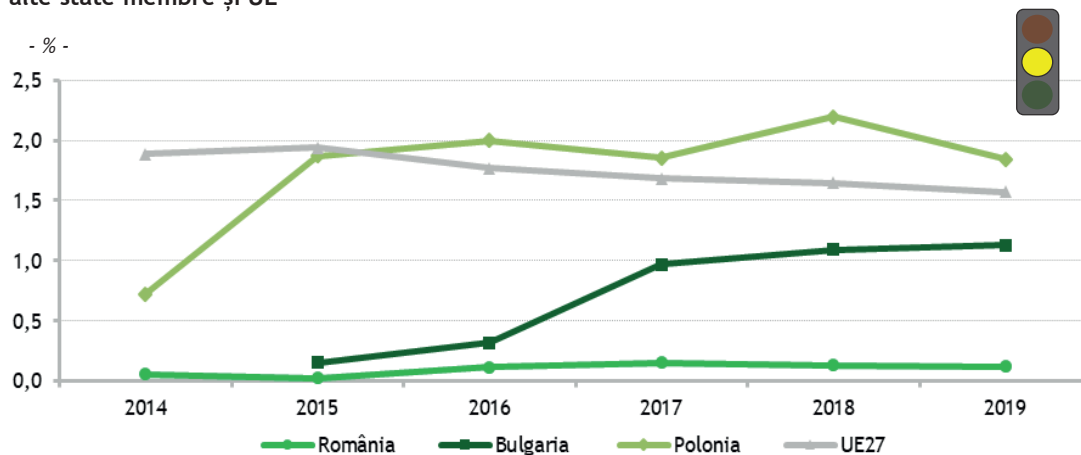
OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Pădurea schimbă aspectul unui teritoriu, modifică factorii climatici locali, influențează calitativ și cantitativ componența biologică a unui teritoriu, intervine în ciclurile naturale cum ar fi circuitele energiei, apei și aerului. Creșterea suprafeței ocupate de păduri și de vegetație forestieră poate conduce la menținerea și ameliorarea biodiversității. De asemenea, pădurile sunt o resursă importantă pentru ocuparea forței de muncă și dezvoltarea economică, în special în zonele rurale. Ponderea suprafeței pădurii în suprafața totală a României a crescut de la 26,46% în anul 2008 la 27,05% în anul 2021. În anul 2021, comparativ cu anul 2020, suprafața pădurilor a crescut cu o mie de hectare (+0,02%).

15.3.2. Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu

Biodiversitatea este esențială pentru oameni și mediul înconjurător, contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la prevenirea răspândirii bolilor infecțioase.

Fig. 15.3.2. Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2019: RO=14,87%, UE27=-3,38%

Ponderea valorii producției de bunuri și servicii de mediu pentru protecția biodiversității și a peisajului în totalul producției de bunuri și servicii de mediu din România a crescut de la 0,06% în anul 2014 la 0,12% în anul 2019. La nivelul UE, în perioada analizată, valoarea indicatorului a scăzut de la 1,9% la 1,6%.

Valoarea înregistrată în România a fost sub nivelul UE cu 1,8 p.p. în anul 2014 și cu 1,4 p.p. în anul 2019. Comparativ cu țările vecine, această pondere a fost mai mică în anul 2019 decât în Bulgaria și Polonia, cu 1,0 p.p., respectiv cu 1,7 p.p.

Rata medie anuală de creștere înregistrată în România, în perioada 2014-2019, a fost de 14,87%. În condițiile în care aceasta se va menține, se estimează că nivelul UE din anul 2019 (1,6%) ar putea fi atins de România în anul 2038.

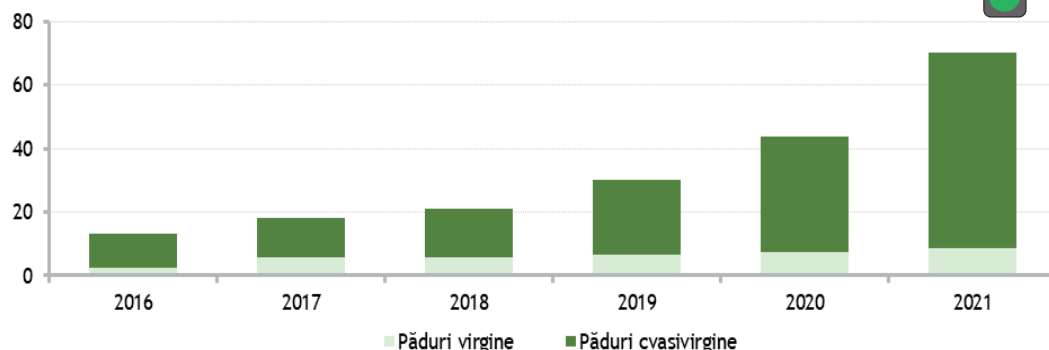
OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.3.3. Suprafața pădurilor virgine și cvasivirgine

Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine a apărut în anul 2016 și este instrumentul prin care aceste areale, identificate în teren, au fost puse sub protecție strictă. Prin acest catalog se creează un cadru formal și eficient prin care factorii interesați pot să se implice în mod activ și constructiv pentru a contribui la salvarea pădurilor virgine și cvasivirgine. Carpații românești sunt acoperiți de vaste păduri virgine, în acestea trăind aproximativ 13 mii de specii, inclusiv cea mai mare populație de urși din Europa, specii rare și endemice și carnivore mari, precum lupul și râsul.

Fig. 15.3.3. Suprafața pădurilor virgine și cvasivirgine

- mii ha -

Sursa datelor: MMAP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2021: total=39,79%, păduri virgine=27,27%, păduri cvasivirgine=42,25%

Pe întreaga perioadă analizată, tendința suprafeței pădurilor virgine și cvasivirgine este crescătoare.

În ceea ce privește pădurile virgine, în anul 2021, față de anul de început al seriei, se observă o dublare a suprafeței, iar, comparativ cu anul anterior, se înregistrează o creștere cu 15,9%.

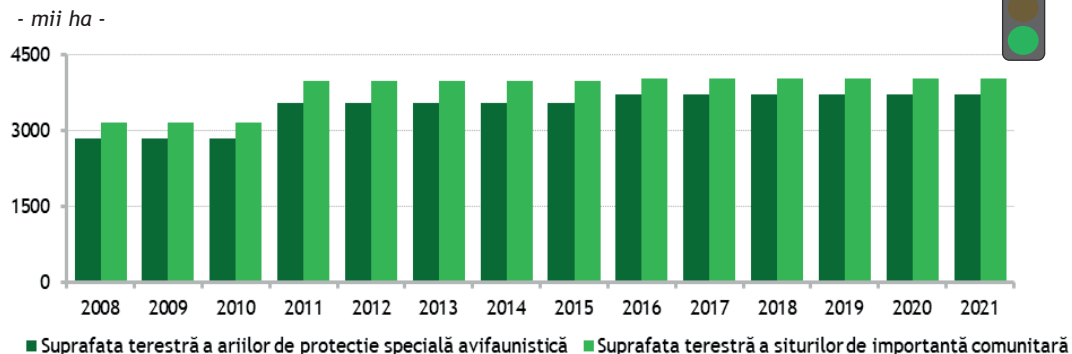
Pădurile cvasivirgine au înregistrat în anul 2021 o creștere de aproape cinci ori față de anul de început al seriei, iar, față de anul 2020, o creștere cu 68,8%.

15.3.4. Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000

Suprafața siturilor marine și terestre desemnate în condițiile Natura 2000 contribuie la menținerea și conservarea ecosistemelor montane și a biodiversității. Protejarea siturilor are o importanță majoră în contextul presiunii antropice crescânde și a schimbărilor climatice, care se manifestă în ritm accelerat, cu efecte locale și globale semnificative. Gestionarea durabilă și finanțarea corespunzătoare a acestora vor contribui la dezvoltarea ecosistemelor montane, a diversității și la creșterea beneficiilor esențiale pentru dezvoltarea durabilă.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.3.4. Suprafața siturilor terestre desemnate în condițiile Natura 2000

Sursa datelor: ANPM

Suprafețele terestre ale ariilor de protecție specială avifaunistică și de importanță comunitară s-au majorat în anul 2020, față de 2008, cu 31,1%, respectiv cu 28,2%.

Dezvoltarea durabilă este susținută semnificativ de protejarea ecosistemelor montane. Monitorizarea suprafețelor specifice Natura 2000 asigură controlul conservării, extinderii, limitării sau interzicerii influențelor antropice cu efecte negative, astfel încât biodiversitatea specifică să aibă stabilitate.

Nevoia tot mai mare de resurse naturale, tendința de extindere a suprafețelor construite și a infrastructurii rutiere sunt presiuni permanente asupra ecosistemelor montane și a biodiversității acestora.

Dezvoltarea ecosistemelor montane are efecte economice pozitive și oferă beneficii suplimentare societății, cum ar fi: creșterea calității aerului și a apei, resurse naturale, recreere, protecție crescută împotriva dezastrelor naturale și a schimbărilor climatice.

15.4. ȚINTA 2030: Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural

Tabelul 15.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.4.

Indicator principal	Progres
Valoarea fondurilor alocate în domeniul silvic	

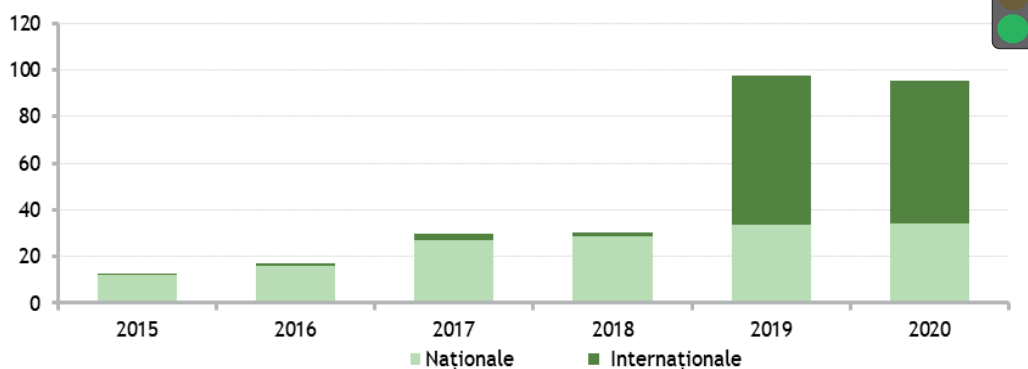
15.4.1 Valoarea fondurilor alocate în domeniul silvic

Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică din domeniul silviculturii se realizează prin Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea" și prin alte persoane juridice de drept public și privat care au ca obiect de activitate cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică din domeniu.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.4.1. Valoarea fondurilor alocate în domeniul silvic

- mil. lei -

Sursa datelor: MCID

Rata medie anuală de creștere, perioada 2015-2020: naționale=23,60%, internaționale=143,98%

Veniturile realizate prin contracte de cercetare științifică și de dezvoltare tehnologică din domeniul silviculturii finanțate din fonduri publice, din surse naționale, au crescut în anul 2020 cu 1,8% față de anul anterior și s-au triplat față de anul de început al seriei. În aceeași perioadă, veniturile realizate prin contracte de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică din domeniul silviculturii finanțate din fonduri publice, din surse internaționale, au înregistrat în anul 2020, comparativ cu anul anterior, o scădere de 4,9% și au crescut de 9 ori față de anul 2015.

În România, dezvoltarea sectorului forestier constituie o prioritate de interes strategic, iar contribuția pădurii și a silviculturii la dezvoltarea economică a țării prezintă o importanță deosebită. Veniturile din fonduri naționale au crescut cu o rată medie anuală de 23,60%, iar cele din fonduri internaționale cu o rată medie anuală de 143,98%.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.5. ȚINTA 2030: Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, introducerea unui sistem informatic integrat pentru monitorizarea exploatării și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, reglementarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice

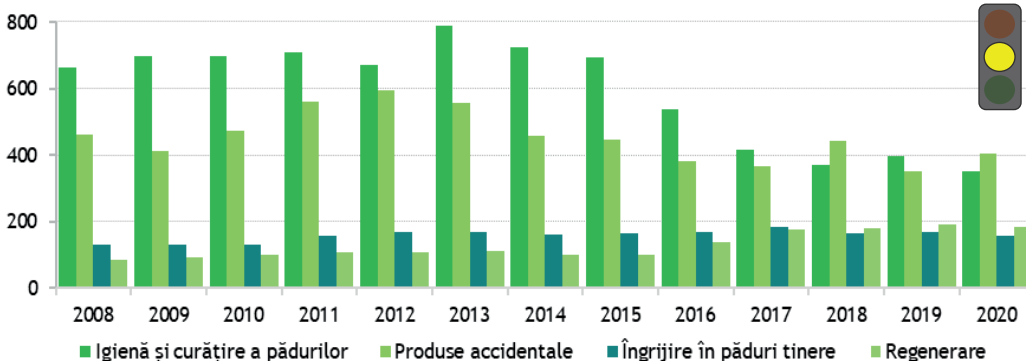
Tabelul 15.5. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.5.

Indicator principal	Progres
Suprafața terenurilor din fondul forestier parcursă cu tăieri (pe tipuri de tăieri)	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii de regenerări	
Valoarea exportului și importului de lemn, cărbune de lemn și articole din lemn, pe zone intra-UE și extra-UE	
Volumul de masă lemnoasă pe picior	

15.5.1. Suprafața terenurilor din fondul forestier parcursă cu tăieri (pe tipuri de tăieri)

Definiție: Suprafața terenurilor parcursă cu tăieri reprezintă suprafața pe care se desfășoară acțiuni de recoltare a arborilor din pădure în vederea valorificării și pentru asigurarea condițiilor favorabile de dezvoltare a arborilor.

Fig. 15.5.1. Suprafața terenurilor din fondul forestier parcursă cu tăieri (pe tipuri de tăieri)
- mii ha -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Igienă și curățire a pădurilor=-5,14%, Produse accidentale=-1,08%, Îngrijire în păduri tinere=1,58%, Regenerare=6,64%

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Tăierile de regenerare reprezintă tăierile de masă lemnoasă efectuate în cadrul tratamentelor silvice pentru trecerea pădurii de la o generație la alta prin care se urmărește asigurarea regenerării acestora pe cale naturală și realizarea unor structuri optime funcționale. Comparativ cu anul 2008, suprafețele parcurse cu tăieri pentru regenerarea pădurii au crescut în 2020 cu 116,2%. Suprafețele parcurse cu tăieri de îngrijire a pădurilor tinere au crescut în anul 2020 cu 20,6%, față de 2008.

Scăderi ale suprafețelor parcurse cu tăieri, în anul 2020, față de 2008, s-au înregistrat la tăierile pentru igienă și curățirea pădurilor (-46,9%) și la tăierea produselor accidentale (-12,2%).

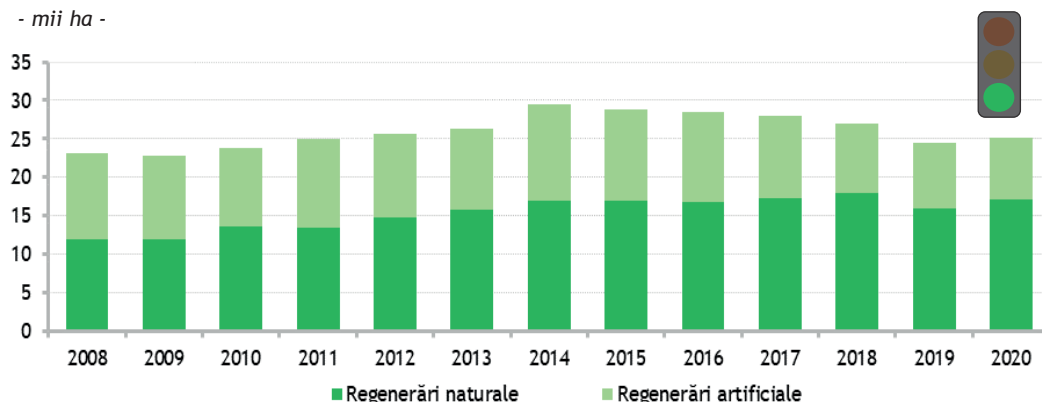
Urmărirea evoluției indicatorului contribuie la fundamentarea măsurilor pentru gestionarea durabilă și pentru dezvoltarea fondului forestier național.

15.5.2. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii de regenerări

Este deosebit de important să se protejeze pădurile care nu sunt afectate de perturbări antropice, deoarece acestea își vor menține funcțiile ecologice, stabilitatea și stocurile de dioxid de carbon. Buna gestionare a pădurilor este o parte esențială a procesului de dezvoltare durabilă.

Fig. 15.5.2. Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări, pe categorii de regenerări

- mii ha -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: total=0,69%, regenerări naturale=3,07%, regenerări artificiale=-2,77%

Suprafața totală regenerată natural și artificial a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată, cu un minim de 22,8 mii hectare în anul 2009, un maxim de 29,5 mii hectare în anul 2014 și o suprafață medie de 26,0 mii hectare. Suprafața regenerată natural a oscilat de asemenea în perioada analizată, cu un minim de 11,8 mii hectare în anul 2009, un maxim de 17,9 mii hectare în anul 2018 și o valoare medie de 15,4 mii hectare.

În anul 2020, au fost regenerat natural 17,1 mii hectare, în creștere cu 43,7% față de anul de început al seriei, când s-au înregistrat 11,9 mii hectare, și cu 7,2% față de anul 2019.

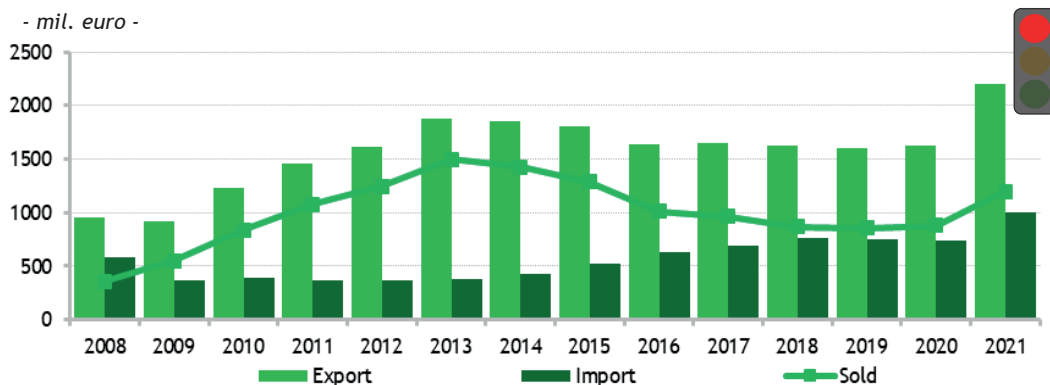
Suprafața regenerată artificial a atins un maxim în anul 2014 (12,5 mii hectare), ajungând la un nivel minim de 8,0 mii hectare în anul 2020.

15.5.3. Valoarea exportului și importului de lemn, cărbune de lemn și articole din lemn, pe zone intra-UE și extra-UE

Pentru a asigura conservarea și utilizarea durabilă a pădurilor țării trebuie să avem în orice moment o imagine clară a volumului comerțului exterior al României (în special exporturi) de lemn de foc, lemn brut și de articole din lemn.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.5.3.a. Valoarea exportului și importului de lemn, cărbune de lemn și articole din lemn

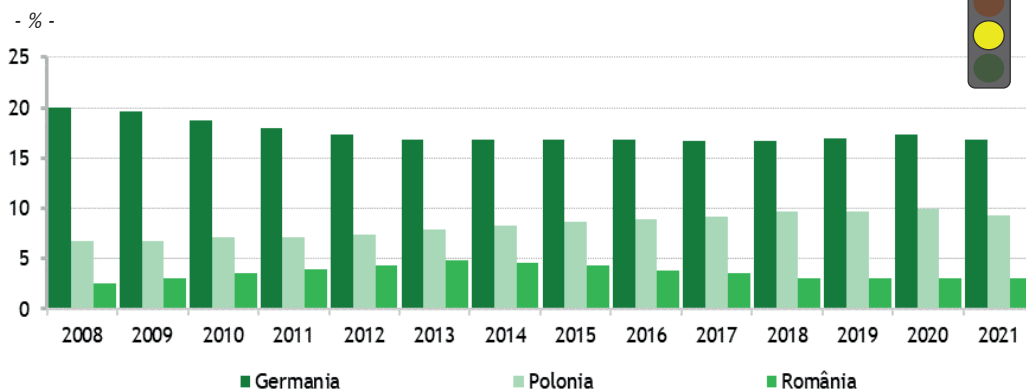
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Export=6,68%, Import=4,17%, Sold=9,68%

În anul 2021, au fost exportate produse din grupa "Lemn, cărbune de lemn și articole din lemn" în valoare de 2,2 miliarde de euro, de 2,3 ori mai mult decât în anul 2008. Circa 30% din aceste exporturi au fost reprezentate de categoria "Lemn tăiat sau despicat longitudinal, tranșat sau derulat, chiar geluit, șlefuit sau lipit prin îmbinare cap la cap, cu o grosime > 6 mm", ca materie primă pentru industria mobilei din alte state. Tot în anul 2021, cca. 24% din exporturile acestei grupe au fost reprezentate de "Plăci aglomerate, panouri numite "oriented strand board" (OSB) și panouri similare (de exemplu, panourile numite "waferboard") din lemn sau din alte materiale lemnoase, chiar aglomerate cu rășini sau cu alți lianți organici". Și aceste produse au un grad de prelucrare redus și reprezintă materie primă pentru industria mobilei din alte țări. Lemnul de foc reprezintă 3,2% din exportul acestei grupe (circa 70 milioane de euro în 2021).

Prin exportul de produse finite sau cu grad ridicat de prelucrare în devaloarea exportului de produse brute (neprelucrate), în acest domeniu se asigură dezvoltarea industriei de profil, dezvoltarea regională, crearea de locuri de muncă și creșterea sustenabilă a economiei naționale.

Fig. 15.5.3.b. Ponderea exportului de lemn, cărbune de lemn și articole din lemn în exportul UE pentru România și alte state membre

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Germania=-1,33%, Polonia=2,44%, România=1,67%

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Ponderea exportului de lemn al României în exportul total al UE era de 3,1% în anul 2021, peste ponderea înregistrată de țări ca Ungaria (1,3%) sau Bulgaria (0,6%) și cu o creștere semnificativă, de 2,3 ori, în ultimii ani, peste media de creștere a UE (de 1,7 ori). Ponderi semnificative în exportul UE de lemn, în anul 2021, sunt deținute de Germania (16,8%), Austria (9,7%), Polonia (9,3%) și Suedia (8,6%). România se afla pe locul 13 în UE în anul 2021 la exportul de lemn, cu o valoare ce depășea 2 miliarde de euro.

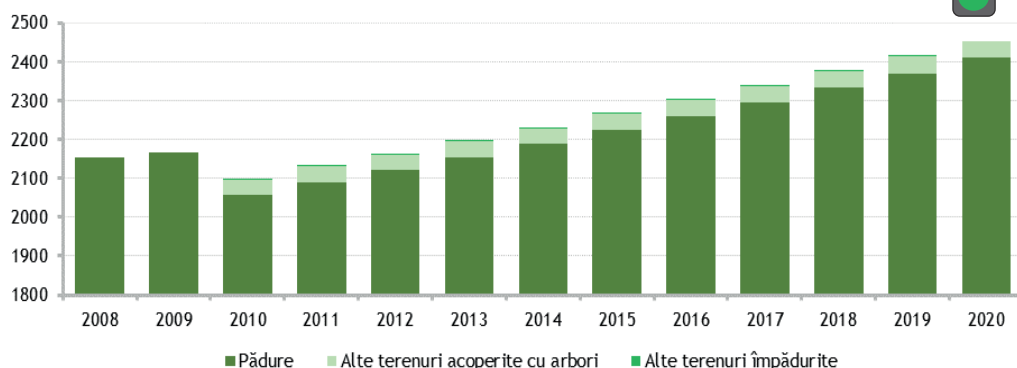
Utilizarea intensă a resurselor de lemn de pe teritoriul național conduce la dezechilibre naturale, sociale și economice, impunându-se măsuri stricte în ceea ce privește exploatarea acestei resurse. În plus, activitatea de comerț exterior are impact negativ asupra mediului prin prisma transporturilor care produc emisii poluante și a exploatării excesive a lemnului pentru export.

15.5.4. Volumul de masă lemnoasă pe picior

Definiție: Volum de masă lemnoasă pe picior reprezintă volumul de arbori în picioare, vii sau morți, aflat pe întreg teritoriul țării. Lemnul pe picior este măsurat deasupra butucului, peste scoarță până la vârf (0 cm). Include toți copacii cu diametrul de peste 0 cm d.b.h. (diametru la înălțimea pieptului). Include: vârfuri de tulpini, ramuri mari; copaci morți situați pe pământ care pot fi utilizați în continuare pentru fibră sau combustibil. Volumul de masă lemnoasă este format din lemnul din păduri, de cel de pe alte suprafețe cu vegetație forestieră și de copaci răzleți de pe terenuri, altele decât primele categorii.

Fig. 15.5.4. Volumul de masă lemnoasă pe picior

- mii mc -

Notă: Pentru anii 2008 și 2009, datele referitoare la alte terenuri împădurite și alte terenuri cu vegetație forestieră nu sunt disponibile

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: pădure=1,59%, alte terenuri împădurite=2,66%, alte terenuri acoperite cu arbori=-0,89%

Pădurea furnizează lemnul, cea mai importantă materie primă regenerabilă care se utilizează în majoritatea activităților economice. De asemenea, sectorul pădure-produse din lemn este singura activitate economică cu bilanț pozitiv în combaterea schimbărilor climatice, prin fixarea dioxidului de carbon.

În perioada analizată, cea mai mică valoare a volumului de masă lemnoasă pe picior a fost atinsă în anul 2010 (2.097 mii mc), iar cea mai mare în anul 2020 (2.453 mii mc). Din punct de vedere al structurii volumului de masă lemnoasă pe picior, acesta este dominant pe întreaga perioadă analizată de pădure, cu o medie de 98%.

Rata medie anuală de creștere a volumului de masă lemnoasă din pădure, în perioada 2010-2020, este de 1,59%, de 2,66% din alte terenuri împădurite și de 0,89% din alte terenuri acoperite cu arbori, ceea ce indică o tendință favorabilă spre atingerea ODD.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.6. ȚINTA 2030: Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului

Tabelul 15.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.6.

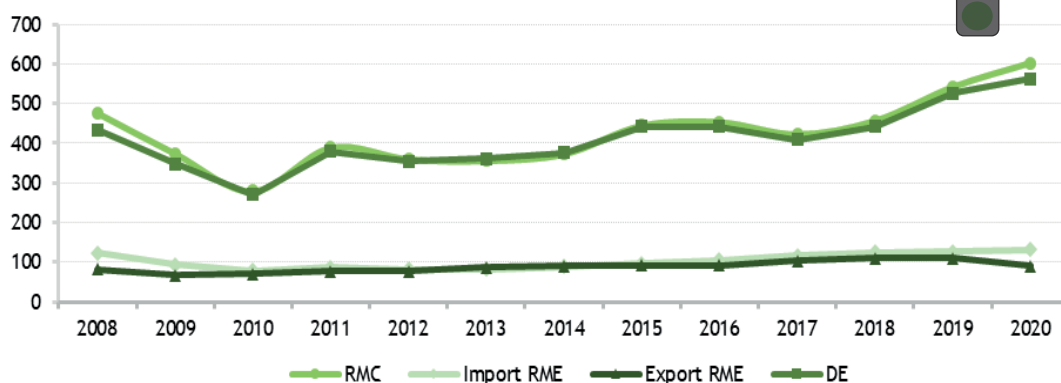
Indicator principal	Progres
Amprenta materială	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața terenurilor din fondul forestier parcursă cu tăieri (pe tipuri de tăieri)	
Rata de reciclare a deșeurilor din lemn	

15.6.1. Amprenta materială

Definiție: RMC cuprinde cantitatea de materiale (extracția internă - DE și importurile) necesară pentru producerea produselor finale utilizate de gospodării, de administrația publică sau de instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor sau utilizate pentru formarea brută de capital.

Fig. 15.6.1. Amprenta materială, pe componente

- mil. tone -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2019: RMC=1,97%, import RME=0,49%, export RME=0,87%, DE=2,17%

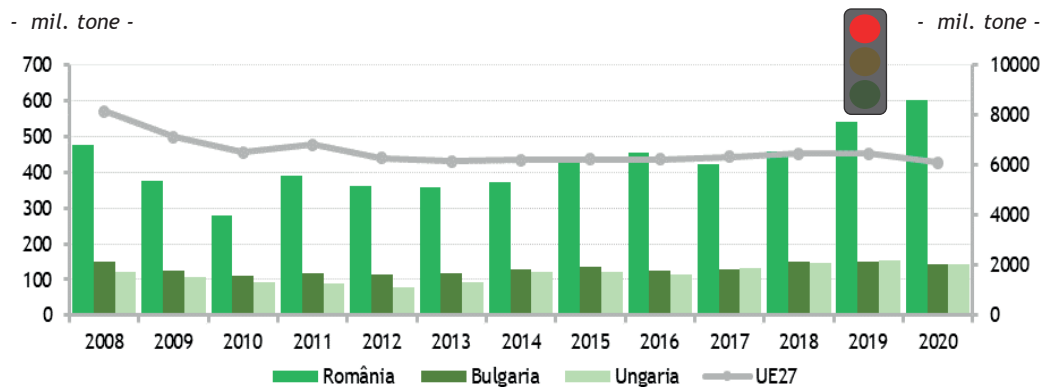
Amprenta materială arată cantitatea de materii prime necesare de-a lungul lanțurilor de aprovizionare ale bunurilor și serviciilor finale consumate într-o țară. Indicatorul analizează echivalentul în materii prime (RME) al fluxurilor comerciale. RME este cantitatea estimată de materii prime extrase, oriunde în lume, necesare pentru a produce bunurile comercializate. Dezvoltarea durabilă depinde de decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Indicatorul de amprentă materială ține cont de presiunea de mediu legată de cererea finală a unei țări și măsoară utilizarea materialelor în rețelele globale ale lanțului de aprovizionare care leagă producția și consumul.

În aproape toată perioada analizată, importurile în RME au depășit exporturile în RME. Comparativ cu primul an al perioadei analizate, importurile în RME au înregistrat scăderi până în anul 2016, urmând ca, în perioada 2017-2019, să crească ușor. Exporturile în RME au înregistrat scăderi până în anul 2012, urmând ca, în perioada 2013-2019, să înregistreze fluctuații ușoare de scăderi și creșteri.

Fig. 15.6.1.b. Amprenta materială în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: INS, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=1,97%, UE27=-2,37%

Amprenta materială nu înregistrează mișcarea fizică reală a materialelor în interiorul și între țări, ci exprimă legătura dintre începutul unui lanț de producție (unde materiile prime sunt extrase din mediul natural) și sfârșitul acestuia (unde un produs sau serviciu se consumă).

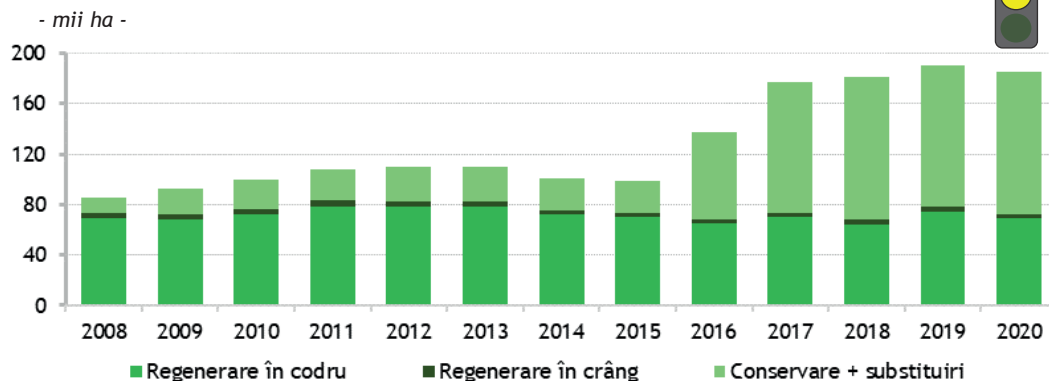
Comparativ cu anul 2019, amprenta materială în România a crescut în anul 2020 cu 11,6%, în timp ce în celelalte state analizate a scăzut, cu 5,3%, în cazul Bulgariei, și cu 7,0%, în cazul Ungariei. Cea mai mare valoare a amprentei materiale a fost înregistrată în România în anul 2020 (602,20 milioane tone).

15.6.2. Suprafața terenurilor din fondul forestier parcursă cu tăieri (pe tipuri de tăieri)

Definiție: Suprafața terenurilor parcursă cu tăieri reprezintă suprafața pe care se desfășoară acțiuni de recoltare a arborilor din pădure în vederea valorificării și pentru asigurarea condițiilor favorabile de dezvoltare a arborilor.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.6.2. Suprafața terenurilor din fondul forestier parcursă cu tăieri

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Regenerare total=6,63%, Regenerare în codru=-0,08%, Regenerare în cârâng=-0,68%, Conservare + substituiți=20,07%

În funcție de regimul de gospodărire adoptat, tăierile de regenerare pot fi în codru sau în cârâng. Suprafața parcursă cu tăieri pentru regenerare în codru a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată, cu un maxim în anul 2014 (78,6 mii hectare) și un minim în 2018 (64,5 mii hectare). Deși suprafața parcursă cu tăieri pentru regenerare în cârâng a avut o creștere în anii 2010 și 2011, cu 21,3% față de 2008, la sfârșitul anului 2020 s-a înregistrat o scădere cu 6,99% față de 2008. Suprafața parcursă cu tăieri pentru conservare și substituiri a devenit predominantă începând cu anul 2016, înregistrând o creștere de nouă ori în anul 2020, față de anul 2008.

Indicatorul pune în evidență refacerea capitalului natural, sănătatea și vigoarea pădurilor, prin care se asigură integritatea ecosistemelor forestiere.

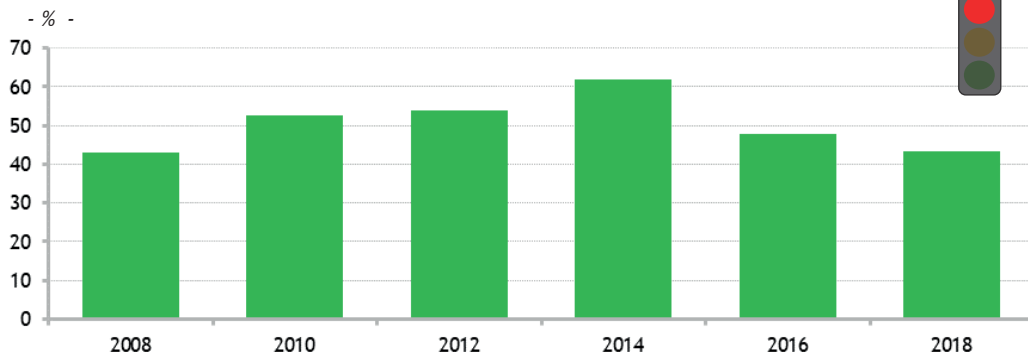
Cuantificarea suprafețelor din fondul forestier parcurse cu tăieri facilitează găsirea celor mai bune metode de restabilire a echilibrului natural și de tranziție la o economie circulară.

15.6.3. Rata de reciclare a deșeurilor din lemn

Definiție: Indicatorul exprimă gradul de reciclare a deșeurilor din lemn. Sunt incluse deșeurile din lemn reciclate raportate de către operatorii economici care utilizează deșeurile ca materii prime secundare în procesul de producție (CAEN secțiunea C), precum și de către operatorii economici care reciclează deșeurile din lemn (CAEN secțiunea E-38).

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Fig. 15.6.3. Rata de reciclare a deșeurilor din lemn

Sursa datelor: ANPM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2018: RO=0,02%

Indicatorul a avut o evoluție oscilantă, cu o creștere în anul 2014, față de 2008, cu 43,2%, urmată de o scădere de 30% în 2018, comparativ cu 2014.

Valoarea minimă a ratei de reciclare a deșeurilor s-a înregistrat în anul 2008 (43,1%), iar cea maximă în 2014 (61,8%).

Indicatorul este relevant în contextul refacerii capitalului natural și al dezvoltării economiei circulare, prin reciclarea deșeurilor lemnoase, având ca efect reducerea volumelor de lemn verde exploatat.

Creșterea ratei de reciclare a deșeurilor din lemn are un impact pozitiv asupra mediului prin scăderea intensității exploatărilor forestiere.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

15.7. ȚINTA 2030: Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații

Tabelul 15.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 15.7.

Indicator principal	Progres
Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de irigații și suprafața agricolă irigată	
Indicatori adiționali	Progres
Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului, pe categorii de folosință a terenurilor	
Suprafața cu păduri cu rol de protecție a solului	

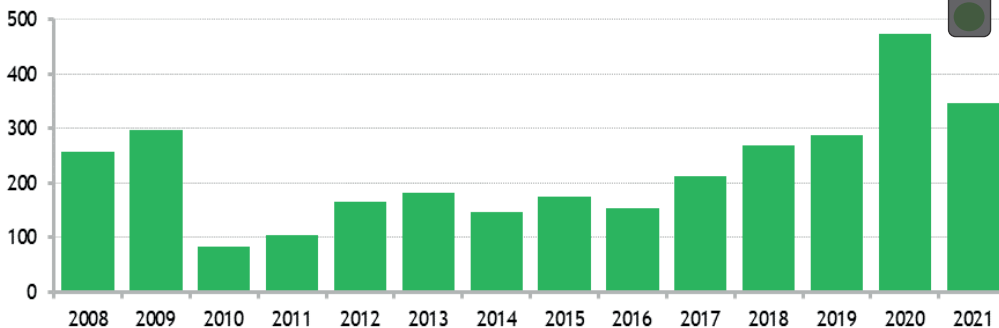
15.7.1. Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de irigații și suprafața agricolă irigată

Definiție: Amenajarea cu lucrări de irigații a terenurilor reprezintă ansamblul lucrărilor efectuate pentru a se asigura aprovizionarea controlată cu apă a culturilor agricole, în vederea măririi producției și a asigurării independenței acestora față de condițiile meteorologice.

Suprafața agricolă irigată reprezintă suprafața pe care s-au efectuat irigații cel puțin o dată într-un an agricol.

Fig. 15.7.1. Suprafața agricolă irigată cu cel puțin o udare

- mii ha -

Sursa datelor: ANIF

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=2,26%

Suprafața agricolă irigată cu cel puțin o udare pe an agricol a crescut de la 258 mii hectare în 2008 la 345 mii hectare în 2021, înregistrând o rată medie anuală de creștere de 2,26%.

La nivelul județelor din Estul și Sud-Estul României, pentru suprafața agricolă irigată cu cel puțin o udare a fost înregistrată o rată medie anuală de creștere pozitivă, indicând o tendință favorabilă de dezvoltare, în timp ce celelalte regiuni au avut o tendință de scădere a suprafeței agricole irigate.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Prin reabilitarea și extinderea infrastructurii de irigații din România se pot înregistra efecte economice semnificative asupra viabilității economice a fermelor, de creștere a competitivității activității fermierilor, de sprijinire a sectorului agricol pentru a face față provocărilor pe termen lung generate de schimbările climatice, în special cele legate de secetă, precum și de asigurare a stabilității și a securității alimentare în condițiile factorilor climatici nefavorabili.

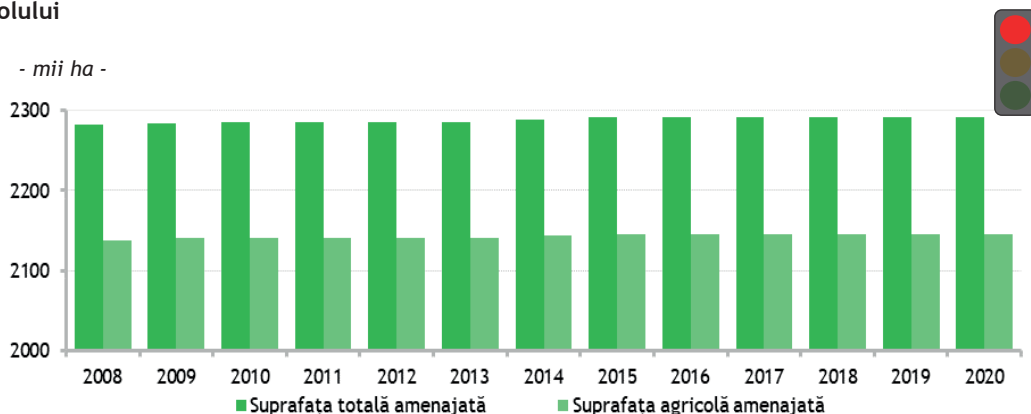
România prezintă risc considerabil la schimbările climatice, efectele acestora fiind reflectate de modificările în regimul de temperatură și precipitații, care afectează o parte semnificativă din suprafața agricolă a țării, mai ales în zonele situate în partea de Sud, Sud-Est și Est.

15.7.2. Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului, pe categorii de folosință ale terenurilor

Definiție: Suprafața amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului reprezintă complexul de lucrări hidrotehnice efectuate pentru reducerea sau stoparea degradării suprafeței solului cauzată de îndepărtarea stratului fertil al acestuia sub acțiunea agenților geografici externi și efectuarea de lucrări de regularizare pentru evitarea scurgerilor de ape pluviale de pe versanți pentru evitarea pagubelor provocate de inundații pe terenurile de la piciorul versantului.

Intensificarea eroziunii solului conduce la reducerea fertilității acestuia. Prin aplicarea unor măsuri de combatere a eroziunii solului, se accelerează tranziția spre o agricultură productivă, în paralel cu aplicarea practicilor agricole prietenoase cu mediul.

Fig. 15.7.2. Suprafața terenurilor amenajate cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: Suprafața totală amenajată=0,03%,
Suprafața agricolă amenajată=0,03%

Dacă suprafața totală amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului a avut un trend relativ constant în perioada 2008-2020, cu creșteri ușoare în primii trei ani și constante începând cu anul 2016, suprafața agricolă amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului a avut un trend oscilant, înregistrând scăderi ușoare în perioada 2016-2020. Cu toate acestea, în perioada analizată, cea mai mare pondere în suprafața totală amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului o ocupă suprafața agricolă (cca. 93,7%), aceasta deținând un rol important în conservarea resurselor naturale.

Procesele de degradare a solului implică necesitatea protejării, întreținerii și îmbunătățirii calității acestuia. Practicile agricole pot avea, de asemenea, efecte negative asupra mediului. Degradarea solului, poluarea apei, a solului și a aerului, fragmentarea habitatelor și distrugerea faunei sălbatice pot fi rezultatul unor practici agricole necorespunzătoare.

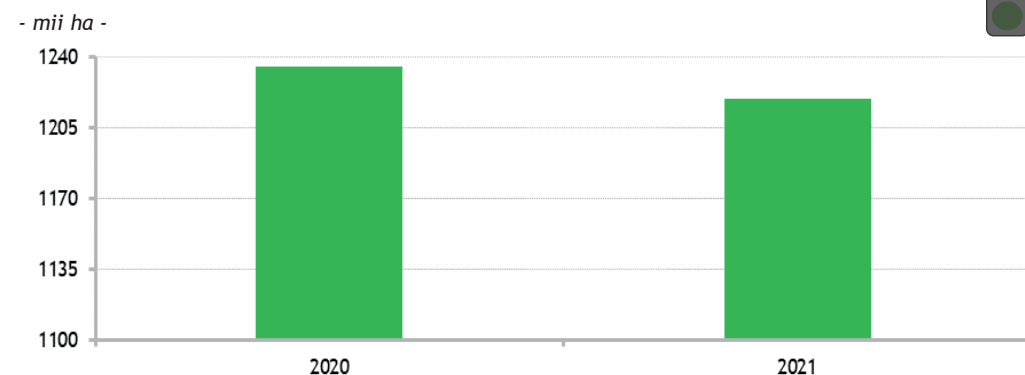
OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Suprafața agricolă amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului ocupă cea mai mare parte din suprafața totală amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului, iar principala categorie de folosință amenajată o reprezintă terenul arabil. În perioada 2008-2020, aceasta reprezenta în medie 57,2% din suprafața agricolă amenajată cu lucrări de ameliorare și de combatere a eroziunii solului, urmată de pășuni naturale (24,1%), fânețe naturale (9,3%), livezi de pomi, pepiniere, arbuști fructiferi (5,5%) și vii, pepiniere viticole și hameiști (3,9%).

15.7.3. Suprafața cu păduri cu rol de protecție a solului

Pădurile cu rol de protecție a solului au o contribuție deosebită în fixarea acestuia, în combaterea deșertificării, a eroziunii hidrologice și eoliene, a salinizării și compactării solului. Pădurile de protecție previn scăderea procentului de materie organică și de elemente nutritive din sol.

Fig. 15.7.3. Suprafața cu păduri cu rol de protecție a solului

Sursa datelor: INS

Suprafața acoperită cu păduri cu rol de protecție a solului a fost în anul 2021 de 1.219,7 mii hectare, în scădere cu 1,3% față de anul anterior.

Procesul de eroziune a solului se produce pe terenurile lipsite de scutul protector al vegetației sau protejate de o vegetație puțin consistentă, când apa provenită din precipitații sau din topirea zăpezilor, în curgerea ei pe versanți sub influența gravitației terestre, desprinde și antrenează în vale particulele de sol sau de rocă de la suprafața terestră.

Numeroasele studii au arătat că eroziunea solului produce grave pagube economiei naționale, îndeosebi sectoarelor agricol și silvic, economiei apelor și transporturilor terestre. Producția agricolă poate fi redusă sub 50% sau chiar anulată când solul este distrus complet. Producția silvică scade și ea considerabil, respectiv cu 25-75%, chiar la speciile care se cultivă curent pe terenurile degradate (cum ar fi pinul și salcâmul).

Reîmpădurirea terenurilor degradate duce la diminuarea în timp scurt a proceselor de eroziune. În cele mai multe cazuri, la 5-15 ani după împădurirea terenurilor degradate, procesele de eroziune au fost oprite sau au fost reduse considerabil.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

- Din 414 procese judecate la CEDO în anul 2021, 23% au fost contra statului român.
- Numărul de titluri de manuale și de cursuri universitare tipărite a scăzut de 4,2 ori în perioada 2008-2021.
- Tirajul cursurilor universitare a scăzut în perioada 2008-2021 cu 92,0%, ajungând la 20,9 mii de exemplare, datorită extinderii accesului la internet și la resursele electronice de învățare.
- Rata mortalității prin agresiune s-a redus de la 2,3 la 1,4 decese la 100.000 locuitori în perioada 2008-2021.
- Numărul total al victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 locuitori a crescut cu 92,4 victime (de la 144,6 victime în 2014 la 237,0 victime în 2020).
- Numărul cazurilor de violență domestică soldate cu decesul victimei a scăzut semnificativ, de la 597 victime în anul 2008 la 318 victime în anul 2020, reprezentând o scădere cu 46,7%.
- Anual, peste 200 de minori sunt traficați în scopul exploatării sexuale.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

- În anul 2020, față de anul 2008, numărul minorilor victime ale traficului de persoane a crescut cu 50%.
- Numărul total de persoane traficate la 100.000 de locuitori a scăzut cu 48,3% în perioada 2008-2020.
- În anul 2020, cele mai multe victime ale violenței domestice au fost fete minore (42,0%), urmate de băieți minori (37,6%).
- Deprivarea sau neglijarea au reprezentat formele de violență domestică la care au fost supuse peste 50% din victimele violenței domestice în perioada 2016-2020.
- România se situa în anul 2021 pe ultimul loc în UE, cu 9,4% pondere a persoanelor care au transmis prin internet formulare completate către autoritățile publice (cu 35,2 p.p sub media UE).

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.1. ȚINTA 2030: Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție

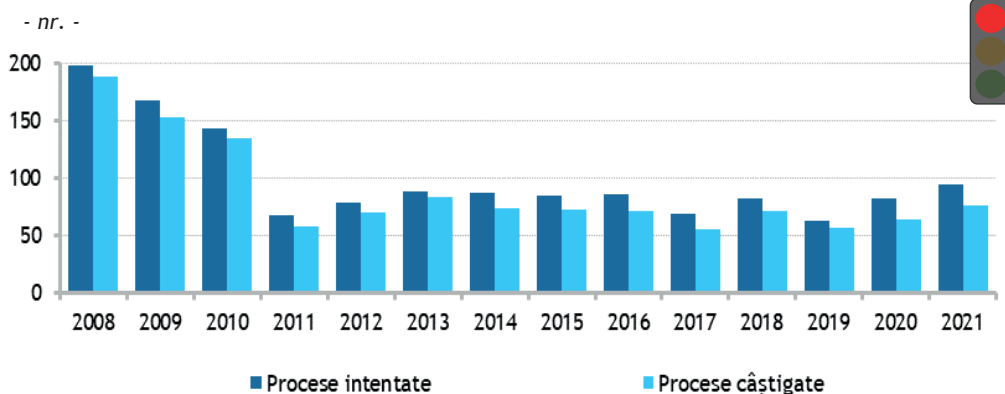
Tabelul 16.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.1.

Indicator adițional	Progres
Numărul de procese câștigate contra statului român în fața Curții Europene a Drepturilor Omului	

16.1.1. Numărul de procese câștigate contra statului român în fața CEDO

Eficiența ridicată a sistemului de justiție este un obiectiv care trebuie atins până în 2030 și care vizează aplicarea corectă, eficientă și imparțială a legislației în vigoare. Numărul de procese câștigate contra statului român în fața CEDO este un indicator care poate evalua eficiența actului de justiție.

Fig. 16.1.1.a. Procese intentate și câștigate contra statului român în fața CEDO

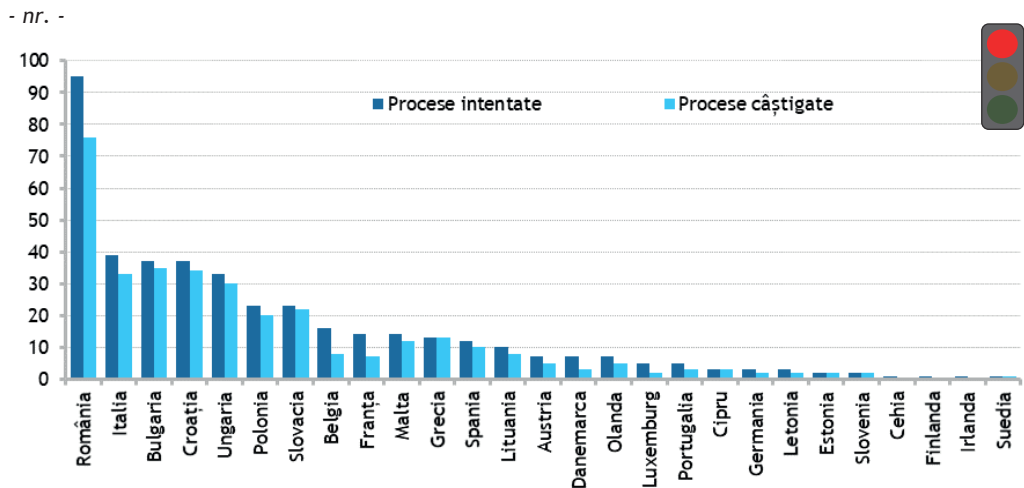
Sursa datelor: MAE

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: procese intentate=-5,53%, procese câștigate =-6,77%

În perioada 2008-2021, numărul de procese intentate împotriva statului român a scăzut de la 199 de procese pentru care s-a pronunțat sentința definitivă în anul 2008 la sub 100 în anul 2021. Ponderea proceselor câștigate contra statului român a variat între 95% în anul 2008 și 78% în 2020. Aceste ponderi ridicate ale proceselor câștigate contra statului român arată că fenomenul trebuie atent monitorizat, iar instituțiile din domeniul justiției trebuie să învețe și să se perfecționeze cu fiecare proces câștigat, dar și să analizeze motivele și să identifice soluțiile pentru reducerea numărului de procese pierdute.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.1.1.b. Procese câștigate contra statelor membre UE în fața CEDO, în anul 2021

Sursa datelor: MAE, CEDO

Cel mai mic număr de procese în cadrul UE pentru care CEDO a pronunțat sentința definitivă, în anul 2021, s-a înregistrat de Cehia, Finlanda, Irlanda și Suedia.

România este țara cu cele mai multe procese judecate, pentru care s-a pronunțat o sentință definitivă. Din cele 414 procese judecate de CEDO în anul 2021, 23% sunt contra statului român. România este urmată la mare distanță de Italia, cu 39 de procese judecate de CEDO, 84,6% fiind procese pierdute de statul italian.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.2. ȚINTA 2030: Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice

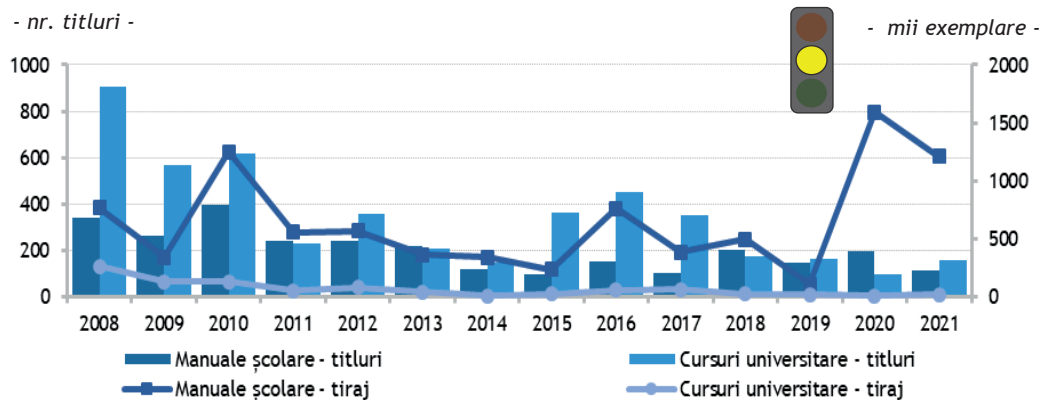
Tabelul 16.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.2.

Indicator principal	Progres
Manuale școlare și cursuri universitare tipărite, după limba de predare	
Indicator adițional	Progres
Numărul constatărilor de discriminare pe criterii etnice și ponderea acestora în totalul petițiilor de discriminare pe criterii etnice primite anual de CNCD	

16.2.1. Manuale școlare și cursuri universitare tipărite, după limba de predare

Indicatorul oferă o imagine de ansamblu a accesului la studiul în limba maternă; manualele și cursurile tipărite facilitează învățarea, contribuie la dezvoltarea cunoștințelor elevilor și studenților, dezvoltă multiculturalismul în rândul tinerilor, facilitând procesul de angajare și de participare la viața economică, socială și politică.

Fig. 16.2.1. Numărul de titluri și tirajul manualelor școlare și al cursurilor universitare tipărite

Notă: Tirajul manualelor școlare și al cursurilor universitare tipărite sunt reprezentate pe axa a II-a.

Sursa datelor: Biblioteca Națională a României

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Manuale școlare - titluri=-8,00%, tiraj=3,6%,

Cursuri universitare - titluri=-12,5%, tiraj=-17,7%

În perioada 2008-2021, numărul de titluri de manuale școlare și cursuri universitare tipărite a scăzut de la 338 la 114 în cazul manualelor școlare, și respectiv, de la 905 la 159 în cazul cursurilor universitare. Tirajul manualelor școlare a crescut cu 58,63% în anul 2021 (1212 mii de exemplare), față de anul 2008 (764 mii de exemplare). În ceea ce privește tirajul cursurilor universitare, evoluția

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

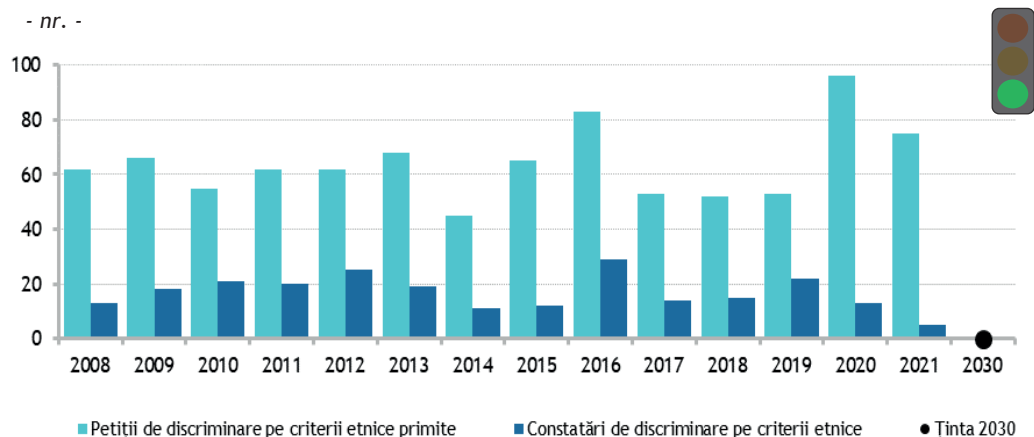
numărului acestora a scăzut de la an la an, ajungând la doar 20,9 mii de exemplare în anul 2021 de la 262 mii de exemplare în anul 2008.

Referitor la tirajul după limba de predare, a crescut numărul de manuale școlare tipărite în limba maghiară, de la 7 mii exemplare în anul 2008 la 25 de mii exemplare în anul 2021. De asemenea, numărul de manuale școlare tipărite în limba engleză a crescut de la 104 mii de exemplare la 136 mii de exemplare în anul 2020. Reducerea numărului de titluri de manuale școlare, concomitent cu creșterea anuală a tirajului semnifică o tendință de stabilitate în învățământul preuniversitar din punctul de vedere al materiei predate și al problematicii abordate în școli. În învățământul preuniversitar, reducerea tirajului poate fi asociată cu sporirea accesului la internet și la resursele electronice de învățare, însă reducerea numărului de titluri poate fi interpretată ca un aspect negativ din perspectiva diversificării modului de abordare a aspectelor studiate de studenți.

16.2.2. Numărul constatărilor de discriminare pe criterii etnice și ponderea acestora în totalul petițiilor de discriminare pe criterii etnice primite anual de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

O societate cu dezvoltare durabilă trebuie să fie o societate pașnică, oamenii trebuie să fie egali și să fie respectați indiferent de cultură, tradiții, apartenență etnică, socială sau politică.

Fig. 16.2.2. Numărul constatărilor de discriminare pe criterii etnice și ponderea acestora în totalul petițiilor de discriminare pe criterii etnice primite anual de CNCD

Sursa datelor: CNCD

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: Petiții de discriminare pe criterii etnice primite=1,48%, Constatări de discriminare pe criterii etnice=-7,09%

Între anii 2008 și 2020, numărul petițiilor de discriminare pe criterii etnice a variat între un minim de 45 de petiții înregistrate în anul 2014 și un maxim de 96 de petiții înregistrate în anul 2020, iar ponderea petițiilor admise de CNCD ca fiind constatări de discriminare pe criterii etnice a variat între 6,7% în anul 2021 și 41,5% în 2019.

Rata de creștere a constatărilor de discriminare pe criterii etnice din perioada 2008-2021 a fost de -7,09%, indicând o direcție bună de evoluție pentru atingerea țintei care prevede eliminarea oricărei forme de discriminare până în anul 2030. Cu toate acestea, analiza datelor statistice pentru perioada 2008-2021 arată că numărul petițiilor de discriminare pe criterii etnice a variat de la un an la altul, la fel și ponderea celor admise de CNCD ca fiind constatări de discriminare pe criterii etnice, ceea ce semnalează existența fenomenului, care trebuie atent monitorizat, fiind necesare eforturi pentru înlăturarea sa completă.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.3. ȚINTA 2030: Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și a ratelor de deces conexe

Tabelul 16.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.3.

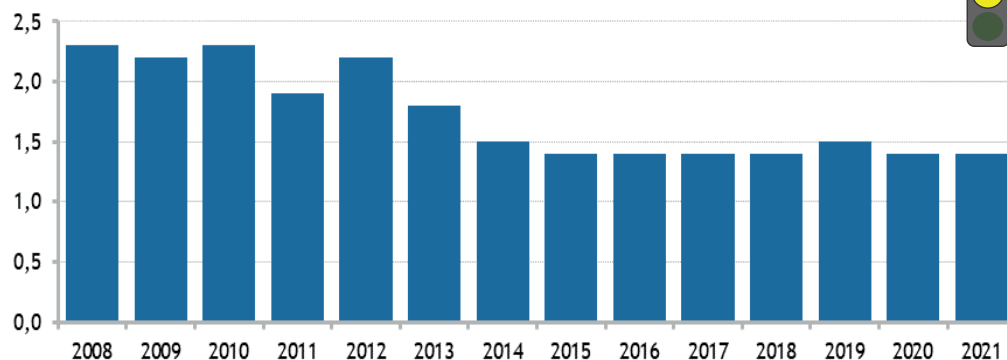
Indicator principal	Progres
Rata mortalității prin agresiune (violență) la 100.000 locuitori	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul de cazuri de violență domestică sesizate poliției, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	
Numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 locuitori, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	
Numărul cazurilor de violență domestică soldate cu decesul victimei, pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare	

16.3.1. Rata mortalității prin agresiune (violență) la 100.000 locuitori

Definiția cea mai cuprinzătoare se consideră a fi cea a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), care înțelege prin violență: "amenințarea sau utilizarea intenționată a forței fizice sau a puterii împotriva propriei persoane, a altei persoane, împotriva unui grup sau a comunității, care antrenează un risc crescut de a produce un traumatism, un deces, o daună psihologică, o dezvoltare anormală sau o privațiune". Definiția înglobează caracteristica de intenționalitate a actului de violență, indiferent de consecințele acestuia, și exclude aspectele legate incidental-accidental.

Fig. 16.3.1. Rata mortalității prin agresiune (violență)

- decese la 100.000 locuitori -

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=-3,75%

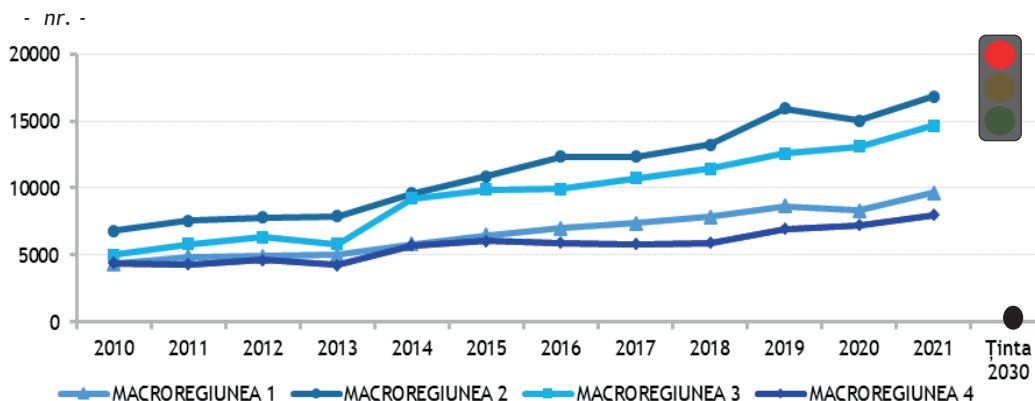
OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

În perioada 2008-2021, rata mortalității prin agresiune a avut un trend descendent, de la 2,3 decese la 100.000 locuitori în anul 2008 la 1,4 decese la 100.000 în anul 2015, înregistrându-se o stagnare până în anul 2021, cu excepția anului 2019, când rata a crescut la 1,5 decese la 100.000 locuitori. Prin menținerea ratei medii anuale de creștere din perioada 2008-2021, de -3,75%, rata mortalității prin agresiune poate ajunge la un deces la 100.000 locuitori în anul 2030.

16.3.2. Numărul de cazuri de violență domestică sesizate poliției, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Conform Legii 217/2003 violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială sau spirituală sau cibernetică care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima.

Fig. 16.3.2. Numărul de cazuri de violență domestică sesizate poliției, pe macroregiuni

Sursa datelor: MAI (IGPR)

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2021: RO=8,21%

Numărul cazurilor de violență domestică sesizate poliției a crescut de la 20,6 mii victime în anul 2010 la 49,1 mii victime în 2021. Cele mai multe victime ale violenței domestice care au sesizat poliția sau pentru care altă persoană a sesizat poliția s-au înregistrat în macroregiunea 2, din care fac parte regiunile de dezvoltare Nord-Est și Sud-Est. În această macroregiune, numărul victimelor violenței domestice a fost cuprins între 6,8 mii în anul 2010 și 16,8 mii în 2021.

Rata medie anuală de creștere înregistrată în perioada 2010-2021 a fost de 8,21%, indicând o direcție greșită a indicatorului și îndepărtarea față de ținta propusă de strategie.

16.3.3. Numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 de locuitori, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

Numărul total al victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 de locuitori a crescut cu 92,4 victime (de la 144,6 victime în 2014 la 237,0 victime în 2020).

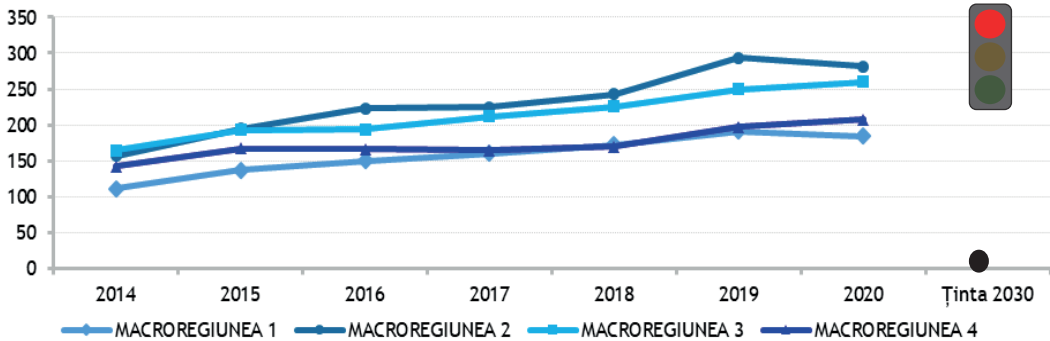
În perioada 2014-2020, la nivel de macroregiuni se constată că cele mai multe cazuri de violență domestică au fost înregistrate în macroregiunea 2, cu 1.615,7 victime la 100.000 de locuitori, față de macroregiunea 1, care a înregistrat cel mai mic număr (1.106,1).

În ceea ce privește numărul total al victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 de locuitori la nivel de județ, cea mai mare valoare a fost înregistrată în județul Vaslui (2.964,4 victime la 100.000 de locuitori), la polul opus situându-se județul Satu Mare (657,9 victime la 100.000 de locuitori).

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.3.3. Numărul victimelor infracțiunilor de violență domestică la 100.000 de locuitori, pe macroregiuni

- persoane la 100.000 locuitori -

Sursa datelor: MAI (IGPR)

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014 -2020: RO=8,58%

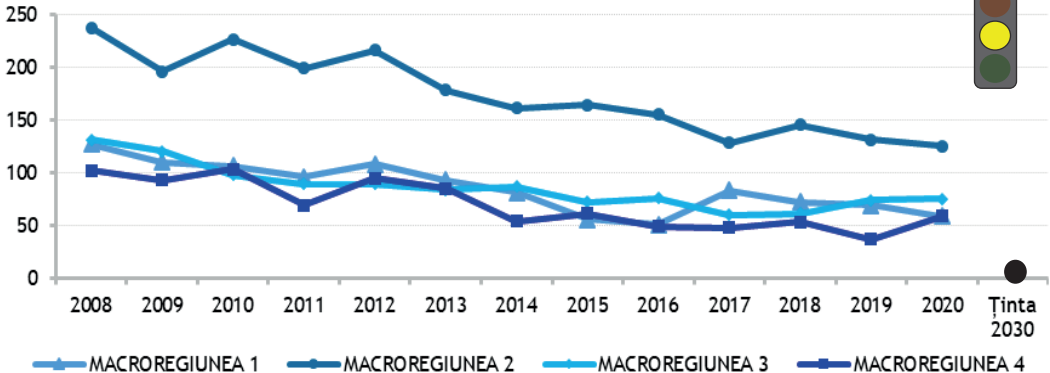
Pentru anul 2020, se constată că cel mai mare număr al victimelor infracțiunii de violență domestică au fost înregistrate în macroregiunea 2 (281,4 victime la 100.000 de locuitori), față de macroregiunea 1, unde s-a înregistrat cel mai mic număr (184,2 victime la 100.000 de locuitori). Rata medie anuală de creștere a indicatorului, în perioada 2014-2020, a fost de 8,58%, indicând o evoluție nefavorabilă a fenomenului.

16.3.4. Numărul cazurilor de violență domestică soldate cu decesul victimei, pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare

În perioada 2008-2020, numărul cazurilor de violență domestică soldate cu decesul victimei a scăzut semnificativ, de la 597 în anul 2008 la un număr de 318 în anul 2020, reprezentând o scădere de 46,7%.

Fig. 16.3.4. Numărul cazurilor de violență domestică soldate cu decesul victimei, pe macroregiuni

- nr. -

Sursa datelor: MAI (IGPR)

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=-5,54%

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

În perioada 2008-2020, rata medie anuală de creștere a numărului cazurilor de violență domestică soldate cu decesul victimei a fost de -5,54%, semnificând o direcție bună de evoluție a fenomenului, prin diminuarea numărului de decese. Dacă această rată medie anuală s-ar menține la aceeași valoare până în anul 2030, se poate estima că numărul victimelor decedate ca urmare a violenței domestice ar scădea cu 70%.

16.4. ȚINTA 2030: Stoparea abuzului, a exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și a torturii asupra copiilor

Tabelul 16.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.4

Indicator principal	Progres
Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane, după scopul traficării	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul victimelor traficului de persoane la 100.000 de locuitori, pe sexe, grupe de vârstă și după scopul traficării	
Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării	
Numărul victimelor violentei domestice, pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și medii de rezidență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	
Numărul victimelor violentei domestice, în funcție de categoria de vârstă (minori și adulți), pe sexe, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	
Victimele violenței domestice, după tipul de violență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	
Numărul victimelor violenței domestice, după tipul serviciilor sociale acordate victimelor, așa cum este înregistrat de serviciile administrative	

16.4.1 Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane, după scopul traficării

Violența împotriva copiilor și traficul de minori sunt urgențe pe care un sistem judiciar eficient și modern trebuie să le prevină cât mai curând. Eliminarea oricăror forme de exploatare, traficare și violență asupra minorilor reprezintă o prioritate în orice societate modernă. Copiii sunt, de departe, cea mai vulnerabilă categorie socială, mai ales când aceștia provin din familii cu o situație precară sau nu au deloc o familie care să-i protejeze. Minorii sunt traficați pentru exploatare sexuală, muncă forțată, cerșetorie, comiterea de diverse infracțiuni etc., însă la nivel global majoritatea copiilor sunt traficați în scopul exploatării sexuale.

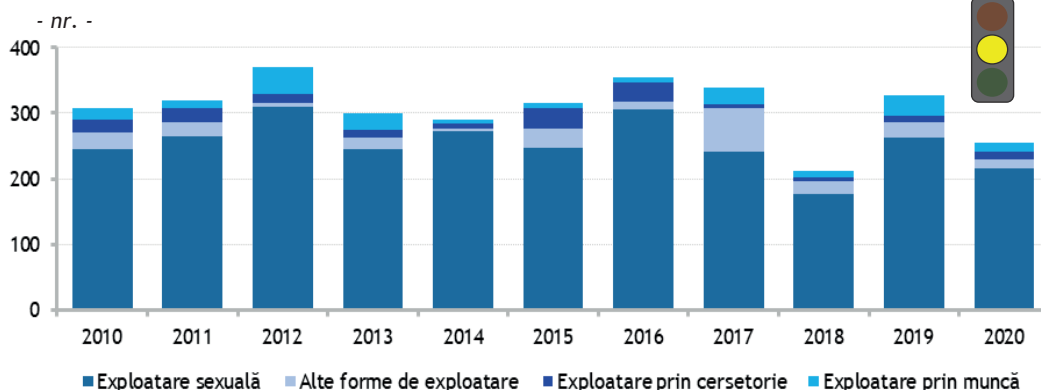
România este catalogată, în principal, ca țară de origine pentru victimele traficului de persoane, din cauza unor condiții de vulnerabilitate crescută a unor segmente de populație.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Traficul de minori, în perioada 2010-2020, a avut un trend oscilant, cu un minim de 212 minori traficați în anul 2018 și cu un maxim de 354 minori traficați în anul 2016. În anul 2020, s-au înregistrat 255 minori victime ale traficului de persoane.

Principala scop de traficare a minorilor este, ca și în cazul adulților, exploatarea sexuală, în România, anual, peste 200 de minori fiind traficați în acest scop.

Fig. 16.4.1. Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane, după scopul traficării

Sursa datelor: ANITP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: exploatare sexuală=-1,32%, exploatare prin muncă=-2,65%, exploatare prin cerșetorie=-3,72%, alte forme de exploatare=-6,00%

În anul 2020, din totalul de 255 minori victime ale traficului de persoane, 215 au fost traficați în scop de exploatare sexuală, 13 au fost traficați pentru muncă și tot atâția în scop de cerșetorie, iar 14 minori în alte scopuri (comitere de furturi, tâlhărie, etc.).

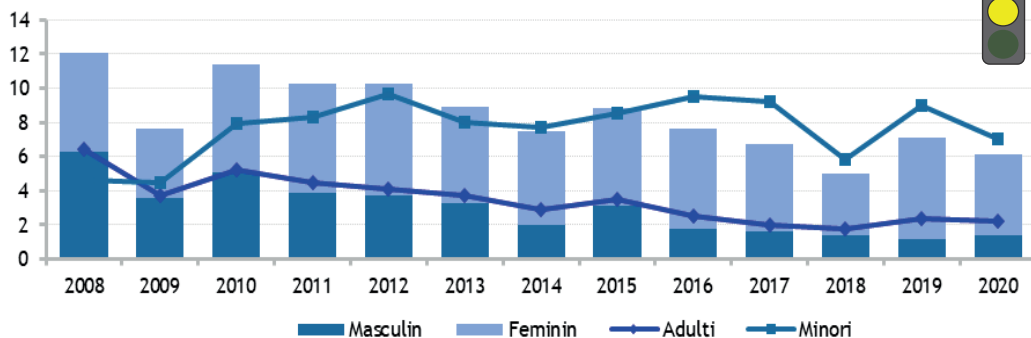
16.4.2. Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, pe sexe, grupe de vârstă și după scopul traficării

Traficul de persoane este una din cele mai grave forme de criminalitate, deseori organizată, determinată de cererea ridicată și de profiturile mari obținute de traficanți. Stoparea abuzului, a exploatarea, traficului și a tuturor formelor de violență și a torturii copiilor reprezintă o acțiune de maximă importanță, pentru care trebuie alocate resurse umane și materiale considerabile.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.4.2.a. Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, pe sexe și grupe de vârstă

- victime la 100.000 de locuitori -

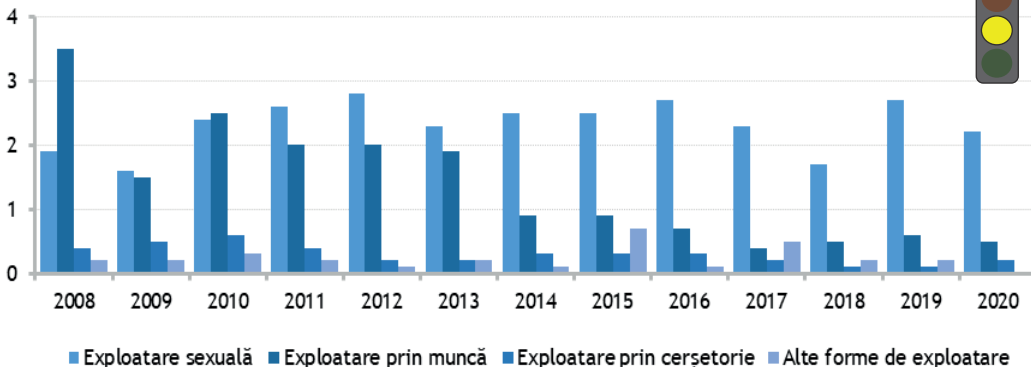
Sursa datelor: ANITP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: masculin=-11,78%, feminin=-1,74%, adulți=-8,51%, minori=3,53%

În ceea ce privește numărul de minori victime ale traficului la 100.000 de locuitori, în anul 2020 se constată o creștere semnificativă (de peste 50%) față de anul 2008 (de la 4,6 victime la 7,0 victime). Acest fenomen este cauzat de intensificarea acțiunilor de racolare a copiilor prin intermediul internetului, existând cazuri de exploatare sexuală în mediul virtual. Copiii instituționalizați, în special fetele din centrele de plasament sau din cele destinate persoanelor cu dizabilități, sunt cei mai vulnerabili la traficul de persoane în scopul exploatarei sexuale.

Fig. 16.4.2.b. Numărul victimelor supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării

- victime la 100.000 de locuitori -

Sursa datelor: ANITP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: exploatare sexuală=1,23%, exploatare prin muncă=-14,97%, exploatare prin cerșetorie=-5,61%

În perioada 2008-2020, numărul total de persoane traficate la 100.000 de locuitori a scăzut de la 6,0 victime în 2008 la 3,1 victime în anul 2020 (-48,3%).

Se evidențiază, de asemenea, scăderea numărului de persoane supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori de sex feminin, de la 5,8 în anul 2008 la 4,7 în 2020, iar pentru persoanele de sex masculin, de la 6,3 în anul 2008 la 1,4 în 2020.

Exploatare sexuală a înregistrat o creștere cu 15,8% în anul 2020, față de anul 2008.

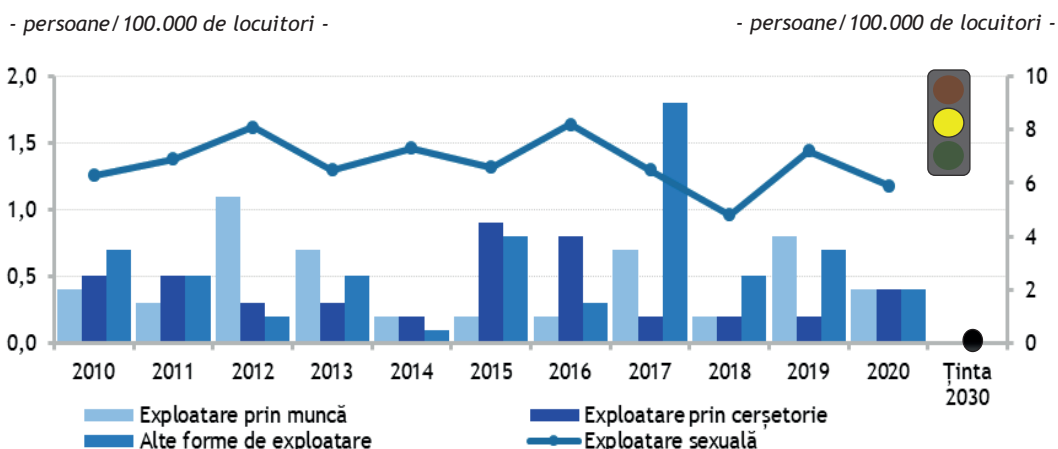
OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.4.3. Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării

Stoparea abuzului, a exploatării, a traficului și a tuturor formelor de violență și a torturii copiilor este prevăzută în cadrul obiectivului 16 din SNDDR 2030. Cauzele traficului de minori se regăsesc în condițiile de mediu și de trai ale copiilor anterioare traficului: lipsa comunicării și a afecțiunii parentale, migrarea la muncă a părinților, deficiențe în sprijinul acordat de comunitate și în infrastructură, vulnerabilitatea socială, sărăcia etc.

În perioada 2010-2020, ponderea minorilor traficați a variat între 5,8 și 9,7 minori traficați la 100.000 de locuitori. Principala formă de exploatare a minorilor victime ale traficului de persoane este cea sexuală.

Fig. 16.4.3. Numărul victimelor cu vârsta sub 18 ani supuse traficului de persoane la 100.000 de locuitori, după scopul traficării

Notă: Numărul victimelor cu vârstă sub 18 ani supuse exploatării sexuale sunt prezentate pe axa a II-a

Sursa datelor: ANITP

Rata medie anuală de creștere, perioada 2010-2020: exploatare sexuală=-0,65%, exploatare prin cerșetorie=-2,21%, alte forme de exploatare=-5,44%

În anul 2020 ponderea la 100.000 de locuitori a minorilor victime ale traficului de persoane traficate în scop de exploatare sexuală a fost de aproape 5 ori mai mare decât ponderea la 100.000 de locuitori a minorilor traficați în scop de muncă, cerșetorie sau cu alt scop.

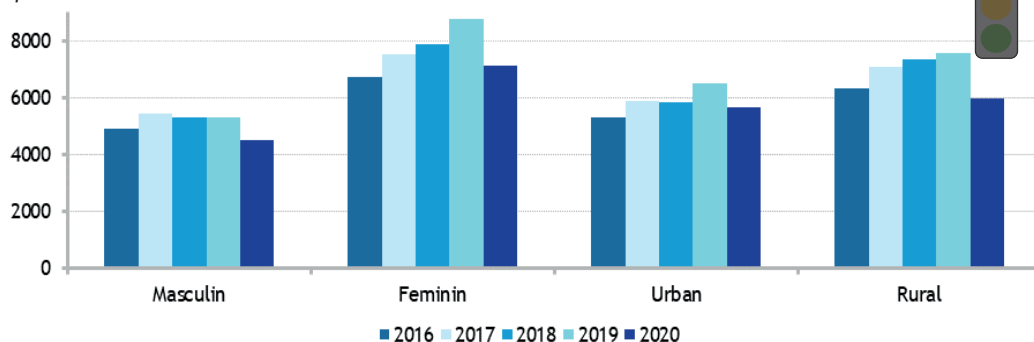
16.4.4. Numărul victimelor violentei domestice, pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și medii de rezidență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Violența domestică este cel mai des întâlnită, manifestându-se atât în cazul femeilor și fetelor, cât și în rândul băieților minori și, într-o proporție mult mai mică, în rândul adulților de sex masculin.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.4.4. Numărul victimelor violenței domestice, pe sexe, medii de rezidență și macroregiuni, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

- persoane -

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2019: RO=6,50%, perioada 2016-2020: RO=-0,06%

În perioada 2016-2019, numărul cazurilor de violență domestică a crescut atât în mediul urban, cât și în mediul rural, dar s-a diminuat ușor în anul 2020, cel mai probabil în contextul restricțiilor impuse de pandemia de COVID-19. Acestea au determinat populația să renunțe la mai multe tipuri de servicii, de la cele medicale la cele sociale, acest lucru conducând la scăderea numărului total al victimelor violenței domestice înregistrat în evidența serviciilor sociale cu 14,4% în anul 2020, față de 2019.

În intervalul 2016-2019, în 3 dintre cele 4 macroregiuni s-au înregistrat creșteri ale numărului de victime, cel mai mult în macroregiunea 2 (cu 1.223 persoane) și o rată medie anuală de creștere de 7,49%.

Cel mai mare număr al victimelor violenței domestice aflat în evidența serviciilor sociale se regăsește în macroregiunea 2, în anul 2019 înregistrându-se o valoare triplă față de macroregiunea 3.

Oricare dintre perioadele de timp analizate evidențiază o direcție nefavorabilă a evoluției fenomenului și îndepărtarea acestuia de țintă, ceea ce va necesita luarea unor măsuri urgente și concrete pentru diminuarea violenței domestice.

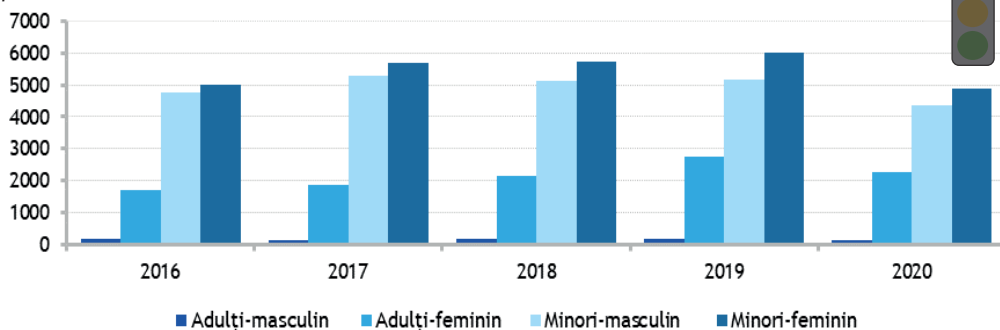
16.4.5. Numărul victimelor violenței domestice, în funcție de categoria de vârstă (minori și adulți) pe sexe, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

O societate pașnică este o societate fără violență, fără abuzuri sau trafic, exploatare și alte forme de violență. Eliminarea violenței în familie, până în anul 2030, va crea un climat adecvat unei vieți moderne, în care femeile sunt egale cu bărbații, iar copiii se pot dezvolta normal.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.4.5. Victimele violenței domestice, în funcție de categoria de vârstă (minori și adulți), pe sexe, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

- persoane -

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere: perioada 2016-2019: Adulți-masculin=2,49%, Adulți-feminin=16,86%

Minori-masculin=2,63%, Minori-feminin=6,27%

perioada 2016-2020: Adulți-masculin=-7,09%, Adulți-feminin=7,00%

Minori-masculin=-2,15%, Minori-feminin=-0,62%

Violența domestică afectează în foarte mică măsură bărbații, într-o mai mare măsură femeile și extrem de mult minorii.

În timp ce numărul victimelor bărbați a variat între 140 și 171 persoane în perioada 2016-2020, numărul femeilor victime a fost de 10 până la 19 ori mai mare. Astfel, în anul 2016, se înregistrau 1.719 femei victime ale violenței domestice, de 10,9 ori mai multe decât bărbați victime și s-a ajuns în anul 2020 la un număr de 2.253 femei victime și 117 bărbați victime, femeile fiind de 19,3 ori mai multe decât bărbații.

Cele mai multe victime ale violenței domestice sunt reprezentate de minori, al căror număr a fost de 9.775 în anul 2016 (de 5,2 ori mai multe victime decât în cazul adulților) și a ajuns în anul 2019 la 11.162 minori.

În 2020, primul an al pandemiei de COVID-19, afectat de restricții, numărul victimelor violenței domestice aflate în evidența serviciilor sociale a scăzut ușor, înregistrându-se 2.370 adulți și 9.255 minori (de 3,9 ori mai mulți copii victime față de adulți).

Băieții minori sunt aproape în egală măsură victime ale violenței domestice ca și fetele minore, ponderea acestora în totalul victimelor minore variind între 46,2% (în 2019) și 48,8% (în 2017).

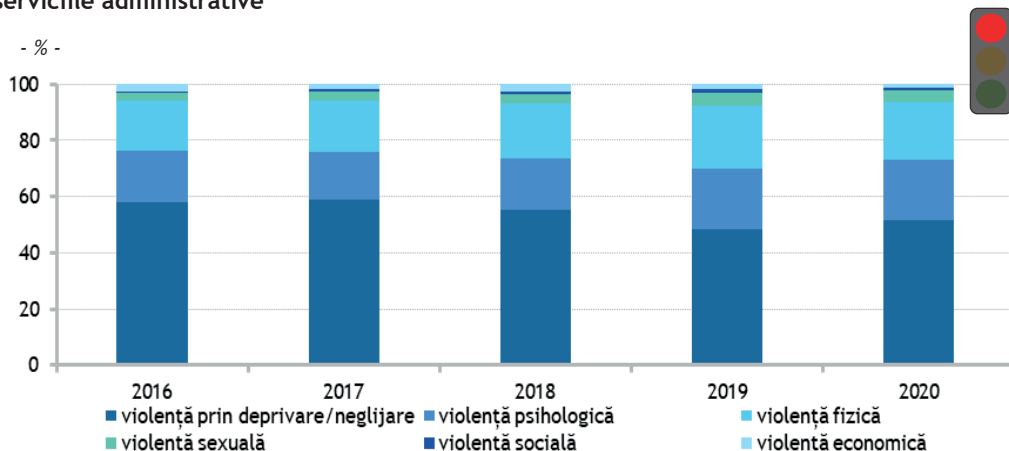
În funcție de categoria de vârstă și sexul victimei, în anul 2020, cele mai multe victime au fost fete minore (42,0%), urmate de băieți minori (37,6%) și de femei majore (19,4%), bărbații majori reprezentând numai 1,0% din totalul victimelor violenței domestice.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.4.6. Victimele violenței domestice, după tipul de violență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Violența domestică este cea mai întâlnită formă de violență, cu impact mare în rândul femeilor și minorilor, preponderente fiind deprivarea sau neglijarea, violența fizică și violența psihologică.

Fig. 16.4.6. Victimele violenței domestice, după tipul de violență, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2020: violență fizică =3,46%, violență sexuală=8,58%

Analiza datelor statistice referitoare la victimele violenței domestice, după tipul de violență predominant, arată că peste 50% dintre victime au fost supuse deprivării sau neglijării. Fenomenul este ușor de înțeles, având în vedere că circa 80% dintre victimele violenței domestice sunt minori. Violența prin deprivare/neglijare a avut cea mai mare pondere în anul 2017 (59,0%), violența fizică în anul 2019 (22,8%), violența psihologică în anul 2020 (21,7%), iar violența sexuală, în 2019 (4,3%).

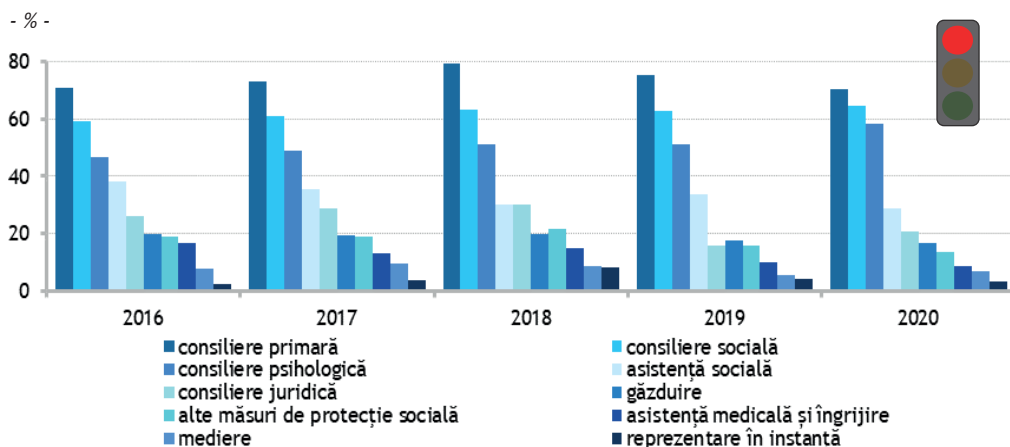
16.4.7. Numărul victimelor violenței domestice, după tipul serviciilor sociale acordate victimelor, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

O societate pașnică, incluzivă și durabilă este o societate care se bazează pe instituții eficiente și responsabile până la cele mai mici niveluri. Eliminarea oricărei forme de violență până în anul 2030 și crearea unei societăți pașnice trebuie să pornească cu implicarea instituțiilor publice și private. Violența domestică în rândul minorilor și al femeilor este primul fenomen asupra căruia trebuie acționat cât mai urgent și mai eficient. Victimele violenței domestice beneficiază în cadrul sistemului de protecție socială de diferite servicii sociale.

În perioada 2016-2020, aproape trei sferturi dintre victime au beneficiat de servicii de consiliere primară, peste 60% au beneficiat de servicii de consiliere socială, cu excepția anului 2016, când ponderea a fost mai mică (59,4%), și peste jumătate au beneficiat de servicii de consiliere psihologică, cu excepția anilor 2016 și 2017 cu o pondere sub 50%.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.4.7. Victimele violenței domestice, după tipul serviciilor sociale acordate victimelor, așa cum este înregistrat de serviciile administrative

Notă: Fiecare victimă a violenței domestice aflată în evidența serviciilor sociale beneficiază de unul sau de mai multe tipuri de servicii sociale. Însurarea ponderilor poate depăși numărul total de victime, respectiv 100%.

Sursa datelor: ANES

Rata medie anuală de creștere, perioada 2016-2020: reprezentare în instanță =7,99%, consiliere psihologică=5,75%

Asigurarea unui climat echitabil presupune un sistem juridic implicat, astfel victimele violenței domestice beneficiază de consiliere juridică, iar în anul 2018 aproape o treime dintre victime au primit aceste servicii. Cele mai puține servicii de consiliere juridică au fost furnizate victimelor violenței domestice în anii 2019 și 2020 (15,6%, respectiv 20,6 % dintre victime).

De asemenea, în medie, 8,3% dintre victimele violenței domestice au beneficiat de servicii de mediere, cu excepția anului 2019, când aceste servicii au fost furnizate doar pentru 5,4% dintre victime.

Pentru a dovedi actele de violență la care au fost supuse, în perioada 2016-2020, între 0,6% și 0,9% dintre victime au fost ajutate financiar prin decontarea certificatelor medico-legale, iar între 2,5% și 8,1% dintre victime au beneficiat de reprezentare în instanță.

Ponderea victimelor care au beneficiat de servicii de asistență medicală și de îngrijire a scăzut în perioada 2016-2020, de la 16,6% în anul 2016, la 8,5% în anul 2020.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.5. ȚINTA 2030: Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată

Tabelul 16.5. Indicators pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.5.

Indicatori principali	Progres
Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru fraude financiare, spălarea banilor și evaziune fiscală, fapte care implică arme, explozivi și alte materiale distructive și pentru fapte legate de un grup infracțional organizat, după tipul infracțiunii	
Sumele de bani dispuse prin hotărâri judecătorești pentru recuperarea creanțelor provenite din infracțiuni și/sau recuperarea prejudiciilor	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul hotărârilor judecătorești prin care s-au dispus măsuri privind amenda penală, confiscarea produsului infracțiunii și/sau repararea prejudiciilor	
Cheltuieli de la bugetul de stat și cheltuieli de la bugetul local pentru ordine publică și siguranță națională	

16.5.1. Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru fraude financiare, spălarea banilor și evaziune fiscală, fapte care implică arme, explozivi și alte materiale distructive și pentru fapte legate de un grup infracțional organizat, după tipul infracțiunii

Definiție: Persoane condamnate definitiv de instanțele judecătorești pentru fraude financiare, spălarea banilor și evaziune fiscală, pentru fapte care implică arme, explozivi și alte materiale distructive și pentru fapte legate de un grup infracțional organizat se referă la numărul de persoane condamnate definitiv pentru infracțiunile săvârșite în materie penală, pentru una dintre faptele prevăzute de Codul Penal sau în temeiul unor legi specifice, astfel: fapte referitoare la fraudele financiare; fapte referitoare la spălarea banilor; fapte referitoare la evaziunea fiscală; fapte care implică arme, explozivi și alte materiale distructive; fapte legate de un grup infracțional organizat.

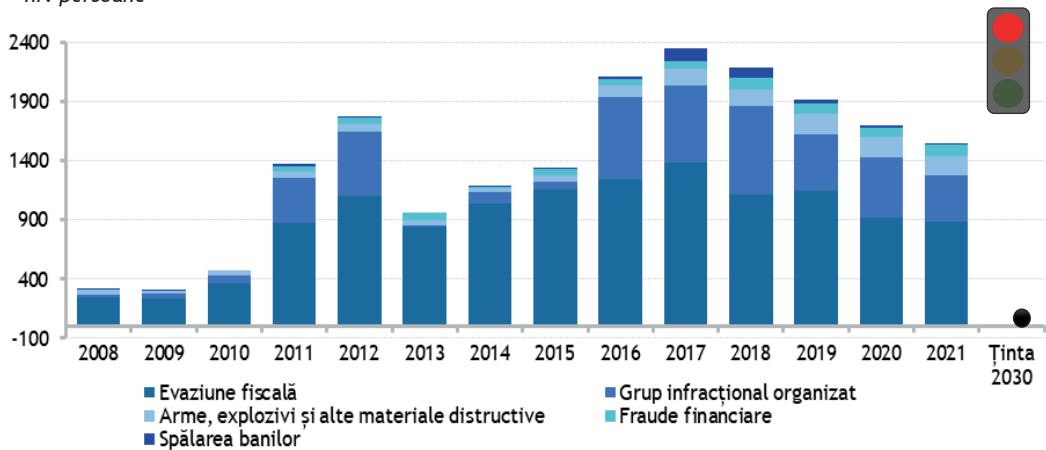
În perioada 2008-2020, a crescut numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni ce se referă la fraudele financiare, spălarea banilor și evaziune fiscală, fapte care implică arme, explozivi și alte materiale distructive și pentru fapte legate de un grup infracțional organizat, de la 315 persoane condamnate definitiv în anul 2008 la 1.701 persoane condamnate definitiv în anul 2020 și a scăzut ușor în anul 2021, ajungând la 1.550 persoane condamnate definitiv.

Între 54,1% (anul 2020) și 87,6% (anul 2013) dintre aceste infracțiuni sunt infracțiuni de evaziune fiscală. Infracțiunile care presupun formarea unui grup infracțional organizat au avut ponderi cuprinse între 1,4% (anul 2013) și 34,1% (anul 2018), iar infracțiunile care presupun arme, explozivi și alte materiale distructive au avut ponderi cuprinse între 2,9% (anul 2014) și 10,8% (anul 2008).

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.5.1. Numărul persoanelor condamnate definitiv, după tipul infracțiunii

- nr. persoane -

Sursa datelor: CSM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: fraude financiare=34,59%, spălarea banilor=7,65%, evaziune fiscală =12,22%, grup infracțional organizat=28,85%, arme, explozivi și alte materiale distructive=15,81%

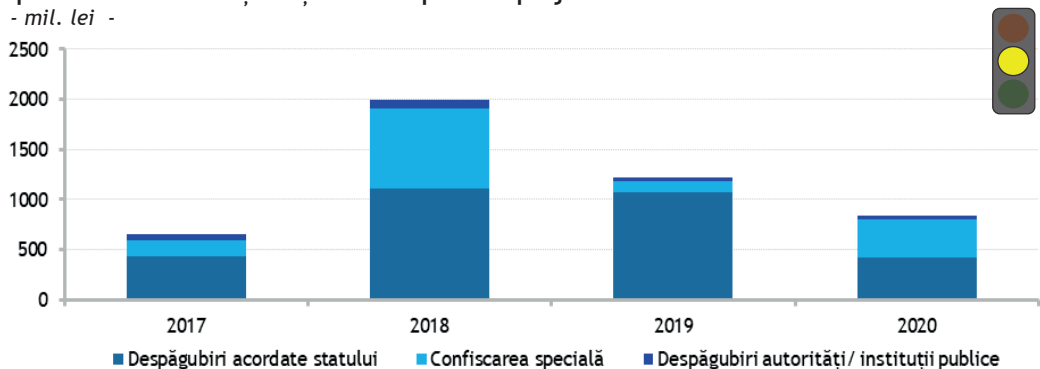
În perioada 2008-2021, rata medie anuală de creștere a persoanele condamnate definitiv pentru fraude financiare, spălarea banilor și evaziune fiscală, fapte care implică arme, explozivi și alte materiale distructive și pentru fapte legate de un grup infracțional organizat a fost de 13,04%, arătând o evoluție nefavorabilă a indicatorului.

16.5.2. Sumele de bani dispuse prin hotărâri judecătorești pentru recuperarea creanțelor provenite din infracțiuni și/sau recuperarea prejudiciilor

Indicatorul reflectă implicarea sistemului judiciar (a instanțelor) în identificarea fluxurilor financiare provenite din săvârșirea de infracțiuni și a bunurilor având legătură cu infracțiunile și care au făcut obiectul unor dispoziții de indisponibilizare sau confiscare emise de o autoritate judiciară competentă în cursul unor proceduri penale în România sau în UE.

Fig. 16.5.2. Sumele de bani dispuse prin hotărâri judecătorești pentru recuperarea creanțelor provenite din infracțiuni și/sau recuperarea prejudiciilor

- mil. lei -

Sursa datelor: ANABI

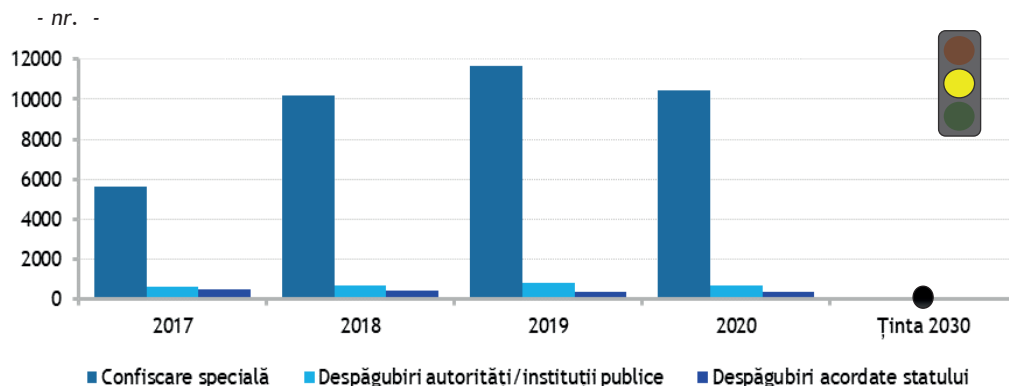
OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Suma totală dispusă prin hotărâri judecătorești a fost, în anul 2020, de 841,7 milioane lei. În perioada 2017-2020, cele mai mari valori cumulate ale sumelor dispuse prin hotărâri judecătorești au fost cele pentru despăgubiri acordate statului (3.037,3 milioane lei) și pentru confiscarea specială (1.450,5 milioane lei). Față de anul 2019, în anul 2020, la nivel total, sunt vizibile tendințele de scădere a sumelor de bani dispuse prin hotărâri judecătorești, cu 391,4 miliarde lei, scăderi care s-au produs în contextul pandemiei de COVID-19, când s-a înregistrat o diminuare a activităților infracționale, dar și a activității instanțelor judecătorești. Problematika recuperării produsului infracțiunii ocupă un loc tot mai important pe actuala agendă publică și instituțională la nivel european și internațional.

16.5.3. Numărul hotărârilor judecătorești prin care s-au dispus măsuri privind amenda penală, confiscarea produsului infracțiunii și/sau repararea prejudiciilor

Indisponibilizarea și confiscarea bunurilor îi privează pe infractori de bunurile dobândite printr-o infracțiune și este un mijloc de combatere a criminalității, reprezentând totodată și o modalitate de a opri spălarea și reinvestirea veniturilor obținute din infracțiuni în cadrul activităților comerciale legale sau ilegale.

Fig. 16.5.3. Numărul hotărârilor judecătorești prin care s-au dispus măsuri privind amenda penală, confiscarea produsului infracțiunii și/sau repararea prejudiciilor

Sursa datelor: ANABI

Atât în UE, cât și în statele din afara acesteia, confiscarea produselor obținute în urma infracțiunilor reprezintă de mult timp un instrument important în arsenalul combaterii crimei organizate. Din datele prezentate, rezultă că numărul total al hotărârilor judecătorești prin care s-au dispus măsuri privind amenda penală, confiscarea produsului infracțiunii și/sau repararea prejudiciilor este în creștere, în anul 2020 fiind aproape dublu față de anul 2017.

Hotărârile judecătorești pentru confiscarea specială dețin ponderea cea mai mare în total, în anul 2020 fiind de 88,0%, urmate de hotărârile pentru despăgubiri către autorități/instituții publice (5,5%) și de hotărârile pentru despăgubiri acordate statului (3,0%).

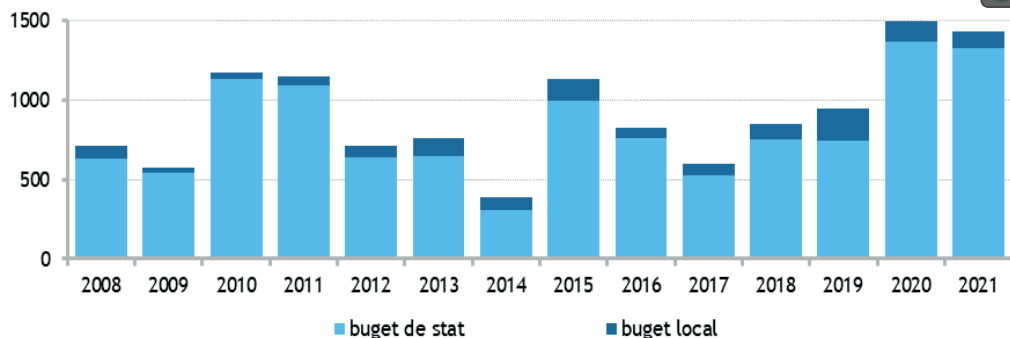
16.5.4. Cheltuieli de la bugetul de stat și cheltuieli de la bugetul local pentru ordine publică și siguranță națională

Definiție: Cheltuielile cu ordinea publică și siguranța națională includ servicii de poliție, servicii de pompieri, instanțe de judecată, închisori, cercetare și dezvoltare în domeniul ordinii și siguranței publice, ordine publică și siguranță neclasificate altundeva.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.5.4.a. Cheltuieli pentru ordine publică și siguranță națională

- mil. lei -

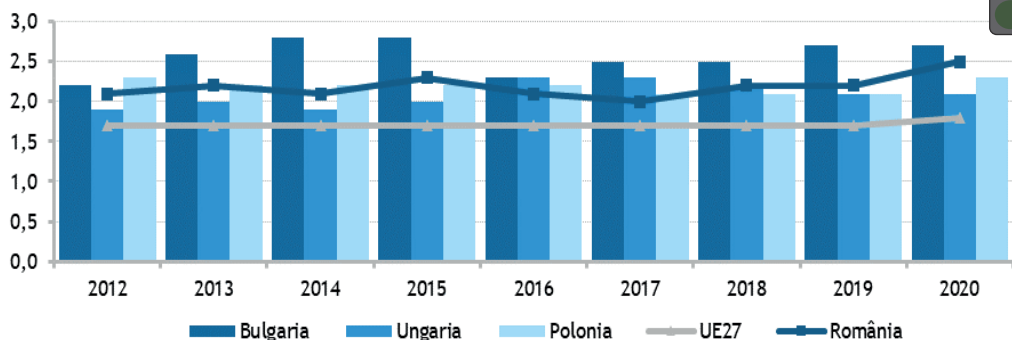
Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: cheltuieli de la bugetul de stat =5,93%,
cheltuieli de la bugetul local =1,88%, total=5,56%

Cheltuielile de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru ordine publică și siguranță națională alocate în România au variat de la 707,9 milioane lei în anul 2008 la 1.430,1 milioane lei în anul 2021, cu o rată medie anuală de creștere de 5,56%.

Fig. 16.5.4.b. Cheltuieli pentru ordine publică și siguranță națională ca pondere în PIB în România, unele state membre și UE

- % -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=2,20%, UE27=0,72%.

Cheltuielile guvernamentale pentru ordine publică și siguranță națională ca pondere în PIB alocate de România s-au încadrat între 2,1% în anul 2012 și 2,5% în 2020, peste nivelul UE.

Nivelul cheltuielilor alocate de Bulgaria depășesc nivelul celor alocate de România pornind de la 2,2% în anul 2012 și ajungând la 2,7% în anul 2020.

Cheltuielile guvernamentale pentru ordine publică și siguranță națională ca pondere în PIB alocate de Ungaria au fost sub nivelul celor alocate de România, cu excepția anilor 2016 și 2017. În schimb, nivelul cheltuielilor alocate de Polonia sunt puțin peste nivelul celor alocate de România până în anul 2017.

Atât România, cât și celelalte state din vecinătate au avut un nivel al cheltuielilor guvernamentale alocate pentru ordine publică și siguranță națională ca pondere în PIB peste nivelul UE.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.6. ȚINTA 2030: Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile

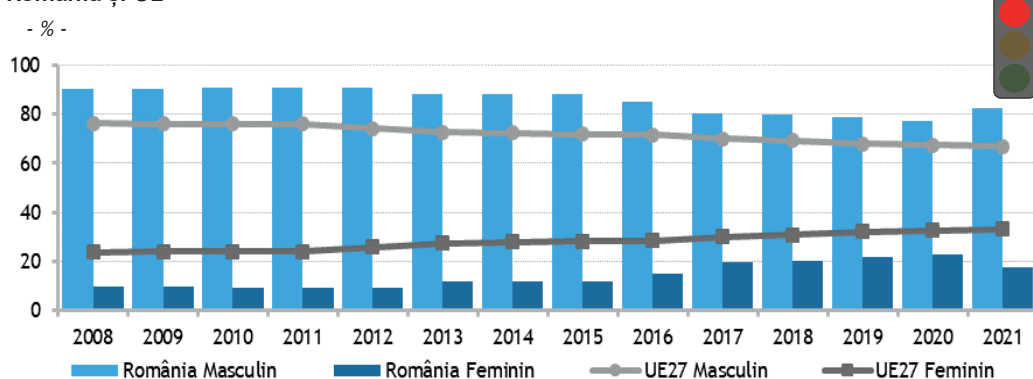
Tabelul 16.6. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.6.

Indicator adițional	Progres
Proporția locurilor deținute de femei și bărbați în parlamentele naționale	

16.6.1. Proporția locurilor deținute de femei și bărbați în parlamentele naționale

Indicatorul furnizează informații cu privire la proporția locurilor deținute în ambele Camere ale Parlamentului (Senat și Camera Deputaților), oferind o imagine de ansamblu asupra distribuției de gen în asigurarea procesului decizional.

Fig. 16.6.1. Ponderea locurilor deținute de femei și bărbați în parlamentele naționale, în România și UE

Sursa datelor: Asociația RWL, Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO masculin=-0,73%, RO feminin=4,86%;
UE27 masculin=-1,00%, UE27 feminin=2,57%

La nivel național, ponderea femeilor alese în parlament a crescut de la 9,6% în anul 2008 la 17,8% în anul 2021, înregistrând o rată medie anuală de creștere de 4,86% în perioada 2008-2021. În același timp, ponderea bărbaților din parlament a scăzut cu o rată medie anuală de -0,73% în aceeași perioadă. Prezența echilibrată sau, dimpotrivă, inegală a femeilor și bărbaților în Parlament reflectă rigiditatea structurilor sociale și politice, care perpetuează minimizarea rolului femeilor atât în sfera privată, cât și în cea publică. Indicatorul măsoară gradul în care femeile au acces la luarea deciziilor parlamentare. Această serie se referă la mandatele de parlamentar în totalitatea lor, incluzându-se locurile atât din Camera Deputaților, cât și cele din Senat.

La nivelul UE, ponderea femeilor din viața politică a crescut de la 23,8% în anul 2008 la 33,1% în anul 2021, cu o rată medie anuală de creștere de 2,57%. Nivelul UE este superior ponderii înregistrate în România pentru femeile din Parlament. România se situează în urma țărilor vecine, ponderea femeilor în parlamentul bulgar fiind de 24,6%, în parlamentul din Polonia de 27,5% și de 21,8% în parlamentul din Cehia. Ponderea femeilor în parlamentul național este mai mare față de cea înregistrată în Ungaria (13,1%).

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Femeile sunt încă în mare parte excluse din ramurile executive ale guvernului. Puterea femeilor în politică se află în centrul drepturilor civice, deoarece definește capacitatea acestora de a participa și decide asupra guvernării colective și a societății. Femeile sunt subreprezentate în rândul funcționarilor publici de nivel superior și rareori sunt reprezentante ale guvernelor țărilor la nivel internațional.

O serie de factori par să contribuie la această subreprezentare: femeile sunt rareori lideri ai partidelor politice importante, care sunt esențiale în formarea politicii viitoare; totodată, normele și așteptările de gen reduc drastic numărul de femei care sunt propuse pentru selecție pe post de candidați electorali.

16.7. ȚINTA 2030: Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile

Tabelul 16.7. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.7.

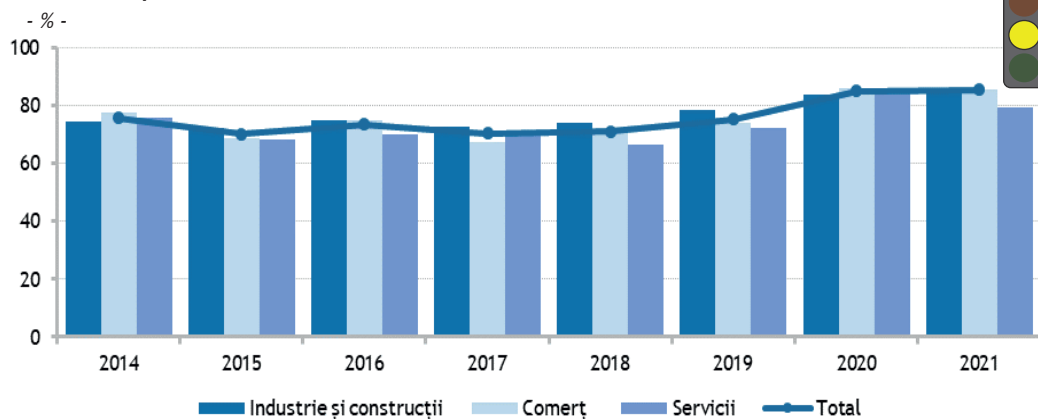
Indicator principal	Progres
Ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu administrația publică în totalul întreprinderilor	
Indicatori adiționali	Progres
Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni	
Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni	

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.7.1. Ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu administrația publică în totalul întreprinderilor

Definiție: Întreprinderile care au interacționat on-line cu administrația publică sunt acele întreprinderi care au utilizat internetul pentru a interacționa cu autoritățile publice atât pentru servicii publice, cât și pentru activități administrative (impozite, taxe, înregistrare întreprinderi, asigurări sociale, alte tipuri de declarații, autorizații). Interacțiunea cu autoritățile publice se referă la obținerea de informații, obținerea de formulare și returnarea formularelor completate.

Fig. 16.7.1. Ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu administrația publică în totalul întreprinderilor

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2021: RO=1,75%

Ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu administrația publică în totalul întreprinderilor, în perioada 2014-2021, a avut o evoluție oscilantă, cu un maxim în anul 2020 (85,5%) și un minim de în anul 2017 (70,2%).

Pe sectoare de activitate, în perioada analizată, cea mai mare creștere a fost înregistrată la ponderea întreprinderilor din industrie și construcții (10,7 p.p.).

Rata medie anuală de creștere pentru ponderea întreprinderilor care au interacționat on-line cu administrația publică în totalul întreprinderilor a fost de 1,75%, în perioada 2014-2021, ceea ce semnifică un progres insuficient în direcția eficientizării instituțiilor administrației publice.

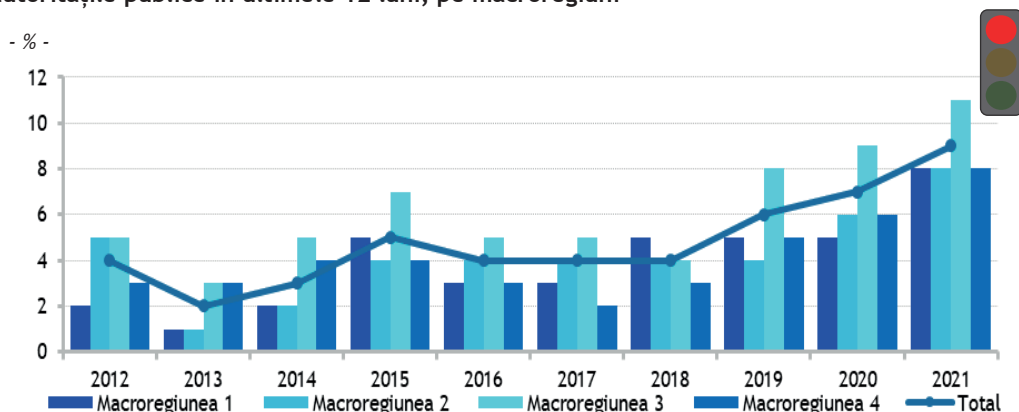
Interacțiunea on-line dintre mediul de afaceri și administrația publică are multiple avantaje de cost și eficiență, datorate optimizării utilizării resurselor umane și materiale, precum și simplificării procedurilor birocratice. Totodată, interacțiunea on-line oferă transparență, care duce la creșterea încrederii sociale, consolidarea democrației și diminuarea corupției.

16.7.2. Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni

Definiție: Indicatorul se referă la persoanele care au utilizat internetul pentru a interacționa cu autoritățile publice, atât pentru servicii publice (educație, sănătate), cât și pentru activități administrative (impozite, taxe, asigurări sociale, alte tipuri de declarații, autorizații), în scopul returnării formularelor completate.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.7.2.a. Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni, pe macroregiuni

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=9,43%

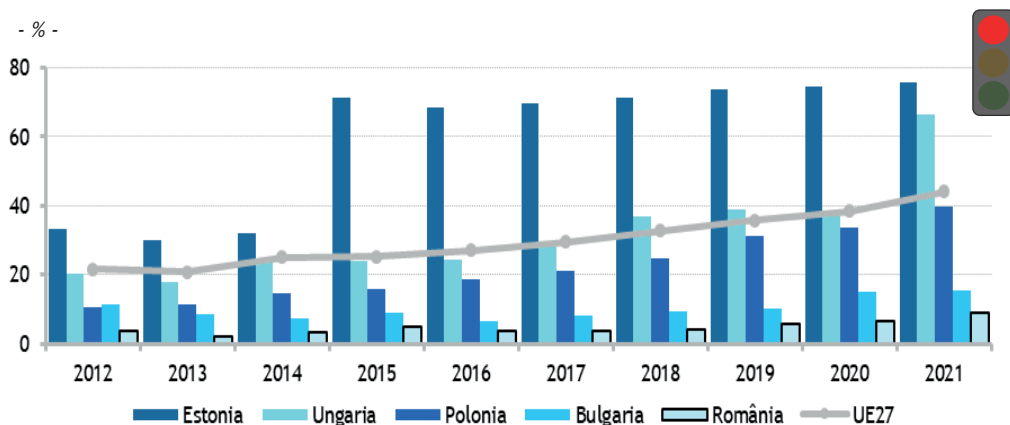
Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice a crescut în anul 2021 de 2,3 ori, față de 2012.

La nivelul macroregiunilor, cea mai ridicată pondere s-a înregistrat în anul 2021 în macroregiunea 3 (11%), din care face parte și regiunea București-Ilfov (18%).

În macroregiunea 1 ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice a crescut de patru ori în anul 2021, față de 2012.

Deși indicatorul a avut o rată medie anuală de creștere de 9,43% în perioada 2012-2021, sunt necesare măsuri suplimentare pentru adoptarea tehnologiilor digitale la nivelul administrației publice, în vederea consolidării și eficientizării instituțiilor publice centrale și locale.

Fig. 16.7.2.b. Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni, în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=9,43%, UE27=8,43%

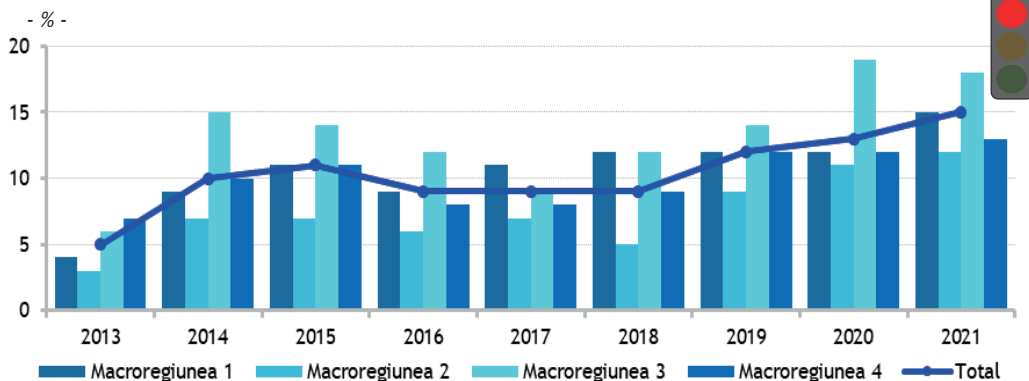
OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

România se situa în anul 2021 pe ultimul loc în UE, cu 9,4% pondere a persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice, cu 35,2 p.p sub nivelul UE și cu 6,5 p.p. sub nivelul Bulgariei. Dintre țările analizate, cele mai mari ponderi s-au înregistrat în anul 2021 în Estonia (75,9%) și Polonia (66,3%).

16.7.3. Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni

Definiție: Se referă la persoanele care au utilizat internetul pentru a interacționa cu autoritățile publice, atât pentru servicii publice (educație, sănătate), cât și pentru activități administrative (impozite, taxe, asigurări sociale, alte tipuri de declarații, autorizații). Interacțiunea prin e-mail este exclusă.

Fig. 16.7.3.a. Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni, pe macroregiuni

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2021: RO=14,72%

Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice s-a triplat în anul 2021, față de 2013.

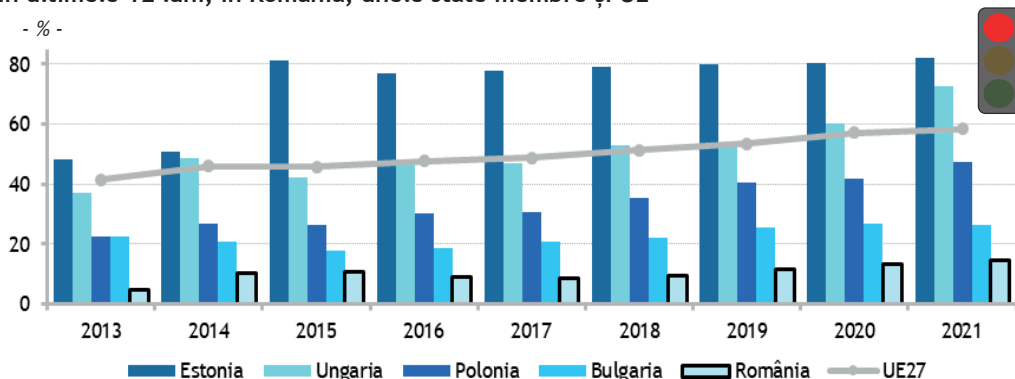
La nivelul macroregiunilor, cea mai ridicată pondere, în anul 2021, s-a înregistrat în macroregiunea 3 (18%), din care face parte și regiunea București-Ilfov (28%).

În macroregiunea 2, ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare autorităților publice a crescut de patru ori în anul 2021, față de 2013.

Dezvoltarea unor instituții eficiente și responsabile impune accelerarea implementării tehnologiilor digitale, astfel încât relația cetățean-administrație să fie rapidă, transparentă și de calitate.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.7.3.b. Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni, în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=14,72%, UE27=4,37%

România se situa în anul 2021 pe ultimul loc în UE, cu 14,7% pondere a persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice, cu 43,9 p.p sub media UE și cu 12 p.p. sub nivelul Bulgariei.

Dintre țările analizate, cele mai mari ponderi s-au înregistrat în anul 2021 în Estonia (81,9%) și Polonia (47,5%).

16.8. ȚINTA 2030: Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor digitalizate on-line.

Tabel 16.8. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 16.8.

Indicator principal	Progres
Investiții în produse hardware și software la 1.000 lei investiții totale în produse și servicii TIC în administrația publică	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de corupție și de serviciu	
Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni	
Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni	

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.8.1 Investiții în produse hardware și software la 1.000 lei investiții totale în produse și servicii TIC în administrația publică

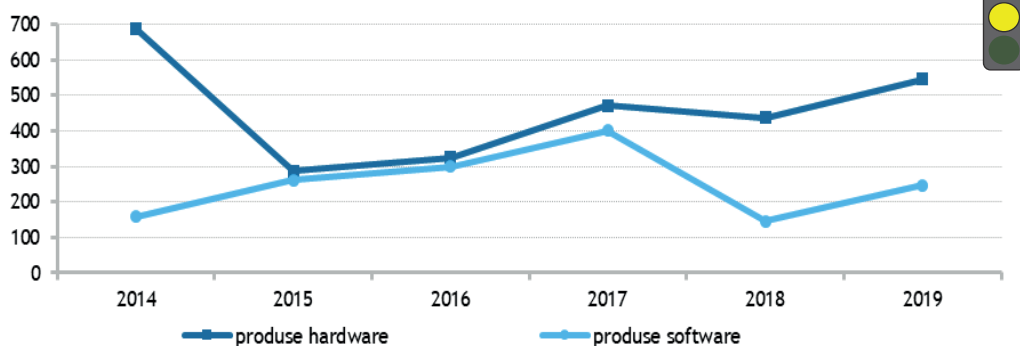
Definiție: Indicatorul se referă la ponderea investițiilor în produse hardware și software la 1.000 de lei investiții totale în produse și servicii TIC (tehnologia informației și comunicațiilor) în administrația publică.

Investițiile în produse hardware reprezintă cheltuielile efectuate cu achiziționarea de echipamente și părți componente ale echipamentelor hardware de tipul calculatoare personale, calculatoare portabile, servere etc., a căror valoare unitară depășește 2.500 lei.

Investițiile în produse software reprezintă cheltuielile efectuate cu achiziționarea de produse informatice - pachete de produse software, software adaptat etc., a căror valoare unitară depășește 2500 lei.

Fig. 16.8.1. Investiții în produse hardware și software la 1.000 lei investiții totale în produse și servicii TIC în administrația publică

- lei la 1.000 lei investiții

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2014-2019: produse hardware=-4,55%, produse software=9,17%

În perioada 2014-2019, procesul investițional în produse hardware a înregistrat un trend descendent de la un maxim de 688,7 lei la 1.000 lei investiții nete în anul 2014 la 545,7 lei la 1.000 lei în anul 2019.

Rata medie anuală de creștere a fost de -4,55% în perioada analizată.

În ceea ce privește investițiile în produse software, trendul a fost ascendent pornind de la 158,7 lei la 1.000 de investiții nete în anul 2014 ajungând în anul 2019 la 246,1 lei la 1.000 lei investiții nete, rata medie anuală de creștere fiind de 9,17%.

Deși creșterea investițiilor în produse software facilitează extinderea și generalizarea serviciilor digitalizate on-line, scăderea investițiilor în produse hardware constituie o barieră în îndeplinirea țintei propuse referitoare la perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate.

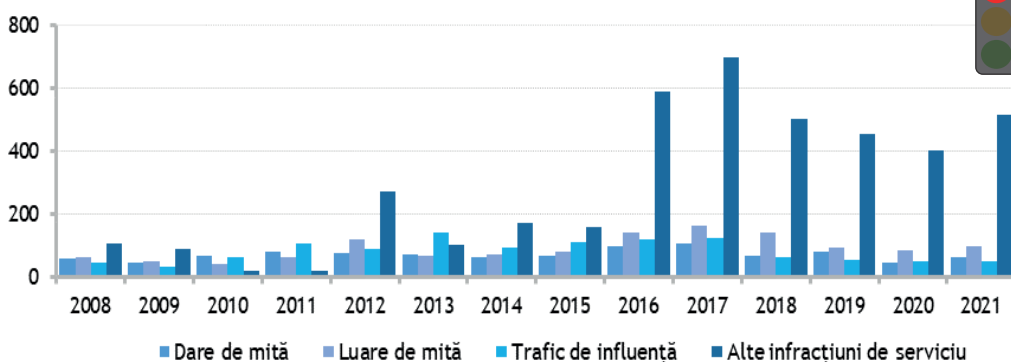
OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.8.2. Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de corupție și de serviciu

Definiție: Persoane condamnate definitiv de instanțele judecătorești pentru infracțiuni de corupție și de serviciu se referă la numărul de persoane condamnate definitiv pentru infracțiunile săvârșite în materie penală, pentru una dintre faptele prevăzute de Codul Penal, astfel: luarea de mită, darea de mită, traficul de influență, alte infracțiuni de corupție și serviciu (cumpărarea de influență, delapidarea, purtarea abuzivă, conflictul de interese, violarea secretului corespondenței, obținerea ilegală de fonduri, alte infracțiuni de corupție și de serviciu comise etc.).

Fig. 16.8.2. Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de corupție și de serviciu, pe categorii de infracțiuni

- nr. persoane -

Sursa datelor: CSM

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: dare de mită=0,64%, luare de mită=3,75%, trafic de influență=0,16%, alte infracțiuni de serviciu=12,72%

Corupția este una dintre cele mai stringente probleme ale timpului nostru, prin care se risipesc resursele publice, se măresc inegalitățile economice și sociale, se generează nemulțumiri sociale și scade încrederea în instituții. Totodată, corupția perpetuează inegalitatea și sărăcia, influențând bunăstarea și distribuția veniturilor și subminând astfel oportunitățile de a participa în mod egal la viața socială, economică și politică.

Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiuni de corupție și de serviciu a crescut în anul 2021, față de 2008, cu 452 persoane (163,2%). În perioada 2008-2021, au fost înregistrate creșteri la toate tipurile de infracțiuni, cu precădere la infracțiunea de luare de mită, mai mult cu 38 persoane în 2021, față de 2008.

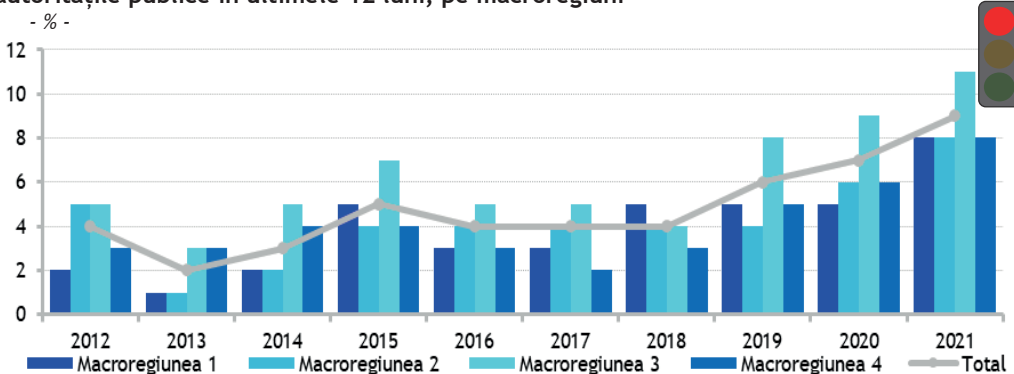
Datele din perioada 2008-2021 arată că rata medie anuală de creștere este de 7,73%, creștere care dovedește că fenomenul are o tendință nefavorabilă, astfel că ținta de reducere a faptelor de corupție nu va fi atinsă până în anul 2030.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

16.8.3. Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni

Indicatorul pune în evidență eficiența administrației publice centrale și locale, implementarea unui management performant, debirocratizarea și adaptarea la nevoile cetățenilor.

Fig. 16.8.3.a. Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni, pe macroregiuni

Sursa datelor: Eurostat

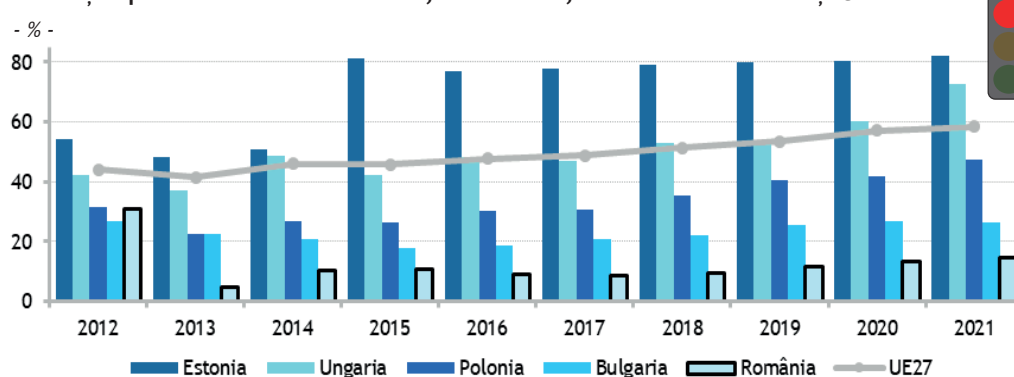
Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=9,43%

Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice a crescut în anul 2021 de 2,3 ori, față de 2012.

În anul 2021, ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice a fost de 11,0% în macroregiunea 3 și de 8,0% în celelalte macroregiuni.

Analiza datelor evidențiază că sunt necesare măsuri suplimentare pentru adoptarea tehnologiilor digitale la nivelul administrației publice pentru extinderea și generalizarea serviciilor digitalizate on-line, astfel încât serviciile prestate către cetățeni să fie prompte, eficiente și civilizate.

Fig. 16.8.3.b. Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice în ultimele 12 luni, în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=9,43%, UE27=8,43%

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

România se situează în anul 2021 pe ultimul loc în UE, cu 9,4% pondere a persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice, cu 35,2 p.p. sub nivelul UE și cu 6,5 p.p. sub nivelul Bulgariei. Dintre țările analizate, cele mai mari ponderi s-au înregistrat în anul 2021 în Estonia (75,9%) și Polonia (66,3%).

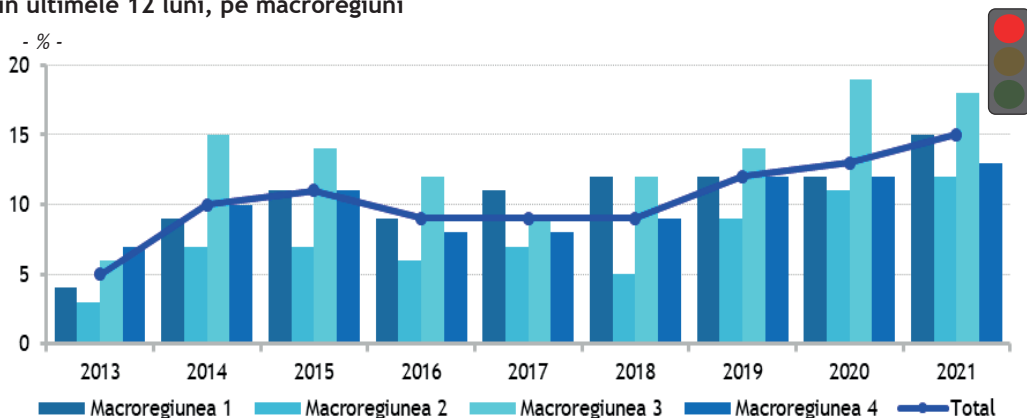
Cele mai mari creșteri ale indicatorului în anul 2021, față de 2012, s-au înregistrat în Polonia (de 3,7 ori) și Ungaria (de 3,2 ori).

Pentru ca România să atingă în anul 2030 o pondere de 60% a persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice, este necesar ca rata medie anuală de creștere să fie accelerată la 23,47%.

16.8.4. Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni

Creșterea numărului de persoane care au interacționat prin internet cu autoritățile publice va contribui la perfecționarea, profesionalizarea instituțiilor, asigurarea unor servicii prompte, transparente și civilizate pentru populație.

Fig. 16.8.4.a. Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni, pe macroregiuni

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2021: RO=14,72%

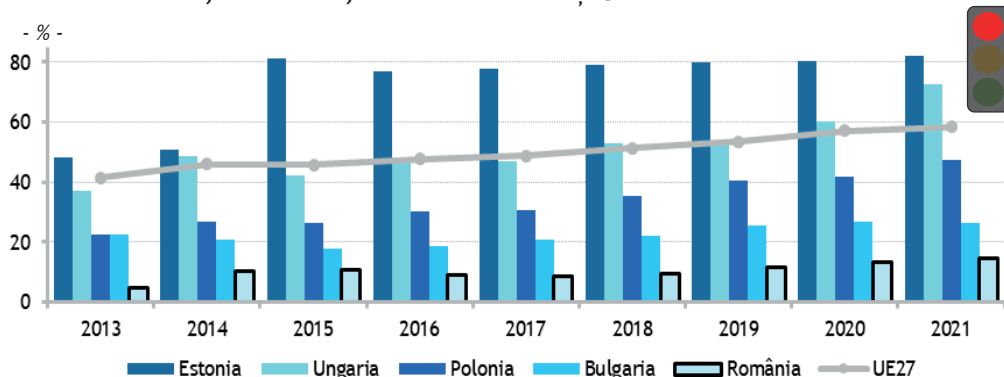
Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice a fost de 15% în anul 2021, față de 5% în anul 2013.

Macroregiunea 3 a înregistrat o pondere de 18% în anul 2021, urmată de macroregiunea 1 (15%), macroregiunea 4 (13%) și macroregiunea 2 (12%).

Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice este foarte mică și se impune adoptarea accelerată a tehnologiilor digitale la nivelul administrației publice, care vor contribui la profesionalizarea și perfecționarea tuturor activităților, la reducerea birocrăției și la scăderea costurilor.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Fig. 16.8.4.b. Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice în ultimele 12 luni, în România, alte state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2021: RO=14,72%, UE27=4,37%

Digitalizarea sectorului public reprezintă unul dintre dezideratele UE. România se situa în anul 2021 pe ultimul loc în clasament, cu 14,7% pondere a persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice, cu 43,9 p.p sub media UE și cu 12 p.p. sub Bulgaria.

Dintre țările analizate, cele mai mari ponderi s-au înregistrat în anul 2021 în Estonia (81,9%), și Polonia (47,5%).

Pentru ca România să atingă în anul 2030 o pondere de 60% a persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice, este necesar ca rata medie anuală de creștere să fie de 16,96%.

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

- Asistența oficială netă pentru dezvoltare acordată de România, ca pondere în VNB, se situează în jurul valorii de 0,10% în perioada 2018-2020.
- Datoria publică externă a administrației publice a crescut de 5,9 ori în perioada 2008-2021, ajungând la 57,4 miliarde euro și reprezenta, în anul 2021, 49,2% din datoria totală a administrației publice.
- Ponderea întreprinderilor inovatoare din România cu acorduri de cooperare cu parteneri situați în afara țării, în total întreprinderi, a fost de 1,02% în anul 2020.
- Volumul importului de bunuri și servicii al României din țările cel mai puțin dezvoltate a crescut cu 32,2%, însă ponderea acestor tranzacții în importul total al României s-a redus cu circa 0,1 p.p. în perioada 2013-2021, aspect care reflectă interesul redus al firmelor românești de a investi în economiile țărilor cel mai puțin dezvoltate.
- ISD au înregistrat o dinamică mai mare decât importurile de bunuri în perioada 2011-2020, acestea crescând cu 69,0%, iar importurile cu 46,6%.
- Exportul de produse high-tech s-a dublat în anul 2020 față de anul 2008, ajungând la 7,8 miliarde USD în anul 2020, iar importul de bunuri high-tech, care a crescut cu 46,9% în aceeași perioadă, a ajuns la 15,5 miliarde USD în anul 2020, generând un deficit comercial de 7,7 miliarde USD în anul 2020.
- Peste 80% din exporturile de bunuri și peste 70% din importurile de bunuri din anul 2020 au fost realizate de firmele cu capital mixt sau integral străin, firme care au generat un deficit comercial de 7,6 miliarde euro, mai mic decât deficitul generat de firmele cu capital românesc (11,3 miliarde euro).

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

17.1. ȚINTA 2030: Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030

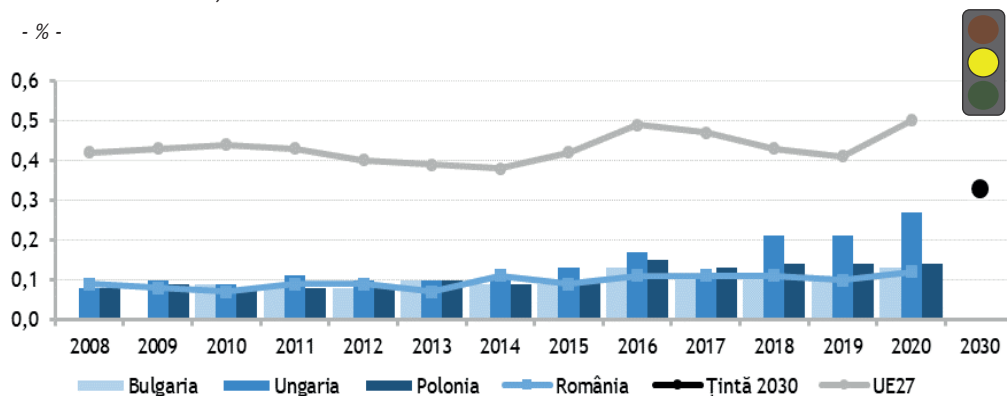
Tabelul 17.1. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 17.1.

Indicator principal	Progres
Asistența oficială netă pentru dezvoltare (AOD) totală și în țările cel mai puțin dezvoltate ca proporție din Venitul Național Brut (VNB)	
Indicatori adiționali	Progres
Ponderele întreprinderilor inovatoare cu acorduri de cooperare cu parteneri situați în afara țării, în total întreprinderi	
Ponderele valorii exportului/importului către/din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea exportului și importului României de bunuri și servicii	

17.1.1. Asistența oficială netă pentru dezvoltare (AOD) totală și în țările cel mai puțin dezvoltate ca proporție din Venitul Național Brut (VNB)

Definiție: Asistența oficială pentru dezvoltare (AOD) constă în acordarea de către instituții sau autorități publice de sprijin financiar, acordarea de bunuri/servicii sau organizarea unor schimburi de expertiză și bune practici în beneficiul statelor în curs de dezvoltare, pe plan bilateral sau prin intermediul unor organizații internaționale. AOD include atât ajutorul umanitar, cât și asistența alocată pentru dezvoltarea socio-economică a statelor în curs de dezvoltare.

Fig. 17.1.1. AOD totală și în țările cel mai puțin dezvoltate ca proporție din VNB în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=2,43%, UE27=1,46%

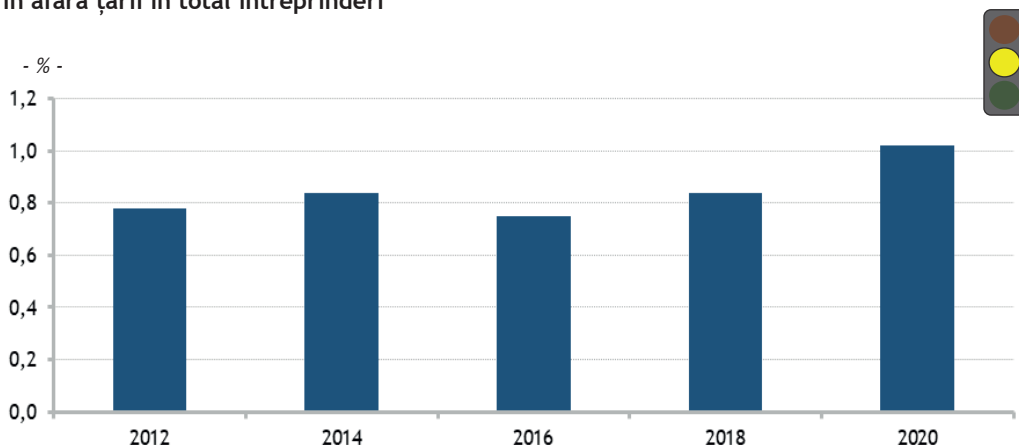
OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

La nivelul UE, AOD a variat între 0,38% în anul 2014 și 0,50% în anul 2020. Față de nivelul UE, România are o contribuție mult mai mică, asistența oficială netă totală pentru dezvoltare oscilând între 0,07% în anii 2010 și 2013 și atingând valoarea maximă în anul 2020 (0,12%). Nivelurile indicatorului sunt apropiate în toate țările analizate în întreaga perioadă. Ungaria a avut o creștere mai accentuată începând cu anul 2018, înregistrând valori duble față de cele din România în ultimii trei ani ai seriei de date. Dacă se menține rata medie anuală de creștere din perioada 2008-2020, de numai 2,43%, ținta de 0,33% a cuantumului asistenței oficiale pentru dezvoltare acordată de România ca proporție în VNB poate fi atinsă abia în anul 2062.

17.1.2. Ponderea întreprinderilor inovatoare cu acorduri de cooperare cu parteneri situați în afara țării în total întreprinderi

Definiție: Indicatorul măsoară raportul procentual dintre numărul întreprinderilor inovatoare care cooperează cu alte întreprinderi sau organizații situate în afara țării și numărul total al întreprinderilor (atât cele inovatoare, cât și cele non-inovatoare).

Fig. 17.1.2. Ponderea întreprinderilor inovatoare cu acorduri de cooperare cu parteneri situați în afara țării în total întreprinderi

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere, perioada 2012-2020: RO=3,41%

Activitatea de inovare presupune introducerea în procesul muncii a unor produse sau procese de afaceri noi sau semnificativ îmbunătățite. Inovarea se poate realiza în toate domeniile de activitate și presupune dezvoltarea capacității firmelor de a absorbi tehnologie de ultimă generație, de a adapta aceste tehnologii la nevoile piețelor deservite și de a dezvolta, la rândul lor, tehnologii sau servicii care să le permită progresul.

Ponderea întreprinderilor inovatoare cu acorduri de cooperare cu parteneri situați în afara țării în total întreprinderi, în perioada 2012-2020, a oscilat între 0,75% și 1,02%.

În perioada analizată, indicatorul a înregistrat o rată medie anuală de creștere de 3,41%.

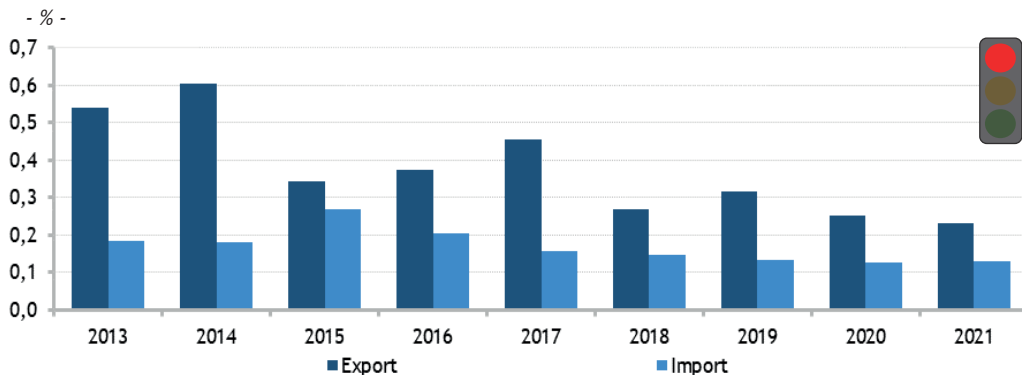
Cu cât ponderea întreprinderilor inovatoare cu acorduri de cooperare cu parteneri situați în afara țării în total întreprinderi este mai mare, cu atât șansa obținerii unor produse la standarde de calitate superioară este mai mare, ceea ce conduce la dezvoltare economică. Prin urmare, este necesară extinderea și consolidarea acordurilor de cooperare ale întreprinderilor inovatoare cu parteneri situați în afara țării.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

17.1.3. Ponderea valorii exportului/importului către/din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea exportului și importului României de bunuri și servicii

Definiție: Indicatorul este definit ca ponderea valorii bunurilor și serviciilor importate/exportate din/către țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea totală a importului/exportului României. Lista țărilor cel mai puțin dezvoltate este stabilită de OECD în lista DAC (Development Assistance Committee) a beneficiarilor ODA (asistență oficială pentru dezvoltare).

Fig. 17.1.3. Ponderea valorii exportului/importului către/din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea totală a exportului și importului României de bunuri și servicii

Sursa datelor: INS, BNR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2021: Export=-9,97%, Import=-4,33%

Sporirea volumului tranzacțiilor de export și import în relație cu țările cel mai puțin dezvoltate constituie un ajutor direct pentru creșterea sustenabilă a acestora, iar relațiile bazate pe proiecte cu raționalitate economică sunt reciproc profitabile în contextul globalizării. Volumul importului de bunuri și servicii al României din țările cel mai puțin dezvoltate a crescut cu 32,2%, însă ponderea acestor tranzacții în importul total al României s-a redus cu cca. 0,1 p.p. în perioada 2013-2021.

Volumul exporturilor către țările cel mai puțin dezvoltate a scăzut cu 27,3% în perioada 2013-2021, ponderea acestora în exportul total al României reducându-se cu cca. 0,3 p.p. Prin creșterea volumului tranzacțiilor de export și import cu țările cel mai puțin dezvoltate se impulsionază dezvoltarea economică durabilă a acestora prin transferul de tehnologie și crește competitivitatea lor pe piața mondială.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

17.2. ȚINTA 2030: Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate

Tabelul 17.2. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 17.2.

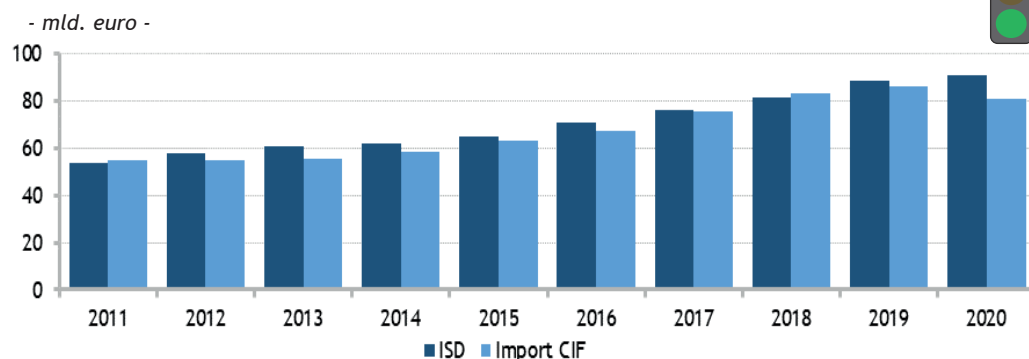
Indicator principal	Progres
Valoarea importului de bunuri și a investițiilor străine directe	
Indicatori adiționali	Progres
Asistență oficială netă pentru dezvoltare (AOD) totală și în țările cel mai puțin dezvoltate ca proporție din Venitul Național Brut (VNB)	
Ponderea valorii importurilor de bunuri și servicii din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea totală a importurilor României	
Valoarea exportului de produse high-tech	

17.2.1. Valoarea importului de bunuri și a investițiilor străine directe

Definiție: Importurile de bunuri cuprind toate bunurile care, cu titlu oneros sau gratuit, intră pe teritoriul economic al țării, provenind din restul lumii. Importurile sunt evaluate în prețuri CIF (Cost, Insurance, Freight/Cost, Asigurare, Navlu), care reprezintă prețul la frontiera țării importatoare și cuprinde atât elementele componente ale prețului FOB, cât și costul asigurării și transportului internațional.

Investiția străină directă (ISD) reprezintă o relație investițională de durată între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, aceasta implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

Fig. 17.2.1.a. Valoarea importului de bunuri și a ISD

Notă: ISD reprezintă soldul ISD la 31 decembrie din fiecare an de referință

Sursa datelor: INS, BNR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2011-2020: ISD=6,01%, Import CIF=4,34%

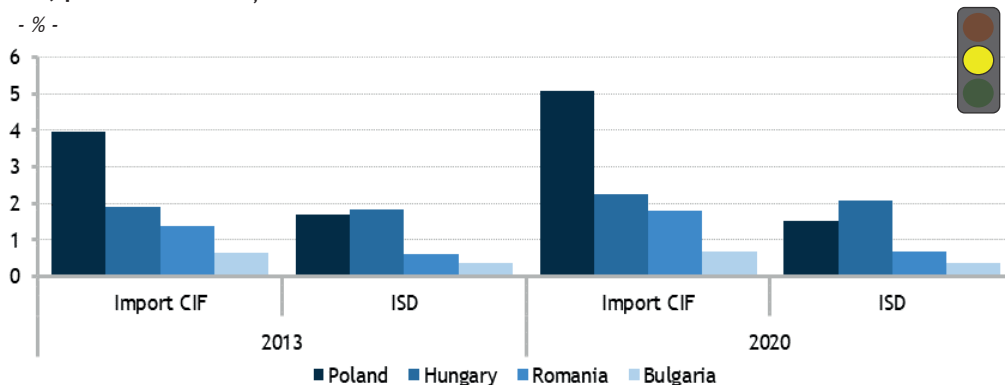
OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

ISD sunt deosebit de importante pentru orice economie, în contextul globalizării. Importul de bunuri și investițiile străine directe conduce la dezvoltare economică pe baze sustenabile prin aportul de tehnologie medie și înaltă.

ISD au înregistrat o dinamică mai mare decât importurile în perioada 2011-2020, ISD crescând cu 69,0%, iar importurile cu 46,6%. În toți anii supuși analizei, ISD au avut dinamici pozitive, cu valori cuprinse între 2,2% în anul 2014 și 9,4% în anul 2016.

Pentru importul de bunuri, cu excepția anilor 2012 și 2020 (ani afectați de criza economică din 2008-2009, respectiv cea sanitară din anul 2020), au fost înregistrate creșteri cuprinse între 1,1% în 2013 și 12,2% în anul 2017. Aceste dinamici arată o reziliență mai mare a ISD la crize, în comparație cu importurile, care sunt mult mai sensibile la șocurile externe.

Fig. 17.2.1.b. Ponderea valorii importului și a ISD în importul total al UE și, respectiv, ISD totale din UE, pentru România și alte state membre în anul 2020

Notă: ISD reprezintă soldul ISD la 31 decembrie din fiecare an de referință
Sursa datelor: INS, BNR, Eurostat

Atât pentru importul de bunuri, cât și în cazul ISD, România deține ponderi mici la nivelul UE (1,8% în 2020 pentru importuri, respectiv 0,7% pentru ISD). Cele mai mari ponderi în importul total al UE în anul 2020 erau deținute de Germania (21,9%), Olanda (11,7%) și Franța (11,0%), iar la soldul de ISD - Olanda (27,3%) și Luxembourg (22,1%). În comparație cu economiile similare din regiune, Bulgaria a avut ponderi mai mici decât România atât la import (0,7%), cât și la ISD (0,4%), Polonia și Ungaria înregistrând o contribuție mai mare atât la importul total al UE (5,2%, respectiv 2,2%), cât și la stocul ISD (1,5%, respectiv 2,1%).

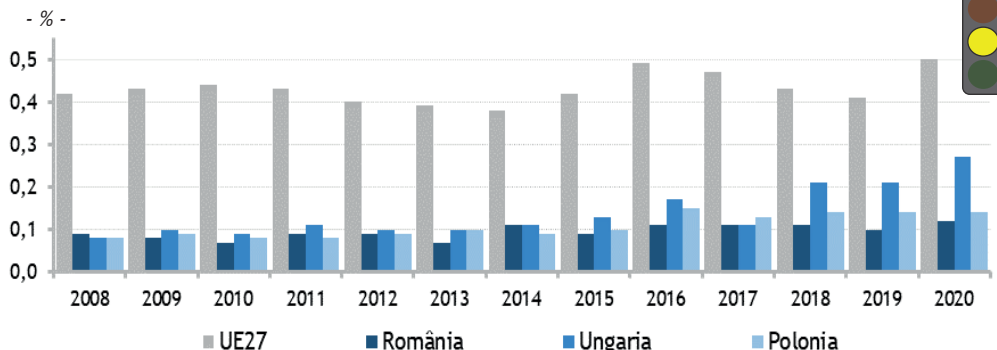
17.2.2. Asistență oficială netă pentru dezvoltare (AOD) totală și în țările cel mai puțin dezvoltate ca proporție din Venitul Național Brut (VNB)

UE, în calitatea sa de cel mai mare donator de ajutor umanitar și de ajutor pentru dezvoltare din lume, inclusiv prin angajamentul colectiv de a consacra 0,7 % din VNB pentru AOD, joacă un rol esențial în sprijinirea celor care au nevoie de ajutor în diferite colțuri ale lumii.

Ațiunea externă a UE promovează stabilitatea la frontierele sale și dincolo de acestea, susține eradicarea sărăciei în țările în curs de dezvoltare și încurajează cooperarea în domeniile de interes pentru aceasta. UE abordează, de asemenea, cauzele profunde ale migrației ilegale și ale extremismului violent.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Fig. 17.2.2. AOD totală și în țările cel mai puțin dezvoltate ca proporție din VNB în România, unele state membre și UE

Sursa datelor: Eurostat

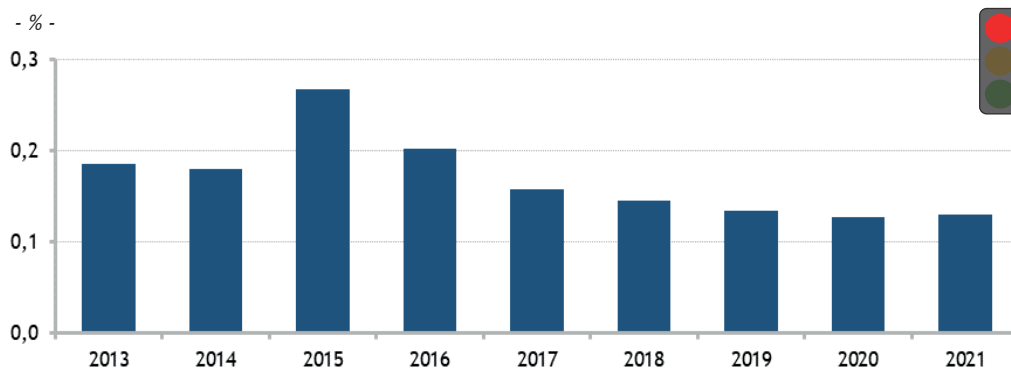
Rată medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=2,43%, UE27=1,46%

În perioada 2008-2020, în România, în statele din zonă, dar și la nivel UE, asistența oficială netă pentru dezvoltare ca proporție din VNB a avut un trend ascendent, deși în România, Polonia, și Ungaria aceasta s-a situat mult sub nivelul UE. Cu toate acestea, Ungaria a înregistrat valori în creștere, atingând în anul 2020 cel mai mare nivel (0,27%), aproape dublu față de celelalte state vecine, România și Polonia.

17.2.3. Ponderea valorii importurilor de bunuri și servicii din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea totală a importurilor României

Definiție: Indicatorul este definit ca ponderea valorii bunurilor și serviciilor importate din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea totală a importului României. Lista țărilor cel mai puțin dezvoltate este stabilită de OECD în lista DAC (Development Assistance Committee) a beneficiarilor AOD.

Fig. 17.2.3. Ponderea valorii importurilor de bunuri și servicii din țările cel mai puțin dezvoltate în valoarea totală a importurilor României

Sursa datelor: INS, BNR

Rata medie anuală de creștere, perioada 2013-2021: RO=-4,33%

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Informațiile privind ponderea importului României din țările cel mai puțin dezvoltate în importurile totale de bunuri și servicii relevă contribuția țării noastre la reducerea sărăciei, creșterea economică și la crearea de locuri de muncă în aceste state. În perioada 2013-2021, valoarea importului de bunuri și servicii din țările cel mai puțin dezvoltate a crescut cu 30%, însă nu în același ritm cu importul total de bunuri și servicii al României, care aproape s-a dublat în 2021, față de 2013.

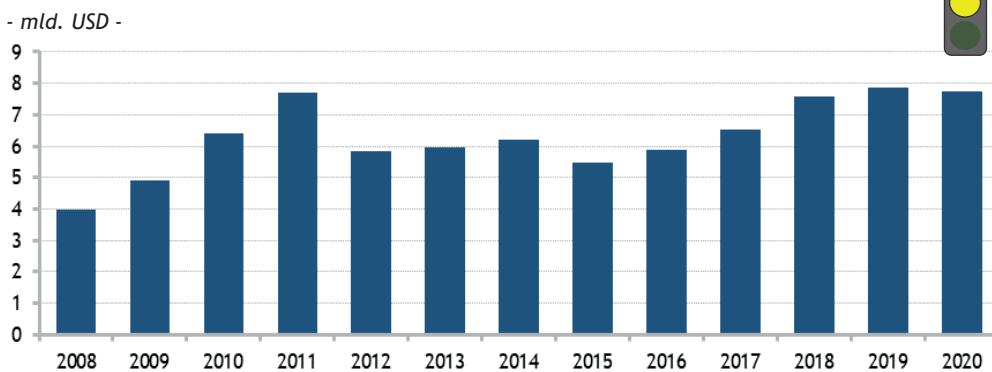
Rata medie anuală de creștere a ponderii valorii importului de bunuri și servicii din țările cel mai puțin dezvoltate în importul total al României este negativă în perioada 2013-2021 (-4,33%), aspect ce reflectă interesul redus al firmelor românești de a investi în economiile țărilor cel mai puțin dezvoltate.

Companiile naționale ar trebui susținute în vederea dezvoltării de relații comerciale cu țările cel mai puțin dezvoltate, întrucât aceste tranzacții au impact pozitiv asupra producției de bunuri și servicii, contribuind la dezvoltarea economică globală.

17.2.4. Valoarea exportului de produse high-tech

Sectorul high-tech al economiei utilizează cele mai noi tehnologii și este considerat un factor deosebit de important al creșterii economice. Produsele high-tech sunt considerate cele care au conținut de inovație: produse ale industriei aero-spațiale, produse electronice-comunicații, produse farmaceutice, instrumente științifice, aparatură electrică, produse chimice.

Fig. 17.2.4. Valoarea exportului de produse high-tech

Sursa datelor: UNCTAD, ONU

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2020: RO=5,72%

Dezvoltarea durabilă conduce la îmbunătățirea continuă a nivelului de trai al populației, iar aceasta se poate realiza prin exporturi de bunuri care încorporează tehnologie medie și înaltă. Deși exportul de produse high-tech s-a dublat în perioada 2008-2020, ajungând la 7,8 miliarde USD în anul 2020, acesta reprezintă jumătate din importul de bunuri high-tech, care a crescut cu 46,9% în anul 2020, față de anul 2008 (15,5 miliarde USD în anul 2020), generând un deficit comercial de 7,7 miliarde USD în anul 2020, cu 18% mai mare decât cel înregistrat în anul 2008.

În acest context, sunt necesare măsuri de eficientizare a comerțului internațional al României prin promovarea exporturilor și încurajarea și susținerea firmelor să investească în activitatea de cercetare-dezvoltare, pentru ca ponderea exportului de bunuri care încorporează tehnologie înaltă în exportul total să crească. Astfel, competitivitatea produselor românești pe piața externă se poate îmbunătăți, întrucât exportul de bunuri high-tech reprezintă o măsură a eficienței și a gradului de integrare a firmelor din România pe lanțurile valorice internaționale.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

17.3. ȚINTA 2030: Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică

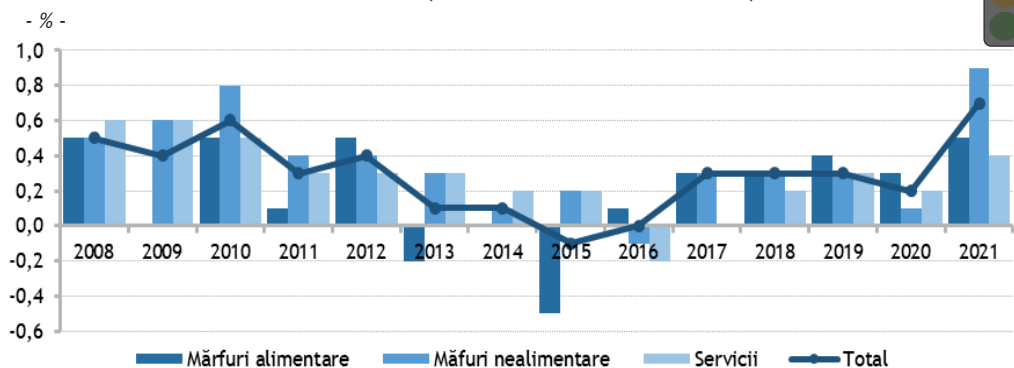
Tabelul 17.3. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 17.3.

Indicator principal	Progres
Rata medie lunară a inflației, pe categorii de mărfuri și servicii	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție și date privind capacitatea acestora	
Datoria publică a României, din care externă	

17.3.1. Rata medie lunară a inflației, pe categorii de mărfuri și servicii

Definiție: Rata medie lunară a inflației exprimă media creșterilor lunare ale prețurilor. Se calculează ca o medie geometrică a indicilor lunari ai prețurilor de consum cu baza în lanț din care se scade baza de comparație egală cu 100.

Fig. 17.3.1. Rata medie lunară a inflației, pe categorii de mărfuri și servicii

Sursa datelor: INS

În perioada 2008-2021, rata medie lunară a inflației pe total a avut o evoluție oscilantă, pornind de la 0,5% în anul 2008 la 0,6% în anul 2010, după care s-a înscris pe un trend descendent până în anul 2015, când a înregistrat cel mai scăzut nivel, de -0,1% în anul 2015. Ulterior a înregistrat valori în creștere, ajungând la 0,7% în anul 2021.

Rata medie lunară a inflației pentru mărfurile alimentare a prezentat același trend, pornind de la 0,5% în anul 2008, atingând un minim de -0,5% în anul 2015, după care a urmat un trend crescător, ajungând din nou la 0,5% în anul 2021.

Categoria de mărfuri nealimentare a prezentat o rată medie lunară a inflației care a atins cele mai mari valori în anii 2010 (0,8%) și 2021 (0,9%), determinate în principal de creșterile de prețuri la utilități (combustibili și energie). Cele mai mici valori s-au înregistrat în anul 2016 (-0,1%), urmat de anii 2014 și 2020 (0,1%).

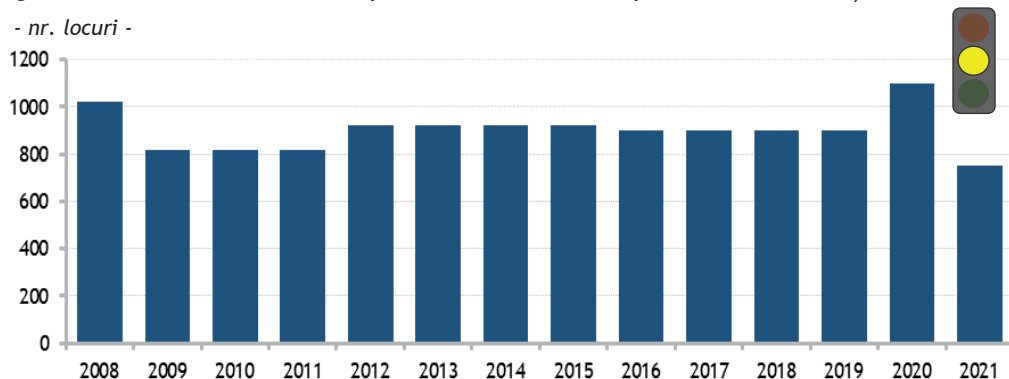
OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Serviciile au înregistrat o rata medie lunară a inflației cu valori ridicate în primii 3 ani ai perioadei analizate, de 0,5% în anul 2010 și 0,6% în anii 2008 și 2009, pentru ca apoi să scadă până la -0,2% în anul 2016, crescând treptat până la 0,4% în anul 2021.

17.3.2. Numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție și date privind capacitatea acestora

Definiție: Numărul centrelor de preluare a imigranților solicitanți de protecție și date privind capacitatea acestora se referă la Centrele regionale de proceduri și cazare pentru solicitanții de azil ale IGI, în funcție de locație și capacitatea de cazare.

Fig. 17.3.2. Numărul locurilor disponibile în centrele de preluare a solicitanților de azil

Sursa datelor: IGI

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: RO=-2,52%

Pe lângă *Agenda 2030 pentru Dezvoltarea Durabilă*, ale cărei obiective și le-a asumat și țara noastră prin transpunerea lor în cuprinsul SNDDR 2030, alte două documente internaționale de importanță majoră vizează domeniul migrației: *Pactul global pentru o migrație sigură, ordonată și reglementată* (GCM) și *Pactul global pentru refugiați* (GCR). Acestea recunosc potențialul migrației de a promova dezvoltarea atât în țările de origine, cât și în cele de destinație, iar integrarea, incluziunea migranților în societatea gazdă depinde de capacitatea orașelor în care ajung acești migranți. În România, în prima linie se află autoritățile locale, din postura de primitoare de migranți și refugiați, iar acestea trebuie să reducă vulnerabilitățile prin asigurarea unor servicii locale adaptate la nevoile și caracteristicile acestei categorii vulnerabile. Într-adevăr, indicatorul analizat oferă doar o imagine a „primei linii”, deoarece, dincolo de capacitatea de primire și cazare (cu o medie de 900 de locuri în perioada 2008-2021), incluziunea durabilă necesită integrarea aspectelor legate de migrație în cadrul unei game vaste de competențe la nivel local: planificare urbană, spații publice, locuințe, educație, cultură, acces la piața muncii etc.

Pe baza resurselor lor, autoritățile locale trebuie să dispună de capacități pentru a găsi soluții adaptate la nevoile reale de protecție ale migranților. Învățând din bunele practici de la nivel internațional, autoritățile pot face acest lucru mobilizând rețelele locale formate din mai multe părți interesate: ONG-uri, asociații ale migranților, organizații caritabile, universități și, în special, mediul privat. În contextul aderării la OECD, România trebuie să țină cont de recomandările acestei organizații în ceea ce privește întărirea capacității de incluziune la nivelul autorităților locale, în vederea garantării drepturilor migranților și refugiaților. Una dintre principalele recomandări ale OECD vizează stabilirea de planuri, indicatori și legislație națională privind aspectele legate de integrare, care să fie adaptate la caracteristicile teritoriale și să mențină comparabilitatea între realitățile locale, creând în același timp stimulente și standarde pentru promovarea integrării migranților la nivel local în mai multe sectoare.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

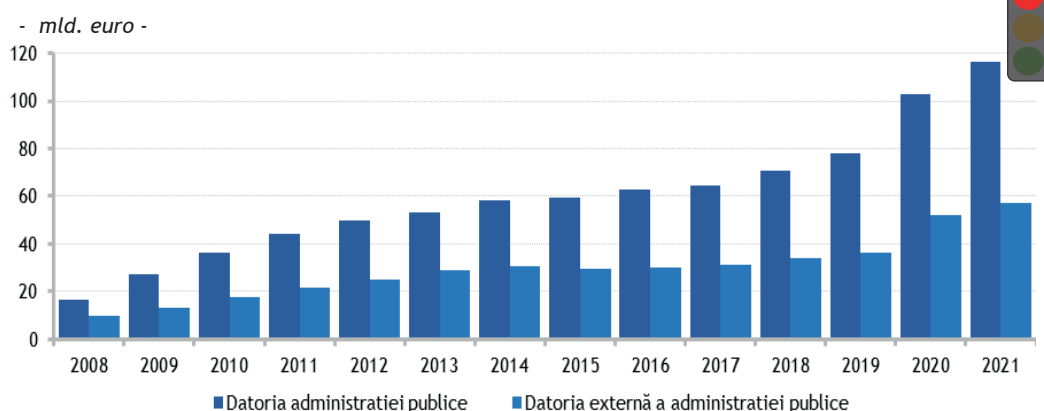
România trebuie să își adapteze politicile la particularitățile migranților, prevăzând măsuri specifice atunci când este necesar. Politicile mai coerente asigură un tratament egal pentru migranți, le accelerează incluziunea și se asigură că este apreciată contribuția migranților la dezvoltarea locală.

Așa cum se concluzionează într-o publicație a UNESCO privind incluziunea migranților și a refugiaților, un oraș în care drepturile omului, inclusiv ale migranților și ale refugiaților, sunt respectate de toți locuitorii și nimeni nu este lăsat în urmă este un loc în care fiecare individ își poate realiza potențialul, iar mobilitatea poate fi transformată într-o sursă puternică de dezvoltare și prosperitate comune.

17.3.3. Datoria publică a României, din care externă

Definiție: Datoria publică reprezintă stocul datoriei totale brute consolidate a administrației publice la finele perioadei, exprimat la valoarea nominală a următoarelor categorii de pasive guvernamentale (definite în SEC 2010): numerar și depozite, titluri de valoare, altele decât acțiuni, exclusiv produse financiare derivate, precum și împrumuturi.

Fig. 17.3.3. Datoria publică a României

Sursa datelor: MF

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2021: datoria administrației publice=16,12%, datoria externă a administrației publice=14,67%

Conform MF, datoria publică a României s-a situat la sfârșitul anului 2021 la 48,9% din PIB, sub plafonul de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht. Prin acest tratat, statele membre UE sunt obligate să respecte disciplina bugetară prin îndeplinirea a două criterii: un deficit de cel mult 3% din PIB și o datorie ce nu depășește 60% din PIB. Tratatul este completat de Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și de Regulamentul (UE) nr. 1174/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind măsurile de executare pentru corectarea dezechilibrelor macroeconomice excesive din zona euro. Ambele reglementări urmăresc să detecteze dezechilibrele fiscale în UE și să permită, printre altele, aplicarea sancțiunilor.

În anul 2021, datoria externă a administrației publice a ajuns la 57,4 miliarde euro, care reprezintă aproximativ 49,2% din datoria administrației publice, fiind cu 47,7 miliarde euro mai mare față de anul 2008. În anii 2020 și 2021, datoria administrației publice a înregistrat valori ridicate, pandemia de COVID-19 contribuind la creșterea îndatorării globale.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

17.4. ȚINTA 2030: Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional

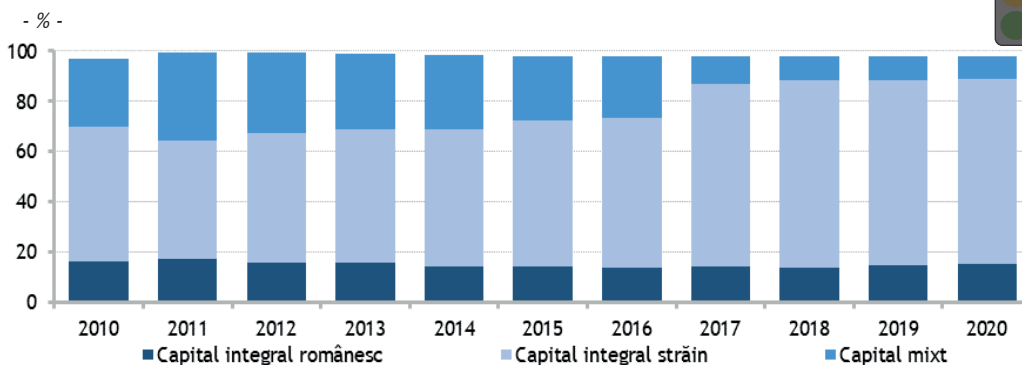
Tabelul 17.4. Indicatori pentru măsurarea implementării Țintei 2030 17.4.

Indicator principal	Progres
Valoarea exportului și importului de bunuri, după natura capitalului companiilor	
Indicatori adiționali	Progres
Numărul țărilor în care s-au predat cursuri de cultură și civilizație românească și numărul persoanelor care au beneficiat	
Datoria publică a României, din care externă	

17.4.1. Valoarea exportului și importului de bunuri, după natura capitalului companiilor

Procesul de globalizare și crearea piețelor regionale, cum este piața unică europeană, joacă un rol important în dinamica economiilor naționale integrate și sporesc gradul de interdependență dintre acestea, generând externalități atât pozitive, cât și negative. Importanța capitalului străin este foarte mare pentru o economie emergentă, din perspectiva creșterii performanței prin productivitate, competitivitate pe piețele internaționale în condiții concurențiale puternice, creare de noi locuri de muncă (în special de înaltă calificare), implementare de noi tehnologii și transfer de cunoștințe în țara gazdă a ISD, promovare a sistemelor moderne de management etc.

Fig. 17.4.1. Exportul de bunuri în funcție de natura capitalului companiilor

Sursa datelor: INS

Rata medie anuală de creștere în perioada 2010-2020: Capital integral românesc=-0,38%, Capital integral străin=3,2%, Capital mixt=-10,87%

Analiza activității comerțului exterior, în special a exportului ca factor de creștere economică, din punct de vedere al provenienței capitalului firmelor (național, mixt sau străin), evidențiază aspectele legate de competitivitate, performanță și permite identificarea acelor ramuri în care politica comercială poate sprijini companiile românești să dezvolte afaceri profitabile.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

În România, peste 80% din exporturile de bunuri și peste 70% din importurile de bunuri sunt realizate de firmele cu capital mixt sau integral străin. Deficitul comercial generat de acestea a fost mai mic (7,6 miliarde euro în 2020) decât în cazul firmelor cu capital integral românesc (11,3 miliarde euro în anul 2020). Integrarea economiilor naționale, din perspectiva promovării comerțului exterior, înseamnă creșterea prezenței sectorului mixt. Parteneriatul între capitalul autohton și cel străin, la fel ca în cazul celui public-privat, contribuie la creșterea performanței economice la export. Dacă, prin asociere de capital autohton și străin se promovează creșterea nivelului de prelucrare a resurselor primare, atunci se consolidează și premisele de expansiune pe piața internațională. Însă dacă parteneriatul rămâne doar la nivel de valorificare minimală a resurselor locale (materiale, naturale sau umane), piața externă se poate extinde, dar valoarea adăugată aferentă rămâne modestă, iar prin slaba remunerare a factorilor, se pot produce efecte adverse, precum migrația forței de muncă și/sau irosirea resurselor naturale prin randamente de consum nespecificate.

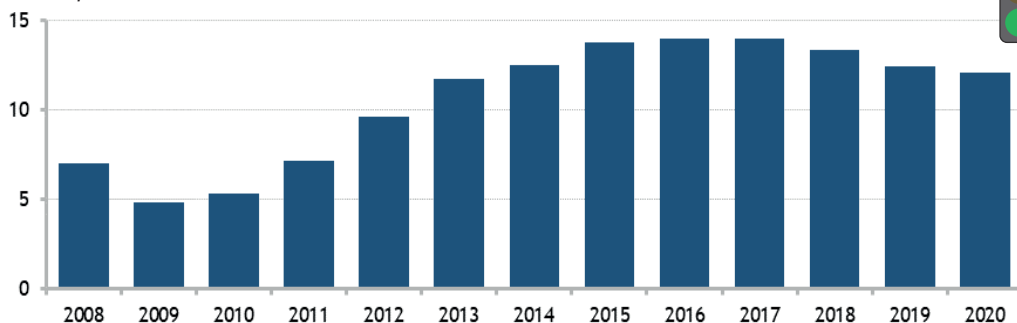
17.4.2. Numărul țărilor în care s-au predat cursuri de cultură și civilizație românească și numărul persoanelor care au beneficiat

Definiție: Numărul țărilor în care s-a predat cursul de *Limbă, cultură și civilizație românească* reprezintă numărul țărilor în care s-a predat acest curs opțional elevilor români înscriși în unități de învățământ din state membre UE.

Numărul beneficiarilor cursului de *Limbă, cultură și civilizație românească* reprezintă numărul elevilor care studiază în afara granițelor țării și care beneficiază de acest curs.

Fig. 17.4.2. Numărul beneficiarilor cursului de *Limbă, cultură și civilizație românească*

- mii persoane -

Sursa datelor: ILR

Rata medie anuală de creștere în perioada 2008-2020: RO=4,65%

Cursul de *Limbă, cultură și civilizație românească* (LCRR) este un proiect internațional dezvoltat în cadrul unui parteneriat între Ministerul Educației din România și alte state membre UE. Obiectivul principal constă în predarea cursului opțional de LCRR elevilor români înscriși în unități de învățământ. Acest indicator măsoară nivelul de dezvoltare al cadrului de cooperare internațională între instituțiile de învățământ superior din România și instituțiile partenere din UE și, de asemenea, arată gradul de promovare a limbii, culturii și civilizației românești în statele UE. În anul 2007, cursul a fost lansat în 2 țări (Italia și Spania), iar, în anul 2008, și în Belgia. Începând cu anul școlar 2015/2016, proiectul s-a extins și în Irlanda, respectiv Portugalia, după care, în anul școlar 2017/2018, a fost inclusă și Marea Britanie. În anul 2020, acestor țări li s-a adăugat Franța. Astfel, numărul țărilor în care s-a predat cursul de LCRR a crescut de la 3 țări în anul școlar 2007/2008 la 7 țări în anul școlar 2020/2021. Numărul de beneficiari ai acestui curs a crescut de la 6.977 în anul 2008 la 12.033 în anul 2020.

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

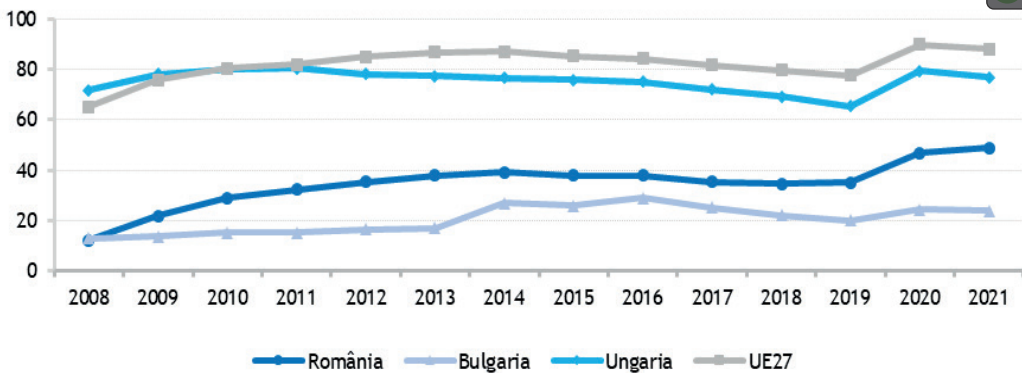
Dublarea numărului țărilor și creșterea numărului elevilor români înscriși la cursul LCCR arată gradul de sprijinire a comunităților de români din străinătate prin asigurarea accesului la cursuri de limbă și cultură românească și dezvoltarea lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul universităților din UE.

17.4.3. Datoria publică a României, din care externă

Din punct de vedere al dezvoltării durabile, sustenabilitatea datoriei este definită ca ansamblul de politici care permit unei țări să atingă ODD și să atingă Țintele 2030 fără o creștere a ratei datoriilor. Raportul datorie publică/PIB măsoară datoria brută a administrației publice la sfârșitul anului ca procent din PIB la prețurile pieței. Este un indicator cheie pentru sustenabilitatea finanțelor publice.

Fig. 17.4.3. Datoria publică în România, alte state membre și UE

- % din PIB -

Sursa datelor: Eurostat

Rata medie anuală de creștere, perioada 2008-2021: RO=11,20%, UE27=2,35%

Datoria publică a României ca pondere în PIB a înregistrat o creștere de la 12,3% din PIB în anul 2008 la 48,9% din PIB în anul 2021. Comparativ cu UE, nivelul indicatorului a fost mai mic cu 52,7 p.p. în anul 2008 și cu 39,0 p.p. în anul 2021.

Dintre țările analizate, Bulgaria a avut cea mai scăzută pondere a datoriei publice în PIB, fiind de 23,9% în anul 2021, cu 25,0 p.p. sub nivelul României. Ungaria a înregistrat o pondere a datoriei publice în PIB de 71,8% în anul 2008, ajungând la 76,8% în anul 2021, cu 27,9 p.p. peste nivelul din România.

Rata medie anuală de creștere înregistrată în România, în perioada 2008-2021, a fost de 11,20%, în timp ce la nivelul UE a fost de 2,35%.

ABREVIERI

AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
ANABI	Agencia Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate
ANAR	Administrația Națională "Apele Române"
ANES	Agencia Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați
ANIF	Agencia Națională de Îmbunătățiri Funciare
ANITP	Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane
ANCPİ	Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ANPA	Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPM	Agencia Națională pentru Protecția Mediului
AOD	Asistență oficială netă pentru dezvoltare
AROP	Rata sărăciei relative
AROEPE	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială
Asociația RWL	Asociația Romanian Women's Lobby
BCE	Banca Centrală Europeană
BNR	Banca Națională a României
CAEN	Clasificarea activităților din economia națională
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CEPA	Clasificarea activităților de protecție a mediului
CD	Cercetare - dezvoltare
CIF	Cost asigurare navlu
CNCD	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
DE	Extracția Internă
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DMC	Consumul Intern de Materiale
EIGE	Institutul European pentru Egalitatea de Gen
EUROSTAT	Oficiul de Statistică al Uniunii Europene
FOB	Liber la bord
GBARD	Alocările din bugetul de stat pentru CD în agricultură
GES	Emisiile de gaze cu efect de seră
ha	Hectar
IGI	Inspectoratul General pentru Imigrări
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
ILR	Institutul Limbii Române
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INCDM	Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină "Grigore Antipa"

ABREVIERI

INCDS	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea"
INS	Institutul Național de Statistică
INSMC	Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și Copilului "Alessandrescu Rusescu"
INSP	Institutul Național de Sănătate Publică
ISCED	Clasificarea Internațională Standard pentru Educație
ISTIS	Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor
km	Kilometru
LCCR	Limbă, cultură și civilizație românească
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MCID	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MS	Ministerul Sănătății
mil	Milioane
m ³	Metru cub
NABS	Nomenclatorul pentru analiza și compararea programelor științifice și a bugetelor
NEET	Tineri neocupați care nu urmează nicio formă de educație sau de instruire
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ODD	Obiectiv de Dezvoltare Durabilă
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PIB	Produsul intern brut
PISA	Programul OCDE pentru evaluarea internațională a elevilor și studenților
p.p.	Puncte procentuale
PC	Computer personal
SEC	Sistemului European de Conturi
SIDA	Sindromul imunodeficienței umane dobândite
SNACP	Sistemul Național Antigriindină de Creștere a Precipitațiilor
SRTV	Societatea Română de Televiziune
UE	Uniunea Europeană
UNCED	Conferința Națiunilor Unite privind Mediul și Dezvoltarea
UNCTAD	Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare
UNODC	Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate
VNB	Venitul Național Brut

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Titlul proiectului: "România Durabilă" -Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru
implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

Codul proiectului: 127545

Denumirea Beneficiarului: SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Data publicării: mai 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit